

ÀLÌKAWÒLI WORO

NYÅ

TSÓCI TÒ ZABÒLUGWA YI

JESU KRISTI

	Page		Page
Mattiu - - - - -	5	1 Timoti - - - - -	187
Marku - - - - -	34	2 Timoti - - - - -	191
Luke - - - - -	51	Titus - - - - -	193
John - - - - -	82	Failimon - - - - -	195
Etun nya Tuncizi - - - - -	104	Hibrucizi - - - - -	195
Romicizi - - - - -	134	Jamesi - - - - -	205
1 Korinticizi - - - - -	147	1 Piteru - - - - -	208
2 Korinticizi - - - - -	160	2 Piteru - - - - -	212
Galatiacizi - - - - -	168	1 John - - - - -	214
Efasuscizi - - - - -	172	2 John - - - - -	217
Filipaicizi - - - - -	177	3 John - - - - -	218
Kolosicizi - - - - -	180	Jude - - - - -	219
1 Tasalonikacizi - - - - -	183	Elatu - - - - -	220
2 Tasalonikacizi - - - - -	186		

LÀBÀRÌ WĀNGI

KENDONÀ

MATTIU KA U NÀ

1 LATAFI nya eta nya Jesu Kristi, egi nya Dawuda, egi nya Ibrahimia.

2 Ibrahimia mä Yisaku; Yisaku mä Yakubu; Yakubu mä Juda to yegi uzi; 3 Juda mä Perez to Zera nya Temar; Perez mä Hezron; Hezron mä Aram; 4 Aram mä Aminadab; Abinadab mä Naşon; Naşon mä Salmon; 5 Salmon mä Boaz nya Rehab; Boaz mä Obed nya Rut; Obed mä Jese;

6 Jese mä etsu Dawuda. Dawuda mä Sulemanu be u nyi nà jiñ nyimi ya Uraya le nà; 7 Sulemanu mä Rihoboam; Rihoboam mä Abija; Abija mä Asa; 8 Asa mä Jihosafat; Jihosafat mä Joram; Joram mä Uzaya; 9 Uzaya mä Jotam; Jotam mä Ahaz; Ahaz mä Hezikaya; 10 Hezikaya mä Manasse; Manasse mä Amon; Amon mä Josaya; 11 Josaya mä Jekonaya to yegi uzi, kami nà a ku a lo Babilon nà. 12 Zuñma nà a ku a lo Babilon nà, Jekonaya mä Sialtiel; Sialtiel mä Zerubabel; 13 Zerubabel mä Abiud; Abiud mä Eliakim; Eliakim mä Azor; 14 Azor mä Sadok; Sadok mä Akim; Akim mä Eliud; 15 Eliud mä Eliazar; Eliazar mä Matan; Matan mä Yakubu; 16 Yakubu mä Yusufu eba nya Mariyamu, na mä Jesu nà a yi Kristi nà. 17 Aciña ndaži kpata daga 'bà Ibrahimia o da be 'bà Dawuda o, yi ndaži guwo be o gunni nyi; to daga 'bà Dawuda o hari a ku a lo Babilon nà, yi ndaži guwo be o gunni nyi; to daga kami nà a ku a lo Babilon nà, da be 'bà Kristi o, yi ndaži guwo be o gunni nyi.

18 Mimä nà a mä Jesu Kristi nà, aninga u yi o: Kami nà a la nñà u Mariyamu tuba ya Yusufu nà, ama na a la keba be dozi nyi a nà, à be le u ye be 'wòn nyi be Ruhu Lilici nyi. 19 Yusufu ebá u, ebo nà u yi eza gasikiya nà, u ba u nà wuñ à la u tula nà à, ci ga, wuñ à la u ya susoci. 20 Ama kami nà wuñ èdu enya anazi wòn nà, ciñle, malayika nya Tsoci la

nimi u wu u nimi ènà o, ci ga, Yusufu, wo egi nya Dawuda, wo ga sunda nà we à la Mariyamu nyimi we nà ma: gamaşı ewoñ nà dà nimi u bo nà, nya Ruhu Lilici u yi o. 21 Wuñ à mä 'gi bagi; wo mä à yi kaye u JESU; gamaşı wunga u yi o, nà à bo eza uzi ya be lefi azi nyi nà. 22 Enyà anazi kpata be atsa, nà ega gà átsa nà Tsoci ga be misuñ nyi nya anabi nà, ci ga,

23 Ciñle, nyantsugi à de 'wòn, wuñ à mä 'gi bagi.

A mä à yi kaye u Immanuel; nà a la u zebà nà, wuncin yi, Soko dà be yi nyi. 24 Yusufu sałe, ci jin kendonà malayika nya Tsoci ga ya u nà, u ci la nyimi u; 25 ama u kpe u ye a, hari u be mä 'gi bagi: u mä yi kaye u JESU.

2 KAMI nà a ma Jesu nimi Betlehem nya Judia o nà, kami nà Herodi egi 'tsu nà, ciñle, egban-deciži fe daga eyilažin o be Jerusalem, 2 a ci ga, Babo u dà o, nà a mä Etsu nya Yahudizi nà o? gamaşı yi le tswangi u ye kasa eyilažin o, yi ma be nà yi à gba u nà. 3 Kami nà etsu Herodi wo wuncin nà, u sawaniko, to Jerusalem kpata be u nyi. 4 Kami nà u ku tisiži nya manzi to rubutukaciži nya eza kama yekà nà, u gbin a ga nya 'bà nà a à mä Kristi nà. 5 A ga ya u, ga, Nimi Betlehem nya Judia o: gamaš aninga anabi ka u dà litafi o.

6 Wo Betlehem kin nya Juda,

Wo yi tetengi tatacin tisizi nya

Juda o kponyi à:

Gaması nimi 'o bo governor à be dzuñ bë,

Na à siti ya Israel eza mizi nà.

7 Kanga Herodi yi egbandeciži be susoci, u ci de kpikpe be a nyi nya kami nà tswangi dzuñ be nà. 8 U tuñ a da Betlehem, ci ga, Da gbiñgà nya egi mamangî anà za be hankalî nyi; kami nà ye be

le u ye nà, ye be wunyà ya mi, nà mitso à be gba u na mä. 9 To a, kami na a wo 'ga nya 'tsu na, a da a da; to ciňle, tswangi ga nà a leye kàşà eyilazin o le nà, u sì a dzo, hari u be gikinni ta 'ti 'ba nà egi mämangì ga dà nà o. 10 Kami nà a le tswangi ye nà, a manin be nimna wöncinko nyi. 11 To na a gada kata o nà, a le egi mämangì ye be Mariyamu nyi nñà u; a kukura gba u; to nà a la dukiya a lo nà, a twaria ya u, zanariya to frankinsensi to muri. 12 To ebo nà Soko jin a gangba nimi enà o nà, ga, a ga keze lo 'ba Herodi mä, a da yeko ndoci da ezi a.

13 Zuñmà nà a da lo ani nà, ciňle, mäläyika nya Tsoci la nimi u wu Yusufu nimi ènà o, ci ga, Nákìn, la egi mämangì to nñà u, wo bici da Masar, wo ci 'o fedun baga o hari min ga ya we: gamaši Herodi à wa egi mämangì anà za na wuñ à wu u nà. 14 U nakin, ci la egi mämangì to nñà u be yesi nyi, u ci da Masar; 15 u fedun baga o hari Herodi bë tsu: nà ega gà átsa nà Tsoci ga be misuñ nyi nya anabi nà, ci ga, Daga Masar o, acin mi yi egi mi be o. 16 Kanga Herodi, kami nà u leye na egbandecizi a ta u ta nà, wun ázewun saranyi, u tun 'za da wu egi bagi dzakangizi kpata nà fi Bethlehem o nà, to kin kpata nà mä u keze nà, daga egi nya eya guba, to nà a ma zuñmà wuncin o nà, kendona u de kpikpe nya kami wuncin nà egbandecizi wunyà ya u nà. 17 Kanga ega átsa nà anabi Jerimaya ga nà, ci ga,

18 A wo emi ndoci nimi Rama o,
Egitò to nyagbanyi na dokun nà,
Recel tigi ebo egi uži o;
U ye nà a fa u nyagban nà à, ebo
nà a dà bo à nà.

19 Ama kami nà Herodi átsu nà, ciňle, mäläyika nya Soko la nimi u wu Yusufu nimi ènà o Masar o, 20 ci ga, Nákìn, la egi mämangì to nñà u, wo da kin Israel: gama eza nazi èwa rayi nya egi mämangì go nà, a átsu ani. 21 U nákìn, ci la egi mämangì to nna u, u ci da be kin Israel.

22 Ama kami nà u wo ke Arkilawus ègi 'tsu nimi Judia o na, 'bà nà nda u Herodi gi 'tsu le nà, wun ásunđa nà wun a lo baga nà; to ebo nà Soko jin u gangba nimi ènà o nà, u sa da dàna ndoci nya kiň

Galili, 23 ci be fedun dà ezi ndoci o nà a yi Nazareti na: nà ega gà átsa nà anabizi ga nà, a ci ga, a à yi u Nazareti.

3 NIMI efo gaži o John Baptismiñci be, u ci jin wazun nimi gonta nyà Judia o, 2 ci ga, Ye jin tuba; gamà sarota nyà sama átsotsot. 3 Gamaši nanà yi eza nà anabi Isaïya ga nà, ci ga,

Emi nya eza nà ekpogun nimi
gonta o nà, ci ga,
Ye ye yeko Tsoci jin,
Ye ye ekpa uži jin gboro.

4 John gá u la ede nyà enyi rakuñ kpe 'bà, u ci la enyà ninke nya epa dà esin u bo; enyagici u yi boro to éfu nya lati. 5 Kanga Jerusalem, to Judia kpata, to kin kpata nà mä Jordan keze nà, a dzuñ da 'bà u; 6 u ci jin a baptismi nimi nuwonjeci nya Jordan o, a fe ye lefi aži. 7 Ama kami nà u le Fariscizi to Sadusicizi ye nà a èbe dokun 'bà nà wuñ èjin baptismi nà, u ga ya a, ga, Ye egi gbejigizi, ze jin ye gangba nà ye ga abici daga ewun o na èbe na o? 8 Ye da sun sunsun nà go tuba nyi nà: 9 ye ga kpaye da nyagban ye bo, ga, Ibrahimia nda yi u yi o mä: gamaši mi ga ya ye, ga Soko u la takuñ anazi ze egizi ya Ibrahimia wo. 10 Ka gbani otso, a la egba cici cigbanzi 'sin o: ebogabo cigbanz ndondo na sun sunsun wangì a nà, a la u ba ya, a ci la u dà' nà o. 11 Be 'mi gasikiya nyi mi èjin ye baptismi be nuwoñ nyi nya tuba: ama eza nà èbe dà zuñmà mi bo nà, u gboku ga mi, mi kun acin na mi à ku eda uzi sungwa nà à: wuñ à jin ye baptismi be Ruhu Lilici nyi, to be enà nyi: 12 fere u dà gwa u bo, wuñ à la fiñzo u fiñ şaranyi; wuñ à ku eyi u fi edo o, ama wuñ à la efini da na o, ena nà ye nu à nà.

13 Kanga Jesu fe daga Galili o be Jordan, be ba John, nà wuñ a jin u baptismi nà. 14 Ama John la u ka, ci ga, U ge nà we à jin mi baptismi nà, we ci èbe 'bà mi? 15 Ama Jesu gomi ga ya u, ga, Lugwa u fe acin gbani: gama acinga u ge ya yi nà yi à jin eli gasikiya kpata nà. Kanga u jin u baptismi. 16 To Jesu, kami nà John jin u baptismi na, edaga o, wun adzun nuwoñ o: to ciňle, şamà ákpé ya u, u le Ruhu nya Soko ye èciñ ke lukongi nà, u ci be ta eti u bo; 17 ciňle, emi ndoci daga şamà o, ga,

4 Nənə yi Egi cincinci mi, nə ba mi gaya nə.
KANGA Ruhu la Jesu da gonta nə Ibili a ma u
 cingle nə. 2 Zuñmə nə u wu nimi u mədə efo şiba
 to 'yi to yesi nə, mədə águ nə.

3 Ezamimaciñleci be ga ya u, ga, Wuñ ayike we yi
 Egi nyä Soko nə, wo ga ya takun nənəzi a la a zə
 enyagici. 4 Arma Jesu gomi, ga, A ka u da litafi o,
 ga, Ezra wangi wuñ à de rayi be enyagici nyi gbaugui
 à, ama be ega ndondo nyi na edzun be misun Soko o
 na. 5 Kanga Ibili la u da ezi Lilici ga; u ci la u ta
 gbeti nya kata Soko o, 6 u ci ga ya u, ga, Wuñ ayike
 we yi Egi nyä Soko nə, wo ce nimi 'o da kinh
 gamasasi a ka u da Litafi o, ga,

Wuñ à gaga ya məlayika uži ebo wo bo:

A à la we ta gwa a bo,

Ebo we bē cín bici 'o takun o mä.

7 Jesu ga ya u, ga, A ka u da litafi o be, ga, Wo ga
 ma Tsoci Soko we ciple mä. 8 Kanga Ibili la u da
 gun pati nə keto nyasasanı nə, u ci la şarotazi kpata
 nya yize to ciñwən nya a wu Jesu; 9 u ci ga ya u, ga,
 Enya anazi kpata mi à la a ya we, wun ayike dé we à
 kukura ágbə mi nə. 10 Kanga Jesu ga ya u, ga,
 Kpekpe babo, Setan: gama a ka u da litafi o, ga,
 Tsoci Soko we we à gba o, wuñ gbaugui we à wuñ o.
 11 Kanga Ibili la u lugwa; to cingle, məlayikəzi be a
 ci wuñ u. 12 Kami nə Jesu wo ke a la John də kata
 ziko o nə, u da Galili; 13 nə u nəkiñ Nazareti o nə,
 acin u da be feduñ Kapernaum o, nə tsoba edusə nə,
 ci də nuguñ nin bo nyä Zebulon to Naftalai o: 14 nə
 ega gä átsa na anabi Isaia ga na, ci ga,

15 Kin nyä Zebulon, to kin nyä Naftalai,
 Nə də yeko nyä edusə zuñmə Jordan o nə,
 Galili nyä Eza 'zì katizi,

16 Eza nazi èfedun nimi baziko o nə,

A le bayetiñ wöncinko ye,

To eza nazi èfedun nimi kin to

wuru nyä tsutsu o nə,

Ebà átinye ya a.

17 Daga kanga acin Jesu ya wazun nyi jin o, ci ga,
 Ye jin tuba; gama şarota nyä şama átsotsö.

18 Nə Jesu èdaza tsoba edusə nyä Galili o nə, u
 le bagi guba ye yegi dozi, Simon nə a yi Piteru nə,

to Anderu yegi bagi u, a èce 'sa də edusə o; gama
 nyikawöncizi a yi o. 19 Jesu ga ya a, ga, Ye be
 lamitu mi, mi a la ye jin eza wangiwöncizi. 20
 Edaga o, a la esazi lugwa, a ci lamitu u. 21 Nə u
 nəkiñ baga o nə, u le bagi guba ndoci ye yegi dozi,
 Jamesi egi nyä Zebidi, to John yegi bagi u, a fi eya o
 be Zebidi nda a nyi, a ci èye esa azi jin; Jesu yi a be.
 22 Edaga o, a la eya to nda a lugwa, a ci lamitu u.
 23 Jesu fe za 'bà ndondo nimi Galili o, u ci fe wu a
 'gə nimi məkanta aži o, u ci fé jin a wazun labari
 wangi, nyä sarota, u ci sagun yiri ndondo to batá yiri
 ndondo na da tataciñ eza wangizi o nə. 24 Labari u
 da Siria kpata: a ci ku guñcizi kpata be 'bà u, eza
 nazi ètanya tititi nə, to batá wala, to eza nazi de
 setanzi nə, to gbingbianniakuwöncizi, to eza nazi de
 batá nəkəkuñ nə; u ci sa a gun.

25 Eza kama dokun lamitu u daga Galili o, to daga
 Dikapolis o, to daga Jerusalem o, to daga Judia o, to
 daga ekpan dozi nyä Jordan o.

5 NA Jesu le eza kama ye nə, acin u da gun pati
 o: kami nə u feduñ nə, ezazuñma uži be 'bà u: 2
 u kpé emi u wü a 'gə, ga,

3 Mawo də be a nyi nazi da nyagban o nə: gama
 şarota nyä şama yi nyä a. 4 Mawo də be a nyi nazi
 etigi nə: gama a à de nyagbanfa.

5 Mawo də be hankurijincizi nyi: gama a à gi gun
 yize. 6 Mawo də be a nyi nazi ègun mədə to èwo
 nuwən nya eli gasikiya nə: gama a ga afuniñ.

7 Mawo də be ezayeguciñi nyi: gama a à de yegun
 go. 8 Mawo da be eza nyagban liliçizi nyi: gama a à
 le Soko ye. 9 Mawo də be ewungacizi nyi: gama a à
 yi a egizi nyä Soko. 10 Mawo də be a nyi nazi a
 gəsun ebo eli gasikiya o nə: gama şarota nyä şama
 yi nyä a. 11 Mawo də be ye nyi kami nə ezazi à gi
 ye toko nə, to nə a ga ye sun nə, to nə a gaga dede
 tititi eti ye bo nə, nə yi gamanə nə, ebo mi bo.

12 Ye manin, ye fe manin dokun: gama lada ye
 dokun nimi şama o: gaması acinga a ga anabizi sun
 o, nazi si ye dzo nə.

13 Esə nyä yiye ye yi o: ama wuñ ayike esə u mə
 à nə, babo wuñ à de mimə be o? a la u jin enya

ndondo wō be à, afe a la u ya, eza wangizi a fe pa u bici. 14 Fitila nya yiye ye yi o, Ezí na a le kpe pati 'ti o nà, u ye so à. 15 Eza wangizi mä la enà dà fitila la evo kpe wun à, ama a la u ta 'ti nya nà keto nà o; eza kpata naïzi fi kata o nà le 'bà ye. 16 Acinga mä lugwa eza wangizi a le fitila ye ye, nà a àle etün wangi yezi ye nà, a ci la ciwon ya Nda ye na da sámà o nà.

17 Ye ga kpaye, ga, nà mi be nà mi à la ataura ko anàbizi näkin mä; mi be la enyà näkin à, ama mi àše u se. 18 Be 'mi gasikiya nyi mi gä ya ye, ga, Hari sámà to kin gä ágogä, egä tetengi nini ko wosáli nini nimi ataura o, wun à goga kponyi à, hari enyà kpata átsa bedzo. 19 Ebogabo eza ndondo nà à gbín gami nini tu nimi tetengi anazi o, ci à wu 'za acin nà, a à yi u eza gbagbangi nimi şarota nya sámà o: ama eza ndondo nà a jin u, ci à wu 'za acin nà, wunga a à yi eza wöncïnko o nimi şarota nya sámà o. 20 Gamaşí mi gä ya ye, ga. Kaga eli gasikiya nya ye u dokun ga eli gasikiya nya rubutukacizi to Farisicizi à, ye à lo şarota nya sámà kponyi à.

21 Ye wo nà a gä nanà le ya eza panyizi nà, ga, Wo ga wu 'za mä; to eza ndondo nà à wu 'za nà, a à jin u siriya: 22 ama mi gä ya ye, ga, eza ndondo nà àzewuñ be yegi u nyi nà, a à jin u siriya; to eza ndondo nà à gä, ya, yegi u nà, ga, Raka, a à la u lo nkó; to eza ndondo nà à ga, ga, Wo wawa nà, u tsoba eminà. 23 Ebogabo wuñ ayike we èla eriatwa nya we lo enyazunba nà, nà wo be tuñ bo nà wo ci pa ke enya da tatacin 'o bo be yegi 'o nyi nà, 24 wo la eriatwa nya we lugwa yita enyazunba o, wo keze 'o be la ewuñ zo be yegi 'o nyi bedzo, wo ci 'o be twaria. 25 Wo şanın wo la nyagbàñ jin nini be ewunsunci we nyi, kami nà wo dà yeko o gani be u nyi nà; kaciñ à, ewunsunci u be la we dà alikai gwa o, alikali ci la we dà dogari gwa o, a ci la we dà kata ziko o. 26 Be 'mi gasikiya nyi mi gä ya ye, ga, We à dzun bo kponyi à, hari wo la gbata wo bedzo u ke gafi penny nini à. 27 Ye wo nà a gä nanà le nà, ga, Wo ga danyaci mä: 28 ama mi gä ya ye, ga, eza ndondo nà ciñ nyizagi le u ci àjin u kodarı nà, u

danyaci be u nyi nyagbàñ u bo ani. 29 To wuñ ayike eye gwalo nya we èçin 'o bici nà, wo la u wa ya, wo ci la u ce ya dagà ebà 'o bo: gama u ge gä ya we nà bagunbagun nini nya we gä ágbìn nà, gä nà a à ce nàkà gunguru nya we dà eminà o na. 30 To wuñ ayike egwalo nya we èçin 'o bici nà, wo la u ba ya, wo ci la u ce ya daga ebà 'o bo: gama u ge gä ya we nà bagunbagun nini nya we gä ágbìn nà, gä nà a à cé nàkà gunguru nya we dà eminà o nà. 31 A mä gaga u le, ga, Ezra ndondo nà à la nyimi u ya nà, lugwa u ya u takada nya yiya: 32 ama mi gä ya ye, ga, eza ndondo nà la nyimi u ya nà, afe ebo şianskala bo, wun èla u jin nyicadaci: to eza ndondo na a pa yabo be u nyi zuñmà nà eza la u ya nà, wun èdanyacı. 33 Nini danà be, ye wo nà a gä nanà lè ya eza panyizi nà, ga, Wo ga ziba mä, ama we à se alikawoli wezi ya Tsoci: 34 ama mi gä ya ye, ga, Wo ga ziba kponyi mä; ko be sámà nyi, gama esadunfe 'tsu nya Soko u yi o; 35 ko be kin nyi, gama esabicitu u yi o; ko be Jerusalem nyi, gama ezi nya Etsu wöncïnko u yi o. 36 Ko be eti we nyi wo ga ziba mä, gama wo la enyi nini jin bokun ko ziko wo à. 37 Ama lugwa egä nya we u fe, Acinga, acinga; Awa, awa: gama nà dokun ga acin nà, u yi nya Ibili. 38 Ye wo nà a gä nanà le nà, ga, Eyé ebo eyé o, to nyikà ebo nyikà o: 39 ama mi gä ya ye, ga, Ye ga ka eza dede mä: ama eza ndondo nà a gba 'o dzu mapa gwalo nà, wo la mapa nà ke nà ye u. 40 To wuñ ayike eza ndondo à yi we boda, ci la èwò nya we nà, wo lugwa u la alikimba we mä. 41 To eza ndondo nà a jin we tile wo lo mile nini be u nyi nà, wo lo guba be u nyi. 42 Eza nà bà 'nyà be we nyi nà, wo la ya u, to eza ndondo nà wa ga u mä 'nyà be we nyi nà, wo ga na u vo mä. 43 Ye wo nà a gä nanà le nà, ga, We à yebo ezabaci wezi, we à nà makiri wezi vo: 44 ama mi gä ya ye, ga, Ye yebo makiri yezi, ye jin aduwa ya eza naïzi èga ye suñ nà; 45 na ye à jin egizi nya Nda ye nà dà sámà o nà: gama wuñ èlugwa yigidi u dzuñ be ya eza dedezi to eza guruzi, u mä ètuñ ele be 'bà eza gäsikiyazı, to eza naïzi yi eza gäsikiya à nà. 46 Gama wuñ

ayike ye yebo eza nazi yebo ye na, ke lada ye de o? yega edugocizi ejin acin ma? 47 Wuñ ayike ye esa yegi yezi mi a gbaagi na, ke ye ejin ga eza ndocizi o? yega Eza 'zi katizi ejin acin ma? 48 Ebogabo ye ga áze eza gungüncizi, kendonà Nda ye na dà samà o na yi gungünci na.

EYE jin hankalì na ye ga jin eli gasikiya ye yita eza wangizi o, na a à le ye ye na ma; kacìn à, ye de lada ndondo be Nda ye nyi na dà samà o na à. 2 Ebogabo kami na we ejin sadaka na, wo ga be kakaki si 'o dzo ma, kendonà manafikizi ejin nimi makantazi o to yekozi o na, na eza wangizi à la ciñwon ya a na. Gasikiya mi ga ya we, ga, A go lada a ani. 3 Ama kami na we ejin sadaka na, wo ga lugwa gwapiñ we kpe enya na gwalo we ejin na ma: 4 na sadaka nya we à jin nya susoci na: to Nda we na le enya susoci ye na, wun à ya we lada.

5 To kami na ye jin aduwa na, ye ga jin dozi nya manafikizi ma: gama u ba a na a à din gbaro gikiñni jin aduwa nimi makantazi o to yekosazi o na, na eza wangizi à le a ye na. Gasikiya mi ga ya ye, ga, A go lada a ani. 6 Ama we, kami na wo jin aduwa na, wo lo kata kurugi we, to kami na we la kpako we tsu na, wo jin aduwa ya Nda we na dà 'bàsusoci o na, to Nda we na le enyasusoci ye na, wun à ya we lada. 7 Ama kami na ye jin aduwa na, ye ga gagà banza kpe dozi ma, kendonà Eza 'zi katizi ejin na: gama a yega wun à go nyà a ebo na ega a dokun na. 8 Ebogabo ye ga jin dozi a ma: gama Nda ye u kpe enya na ye èwa na bedzo, ye ci bá be u nyi. 9 Ebogabo aninga ye à jin aduwa o: Nda yi na dà samà o na, kaye we lilici u yi o.10 Sarota we u be. Yi jin enya na we wa na nimi yize o, kendonà a jin u nimi samà o na. 11 Ya yi enyagici yi nyina, nyà nyina. 12 Jin yi gafara lefi yi, kendonà yi jin eza nazi jin yi lefi gafara na. 13 Ga la yi lo dà nimi mimaciñle o ma, ama ke yi ga be Ibili nyi. 14 Gama wuñ ayike ye jin ezazi gafara lefi aži na, Nda ye na dà samà o na, wun à jin ye gafara ma. 15 Ama wuñ ayike ye jin ezazi gafara lefi aži a na, to Nda ye wuñ a jin ye gafara lefi yezi à. 16 Be wuñciñ gá nyi be, kami na ye wu nimi ye mǎda na, ye ga nuye dozi

manafikizi ma; gama a la eye azi nu, na eza wangizi à leye ke a èwu nimi a mǎda na. Gaskiya mi ga ya ye, ga, A go lada a ani. 17 Ama we, kami na wo wu nimi'o mǎda na, wo la emi dà eti 'o bo, wo la eye we na; 18 na eza wangizi gá le we ye na, a à kpe ga we ewu nimi'o mǎda à, ama Nda we na dà 'bàsusoci o na: wuñ à leye: to Nda we na le enyasusoci ye na, wun à ya we lada.

19 Ye ga ku dukiya yekà ya yetso nimi yize o ma, 'bà na etiagi to kadzo ègi u, to yigbeci elo bo yi u na: 20 ama ye ku dukiya yekà ya yetso nimi samà o, 'bà na etiagi to kadzo à gi wuñ à, to yigbeci à lo bo yi wuñ à na: 21 gamasi 'ba na dukiya we zi na, nyagban we a dà baga o ma. 22 Fitila nyà nàkà u yi eye: ebogabo wuñ ayike eye we ge na, nàkà kpata nya we gá áse be bayetiñ nyi. 23 Ama wuñ ayike eye we ge à na, nàkà kpata nya we gá áse be baziko nyi. Ebogabo wuñ ayike bayetiñ na dà nimi o bo yi baziko na, baziko wuñciñ u dokun gun gunküñ o! 24 Ezra ndondo wuñ tsoci guba wo à: gama wuñ à na 'za eni vo, ci yebo 'za eni; ko wuñ à lagwasuñ 'za eni ci gba 'za eni ye. Ye wuñ Soko be dukiya nyi wo à. 25 Ebogabo mi ga ya ye, ga, Ye ga sawaniko ebo rayi ye bo ma, nyà enya na ye à gi na, ko nya enya na ye à fiñ na; ko nyà nàkà ye, na ye à la kpe 'bà na ma. Mgbà, rayi u gegà enyagici à, to nàkà ma u gegà ede à? 26 Ciñ eluzi nyà samà le, a èdzo 'nyà à, a ma emà 'nyà à, a mà èku 'nyà fi èdo bo a; ama Nda ye na dà samà o na èkpa a. Ye malo ga a nyasasanji à? 27 Mgbà, ze dà nimi ye bo be wanikosa nyi u la gwaka nini dà èkpá u bo wo o? 28 Ebokinyabo ye èsawaniko nyà ede o? Ciñ korola bokùnzi nyà lati le, kendonà a esa na; a èlotun à, a mà epiñ 'nyà à: 29 ama mi ga ya ye, ga, ka Sulemanu otso be ciñwon u nyi kpata, u pa nimi u nin dozi nini nimi a bo à. 30 Ama wuñ ayike Soko èla ego lati fà 'wo acin na, na dà bo nyinà na, ama esuñ a la u dà ezuñ o na, bele na dokun ga acin na wun a fa ye 'wo, ye nazi de iyiyakpe degi degi na o? 31 Ebogabo ye ga sawaniko ma, ga, Ke yi à gi o? Ko, Ke yi à fiñ o? ko, Ke yi à la kpe 'bà o? 32 Gama enya anazi kpata Ezra 'zi katizi èwa za o; ama Nda

ye nà dà şamà o nà, u kpeteke ye ewa enya anazi kpata nà. 33 Ama ye wa şarota u to eli gasikiya u za bedzo; kanga a ci la enyà anazi kpata be u ya ye. 34 Ebogabo ye ga sawaniko nyà esuñ mà: gama esuñ wuñ à sawaniko nyà wuntso, Wala nyà efo nini u kuñ u.

7 YE ga jin şiriya mà, na a ga jin ye şiriya nà mà.
2 Gama şiriya nà ye jin nà, a à jin ye şiriya gă: to tsunwoñ nà ye dà nà, a à dà ye tsunwoñ gă. 3 Ebokinyabo we eciñ nyasa le nà dà eye yegi 'o bo nà o, ama cibgantup nà dà eye 'o bo nà, wo du wuncin wòn à? 4 Ko ke we à tata ci gă ya yegi we nà, gă. Lugwa miñ wa nyasa ya eye 'o bo, cindle, nà cibgantup dà eye wotsø o nà o? 5 Månañiki we yi o, wo la cibgantùn nà dà eye wotsø o nà wa ya bedzo; kanga we à le 'bà ye şaranyi na we à wa nyasa ya eye yegi 'o bo nà.

6 Ye ga la enyà liliçi ya eşigizi mà, ye ga la luluyi nyà ye ce dà yita kutsupzi o mà, kaciñ à, a à la bici azi pu u da kiñ bo, a ci keze ko ye nyika.

7 Ye bà 'nyà, a à la ya ye; ye wa 'nyà za, ye à de; ye ze kpako 'nyà, a à la u kpé ya ye: 8 gama eza ndondo na èbà 'nyà nà wuñ à de go; to eza ndondo na èwà 'nyà za nà, wuñ à de; to eza ndondo na eze kpako 'nyà nà, a à la u kpé ya u. 9 Ko bagi kici dà tataçin ye bo, nà egi bagi u bà bread be u nyi nà, wuñ a ya u takun; 10 ko u gá bà nyikà be u nyi; wuñ à ya u ewa! 11 Wuñ ayike ye eza dedezi, kpe kendonà ye à la enya wangizi ya egi yezi nà, bele nà dokun gă aciñ nà Nda ye nà dà şamà o nà a la enya wangizi ya eza nazi ba be u nyi na o? 12 Ebogabo enya ndondo nà ye wa ga, eza wangizi a jin ya ye nà, ye jin aciñ ya a mà; gama nanañ yi ataura to anabiñi. 13 Ye lo yakun misun pîpinçi: gama yakun misun gope, yeko mà yi parakonyi, na élo 'bà gbingbin nà, ezañ ma dokun nà élo yakun misun wuncin nà. 14 Gama yakun misun ápiñ, to yeko ápiñ nà élo 'bà rayi nà, eza degi degi a yi o nazi le u ye nà. 15 Ye tswa anabi gamanazi, nazi èfà ewo nyà kingbagba a ci èbe 'bà ye nà, gama niñ bo eşiwawagizi nazi èle 'nyà ya nà a yi o. 16 Be sunsun a nyi aciñ ye à kpe a ye o. Mgba, eza wangì èku

grepi eti ekaci bokuñ o, ko ègba eti dängodi o?
17 Acinga mà cibgantup wangì ndondo èsuñ sunsun wangì o; ama cibgantup dede èsuñ sunsun dede. 18 Cibgantup wangì u sun sunsun dede wo à, to cibgantup dede u sun sunsun wangì wo à. 19 Cibgantup ndondo na èsuñ sunsun wangì à nà, a la u ba ya, a ci la u dà 'nà o. 20 Ebogabo be sunsun a nyi aciñ ye àkpe a ye o. 21 U yi eza kpata nà à ga ya mi nà, ga, Tsoci, Tsoci, nà à lo şarota nyà şamà o nà èwa nà. 22 Efo ga, ezañ dokuñ à ga ya mi, ga, Tsoci, Tsoci, yega yî jin wazun be kaye we nyi? yi ci nya setanzi dzun be kaye we nyi? yi ma jin enya yekazi dokun be kaye we nyi? 23 Kanga mi à ga ya a, ga, Mi kpe ye ye le à: ye kegà be mi nyi, ye nazi elotun dede na. 24 Ebogabo eza ndondo nà wo ega anazi nyà mi, u ci jin a nà, mi a la u sà hankalideci nà tu kata u ta takun o nà: 25 kami nà ele du nà, nuwoñ ci ázà be, efe ci ku, u ci ze kata ga; u gbiñ à; gama a tu u ta takun o. 26 To eza ndondo na wo ega anazi nyà mi, u ci jin a à nà. mi a la u sà wawa nà tu kata u eti jikanà o nà: 27 kami nà ele du nà, nuwoñci ázà be, efe ci ku, u ci ze kata ga; wuñ ágbìn: gbingbin nà u gbiñ nà u dokun. 28 Kami nà Jesu sa ega anazi gă nà, ega e wuñ áka eza kamañi ye: 29 gama u wu a 'ga ke eza nà de yiko nà, u yi ke rubutukaci aži nà à.
8 KAMI nà Jesu ciñ pati ga o nà, eza kamà nà dokun na lamitu u. 2 Cindle, sokoguncı ndoci be 'bà u, u ci gba u, ci ga, Tsoci, u ga be we, wo la mi zo guñ wo. 3 Jesu ta gwa u kuñ u, ci ga, U ba mi; egun we u zo. Edaga o, sokogun wuñ azo. 4 Jesu ga ya u, ga, Wo ga ta ya eza ndondo mà; ama wo da, da la nimi 'o wu manko, wo ci'o jin sadaka ya a nà gami nyà Musa gă yi eri a nà.
5 Kami na Jesu lo Kapernaum nà, mayaki ndoci bé 'bà u, u ci fe tâ u gwa, ga. 6 Tsoci, egikata mi ci kata o, wuñ áwöñ batâ nákakun, ci ejin wala dokun. 7 Jesu ga ya u, ga, Mi a be sa u guñ. 8 Mayaki gomi, ga, Tsoci, mi kun aciñ nà we à lo kata mi nà à: ama wo dé gagà nini, egikata mi gà ásaguñ. 9 Gama mitso mà yi bagi nà a la yiko ya nà, mi de ekunguncizi: mi gó ga ya eza nanañ, ga, Da, wuñ à

da; to ya eza ndoci, Be, wuŋ à be; to ya wuzi mi, jin naŋa, wuŋ à jin u. 10 Kami na Jesu wo 'ga wuŋciŋ na, u ka u ye, u ci gá ya eza naži élamitu u ná, gá, Gásikiya mi gá ya ye, gá, mi la le yiyyakpe woŋcinko dozi naŋa ye à, eyé, ka nimi Israel bo à. 11 Mi mä ga ya ye, ga, eza dokun à fe daga eyilazin o, to daga eyilozuŋ o be, be feduŋ be Ibrahimia nyi, to be Yisaku nyi, to be Yakubu nyi, nimi sarota nya sama o: 12 ama a à la egizi nya şarota ce ya dà baziko de bo: a à tigi la nyiká ku dozi. 13 Kanga Jesu ga ya mayaki, gá, Wo da; kendona wo yakpe na, lugwa u fe acin̄ ya we. Egikata gá ásagun kanga.

14 Kami na Jesu be lo emí nya Piteru na, u le nna nya nyimi u ye wuŋ èelele ci bo ájin cinguŋ.

15 Jesu lagwakuŋ u gwa o, cinguŋ ci la u lugwa; u ci ánakin, fe wun u. 16 Kami na lozun èla si ná, a ku guńciži be 'ba u dokun, eza naži de setanzi ná: u ci la setanzi nya dzuŋ be ega u nyi, to eza kpata naži etanya ná u sa a gun: 17 na ega gá átsa ná anabi Isaia ga ná, u ci gá. Wuntso go egun yizi, u mä la batá yizi.

18 Kami na Jesu le eza kama ye ná dokun na emá u keže na, u ga ya ezazuňma uži, gá, a da ekpaŋ dozi. 19 Rubutukaci ndoci be, u ci gá ya Jesu, gá, malam, mi à lamitu we 'bà ndondo ná wo gó lo ná. 20 Jesu ga ya u, gá, Nyákagizi de guseži, eluzi nya şamá a ma de esaži, ama Egi nya eza u de 'bà na wun a la eti u ta na a. 21 Eza ndoci nimi ezazuňmaži o ga ya u, gá, Tsoci, lugwa mi da dzu kuŋ nya nđa mi bedzo. 22 Ama Jesu ga ya u, gá, Lamitu mi; lugwa ezatsutsucizi a dzu 'kuŋ nya ezatsutsuci azi. 23 Kami na Jesu da dà 'ya ná, ezazuňma uži a lamitu u. 24 Ciňle, efe woŋcinko álo edusa, hari nuwoŋ la gbangba, ci èce fi eya o: ama Jesu álele. 25 A be 'bà u, a ci sá u le, gá, Tsoci, bo yi ya; yi èla gbiŋ. 26 Jesu ga ya a, gá, Ebokinyabo ye èsundá, ye naži de yiyyakpe degi degi ná o? Kanga Jesu nákini, u ci náwuŋ fi efe to edusa; a ci acınta şanýi. 27 Ama wuŋciŋ áka bagizi ye, a ci gá, Yiri kici eza naŋa yi o, ná efe to edusa éwo 'ga u ná o? 28 Kami na Jesu be ekpaŋ dozi, u ci be kiŋ nya Gadarecizi ná, eza guba naži de setanzi ná, a fé daga koşabazi o

da gun u, eza wuŋciŋzi de 'wuŋ saranyi hari eza ndondo da yeko nya baga wo à. 29 Ciňle, a kpogun, gá, Kici yi nya yi be we nyi o, wo Egi nya Soko o? wo be babo be gá yi sup ná kami la tuŋ à ná? 30 Gbani ana, kutsunzi dokunzi 'ba kpako o a ci ègi 'nya. 31 Setanzi a tâ Jesu gwa, gá, Wuŋ ayike we à nya yi dzuŋ ná, wo lugwa yi da yi lo kutsunzi. 32 U ga ya a, gá, Da. Kami na a dzun na, a da lo kutsun kamá: ciňle, kutsunzi kpata ábici, a ci ciŋ gudu lo edusa, a ci ágbín nuwoŋ.

33 Kanga eza naži èkpa a ná bici, a ci da lo ezi nin, a ci wunya kpata, to enyá ná u jin ya eza naži de setanzi ná. 34 Ciňle, ezi kpata ádzuŋ da gun Jesu bë: to kami na a le u ye ná, a tâ u gwa ná wuŋ à go kiŋ a ga ná.

9 JESU da da 'ya zuŋ da 'kpáŋ, be da ezi u. 2 Ciňle, a la bagi ná de batá nákakun ná be 'bà u, u ci èelele ta gádo o: kami na Jesu le yiyyakpe nya a ye ná, u ga ya nákakunçi, gá, Egi, wu nyágban; a jin we gafara lefi wezi ani.

3 Kanga, ciňle, eza ndoci nimi rubutukaciži o, a gaga da nyágban a bo, gá, Bagi nána ègaga dede.

4 Ama Jesu, ebo ná u kpe yekpa azi ye ná u gá, Ebokinyabo ye èkpaye dede dà nyágban ye bo o?

5 Mgbá, kici fá gá dozi o, ná mi à gá, gá, Wo de gafara lefi wezi ani ná, ko mi à gá, gá, Nákini, daza o? 6 Ama ebo ná ye à kpeteke Egi nya èzà u de yiko nimi yiye o, ná wuŋ à jin 'za gafara lefizi ná, (kanga u ga ya nákakunçi, gá.) Nákini, la gádo 'o, wo da emí'o. 7 U ci ánakin, ci da emí u. 8 Ama kami na eza kama le wuŋciŋ ye ná, a sunđa, a ci la ciňwoŋ ya Soko, ná u la yiko dozi naŋa ya eza wangizi ná.

9 Kami na Jesu go 'bà wuŋciŋ ga ná, u le bagi ndoci ye, ná a yi Mattiu ná, wuŋ èfeduŋ 'bà ná a ègo 'du ná: Jesu ga ya u, gá, Lamitu mi. U ci ánakin, ci lamitu u. 10 Kami na Jesu èfeduŋ dà emí o, u ci ègi enyágici ná, ciňle, edugocizi to lefijinçizi dokun a be feduŋ be Jesu nyi to be ezazuňma uži nyi. 11 kami na Farisicizi le wuŋciŋ ye ná, a ga ya ezazuňma uži, gá, Ebokinyabo Malam ye egi enyágici be edugocizi nyi to be lefijinçizi nyi o?

12 Ama kami na Jesu wo wuŋciŋ ná, u ga ya a, gá,

Eza nazi de lafiya nà, a èwa boci à, sayi gunçizi. 13 Ama ye da, ye da kpiñ ega ana nyà enyà nà u yi nà, Mi èwa yegun, u yi sadaka à: gama mi be yi eza gasikiyazi be à, sayi lefijincizi. 14 Kanga ezazuñmazi nyà John be 'bà Jesu, a ci ga, Ebokinyabo yi to Farisicizi èwu nimi yi mąda dokun, ama ezazuñma wezi a èwu nimi a mąda à? 15 Jesu ga ya a, ga, Mgba, eyazi nya eba yawo a tigi wo, kami nà eba yawo dà ganí be a nyi nà? ama efozi à be, nà a à be la eba yawo da tataciñ a bo nà, kanga a à wu nimi a mąda o. 16 Eza ndondo a sa ede woro la dzun èwò gbako à; gamasi ede na u la dà bo u ci la u te nà, u gà áyiku, sisa wuñ à bi ga panyi. 17 Eza ndondo mąda èla wain woro fi sarika gbako bo à: kaciñ à, sarika gà águ, wain gà álu ya, to sarika gà ányi: ama a èla wain woro fi sarika woro o, kanga gubaba à dà bo.

18 Kami nà Jesu ègà ega anaži ya a nà, ciňle, tisi ndoci be, u gba u, u ci ga, Egi nyizagi mi atsu gbani: ama wo be wo ci 'o la egwa we ta u, wuñ à de rayi. 19 Jesu ci ánakin, ci lamitu u, to ezazuñma uži mą. 20 Ciňle, nyizagi ndoci nà èta tsaratsoro hari wuñ águn eya guwo be o guba nyi nà, u be dà zuñma Jesu o, u ci lagwakun egba nyà ewo u: 21 gamaši u gaga dà nyagban u bo, ga, Wuñ ayike mi a lagwakuñ ka ègba nyà ewo u nà, mi gà ásagun. 22 Ama nà Jesu ke 'ye ze u ci le u ye nà, u ga, Egi nyizagi, wu nyagban; yiyakpe nyà we la we sagun o. Daga kami ga nyizagi gà ásagun o. 23 Kami nà Jesu be lo emi nyà tisi nà, u ci le kpansanägi-beçici ye, to eza kamañ nazi ètami nà, u ga, 24 Ye dzun ke 'bà: gama nyantsugi gá la tsu à, ama wuñ èelele. A mą u tsà, a ci la u mi. 25 Ama kami nà a la eza kamañ dzun da de nà, Jesu gada, u ci lagwasun egi gwa o, nyantsugi ci ánakin. 26 Labari nya enyà ana da 'bà ndondo nimi kin ga o. 27 Kami nà Jesu goga baga o nà, yeboncizi bagi guba lamitu u, a ci kpogun, ga, Wo egi Dawuda, guñ yi ye. 28 Kami nà wuñ ágadà kata o nà, yeboncizi a be 'bà u: Jesu ga ya a, ga, Ye yakpe, ga, mi jin nanà wo? A ga ya u, ga Hin, Tsoci. 29 Kanga Jesu lagwakun eye aži, u ci ga, Kendonà yiyakpe nyà ye yi nà, lugwa u fe aciñ ya ye. 30 Eye aži ákpé. Kanga Jesu gagà ya a

saranyi, u ci ga. Ga lugwa eza ndondo kpe mą. 31 Ama a dzun, da wunyà u za nimi kin ga kpata o. 32 Kami nà a èdzun da de nà, ciňle, a la bagi edigi nà de şetan nà be 'bà Jesu. 33 Kami nà Jesu nya şetan dzun nà, edigi ámà gagà: wuncin áka eza kamañ ye, a ci ga, A la le doži wuncin ye le Israel bo à. 34 Ama Farisicizi ga, Be tisi nyi nya şetanzi, aciñ wun enyà setanzi dzun o.

35 Jesu da ezizi to dotaži kpata, u ci wu a 'gà nimi mąkanta aži o, u ci jin a wazun labari wangí nya şarota, u ci sagun yiri ndondo to batà yiri ndondo nà da tataciñ eza wangizi o nà.

36 Ama kami nà u le eza kamañ ye nà, u gun a ye, gamaši a ejin wala, a ci ágà ya. ke kingbagbazi nazi de enačaci à nà. 37 Kanga Jesu ga ya ezazuñma uži ga, Be 'mi gasikiya nyi eyi dokun, ama etuňlociži dokun à. 38 Ebogabo ye jin aduwa ya Tsoci nya eyi o, nà wuñ à tuň etuňlociži da ko eyi u nà.

10 JESU yi ezazuñma uži eza guwo be o guba nyi be 'bà u, u ci ya a yiko eti şetanzi o, nà a à nyà a dzun nà, to nà a à sagun yiri ndondo, to batà yiri ndondo nà. 2 Kayezi nya tuñci guwo be o guba nyi gazi dana: Nyà mařafari, Simon nà a yi Piteru nà, to Anderu yegi bagi u; Jamesi egi nya Zebidi, to John yegi bagi u; 3 Filipu, to Bartolomeu; Tomas, to Mattiu edugoci; Jamesi egi nya Alfius, to Tadius; 4 Simon nà yi Kenańci nà, to Judas Iskariot, nà ma jin u rikici nà.

5 Eza guwo be o guba nyi anaži Jesu tun a tuň, u ci ga ya a, ga, Ye ga dà yeko ndondo nya Eza 'zì katizi mą, to ezi ndondo nya Samariacizi ga lo u ma: 6 gomaga nà ye à da 'bà kingbagba kagbińcizi nya emi Israel o nà. 7 To nà ye élo nà ye jin a wazun, ga, Şarota nya şama átsotsó.

8 Ye la 'gunçizi sagun, la ezatsutsucizi nakiñ, la sokoguncizi zogun, la şetanzi nya dzun: efia ye go wuñ o, efia ye mà à ya wun o. 9 Ye ga la zanarıya, to azarufa, to efiñ dzuru dà emi nyà ewo ye bo mą; 10 ye ga la namba nya eza ye lo mą, to ewo guba, to eda, to tsukungwasun; gama u ge nà etunloci à go enyagici u nà. 11 Ezì ndondo to dota ndondo nà ye gá lo nà, ye wa eza guru nimi u bo; ye ci feduñ baga

o hari ye be ye năkiñ. 12 Kami nă ye èlo emi ga nă, ye sa u mi. 13 Wuñ ayike emi ga de ciñwōn nă, lugwa mawo nyä ye ta u 'ti o: ama kaba u de ciñwōn à, lugwa mawo nyä ye u keze u zin 'bà ye. 14 To eza ndondo nă go ye yi à nă, ci à wo ega ye yi à nă, kami na ye èdzun emi ga ko ezi ga o nă, ye la rungbä nyä bici ye kūn ya. 15 Gäsikiya mi gä ya ye, ga, Wuñ a gama ya kin nyä Sodom to nyä Gomora nimi efo şiriya o, ga nyä ezi ga o.

16 Ciñle, mi ètuñ ye tuñ lo ke kingbagbazi năzi álo da tatacin esiwawagizi o nă: ebogabo ye à de hankalı ke ewazi nă, ama ye jin şanÿi ke lukongizi nă. 17 Ye ts哇 eza wangizi: gama a à la ye won lo nkozi, to nimi mąkanta aži o, a à diñ ye bilala; 18 a ma à la ye be yita governorzi, to etsuzi o, ebo mi bo, na ye a jin eri ya a nă, to ya Eza 'zi katizi. 19 Ama kami nă a wöñ ye nă, ye ga sawaniko nyä kendona ye à gagä, to enyä na ye à gä na: gama egä na ye à gä nă, a à la ya ye kami ga. 20 Gama u yi ye nă èggaga nă à, ama Ruhu nyä Nda ye èggaga nimi ye bo. 21 Yegi a la yegi dä tsutsu gwa o, to nda a la egi u dä tsutsu gwa o: to egizi gä ánaküp eti enyamaci aži o, a ci lugwa a wu a, 22 To eza kpata ma à na ye vo ebo kaye mi bo: ama eza na à wu nyagbän̄ hari da etizo nă, wunga a à bo ya o. 23 Ama kami nă a ga ye sun nimi ezi năna o nă, ye bici da ezi ndoci: gama gasikiya mi gä ya ye, ga, Ye lo ezizi kpata nya Israel zo wo à, hari Egi nyä eza ci be. 24 Ezazuñmä u wöñcïn gä malam wuñ à, to wuzi u wöñcïn gä tsoci wuñ à. 25 U kūn nă ezazuñmä gä áze gangani be malam u nyi nă, to wuzi ke tsoci u nă. Wun ayike a yi emitso Belzibub nă, bele na dokun ga aciñ nă eza năzi fi emi u bo nă! 26 Ebogabo ye ga sundä a ma: gama a de enya ndondo nă a la enyakpe nă, a à da u kpé re à nyi à: to nă a so nă, a à be kpe u ye à nyi à. 27 Ega nă mi ègä ya ye nimi baziko o nă, ye ga u nimi bayetin o; to ega nă ye wo tukpa ye bo nă, ye jin wazun wuncin katanti o. 28 Ye ga sundä eza năzi èwu năka nă mä, ama nă wu nyagbän̄nin wo à nă: gomaga nă ye à sundä wuñ nă wu nyagbän̄nin to năka wo gubaba nimi eminä o nă. 29 mgba, a èkuñ tsworwongi guba penny nini à?

ama nini nimi a bo wuñ à nikin à, bambe kpikpe Nda ye nyi à: 30 ka enyi nyä eti ye bibaci u yi o. 31 Ebogabo ye ga sundä mä: gama ye malo ga tsworwongi nă dokuñ nă nyasasanyi. 32 Ebogabo eza ndondo nă à ye mi eye eza wangizi o nă, mitso mä à ye u eyé Nda mi bo nă dä şamä o nă. 33 Ama eza ndondo nă à gbo mi mi eye eza wangizi o nă, mitso mä à gbo u mi eye Nda mi bo na dä şamä o nă. 34 Ye ga kpaye ga mi la mawo be yize mä: mi la mawo be à, sayi ebiko! 35 Gama mi be la bagi gun 'wun be nda u nyi, to egi nyizagi be nna u nyi, to yawo be bayiwo nyizagi u nyi: 36 makirizi nyä eza, a à jin eza năzi fi emi wuñtso o nă. 37 Eza nă yebo nda ko năna gä nă u yebo mi nă, u kūn nă wuñ à jin nyä mi na à: to eza nă yebo egi bagi ko egi nyizagi gä nă u yebo mi nă, u kūn nă wuñ à jin nyä mi nă à. 38 To eza nă la ebu wuñ à, u ci lamitu mi à nă, u kūn nă wuñ à jin nyä mi nă à. 39 To eza nă èwa rayi u nă, rayi u gä áya; to eza nă èya rayi u ebó mi bo nă, wuñ à be u de. 40 Eza nă à go ye nă, wuñ ego mi, to eza nă a go mi nă, wuñ ègò wuñ nă tuñ mi bë nă. 41 Eza nă à go anabı nimi kaye nyä anabı o nă, wuñ a go lada nya anabı; to eza nă à go eza gasikiya nimi kaye nyä eza gasikiya o nă, wuñ à go lada nya eza gasikiya. 42 To eza ndondo na à to nuwoñ yeko ya 'za eni fin, nimi dzakangî anazı o, nimi kaye nyä ezazuñmä o nă, gasikiya mi gä ya ye, ga, lada u wuñ à ya kponyi à.

11 KAMI na Jesu sá ega ga ya ezazuñmä uzi eza guwo be o guba nyi nă, u năkiñ baga da ezi azi da wu a 'ga, u ci jin a wazun. 2 Gbani ană, kami na John nă dä kata ziko o nă, de labara nyä etun nă Kristi èlo nă, u tuñ saşı nyä ezazuñmä uzi da 'bà u, a ci ga ya Jesu, ga, 3 Eza nă a ga, ga, wuñ à be nă wo yi o, ko yi à tu eza ndoci ye? 4 Jesu gomi ga ya a, ga, Ye da wunya ya John nyä enya năzi ye wo, to nă ye leye nă:

5 yebonçizi a le 'ba ye, erwagizi a daza, sokoguncizi a azo 'gun, tukpatencizi a wo 'ga ezatzutsucizi ánaküp, to yajinciçi a jin a wazun labara wangí nyä Soko. 6 Alubarika dä be eżä ndondo nyi, nă à de bicicin nimi mi bo à nă. 7 Ama

na eza nanaži èda na, Jesu u yá egá nyi gá ya eza kamá nyá 'ga John, u ci ga, Ke 'nyá la ye lo gonta na ye a leye ná o? gusa ná efe èdu ná? 8 Mgbá, ke 'nyá la ye lo bo ná ye a leye ná o? bagi ná èfa ewo wangí ná? Ciňle eza naza èfa ewo wangí ná, a fi emi nyá etsuzi o. 9 Mgbá, ke jin ye ye ci lo bo o? na ye à anabi yé ná? Akika, mi gá ya ye, ga, to eza ná ga anabi nyasasanyi ná. 10 Wunga yi eza ná a ka nyá u da litafi o ná, ga,

Cinle, mi a tuň tuńci mi şí 'o dzo,

Ná à ye yeko we jin ya we ná.

11 Gásikiya mi gá ya ye, ga, Nimi a bo na nyizagizi mā ná, eza na wöncin ga John Baptisimjinci ná, u la nakinj à: ama eza na bgabga nimi şarota nya şamá o ná, u wöncip gá u. 12 Daga efozi nya John Batpisimjinci hari dà be gbani, a èlo şarota nya şamá be kagbo nyi, to kagbocizi a ègo u be kagbo nyi. 13 Gama anabizi kpata to ataura, a la egá şishi hari da be kami nya John. 14 To wun ayike u ba ye ná ye à go u ná, naná yi Elaija, ná a ga èbe ná. 15 Eza ná de tukpa nya egá wo ná, lugwa u wo 'ga. 16 Ke mi a la ezañi nyá kami gbani sà o? A yi ke dzakangi naži èfedunzi dzukozi o ná, a ci gaga be dozi nyi, ga. 17 Yi be kpansanagi ya ye, ye mā nyanya a, yi kpogun, ye mā tigi à. 18 Gama John be gi 'nyá à, u mā fin 'nyá à, a ci ga, U de setan. 19 Egi nya eza u be, u gi 'nyá, u mā fin 'nyá, a ci ga, Cinle, eza yekaralaci, to wainfinçi, èya nyá edugocizi to nya lefijinçizi! Ama yemá áli be etuň nyi ná wun èlo ná. 20 Kanga ebo ná a jin tuba à ná, Jesu eyuň nyi ná fi ezi gazi, 'bá na u lo etuň wöncinko uzi dokun ná, u ci ga, 21 Wala à be eti 'o bo, Korasin! Wala à be eti 'o bo, Betsaida! gama wun ayike a lotuň nimi Taire to Saidon o etuň wöncinkozi naži a lo nimi 'o bo na a jin tuba be ède sakun nyi, to be tutumpere nyi, jin 'fo ani. 22 Ama mi gá ya we, ga, Wuň à gama ya Taire to Saidon efo ná a à jin şiriya ná, ga nyá we. 23 To we, Kapernaum, a à la we da şamá? a à ci we dà Eku: gama wun ayike a lotuň nimi Sodom o etuň wöncinkozi dozi naži a lo nimi 'o bo ná, wun à dà bo hari be gbani nyi.

24 Ama mi gá ya ye, ga, Wuň a gama ya kiň nyá

Sodom efo na a à jin şiriya ná, ga nyá we.

25 Kanga Jesu gomi, ga, Mi jin yebo ya we, Nda, Tsoci nyá şamá to nyá kin, ebo ná wo la enyá anazi so yemadecizi to hankalidecizi ná, we ci la a wu egi mamangizi: 26 gama acinga, Nda, u ge eye 'o bo. 27 Nda mi u la enyá kpata dà mi gwa o: eza ndondo ma kpe Egi ye àafe Nda; eza ndondo ma kpe Nda ye à, afe Egi, be eza ndondo nyi na Egi à la wu ná. 28 Ye be 'bá mi, ye kpata naži èlotuň to naži de kara ná lukpiň ná, mi a ya ye efa. 29 Ye go yoke nyá mi dà koro ye bo, ye ci kpiň nyá mi; gama mi de hankuri to nyagbañ mi ágba: ye à de efa ya nyagbañin nyá ye. 30 Gama yoke nyá mi fá, kara nyá mi ma yí fokoyi.

12 KAMI gá, nimi efofaci o, Jesu u da lati nya eyizi ci goga; madá ègùn ezazunma uzi, a ci ba eyi gbo gwa gi. 2 Ama Farisicizi, kami ná a le wuńçin ye ná, a ga ya u, ga, Cinle ezazunma wezi a ejin enya na gami lugwa a jin efofaci ná à. 3 Ama Jesu gá ya a, ga, Ye gba litafi le à? nyá enya na Dawuda jin ná to eza naži dà be u nyi ná, kami na mada gun u ná; 4 kendonu ló kota Soko, u ci gi bread ná a la tula ná, u mā yi enya na gami lugwa u gi ná à, to eza naži dà be u nyi ná à, sayi manzi a gbaagi? 5 Ko ye gba ataura à, kendona, manzi nimi efofaci o ènyi efofaci nimi kata Soko o, a mā de lefi à ná à? 6 Ama mi gá ya ye, ga, Eza da babo na wöncin gá kata Soko ná. 7 Ama wun ayike ye kpe enya ná yi acin ná, ga, Mi èwa pegun, u yi sadaka à ná, ye à wöñ eza ná de lefi à ná şiriya à. 8 Gama Egi nya eza yi tsoci nya efofaci. 9 Jesu naķin baga ci da lo makanta a: 10 cinle, bagi ndoci dabo ná egwa u átia ná. Ná a à de 'bá dabotu Jesu ná, a gbiń u ga, ga, Mgbá, gami lugwa a sa 'za gun efofaci o? 11 Jesu gá ya a, ga, Bagi kici dà nimi ye bo ná de kingbagba nini ná, to wun ayike wuńçin anikin dà guše o efofaci ná, wun à la gwa wa wuň à? 12 Zuň gunküñ eza wangí ge gá kingbagba o! Ebogabo gami èlugwa eza jin wangí efofaci o. 13 Kanga Jesu gá ya bagi ga, ga, Ta gwa we. U ci la u ta; u ci aze wangí dozi nyá bací.

14 Ama Farisicizi a dzuň da de, a ci jin şawura eti

u bo, nyä enyä nà a à ta a ci wu u nà. 15 Nà Jesu kpe wuñciñ ye nà, u keze lo zuñma baga: eza dokuñ mä, lamitu u; u ci sa a guñ kpata. 16 u mä gagä ya a saranyi, ga, a ga la u tula mä: 17 nà ega gà átsa nà anabi Isaya gä nà, u ci ga.

18 Cinle, egi mi dana, na mi tsaa nà; Egi ciñcinci mi, nà ba nyagbännin nyä mi gaya nà:

Mi à la Ruhu nyä mi dà u,

Wuñ à la şiriya gboro wu Eza 'zi katizi.

19 Wuñ à gbomi à, u mä à tiwu à; Eza ndondo mä à wo emi u yeko bo à.

20 Eza na ása na wuñ à la u zuñ à, To lulu nyä fitila nà èduñ náwu na, wuñ à nu wuñ à,

Hari u tun şiriya dà gí nására.

21 Nimi kaye u bo Eza 'zi katizi à yakpe o.

22 Kanga a la 'za eni be 'bà Jesu, u de şetan, u mä yi yebonci to edigi: Jesus sa u guñ, hari edigi wuñ áma gagä, u ci ále 'bà ye. 23 Wuñciñ ka eza kama ye kpata, a ci ga, Mgbä, egi Dawuda ga dñan? 24 Ama kama nà Farisicizi wo wuñciñ nà, a ga. Eza nañna wuñ ènyä setanzi dzun à, afe be Bielzibub nyi nà yi tiși nyä setanzi nà. 25 Ama Jesu u kpe yekpa azi ye, u ci ga ya a, ga, Şarota ndondo nà ága be nimi u nyi nà, u ga áze wasa; to ezi ndondo ko emi ndondo na ága be nimi u nyi nà, u gikinni wo à: 26 wuñ ayike Şetan ènyä Setan dzuñ nà, wuñ ága be nimi u nyi; ke şarota nyä u a tata ci gikinni nà o? 27 Wuñ ayike mi be Bielzibub nyi ènyä setanzi dzuñ na, be ze nyi egi bagi yezi ènyä a dzuñ o? ebogaboo a à jin alikali ya ye yi o. 28 Ama wuñ ayike mi be Ruhu nyi nyä Soko ènyä setanzi dzuñ nà, kanga şarota nyä Soko u tuñ 'bà ye ani. 29 Ke eza à tata ci lo kata nyä kagboci, ci nyi dukiya u nà o? afe wuñ à la kagboci pa bedzo, kanga wuñ à la kata u nyi o. 30 Eza nà dà be mi nyi à nà, wuñ èkà mi kà; eza nà èku be mi nyi à nà, wuñ èga ga ya. 31 Ebogaboo mi ga ya ye, ga, Lefi ndondo to ega dede ndondo eza wangizi à de gafara wuñciñ; amä nà a ègaga dede tu Ruhu nà, eza wangizi à de gafara wuñciñ à. 32 To eza ndondo nà à gagä dede tu Egi nyä eza nà, wuñ à de gafara wuñciñ; amä ezà ndondo na à gagä dede tu Ruhu Lilici nà, wuñ à de gafara wuñciñ à, ko be

kami nà dà anä nyi, ko be kami na èbe nà nyi. 33 Jin cibäñ u ge, to sunsun u ge; kaciñ à, jin cibäñ u ge à, to sunsun u ge à! gama a kpe cibäñ ye be sunsun u nyi. 34 Ye egi gbejigizi, ke ye à tata ci gagä wangì nà yetso yi eza dedezi nà o? gama nà u se nyagbän na, acin misun ègaga o. 35 Eza guru nimi dukiya wangì uzi o, acin wuñ èla enyä wangizi dzuñ be o: to eza dede nimi dukiya dede uzi o, acin wuñ èla enyä dedezi dzuñ be o. 36 Ama mi gä ya ye, ga, Ega banza ndondo na eza wangizi gä gä nà, a à tu wuja u efo nà a à jin şiriya nà. 37 Gama be ega we nyi acin ebo à mä we yo o, to be ega we nyi acin şiriya à wöñ we yi o.

38 Kanga eza ndocizi nimi rubutukacizi to Farisicizi o, a go Jesu mi, ga, Malam, yi wa ga yi le eri ye be we nyi. 39 Ama u gomi ga ya a, ga, Eza dedezi to nyacidakizi a wa ga a le eri ye; a mä à la eri ndondo ya a à, afe eri nyä anabi Jona: 40 gama kendoma Jona dà gbako nyä nyikako o efo guta to 'yi to yesi nà; acinga mä Egi nya eza à dà gbako nyä kin bo efo guta to 'yi to yesi o. 41 Ezañi nyä Ninive a à nakiñ nimi efo şiriya o be eza wangizi nyi nyä gbani, a ci wöñ a şiriya: gama a jin tuba ebo wazuñ o nyä Jona; cinle, eza na wöñçin ga Jona nà dà babo. 42 Etsu nyizagi nyä kasa kudu wuñ à nakiñ nimi efo şiriya o bë eza wängizi nyi nyä gbání, u ci wöñ a şiriya: gama u fe daga etizo nyä yiye o be nà wuñ à wo yemä nyä Sulemanu nà; cinle, eza na wöñçin ga Sulemanu nà dà babo.

43 Kami nà setan áduñ nyagbän eza wangì o nà, u go 'bà nà de nuwöñ à nà ga, u ci èwa efa, u de à, 44 kanga u ga, mi à keze da kata mi 'bà nà mi dzuñ nà; kami nà u be tun bo nà, u be tsuñ u kansanà, a la u fiñ ya, a la u tadzu ani. 45 Kanga u da la şetan gutwaba ndocizi be nimi wuñtso to nazi bi ga wuñtso nà, a ci lo kata da feduñ: zuñmago nyä eza ga u bi ga nyä mafari. Acinga mä u yi be eza kami dede anazi nyi o.

46 Kami nà Jesu ègaga ya eza kama nà, ciñle, nnà u to yegi bagi uzi a be zi zunma o, a èwa 'bà nà a à gagä bë u nyi nà. 47 Kanga 'za eni ga ya u, ga, Ciñle, nnà we to yegi bagi wezi a zi zunma o,

a èwa 'bà nà a à gaga be we nyi nà. 48 Ama u gomi ga ya eza nà ta ya u nà, ga, Ze yi nnà mì o? to ze yi yegi bagi mizi o? 49 U ci ta gwa u lo 'bà ezazunmà uzi, ci ga, Ciñle, nnà mi to yegi bagi mizi dànà! 50 Gàma eza ndondo nà a jìn enyà nà Nda mi nà da sama o nà èwa na, wunga yi yegi bagi mi, to yegi nyizagi mi, to nnà mi o.

13 EFO ga Jesu dzuñ kata, u ci dà feduñ 'bà edusà misùñ o. 2 Eza kàmà dokun áyekà be 'bà u, hari wuntso dà 'ya, u ci feduñ; eza kàmà kpatà a zì kosunñ o. 3 U la ega dokun sàtatun ga ya a, u ci ga, Ciñle, edzomici ádzuñ da edzomizi; 4 kàmà nà wuñ èmi 'dzo na, sàsi nyà edzo áya zì yeko kapa o, eluži a be u tun gi: 5 sàsi áya zì 'bà nà de takun o nà, 'bà nà a de jikàna dokun à nà: wuñcini ányi bici eni, ebo nà a de jikàna dokun à nà: 6 kàmà nà yígidi áwona nà, a áwo; to ebonà a de gbere à nà, a ágbàñ ya. 7 Sàsi áya fi ekà niñ bo; ekà ásà áwoñçin, ci la a wu: 8 sàsi mazi kiñ wangí o a ci sun, sàsi eye sìtsun, sàsi eye sità, sàsi eye gbañwo. 9 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'gà.

10 Kanga ezazünmà uzi a be, a ci ga ya u, ga, Ebokinyabo we èla 'gà sàtatun ga ya a? 11 Jesu gomi ga ya a, ga, A la ya ye nà ye à kpe enya susocizi nyà sarota sàmà ye nà, ama a ya a wuñcín a. 12 Gàma eza ndondo nà de 'nyà nà, a à la 'nyà ya u, wuñ à de u dokun: ama eza ndondo nà de 'nyà à nà, ka enyà nà u de nà a à go wuñcín be u nyi. 13 Ebogabo mi èla ega sàtatun ga ya a; gama nimi yele o, a èleye à, to nimi wuwo o, a èwo à, a mà kpe à. 14 Ega nà anàbi Isaiya la siñ nà, wuñ átsa nimi a bo, ci ga,

Nimi wuwo o, ye à wo, ye mà à kpe u ye kponyi à; To nimi yele o, ye à leye, ye mà à kpe u ye kponyi à; 15 Gàma nyagbàñ nyà eza nnàazi áte,

To tukpa aži áte nyà egawo,

A ma la eye aži kpe;

Kaciñ à, a à leye be eye aži nyi,

A ci wo be tukpa aži nyi,

A ci do kpikpe be nyagbàñ a nyi,

A ci keze žin be,

Mi ci sa a gun.

16 Ama alubarika dà be eye yezi nyi, gama a le 'bà

ye; to tukpa yezi, gama a wo 'gà. 17 Gàma gasikiya mi ga ya ye, ga, Anàbizi dokun to eza gasikiyazi dokun a wa ga a le enyà nàzi ye leye nà ye, a mà le a ye à; a wa ga a wo enyà nàzi ye wo nà, a mà de a wo à. 18 Ebogabo ye sítukpa ye ci wo 'gà nyà edzomici o.

19 Kami nà eza ndondo wo 'gà nyà sarota, u ci kpe u ye à nà, kanga Ibili ci be, enyà nà a dzo dà nyagbàñ u bo nà, u mu ya. Eza ga yi wuñ nà a dzo dà yeko kapa o nà. 20 Eza nà a dzo dà 'bà nà de takun o nà, èzà ga yi wuñ nà wo 'gà, u ci go u bici eni be nimma nyi nà; 21 u ma de gbere dà nimi wuntso bo à, ama wuñ à dà bo kàmi degi; gama kàmà nà wala ko sunga gà ánakin ebo ega ana o nà, edaga o, wuñ áciñ bici. 22 Eza nà a dzo dà ekà nin bo nà, eza ga yi wuñ nà èwo 'gà nà o; ama wanikosa nyà kàmà nnà, to tità nyà dukiyà, wunga la ega wu o, u ci aže enyà nà sun sunsun à nà. 23 Ama eza nà a dzo dà kin wangí o nà, eza ga yi wuñ nà wo 'gà nà o, u ci de kpikpe u; wunga èwa 'ti ci èsun o, sàsi eye sìtsun, sàsi eye sità, sàsi eye gbañwo.

24 Kanga Jesu la ega ndoci sàtatun ga ya a, u ci ga Sarota nyà sàmà u yi ke bagi nà dzo edzo wangí dà kan u bo nà: 25 ama kàmà nà eza wangizi èlele nà, acin makiri u be dzo ego ndoci dà tatacin alukama o, u ci da, 26 Ama kàmà nà alukama ányi, u ci èsun sunsun nà, kanga ego ányi mà. 27 Wuzizi nyà emitiso a be gà ya u, ga, Nda, yega edzo wangí wo dzo dà kan 'o bo? babo u de ego nàna o? 28 U ga ya a, Makiri mi jìn wuñcín o. Wuzizi gà ya u, ga, We èwa ga yi da mu a ya? 29 U gà, Eyé; kaciñ a, kàmà nà ye èmu egó nà, ye à be alukama mu be a nyi o. 30 Lugwa gubaba a fe a sa gani hari be kàmà nyi nà a à gbe a nà: to kàmà nà a ègbe a nà, mi à ga ya alukamagbecizi, gà, Ye gbe ego bedzo, ye ci la u ce kwasa nà ye à la a dà enà o nà: ama ye la alukama ku fi edo mi bo.

31 Jesu la ega ndoci sàtatun ga ya a, u ci ga, Sarota nyà sàmà u yi ke sunsun nini nyà edzo mustard nà, nà, eza lá dzo dà kan u bo nà: 32 u gbagba gà edzozi kpatà; ama kàmà nà u sa nà, u woñçin gà fini ndondo, hari wuñ áze cibgàñ, to eluži nyà sàmà a be yakpe gwalağı uzi

33 Jesu la ega ndoci satatun ga ya a; u ci ga, Sarota nya şamä u yi ke yeast na nyizagi la so da yikuru tsunwoñ guta o na, hari wuñ ása kpata. 34 Enya anazi kpata acin Jesu la satatun ga ya eza kamazi o; ama ega na u la satatun à na, u ga wuñciñ ya a à: 35 na ega gá átsa na anabi ga na, ci ga,

Mí à kpé emi mi la ega satatun;

Mi a gaga nya enya nazi a so daga kami na a ka yize nyi jin na.

36 Kanga Jesu la eza kamazi lugwa, u ci da kata; ezazunma uzi a be 'bà u, a ci ga. Ega nya ego lati wo la wuñciñ tula ya yi. 37 U gomi ga, Eza na dzo edzo wangi na, wunga yi Egi nya eza o; 38 kan, wunga yi yize o, edzo wangí, a gazi yi egizi nya sarota o; ama ego, a gazi yi egizi nya Ibili o; 39 makirí na dzo a na, wunga yi Ibilio; kami na a a gbe a na, wunga yi zuzo nya kami o; alukamagbecizi malayikazi a yi o. 40 To kendon a ku ego yeka a ci la u da ena o na, acinga ma zuñmago nya kami à fe o. 41 Egi nya eza wuñ a tuñ malayika uzi tun, a à be ku yeká nimi sarota u bo, enya ndondo na èla eza ciñ bici na, to eza nazi ejin enya dede na, 42 ci à ku a ce fi ena o, na wönciñ na: a à tigi la nyiká ku dozi. 43 kanga eza gasikiyazi a àfe nanä ke yigidi na nimi sarota nya Nda a bo. Eza na de tutpa na, lugwa u wo 'ga.

44 Sarota nya şamä u yi ke dukiya na a so da lati o na; na eza be leye na, u ci la u da so re be; ebo niñmä nya wuñciñ o, u da, la enya ndondo na u de na kun, u ci la lati ga şí. 45 Ndoci dana be, sarota nya şamä u yi ke bagi na yi kodagba na, na èwa luluyi wangizi za na: 46 kami na u be de luluyi nini na de ewo dokun na, u da, da la enya ndondo na u de na kun, u ci la u şí. 47 Ndoci dana be, sarota nya şamä u yi ke esa na a ce da edusa o, u ci ku nyika yiri ndondo na: 48 kami na wuñ áse na, a go u diñ be kosuntu; a fedun, a ci ku wangizi fi kondozi o, ama nazi ge à na a la wuñciñzi ya. 49 Acinga ma a à jin nimi zuzo nya kami o: malayikazi à duñ be, a à la eza dedezi kega be eza gasikiyazi nyi, a à ku a ce fi ena o, na wönciñ na: 50 a à tigi la nyiká ku dozi. 51 Mgbä, ye kpe enya anazi ye kpata ani?

A ga ya u, ga, Ebà. 52 Jesu ga ya a, ga, Ebogabo rubutukaci ndondo, na a la jin egi nyä şarota nya şamä na, u yi ke bagi na yi emitso na, na èwa enya worozi be enya gbakozi nyi duñ be nimi dukiya uzi o na. 53 Kami na Jesu sa ega anazi ga na, na wun èla satatun na, u nakin baga. 54 Na u be lo ezi wuntso na, u wú a 'ga nimi makañta a bo, hari u ka a ye, a ci ga, Babo eza nanä de yemä to etuñ wöncinko nanazi o? 55 Mgbä, u yi egi nyä egba nanä à? a yi nnä u Mariamu à? to yegi bagi uzi a yi a Jamesi, to Jose, to Simon, to Judas à? 56 To yegi nyizagi uzi kpata, a da gani be yi nyi à? Babo eza nanä de enya anazi kpata o? 57 U yi biciçip ebà a bo. Ama Jesu ga ya a, ga, Anabi yi bambe ciñwoñ à nyi à, afe nimi ezi wuntso o, be emi wuntso nyi. 58 U jin enya yeka wöncinkozi dokuñ baga à, ebo na a goga à na.

14 KAMI gá, Herodi na yi etsu na, u wo labara nya Jesu, 2 u ci ga ya egikata uzi, ga. Nanä yi John Baptismjinci; wun ánañkin tataçin ezatsutsucizi o; ebogabo yiko na u de na èla u lotun ácin o. 3 Gama Herodi u woñ John, u ci la u pa, ci la u da kata ziko o, ebo Herodias o, nyimi nya Filipu yegi bagi u. 4 Gama John ga ya u, ga, Gami lugwa wo la wuñ à. 5 Kami na u wa ga u wu u na, u sunđa eza kama, gama a leye ke anabi u yi o na. 6 Ama kami na Herodi jin enyagici ebo efo na a mä u na bo, egi nyantsugi nya Herodias be nyanya da yita a bo, u ci mafi Herodi. 7 Ebo wuñciñ o, Herodi ziba, ga, wuñ à ya u enya ndondo na u ga ba be u nyi na. 8 Ebo na nnä u ga ya u sişî bedzo na, u ga, La ya mi babo nimi vata o, eti nya John Baptismjinci. 9 Nyagban nya etsu tá u; ama ebo ebà na u zi na, to ebo a bo nazi èfedun be u nyi ègi enyagici na, u ga, a la u be ya u; 10 u ci tuñ eza da la John ba 'ti nimi kata ziko o. 11 A la eti u dâ vata o, a ci la u be ya nyantsugi ga: u ci la u lo 'bà nnä u. 12 Ezazunma uzi a be, a ci la ekuñ u dzu; a ci da wunyä ya Jesu. 13 Kami na Jesu wo wuñciñ na, u da da 'ya keze lo zuñmä, da gonta na ákpeya na: kami na eza kamazi wo wuñciñ na, a da bici lamitu u daga ezi ezi o. 14 Na Jesu duñ be u ci le eza kama

ye nā dokuñ nā, u guñ a ye, u ci la gunci azi sagun. 15 Kami nā lozuñ èla si nā, ezazuñmā uzi a da be 'bà u, a ci ga, Babo gonta u yi o, kami mā ágogā an; wo ti eza kamaži kpamu, nā a à da lo eziñi nā, a da si enyagici ya atso. 16 Ama Jesu ga ya a, ga, A ga lo mā; yetso ya a enyagici gi. 17 Ama a ga yà u, ga. Yi de enyā ndondo dà babo à, afe bread gutsun, to nyika guba. 18 U ga, ku a be ya mi babo. 19 U ga ya eza kama, ga, a feduñ zizi eti ego o; u ci la bread gutsun, to nyikà guba gazi, u ciñ şamā le, u ci la alubarika dà a, u ci la a sa, u ci la bread gazi ya ezazuñmā uzi, ezazuñmā uzi a la ya eza kama. 20 A gi 'nyā a ci áfunin kpata: a ci ku enyā nā ke nyā enyagici nā u sanā, u ci se kasa guwo be o guba nyi. 21 Eza nazi gi 'nyā nā, a yi be bagizi eza gboba be kpotsun nyi nā, bambe nyizagizi nyi to dzakangizi. 22 Edaga o, Jesu tuñ ezazuñmā uzi a da dà 'ya, a fe si u dzo da ekpāñ doži, nā wuñ èti eza kama kpamu nā. 23 Zuñmā nā u tì eza kama kpamu nā, u da gun pati nā ègikinñi ti u nyi nā da jin aduwá: kami nā eye ási nā, wun gbaugí dà baga o. 24 Ama gbani eya da edusa tatacin o, ci ejin wala be nuwoñ nyi nā ála gbangbá nā; gama efe fe daga yegboró a bo be. 25 Efisi gunni nyā lazin Jesu u da be 'bà a, u ci èdazà ta edusá o. 26 Kami nā ezazuñmazi le u ye nā wuñ èdazà ta edusa o nā, edà ásun a, a ci ga. Finfingi u yi o; ebo nā edà ásun a nā, a kpogun. 27 Edaga o, Jesu ga ya a, ga, Ye fa; mi u yi o; ye ga sundà mā. 28 Piteru go u mi, ga, Tsoci, wuñ ayike we u yi o nā, wo ga ya mi, ga, mi be 'bà we nuwoñ ti o. Jesu ga, Be. 29 Kami nā Piteru acin eya o nā, u daza ta nuwoñ o nā wuñ à da 'bà Jesu nā. 30 Ama kami nā u le efe ye nā, edà ásun u; u ya nuwoñ nyi gbiñ, u ci kpogun, ga, Tsoci, bo mi ya. 31 Edaga o, Jesu ta gwa u woñ u, ci ga ya u, ga, Wo nā de iyiyakpe degi degi nā ebokinyabo wo la nyagban jin guba o? 32 Kami nā a be da 'ya nā, efe áciñta. 33 Eza nazi fi eya o nā, a be gba u, a ci ga, Be 'mi gásikiyá nyi, we yi Egi nyā Soko.

34 Kami nā a zuñ da ekpāñ nā, a be kiñ nya Jenesaret. 35 Kami nā ezaži nyā baga kpe u ye nā, a tuñ ezaži da kin ga kpata, a ci ku guñcizi kpata

be 'bà u; 36 a fe ta u gwa, nā wuñ à lugwa a lagwakuñ egba nyā ewo u nā; eza kpata nā lagwakuñ u nā, a ásaguñ.

15 KANGA Farisicizi to rubutukacizi nyā Jerusalem be 'bà Jesu, a ci ga, 2

Ebokinyabo ezazuñmā wezi ègbipi età nya nusazi tu o? gama kami nā a egi 'nyā nā, a ènà egwa azi à. 3 Ama Jesu gomi ga ya a, ga, Ebokinyabo ye ègbipi gami Soko tu ebo età ye bo? 4 Gamaši Soko ga, La kuñkun ya ñda we to ñnà we: to, Eza nā gi ñda ko ñnà toko dede nā, lugwa a la u wu ci tsu tsutsu ga. 5 Ama ye ga, Eza ndondo nā à ga ya ñda u ko ñnà u, ga, Enyā anfaní ndondo nā ye à de be mi nyi nā, a la u twaria ya Soko; 6 wuñ à la kuñkun ya ñda wuñ à. Ye èla gami Soko nyi ebo età ye bo. 7 Ye manafikiži, Isaiya u la ega siši nyā ye şaranyi, ci ga,

8 Eza ñanazi èya mi ciñwoñ be misuñ a nyi;
Ama nyagban a lokpa be mi nyi.

9 Ama banza a ègba mi o, Gama a èwu a età nya eza wang.

10 Jesu yì eza kama be 'bà u, ci ga ya a, ga, Ye situkpa, ye mā jin hankali be u nyi: 11 U yi enyā nā èlo misuñ nā èla eza sišikà nā à; ama enyā nā èdzun be misuñ o nā, wunga èla 'za sišikà o. 12 Kanga ezazuñmā uzi be, a ci ga ya u, ga, Wo kpe ga Farişicizi ányi nyagban nā a wo ega wuñciñ nā? 13 Ama u gomi ga, Fini ndondo nā Nda mi nā da şama o nā dzo à nā, a à la u mu ya, 14 Lu a gwa: ebawucizi nazi le 'bà ye à nā a yi o. To wuñ ayike yeboñci èdin yeboñci gwa nā, eza gubaba gá ánikin da guse o. 15 Kanga Piteru gomi ga ya u, ga, La ega şatatuñ ga tula ya yi. 16 Jesu ga, To gbani yetso la de kpkipe à?

17 Ye kpe ga, enyā ndondo nā èlo misuñ nā wuñ ègogá da gbako, a ci la u tsa ya à? 18 Ama enyanazi èdzun be misuñ o nā, daga gbako bo a fe be o; a gaži èla 'za sišikà o. 19 Gama daga nyagban o, yekpa dede èdzun be o, to kponu, to nyacida, to siankala, to yigbe, to gamana, to ega dede: 20 enya ñanazi èla 'za sišikà; ama nā eza egi nyā be egwa nyi nā u nā à nā, wuñciñ à la 'za sišikà à.

21 Nà Jesu naķin baga o nà, u da lo kin nyà Taire to Saidon. 22 Ciňle, nyizagi ndoci nà yi kenanici nà, u fe daga kiň ga o be, u ci kpogun, ga, Tsoci, wo egi Dawuda guñ mi ye; gama egi nyizagi mi ējiň wala saranyi be setan nyi. 23 Ama Jesu go u mi à, ataqega nini à. To ezazuňma uzi be tą u gwa, ga, Ga ya u, ga, u da, gama wuñ ēkpogun kpe yi. 24 Ama Jesu gomi, ga. A tun mi lo 'bà ndoci à, sayi 'bà kingbagba kagbincizi nyà emi Israel o. 25 Ama nyizagi ga be gba u, ci ga, Tsoci, ce mi wu. 26 Ama Jesu gomi, ga, U ge nà a à la enyagici nyà egizi la u ya esigizi na à. 27 Ama u ga, Acinga, Tsoci: ama esigizi ájin a gi sakunzi nyà tsoci azi naži ása ya nà. 28 Kanga Jesu gomi ga ya u, ga, Nyizagi, iyiyakpe nyà we u dokun: lugwua fe acin ya we kendona we éwa na. Daga kami ga egi nyizagi u ásagun o.

29 Nà Jesu naķin baga o nà, acin u be 'bà edusà nya Galili o; u da guñ pati ci feduň baga o. 30 Eza kamà na dokun nà be 'bà u, a ci ku erwagizi be be a nyi, to yeboncizi, to edigizi, to ebanyicizi, to eza ndocizi dokun, a ci la a zizi bicitia nyà Jesu o; u ma sa a guñ: 31 hari u ka eza kamà ye, nà a le edigi ye ègagà nà, to ebanyicizi ásagun, to erwagizi èdaza, to yeboncizi èle 'bà ye nà: a ci la ciňwoň ya Soko nya Israel.

32 Jesu yi ezazuňma uzi be 'bà u, u ci ga, Mi ègun eza kamà ye, gama wuñ águñ efo guta nà a da ganí be mi nyi, nà, a mà de enya ndondo gi à: u ba mi nà mi à ti a kpamu be mąda nyi nà à, gama a gà ágbà yeko o. 33 Ezazuňma uzi ga ya u, ga, Babo yi à de bread nimi gontia o na à fu eza kama nin dozi nana nà o? 34 Jesu ga ya a, ga, Bread gunkiň ye de o? A ga, Gutwaba, to nyika tetengizi degi. 35 U ga ya eza kamà, ga, a feduň zi kin bo; 36 u ci go bread gutwaba be nyikà nyi; u ci la alubarika da a, ci la a sa, u ci la a ya ezazuňma uzi, ezazuňma uzi a la ya eza kamà. 37 A gi 'nyà a ci áfunin kpata: a ci ku enyà nà ke nyà enyagici nà u sa nà, se kasa gutwaba. 38 Eza naži gi 'nyà nà, a gun bagizi eza gboba, bambe nyizagizi nyi to dżakangizi. 39 Jesu ti eza kamà kpamu, u ci da dà 'ya, u ci be kiň nyà Magadaní.

16 FARISICIZI to Sadusicizi a be, a ci ma Jesu ciňle, a wa ga u la eri wu a nimi şamà o. 2 Ama u gomi ga ya a, ga, kami nà lozùn ási nà, ye ga, ga, Esun ga áge gama şamà ájin dzuru. 3 To nyà laziň, Wuñ à ge nyina à: gama şamà ájin dzuru be ziko nyi. Ye kpe kendona eye nya şamà yi nà; ama ye kpe kendona eri nyà kami anà yi nà wo à. 4 Kami nya eza dedezi to nyacidiacizi a wa ga a le eri ye; a ma à la eri ndondo ya a à, afe eri nyà Jona. U ci la a lugwa, ci da.

5 Ezazuňma uzi a be ekpan dozi a ci leye ke a la enyagici bata na. 6 Jesu ga ya a, ga, Ye tswa yeast nya Farisicizi to nyà Sadusicizi. 7 A ci du u wöntatacın a bo, ga, Yi la enyagici ndondo be à. 8 Nà Jesu le wuńçin ye nà, u ga, Ye naži de yiyyapke degi na, ebokinyabo ye èdu u wöntatacın ye bo, ebo nà ye de enyagici à nà? 9 Ye la kpe à, ye mà pa ga à, bread gutsuň be eza gboba be kpotsuň nyi, kasa gunkiň ye ku o? 10 To bread gutwaba be eza gboba nyi, kasa gunkiň ye ku o? 11 Ke jin ye ye ci la kpe à, nà u yi nyà enyagici nà mi ègagà ya ye nà à? Ama ye tswa yeast nya Farisicizi to nyà Sadusicizi. 12 Kanga a kpeteke u yi yeast nyà bread nà u ga ya a, ga, a à tswa nà à, ama nya egà nyà Farisicizi to nyà Sadusicizi.

13 Kami nà Jesu be kiň nya Kaisaria Filipai nà, u gbiň ezazuňma uzi ga, ga, Ze eza wangizi ga, ga, Egi nya eza yi o? 14 A ga, Sasî ga, John Baptismijinci; saşı ga, Elaija; eza ndocizi ma ga, Jeremiah, ko 'za eni nimi anabizi o. 15 Jesu ga ya a, ga, Ama ye, ze ye ga, ga, mi yi o? 16 Simon Piteru gomi, u ci ga, We yi Kristi, Egi nya Sokorayideci. 17 Jesu gomi ga ya u, ga, Alubarika dà be we nyi Simon Bar Jona: gama u yi naķa be egia nyi nà la wuńçin wu we nà à, ama Nda mi nà da şamà o nà. 18 Mi mà ga ya we, ga, we yi Piteru, to eti takun naqà o, acin mi à tu ena lilici mi o; to kpakozi nyà Eku a a go kagbo bè u nyi à. 19 Mi à la egiyekozì nyà şarota şamà ya we: to enya ndondo na we à pa nimi yize o nà, a à la u pa nimi şamà o; to enya ndondo nà we lo nime yize o nà, a à la u lò nimi şamà o. 20 Kanga u gaşa ya ezazuňma uzi

saranyi, u ci ga, a ga ta ya eza ndondo na u yi Kristi na mä.

21 Daga kanga Jesu ya egä nyi ga ya ezazuñma uzi o, u ci la wu a, kendona wuñ à da Jerusalem da go wala dokun be nusañi nyi to be tiñizi nyi nyä manzi, to be rubutukacizi nyi, a ci la u wu nã, efo taci wuñ à da kiñna re be. 22 Piteru la u, ci ya ewuñ nyi nã fi u, ci ga, Tsoci: wuñcın à lokpa be we nyi, nana à tun 'bà we kponyi à. 23 Ama u ke 'ye že, u ci ga ya Piteru, ga. Da zunma mi Şetan: we yi enya biciciñ ya mi: gama we èðasa enya nyä Soko à, sayi enya nya eza wangizi.

24 Kanga Jesu ga ya ezazuñmauzi, ga. Wuñ ayike eza ndondo à lamitu mi nã, lugwa u gbà nimi u bedzo, ci la ebu u, u ci lamitu mi. 25 Gama eza ndondo na wa gä u bo rayi u ya na, rayi u gä áya: to eza ndondo na à ya rayi u ebo mi bo nã, wuñ à be u de. 26 Wuñ ayike eza gi èle nya yiñe kpata u ci la nyagbañin u ya nã, ke anfani wuñ à be de o? ko ke eza à ya u ci la sña nyagbañin wuñ o? 27 Gama Egi nya eza à be be ciñwoñ nyi nya Nda u, to be małayika uzi nyi: kanga wuñ à la ya eza ndondo kendona etuñ uzi yi nã. 28 Gasikiya mi ga ya ye, ga, Saşı nimi a bo naži ègikiñni babo nã, a à le tsutsu ye kponyi à, hari a le Egi nya eza ye èbe be şarota u nyi bedzo.

17 ZUNMA efo gutswanyi o, Jesu la Piteru, to Jamesi, to John yegi bagi u, be nimi u nyi, ci la a da guñ pati nã keto ci ègikiñni ti u nyi na: 2 wuñ ázeba yita a bo: eye u fe nänà ke yigidi nã, ewo uzi áze, bokùn ke bayetin nã. 3 Cinle, Musa to Elaija a dzuñ be 'bà a, a fe baza be u nyi. 4 Piteru gomi, u ci ga ya Jesu, ga, Tsoci, u ge ya yi nã yi da babo nã: wuñ ayike u ba we nã, mi à jin evuñ guta babo; nini ya we, nini ya Musa, nini ya Elaija. 5 Kami na wuñ ègaga nã, cinle, para nya şamä na ñebanä nã, wuru u áce kpe a: cinle, emi ndoci daga para ga o, ga, Nanan yi Egi ciñciñci mi, na bã mi gaya nã: ye wo ga u. 6 Kami na ezazuñmazi wo wuncı nã, a nikin cici la 'ye kpe kin, eda ásun a şaranyi. 7 Kanga Jesu be, u ci lagwakun a, ci ga, Nakiñ, ye ga sunđa mä. 8 Kami na a la eye azi lo 'fin nã, a le eza ndondo ye à, afe Jesu wuñ gbaugı.

9 Kami na a èciñ pati nã, Jesu ga ya a, ga, Anuri na ye leye nã, ga ta ya eza ndondo mä, hari Egi nya eza ga áñakipin tataçip ezatsutsucizi o bedzo. 10 Kanga ezazuñma uzi gbin u ga, ga, Ebokinyabo rubutukacizi ga, ga, Elaija a be bedzo o? 11 Jesu gomi, ga, Gasikiya Elaija à be ci à la enya kpata ye jin: 12 ama mi ga ya ye, ga, Elaija be ani, a ma kpe u ye à, a ci jin enya nã ba a nã be u nyi. Acinga mä Egi nya eza à go wala be a nyi o. 13 Kanga ezazuñmazi a kpeteke u gaga ya a nyä John Baptisimjinciñ na.

14 Kami na a be 'bà eza kamañ na, bagi ndoci be 'bà Jesu, u ci kurura ya u, 15 ci ga, Tsoci, gun egi bagi mi ye: gama gbingbiññakuwuñcı u yi o, ci èjin wala dokun: kami dokun wuñ ènikin da ena, o, kami dokun wuñ ènikin da nuwoñ o. 16 Mi la u be 'bà ezazuñma wezi, a masa u gun wo à. 17 Jesu gomi, ga, Ye eza wangizi nya gbanı nã de yiýakpe à nã. to nazi gbo 'ti ka nã, efo gunkiñ mi à da ganı be ye nyi o? efo gunkiñ mi à fe wu nyagbañ be ye nyi o? la u be 'bà mi babo. 18 Jesu nawuñ fi u; setan ci ádzun nakà u bo: egi bagi ásagun dagà kanga o. 19 Kanga ezazuñmazi a be 'bà Jesu susoci, a ci ga, Ebokinyabo yi nya u dzun wo a nyi o? 20 Jesu ga ya a, ga, Ebo nã ye de yiýakpe degi degi nã: gama gasikiya mi ga ya ye, ga, Wuñ ayike ye de yiýakpe ke sunşun nini nya edzo mustarda nã, ye à ga ya pati ana, ga, Nakiñ babo da batsozi; wuñ a da; a de enya ndondo na ye jin wo a nã à. 21 Ama dozi nanä, wuñ èdzun à, afe be aduwa nyi to be madawu nyi.

22 kami na a èfedun dä Galili o nã, Jesu ga ya a, ga, A à wöñ Egi nya eza la u dä ezazi gwa o; 23 a à la u wu, efo taci wuñ à da kiñna re be. Nyagbañ tã a saranyi.

24 Kami na a be tuñ Kapernaum nã, eza naži ègo shilling nini nã, a be 'bà Piteru, a ci ga, Malam ye wuñ éta shilling nini à? 25 U ga, Wuñ éta. Kami na u be gadà kata o nã, Jesu sidzo ga ya u, ga, Simon, ke u yi eye 'o bo nã o? etsuži nya yiñe, be ze nyi a ègo ewo 'ba be ewo 'du nyi o? be egi azi nyi, kası be egazi nyi? 26 Kami na u ga, Be egazi nyi nã, Jesu ga ya u, ga. Asa kanga egizi áfo. 27 Ama, ebo yi ga ciñ a bici mä, wo da edusä, da ce goro, nyikä na wo

ka nyi woñ ná, la wuñciñ kami ná wo la misuñ u kpé ná, we à de shilling guba: wo la wuñciñ ya a ebo mi bo, to ebo wo bo.

18 KANGA ezazunmazi be 'bà Jesu, a ci gá,

Ze wönci gá dozi nimi sarota nyá samá o? 2 Jesu yi dzakangi nini be 'bà u, u ci la u gikinni tataciñ a bo, 3 u ci ga, Gásikiya mi gá ya ye, ga, kaga ye zeba a, ye ci ázi dozi dzakangi à, ye à lo sarota nyá samá kponyi à. 4 Ebogabo eza ndondo ná à la nimi u gbà ke dzakangi nana ná, wunga wönciñ ga a kpata nimi sarota nyá samá o. 5 To eza ndondo ná à go dzakangi nini dozi nana nimi kaye mi bo ná, u gó mi: 6 ama eza ndondo ná à la egi nimi nimi dzakangi anazi o, na èyakpe mi ná ciñ bici., wuñ à gama ya u ná a à la takunyigo wönciñko go u kpatsuñ o ná, a ci la u da edusa o. 7 Wala à be eti yize o ebo bicincízi o! gama tile u yi, ná bicincízi à be ná; ama wala à be eti 'za ga o, ná à la bicincíbe ná! 8 Wuñ ayike egwa nyá we ko bici nyá we èla we ciñ bici ná, wo la u ba ya, wo ci la u ce ya dagà ebà wo bo: gama u ge ga ya we ná we à dà 'bà rayi ebanyici ko dukunci na, ga ná we à de egwa gubaba ko bici gubaba ná à ce we da emina o, ná à dà bo hari lo na. 9 Wuñ ayike eye we èla we ciñ bici ná, wo la u wa ya, wo ci la u ce ya dàgà ebà wo bo: gámá u ge ga ya we ná we à dà 'bà rayi be eye nini nyi ná, ga ná we à de eye guba ná à ce we da emina o na. 10 Ye tswa nimi ye, ye ga gbà 'za eni nimi dzakangi anazi o ye ma; gama mi gá ya ye, ga, nimi samá o, màlayika azí èle eye Nda mi ye ná da samá o na kami ndondo. 11 Gama Egi nyá eza be ná wuñ à boyá enyá na áginka ná. 12 Ke u yi eye ye bo ná o? wuñ ayike eza de kingbagba sitsuñ ná, nini nimi a bo ci ágbinka ná, wuñ a la sítusuñ diñ nini lugwa ci da patizi da wa nini ná ágbinka na za à? 13 Wuñ ayike u be de u ná, gásikiya mi gá ya ye, ga, wuñ à manin dokun eti wuñciñ o, ga sítusuñ diñ nini ná gbiñka a ná. 14 Acinga má, u ba Nda ye ná da samá o ná, ná 'za eni nimi dzakangi anazi o gá ágbinka ná.

15 Wuñ ayike yegi bagi we jin' o lefi ná, da la lefi u wu u tsakaní 'o bo gani be u nyi, ye gbayegi:

wuñ ayike u wo 'ga we ná, wuñ áye yegi we ze be. 16 Wuñ ayike u wo 'ga we à ná, wo da la 'za eni ko 'za guba be nimi we nyi, ebo be misuñ nyi nyá erijinciñ o, eza guba ko eza guta ega ndondo gá ágboka. 17 Wuñ ayike u ná a vo ná, wo gá u ya ena lilici: wuñ ayike u ná ena lilici vo ná mä, lugwu u fe ke Eza 'zí katì to edugoci ná ebà 'o bo. 18 Gásikiya mi gá ya ye, ga, Enya ndondo na ye à pa nimi yize o ná, a à la u pa nimi samá o; to enya ndondo ná ye à lò nimi yize o ná, a à la u lò nimi samá o. 19 Mi mä gá ya ye, ga wuñ ayike eza guba nimi ye bo nimi yize o à de nyagban nini ye ci bà enya ndondo ná, Nda mi ná da samá o na à jin' u ya a. 20 Gama 'bà ná eza guba ko eza guta áyeká nimi kaye mi bo ná, mi dà tataciñ a bo baga o.

21 Kanga Piteru be, u ci ga ya u, ga, Tsoci, zuñ gunkiñ yegi mi à jin' mi lefi mi ci jin' u gafara o? hari zuñ gutwaba? 22 Jesu gá ya u, ga, Mi gá ya we, ga Hari zuñ gutwaba à; ama, Hari zuñ gutwaba eda adwani, 23 Ebogabo sarota nyá samá u yi ke etsu ndoci na gá wuñ à jin' lisafi be wuñi uzí nyi na. 24 Kami ná u ya lisafi nyi jin' ná, a la 'za eni be 'bà u, ná gi u gbata pound gba eda gba ná. 25 Ama ebo ná u de enya ndondo ná wuñ à la wo gbata ná à ná, tsoci u ga, a la u a kún, to nyimi u, to egi uzi, to enya kpata na u de ná, a ci a la wo gbata. 26 Ebogabo wuñi gá ánikin cici o, fe ta u gwa, u ci ga, Tsoci, jin' hankuri be mi nyi, mi a la gbata wo ya 'o kpata. 27 Kanga tsoci nyá wuñi ga, ebo ná u gunj u ye na, u la u lo ya, u ci la gbata lugwa ya u. 28 Ama wuñi ga u da dê, u ci le wuñi nini ye dozi wuñtso, na gi u gbata pound gutsuñ ná; u ci la u wöñ, ci lagwasuñ u koro o, u ci ga, La gbata ná wo gi ná wo. 29 Ebogabo wuñi gá dozi wuñtso ánikin cici o, u ci ta u gwa, ga, Jin' hankuri be mi nyi, mi à la gbata wo ya 'o. 30 Ama u ye à: u ci dà, dà la u dà kata ziko o, hari u be la gbata wò. 31 Kanga wuzizi dozi wuñtso, kami ná a le enyá ná u jin' ná ye ná, nyagban tá saranyi, a ci be wunya ya tsoci a nya enya kpata ná u jin' ná. 32 Kanga tsoci u yi u be 'bà u, u ci ga ya u, ga, Wo wuñi dede, gbata kpata nya we mi la u lugwa ya 'o, ebo ná wo ta mi gwa ná,

33 wotso mä à gun wuzi dozi we ye à: kendonä mi gun we ye nà à? 34 Tsoci u wuñ àzewuñ saranyi, u ci la u dä walajincizi gwa o, hari u be la gbata kpata na u gi na wo. 35 Aciñga Nda mi nà da şamä o nà à jin ya ye mä, kaga ye jin yegi dozi gafara nyagban ye bo a.

19 KAMI nà Jeus sa ega anazi ga nà, u nakiñ Galili o, u ci da be kin nya Judia ekpan dozi nya Jordan o; 2 eza şamä dokun lamitu u; u mä sa a gun baga. 3 Farisicizi be 'bà u, a ci mä u ciñle, ga, Gämí èluguwa bagi la nyimi u ya ebo enya ndondo nà u jin nà? 4 Jesu gomi, ga, Ye gba litafi le à, wuñ na jin a daga mafari o nà, u jin a ebä be nyimi nyi, u ci ga, 5 Ebo wuncin o, bagi à la nda u to şuna u lugwa, ci lagwasuñ nyimi u; a 'za gubaba gá áze nákä nini? 6 Acinga a yi eza guba be a, a áze nákä nini. Ebogabo enya nà Soko la keba nà, eza ndondo ga già u ya mä. 7 A ga ya u, ga, Ebokinyabo Musa ya gämi ci ya takada nya yiya nà a à la u ya nà o? 8 U ga ya a, ga, Musa eti kagbo nya nyagban ye bo u lugwa ye la nyimi yezi ya: ama daga mafari o u yi acinga. 9 Mi ma ga ya ye, ga, Eza ndondo nà à la nyimi u ya nà, afe ebo siankala bo, ci à pa yawo be eza ndoci nyi, wuñ èdanyaci: to eza ndondo nà à pa yawo be u nyi zuñma na eza la u ya nà, wuñ èdanyaci. 10 Ezazuñma uzi ga ya u, ga, Wun ayike ega nya bagi be nyimi u nyi yi acin nà, u ge nà a la yawo nà à. 11 Ama Jesu ga ya a, ga, Eza kpata go ega anà wo à, afe eza nazi a la yiko ya nà. 12 Gämä nda wuži 'tsuzi dabo, nà a mä acin daga gbako mä a bo nà: nda wuži 'tsuzi mä da bo, nà eza wangizi la jin nda wuži 'tsuzi nà: nda wuži 'tsuzi mä da bo, nà la nimi atso jin nda wuži 'tsuzi ebo şarota nya şamä o nà. Eza nà go wuncin wo nà, lugwa u go u.

13 Kanga a ku dzakangizi be 'bà Jesu, nà wuñ à la egwa uzi kpe a eti o, jin aduwa nà: ama ezazuñma uzi nà a wuñ. 14 Ama Jesu ga, Lugwa dzakangizi a be 'bà mi, ga ka a mä: gama nya dozi azi yi şarota nya şamä. 15 Nà u la egwa uzi ta a 'ti o nà, acin u nakiñ baga o. 16 Ciñle, eza ndoci be 'bà u, u ci ga, Malam, ke enya wangi mi à jin nà mi à de rayi hari lo go nà o? 17 Jesu ga ya u, ga, Ebokinyabo we

ègbín mi ga nya enya wangi o? Nini kete dabo nà yi wangi nà; ama wuñ ayike wo wa gä wo lo 'bà rayi nà, wo lagwasun gamizi. 18 U ga ya u, ga, Kicits o? Jesu ga, Wo ga wu 'za mä, Wo ga danyaci mä, Wo ga yi 'nya mä, Wo ga zungamanä mä, 19 La kuñkun ya nda we to şna we: to, Wo mä à yebo ezabaci we kendona wo yebo nimi wotso nà. 20 Gbarufu ga ga ya u, ga, Enya anazi kpata mi lagwasun a ani: kici ke ya mi be o? 21 Jesu ga ya u, ga, Wuñ ayike wo wa gä wo la 'o ze eza gungunçi nà, da, da la enya nà we de nà kuñ, wo la u twaria ya yajincizi, we à de dukiya nimi şamä o: wo ci 'o be lamitu mi. 22 Ama gbarufu ga nà u wo ega ananya, nyagban tå u, ci da: gäma u yi 'za eni nà de dukiya nyasasanýi nà. 23 Kanga Jesu ga ya ezazuñma uzi, ga, Gasikiya mi ga ya ye, ga. U zoya dukiyadeci nà wuñ à lo şarota nya şamä nà. 24 Mi mä ga ya ye be, ga, Wun à gama ya rakuñ nà wuñ à lo eyè nya ekin taru nà, ga nya dukiyadeci nà wuñ à lo şarota nya Soko nà. 25 Kami nà ezazuñma uzi wo wuncin nà, u ka a ye şaranyi, a ci ga, Ze a a bo ya gancin o? 26 Kami na Jesu ciñ a le nà, u ga ya a, ga Eza wangizi jin nana wo à; ama Soko jin enya ndondo wo. 27 Kanga Piteru gomi ga ya u, ga, Ciñle, yi la enya kpata lugwa ani, yi ci lamitu we; ke yi à de o? 28 Jesu ga ya a, ga, Gasikiya mi ga ya ye, ga, Ye nazi lamitu mi, kami nà a ye enya anazi jin woro nà, kami nà Egi nya eza à fedun ta esadunye 'tsu nya ciñwöñ u 'ti o nà, ye mä a fedun ta esadunye 'tsu guwo be o guba nyi 'ti o, ye ci gabö ya eti guwo be o guba nyi nya Israel. 29 To eza ndondo nà la emi lugwa nà, ko yegi bagizi, ko yegi nyizagizi, ko nda, ko şna, ko egizi, ko lati, ebo kaye mi bo, wuñ à de nà ga u na şitsuñ, u mä à gi gun rayi hari lo. 30 Eza dokun nazi ègozunma gbani nà, a à be şidzo; to nazi eşidzo gbani nà, a a be gozuñma.

20 GAMA şarota nya şamä u yi ke bagi ndoci nà yi emitso na, nà duñ dä de be lalañin nyi da wa etuñlocizi nazi a lotuñ dä kan u bo nà. 2 Kami nà u jin alikawoli be etuñlocizi nyi nya shilling nini efo nini nà, u tuñ da kan u.

3 Ke efiñ guta nà u dzuñ da de, u ci le eza ndocizi ye ègikinni dzuko o, à lotun à; 4 u ga ya a, ga, Ye da kan mà, enyà na ge nà mi à la ya ye. A da. 5 Ke efiñ gutswanyi to efiñ gutwaní nà u dzuñ dà de, u ci jin acin be. 6 Ke efiñ guwo be 'ni nyi nà u dzuñ da de, u ci le eza ndocizi ye ègikinni; u ga ya a, ga, Ebokinyabo ye ègikinni babo kami ndondo, ye lotun a? 7 A ga ya u, ga, Ebo na eza ndondo go yi yi à na. U ga ya a, ga, Ye da kan mà. 8 Kami nà lozuñ aşı na, tsoci nya kan ga ya eduñbapaci u, ga, Yi etunlocizi be, la gbata wo ya a, wo ya ebà zunmagoci o, hari da be 'bà èdzoşici. 9 Kami nà eza naži a la da 'tuñ ke efiñ guwo be 'ni nyi nà bé nà, eza ndondo nimi a bo go shilling shilling. 10 Kami nà eza naži şidzo nà be nà, a yega a à gó dokun ga acin; a ma go shilling shilling eza ndondo. 11 Kami nà a go u nà, a gïntiñ eti emitso o, 12 a ci ga, Ezra naži gozunmà nà, etuñ nya efiñ nini a lo, wo mà la a ze gangani be yi nyi, naži jin wala be 'tuñ nyi to be yigidi nyi nyinà nà. 13 Ama u gomi ga yà 'za eni nimi a bo, ga, Eya, mi jin we lefi à: yega nya shilling nini acin wo jin alikawoli be mi nyi à? 14 La nya we, wo da; u bâ mi na mi à la ya zunmagoci ana, kendona mi la ya we nà. 15 Gämì lugwa mi jin enyà nà ba mi nà be nyà mi nyi à? Ko eye we yi dede, ebo nà mi yi eza guru nà? 16 Acinga, zunmagoci wuñ a bi şidzo o, to edzoşici wuñ à be gozunmà.

17 Nà Jesu èda tifiñ da Jerusalem nà, u la ezazuñmà uzi eza guwo be o guba nyi da kasha gwa eni nimi yeko o, u ci ga ya a, ga, 18 Ciñle, yi èda tiffiñ da Jerusalem; a à la Egi nya eza da tişizi nya manzi to rugutukacizi gwa o; a à woñ u şiriya nya wuwu, 19 a à la u dà Eza 'zi katizi gwa o, nà a à mà u tsà nà, to nà a à diñ u bilala nà, tò nà a à kà u ba ebu o nà; efo taci wuñ à da kinna re be. 20 Kanga mnà nya egi bagizi nya Zebidi be 'bà Jesu be egi bagi uzi nyi, a ci gba u, a ci bà enyà ndoci be u nyi. Jesu ga ya u, ga, Ke we èwa o? 21 U ga ya u, ga, Gagà nà egi bagi guba anazi nya mi, 'zà eni à feduñ şì gwalo 'o bo, 'za eni à feduñ şì gwapiñ 'o bo, nimi şarota 'o bo nà. 22 Ama Jesu gomi, ga, Ye kpe enyà nà ye èbà nà à. Daro nà mi à fin na ye fin u wo? A ga ya u, ga, Yi fiñ u wo. 23 U ga ya a, ga, Daro nya mi be

'mi gaşikiya nyi ye à fiñ u: ama na ye à feduñ şì gwalo mi bo, to gwapiñ mi bo nà, wuncin jin nya mi na mi à la ya eza nà à, ama Nda mi à la wuncin ya eza naži u jin u şishi ka nà. 24 Kami nà eza guwo naži ke nà wo wuncin na, a suñ nyagbañ be yegi guba gazi nyi.

25 Ama Jesu u yi a be 'bà u ci ga. Yetso kpeteke tisizi nya Eza 'zi katizi èjin a rufuma na, to eza wöncinko azì èjin a yikuñci mà 26 Ama ye ga jin u acin tataciñ ye bo mä: ama eza ndondo nimi ye bo na wa ga wuñ áze eza wöncinko tataciñ ye bo na, lugwa u jin ezawunuñci ye; 27 to eza ndondo nimi ye bo na wa ga u si ye ti nà, lugwa u jin wuzi ye: 28 kendona Egi nya eza u be wuñ 'za nà, u be nà a à wuñ u nà à, ci la rayi u sa eza dokun.

29 Kami nà a èdzun Jeriko o nà, eza kama dokun lamitu u. 30 Ciñle, bagi guba yeboncizi a èfeduñ zi yeko kapa o, kami nà a wo ga Jesu ègoga nà, a kpunguñ ga, Tsoci, wo egi nya Dawuda guñ yi ye. 31 Ama eza kama nà a wùn, ga, a fa nya a: ama a kpogun ga acin, ga, Tsoci, wo egi nya Dawuda guñ yi ye. 32 Kanga Jesu gikinni, ci yi a be, u ci ga, ke ye wa ga mi jin ya ye o? 33 A ga ya u, ga, Tsoci, nà yi à le 'bà ye nà. 34 Acin Jesu, ebo nà u guñ a ye nà, u lagwakuñ eye azi: edaga o, a le 'bà ye, a ci lamitu u.

21 KAMI nà a tsoba Jerusalem, a ci be 'bà Betfeji, ebà pati nya Eşia nà, kanga Jesu u tuñ ezazuñmà uzi 'za guba, 2 u ci ga ya a, gä, Ye da dota nà dà yegboro ye bo nà, ye à le kiatagi ye, a la u go, egi mä dà be u nyi: la a lo be 'bà mi.

3 Wuñ ayike eza ndondo gagà ya ye nà, ye à ga, ga, Tsoci èwa a; edaga o, wuñ à tuñ a lo. 4 A jin acin kpatà, nà ega gà átsa na anabi ga nà, ci ga,

5 Ye ta ya nyantsugi nya Zaion, ga,
Ciñle, Etsu we èbe 'bà we,
Hankurideci, ci ètu kiatagi,
Wuñ ètu kiatagi gigi.

6 Ezazuñmà uzi da, a da jin kendona Jesu ga ya a nà, 7 a ci la kiatagi, to kiatagi gigi be, a ci la ede azi kpe u zunmà o; u ci feduñ ta bo. 8 Eza kama nà dokun nà a la ede azi ta zi yeko o; eza ndocizi ba cigbañ gwalagizi, a ci la a ta zi yeko o.

9 Eza kàmazi nàzi si u dzo, to nàzi lamitu u nà, a kpogun, gà, Hosanna ya egi Dawuda: Alubarika dà be wuñ nyi na èbe nimi kaye Tsoci o nà; Hosanna samà ti o. 10 Kami nà a be lo Jerusalem nà, ezi kpata ákudu, a ci gà, Ze yi nànà o? Eza kàmazi gà, 11 Nànà yi anàbi ga, Jesu nya Nazareti nya Galili. 12 Jesu alo dà kata Soko o, eza nàzi èkun 'nya nà, to zezi èsi 'nya nà, nimi kata Soko o nà; u nya a dzun, u ci la esakozi nya ewosacizi ze kpe, to esadunfezi nya 'za nàzi èkun lukongizi nà; 13 u ga ya a, A ka u dà litafi o, gà, Kata mi a à yì u kata aduwa: ama ye la u ze kata nyà garadacizi. 14 Yeboncizi to erwagizi a be 'bà u nimi kata Soko o: u ci sa a gun. 15 Ama kami nà tisizi nya mânzi to rubutukacizi le enyà yekazi nà u jin nà ye nà, to dzàkangizi nàzi èkpogun nimi kata Soko o, a ci ègà, Hosanna ya egi Dawuda nà; a sun nyagban, 16 a ci ga ya u, gà, Wo wo ega na nànà ègà na? Jesu gà ya a, gà, Mi wo mânà: ye gba litafi le a, ci gà, Nimi misuñ nya dzàkangizi o, to a nàzi èye ebe nà, acip wo de kinキン wangì o? 17 Jesu la a lugwa, u ci da 'bà zuñmà da Betani, u ci lele baga.

18 Lazin, nà u keze be 'banin nà, mâda fe guñ u. 19 Kami nà u le gbanci ye yeko o nà, u be 'bà u, u mâ le enyà ndondo ye kpe bo à, afe finizi gbaugi; Jesu gà ya u, gà, Wo gà sun be mâ, hari lo. Edaga o, gbanci áwo kansanà. 20 Nà ezazunma uzi le wuncin ye nà, u ka a ye, a ci gà, ke jin gbanci nànà ci áwo kansanà zunni zuñni nà o? 21 Jesu gomi gà ya a, gà Gàsikiya mi gà ya ye, gà, Wuñ ayike ye de yiayakpe ye ci jin nyagban guba à nà, e kalo dozi nà mi jin gbanci nànà, na ye à jin nà à, ka pati nànà otso, ye ga ga ya u ga, Wo nàkiñ, wo da lo edusa, wuñ à da. 22 To enyà ndondo nà ye à bâ nimi aduwa o, ye ci yakpe nà, ye à de go.

23 Kami nà Jesu be lo kata Soko nà, tisizi nya mânzi to nusazi nya eza kàmà a be 'bà u, kami nà wuñ èwu a gà nà, a ci gà, Be yiko kici nyi we èjin enyà anàzi o? to ze la yiko ana ya we o? 24 Jesu gomi ci gà ya a, gà, Mi mâ à gbiñ ye gà nini, ye gá ta ya mi, mi á ta ya ye nya yiko nà mi èla jin enyà anàzi nà. 25 Baptisim nya John, dàgà babo u fe be

o? dàgà samà o? kaşin dàgà ebà eza wangizi o? A du u wòn be dozi nyi, a ci gà, Wuñ ayike yi gá gà, gà, Dàgà samà o nà; wuñ à ga ya yi, gà, Ebokinyabo ye goga wuñ à nyi o? 26 Ama wuñ ayike yi ga ga, gà, Dàgà ebà eza wangizi o nà; yi ásunda eza kàmà; gama eza kpata a lagwasuñ John anàbi. 27 A go Jesu mi, gà, Yi kipe à, Jesu gà ya a, gà, Mi mâ à ta ya ye nya yiko nà mi èla jin enyà anàzi nà à. 28 Ama ke u yi eye ye bo nà o? Bagi ndoci de egi bagi guba; u ci be 'bà nugunci, ci gà ya u, gà, Egi, dà lotuñ dà kan bo nyinà. 29 U gomi, gà, Mi a lo à: ama zuñmà wuncin o, wuñ áze nyagban bà, ci da. 30 U be 'bà baci, u ci gà acin ya u. U gomi ga, Nda, mi à lo: u mâ lo à. 31 Nimi eza gubaba o, ze jin enyà nà nda u wa nà o? A gà, Nyà mafari. Jesu gà ya a, gà, Gàsikiya mi gà ya ye, gà, edugocizi to bamvogizi a à sì ye dzo lo şarota nya Soko. 32 Gàmà John u be 'bà ye nimi yeko nya eli gàsikiya o, ye mâ goga wuñ a: ama edugocizi to bamvogizi a goga u: to ye, kami nà ye le wuncin ye nà, ye ze nyagban bà zuñmà wuncin bo à, nà ye à goga u nà à. 33 Ye sitüpka wo ega satatun ndoci be: Bagi ndoci nà yi emitso nà dà bo le, u sa kan, u ci la u dà 'gbà mâ keze, u ci tu nyakun nya wain dà ninj bo, ci tu kata soro, u ci la u dà enunuciçi gwa o, u ci da ezi ndoci. 34 Kami nà kami nya suñsun átsotso nà, u tuñ wuzi fi enunuciçi, a da go sunsun nya u be. 35 Ama enunuciçi a wòn wuzi uzi, a wuñ 'za eni lu, a la eza ndoci wu kponyi, a ke eza ndoci takun. 36 Kanga u tuñ wuzi ndocizi lo bo, nàzi dokun gà nya mafari nà: a mâ jin a acin be. 37 Zuñmà wuncin o, u tuñ egi wuñtso fi a, u ci gà, A à la ciñwòn ya egi mi. 38 Ama enunuci gazi, kami nà a le egi ye nà, a gà ya dozi, gà, Nàna yi egungicci; be, yi la u yi wu, yi ci go egun u gi. 39 A ci u wòn, a ci la u ce ya dà kan zuñmà o, a ci la u wu. 40 Kami nà tsoci nya kan à be nà, ke wuñ à jin be enunuci gazi nyi o? 41 A gà ya u, gà, Wuñ à la eza dede gazi wu, u ci la kan u dà enunuci ndocizi gwa o, nàzi a la sunsun u ya u kami nà wuñ asun nà. 42 Jesu ga ya a, gà, Ye gba rubutu liliçi le à,

Takuṇ nā ebatucizi nāvo nā,
Wunga a la jin̄ tiṣi nyā kusuruwa o:
Daga eba Tsoci nānā fe be o,
U ma yi enyā yeka eye yi bo?

43 Ebogabo mi ga ya ye, ga, A à go şarota nyā Soko
be ye nyi, a à la u ya eza kiñ ndocizi nazi à sun
suñsun u nā. 44 Eza ndondo nā gā ánikin ta takun
nana o nā, u gā ába fi rukurukuyi: ama eza ndondo
na takun à ciñ kpe nā, wun à la u bi ya ke rungba nā.
45 Kami nā tişizi nyā manzi to Farisicizi wo ega
satatun uzi nā, a leye ke wuñ ègaga nyā o nā. 46
Kami nā o wa 'bà nā o à wɔñ u nā, a sunđa eza
kamā gama a lagwasun u anabi.

22 JESU keze ci la ega ndoci satatun ga ya a
be, 2 ci ga, Şarota nyā şamā u yi ke etsu
ndoci, na jin̄ enyagici yawo ya egi bagi u
nā, 3 u ci tuñ wuži uzi da yi eza nazi a nyaka ya nā
be: ama a ye be à. 4 Kanga u tuñ wuži ndocizi be, u
ci ga, Ga ya eza nazi a nyaka ya nā, ga, Ciñle, mi la
siri nyā enyagici mi jin̄ zo ani: mi la nāñko mizi to
nangi mizi zuñ ani, şiri kpata águñ ani: ye be gi
enyagici yawo. 5 Ama dàşā à, a ci da a da, eza niní
da lati wuñtso, eza ndoci da wocce uzi: 6 nazi ke nā a
wɔñ wuži uzi, a ci jin̄ a 'nyā dede, a ci la a wu. 7
Ama etsu áżewuñ; u ci tuñ ekungunci uzi lo bo, da
la ezawuci gazi wu, u ci la ezi a da 'nā. 8 Kanga u
ga ya wuži uzi, ga, Siri yawo águñ ani, ama eza nazi
a nyaka ya nā la kun acin a be à. 9 Ebogabo ye da
yekosazi o, eza ndondo nā ye ga leye nā, ye yi u be
gi enyagici yawo. 10 Wuži gazi a duñ dala yekosazi,
a ci ku eza ndondo nā a leye nā be, to eza dedezi to
eza guruži: 'bà nā o ejin̄ yawo nā aşe be eza nazi a
nyaka ya nā nyi. 11 Ama kami nā etsu be ciñ eza
nazi a nyaka ya nā le nā, u le bagi ndoci ye bo, nā fā
ewo nyā yawo à nā: 12 u ga ya u, ga, Eya, ke wo
tata ci be nin̄ babo nā, wo mā fā ewo nyā yawo à? U
suñsun. 13 Kanga etsu ga ya egikatazi, ga, La u pa
to egwa to bici, ye ci la u ce ya dā baziko o; a à tigi
la nyika ku dozi. 14 Gama a yi eza dokun be, ama a
tsa eza degi degi. 15 Kanga Farisicizi a da jin̄
şawura nyā enyā nā o ta a ci wɔñ u be ega misuñ u

ni nā. 16 A tuñ ezazuñmā azi to Herodicizi da 'bà
u, a ci ga, Malam, yi kpeteke we yi eza gasikiya nā,
we ci èwu a yeko Soko 'bà nimi gasikiya o, wo ma
daşa fusika eza ndondo a: gama we èciñ eye 'za
wangi le à. 17 Ta ya yi, Ke u yi eye wo bo nā o?
Gami èlugwa yi ta edu ya Kaisar, ko yi ga ta mā? 18
Ama Jesu kpe eli manafiki a ye, u ci ga, Ebokinyabó
ye èma mi ciñlē o, ye manafikizi? 19 La ewo 'dú wu
mi. A la sule nini be ya u. 20 Jesu ga ya a, ga, Zasa
to karatuñ nānā nyā ze u yi o? A ga ya u, ga, Nyā
Kaisar. 21 Kanga u ga ya a, ga, Ebogabo ye la ya
Kaisar enyā nazi yi nyā Kaisar nā; ye la ya Sokó
enyā nazi yi nyā Soko nā. 22 Kami nā a wo ega
wunciñ nā, u ka a ye, a ci la u lugwa, da. 23 Efo ga
Sadusicizi be 'bà Jesu, eza nazi ga, ga, kiññā nyā
ezatsutsucizi dā bo à nā: a ci gbín u gā, ga, 24
Malam, Musa ga, Wuñ ayike bagi gā átsu, u ci de
egi mā à nā, yegi bagi u à la nyimi u pa yawo, u ci
mā 'gi ya yegi bagi u. 25 Yegi bagi 'za gutwaba dā
be yi nyi le: nuguñci la yawo, u ci be átsu, u de egi
mā à, u ci ké nyimi u ya gwazuñmā u bagi; 26
acinga mā baci jin̄ o, to taci, hari da twabaci. 27
Zumna a kpata o nyizagi ga be átsu. 28 Efo kiññā,
ze wun à jin̄ nyimi ya o, nimi eza gutwaba anazi o?
gama a de u le kpata. 29 Jesu gomi ga ya a, ga, Ye
ágbinka, gama ye kpe rubutu lilici ye à, ye mā kpe
yiko Soko ye à. 30 Gama efo kiññā, a élā yawo à, a
mā èlo yawo à, ama a yi ke mālayikazi nā da şamā o nā.
31 Ama ega nya kiññā nyā ezatsutsucizi, ye gba
litafi nyā enyā nā Soko ga ya ye nā à? ci ga, 32 Mi
yi Soko nyā Ibrahim, to Soko nyā Yisaku, to Soko
nyā Yakubu? Soko u yi Soko nyā ezatsutsucizi à,
ama nyā rayideciži. 33 Kami nā eza kamā wo
wunciñ nā, ega u wuñ áka a ye.
34 Ama kami nā Farisicizi wo na Jesu pa Sadusicizi
cici nā, a ku nimi atso yeka 'ba eni o. 35 Eza nini
nimi a bo, na yi alikali nā, u gbiñ u ga mā u ciñle,
ga, 36 Malam, gami kici wöncin ga doži nimi ataura
o? 37 Jesu ga ya u, ga, We à yebo Tsoci Soko we be
nyagban we nyi kpata, to be nyagbanin we nyi
kpata to be yemā we nyi kpata. 38 Gami nānā si a

dzo u mä wöncin ga a. 39 Baci nà be u nà, dana, We a yebo ezabaci we ke nimi wotso nà. 40 Nimi gami guba anazi o, ataura kpata to anabizi dà o. 41 Kami na Farisicizi áyeka nà, Jesu gbiñ a ga, ga, 42 Mgbà, nyà Kristi ke u yi eye ye bo nà o? egi nyà ze u yi o? A ga ya u ga, Egi nyà Dawuda. 43 U ga ya a, ga, Ke jin Dawuda nà wuñ ègaga be yiko nyi nyà Ruhu ci yi u Tsoci na o? ci ga,

44 Tsoci ga ya Tsoci mi, ga,
Wo feduñ si gwalo mi bo,

Hari mi la makiri wezi dà bicita wo bo?

45 Wuñ ayike Dawuda eyi u Tsoci na, ke u tata ci jin egi u nà o? 46 Eza ndondo ze u gawo à, to daga efo ga o, eza ndondo kara gbiñ u ga be à.

23 KANGA Jesu ga ya eza kama to ya ezazumma uzi, ga, 2 Rubutukacizi to Farisicizi a èfeduñ ta esadunfè nyà Musa o: 3 ebogabo enya kpata na a ga ya ye nà, ye jin a, ye ci la eye dà a: ama etuñ nazi a lo nà, ye ga lo wuncinzi mä; gama a egaga, ama a ejin wuñ à. 4 Akika a pa kara nà lukpiñ ci zo nyi la nà, a ci la u ta ezañ 'ba o; ama atso, a à ye u si be egwa ginginni a nyi à. 5 Etuñ kpata na a lo nà, a élo ebo eza wangizi o a leye: gama a dà laya nà wöncin na, a ci la egba na wöncin na da ewo azi o, 6 a mä yebo esadunfe nyà mafari 'ba nà ezañ ègi enyagici nà, to esadunfe nyà mafari nimi makantaži o. 7 A mä yebo misa dzuko, a wa ga eza wangizi a yi a Rabbi. 8 Ama ye, ye ga lugwa a yi ye Rabbi mä; gama eza nini yi nusa ye yi o, ye kpata mä yi yegi dozi. 9 Ye ga yi eza ndondo nimi yize o nda ye mä: gama nini yi Nda ye o, wunga dà şamà o. 10 Ga lugwa a yi ye nusa mä: gama nini yi nusa ye o, wunga yi Kristi o. 11 Ama eza nà wöncin ga 'za kpata nimi ye bo nà, wuñ á jin ezawuñwunci ye. 12 Eza ndondo na la nimi u wöncin nà, a à la u gbà: eza nà à gbà nimi u nà, a à la u wöncin. 13 Ama wala à be eti ye bo, rubutukacizi to Farisicizi, mafakizi! Gama ye èla kpako nya şarota şamà tsu ba eza wangizi o: gama yetso lo wuñ à, ye mä lugwa eza nazi élo u nà lo wuñ à. 14 Wala à be eti ye bo, rubutukacizi

to Farisicizi, mafakizi! gama ye èla katazi nya ekpozi vungi, to nà ye a so u nà, ye jin aduwaga gaka: ebogabo şiriyà a won ye saranyi. 15 Wala à be eti ye bo, rubutukacizi to Farisicizi, mafakizi! gama ye mä edusa to kin keze nà ye à de adinnigoci nini nà; kami nà u be áze áciñ nà, ye la u jin egi nyà emina nà bi ga yetso guba nà.

16 Wala à be eti ye bo, ebawucizi nazi le 'ba ye à nà, nazi ga, Eza ndondo nà à la kata Soko ziba nà, wuncin yi nyà ndo à; ama eza ndondo nà à la zanariya nya kata Soko ziba nà, wuñ à jin u. 17 Ye wawazi to yeboncizi: Mgbà kici wöncin ga dozi o, zanariya, kaşin kata Soko nà la zanariya jin enya liliçi nà? To, 18 Eza ndondo nà à la enyazuñba ziba nà, wuncin yi 'nyà ndo à; ama eza ndondo na à la eriatwa nà ta u 'ti o ziba nà, wuñ à jin u. 19 Ye yeboncizi: Mgbà, kici wöncin ga dozi o, eriatwa, kaşin enyazuñba nà la eriatwa jin enya liliçi nà? 20 Ebogabo eza nà èla enyazuñba ziba nà, wuñ èla u ziba, to enya kpata na ta'ti u bo nà, 21 Eza nà èla kata Soko ziba nà, wuñ èla u ziba, to wuñ nà èfeduñ da nimi u bo nà. 22 Eza nà èla şamà ziba nà, wuñ èla èsádünfè 'tsu nyà Sökô zibà, tò wuñ nà èfeduñ ta 'ti u bo nà. 23 Wala à be eti ye bo, rubutukacizi to Farisicizi, mafakizi! gama ye ejip zanka nya tamwołswagi, to nya masoro, to nya tambda, ama ega nya ataura nà wöncin na ye la wöncin lugwa, şiriyà, to yegun, to yiyakpe: gama u yi tile na ye à jin wuncinzi nà, ye mä ga la nazi ke nà lugwa mä. 24 Ye ebawucizi nazi le 'ba ye à nà, ye sa bingi ya, ye ci nyi rakuñ! 25 Wala a be eti ye bo, rubutukacizi to Farisicizi, mafakizi! gama ye ènà zunma nya daro to nya tasa, ama nin áše be nyanyağı nyi to be yekarala nyi. 26 Wo Faricisi yebonci, la nin nya daro to nya tasa nà bedzo, nà zunma mä gä áli nà. 27 Wala à be eti ye bo, rubutukacizi to Farisicizi, mafakizi! gama ye yi ke koşazı nazi ávuñ bokun nà, zunma nya a u ge nyi ciñle şaranyi, ama niñ áše be tsukunzi nyi nya eza wangizi, to be şika nyi kpata. 28 Acinga yetso yi mä o, zunma nya ye u yi ke eza gäsikiya ebà eza wangizi o nà, ama nin nya

ye áše be mānafiki nyi, to be etuŋ dede nyi. 29 Wala à be eti ye bo rubutukaciži to Farisiciži, mānafikiži! gama ye ètu koşazi nyä anabantí, ye ma èye koşazi nyä eza gäsikiyazi jin, 30 ye ci ga, Wuŋ ayike ye dabo kami nà nda yizi da bo nà, yi à jin nini be a nyi wu anabantí à. 31 Acinga ye èjin eri ya nimi yetso o, ga, ye yi egizi nyä eza nazi wu anabantí nà. 32 Ye se tsunwon nya nda yezi. 33 Ye ewazi, to egi gbejigizi, ke ye a tata ci ga siriyawoŋ nya eminä gwa nà o? 34 Ebogabo, ciňle, Mi ètun anabantí to yemadecizi, to rubutukaciži fi ye: saši nimi a bo ye à la a wu, ye ci la a kabə ebu o; to saši nimi a bo ye à wu a lu nimi mäkanta yezi o, ye mä à ga a sun, fe nyä a dagå ezi nini o lo ezi ndoci: 35 na egi nyä eza liličiži kpata na áže ya nimi yiže o nà, wuŋ à be eti ye, dagå egi nyä Abel eza gäsikiyi o, hari da be 'bà egi nyä Zakarayas o egi nyä Barakayas, nà ye wu tataciň nyä kata Soko be enyazunba nyi na o. 36 Gäsikiyi mi ga ya ye, ga, Enyä anabantí kpata à be eti eza wangizi nyä gbani o. 37 Jerusalem, Jerusalem, nà èwu anabantí nà, ci èke ezaži takuŋ nazi a tuŋ fi u nà! u dokun nà mi wa ga mi à ku egi wezi yekä nà, kendona bise yiwo éku egi uzi fi gwapa uzi o nà, ye ma ye à! 38 Ciňle, a la emi ye lugwa ya ye wasa. 39 Gama mi ga ya ye, ga. Dagå gbani o, ye à le mi ye be à, hari be efo nyi na ye à be ga, ga, Alubarika dà bë eza nyi na ebe nimi kaye Tsoci o nà.

24 KAMI nà Jesu ádzuŋ kata Soko o, u ci èda nà, ezazuňma uži a be 'bà u, be la kataži nyä kata Soko wu u. 2 Jesu ga ya a, ga, Ye le enya kpata anabantí ye a? Gäsikiyi mi ga ya ye, ga, A à lugwa takuŋ nini ta dozi babo à, nà a à gbiň ya nà à nyi à.

3 Nà Jesu éfedun ta pati nya Ešia o nà, ezazuňma uzi be 'bà u ti u nyi, a ci ga, Ta ya yi, kami kici enya anabantí à be o? to eri kici ye à de nyä bibe we o, to nyä etižo nya kami o? 4 Jesu gomi ga ya a, ga Ye tswa nimi ye, ga lugwa eza ndondo la ye gbiňka mä. 5 Gama eza dokun à be nimi kaye mi bo, a à ga, Mi yi Kristi; a mä à la eza gbiňka dokun. 6 Ye à wo 'ga nyä ekuŋ to labara nyä ekuŋ: ye jiŋ hankali ye ga

sawaniko mä: gama tile aciň enya anabantí à be tsa o; ama etizo u la be à. 7 Gama kiŋ gä ánakin eti kiŋ o, to şarota eti şarota o: to mädä à dä bo, kiŋ ma à sasa 'bà ndocizi o. 8 Ama enyä anaži kpata a yi mařari nyä wala. 9 Kanga a à la ye wöŋ dä wala o, a à la ye wu: eza kiŋ ndondo à nà ye vo ebo kaye mi bo. 10 Kanga eza dokun à ciŋ bici o, a à la dozi wöŋ, a à na dozi vo. 11 Anabi gamana a gä ánakin dokun, a à la eza gbiňka dokun. 12 Ebo na enyä dede ádokuň nà cińciň nyä eza dokun gä áfuyeko. 13 Ama eza nà à wu nyagbaŋ hari da etizo nà, wuŋga a à bo ya o. 14 Labari wangı nanä nyä şarota a à la wuńciň jin a wazuň nimi yiže kpata o, ebo u jiŋ eri ya kiŋ ndondo; kanga etizo à be o.

15 Ebogabo kami nà ye gä le wasa dede ye nà, nà anabi Daniel ga nà, u ci ègikinni nimi ebä liliči o, (eza nà ègiba litafi nà lugwa u kpaye): 16 kanga eza nazi fi Judia o nà, lugwa a bici a da patizi: 17 eza nà dä katanti o nà, u ga ciŋ da ku enya nazi fi kata u bo na dužu mä: 18 to eza nà dä lati o nà, u ga keze ku alikimba u mä. 19 Wala à be eti a bo nazi yi be ewon nyi nà, to ya a nazi èya egi ebe ye na, nimi efo gazi o! 20 Ye fe jiň aduwa nà ecibi nyä ye u ga jiň nyä kami gbanfere, to efofaci nà mä: 21 gama kami ga wala à dä bo dokun, dozi wuńciň dä bo le à, dagå eciaba nya yiže o, hari tuŋ gbani, u mä à dä bo dozi wuńciň be à. 22 Kaga a ba efo gazi ke à, eza ndondo à ke à: ama ebo ezatsitsacizi o, a à ba efo gazi ke. 23 Kanga wuŋ ayike eza ndondo à ga ya ye nà, ga, Ciňle, Kristi dana, ko, U dä baga o; ga goga wuńciň mä. 24 Gama Kristi gamanazi, to anabi gamanazi gä ánakin, a à jiŋ eri wöńciňkozi to enya yekazi wu a! gama wuŋ ayike ja jiŋ u wo nà, a à la ezatsitsacizi gbiňka. 25 Ciňle, mi ga ya ye şishi ani. 26 Ebogabo wuŋ ayike a ga ya ye, ga, Cinle, u dä gónta o nà; ga dužu lo bo mä: Ciňle, u dä kata kurugi o, ga goga wuńciň mä. 27 Gama kendona şamä èdzwa eyilazin o, a ci le u ye nimi eyilozuŋ o nà; aciňga mä bibe nya Egi nya eza à be jiŋ o. 28 Gama 'bà ndondo na ekün ci nà, baga guluzi à yekä zi o.

29 Ama edaga o, zuňma wala nyä efo gazi o,

yigidi gà áze ziko, to etswa wuñ à nà be à, to tswangizi a gà aciñ samà o, to kagbozi nya samà a à du dokuñ: 30 kanga rikpe nya Egi nya eza gà átula nimi samà o: kanga ezi kamà kpata nya yíze a à tigi, a à le Egi nya eza ye èbe nimi parazi nya samà o, be kagbo nyi to be ciñwöñ nyi dokuñ. 31 Wuñ à tuñ mäläyika uzi be de duku nyi nya kakaki woçiniko, a à ku ezatsitsaci uzi yeka nimi efe gunni o, daga nuguñ nini nya samà o, da nuguñ dozi.

32 Ye kpiñ ega sàtatun nya gbanci: kami nà gwalagi uzi yi bodongi u ci èdzwa fini nà, ye kpeteke zunzunkua átsotsu nà; 33 acinga yetso ma, kami na ye à le enya anazi ye kpata nà, ye kpeteke wuñ átsotsu nà, eba yakuñ misunzi o. 34 Gasikiya mi ga ya ye, ga, Eza wangiñ nya gbani à goga kponyi à, hari enya anazi kpata gà átsa bedzo. 35 Samà to kin à goga ama ega mi wuñ à goga kponyi à. 36 Ama nya efo ga to kami ga eza ñdondo kpe à, ka mäläyikazi nya samà, to Egi, a kpe à, afe Nda gbaugui. 37 Kendona efozi nya Nuhu yi le nà, acinga bibe nya Egi nya eza à be jin o. 38 Gama kendona a jin efo gazi nazi sidzo ziza nya nuwoñ nà, a gi 'nya, a fiñ 'nya, a la yawo, a lo yawo, hari be efo nyi na Nuhu dà eyako nà, 39 a kpe à, hari nuwoñ be ázà, u ci ku a da kpata, acinga mä bibe nya Egi nya eza à be jin o. 40 Bagi guba à dà lati o; a à la 'za eni, ke 'za eni: 41 nyizagi guba à go 'yi takunkpa o; a à la 'za eni, ke 'za eni. 42 Ebogabo ye à tswa 'bà o: gama ye kpe efo ga nà Tsoci ye a be nà o. 43 Ama ye kpe wuñciñ, wuñ ayike emitso à kpe kami ga nà yigbeci à be nà, wuñ à tswa 'bà, wuñ à lugwa a la kata u gu à. 44 Ebogabo ye jin shiri o: gama kami ga nà ye èkpaye à nà, Egi nya eza à be o. 45 Ze yi wuñ aminci to hankalideci o, eza nà tsoci u la jin tisi nya eza 'mi uzi nà, nà wuñ à la enyagici a ya a, nà kami águñ nà o? 46 Alubarika dà be wuñ ga nyi o, nà tsoci u kami nà u ga be nà, wuñ à le u ye ejin aciñ. 47 Gasikiya mi ga ya ye, ga, wuñ à la u jin tisi nya dukiya u kpata. 48 Ama wuñ ayike wuñ dede ga à gaga dà nyagbañ u bo nà, ga, Tsoci mi ga ájin 'fo; 49 u ci ya wuziñ dozi wuñso nyi wu, u ci gi 'nya, u ci fiñ nya be egefinçiñi nyi;

50 tsoci nya wuzi ga wuñ à be efo nà wuñ ètu u ye à nà, to kami ga nà u kpeye à nà, 51 wuñ à wa dana yà u be mafanikiñi nyi: a à tigi la nyikà ku dozi.

25 KANGA şarota nya samà a à la u sa nyantsugizi 'za guwo, nazi la fitila azi, a ci dzuiñ da gun ebá yawo nà. 2 Eza gutsun nimi a bo de hankali à, eza gutsun de hankali. 3 Gama eza nazi de hankali à nà, kami nà a la fitila azi nà, a la emi lo à: 4 ama eza nazi de hankali nà, ala fitila azi, a ma la emi lo. 5 Na ebá yawo ágaka nà, a tayigbe kpata álele. 6 Eza kpungon be sadu nyi, ga, Ciñle, ebá yawo dana! Ye dzuiñ be da gun u. 7 Kanga nyantsugi gazi kpata anäkin, a ci la fitila azi yejin. 8 Eza nazi de hankali à nà, a ga yà eza nazi de hankali nà, ga, Ye ya yi emi nimi nya ye bo; gama fitila yiñ èla nu. 9 Ama hankalideciñ gomi, ga, Ko u gà ágba yi to ye sunküñ: gomagà ye à da 'bà eza nazi èkuñ u nà, da si nya yetso. 10 Ama kami nà a da nyi și na ebá yawo da be; to eza nazi jin shiri nà, a gadà be u nyi da gi enyagici yawo: a ci la kpako tsu. 11 Zunma wuñciñ o, nyantsugi gazi nazi ke nà a be, ga, Tsoci, Tsoci, kpé yeko ya yi. 12 Ama u gomi, ga, Gäsikiya mi ga ya ye, ga. Mi kpe ye ye à. 13 Ebogabo ye tswa 'bà o, gama ye kpe efo ga to kami ga ye à.

14 Gama u yi ke bagi na da ezi ñdoci nà, u ci yi wuzi uzi be, ci la dukiya u ga ya a. 15 U ya 'za eni pound gba, u ya 'za ñdoci pound kpaguñni; u ya 'za ñdoci pound kpoba; u ya a kendonà yemà a yi nà; u ci nakin da. 16 Edaga o, eza nà go pound gba na, u la wuñciñ da cewo be u nyi, u ci gi 'le pound gba ñdoci be. 17 To eza nà go pound kpaguñni nà, u gi 'le pound kpaguñni ñdoci be. 18 Ama eza nà go pound kpoba nà, u da la kin gba, u ci la ewo nya tsoci u so dà bo. 19 Zunma nà wuñ ájin 'fo şaranyi nà, tsoci nya wuzi gazi be, u ci jin lisafi be a nyi. 20 Eza nà go pound gba nà, u ku pound gba ñdoci bë, ci ga, Tsoci, wo la pound gba dà mi gwa o: ciñle, mi gi 'le pound gba ñdoci be. 21 Tsoci u ga ya u, ga, Gawamà, wo yi wuñ wangì eza aminci: wo de aminci eti enya degi o, mi a la we jin

tisi nya enyä nà dokuñ nà: wo lo dà nimi ninmà nyà tsoci wo bo. 22 Eza nà go pound kpagunni nà, u be ga, gá Tsoci, wo la pound kpagunni dà mi gwa o: ciñle, mi gi 'le pound kpaguñi ndoci be. 23 Tsoci u ga ya u, gá, Gawamà, wo yi wuzi wangí eza aminci; wo de aminci eti enyä degi o, mi à la we jin tişì nya enyä nà dokuñ nà: wo lo dà nimi ninmà nyà tsoci wo bo. 24 Eza nà go pound kpoba na, u be, ci ga, Tsoci, mi kpe we ye, eza radzaci wo yi o, we èma 'nyà 'bà nà we dzo 'nyà à nà, we èku 'nyà 'bà nà we mi 'nyà à nà: 25 mi ásunda, mi ci da la pound kpoba nya we so da kin bo: ciñle, wo de nyà we dà nà. 26 Ama tsoci u gomi gá ya u, gá. Wo yi wuzi dede, kafunci, wo kpe ga mi èma 'nyà 'bà nà mi dzo 'nyà à nà, to mi èku 'nyà 'bà nà mi mi 'nyà à nà; 27 ebo wuncin o, u ge nà we à la ewó nyà mi ya banktsozi nà, nà kami nà mi ga be nà, mi à go nyà mi be èlè nyi. 28 Ebogabo ye go pound kpoba bè u nyi, ye ci la ya eza nà de pound gboba nà. 29 Gáma eza ndondo na de 'nyà nà, à à la ya u, wun à de dokun: ama eza nà de enyä à nà, ka enyä nà u de nà otso, a à go wuncin be u nyi. 30 Ye la wuzi banza anà ce ya da baziko o dê bo: a à tigi la nyika ku dozi.

31 Kami nà Egi nya eza à be be ciñwòn u nyi nà, to mǎlayikazi kpata be u nyi, kanga wuñ à fedun ta esaduñfe 'tsu nyà ciñwòn u bo: 32 eza wangizi kpata a gá áyekà yita u bo: wuñ à ke a ga be dozi nyi, kendonà enakaci èke kingbagbazi gá be bikungizi nyi nà: 33 wuñ à la kingbagbazi zi gwalo u bo, ama bikungizi àži gwapiñ o. 34 Kanga Etsu à ga ya eza nàzi zi gwalo u bo nà, ga, Be, ye nazi de alubarika nya Nda mi nà, be giñun nyà şarota nà a jin şishi ka ye ñaga ka nyi jin nyà yize o nà: 35 gama mi guñ mǎda, ye mǎ ya mi enyagici gi: nuwòn wo mi, ye ma ya mi nuwòn fin: mi jin ega, ye ma ciñ mi dà emi ye bo; 36 mi yi yavun, ye mǎ la ede kpe mi 'bà: mi tanya, ye mǎ da mi ba be: mi dà 'kata ziko o, ye mǎ wa mi be. 37 Kanga eza gásikiyazi à go u mi, gá, Tsoci, kami kici yi le we ye èguñ mǎda, yi ci ya we enyagici gi o? ko nà nuwòn èwo we nà, yi ci ya we nuwòn fiñ o? 38 Kami kici yi le we ye ega, yi ci ciñ we dà emi yi bo o? ko yavun, yi ci la ede kpe

'o 'bà o? 39 Kami kici yi le we ye ètanya, ko nimi kata ziko o, yi ci wa we be o? 40 Kanga Etsu à gomi ga ya a, gá, Gasikiya mi gá ya ye, gá, Ebo nà ye jin u ya 'za eni nimi yegi mi nànaži o nà, ka eza tetengi nànaži otso, ye jin u ya mi. 41 Kanga wuñ à ga ya eza nàzi zi gwapiñ u bo na, gá, Kpekpe ebà mi bo, ye eza 'mibocizi, da eminà nà à dà bo hari lo nà, nà a jin sisí ka Ibili to mǎlayika uzi nà: 42 gama mi gun mǎda, ye mǎ ya mi enyagici gi à: nuwòn wo mi, yemà ya mi nuwòn fiñ à; 43 mi jin ega, ye mǎ ciñ mi dà emi ye bo à; mi yi yavun, ye mǎ la ede kpe mi 'bà: mi tanya, mi dà kata ziko o, ye ma da mi ba be à. 44 Kanga a mǎ à gomi, gá, Tsoci, kami kici yi le we ye èguñ mǎda, ko ewo nuwòn, ko ega, ko yavun, ko ètanya, ko nimi kata ziko o, yi ci wuñ we à? 45 Kanga wuñ à go a mi, gá, Gasikiya mi gá ya ye, gá, Ebo nà ye jin u ya eza nini nà yi eza tetengi nimi nànaži bo à nà, ye jin ya mi à. 46 Nànaži à da foroba hari lo: ama eza gásikiyazi à da 'bà rayi hari lo.

26 KAMI na Jesus sa ega anätzí kpata gá nà, u gá ya ezazuñma uzi, gá, 2 Ye kpeteke wuñ áke efo guba nà a à la sala nya zuŋga nà, a à la Egi nya eza wòn, la u kaba ebu o. 3 Kanga tişizi nya manzi, to nusazi nya eza kamazzi áyekà da nkó nya manko, nà a yi Kaiatas nà: 4 a ci jin sawura gani, nà a à la Jesu wòn be rikici nyi, a ci wu u nà. 5 Ama a gá, U yi be efo sala nyi à, kacín à, eza kamà gá ánidu.

6 Kami nà Jesu dà Betani o, nimi kata nya Simon sokoguñci o nà, 7 nyizagi ndoci be 'bà u, u de bata wangí nya emi turare nà malo nyasasanýi nà, u ci la turare ze kpe Jesu 'ti o, kami nà wuñ èfedun gi enyagici nà. 8 Ama kami nà ezazuñma uzi le u ye nà, a sun nyagban şaranyi, a ci gá, Ke anfaní yiya nà u ya u nà o? 9 Gáma emi turare anà a kun u wo be 'wo nyi dàñanyi, a ci la u ya yajincizi. 10 Ama nà Jesu le wuncin ye nà, u ga ya, gá, Ebokinyabo ye ègà nyizagi anà sun o? gáma u jin enyà wangí ya mi. 11 Gáma yajincizi dà be ye nyi kami ndondo; ama mi dà be ye nyi kami ndondo à. 12 Gáma na u la emi turare anà ze kpe 'nákà mi bo nà,

u jin wuñciñ ná wun à la mi jin şiri nyá ekundzu nyá mi ná. 13 Gásikiya mi gá ya ye, gá, 'Ba ndondo nimi yize o kpata, ná a à la ləbarə wangí ana jin a wazúñ ná, enyá ná nyizagi ana jin ná, a à ta u za ebo pipa u.

14 Kanga eza nini nimi eza guwo be o guba nyá gaži, ná a yi Judas Iskariot ná, u da 'bà tişizi nyá manzi, u ci ga, 15 Ke ye à la ya mi o, mi ma à la u dà ye gwa o? A la azarufa gbañwo ya u. 16 Daga kami ga o, u fe wa 'bà ná wuñ à la u dà a gwa o ná. 17 Efo mafari nyá efozi ná a gi bread ná de yeast à na, ezazunmazı be 'bà Jesu, a ci ga, Babo we éwa ga yi jin şiri na we à gi enyagici nyá sala nyá zunga ná o? 18 U gá, Dá ezi niñ ebà wani o, ye ci ga ya u, gá, Malam gá, Kami mi átsotsó; mi à gi enyagici nyá sala nyá zunga emi 'o bo be ezazunmaza mizi nyi.

19 Ezazunmazı a da jin kendoná Jesu gá ya a ná, a ci jin şiri nyá sala nyá zunga. 20 Kami ná lozun aşı na, Jesu éfedun ci ègi enyagici be ezazunmazı eza guwo be o guba nyi; 21 kami ná a ègi enyagici ná, u gá, Gásikiya mi gá ya ye, gá, eza nini nimi ye bo à jin mi rikici. 22 Nyagban a ta a saranyi, a ci ya ega nyi gá ya u kpata 'za eni 'za eni, gá, Tsoci, mi u yi o? 23 Jesu gomi, gá, Eza ná la egwa u dà tasa o gani be mi nyi ná, wun ga a jin mi rikici o. 24 Egi nyá eza à da, kendoná a ka nyá u dà litafi o ná; ama wala à be eti 'za gá o, na à jin Egi nyá eza rikici na! wun ayike a mä eza gá à ná, wuñciñ à ge ya wuñtso. 25 Kanga Judas, ná jin u rikici ná, u gomi, gá, Rabbi, mi u yi o? Jesu gá ya u, gá, Wo gá u ami. 26 Kami na a ègi bread ná, Jesu u la bread, u ci la alubarika dà u, ci la u sa; u ci la u ya ezazunmaza uzi, u ci ga. Ngo gi; nána yi náka mi.

27 U ci la daro, ci la alubarika dà u, u la u ya a, ci gá, Ye kpata ye fiñ u; 28 gáma naná yi egia mi nyá alikawoli, ná mi la ze ya ebo gañara lefiñi nyá eza kámä o ná. 29 Ama mi ga ya ye, gá, Daga gbani o, mi à fiñ nuwón naná nyá sunsun nyá enu be à, hari be efo gá nyi ná mi fiñ u woro be ye nyi nimi şarota nyá Nda mi bo ná.

30 Kami ná a koni ná, a dzuñ dà pati nyá Esia.

31 Kanga Jesu gá yá a, gá, Ye kpátá

gá ácín bici ebo mi bo be yesi ana nyi: gáma a ka u dà litafi o, gá, Mi àze enákaci 'nyá, to kingbagbaži nyá ruga a gá ágá ya. 32 Ama zuñmaza ná mi nákiñ ná, mi àşı ye dzo da Galíli. 33 Piteru gomi gá ya u, gá, ka eza kpata gá ácín bici ebo wo bo, mi à cin bici à. 34 Jesu gá ya u, gá, Gásikiya mi gá ya we, gá, yesi ana, we àgbo mi mi zuñ guta bedzo, biše 'bà ci ti. 35 Piteru ga ya u, gá, Ka mi gá átsu gani be we nyi, mi à gbo'o mi à. Acinga mä ezazunmazı ga kpata o. 36 Kanga Jesu be 'bà ndoci be a nyi ná a yi Getsemane ná, u ci ga ya ezazunmaza uzi, gá, Ye fedun babo, hari mi da batsozi da jin aduwa.

37 U la Piteru to egi bagi guba nyá Zebidi lo be u nyi, kanga nyagban tå u, waniko ci ásá u saranyi.

38 Ci ci ga ya a, gá, Nyagbanñ ètä mi şaranyi, hari be tsutsu nyi: ye fedun babo, fe tswa 'bà ya mi.

39 U da ye degi u ci ánikin cici la eye u kpe kin, u ci jin aduwa, gá, Nda mi, wuñ ayike wo jin u wo ná, lugwa daro aná u go mi gá wo à, afe mi fin u, lugwa mi jin enya ná we wa ná. 43 U keze zin be, u ci le a ye álele, gamaşı eye azi álukpin. 44 U la a lugwa, keze da be, ci jin aduwa zuñ taci, u ci ga ega naži u ga le na. 45 Kanga u be 'bà ezazunmaza uzi, u ci ga ya a, gá, Ye lele gancin, ye fa: cinle, kami átsotsó, Egi nya eza a jin u rikici ani, la u dà lefijincizi gwa o.

46 Nákiñ, lugwa yi da: ciñle, eza ná ejin mi rikici ná átsotsó ani. 47 Kami ná Jesu ègaga ná, ciñle Judas, eza nini nimi eza guwo be o guba gazi nyi, u be, to eza kámä be u nyi, be èbikozi nyi to be rongbozi nyi, a fe daga ebà tişizi nyá manzi to daga 'bà nusaži nyá eza kámäzi o be. 48 Eza ná jin u rikici na, u la rikpe ya a, ci ga. Eza ná mi à la emi dà u mi o ná, wunga u yi o: ye wöñ u.

49 Edaga o, u be 'bà Jesu, ci ga, Oku, Rabbi, u ci la emi da u 'mi o. 50 Jesu gá ya u, gá, Eya, enyá ná wo

be nyi jin nà, la u jin. Kanga a be, a ci lagwasun Jesu, a ci u wọn. 51 Cinle, eza nini nimi a bo naži dà be Jesu nyi nà, u ta gwa u wa ebiko u, ci la tukpa nya wuži nyà mānko ba ya. 52 Jesu gá ya u, gá, La ebiko nya we dà 'fa o be: gáma eza kpata na la ebikó nà, a gá ágbín be ebiko nyi. 53 Ko wo kpe gá mi tà Nda mi gwa wo à? ka gbani otso, wùn à tuñ malayikazi be 'bà mi naži à ga eza gba gbanwo na? 54 Ama ke rubutu lilici à tata ci be átsa nà o? ci gá, acinga a à jin o? 55 Kanga Jesu gá ya eza kámazí, gá, Ye dzuñ be be ebikozi nyi to be rongbozi nyi, be wòn mi kendonà a wòn garadaci na? Yeliyeli mi fedun dà kata Soko o, fe wu a 'gá, ye mà wòn mi à. 56 Ama ega nanaži kpata átsa, ebo rubutu lilici nya anábiži gá átsa. Kanga ezazuñmá uži kpata la u lugwa, a ci ábici.

57 Eza naži lagwasun Jesu nà, a la u da emi nya Kaiafas nà yi mānko nà, 'bà na rubutukacizi to nusaži áyekà nà. 58 Ama Piteru fe lamitu u be dà 'bà kpako o, ci be nkó nyà mānko, ci gadà, u ci fedun be egikatazi nyi, na wuñ à le zuzo ye nà. 59 Gbani anà, tişizi nya manži, to nkotsozí kpata a wa eri gamanà za eti Jesu o, nà a à la u wu nà; 60 ama na erijincizi nya gamanà be dokun nà, a de à. Ama zuñmá wuñcìn o, acin eza guba ndoci be o, 61 a ci gá, Eza nanaži gá, Mi la kata Soko gbiñ wo, mi mà a la u ye tu efo guta. 62 Kanga mānko nažin gikinní, ci gá ya Jesu, gá. Wo ze 'gá ndondo à? ke eri na nanaži ejin eti 'bo na yi nà o? 63 Ama Jesu suñsun. Kanga mānko gá ya u, gá, zí Sokorayideci, wo ta ya yi, wuñ ayike we yi Kristi, Egi nya Soko na. 64 Jesu gá ya u, gá, Wo ga u ani: ama mi ga ya we, gá, Zuñmá gbani o, ye à le Egi nya eza ye efedun si gwalo nya kagbo o, ci èbe ta paraži nya samà o. 65 Kanga mānko la ewo uži le, ci gá, U gega dede: mgba, erijincizi kici yi èwa be o? cinle, yetso wo ega dede u gbani: 66 ke u yi eye ye bo na o? A gomi gá, U kuñ nà a à la u wu nà, 67 Kanga a gbiñ miciñni fi u 'ye o, a ci ze u 'nyá: eza ndociži gba u dzu be gwada a nyi; 68 a ci gá, Ta ya yi, Kristi: ze gba 'o dzu o? 69 Gbani anà, Piteru, èfedun dè bo nya kata nkó: nyantsugi ndoci be 'bà u, ci gá,

Wotso mà dà be Jesu nyi Galilici. 70 Ama u gbomi eye a bo kpata, u ci gá, Mi kpe enyà nà wo gá nà à. 71 Kami nà u dzuñ dà katamba nà, nyantsugi ndoci le u ye, ci gá ya eza naži zí baga o nà, gá. Eza nanaži mā dà 'be Jesu nyi Nazareti. 72 U gbomi be ci ziba, gá, Mi kpe bagi nanaži ye à. 73 Ekaga degi be, eza naži édingbaro gikiñni nà, a be gá ya Piteru, gá, Be 'mi gasikiyà nyi we yi 'za eni nimi a bo; gamma ega nya we la we tula. 74 Kanga u ya toko nyi gi, ci ziba, gá, Mi kpe bagi nanaži ye à. Edaga o, biše 'bá ci ti. 75 Kanga Piteru pa 'gá nà Jesu gá na, ci gá, We à gbo mi mi zuñ guta bedzo biše 'bá ci ti. U dzuñ dà dè ci tigi hari.

27 KAMI nà ebà átiñye lažin nà, tişizi kpata nya manži, to nusaži nya eza kámazí ayekà jin sawura eti Jesu o, nà a à la u wu nà: 2 a la u pa, a la u da, a ci la u dà Pilatu gwa o, nà yi governor nà. 3 Kanga Judas nà jin u rikici nà, kami nà u leye nà siriya wòn u nà, u ze nyagbàñ bá, u ci la azarufa gbanwo keze zin, be la u ya tişizi nya manži to ya nusaži, 4 ci gá, Mi jin lefi, nà mi jin eza lilici rikici na. Ama a gá ya u, gá Kici yi nya yi be wuñcìn nyi o? wotsò da jin nya 'o. 5 U ci la azarufa gazi ce fi kata Soko o, ci kpekpe u; ci da la nimi u bà fiti o. 6 Tişizi nya manži a la azarufa gazi ku, a ci gá, Gámi lugwa yi la wuñcìnzi dà kata nya sadaka bo à, gama u yi ewo nya 'gia. 7 A jin sawura, a ci la lati nya dukunmici si be a nyi, 'bà nà a à dzu 'kún nya egazi nà. 8 Ebogabo a yi lati ga, Lati nya 'gia, hari be nyinà nyi. 9 Kanga ega átsa nà anábi Jeremiah gá nà, ci gá, A la azarufa gbanwo gazi, ewo nà a la da tu u nà, eza nà saşı nya egizi nya Israel da 'wo tu nà; 10 a ci la a si lati nya dukunmici, kendonà Tsoci gá ya mi nà.

11 Jesu be gikinní yita governor o: governor ci gbin u ga, ga, Mgba, Etsu nya Yahudizi wo yi o? Jesu gá ya u, gá, Wo ga u ani. 12 Kami nà tişizi nya manži to nusaži dabotu u nà, u ze 'gá ndondo à. 13 Kanga Pilatu gá ya u, gá, Wo wo ega dokun nà a édabotu we nà à? 14 U ze u ga à, atà ega nini à: hari wuñ áka governor ye nyasasanyi. 15 Nimi sala gá o, governor u daye la ezapipaci nini lugwa ya eza

kamà, eza nà a wa nà. 16 Ezapipaci nini nà bili nà dabo kanga, a yi u Barabbas. 17 Ebogabo kami nà a áyakà dà 'bà eni o nà, Pilatu gà ya a, gà, Ze ye wa ga min lugwa ya ye o? Barabbas, kasin Jesu nà a yi Kristi nà o? 18 Gama u kpeteke ebo nyagbànlà bo, aciñ a la u be 'bà nwì nyi o nà. 19 Kami nà wuñ éfedun ta esadunfe nya şırıya o nà, nyimi u tuñ 'za fi u, ga, Wo ga jin enya ndondo ya eza gasikiya nana mǎ: gama nyinà, mi jin wala dokuñ ebo u bo nimi enà o. 20 Ama tişizi nya mânzi to nusazi, a diñ nyagbàñ nya eza kamâzi. nà a à bà Barabbas nà, ama a la Jesu wu. 21 Ama governor gomi gà ya a, Ze nimi eza gubaba o ye wa ga min lugwa ya ye o? A ga, Barabbas. 22 Kanga Pilatu gà ya a, gà, Ke mi à jin be Jesu nyi nà a yi Kristi nà o? A kpata gà, Lugwa a la u kà ba ebu o. 23 Ama u gà, Ebokinyabo, ke enya dede u jin o? Ama a kpogun şaranyi, a ci ga, Lugwa a la u kà ba ebu o. 24 Kami nà Pilatu leye ke u jin enya ndondo wo à nà, ama nà a èla nidu nà, u la nuwoñ ci na egwa uzi be eye eza kamà nyi, ci ga, Egwa mi dà be egia nyi nyi eza gasikiya nana à: ye jin wuncı gancı. 25 Eza kpata gomi, ga, Lugwa egia u ta yi 'ti o, to egi yizi. 26 Kanga u la Barabbas lugwa ya a: ama u diñ Jesu bilala, u ci la u dà a gwa o, nà a à la u kà ba ebu o nà. 27 Kanga ekunguncızi nya governor a la Jesu da emi 'tsu, a ci ku ekunguncızi nya ena nini kpata be 'bà u. 28 A la ewo u ze zizi, a ci la u fa ewo dzuru. 29 A mà la ekà jin kraun, a ci la u dà 'ti u bo, a ci la tsukùn dà gwalo u bo; a ci kukura yita u bo, a fe la u mi, gà, Oku, Etsu nya Yahudizi! 30 A gbiñ miciñni kpe u, a ci go tsukùn be u nyi, a fe ze u 'ti o. 31 Kami nà a la u mi zo nà, a la ewo ze zizi, a ci la ewo uzi fà u, a la u da nà a à la u kà ba ebu o nà. 32 Kami nà a dzun nà, a le bagi ndoci ye nya Sairini, kaye u yi Simon: a jin u tile u da be a nyi, nà wuñ à la ebu u nà.

33 Kami nà a be tuñ 'bà ndoci nà a yi Golgota nà, nà a yi, Ebà nya etivo nà, 34 a ya u waiñ fin, nà a la keba be ega nyi nà: kami nà u la u lo 'mi ciñle nà, u fin à. 35 Kami nà a la u kà ba ebu o nà, a ce 'dzu a ci la ewo uzi gà tataciñ a bo: 36 a mà feduñ ciñ u le

ba ga o. 37 A la takada nya ebodatu u dà eti ta u bo, NÀNÀ YI JESU ETSU NYÀ YAHUDIZÌ. 38 Kanga a la garadacizi eza guba kà ba ebu o be u nyi, 'za eni dà gwalo o, 'za eni mà dà gwapiñ o. 39 Eza nazi góga nà a la u mi, a fe du eti azi, a ci ga, 40 Wo nà à la kata Soko gbiñ, la u ye tu efo guta nà, bo nimi 'o ya: wuñ ayike we yi Egi nya Soko nà, ciñ ebu o. 41 Acinga mà tişizi nya mânzi la u mi o, to rubutukacizi, to nusazi, a ci ga, 42 U bo eza ndocizi ya; u bo nimi u ya wo à. Etsu nya Israel u yi o; lugwa u ciñ ebu o gbani, yi à yakpe u. 43 U yakpe Soko; lugwa u bo u ya gbani, wuñ ayike u wa u nà: gama u gà, Mi yi Egi nya Soko. 44 To garadacizi mà nazi a kaba ebu o gani be u nyi nà, a la ega gà tuñ u 'ye o. 45 Daga efin gutswanyi o da efin gutwani, kin kpata ásiziko. 46 Ke efin gutwani na, Jesu kpogun şaranyi, ci ga, Eli, Eli, lama sabaktani? Nàna yi, Soko mi, Soko mi, ebokinyabo wo la mi lugwa o?

47 Eza ndocizi nazi ègikinni baga o nà, kami nà a wo wuncın nà, a ga, Bagi nàna èyi Elijah. 48 Edaga o, eza nini nimi a bo, u bici da la rumakà ci la u dà ege baka o, ci la u fo tsukùn o, u ci la ya u fin. 49 Eza nazi ke nà, gà, La u lugwa; lugwa yi leye wuñ ayike Elija a be bo u ya nà. 50 Jesu kpogun şaranyi be, rayi u ci ágoga. 51 Ciñle, ede yékà nya kata Soko ále fi guba dàga eti o da be kiñ; kin mà sasa; to takun wöncinkozi ákpe; 52 koşaži ákpe; ekunzi dokunu nya eza liliciži nazi lele le nà ánakin; 53 a ci ádzun koşaži o, zuñmà nà u nakin nà, a da lo ezi lilici gà, a ci dzun be 'bà eza dokun. 54 Kami nà mayaki to eza nazi ètswa Jesu gani be u nyi nà, nà a le kiñ ye ci èsasa nà, to enya nazi jin nà, a sundà şaranyi, a ci ga, Be 'mi gasikiya nyi nàna yi Egi nya Soko. 55 Nyizagizi dokun ma zi 'bà kpako o ècín a le, eza nazi lamiut Jesu daga Galili o be, fe wuñ u nà: 56 Mariyamu Magdalaci dà tataçin a bo, to Mariyamu nàna nya Jamesi to nyà Jose, to nàna nya egizi nya Zebidi. 57 Kami nà lozun ási nà, bagi ndoci ewodeci nà a yi Yusufu nà, fe daga Arimatia o be, u mà yi ezazuñmà nya Jesu: 58 bagi ga u da 'bà Pilatu, da bà ekuñ nya Jesu. Kanga Pilatu ga,

a la u ya u. 59 Kami nà Yusufu la ekuñ ciñ nà, u la u pa dà ede o, nà li nà, 60 u ci la u cici dà koşa woro nyà wuñtso o, nà u gbà nimi takuñ wönciñko o nà: u mà piñ takuñ wönciñko la bá koşa misun o, u ci da. 61 Mariyamu Magdalaci dà baga o, to Mariyamu ndoci, a fedunzi yegboro koşa o.

62 Yeli, nà yi efo nà lamitu efo Şirijiñ nà, tişizi nya manzi to Farisicizi áyeka be 'bá Pilatu, 63 a ci ga, Nda, yi èpa ega nà manafiki anà gá nà, kami nà u dà rayi o nà, ci ga, Zuñmà efo guta o mi gá ánakin be. 64 Ebogabo wo gá ya a, gá, a pa koşa hari da efo guta, kacin à, ezazuñma uzi à be yi u da, a ci ga ya eza kàmà, gá, Wun ánakin tataciñ ezätzutsucizi o: ácín tità nya zuñmago wuñ à bi gá nya mafari. 65 Pilatu ga ya a, gá, Ebàtwáicizi dà gwa ye bo: ye dà, da pa u gboka kendona ye èwa nà. 66 A da, da pa koşa gboka kendona a wa nà, a ci la rikpe dà takuñ o, ebatswaciži mà da be a nyi.

28 KAMI nà efocaci èla zo, ebà ci èla tinye nya efo mafari nya efo gutwaba nà,

Mariyamu Magdalaci to Mariyamu ndoci a be ciñ koşa le. 2 Cindle, kin ásasa saranyi; gama malayika nya Tsoci ácín daga şamà o, u ci be piñ takuñ wönciñko lo zunmà, u ci feduñ ta 'ti u bo. 3 Fuşika u yi ke şamà edzwa nà, èwo u ávun bokun ke snow nà: 4 ebo daşuñ u bo, ebatswaciži a fe kun naka, a ci áze ke 'za naži átsu nà. 5 Malayıka gomi ga ya nyizagizi, gá, Ye ga sunđa mä: gama mi kpeteke ye èwa Jesu za nà, nà a kà ba èbù o nà. 6 U dà babo a; gama wuñ ánakin, kendona u ga nà. Be,

ciñ 'bá nà Tsoci lele ci nà le. 7 Sanin, da wunya ya ezazuñma uzi, gá, wuñ ánakin tataciñ ezätzutsucizi o; cindle, wuñ èsi ye dzo da Galili; baga ye à le u ye o: ciñle, mi gá ya ye anì. 8 Bici eni a kpekpe daga koşa ba o be daşun nyi, to be ninmà nyi nà dokun nà, a ci bici da wunya ya ezazuñma uzi. 9 Ciñle, Jesu gun a gun, ci gá, Oku. A ci be lagwasuñ bici uzi, a ci gba u. 10 Kanga Jesu ga ya a, ga, Ga sunđa mä: da ta ya yegi mizi, gá, a da Galili, baga a à le mi ye o.

11 Kami nà a èlo nà, ciñle, sasi nimi ebatswaciži o, a be ezi niñ, a ci wunya ya tişizi nya manzi nya enyà kpata nà a leye nà, 12 Kami nà a áyekà be nusazi nyi, a ci jin şawura nà, a la ewo na dokun nà ya ekunguncizi, 13 a ci ga, Ye gá, Ezazuñma uzi be be yezi nyi, a ci yi u da kami nà yi elele na. 14 Wun ayike governor à be wo ega anà nà, yi a diñ u nyagban, bo ye ya. 15 Aciñ a go ewo o, da jin kendona a la wu a nà: ega anà, a èga u za tataciñ Yahudizi o, hari be nyina nyi.

16 Ama ezazuñma uzi eza guwo be 'ni nyi a da Galili, da 'bá pati ga nà Jesu gá ya a sisí nà. Kami nà a le u ye nà, a gba u: 17 ama saşı nimi a bo de nyagban guba. 18 Kanga Jesu be 'bá a, u ci gá ya a, ga, A ya mi yiko kpata nimi şamà o, to nimi yiže o.

19 Ebogabo ye da jin ezazuñmazı nya ezazi kpata, jin a baptismi nimi kaye nya Nda o, to nya Egi, to nya Ruhu Lilici: 20 ye wu a 'gá nà a a lagwasuñ enyà kpata nà mi gá ya ye nà: ciñle, mi dà be ye nyi kami ndondo, hari da etizi nya kami.

LABARI WANGI
KENDONÀ
MARKU KA U NA

1 MAFARI nyä labari wangi nyä Jesu Kristi, Egi nyä Soko. 2 Kendonà a ka u dà litifi o nyä anabì Isaiah o nà, ga,
 Ciñle, Mi etun tunçi mi sì 'o dzo,
 Nà à ye yeko we jin nà;

3 Emi nya eza na èkpogun nimi gonta o nà, ga,
 Ye ye yeko Tsoci jin,
 Ye la ekpa uzi jin gboro;

4 John be jin baptisim nimi gonta o, u ci jin a wazun nya baptisim nyä tuba ebo gafara nyä lefizi o. 5 Ezaži kpata nyä kin Judia a dzuñ da 'bà u, to ezaži kpata nyä Jerusalem; u jin a baptisim nimi nuwönjeci nyä Jordan o, a fe ye lefi azi. 6 John ga u la ede nya enyi rakuñ kpe 'bà, u ci la enya ninke nya epa dà eşin u bo, u ci gi boro to efu nyä lati. 7 U jin a wazun, ga, Eza èbe dà zuñmà mi bo nà gboka ga mi nà, ègbən nyä eda u, mi kuñ aciñ kukura lò wuñ à. 8 Mi jin ye baptisim be nuwöñ nyi; ama wuñ à jin ye baptisim be Ruhu Lilici nyi.

9 Nimi efo gazi o, Jesu fe daga Nazareti nyä Galili o be, John ci jin u baptisim nimi Jordan o. 10 Edaga o, na u dzuñ nuwöñ o nà, u le samà ye ákpé, to Ruhu ke lukongi nà, èciñ ta u ti o: 11 emi ndoci fe daga samà o be, ci ga, Wo yi Egi ciñciñci mi, wo ba mi gaya. 12 Edaga o, Ruhu nyä Jesu da gonta. 13 U ci dà gonta o efo siba, Setan fe mä u cincle; u dà be ena gontazi nyi, malayikazi fe wuñ u. 14 Zuñmà na a la John dà kata ziko o nà, Jesu be lo Galili, u ci jin a wazun nyä labari wangi nyä Soko, 15 u ci ga, Eka ákuñ, şarota nyä Soko mä átsotso: ye jin tuba, ye ci yakpe labari wangi. 16 Nà Jesu èdazar tsoba edusa nyä Galili nà, u le Simon ye, to Anderu yegi bagi nyä Simon, a èce esa da edusa o: gama nyikawöñcizi a yi o. 17 Jesu ga ya a, ga, Ye be lamitu mi, mi à la ye jin eza-wangiwoñcizi. 18 Edaga o, a la esaži lugwa, a ci lamitu u. 19 Kami nà u da ye degi nà, u le Jamesi egi nya Zebidi ye,

to John yegi bagi u, a mä fi eya o, a ci èye esaži jin. 20 Edaga o, Jesu yi a: a ci la nda a Zebidi lugwa nimi eya o be facizi nyi, a ci da lamitu u. 21 A da lo Kaperbaum; edaga o, nimi efofaci o, u lo makanta, u ci wu a 'ga. 22 Egà u wuñ áka a ye: gama u wu 'ga ke eza nà de yiko nà, u yi ke rubutukacizi na à. 23 Bagi ndoci nà de setan nà, u dà makanta a bo; u ci kpogun, 24 ga, La yi lugwa; kici yi nyä yi be we nyi o; wo Jesu nyä Nazareti? Wo be nà we a wu yi nà? Mi kpe we ye, eza na we yi nà, Eza lilici ga nyä Soko. 25 Jesu nàwüñ fi u, ci ga Suñsun, dzuñ be nàkà u bo. 26 Kami nà setan wöñ u nà, u kpogun saranyi, u ci dzuñ be nàkà u bo. 27 U ka a ye kpata, hari a gbin dozi ga, ga, ke yi enyà anà o? egà woro! gama be yiko nyi wuñ ègagà ya setanzi a mä ègba egà u. 28 Edaga o, labari u da 'bà ndondo nimi kiñ kpata a na ma Galili keze na.

29 Gbogiani, kami nà a dzuñ mäkanta o nà, a da lo kata nya Simon to nya Anderu, gani be Jamesi nyi, to be John nyi. 30 Nà nyä nyimi nyä Simon wun èele ci bo ejin cingun; edaga o, a ta ya Jesu: 31 u ci be lagwasun u gwa o, ci la u nàkìn; edaga o cingun ci la u lugwa, u fe wuñ a. 32 Lozuñ, kami nà yigidi da zo nà, a ku be 'bà Jesu eza kpata nàzì ètanya nà, to eza nazi de setanzi nà. 33 Ezitszozi kpata áyekà zi zempà o. 34 Eza nàzì ètanya tititiñ nà, u sa a gun dokun, u ci nyä setanzi dzuñ; u lugwa setanzi gagà à, gama a kpe u ye.

35 Laziñ, u sakasa nakin bedzo ebà ci átineye, ci dzuñ da dê, ci da 'bà nà kaye nà, ci jin aduwa baga. 36 To Simon, to eza nàzì dà be u nyi nà, a lamitu u; 37 nà a be le u ye nà, a ga ya u, ga, Eza kpata èwa we za. 38 U ga ya a, ga. Lugwa yi da ezi gwazi, na mi mä à jin a wazun baga nà; gama ebo wuncin o, aciñ mi be o. 39 U da lo makanta azi nimi Galili o kpata, ci jin a wazun, ci fe nyä setanzi dzuñ.

40 Sokogunci ndoci be 'bà u, fe ta u gwa, ci kukura ya u, ci ga ya u, ga, U ga bá we, wo la mi zo guñ wo. 41 Jesu guñ u ye, ci ta gwa u kuñ u, ci ga ya u, ga, U ba mi; egun we u zo. 42 Eda ga o, sokoguñ ákegə be u nyi, u ci ázo guñ. 43 Jesu gagə ya u saranyi, ci lugwa u da, 44 ci ga ya u ga, Cinle, ga gagə ndondo ya eza ndondo mə: ama wo da, da la nimi 'o wi manko, wo ci jin sadaka ya a ebo egunsə nya wo bo, be enya gazı nyi na Musa ga yi eri a nə. 45 Ama u dzun da dē, ci ya ega nyi ga za saranyi, ci ga ega za, hari Jesu u lo 'zi be eye 'za kəmə nyi wo à, ama u də gontazi o: a mə be 'bà u daga 'bà ndondo o.

ZUNMA efo degi o, Jesu u da lo Kapernaum 2 be, a mə de labari, ga, u də kata o. 2 Ezazi dokun áyekə də 'bà eni o, hari eba go a be à, eye, to ebà kata misuñ bo a: u ci gagə Soko ya a. 3 A be, a ci la bagi nini be 'bà u, nə ètə batə nəkə kuñ nə, eza guñni la u. 4 Nə eżə kəmə lugwa a tuñ 'bà Jesu à nə, a la ezun kpe 'bà nə u də nə: kami nə a kpé u zo nə, a la gədo ciŋ, nəkəkunci mə ta bo. 5 Kami nə Jesu le yiýakpe nya a ye nə, u ga ya nakakunci, ga, Egi, a jiŋ we gafara lefi wezi ani.

6 Ama rubutukaci ndocizi èfeduñ zi baga o, a ci du u wən də nyagbən a bo, ga, 7 Ebokinyabo bagi nənə ègaga acin o? wuñ ègaga dede: ze jin gafara lefizi wo o? afe 'za eni, wunga yi Soko o. 8 Gbogiani, na Jesu leye be nyagbən u nyi nə a èkpaye acin nyagbən a bo nə, u ga ya a, ga, Ebokinyabo ye èdu enya anazi wən nyagbən ye bo o? 9 Mgbia, kici fə ga dozi o, nə mi à ga ya nakakunci nə, ga, Wo de gafara lefi wezi ani; ko mi ga, ga, Nakin, la gədo nyə we, dazə o? 10 Ama ebo nə ye à kpeteke Egi nya eza de yiiko nimi yiże o, nə wuñ à jiŋ gafara lefizi nə, (u ga ya nakakunci, ga,) 11 mi ga ya we, ga, Nakin, la gədo 'o, wo da 'mi o. 12 Edaga o, wuñ ánakin, ci la gədo, ci ádzun be eye a nyi kpata; hari u ka a ye kpata, a ci la ciwənən ya Soko, ga, Yi le dozi nanə ye le à.

13 Jesu dzuñ be be da 'bà edusə; eza kama kpata da be 'bà u, u fə wu a'ga. 14 Na wuñ ègaga nə, u le Livai egi nyə Alfius ye, ci èfeduñ edugoba o, Jesu ga ya u, ga, Lamitu mi. U nakin, ci lamitu u. 15 Kami nə Jesu èfeduñ

ci ègi enyagici də emi u bo nə, edugociži to lefijincizi dokun mə èfeduñ gani be Jesu nyi, to be ezazuñma uzi nyi: gama a dokun, a mə èlamitu u. 16 Kami nə rubutukaciži nyə Farisicizi le u ye nə wuñ ègi enyagici bə edugociži nyi, to be lefijincizi nyi nə, a ga ya ezazuñma uzi ga, Wuñ ègi enyagici, u mə èfiñ 'nyə be edugociži nyi, to be lefijincizi nyi! 17 Kami nə Jesu wo wuncin na, u ga ya a, ga. Ezra nazi de lafiya nə, a èwa boci à, sayi guncizi: Mi be yi eza gasikyazi be a, sayi lefijincizi. 18 Ezazuñmazi nyə John to nyə Farisicizi a èwu nimi a məda: a ci be ga ya Jesu, ga, Ebokinyabo ezazuñmazi nyə John to ezazuñmazi nyə Farisicizi èwu nimi a məda, ama ezazuñma wezi a èwu nimi a məda à? 19 Jesu ga ya a, ga, Eyaži nyə ebá yawo, a wu nimi a məda wo, kami nə eba yawo də gani be a nyi nə? kami ndondo nə eba yawo də gani be a nyi nə, a wu nimi a məda wo à. 20 Ama efozi à be, nə a à be la eba yawo da tataçin a bo nə, efo gá a à wu nimi a məda o. 21 Eza ndondo a sa ede woro la dzuñ ewo gbako à: kaciŋ à, ede nə wuñ à la də bo ci la u tə nə, wuñ à yiku, woro mə à godin be gbako nyi, sisə u ma à bi ga panyi. 22 Eza ndondo mə elə wain woro fi şarika gbako bo à: kaciŋ à, wain à la şarika gu, wain gə álu ya, to şarika gə ányi: ama a elə wain woro fi şarika woro o.

23 Efofaci Jesu da lati nyə eyizi goga; ezazuñma uzi a ya eyi nyi ba, nə a ègoga na. 24 Farisicizi ga ya u, ga, Cinle, ebokinyabo a èjin 'nyə efofaci o, enya nə gami lugwa a jiŋ à nə o? 25 U ga ya a, ga. Ye gba litafi le à, nya enya nə Dawuda jin nə, kami nə u wa 'nyə ci ègun məda nə, to nwi, to eza nazi də be u nyi nə? 26 Kendonə u lo kata Soko nə, kami nə Abiathar yi mənko nə, u ci gi bread nə a la tula nə, u mə yi enya na gami à lugwa a gi nə à, afe manzi u ci la ya eza nazi də be u nyi nə? 27 Jesu ga ya a, ga, A jiŋ efofaci ebo eza wangizi o, ajiŋ eza wangizi ebo efofaci bo à; 28 ebogabio Egi nyə eza u yi Tsoci nyə efofaci o.

JESU keže lo məkanta be; bagi ndoci mə də baga o nə egwa u átiā na. 2 A fe tswa Jesu, ko wuñ à sa u guñ efofaci o; na a à dabotu u na.

3 Jesu ga ya bagi nə egwa u átiā na, ga, Nakin

dzuñ be. 4 Jesu gã ya a, gã, Gãmi ñlugwa a jin wangí ko dede efofací o? a bo eza ya, ko a wu 'za? Ama a sunsun. 5 Kami na Jesu ba 'ye za ciñ a le be ewuñ nyi na, nyagbañ u ányi eti kagbo nyã nyagabañ a bo, u ci gã ya bagi gã, gã, Ta egwa we. U ci la u ta: egwa u ci áze wangí be.

6 Farisicizi ádzun, edaga o, a da jin ñawura be Herodicizi nyi eti u bo, nyã enyã na a à ta a ci wu u na. 7 Ama Jesu u keze da 'bà edusá be ezazuñma uzi nyi: eza kama na dokun na, na fe daga Galili o be na, a lamitu u, to daga Judia o, 8 to daga Jerusalem o, to daga Idumia o, to daga ekpan dozi nyã Jordan o, to a nazi tsoba Taireto Saidon na, eza kama na dokun na, kami na a wo gã nyã enya woñcinkozi na u jin na, a be 'bà u. 9 U gã ya ezazuñma uzi, ga, a wa eya tetengi ka u ebo eza kamã o, ebo a be mubo u mä: 10 gama u sa 'za gun dokun; hari eza nazi de bata na, a yiba u, a wa gã, a lagwakuñ u. 11 To ñetanzi, kami ñdondo na a le u ye na, a nikin cici biciita u bo, a ci kpogun, ga, We yi Egi nyã Soko. 12 U gagã ya a ñaranyi, ci gã, a ga la u tula mä.

13 Jesu da gun pati, eza nazi ba u na u yi a be 'bà u: a mä be 'bà u. 14 U tsa eza guwo be o guba nyi, na a à da be u nyi na, to na wuñ à tuñ a da, da jin wazun na, 15 a mä de yiko na a à nyã ñetanzi dzun na: 16 Simon u yi u Piteru; 17 to Jamesi egi nyã Zebidi, to John yegi nyã Jamesi; u yi a Boanergis, wuncin yi, Egizi nyã ñamakun: 18 to Anderu, to Filipu, to Bartolomeu, to Mattiu, to Tomas, to Jamesi egi nyã Alfius, to Tadius, to Simon na yi Kenanci na, 19 to Judas Iskariot, na jin u rikici na. 20 Aciñ a nañin da kata o. Eza kamã áyeká be, hari a de 'bà gi enyagici à. 21 Kami na ñyà uzi wo ga wuncin na, a dzun da la u: gama a ga, Wuñ ájin wawa. 22 Rubutukaciži nazi fe daga Jerusalem o be na, a ga. U de Bielzebub, to, Be tiši nyã ñetanzi nyi aciñ wun enyã ñetanzi dzun o. 23 Jesu yi a be 'bà u, u ci la ega satatun ga ya a, ga, Ke ñetan à tata ci nyã ñetan dzun na o? 24 Wuñ ayike ñarota ága be nimi u nyi na, ñarota wuncin u gikiñni wo à. 25 Wun ayike èmì ágã be nimi u nyi na, èmì wuncin u gikiñni

wo à. 26 Wuñ ayike ñetan ánañin, ci ñesunwuñ be nimi wuñtso o nyi na, u ci ágã, u gikiñni wo à, wuñ à be ázo. 27 Eza ñdondo lo kata na ñagboci wo à, ci à la dukiya u nyi, afe wuñ à la kagboci pa bedzo; kanga wun à la kata u nyi o. 28 Gäsikiya mi gã ya ye, ga, Lefi azi kpata nya egizi nya eza wangí, a a de gafara, to ega dede azi na a gã ga na: 29 ama eza ñdondo na à gagã dede tu Ruhu Lilici na, wuñ à de gafara hari lo à, ama u de lefi na à ña bo hari lo na: 30 ebo na a gã, ga. U de setan na. 31 Kanga ñna nya Jesu, to yegi bagi uzi bé: a ci zì zuñma o, a tuñ 'za fi u, ga, a yi u bë. 32 Eza kamã ma ñfeduñ ma u keze; aci gã ya u, ga. Cinle, ñna we to yegi bagi wezi a zì zuñma o, a èwa we. 33 U go a mi, ga, Ze yi ñna mi to yegi bagi miži o? 34 Na u ciñ a le, eza nazi ñfeduñ ma u keze na, u ga, Cinle, ñna mi to yegi bagi miži ña na: 35 Gama eza ñdondo na à jin enya na Soko èwa na, wungá yi yegi bagi mi, to yegi nyizagi mi to ñna mi o.

4 JESU yá ega nyi wú a be kosuntuñ o, ebà edusa misun o. Eza kamã na dokun na áyeká be 'bà u, hari wuñtso ña 'ya, ci fedun ta edusa o, eza kamã kpata zi kosuntuñ o, ebà edusa misun o. 2 Jesu la ega dokun satatun ga ya a, u ci gagã ya a be ega u nyi, ga, 3 Situkpa: Cinle, edzomici ádzun, da edzomizi: 4 kami na wun èmì 'dzo na, saşı nyã edzò áya zi yeko kapa o, eluži nyã ñamakun a be u tuñ gi. 5 Saşı áya zi 'bà na de takun na, 'bà na de jikan dokuñ à na; wuncinzi ányi bicieni, ebo na u de jikan dokuñ à na: 6 kami na yigidi áwonà na, wuñ áwo; ebo na u de gbere à na, wuñ ágban ya. 7 Saşı áya fi ekà nin bo, ekà ása áwóncin, u ci la u wu, u sun sunsun à. 8 Saşı ma zi kin wangí o, ci sun sunsun, ci sa woñcín, ci sun, eye gbañwo, to eye sita, to eye situsun, 9 Jesu gã ya a, ga, Eza na de tukpa nyã ega wo na, lugwa u wo 'gã. 10 Kami na wun gbaugí ña bo na, eza nazi mä u keze be eza guwo be o guba nyi gazí na, a gbiñ u ga nyã ega satatun gazí. 11 U gã ya a, ga, A la enyã susoci nyã ñarota Soko ya ye: ama eza nazi ña de bo na, a la ega anazi kpata satatun ga ya a: 12 gama nimi yele o, a à leye, a mä à kpe à; nimi wuwo o, a à wo,

a mā à de kpkpe à; kaciñ à, a à keze zin be, a ci jin a gafara wuñciñ. 13 U ga ya a, ga, Yekpe ega satatuñ wuñciñ ye à? ke ye à tata ci kpe ega satatuñ kpata ye nā o? 14 Edzomici èdzo 'ga. 15 Eza nazi zi yeko kapa o nā dana, 'bà nā a dzo ega nā; kami nā a wo 'ga nā, edaga o, Setan ci be, ega nā a dzo da nyagbān a bo nā, u la u ku ya. 16 Eza nazi a dzo da 'bà nā de takun o nā mā dana; a, kami na a wo 'ga nā, edaga o, a go u be ninmā, nyi; 17 a mā de gbere dā nimi atso bo à, ama a gikiñni kami degi; zuñmā wuñciñ o, kami na wala ko sunça gā áñakñ ebo ega anā o nā, bicieni a cín bici. 18 Eza nazi a dzo da ekāñin bo nā mā dana; 19 eza nazi wo 'ga nā, ama wanikosa nyā kami, to titá nyā dukiya, to kodári nyā enyā ndocizi álo nin, a ci la ega wu, wuñ áže enyā na sun sunsun a nā. 20 Eza nazi a dzo da kin wangí o nā mā dana; eza nazi wo 'ga, a ci go u nā, a ci sun sunsun eye gbāñwo, to eye sitṣun.

21 Jesu ga ya a, ga, Mgbá, a la fitila be mā a à la evo kpe u na, ko a lá u dā biye gado o? a la u ta 'ti enyā nā keto nā bo à? 22 Gáma a la enyā ndondo so nā a à be kpe u ye nā à nyi à; a mā jin enyā ndondo susoci nā a à be la u tula nā à nyi à. 23 Eza ndondo nā de tukpa nyā ega wo nā, lugwa u wo 'ga. 24 U ga ya a, gá, Ye jin hankalí be ega nyi nā ye èwo nā: tsunwōn nā ye dā nā, a à dā ye tsunwōn gá: a mā à dā ya ye dokun ga aciñ. 25 Gáma eza nā de nyā nā, a à la ya u: ama eza nā de 'nyā à nā, ka enyā nā u de nā, a à go wuñciñ be u nyi.

26 Jesu ga, Aninga şarota nyā Soko yi o, ke eza nā a mi 'dzo zi kiñ bo nā; 27 u ci lele, ci nañkin to yigidi to yesi, edzo ci ányi, ci sa, u kpe kendona u jin u nā à. 28 Gáma kin èsuñ sunsun be egwa u nyi; fini bedzo, kanga u be wa 'ti, zuñmā wuñciñ o, u be de 'ye, kanga u ci be áko. 29 Kami na eyi ágena nā, kanga a la èbi be, a ci a mā u mā, gama wuñ áko ani.

30 Jesu ga, Ke yi à la sá şarota nyā Soko o? ko ega satatuñ kici yi à la gun be u nyi o? 31 U yi ke sunsun nini nyā edzo mustard nā, wuñci kami nā a dzo u dā kiñ bo nā, u gbabga gá enyadzo kpata nazi dā kiñ bo nā, 32 ama kami nā a dzo u nā, u sa, ci be áwönciñ gá finizi kpata, ci sa gwalazi nazi wönciñ

nā; hari eluzi nya şamá a be fa dā wuru u bo. 33 Jesu la ega dokun şatatuñ dozi wuñciñ, u ci ga ya a kendona a go u wo nā: 34 ama nā u la şatatuñ à nā, u gagá ndondo yà a à: ama kami nā a dā bo a gbaagi nā, u la ega kpata kpé 'ye ya ezazuñma uzi.

35 Efo ga, kami na lozuñ áşı nā, Jesu ga ya a, ga, Lugwa yi zuñ da ekpāñ dozi. 36 Kami nā u la eza kama lugwa ci da na, ezazumma uzi a la u da be a nyi aciñ kendona u dā nimi eya o nā. Eya ndocizi mā dā be a nyi. 37 Efeko ku, nuwöñ ci ce fi eya o, hari eya èla se. 38 Wuñtso dā yazuñ o, ci álele ta tuti o: a da sa u le, a ci ga ya u, ga, Malam, yi ègbín nuwöñ, wo mā dásà à? 39 U sale ci næwun fi efe, ci ga ya edusá, ga, Ciñta, tsuñyi. Efe ácinta, nuwöñko ci ácici tsuñyi. 40 U ga ya a, ga, Ebokinyábo ye èsunda o? ye la de iyiyakpe à? 41 A sunda hari, a ci ga ya dozi, ga, Ze yi eza nānā o, nā efe to edusá èwo 'gá u nā o?

5 A ZUN edusá be ekpāñ dozi, be kiñ nyā Gadarecizi. 2 Kami nā Jesu ádzun eya o nā, edaga o, bagi ndoci nā de setan nā, fe daga koşabazi o, da gun u, 3 edunfeba u da koşabazi o: eza ndondo pa u wo be à, èyé, to be dzari nyi à; 4 gáma a la u dā kuru o, a mā pa u be dzari nyi le dokun, u mā la dzari kpé, u mā la kuru kpé ya nini nini: eza ndondo de kabgo nā wun à dā u'li nā à. 5 Kandondo, to yesi to yigidi, u dā koşabazi o, u mā dā patizi o, ci èkpogun, ci esa nimi u 'ba be takun nyi.

6 Kami nā u le Jesu ye 'bà kpako o nā, u bici be gba u; 7 u ci kpogun şaranyi, ci ga, Kici yi nyā mi be we nyi o, Jesu, wo Egi nyā Soko nā wun Cinwöñ kpata nā o? Mi èta wo gwa ebo Soko o, wo ga ga mi sun mā. 8 Gáma Jesu ga ya u, ga, Dzun be nañka bagi nanā o, wo setan. 9 Jesu gbiñ u ga, ga, Ke yi kaye we o? U ga ya u, ga, Kaye mi yi Eza kama; gáma yi dokun. 10 U tā u gwa nyasasanyi, u ga nyā u dzun kin ga o mā. 11 Kutsunzi dokunzi 'ba kpako o, a ègi 'nyā patizi 'sin o.

12 A ta u gwa, ga, Tuñ yi, yi da 'bà kutsunzi, na yi à da lo a nā. 13 Jesu lugwa a da. Setanzi ádzun, a ci da lo kutsunzi: kutsuñ kama ábici vanyi, da ciñ geduko be álo edusá, a ci ágbín nimi edusá o.

A yi ke kutsuŋ gba ną. 14 Eza naži èkpa a na ábici, a da ta wuŋciŋ ezi nin bo, to lati o. A dzuŋ be le enyä na Jesu jin na ye. 15 A be 'bà Jesu, a ci le eza na de setanzi le na ye, wuŋ èfedeuŋ, ci la èwò fá, eye u wuŋ átiŋ, eza na de setan kama na, eda ásuŋ a. 16 Eza naži le wuŋciŋ ye na, a ta ya a nyä enya kpata na u jin ya eza na de setanzi le na, to nyä kutsuŋzi.

17 A tu a gwa na wuŋ à go kin a ga na. 18 Kami na wuŋ èda ya na, eza na de setanzi le na, u tą Jesu gwa u lugwa u dà be u nyi. 19 Ama Jesu ye à, u ci ga ya u, ga, Wo da 'mi o, da 'bà eya wezi, wo ci 'o ta ya a nyä enya wonçinkozi na Tsoci jin ya we na, to kendona u gun we ye na. 20 U da, ci ya ega nyi ga za nimi Dikapolis, o, nyä enya wonçinkozi naži Jesu jin ya u na; u ka eza kpatya.

21 Kamí na Jesu da 'ya ci zuŋ da ekpan dozi be na, eza kama na dokuŋ na áyeká be 'bà u: ma tsoba edusa. 22 Cinle, 'za eni nyä tiſizi nyä makanta u be, kaye u yi Jairus; kami na u le Jesu ye na, u kukura bicitu bo, 23 ci ta gwa dokuŋ, ga. Egi nyizagi tetengi nyä mi èla tsu: mi èta wo gwa, wo be la egwa wezi kpe u, na u gà ásagun, ci de rayi na. 24 Jesu da be u nyi; eza kama na dokuŋ na lamitu u, a ci mubo u.

25 Nyizagi ndoci na èta batà tsaratsoro hari wuŋ águŋ eya guwo be o guba nyi na, 26 ci èjiŋ wala dokuŋ be bocizi nyi dokun, ewò kpata na u de le na wuŋ ázo, u ma de sawuki ndondo à, ama bata u bi ga panyi, 27 kami na u de labari nya Jesu na, u be da zunma u bo tataciŋ eza kama o, ci lagwakuŋ èwò u. 28 Gama u ga, Wuŋ ayike mi à lagwakuŋ ka èwò uzi o na, mi gà ásagun. 29 Edaga o, 'bà na egia u èti be na áwo; u ma wo nákà u bo ke wuŋ ásagun nyä batà wuŋciŋ na. 30 Edaga o, Jesu kpeteke kagbo ádzun nákà u bo na, u keze tataciŋ eza kama o, ci ga, Ze lagwakuŋ éwo miži o?

31 Ezazuňma uzi ga ya u, gä. Wo le eza kama na ámubo we na ye, we ci ga, ga, Ze lagwakuŋ mi o? 32 U fe ba ye za na wuŋ à le eza na jin wuŋciŋ ye na. 33 Ama nyizagi ásuŋda ci fe kuŋ nákà, gama u kpe 'nyä na u jin nákà u bo na, u be kukura yita u bo, ci ta gasikiya ya u kpata. 34 Jesu ga ya u, ga, Egi nyizagi, iyiyakpe nyä we la sagun o; da be mawo

nyi, wo de egunaŋ nyä batà we.

35 Kami na Jesu ègaga na, eza ndoci fe daga kata nyä tiſi nyä makanta o be, a ci ga, Egi nyizagi we átsu ani: ebokinyabo we èga Malam suŋ be o? 36 Jesu, u dàsa ega na u ga na à, ci ga ya tiſi nyä makanta, ga, Ga sundà ma, ama yakpe. 37 Jesu lugwa eza ndondo lamitu wuŋ à, afe Piteru, to Jamesi, to John yegi nya Jamesi. 38 A be kata nya tiſi nyä makanta; u ci le na a èkudu na ye, to eza naži ètigi a ci èkpoguŋ şaranyi na. 39 Kami na u gadà na, u ga ya a, ga, Ebokinyabo ye èkudu ye ci ètigi acin o? nyantsugi ana la tsu à, ama wuŋ èlele. 40 A ma u tsà, la u mi. Ama kami na u nyä a dzuŋ kpata na, u la eza naži dà be u nyi na, to nda to nma nya nyantsugi ga, ci ágadà 'bà na nyantsugi dà na.

41 U lagwasun nyantsugi gwa o, ci ga ya u, ga, Talita kumi; wuŋciŋ na a la u ze na, yi Nyantsugi Mi ga ya we, ga, naķin. 42 Edaga o, nyantsugi gà ánaķin, ci daza; gama u yi egi nyä eya guwo be o guba nyi. U ka a ye şaranyi. 43 Jesu gagà ya a şaranyi, ci ga, eza ndondo ga kpe wuŋciŋ ye ma: u ma ga, ga, a la enyagici ya u, u gi.

6 JESU dzuŋ baga; ci da be lo ezi wuŋtso; Ezazuňma uzi ma lamitu u. 2 Kami na efosaci be na, u ya ega nyi wu a nimi makanta o: u ka ezazi ye dokuŋ naži wo 'ga u na, a ci ga, Daga babo bagi naŋa de enya anaži o? to, Ke yemà wuŋciŋ na a ya u na yi na o? na wuŋ éloton yeka dozi naŋazi be egwa u nyi na o? 3 Yega, u yi egba naŋa, egi nya Mariyamu, yegi bagi nya Jamesi, to nya Jose, to nya Judas, to nya Simon? Yega yegi nyizagi uzi a da babo be yi nyi? U yi bicicin ebà a bo. 4 Ama Jesu ga ya a, ga, Anabi u yi bambe ciŋwọn nyi à, afe nimi ezi wuŋtso o, to tataciŋ dangi uzi o, to nimi emi wuŋtso o. 5 U lotun yeka ndondo baga wo à, afe na u la egwa uzi kpa gunçizi o 'za niňini, ci sa a gun na. 6 U ka u ye ebo na a yakpe à na.

7 Jesu da dotaži kpata ma 'bà keže, u fe wu a 'ga. Jesu yi eza guwo be o guba nyi gazi be 'bà u, u ýa a nyi tuŋ tuŋ 'za guba 'za guba; 8 u ya a yiko eti setanzi o; u ga ya a, ga, a ga la enya ndondo nyä eza a lo ma, àfè tsukungwasun gbaugui; enyagici da

bo à, namba dà bo à, ewo ga fi emi nyà ewo a bo mä; 9 ama a dà eda: u ci gä, a ga fà ewo guba mä. 10 U ga ya a, gä, 'Bà ndondo nà ye ga lo kata nà, ye fedun bo hari ye à nañin baga. 11 Ezì ndondò nà à go ye à nà, a ci go ega ye à nà, kami nà ye nañin baga o nà, ye la rungbà nà ba bici ye bo nà kuñ ya, nà yi eri eti a bo nà. 12 A dzun da, a ci jìn a wazun, ga, eza wangizi a jin tuba. 13 A nya setanzi dzun dokun, a la emi dà ezaži dokun naži etanya nà, a ci sa a gun. 14 Etsu Herodi u de labari Jesu; gama kaye u da 'bà ndondo: u ci gä, John Baptisimjinçci ánañin tataçin ezatsutsucizi o, ebogabo etuñ yeka anazi átula nimi u bo. 15 Ama eza ndoncizi gä, Elijah u yi o. Eza ndoncizi gä, Anabi u yi o, ke 'za eni nimi anabiži o nya panyi nà. 16 Ama kami nà Herodi wo nà, u ga, John nà mi la ba 'ti nà, wun ánañin. 17 Gama Herodi wuntso tuñ 'za da woñ John, u ci la u pa, ci la u dà kata ziko o, ebo Herodias o, nyimi nyà yegi bagi u Filipu: gama u la u pa yawo. 18 Gama John ga ya Herodi, ga, Gama lugwa wo la nyimi nyà yegi bagi we à. 19 Herodias u sunpuñ be u nyi, u ci wa ga u la u wu; ama u jìn u wo à; 20 gama Herodi sunđa John, gama u kpeteke u yi eza gäsikiya to eza lilici nà, u lugwa enyà ndondo jin wun à. Kami nà u wo 'gà u nà, u ka u ye ama u wo 'gà u be niñma nyi. 21 Kami nà u be de efo na, efo na Herodi jin enyagici lozun ya eza woñcinko uzi to şarakizi, to eza gbangbanzi nya Galili, nya efo nà a mä u nà; 22 kami nà egí nyantsugi nya Herodias gá be ci nyanya nà, u mafì Herodi to eza naži fedun ègi enyagici be u nyi nà; etsu ga ya nyantsugi gä, ga, 'Bà enya ndondo nà bá we nà be mi nyi, mi a la u ya we.

23 U ziba, ga ya u, ga, Enya ndondo nà wo gá bá be mi nyi nà, mi à la u ya we, hari da gafi nya sarota mi. 24 U dzun da de, u ci gä ya lñà u, ga, Ke enya mi à bá be u nyi o? U ga, Eti nya John Baptisimjinçci. 25 Edaga o, u be 'bà 'tsu be yedin nyi, ci gä, ga, Mi wa ga wo la eti nya John Baptisimjinçci dà vata o, la u be ya mi gbani. 26 Nyagban nya etsu tå u şaranyi; ama ebo ebà nà u zì nà, to ebo a bo naži èfedun be u nyi ègi enyabici nà,

u nà u vo à. 27 Edaga o, etsu u tuñ dogari nya ebatswaci uzi lo, ci gä, u da la eti u be: u da la John ba 'ti nimi kata ziko o, u ci la eti u dà vata o be, ci la u ya nyantsugi ga; 28 nyantsugi gá u la u ya lñà u. 29 Kami nà ezazunmà uzi wo wunçin nà, a be la ekuñ u, la u dà koşa o. 30 Tuñcizi à ku nimi a yeka be 'bà Jesu; a ci wunyà ya u kpata, nya enya nazi a jin nà, to ega na a wu a nà. 31 Jesu ga ya a, ga, To yetso be yi da gonta, ye da fa degi. Gama ezaži dabo dokun nà èbe to nà èlo nà, a de kafa à, a mä de 'bà gi enyagici à. 32 A da da 'ya, da gonta 'bà ndocí na ákpeya nà. 33 Ezazi le a ye nà a èlo nà, ezaži dokun mä kpe a ye, a dzun ezi gwazi kpata, a ci bici gani go a ga. 34 Jesu dzun be, ci le eza kàmà ye nà dokun nà, u guñ a ye, gama a yi ke kingbagba naži de enakaci à nà: u la ega wu a dokun. 35 Kami nà lozun èla si nà, ezazunmà uzi be 'bà u, a ci gä, Babo gonta u yi o, lozun mä èla si ani: 36 ti a kpamu, nà a à da lati to dotaži naži mä babo keze nà, a da si enyagici yà atso. 37 Ama Jesu gomi ga ya a, ga, Yetso ya a enyagici gi. A ga ya u, ga, Yi a da si enyagici nya pound guwo la ya a gi? 38 U ga ya a, ga Bread günküñ ye de o? da cïñle. Kami nà a de dédè nà, a ga, Gutsun, to nyikà guba. 39 U ga ya a, ga, ezà kpata a fedun zizi eti ego fumfurú o. 40 A fedun zizi esuñ esuñ, eza sitsuntsun, to eza aratata. 41 Jesu go bread gutsun to nyikà guba, ci ciñ samà le, u ci la alubarika dà u, ci la bread sa; u ci la u ya ezazunmà uzi a ku da zi yita a bo; nyikà guba u la a ga ya eza kpata. 42 A gi 'nyà, a ci afuniñ kpata. 43 A ku sakunzi se kasa guwo be o guba nyi, to nya nyikazi mä. 44 Eza naži gi bread nà, a yi bagizi eza gboba be kpotsun nyi. 45 Edaga o, Jesu tuñ ezazunmà uzi a da dà ya, a ci zuñ da ekpàñ dozi si u dzo da Betsaida, kami nà wuntso eti eza kàmà kpamu nà. 46 Kami nà u ti eza kàmà kpamu nà, u da guñ pati, da jin aduwa. 47 Kami nà lozun ási nà, eya dà edusà tataçin o, wun gbaugì dà kin 'ti o. 48 U le a ye nà a èjìn wala be eyapa nyi nà, gama efe fe dàga yegboro a bo be, ke èfiñ gunñi nya lažin nà, Jesu be 'bà a, ci èdazar ta edusà o; u wa gá u go a ga: 49 ama kami nà a le u ye ci èdazar ta

edusa o nã, a yega finfinji u yi o, a ci kpogun; 50 gama a le u ye kpata, waniko fe sa a. Edaga o, u gaga be a nyi, ci ga ya a, ga, Fa: Mi u yi o; ye ga sunđa mä. 51 U be 'bà a ci dä 'ya; efe áciňta: u mä ka a ye hari; 52 gama enyä yeka nya bread a la kpe u ye à, gama nyagban a gboka.

53 Kami nã a zuŋ be ekpan nã, a be kin nya Jenesaret, a ci la eya go ba kin bo. 54 Kami nã a dzun eya o nã, edaga o, eza bagazi a kpe u ye, 55 a ci bici za nimi kiň ga kpata o, eza naži tanya nã, a la a ta gado aži o, a ci fe la a za, 'bà nã a wo gã u dã na. 56 'Bà ndondo na Jesu lo nã, dotazi, ko ezizi, ko lati, a la gunçizi zi dzukozi o, a ci tã u gwa na wuŋ à lugwa a lagwakun, ka ègba nya ewo u nã: eza ndondo na lagwakun u nã ásagun.

7 KANGA Farisicizi áyeká be 'bà Jesu, to eza ndocizi nimi rubutukacizi o, naži fe daga Jerusalem o be nã, 2 a ci leye nã saši nya ezazupmä ègi enyagici a be egwa ſika nyi nã, wuncin yi egwazi nã a nã à nã. 3 Gama Farisicizi, to Yahudizi kpata, kaga a na egwa aži sarayi à, a gi enyagici à, a èlagwasun èta nya nusazi: 4 kami nã a ziň dzuko nã, kaga a fu nuwoŋ à, a gi enyagici à: enyä mä dä bo dokun be, nã a ègo a ci èlagwasun nã, ke ninã nya darozi, to nya dukuńzi, nya dukuńzi nya efij dzuru nã.

5 Kanga Farisicizi to rubutukacizi gbin u ga, ga, Ebokinyabo ezazunmä wezi èdaza kendona eta nya nusazi yi nã a? ama a ègi enyagici a be egwa ſika nyi? 6 Jesu ga ya a,gã, Wangi Isaiah la ega ſishi nya ye manafikizi o, kendona a ka u dä litafi o nã, ga,

Eza nañazi èya mi ciňwoŋ be misuň a nyi,
Ama nyagban a lokpa be mi nyi.

7 Ama banza a ègba mi o,
Gama a èwu a etã nya eza wangizi.

8 Ye la gami Soko lugwa, ye ci lagwasun etã nya eza wangizi. 9 U ga ya a, ga, U ge gaya, ye ena gami Soko vo, nã ye à lagwasun etã nya ye nã.

10 Gama Musa ga, La kunkun ya nda we to mnã we; tö, Eza na gi nda ko mnã toko dede nã, lugwa a la u wu, ci tsu tsutsu ga. 11 Ama ye ga, ga, Wuňayike eza à ga ya nda u ko mnã u nã, ga, Enyä anfani

ndondo nã ye à de be mi ny na; Korban u yi o, wunci yi, A la ya Soko; 12 ye lugwa u jin enya ndondo ya nda u ko mnã u be à; 13 aciňga ye èla ega Soko nyi elbo etã ye bo, nã ye ya a nã: ye ma éjin enyä dozi nañazi dokun. 14 Jesu yi eza kämä be 'bà u be, u ci ga ya a, ga, Ye şitukpa kpata wo 'gã mi, ye ci du u wöŋ: 15 enyä ndondo dä dê bo nyä eza wangi o, nã èlo u, ci à la u sisika wo na à; 16 ama enyä naži èdzuŋ be daga nimi u bo nã, a gazi èla 'za sisika o. 17 Kami nã wuň álo dä kata o, ci kega be eza kämä nyi nã, ezazunmä uzi gbiň u ga nya ega satutun anã. 18 U ga ya a, ga, To gbani yetso la de kpikpe à? Ye kpe à, ga, enyä ndondo nyä dê nã èlo eza wangi nã, u la u sisika wo à; 19 gama u lo nyagban wuň à, sayi gbako u, u ci la u tsa ya? u ga, wunga èla enyagici kpata ci ge nyi gi o. 20 U ga, Enyä nã èdzuŋ be nimi eza wangi o nã, wunga èla eza sisika o. 21 Gama daga nin bo, daga nyagban nya eza wangizi o, aciň yekpa dede èdzuŋ be o, to siankala. 22 to yigbe, to kponu, to nyacida, to kodari, to eli dede, to alugusu, to zarařab, to eye dede, to ega dede, to gaga, to eli banzi: 23 enyä dede anaži kpata a fe daga nin bo be, a ci èla eza sisika.

24 Jesu naňiň baǵa, u ci da nuguńzi nya Tyre to Sidon. U lo kata, u ci wa ga eza ndondo kpe à: ama u ye so à. 25 Edaga o, nyizagi ndoci, na egi nyizagi tetengi u de setan nã, u wo sa u, u ci be kukura bicitia u bo. 26 Nyizagi ga Hellenici u yi o, eza nya Syrophenician. U ta u gwa ga, u nya setan dzuň nakâ egi nyizagi u bo. 27 Jesu gä yà u, gä. Lugwa egizi áfuňin bedzo: gama u ge nã a à la enyagici nya egizi la ya esigizi nã à. 28 Ama u gomi ga ya Jesu, ga, Aciňga, Tsoci: ama esigizi nã zi biye esako o nã, a ègi enyagici nya egizi na ása ya nã. 29 Jesu ga ya u, ga. Ebo ega ana o, wo da 'o da; setan ádzuň nakâ egi nyizagi 'o bo. 30 U naňiň da emi u, u ci le egi nyizagi u ye èlele ta gado o, to setan mä ádzuň.

31 Jesu naňin daga nuguńzi nya Tyre o, u ci go kin nya Sidon ga, ci be 'bà edusa nya Galili, ci da tataciň nuguńzi nya Decapolis o. 32 A la 'za eni be 'bà u nã yi tukpatenci nã, ci èta kokobamba;

a ta u gwa, gä, u la egwa u ta u 'ti o. 33 Jesu la u da kaciñni kpeya be eza kämä nyi, ci la egwa ginginñi uzi dä tukpa uzi o, ci gbin miinciñni, ci lagwakuñ gintara u; 34 u ciñ şamä le, ci sunsun sikin, ci ga ya u, ga. Effata, wuncin yi, kpé. 35 Edaga o, tukpa uzi ákpé, egbän nya gintara u áto, ci gaga gboro. 36 Jesu ga ya a, ga, a ga ta ya eza ndondo mä; ama kendona u gaga ya a dokun na, a ga u za ga acin. 37 U ka a ye nyasasanyi, a ci ga. U jin enyä ndondo ge: u jin tukpatenci u wo 'ga, to edigi u mä gaga.

8 NIMI efo gazi o, na Jesu de eza kämä na dokuñ na be, a ci de enyä ndondo gi à na, Jesu yi ezazuñmä uzi be 'bà u, ci ga ya a, ga,
2 Mi ègun eza kämä ye, gama wun ágún efo guta ani na a dä be mi nyi na, a mä de enyä ndondo gi à: 3 Wuñ ayike mi áti a kpamu da 'mi a be madä nyi na, a gä ágba yeko o; gama saşı nimi a bo fe daga 'bà kpako o be. 4 Ezazuñmä uzi go u mi, ga. Daga babo eza à fu eza nanaži nin be enyagici nyi nimi gonta nanä o? 5 Jesu gbiñ a ga, ga, Bread gunkin ye de o? A gä, Gutwaba.

6 Jesu ga ya eza kämä, ga, a fedunzi kinbo: u go bread gutwaba, u ci la alubarika dä a, ci la a sa, ci la ya ezazuñmä uzi, a ku da zi yita a bo; a mä ku a dazi yita eza kämä o. 7 A mä de nyikä tetengizi degi degi: na u la alubarika dä a, ci la a ga na, a la nanaži da zi yita a bo mä. 8 A gi 'nyä áfupin: a ku sakunzi nya enyagici na ke na, se kasa gutwaba. 9 A yi ke eza gboba na: u ci ti a kpamu. 10 Edaga o, u da dä 'ya be ezazuñmä uzi nyi, a ci be kin nyä Dalmanutha.

11 Kanga Farisicizi dzun be, a ci ya u gagbiñ, a èwa eri daga şamä o, a èmä u ciñle. 12 U sunsun sikin nimi nyağban u bo, ci ga. Ebokinyabo eza wangizi nya gbani èwa eri o? gasikiya mi ga ya ye, ga, A à la eri ndondo ya eza wangizi nya gbani à. 13 Jesu la a lugwa, ci da dä ya be, ci zuñ da ekpäñ doži.

14 A la enyagici batä, to na dä nimi eya o be a nyi na, u ga bread nini à. 15 Jesu ga ya a, gä, tswa nimi ye, tswa yeast nya Farisicizi, to yeast nya Herodi. 16 A du u wöñ tataçin a bo, ga, Yi de enyagici à. 17 Na Jesu le wuncin ye na, u ga ya a, gä Ebokinyabo ye

èdu u wöñ, ebo na ye de enyagici à na? u la yé ye à, ye mä la kpe à? nyagban ye yi kagbo re? 18 Ye de eye na, ye le 'bà ye à? ye de tukpa na, ye wo'ga à? ye mä pa 'ga à? 19 Kami na mi la bread gutsun sa ya eza gboba be kpotsun nyi na, kasazi naži se nya sakunzi na, gunkin ye ku o? A ga ya u, ga, Guwo be o guba nyi. 20 To kami na mi la gutwaba sa ya eza gboba na, kasazi nazi se nya sakunzi na, gunkin ye ku o? A ga ya u, ga, Gutwaba. 21 U ga ya a, ga, Ke jin ye ci la kpe à?

22 A be Bethsaïda. A la yebonci be 'bà Jesu, a ci ta u gwa, ga. U lagwakuñ u. 23 Acin u lagwasun yebonci gwa o, ci diñ u lo 'bažunmä; kami na u gbin miinciñni fi u 'ye o ci la egwa uzi kpe u 'ti o na, u gbin u ga, ga Wo le enyä ndondo ye? 24 U kpé 'ye, ci ga, Mi le eza wangizi ye; mi le a ye ke cibzanzi na, a èdazä. 25 Jesu la egwa uzi kpe eye uzi be; ci ciñ 'bà le şaranyi, eye uzi ákpé, ci le enyä kpata ye berebere. 26 Jesu ti u kpamu, ga, u da emi u, ci ga, Ga lo ezi niñ ma.

27 Jesu ádzun, to ezazuñmä uzi, a da lo dotaži nya Caesarea Philippi: na a fi yeko o na, u gbin ezazuñma uzi ga, ga ya a, ga, Ze eza wangizi ga mi yi o? 28 A ga ya u, ga John Baptismiñci: ama eza ndociži ga, Eliar; eza ndociži mä ga, Ezra nini nimi anabizi o. 29 U gbiñ a ga, ga, Ama ze ye ga mi yi o? Piteru gomi ga ya u, ga, Wo ga yi Kristi o. 30 Jesu ga ya a, ga, A ga ta nyä u ya eza ndondo ma. 31 U yá ega nyi wu a, ci ga, Egi nya eza à jiñ wala be enyä nyi dokun, nusazi mä à na u vo, to tisizi nya manži to rubutukacizi, a à la u wu, zuñma efo guta o, wun à da kinnä re be. 32 U ga wuncin tula. Kanga Piteru la u, ci yá ewuñ nyi na fi u. 33 Ama u ke 'ye ze, ci le ezazuñmä uzi ye, ci nañwuñ fi Piteru, ci ga, Wo da zunma mi, Setan: gama wo dasa enya nya Soko à, sayi enyä nyä eza wangizi. 34 U yi eza kämä to ezazuñmä uzi be 'bà u, ci ga ya a, ga, Ezra ndondo na à lamitu mi na, lugwu la nimi u gbin bedzo, ci la ebu u, ci lamitu mi. 35 Gama eza ndondo na wa ga u bo rayi u ya na, rayi u gä áya; to eza ndondo na à la rayi u ya ebo mi bo, to ebo labari wangí nañä o na, wunga à bo rayi u ya o. 36 Wuñ ayike eza gi 'le nyä yize kpatá,

u ci la nyagbannin u ya nã, ke anfani wuñ à be de o? 37 Ke eza à yà ci la sa nyagbannin wuñ o? 38 Gama eza ndondo nã à sunzunye ebo mi bo, to ebo ega mizi o, tataciñ nyacidaciçi to eza dede nanazi o na, Egi nyä eza ma à sunzunye ebo u bo, kami nã u gá be be ciñwöñ nyi nyä Nda u, to be małayika Lilicizi nyi na.

9 JESU ga ya a, ga, Gasikiya mi ga ya ye, ga, Saşı nimi a bo naži ègikinñi babo nã, a à le tsutsu ye kponyi à, hari a le şarota nyä Soko ye be be kagbo nyi bedzo.

2 Zunma efo gutswanyi o, Jesu la Piteru, to Jamesi, to John be nimi u nyi, ci la a da gun pati nã keto ci ègikinñi ti u nyi nã, a gbaagi: wuñ ázeba yita a bo: 3 ewo uzi fe banya, a ci ávun bukou bobonyi; edefoci ndondo na da nimi yize o nã, u la a vuñ bukou dozi wuñcín wo à. 4 Elijah to Musa a duñ be 'bà a: a fe baza be Jesu nyi. 5 Piteru gomi ci ga ya Jesu, ga, Rabbi u ge ya yi nã yi dabantu na: lugwa yi jin èvun guta; nini ya we, to nini ya Musa, to nini ya Elijah. 6 U kpe 'nyä na wuñ à ga nã à; gama a sundà hari. 7 Para nyä şama be, wuru u áce kpe a: emi ndoci daga para ga o, ga, Nana yi Egi cincinci mi; ye wo 'ga u. 8 Edaga o, kami nã a ze 'ye cin 'bà le nã, a le eza ndondo ye be à, afe Jesu wuñ gbaugí be nimi atso nyi. 9 Kami nã a èciñ pati nã, Jesu ga ya a, ga, enya gazi nã a leye nã, a ga ta ya eza ndondo ma, afe kami nã Egi nyä eza ánakin tataciñ ezatsutsucizi o na. 10 A so ega ga, a ci fe gbiñ dozi ga, ga, ke kinña tataciñ ezatsutsucizi o yi na o? 11 A gbiñ u ga, ga, Rubutukacizi ga, Elijah a be bedzo. 12 U ga ya a, ga Gasikiya Elijah a be bedzo, ci la enya kpata yejin: ebokinyabo a ka u da litafi o nyä Egi nyä eza, nã u yi tile na wuñ a jin wala be enya nyi dokun nã, a ci na u vo o? 13 Ama mi ga ya ye, ga, Gasikiya, Elijah be ani, a ma jin enya ndondo na ba a na be u nyi ani, kendonà a ka nyä u da litafi o na.

14 Kami nã a be 'bà ezazunmazi nã, u le eza kama ye ema a keze, rubutukacizi ma egbiñ a ga. 15 Edaga o, eza kama kpata, kami nã a le Jesu ye nã, u ka a ye şaranyi; a ci bici be sa u mi. 16 U gbiñ a ga, ga, Ke ye ègbiñ a ga nã o?

17 Eza nini nimi eza kama o, u ga, Malam, mi la egi bagi mi be 'bà we, nã de şetan edigi nã; 18 'bà ndondo nã u wöñ u nã, u la u ze kin; u fe dzun futanfu, u ci la nyíkà uzi ku dozi, u ci èkekun: mi ma gá ya ezazunmá wezi nã a à nyä u duñ na; ama a jin u wo à. 19 Jesu go a mi, ga, Ye eza wangizi nyä gbani naži de yiylakpe à nã, efo gunkin mi à da be ye nyi o? efo gunkin mi a wu nyagban be ye nyi o? la u be 'bà mi. 20 La u be 'bà u; kami na Jesu le u ye nã, edaga o, şetan wöñ u şaranyi; u ci ánikin, u fe piñ, ci fe dzuñ futanfu. 21 Jesu gbiñ nda u ga, ga, Wuñ águn efo gunkin na nanä be jin u mafari na o? U ga, Daga dzakangi o. 22 Kami dokun wuñ èla u da ena o, u ma èla u da nuwöñ o gubaba, na wuñ à wuñ u nã; ama wuñ ayike we jin enya ndondo ya u wo nã, gun yi ye, ce yi wu. 23 Jesu ga ya u, ga, Wuñ ayike we jin u wo nã! Enya kpata ye jin ya eza nã èyakpe nã. 24 Edaga o, Nda nyä egi gá kpogun, ci ga, mi yakpe; wo bà mi jin re n yakpe. 25 Kami na Jesu leye na eza kpata èbici be nã, u nawuñ fi şetan, ci ga ya u, ga, Wo şetan edigi to tukpatenci, mi ga ya we, ga, dzunbe nañka u bo, ga kara lõ u be ma. 26 Şetan kpogun, ci wöñ u şaranyi, ci dzuñ nañka u bo: egi u jin ke eza na átsuñ nã; hari ezaçi dokun ga, ga, Wuñ átsu. 27 Ama Jesu lagwasun u gwa o, ci la u nañkin; ci ánañkin. 28 Kami nã u be lo kata nã, ezazunmá uzi gbiñ u ga susoci, ga, Yi nyä u dzun wo à. 29 Jesu ga ya a, ga, Dozi nañna, wuñ èduñ à, afe be aduwa niyi. 30 A nañkin baga, a ci goga tataciñ Galili o; Jesu wa ga eza ndondo kpe wuñcín à. 31 Gama u wu ezazunmá uzi 'gá ci ga ya a, ga, Egi nyä eza, a la u da eza wangizi gwa o, a à la u wu; to kami nã a gá wu u nã, zuñma efo guta o, wuñ à da kiñna re be. 32 Ama a kpe ega wuñcín ye à, a ma sundà nã a à gbiñ u ga nã. 33 A be Kapernaum; to nã Jesu dà kata o nã, u gbiñ a ga, ga, Eti ki 'nyabo ye ègbomi yeko bo? 34 Ama a sunsun: gama nimi yeko o, a gbomi be dozi nyi, nyä eza na wöñcín ga dozi nã. 35 Kanga u fedun, ci yi eza guwo be o guba nyi gaži bë; ci ga ya a, ga, Eza ndondo nã wa ga u şidzo nã, wunga à gozuñmá nyä kpata o, ci jin ezawunuñuci

a kpata. 36 Jesu la egi nini, u ci la u gikinni tataciṇ a bo: nà u la u há gwa u bo nà, u ga ya a, ga, 37 Eza ndondo nà à go egi tetengi nini dozi nàṇà nimi kaye mi bo nà, wuṇ ègo mi: to eza ndondo nà à go mi nà, wuṇ ègo mi à, ama ègo wuṇ nà tun mi be nà.

38 John ga ya u, ga, Malam, yi le eza ndoci ye enya setanzi dzuṇ be kaye we nyi: yi mà la u kà, ebo nà wuṇ èlāmiti yi a na. 39 Ama Jesu ga, Ga ka u ma: gama eza ndondo dà bo à, na à jin̄ enyà yeka be kaye mi nyi nà à dada gá mi dede wò nà à. 40 Gama eza nà èkà yi à nà, u dà be yi nyi. 41 Gama eza ndondo nà à ya ye nuwoṇ daro nini fiṇ nà, ebo na ye ye nya Kristi nà, gásikiya mi ga ya ye, ga, lada u wuṇ à ya kponyi à, 42 Eza ndondo nà à la 'za eni nimi džakangí anazi o, nazi èyakpe mi ciṇbici nà, wuṇ à gama ya u na a à la takunyigo wóncinko gó u kpatsuṇ o nà, a ci la u dà edusà o. 43 Wuṇ ayike egwa we èla we ciṇbici nà, wo la u ba ya: gama u ge ga ya we nà we à lo 'bà rayi ebanyici nà, ga nà we à de egwa wezì gubaba, nà à ce we dà eminà o nà. 44 'Bà nà ègo à tsu à nà, to ena wuṇ à nu à nà. 45 Wuṇ ayike bici we èla we ciṇbici nà, wo la u ba ya; gama u ge ga ya we nà we à lo sàrota nya Soko be eye nini nyi nà, ga nà we à de eye gubaba, nà à ce we dà eminà o nà. 48 'Bà nà ègo a à tsu à nà, to ena wuṇ à nu à nà. 49 Gama a à la eza ndondo dà 'sa be ena nyi. 50 Esà ge: ama wuṇ ayike esà mà be à nà, be enyà kici nyi, ye à la mimà dà u be o? La esà dà nimi ye bo, ye ci womà dozi.

10 ACIN Jesu nàkiṇ baga o, u ci be nugunzi nya Judia ekpan dozi nya Jordan o: eza kàmà áyekà be 'bà u be; to kendo nà u daye jin̄ nà, u wu a 'ga be. 2 Farisicizi be 'bà u, a ci gbiṇ u ga, ga, Gami èlugwa bagi la nyimi u ya? a mà u ciṇle. 3 Jesu gomi ga ya a, ga, Ke Musa ga ya ye nà o? 4 A ga, Musa lugwa a ka takada nya yiya, a ci la u ya. 5 Jesu gomi ga ya a, ga, Eti kgabo nya

nyagban ye bo aciṇ u ka gami wuncin ya ye o. 6 Ama dàgà mafari nya yiye o, Soko jin̄ a ebá be nyimi nyi. 7 Ebo wuncin o, bagi à la ndà u to nnà u lugwa, ci lagwasuṇ nyimi u; 8 a 'za gubaba gà áze nàṇà nimi: acinga a yi eza guba be à, a áze nàṇà nimi. 9 Ebogabo enyà na Soko la keba nà, eza ndondo ga gà u ya mà. 10 Kata nin bo, ezazuṇmà uzi gbiṇ u ga be nya enya gá. 11 U ga ya a, ga, Ezra ndondo na à la nyimi u ya, ci pa yawo be eza ndoci nyi nà, wuṇ èdanyaci tu u: 12 wuṇ ayike nyizagi à la ebá u ya, ci da tsuṇ eza ndoci nà, wuṇ èdanyaci.

13 A ku dzakangizi be 'bà Jesu, nà wuṇ à lagwakun a nà: ezazuṇmà uzi nawuṇ fi a: 14 Ama kamí nà Jesu le wuncin ye nà, wuṇ áṣun nyagban saranyi, u ci ga ya a, ga, Lugwa dzakangizi be 'bà mi: ga kà a ma: gama sàrota nya Soko u yi nya dozi azi. 15 Gásikiya mi ga ya ye, ga, Ezra ndondo nà à go sàrota nya Soko ke dzakangí à nà, wuṇ à lo u kponyi à. 16 U fe la a há gwa u bo, ci la egwa uzi kpe a 'ti o, ci ya alubarika.

17 Kamí nà Jesu èdzuṇ ci èda yeko nà, eza ndoci bici be 'bà u, ci kukura ya u, ci gbiṇ u ga, ga, Malam wangí, ke 'nya mi à jin̄ nà mi à gi 'gun rayi hari lo nà o? 18 Jesu ga ya u, ga, Ebokinyabo we yi mi wangí o? eza ndondo dà bo nà yi wangí nà à, afe nini kete, wunga yi Soko o. 19 Wo kpe gamizi ye, Ga wu 'za mà, Ga danyaci ma, Ga yi 'nya mà, Ga zun̄ gamana mà, Ga jin̄ boşı mà, La kunkun ya ndà to nnà we. 20 U ga ya u, ga, Malam enya anazi kpata mi lagwasuṇ a dàgà dzakangí o. 21 Nà Jesu ciṇ u le nà, u yebo u, ci ga ya u, ga, Enyà nini da bo nà we de à nà: da: da la enyà ndondo nà wo de nà kuṇ, wo ci 'o la ya yajincizi, we à de dukiya nimi şamà o: wo ci 'o be lamitu mi. 22 Eye u ánu ebo ega ga o, ci da be nyagbanṭà nyi: gama u yi 'za eni na de dukiya nyasasanyi nà. 23 Jesu ciṇ 'bà le za, ci ga ya ezazuṇmà uzi, ga, Eza nazi de dukiya nà, yeko nà a da a ci lo sàrota nya Soko nà, u zo nyi da ya! 24 Ega uzi áka ezazuṇmà yi. Ama Jesu gomi be, ci ga ya a, ga, Egizi, eza nazi èyakpe dukiya nà, u zò ya a nà a à lo sàrota nya Soko nà! 25 Wuṇ à gama ya rakanu nà wuṇ à lo eyè nya èkiṇ taru nà, ga nya

dukiyyadeci nà wuñ à lo şarota nyà Soko nà. 26 U ka a ye şaranyi, a ci ga ya u, ga, Ze a à boyo gancin o? Jesu ciŋ a le, ci ga, 27 Ebà eza wangizi o wuncin à ye jin à, ama u yi acin ebà Soko bo à: gama Soko jin enyà ndondo wo. 28 Kanga Piteru ya egà nyi ga be u nyi, ci ga, Ciňle, yi la enyà kpata lugwa, yi ci lamitu we. 29 Jesu ga, Gäsikiya mi ga ya ye, ga, Eza ndondo da bo à, na la emi, ko yegi bagizi, ko yegi nyizagizi, ko ńna, ko ńda, ko egizi, ko kanzi lugwa ebo mi bo, to ebo labari wangi o nà, 30 nà à de nà ga u nà şitsun nà, gbani be kami nà dà anà nyi à nyi à, emizi, to yegi bagizi, to yegi nyizagizi, to ńnazi, to egizi, to kanzi, be sunga nyi; to rayi hari lo nimi kami o nà a be nà. 31 Eza dokun naži èṣidzo nà, a à be gozunmà; to ńnazi egozunmà nà, a à be sidzo.

32 A fi yeko o èda 'fiń da Jerusalem; Jesu fe si a dzo: u mà ka a ye; eza naži èlamitu u nà, a ásundà. Jesu ku eza guwo be o guba nyi gaži be 'bà u be, u ci ya egà nyi ga ya a nyà enya naži à be tsuñ u nà, 33 u ci ga, Ciňle, yi èda 'fiń da Jerusalem; a à la Egi nya eza da tisizi nyà manži to rubutukacizi gwa o; a à wöñ u şiriya nyà wuwu, a à la u dà Eza 'zì katizi gwa o: 34 a à la u mi, a à gbiñ miciñni kpe u, a à din u bilala, a à la u wu; zunma efo guta o, wuñ à da kiňna re 'be.

35 Jamesi to John, egizi nyà Zebidi a be 'bà u, a ci ga ya u, ga, Malam, yi wa ga wo jin ya yi enya ndondo na yi à bà be we nyi na. 36 U ga yà a, ga, ke ye wa ga mi jin ya ye o? 37 A ga ya u, ga, Jin yeda ya yi na 'za eni a fedun si gwalo 'o bo, 'za eni à si gwapin 'o bo, nimi ciňwòñ 'o bo nà. 38 Ama Jesu ga ya a, ga, Ye kpe enya nà ye èba nà à. Daro nà mi èfiń nà, ye fiń u wo? Baptism gá nà a jin mi baptism nà, ye go baptism gá wo? 39 A ga ya Jesu, ga, Yi jin u wo. Jesu ga ya a, ga, Be 'mi gäsikiya nyi ye à fiń daro nà mi èfiń nà; baptism nà a jin mi baptism nà, a à jin ye baptism gá o: 40 ama nà ye à fedun si gwalo ko gwapin mi bo nà, u jin nyà mi nà mi à la ya 'za nà à: ama a à la u ya eza naži a jin u şishi ka nà.

41 Kami nà eza guwo wo wuñcìn nà, a ýa nyagban nyi suñ be Jemesi nyi to be John nyi. 42 Ama Jesu yi a be 'bà u, ci ga ya a, ga, Ye kpe ga, eza naži a tsa a ci la a si Eza 'zì katizi ti nà, a èjìñ a rufumà;

to eza wöncinko azi, a fe jin yikunci eti a bo. 43 Ama u yi acin tataciń ye bo à: ama eza ndondo nimi ye bo nà èwa ga wuñ áže eza wöncinko tataciń ye bo nà, lugwa u jin ezawunwunci ye: 44 eza ndondo nà wa ga u si ye ti nà, lugwa u jin wuzi nyà ye kpata. 45 Gama gasikiya, Egi nyà eza u be wuñ 'za, u be na a à wuñ u nà à, ci la rayi u sá eza kàmà dokun.

46 A be Jeriko: to nà wuñ èđduñ Jeriko nà, be ezazuñma uži nyi to be eza kàmà nyi na dokun nà, egi nyà Timeyu, Bartimeyus nà yi yebonci, ci èjìñ bara nà, wuñ èfedun si yeko kapa o. 47 Kami nà u wo ga Jesu nyà Nazareti u yi o nà, u ya gunkpo, ci ga, Jesu, wo egi nyà Dawuda, gun mi ye. 48 Eza kàmà nàwun fi u, a ci ga, u suñşun: amu a kpogun ga acin saranyi, ci ga, Wo egi nya Dawuda, gun mi ye. 49 Jesu gikinni, ci ga, Ye yi u be. A yi yebonci be, a ci ga ya u, ga, Fa: naķin, wuñ èyi we. 50 U la ewo uži ce ya, ci naķin banyi, ci be 'bà Jesu. 51 Jesu go u mi, ci ga, Ke wo wa ga mi jin ya we o? Yebonci ga ya u, ga, Rabboni, nà mi à le 'bà ye nà, 52 Jesu ga ya u, ga, Wo da; iyakpe nyà we la we sagun o. Edaga o, u le 'bà ye, u ci lamitu Jesu dà yeko o.

11 KAMI nà a be tsoba Jerusalem, ebà Betfeji to Betani, ebà pati nyà Esia nà, Jesu tuñ eazarunma uži eza guba da, 2 ci ga ya a, ga. Ye da dota na da yegboro ye bo nà: kami nà ye álo u nà, edaga o, ye à le kiatagi gigi ye, a gó ugó, eza ndondo tu u le à; la u lò, ye ci la u be. 3 Wuñ ayike eza ndondo ga ya ye, ga, Ebokinyabo ye èjìn acin o nà? ye ga, ga, Tsoci éwa u; edaga o wuñ à tuñ a da be babo. 4 A da, a ci le kiatagi gigi ye, nà a gó eba kata misuñ o dê bo yeko tataciń o nà; a la u lò. 5 Ezra ndocizi nimi a bo naži ègikinni baga o nà, a ga ya a, ga, Ke ye èjìn, ye ci èla kiatagi gigi lò nà o? 6 A ga ya a kendonà Jesu ga nà: a ci lugwa a da. 7 A la kiatagi gigi be 'bà Jesu, a la ewo aži kpe u zunma o; u ci fedun ta u. 8 Ezazi dokun la ewo aži ta zi yeko o, to eza ndocizi gwälagizi nà a da ba lati o nà. 9 Ezra naži èṣidzo nà, to eza naži gozunmà nà, a kpogun, ga, Hosanna; Alubarika dà be eza nyi nà èbe nimi kaye Tsoci o nà: 10 Alubarika dà be şarota nyi nà èbe nà, şarota nyà Dawuda ndà yi:

Hosanna samax'ti o!

11 Jesu lo Jerusalem, ci álo dà kata Soko o; kámi ná u bá 'ye za ciñ enyá kpata le ná, ebo ná lozuñ ási ná, u dzup da Betani be eza guwo be o guba nyi gazi. 12 Yeli, kami ná a dzuñ Betani o ná, mädä guñ Jesu. 13 U le gbanci ye be fini nyi 'bà kpako o, u ci be, ko wun à be le enya ye be u nyi: kami ná u be tuñ 'bà u ná, u le enya ndondo ye à, afe finizi; gama u yi kami nyá egba à. 14 Jesu gomi ga ya u, gä. Eza ndondo ga go sunsun nyá we gi be hari lo mä. Ezasunmá uzi wo wuncin.

15 A be Jerusalem: Jesu ci álo dà kata Soko o, u ya a nyi nyá dzun, eza názi ékun 'nyá, to eza názi èsi 'nyá nimi kata Soko o ná, u ci la esakozi nyá ewosaciži zekpe, to esadunfezi nyá eza názi ékun lukongizi ná; 16 u mä lugwa eza ndondo la enya ndondo lo kata Soko taru, à. 17 U wu a 'ga, u ci ga ya a, gä, mgba, a ka u dà litafi bo à, ga, kata mi a à yi u kata aduwá nya eza wangizi yiri ndondò à? ama ye la u ze kata nya garadacizi. 18 Tişizi nyá manži to rubutukaciži a wo wuncin, ama enya ná a tâ a ci la u wu ná, a fe wa u za: gama a sunđa, u, ebo ná ega u áka eza káma ye kpata na.

19 Lozuñ efo ndondo, u dzuñ da 'bazuñma. 20 Kami ná a èögogá be laziñ nyi ná, a le gbanci ga ye awo kánsaná dagà gberé u bo da eti. 21 Piteru pa 'ga ci ga ya Jesu, gä. Rabbi, cindle, gbanci ná wo bomi na wuñ áwo kánsaná. 22 Jesu gomi ci ga ya a, gä, Ye yakpe Soko. 23 Gásikiya mi ga ya ye, gä. Eza ndondo ná à ga ya pati ana, ga, Wo nakin, wo da lo edusa; ci jiñ kombeke nyagbañ u bo à ná, ama u yakpe, ga, enya ndondo ná u ga ná, wuñ à be átsa; wuñ à de wuncin go. 24 Ebogabo mi ga ya ye, gä, Enyandondo na ye èbà nimi aduwa o, ye ci gbinga ná, yakpe ga, ye de u ani, kanga ye à de u go. 25 Kami ná ye dingbaro gikiñni jiñ aduwa ná, wuñ ayike nyagbañ ye ányi be eza ndondo nyi ná, jiñ u gafara; na Nda ye na da samá o ná, à jiñ ye gafara lefi yezi mä. 26 Ama wuñ ayike ye jiñ 'zà gafara à ná, to Nda ye na dà samá o ná, wuñ à jiñ ye gafara lefi yezi à. 27 A be Jerusalem be: to ná Jesu èza

nimi kata Soko o ná, tişizi nyá manži to rubutukaciži, to nusaži, a be 'bà u; 28 a ci ga ya u, ga, Be yiko kici nyi we ejin enya nanazi o? Ze la yiko ana ya we ná we à jin enya anazi na o? 29 Jesu ga ya a, ga, Mi mä à gbin ye ga nini, ye ze mi ga, mi mä à ta ya ye nyá yiko na mi èla jiñ enya anazi na. 30 Baptisim nya John, daga sama o u fe be o, kasin daga ebà eza wangizi o? ye go mi mi. 31 A du u wöñ be dozi nyi, a ci ga, Wuñ ayike yi ga ga, gä. Daga samá o ná; wuñ à ga, gä, Ebokinyabo ye yakpe wuñ à nyi o? 32 Ama wuñ ayike yi ga ga, gä. Daga ebà eza wangizi o ná-a sundà 'za káma: gama be gasikiya nyi eza kpata a lagwasun John anabi. 33 A go Jesu mi, gä, Yi kpe à. Jesu ga ya a, gä, Mi mä à ta ya ye nyá yiko na mi èla jin enya anazi na à.

12 JESU ya ega nyi la sàtatun ya a, ci ga, Bagi ndoci sa kan, ci la u dà 'gba ma keze, ci tu nyakuñ nyá wain, ci tu kata soro, ci la u dà enunuçizi gwa o, ci da ezi ndoci. 2 Na kami águñ ná, u tuñ wuži fi enunuçizi, ná wuñ à go gafí nyá sunsun nyá kan be enunuçizi nyi ná. 3 A la u wöñ, a ci wuñ u lu, a ci nyá u da be gwatsa nyí. 4 U tuñ wuži ndoci fi a be; a la u sa 'ti, a ci jiñ u 'nyá dede. 5 U tuñ eza ndoci be; a la u wu kponyi: to eza ndociži dokun; a wu saşı lu, a la ndociži wu kponyi. 6 Eza nini ke ya u be, egi cincinci u; tuñ u fi a gancin, ci ga, A à la ciñwöñ ya egi mi. 7 Ama enunuçizi gazi a ga ya dozi, ga, Naná yi egungici; be, yi la u yi wu, yi wu, yi à gi 'guñ u. 8 A la u wöñ, a ci la u wu, a ci la ce ya da kan zumma o. 9 ke tsoci nyá kan ga à jiñ ná o? Wuñ à be la enunuçizi gazi wu, wuñ à la kan ga da eza ndocizi gwa o. 10 Mgba, ye gba rubutu liliçi nanä le à;

Takun ná ebaticizi navo ná,

Wuñga a la jiñ tişii nyá kusuruwa o:

11 Daga ebà Tsoci nanä fe be o, U mä yi enya yeka eye yi bo.
12 A wa 'bà na a àwón u na; ama a sundà eza káma: gama a kpeteke u la ega aná sàtatun ga u eti a bo ná: a ci la u lugwa, a da. 13 A tuñ eza ndociži nimi Farisiciži o to nimi Herodiciciži o fi u, ná a àwön

Jesu be egə nyi na. 14 Kami nà a tuñ 'bà u nà, a ga ya u, ga Malam, yi kpeteke we yi eza gasikiya nà, wo mà dàsa fuṣika eza ndondo à: gama we ècìn eye eza wangizi le à, ama we èwu a yeko Soko 'bà nimi gasikiya o: Mgbà, gami èlugwa yi ta 'dù ya kaisar, ko yi ga ta maf? 15 Yi la ya u, ko yi ga la ya u maf? Ama u kpe eli manafiki a ye, ci ga ya a, ga, Ebokinyabo ye ema mi cinle o? la shilling nini be na mi à le u ye na. 16 A la u be. Ugà ya a, ga, Zasa to karatuñ nàna nyà ze u yi o? A ga ya u, ga, Nyà Kaisar. 17 Jesu gaya a, ga, Ye la ya Kaisar enyà nazi yi nya Kaisar nà, ye la ya Soko enyà nazi yi nya Soko nà. U ka a ye saranyi.

18 Kanga Sadusicizi be 'bà Jesu, eza nazi ga, ga, kinna nyà ezatsutsucizi da bo à nà; a gbin u ga, ga, 19 Malam, Musa ka takada ya yi, ci ga, Wun ayike yegi bagi nya eza gà átsu nà, ké nyimi u, u ci de egi maà nà, yegi bagi u à la nyimi u, u ci maf'gi ya yegi bagi u. 20 Yegi bagi eza gutwaba da bo le: nuguñci la yawo u ci be átsu, u de egi maf'gi à; 21 baci la u, ci átsu, u maf de egi maf'gi à; taci u jin acin maf: 22 eza gutwaba de egi maf'gi à, to zuñpa wuncin o, nyizagi ga u be átsu. 23 Efo kinna, ze wuñ à jin nyimi yanimi a bo o? gama eza gutwaba a la u jin nyimi le. 24 Jesu gaya a, ga, U yi ebo nàna bo nà ye ágbìñka nà à? dàga nà ye kpe rubutu liliçi, to yiko nya Soko ye à na? 25 Gama kami nà a gà ánakin tatacin ezatsutsucizi o nà, a èla yawo à, a maf'èlo yawo à; ama a yi ke malayikazi nà fi sàmà o nà. 26 Ama ega nyà ezatsutsucizi nà a à la a nàkìñnà; ye gba litafi nya Musa le à, 'bà nà a ka u nya Cigban nà, kendona Soko ga ya u nà, ga, Mi yi Soko nya Ibrahima, to Soko nya Yisaku, to Soko nya Yakubu à? U yi Soko nya ezatsutsucizi à, ama nya rayidecizi: ye ágbìñka saranyi. 28 Eza nini nimi rubutukacizi o bé, ci wo nà a ègbìñ dozi ga nà, ci leyeke Jesu ze a ga be yemà nyi nà, u ci be gbin u ga, Mgbà, gami kici si a dzo kpata o? 29 Jesu gomi, ga, Nà si a dzo na danà, Situkpa Israel; Tsoci Soko yi, Tsoci nini u yi o: 30 we à yebo Tsoci Soko we be nyagban we nyi kpata, to be nyagbanin we nyi kpata, to be yemà we nyi kpata, to be kagbo we

nyi kpata. 31 Baci danà, We à yebo ezabaci we ke nimi wotsò nà. A de gami ndondo nà wöncin ga nànañi nà à. 32 Rubutukaci gá ga ya u, ga, Be gasikiya nyi, Malam, wo ga u ge, ga nini kete u yi o; wun gbaugi da bo: 33 nà eza à yebo u be nyagban nyi kpata, to be yemà nyi kpata, to be kagbo nyi kpata, to nà wuñ à yebo ezabaci u ke nimi wuntsò nà, u ge ga sadaka enadindinci gunguruzi to sadakazi kpata. 34 Kami nà Jesu leye nà u ze u ga be yemà nyi nà, u ga ya u, ga. Wo lokpa be şarota nyi nya Soko à. Zumà wuncin o, eza ndondo kuñ acin gbin u ga ndoci be à. 35 Kami nà Jesu èwu a 'ga nimi kata Soko o nà, u gomi, ga, Ke jin rubutukacizi a ci ga, ga, Kristi yi egi nya Dawuda nà o? 36 Dawuda wuntso nà u gagà be yiko nyi nya Ruhu Lilici nà, ga,

Tsoci ga ya Tsoci mi ga,

Wo feduñ si gwalo mi bo,

Hari mi la mákiri wezì ze esabicità nyà we.

37 Dawuda wuntso yi u Tsoci; ke u tata ci jin egi u nà o? Eza kàmà a wo 'ga u be ninmà nyi. 38 Jesu ga ya a be ega u nyi, ga, Ye tswa rubutukacizi nazi wa ga a daža za be ewozì nyi nazi átò nà, to nà a à de misa nyà dzukozi na, 39 to esadunfezi nyà mafari nimi mákantaži o, to esadunfezi nyà mafari 'bà nà a ègi enyagaci nà: 40 eza nazi la kataži nyà ekpozi vungi nà, to nà a à so u nà, a jin aduwà gaka; siriya a wöñ eza nànañi saranyi. 41 Jesu u feduñ sişì yegboro nya kata nya ewo o, u ci leye kendona eza kàmà la ewò dà kata nya ewò o nà: ezaži dokun nazi de ewò nà, a la ewò dà bo dandanyi. 42 Ekpo ndoci yajinci u be, u ci la anini guba dà bo, nà yi gafi penny nini nà. 43 Jesu yi ezazuñmà uži be 'bà u, ci ga ya a, ga, Gàsikiya mi ga ya ye, ga, Ekpo yajinci nàna, enya nà u la dà bo nà, u dokun ga nà eza kpata la dà kata nya ewo o nà: 44 gama a kpata a la dà bo eti kuñdo nya a bo; ama ekpo nàna, degi nà ke ya u nà, u la dabo kpata, wuncin maf'yi ewò kpata nà u de na.

13 KAMI nà Jesu èdzun kata Soko o nà, eza nini nimi ezazuñmà uži o, ga ya u, ga, Malam, ciş kendona takuñ anazi to

kata nanazi yi nà le! 2 Jesu gá ya u, ga, Wo le kata woñcinko anazi ye? a à lugwa takuñ nini ta doži bo à, nà a à gbin ya nà à nyi à. 3 Kami na Jesu éfeduñ ta pati nyà Esia o nà, yegboró nyà kata Soko o, Piteru to Jamesi to John to Anderu a gbin u ga susoci, a ci ga, 4 Ta ya yi, kami kici enyà nanazi à be o? to eri kici yi a de nà kami átsotsó na enyà anazi kpata à be átsa na o? 5 Jesu ya ega nyi ga ya a, ci ga, Ye jin hankalí, ga lugwa eza ndondo la ye gbinñka mä. 6 Gama ezazi dokuñ à be nimi kaye mi bo, a ci ga, Mi yi Kristi; a à la ezazi gbinñka dokun, 7 Kami na ye wo'ga nya ekuñ to labari nya ekuñ nà, ye ga sawaniko mä: gama tile acin enyà nanazi à be tsu o; ama etizo u ta be à. 8 Gama kin gà ánakin eti kin o, to şarota eti şarota o: kin mä à sasa 'bà ndocizi o; madà à da bo: enyà anazi a yi mafari nya wala. 9 Ama ye tswa nimi yetso: gama a à la ye lo nközi; a à wuñ ye lu nimi makança o; ye a be gikiñni yita governorzi to etsuñ o ebo mi bo, nà ye à jin eri ya a nà. 10 To labari wangí ana a àgà u ya eza wangizi yiri ndondo bedzo. 11 kami na a la ye da jin siriya na, a ci la ye dà a gwa o nà, ye ga sawaniko bedzo nya enyà nà ye à gá nà ma: ama enyà nà a à la yà ye kami ga nà, ye ga wuñciñ: gama u yi ye nà ègaga nà à, ama u yi Ruhu Lilici. 12 Yegi à la yegi da tsutsu gwa o, to ndà à la egi u dà tsutsu gwa o; to egizi gá ánakin eti enyamacizi o, a ci lugwa a wu a. 13 To eza kpata mä à na ye vo ebo kaye mi bo: ama eza nà à wu nyagbàn harì da etizo nà, wunga a à boyo o. 14 Ama kami na ye ga le wasa dede ye nà, ci ègikinni 'bà nà a lugwa u gikiñni à nà (eza nà ègba litifi nà lugwa u kpaye), kanga eza nazi fi Judia o nà, lugwa a bici a da patizi: 15 to eza nà dà katanti onà, u gaciñ, ci lo kata, da ku enya ndondo dzun kata u bo ma: 16 eza nà dà lati o nà, u ga keze ku alikimba u mä. 17 Wala à be eti a bo, nazi yi be ewon nyi nà, to ya eza nazi èya egi ebé yé ñanimi efo gazi o! 18 Ye fe jin aduwa nà u ga jin nyà kami gbànfere nà mä. 19 Gama nimi efo gazi o, wala à da bo, doži wuñciñ da bo le à, dàga eciaba nyà yiže nà Soko jin nà hari tuñ gbani à, u mä à dà bo doži wuñciñ be à.

20 Kaga Tsoci ba efo gazi ke à, eza ndondo à ke à: ama ebo ezatsitsacizi o, nazi u tsa nà, u ba efo gazi ke. 21 Kanga wuñ ayike eza ndondo a ga ya ye nà, ga, Cinle, Kristi dana: ko, Cinle, u dà baga o; ga gogà wuñciñ mä: 22 gama Kristi gamanazi to anabi gamanazi gà ánakin, a à jin eri to enyayekazi wuñ ezazi, to wuñ ayike a jin u wo nà, a à la ezatsitsacizi gbinña. 23 Ama ye tswa nimi ye: cinle, mi ta enya kpata yà ye ani.

24 Ama nimi efo gazi o, zuñna wala wuñciñ o, yigidi gà áze ziko, to etswa wuñ à nà be à, 25 tswangizi a à fe ciñ daga samà o, kagbozi na fi sama o nà, a à du dokun. 26 Kanga à à le Egi nyà eza ye ci èbe nimi parazi nyà samà o, be kagbo woñcinko niyi to be ciñwoñ nyi. 27 Kanga wuñ à tun malayikazi be, a be ku ezatsitsaci uži yeka daga efe gunni o, daga etizo nya kin o, da etizo nya samà. 28 Ye kpiñ ega şatatuñ nya gbañci: kami na gwaliçi uži yi bodongi ci èdzwà fiñu nà, ye kpeteke zunzunka átsotsó nà; 29 acinga yesto mä, kami na ye le enyà anazi yé a ci èla tsa nà, ye kpe ga wuñ átsotsó ani, ebà yakun misunzi o. 30 Gasikiya mi ga ya ye, ga, Eza wangizi nyá gbani a à gogà kponyi à, hari enyà anazi kpata a átsa bedzo. 31 Sama to kin a à goga: ama ega mizi a à goga kponyi à. 32 Ama nya efo gá to kami gá eza ndondo kpe à, ka malayikazi na fi sama o nà, a kpe à, ka Egi u kpe à, afè Nda gbaugí. 33 La'ye da 'bà, ye tswa 'bà, ye jin aduwa: gama ye kpe kami gá ye à. 34 Gama u yi ke bagi nà da ezi ndoci nà, ci la emi u lugwa, u mala yiko ye wuzi uzi, u ya eza ndondo etun nà wuñ à lo nà, u mä ga ya emipaci, ga, La 'ye dà 'mi. 35 Ebogabo ye tswa nimi ye o: gama ye kpe kami na emitisò à be nà à, ko lozun, ko sadu, ko kami nà biše 'bà èti nà, 36 ko lalazin; kaciñ à, u gá be bé giriku nyi, u ga le ye ye elele mä. 37 Enyà na mi ga ya ye nà, mi ga ya eza kpata, La 'ye dà 'bà.

14 WUN áke efo guba nà a à lá sala nya zunga, to nyà bread na da yeast à na: tişizi nya manzi to rugutukacizi a wa 'bà nà a à jin Jesu rikici wöñ u, a ci la u wu nà: 2 a ga, U yi be efo sala nyi à, kaciñ à, eza kama ga ánidu.

3 kami nà Jesu dà Betani o, nimi kata nyà Simon sokoguncı o nà, kami nà wuŋ ḋefedun ci ḋegi enyagici nà, nyizagi ḋdoci be, u de bata wangı nyà emi nardi nà malo nyasاشانی nà; u la bata kpe, ci la emiturare ze kpe Jesu'ti o. 4 Ama saşı nimi a bo, naži dà bo nà a suŋ nyagban, a ci ga, Ke anfanı yiya nà u ya emiturare nà o? 5 Gama emi turare ana a kuň u wo, ewo u ma à ga pound gogi, a ci la wuncin ya yajincizi. A fe gintin kpe nyizagi ga o. 6 Ama Jesu ga, La u lugwa; ebokinyabo ye ègà u sun o? gama u jin enyà wangı yà mi. 7 Gama yajincizi dà be ye nyi kami ḋndondo, kami ḋndondo na u ba ye na, ye jin a wangı wo: ama mi dà be ye nyi kami ḋndondo à. 8 Enyanı u jin wo nà, u jin wuncin ani: u la emi turare dà nąkà mi bo bedzo, a ci la ekuń mi dzu. 9 Gäsikiya mi ga ya ye, ga, 'Bà ḋndondo nimi yize o kpata, nà a à la labari wangı ana jin a wazuń nà, enyà nà nyizagi ana jin nà, a à ta u za ebo pipa u bo. 10 Judas Iskariot, nà yi 'za eni nimi eza guwo be o guba nyi gazi nà, u da 'bà tı̄sizi nyà manzi, nà wunà la Jesu dà gwa a bo nà, 11 Kami nà a wo 'ga u nà, maňan, a ci jin alikawoli ga, a à la 'wo ya. U fe wa 'bà nà gə ne nà, u ci la u dà gwa a bo.

12 Efo maſfari nyà efozi nà a gi bread nà de yeast ànà, kami nà a zuń nąngi nyà sala nya zuńga nà, ezazuńmazı ga ya Jesu, ga, Babo wo wa ga yi da jin siri nà we à gi enyagici nya sala nya zuńga nà? 13 Jesu tuń ezazuńma uzi eza guba da, ci ga ya a, ga, Ye da lo 'banin, ye à gun bagı ḋdoci nà èla mänge be nuwöñ nyi nà: ye lamitu u; 14 'bà ḋndondo nà u gá gada nà, ye ga ya emitiso, ga, Malam, ga, Babo kata nya mi da o, 'bà nà mi à gi enyagici nya sala nya zuńga be ezazuńma mizi nyi nà o? 15 Wuńtso à la kata fiti nawöncin nà wu ye, a la u tadzu ani: ye jin siri ya yi baga o. 16 Ezazuńma uzi a dzun da, a ci be lo 'banin, kendona Jesu ga ya a ma le u ye acin: a ci jin siri nyà sala nya zuńga. 17 Kami nà lozun ási nà, Jesu be be eza guwo be o guba nyi gazi. 18 kami nà a ḋfedun a ci ḋegi enyagici nà, Jesu ga, Gäsikiya mi ga ye, ga. Eza nini nimi ye bo à jin mi rikici, eza nà ègi 'nyà be mi nyi nà. 19 Nyagban

a tà a, a ci ga ya u 'za eni 'za eni kpata, ga, Mi u yi o? 20 U ga ya a, ga, U yi eza nini nimi 'za guwo be o guba nyi o, eza nà èla gwa u dà tasa o be mi nyi nà. 21 Egi nyà eza à da kendona ka nyà u dà litafi o nà: ama wala à be eti bagi gá o, na à jin Egi nyà eza rikici nà! wuŋ ayike a ma eza gà à nà, wuncinà ge ya wunpto. 22 Kami nà a ḋegi enyagici nà, Jesu la bread, to kami nà u la alubarika dà u nà, u la u sa, ci la u ya a, ci ga. Ye go: nana yi naňka mi. 23 U la daro. To kmai nà u la alubarika dà u nà, u la u ya a: a kpata a fiń u. 24 U ga ya a, ga, Nana yi egia mi nyà alikawoli, na mi la ze ya ebo eza kamà o nà. 25 Gäsikiya mi ga ya ye, ga, Mi à fiń nuwöñ nyà sunşun nyà enu be à, hari be efo ga nyi nà mi à fiń u woro nimi şarota nyà Soko o nà. 26 Kami nà a koni na, a dzun da pati nyà Esja. 27 Jesu ga ya a, ga, Ye kpata a cińbici: gama a ka u dà litafi o, ga, Mi àze enaķaci'nyà, to kingbagbaži gá ága ya. 28 Ama zuńma nà mi ánaķiń nà, mi àşı ye dzo da Galili. 29 Ama Piteru ga ya u, ga, ka eza kpata gá ácińbici, mi à cińbici à. 30 Jesu ga ya u, ga, Gäsikiya mi ga ya we, ga, nyina, be yesi ana nyi, we à gbo mi mi zuń guta bedzo, bise 'bà ci tí zuń guba. 31 Ama u gaga saranyi, ci ga, Ka mi gá átsu be we nyi, mi à gbo 'o mi kponyi à. A ma gá áciń kpata. 32 A be 'bà ḋdoci nà a yi Getsemane nà: Jesu ga ya ezazuńma uzi, ga, Ye feduń babo, hari mi da jin aduwa. 33 Jesu la Piteru to Jamesi to John lo be u nyi, wanikosa u, u ci jin wala. 34 U ga ya a, ga, nyagbanın èta mi saranyi, hari be tsutsu nyi: ye fedun babo, fe tswa 'bà. 35 U da ye degi, u ci ánaķin cici, ci jin aduwa, ga, wuŋ ayike a jin u wo nà, kami ana u go u ga. 36 U ga, Abba, Nda, wo jin enyà ḋndondo wo; wo la daro ana kegà be mi nyi: ama u yi enyà nà mi wa na we à jin nà à, sayi enya na we wa nà. 37 U be, ci le a ye álele, u ci ga ya Piteru, ga, Simon, we álele? wo tswa 'ba efiń nini wo à? 38 Ye tswa 'ba, fe jin aduwa, nà ye ga lo dà nimi mimacièle o nà ma: nyagban ye, ama naňka ágban. 39 U kezi da be, da jin aduwa u ci ye ega gazi ga be. 40 U keze zin be, u ci le a ye álele, gama eye aži álupkin; a ma kpe enyà

na a àze u ga na à. 41 U be zuñ guta, u ci gá ya a, ga, Ye lele ganciñ, ye fa ganciñ: wuñ ákuñ ani; kami tun ani; ciñle, Egi nyá eza a jin u rikici ani, la u dà lefijinçizi gwa o. 42 Nakin, lugwa ye da: ciñle, eza ná ejin mi rikici ná átsoba ani. 43 Edaga o, kami na wuñ ègaga ná, Judas na yi 'za eni nimi eza guwo be o guba nyi gazi na, u be, to eza kámá be u nyi, a be be egikozi nyi to be rongbozi nyi, a fe daga 'ba tisizi nyá mânzi to dagà 'ba rubutukacizi to dagà 'ba nusaži o be. 44 Eza ná jin Jesu rikici ná, u la rikpe yá a, ci gá, Eza ndondo ná mi à la emi dà u emi o na, wunga u yi o; ye wöñ u, ye la u da be yema nyi. 45 Kami ná u be ná, edaga o, u be 'bá Jesu, u ci gá, Rabbi; u ci la emi dà u emi o. 46 A lagwasuñ Jesu, a ci wöñ u. 47 Eza ndoci nimi a bo názi ègikinni tsoba na, u wa ebiko u, u ci la tukpa nyá wuži nyá mânko ba ya. 48 Jesu gomi gá ya a, ga. Ye dzuñ be be ebikozi nyi to be rongbozi nyi, be wöñ mi kendona a wöñ garadaci na? 49 Yeliyeli mi dà be ye nyí nimi kata Soko o, ci èwu ye'ga, ye ma wöñ mi à: ama a jin aciñ na rubutu lilici gá átsa ná. 50 A la Jesu lugwa, a ci abici kpata. 51 Gbarufu ndoci lamitu Jesu, ná la ede kpe yavuñ u ná: a lagwasuñ u; 52 ama u la ede lugwa, u ci abici dà yavuñ. 53 A la Jesu da 'bá mânko: tişizi nyá mânzi to nusaži to rubutukacizi kpata áyeka da 'bá eni o be u nyi. 54 Piteru lamitu u be dà 'bá kpako o, hari da be nkó nya mânko; u ci feduñ be egikatazi nyi, u ci fe yenä. 55 Tişizi nyá mânzi to nkotsözi kpata and wa eri za eti Jesu o, ná a la u wu ná; a ma de à. 56 Gáma ezaži dokun jin eri gamanä eti u bo, ama eri a keba da yeko nini à. 57 Eza ndocizi nákin gikinni, a ci jin eri gamanä eti u bo, ga. 58 Yi wo ná u ga, ga, Kata Soko aná ná a tu be egwa nyi ná, mi à la u gbiñ, nimi efo guta o, mi à tu ndoci na a tu be egwa nyi à ná. 59 To eri a u keba da yeko nini à. 60 Kanga mânko nákin gikinni tataciñ o, u ci gbiñ Jesu ga, ga, Wo zégä ndondo à? ke eri náñ ná eza náñ náñ ejin eti 'o bo ná yi ná o? 61 Ama u sunsun, u ze u gá à. Kanga mânko gbiñ u ga be, ci gá ya u, ga, Kristi ga, Egi nyá Alubarikaci wo yi o? 62 Jesu ga, Mi u yi o:

má à le Egi nya eza ye èfedun si gwalo nyá kagbo o, ci èbe be parazi nyi nya şamä. 63 Kanga mânko la ewo uži le ya, ci gá, Erijinçici kici yi èwa be o? 64 Ye wo egg dede u ani: ke u yi eye ye bo nao? A kpata wöñ u şiriya, ga, u kuñ ná a à la u wu ná. 65 Eza ndocizi ya micinñi nyi gbiñ kpe u, a ci la enyá kpe u ye o, a ci ze u 'nyá, a ci gá ya u, ga, Ta ya yi: to egikatazi me a gba u dzu be gwada a nyi. 66 Kami ná Piteru dà tako o nyá kata nkó ná, nyantsugi nini egikata nya mânko be; 67 kami ná u le Piteru ye ci èyenä ná, u ciñ u le, ci gá, Wo má dà be Jesu nyi Nazareti. 68 Ama u gbomi, ga, Mi kpe u ye à, mi má kpe enyá ná wo ga ná à: aciñ u dzuñ dia diadia o; bişé 'bá ci ti. 69 Nyantsugi le u ye be, u ci ýá egä nyi ga be a nyi názi ègikinni tsoba ná, ci gá, Nana yi 'za eni nimi a bo. 70 Ama u gbomi be. Ekagá degi be, eza názi edingbaro gikinni tsoba ná, a ga ya Piteru, ga, Be mi gasikiya nyi we yi 'za eni nimi a bo; gáma Galilici wo yi o. 71 Ama u ýá toko nyi gi, ci ziba, ga, Bagi na ye èga ná mi kpe u ye á. 72 Edaga o, bişé 'bá ci ti zuñ baci. Piteru pa 'ga kendona Jesu ga ya u ná, ci gá, We à gbo mi mi zuñ guta, bişé 'bá ci ti zuñ guba. Kami ná u kpaye wuncin ná, u tigi.

15 LAZIN fufuni, tişizi nyá mânzi to nusaži to rubutukacizi to ndotsozi kpata, a jin sawura gani, a ci la Jesu pa, a ci la u da, la u da Pilatu gwa o. 2 Pilatu gbiñ u ga, ga, Mgba, Etsu nya Yahudizi wo yi o? U gomi gá ya u, ga, Wo ga u ani. 3 Tişizi nyá mânzi a dabotu u nyá enyá dokun. 4 Pilatu gbiñ u ga be, ci gá, Wo zégä ndondo à? ciñle, a édabotu we nya enyá dokun. 5 Ama Jesu zégä ndondo be à; hari u ka Pilatu ye. 6 Nimi sala ga o, Pilatu u daye la ezapipaci nini lugwa ya a, eza ndondo na a gá bá be u nyi ná. 7 Bagi ndoci da bo ná a yi Barabbas ná, a pa u cici gani be a nyi názi jin kangara ná, bagizi názi jin kangara a ci wu'za ná. 8 Eza kámá da 'bá Pilatu a ci ýá enyá nyi bá be nyi, na wuñ à jin ya a kendona u daye jin le ná. 9 Pilatu go a mi, ga, Mgba, ye wa gá mi la Etsu nya Yahudizi lugwa ya ye?

10 Gama u kpeteke ebo nyagbanla bo acin tisizi nya manzi la u bë 'bà nwi o. 11 Ama tizizi nya manzi a lá nyagban nya eza kamaži zebä, ga, u ba a ná wuñ à la Barabbas lugwa ya a ná. 12 Pilatu gomi ga ya a be, ga, Ke mi ajin be u nyí, ná ye yi Etsu nya Yahudizi na o? 13 A kpogun be, ga, La u ká ba ebu o. 14 Kanga Pilatu ga ya a, ga, Ebokinyabo, ke enya dede u jin o? Ama u kpogun şaranyi, a ci gä. La u ká ba ebu o. 15 Ama Pilatu, ná u wa ga u jin enya na eza kamaži ewa ná, u la Barabbas lugwa ya a, to kami ná u diñ Jesu bilala ná, u la u dà a gwa o, ná a à la u ká ba ebu o ná. 16 Ekunguncizi la Jesu da nko na yí Praitorium ná; a ci yí ekunguncizi nya ena nini kpata be yeka. 17 A la ewo dzuru fá u, a ci la eká jin kraun, a ci la u dà eti u bo; 18 a fe sa u mi, ga, Oku, Etsu nya Yahudizi! 19 A la tsukunze u 'ti o, a ci gbiñ miciñni kpe u, a kukura gba u. 20 Kami ná a la u mi zo ná, a la u ze ewo dzuru gá, a ci la ewo uzi fá u. A la u da, ná a à la u ká ba ebu o ná. 21 Eza ndoci, Simon nya Sairini, ndá nya Alekzander to nya Rufus, ná èzin lati ná, a jin u tile u la ebu u. 22 A la Jesu be 'bà ná a yi Golgota ná, ná a la u zebá na, wuncin yi Ebà nya etivo. 23 A la wain ná a la kebà be muri nyi na ya u fin: ama u go wuñ à. 24 A la u ká ba ebu o, a ci la ewo uzi ga tataciñ a bo, a ce 'dzu eti a bo, enya na eza ndondo à la ná. 25 U yi efín guta, a ci la u ká ba ebu o.

26 Takada nya ebodatu da etita u bo, ci ga, ETSU NYA YAHUDIZI. 27 A mä la garadacizi eza guba ká ba ebu o be u nyí; eza nini dä gwalo u bo, eza nini mä dä gwapiñ u bo.

28 To rubutu liliçi mä átsa, na gagá na, ga, A la u keba be lefijincizi nyi. 29 Eza nazi be goga ná, a la u mi, a fe du eti azi, a ci ga, Aha! Wo ná à la kata Soko gbiñ, la u ye tu efo guta ná, 30 bo nimi 'o ya ciñ ébu o. 31 Acinga mä tişizi nya manzi la u mi o, a ci gagá be doži nyi to be rubutukaciži nyi, a ci ga. U bo eza ndociži ya; u bo nimi u ya wo à. 32 Lugwa Kristi, Etsu nya Israel ciñ ebu o gbani, ná yi à leye, yi ci yakpe ná. To eza nazi a ká ba ebu o be u nyí ná, a fe la u mi. 33 Kami ná wuñ águñ efín gutswanyi ná, kiň kpata áşiziko hari da efín

gutwani. 34 Efín gutwani Jesu kpogun saranyi, ci ga, Eli, Eli, lama sabaktani? ná a la u zebä ná, wuncin yi, Soko mi, Soko mi, ebokinyabo wo la mi lugwa o? 35 Eza ndociži nazi ègikinñi baga o ná, kami ná a wo wuncin ná, a ga, Cinle, wuñ èyi Elijah. 36 Eza nini bici da la rumaká, ci la u dà ege baka o, ci la u fo tsukun o, u ci ya u fiñ, ci ga, La u lugwa; lugwa yi leye wuñ ayike Elijah à be ciñ u ná. 37 Jesu kpogun şaranyi, rayi u ci ággoga. 38 Ede yeká nya kata Soko wuñ ále fi guba daga eti o da be kin. 39 Kami ná mayaki na ègikinñi tsoba yegboru u bo ná, leye ná rayi u wuñ ággoga aciñ ná, u ga Be'mi gasikiya nyí bagi naná yi Egi nya Soko. 40 Nyizagizi mä zi 'bà kpako o, a ècín a le; Mariyamu Magdalaci da tataciñ a bo, to Mariyamu nñá nya Jamesi tetengi to nya Jose, to nya Salomí; 41 eza nazi lamitu u, kami ná u dà Galili o ná, a ci fe wuñ u; nyizagi ndocizi dä bo dokun nazi be tifin be Jerusalem be u nyi ná. 42 Kami ná lozuñ ási ná, ebo na u yi Sirijin na, wuncin yi, efo ná sidzo efaci na, 43 Yusufu nya Arimatia, ná yi saraki ciñwönci ná, u mä èka bibe nya şarota nya Soko; u be, ci da nin da 'bà Pilatu, u mä sunđa à, ci bà ekun nya Jesu be u nyi. 44 U ka Pilatu ye ná wuñ átsu ani ná: ci yi mayaki be 'bà u, ci gbiñ u gà wuñ ayike wuñ átsu gaka ani ná. 45 Kami na u de dede u be mayaki nyi ná, u la ekun ya Yusufu. 46 Yusufu si ede bokun ná ge ná, ci la u ciñ, ci la u pa dà ede bokun o, ci la u dà koşa o, ná u gbà nimi takun wöncinko o ná; ci piñ takun ndoci la ba koşa misuñ o. 47 Mariyamu Magdalaci to Mariyamu nñá nya Jose a le 'bà ná a la u cici ná ye.

16 KAMI ná efaci gogá ná, Mariyamu Magdalaci, to Mariyamu nñá nya Jamesi to nya Salomí, a si turare ná a à la be dà Jesu na. Laziñ fufunyi, nya efo mařari nya efo gutwaba, a be koşaba kami ná yigidi èdzun be ná. 3 A èga ya dozi, ga, Ze à piñ takun ya dagá koşa misuñ o ya yi o? 4 Kami ná a ciñ 'bà le ná, a leye ná takun ápiñ ya na: gama u wöncin nyasasanyi. 5 Ná a lo koşa ná, a le gbarufu ndoci ye èfedun si kasá gwalo o, u fá ewo bokun; a mä sunđa şaranyi, 6 Ama u ga ya a,

gà, Ga sundà m¤: ye èwa Jesu Nazareti za, n¤ a k¤ ba ebu o n¤: wuñ ánakin; u d¤ babo à: be ciþle, 'b¤ n¤ a la u cici n¤ d¤na. 7 Ama da, da wuny¤ ya eazazupm¤ uzi, to ya Piteru. Wuñ èsi ye dzo da Galili: baga ye à le u ye o, kendona u g¤ ya ye n¤. 8 A dzun a ci bici daga koþaba o; gama n¤k¤ a fe kuñ, u m¤ ka a ye: a m¤ gaga ndondo ya eza ndondo à; gama a ásunda. 9 Kami na Jesu ánakin lazin fufunyi efo maþari nya efo gutwaba n¤, u la nimi u wu Mariyamu Magdalaci bedzo, ezà n¤ u nya setan gutwaba dzun n¤k¤ u bo n¤. 10 Mariyamu da ta y¤ eza n¤zi d¤ be Jesu nyi le n¤, kami na nyagban èta a, a ci ètigi n¤. 11 To a, kami n¤ a wo ga Jesu da rayi o n¤, to na Mariyamu le u ye n¤, a goga à. 12 Zuñm¤ eny¤ anazi o, Jesu la nimi u zeb¤ wu eza guba, kami na a fi yeko o, a ci èda lati n¤. 13 A da ta u ya zezi ke n¤: ama a goga à. 14 Zuñm¤ wuñc¤n o, Jesu la

nimi u wu eza guwo be 'ní nyi gazi, kami n¤ a ègi enyagici n¤; u ci nawuñ fi a ebo n¤ a gog¤ à n¤, to eti kagbo nya nyagban à bo, ebo n¤ a gog¤ nya eza n¤zi le u ye zuñm¤ na u n¤kin n¤ à n¤. 15 U ga ya a, ga, Ye da kin ñdondo, ye la labari wang¤ jin wazun ya eza wangizi kpata. 16 Eza n¤ yakpe a ci jin u baptism¤ n¤, a à bo u ya; ama eza n¤ yakpe à n¤, siriya à won u. 17 Eri nanazi à da be a nyi n¤zi èyakpe n¤: be kaye mi nyi a à nya setanzi dzun; a m¤ à ta ezi worozi; 18 a à lagwasuñ ewazi; to wuñ ayike a fiñ eny¤ dede ñdondo n¤, wuñ à jin a eny¤ ñdondo à; a à lagwata günciz, a m¤ g¤ ásagun. 19 Aciñ zuñm¤ na Tsoci Jesu gaga ya a n¤, a go u da 'fiñ da şam¤, u ci da fedun si gwalo nya Soko o. 20 A dzun da, a ci jin ezaži wazun 'b¤ ñdondo, Tsoci fe lotun be a nyi, ci la ega ga gboka be erizi nyi n¤zi da be a nyi n¤ Ami.

LABARÌ WANGI KENDONA LUKE KA U N¤

1 EBO na eza dokun la u d¤ gwa a bo, n¤ a à ka takada nya eny¤ gazi n¤zi átsa tatacin yi bo n¤, 2 kendona a la a ya yi, n¤zi yi erijinçizi to etunlocizi nya ega ga daga maþari o n¤, 3 U m¤ ge eye mi bo, ebo n¤ mi gba a daga kami n¤ a ka a nyi jin n¤, n¤ mi à ka u gboro ya we n¤, we Tiofilus, eza woþcinko; 4 n¤ we à kpe gasikiya u ye ny¤ eny¤ gaþi n¤ a la wu we n¤.

5 Nimi kami nya Herodi o, etsu nya Judia, man ndocí da bo n¤ a yi Zakarayas n¤, u d¤ ena nya Abija o: u de nyimi nimi egi nyizagizi nya Haruna o, kaye u m¤ yi Elisabet. 6 A 'za gubaba a yi eza gasikiyazi eye Soko o, a fe daza nimi gamizi o to egazi kpata nya Tsoci, a de lefi a. 7 A de egi m¤ à, ebo n¤ Elisabet yi ram¤ n¤, a 'za gubaba ájin nusa saranyi. 8 Kami na Zakarayas elotun nya manzi eye Soko o n¤, kendona etuñ nya ena u yi n¤, 9 kendona zizi nya manzi yi n¤, wuñ áze nya u n¤ wuñ àlo

kata Soko la turare kpe ena na. 10 Eza kpata a fe jin aduwa de bo kami nya turare. 11 Malayika nya Tsoci be 'b¤ u, ci gikiñi kasa gwalo nya enyazunþa nya turare o. 12 Kami na Zakarayas le u ye n¤, wanikosa u, eda ásus u. 13 Ama malayika ga ya u, ga, Zakarayas, ga sundà m¤: gamaþi a wo aduwa we ani, to nyimi we Elisabet à m¤ egi bagi ya we, we à yi kaye u John. 14 We à de ninma to raha; to eza dokun à manin eti mim¤ u bo. 15 Gama wuñ à de ciñwøn eye Tsoci o, u m¤ à fiñ wain à; ko atan¤, u g¤ áse be Ruhu Lilici nyi, daga gbako nn¤ u bo. 16 Wuñ a la egizi dokun nya Israel keze da 'b¤ Tsoci Soko a. 17 To be Ruhu nyi, to be kagbo nyi nya Elaija, wuñ à sidzo ya u, n¤ wuñ à la nyagban nya ñdazi keze da 'b¤ egizi n¤, to eganavocizi à da 'b¤ yema nya eza gasikiyazi; wuñ à la ezaži jin şiri ka Tsoci. 18 Zakarayas ga ya maþayika, ga, Be eny¤ kici nyi mi à kpe n¤na ye o? gama mi yi eza

gbako, nyimi mi mā ájin nusa saranyi. 19 Malayika gomi ga ya u, ga, Mi yi Gabriel, nā ègikinni yita Soko o nā; a tuñ mi be gaga ya we, nā mi à la labari wangí anazi be ya we nā. 20 Ciñle, wo gā aze edigi, we à gaga wo à, hari da efo gá nā enyá anazi gā átsa nā, ebo nā wo yakpe ega miži à nā, nā gā átsa be kami a nyi nā. 21 Eza kama fe ka Zakarayas, u ka a ye na u gaka tun acin nimi kata Soko o nā. 22 Kami nā u dzun be nā, u gaga ya a wo à: a ci leye ke u le anuri ye nimi kata Soko o nā: gama u fe ta gwa wu a, u mā gaga wo à. 23 Kami nā efozi nyā etuñ u águñ, u ci sa 'tuñ lo nā, u da emi u. 24 Zuñmā efo gazi o, nyimi u Elisabet be de ewoñ; u la nimi u so harí da etswa gutsun, ci ga, 25 Acinga Tsoci jin̄ ya mi o, nimi efozi o nā u ciñ mi le nā, nā wuñ à la zunyesun nyā mi ku ya tataciñ eza wangizi o nā. 26 Nimi etswa gutswanyi o, a tuñ mālayika Gabriel daga 'bà Soko o da ezi nyā Galili, nā a yi Nazareti nā, 27 ebà nyantsugi o, nā a la tuba ya bagi ndoci na a yi Yusufu nā, nā yi dangi nyā Dawuda nā; kaye nyā nyantsugi ga yi Mariyamu. 28 Mālayika ágadá be 'bà u, ci ga, Oku! wo na de manā saranyi nā, Tsoci da be we nyi. 29 Ama wanikosa u saranyi ebo ega wuncin o, u ci du u wōn nyagban u bo, ke misa wuncin yi nā o. 30 Mālayika ga ya u, ga, Mariyamu, ga suñda ma: wo de manā be Soko nyi. 31 Ciñle, we à de ewoñ gbako 'o bo, we àma egi bagi, we à yi kaye u JESU. 32 Wuñ à wöncin, a à yi u Egi nyā Wuñ nā wuñ Ciñwoñ Kpata nā: Tsoci Soko mā à la esadunfe 'tsu nā Dawuda nda u de le na ya u: 33 wuñ a gi 'tsu ya emi nyā Yakubu hari lo; sarota u wuñ à zo a. 34 Kanga Mariyamu gá ya mālayika, ga, Daga nā mi kpe bagi ye à nā, ke nāñà à tata ci fe acin nā o? 35 Mālayika gomi gá ya u, ga Ruhu Lilici a ciñ kpe we, to yiko nyā Wuñ na wuñ Ciñwoñ kpata nā à ce kpe we: ebogabo egi nā we à mā nā, a à yi u lilici, Egi nyā Soko.

36 Ciñle, nyici we Elisabet, u mā de ewoñ egi bagi nimi nusa u bo: nāñà yi etswa gutswanyi nyā wuñ nā a yi ramä nā. 37 Gama ega ndondo nyā Soko u yi bambe yiko à nyi a. 38 Mariyamu gá, Ciñle wuñ nyizagi nyā Tsoci dāñà; kendona wo gá nā lugwa u

fe acin ya mi. Malayika ci ákpekpe ebà u bo. 39 Nimi efo gazi o, acin Mariyamu nāñik o, ci da lati nyā patizi be yediñ nyi, da lo ezi nyā Juda, 40 ci da lo emi nyā Zakarayas, ci sa Elisabet mi. 41 Kami nā Elisabet wo misa nyā Mariyamu nā, egi u sasa gbako u bo; Elisabet áše be Ruhu Lilici nyi; 42 u ci kpogon, gá Alubarika dā be we nyi tataciñ nyizagizi o, alubarika da be egi nyi nya gbako we. 43 Ebokinyabo a jin̄ wuncin ya mi o, nā nnā nya Tsoci mi à be 'bà mi nā o?

44 Gama, ciple, kami nā mi wo misa we tukpa mi bo nā, egi sasa gbako mi bo ebo ninmā o. 45 Alubarika dā be nyizagi nyi nā yakpe nā; gama enya gazi kpata nā Tsoci gá ya u nā, a gā átsa. 46 Mariyamu gá, Nyagbanin nyā mi èla Tsoci wöncin.

47 Ruhu mi èmäniñ ebo Soko Zabolugwa mi bo.

48 Gama u ciñ wuñ nyizagi u le, nā ágbà nā:

Gama ciñle, daga gbani o, eza
wangizi kpata a à yi mi alubarikaci.

49 Gama wuñ nā wöncin nā, u jin̄ enya wöncinikozi ya mi; kaye u yi lilici.

50 Yegun u ta eza nāñi suñda u nā'ti o,
Daga ndakozi o da be 'bà egizi,

51 U la egwa u wu a kagbo;
U mā la eza nāñi ejin̄ gaga nimi yekpa nyā
nyagban a bo nā, ga ya.

52 U la gitusuçi cin̄ esadunfe 'tsu bo,
U mā la eza nāñi gbagba nā wöncin.

53 U la madaguncizi funin be enyá wangizi nyi;
U nya dukiyadeciži da be gwatsa nyi.

54 U ce Israel wu, wuñ u,
Nā wuñ a fe pa yegun ya Ibrahim, to ya egi
uzi hari lo nā.

55 (Kendona u gaga ya nda yizi nā.)

56 Mariyamu feduñ be u nyi ke etswa guta nā, ci keze zin̄ 'mì u. 57 Kami nyā Elisabet águñ nā wuñ à mā 'gí nā; u ci mā 'gi bagi. 58 Emileguncizi uzi to nyici uzi a wo kendona Tosci gun u ye saranyi nā; a ci fe manin be u nyi. 59 Efo gutotaci a be zuñ egi 'ba a ci wa gá a yi u Zakarayas, nā yi kaye nyā nda

u nə. 60 Nna u gomi, ga, U yi acin à; amə a à yi u John. 61 A ga ya u, ga, Nyici we ndondo də bo nə a la kaye wuñçin tu nə à. 62 A ci ta gwa wu ñda u, nya kaye nə u wa ga a tu u nə. 63 U gbinga elo to tadawa, u ci ka ega, ga, kaye u yi John. U ka a ye kpata. 64 Edaga o, misuñ u wuñ ákpé, gintara u wuñ álo, ci gaga, ci fe kin Soko. 65 Edə ásun eza kpata nazi fedun tsoba a nə: a ta ega ana za kpata nimi kin nya patizi nya Judia o. 66 Eza kpata nə wo nə, a la a so də nyagbən a bo, a ci ga, Yiri kici egi nənə a be jin o? Egwa nya Tsoci də be u nyi.

- 67 Nda u Zakarayas áşə be Ruhu Lilici nyi, ci la ega sisi ga,
- 68 Alubarika də be Tsoci nyi, Soko nya Israel; Gəma u da eza uzi ba be, ci la a sa wuñzi o,
- 69 U ci la guru nya biboya nañkin ya yi Nimi emi Dawuda wuñzi u bo
- 70 (Kendona u gaga be misuñ nyi nya anabi lilici uzi nə, nañzi də bo daga ka nə jiñ nya yiñe nə),
- 71 Biboya be makiriyizi nyi, to daga egwa eza kpata nañzi nə yi vo nə;
- 72 Nə wuñ à gun ndako yiñe ye nə, To nə wuñ à pa alikawoli lilici u nə;
- 73 Ebà nə u zi ya nda yi Ibrahimia nə,
- 74 Nə wuñ à yə yi, nə wuñ à la yi wa egwa makiriyizi o nə, Na yi à wuñ u bambe dasun nyi na,
- 75 Nimi eli lilici to eli gasikiya o eye u bo, efo yiñi kapta.
- 76 To we, egi, a à yi we anabi nya Wuñ nə wuñ Ciñwən Kpata nə:
- Gəma we àśidzo ya Tsoci, nə we à ye yeko uzi jiñ nə;
- 77 Na we a wu eza uzi kpikpe nya biboya Be gafara nya lefi aži nə,
- 78 Ebo yegun lilici nya Soko yi bo, Nimi wuñçin o, bayetiñ nya şamə à da yi ba be o.
- 79 Na wuñ a lugwa eza nañzi efedun nimi baziko o to wuru nya tsutsu nə le 'bà ye; To nə wuñ à la bici yiñi də yeko mawo o nə.

80 Egi ása, ci ágboka nimi ruhu o, u də gontazi o hari be efo ga nyi nə a la u tula ya Israel nə.
2 NIMI efo gaži o, Kaisar Agustus yami, nə a à takada o nə. 2 Nənə yi kayeka mañfari nə a jin nə, kami nə Sairinius yi governor nya Siria nə. 3 Eza kpata da ka kaye a, eza ndondo mə da ezi u. 4 To Yusufu ma fe dàgà Galili o da tifin, dàgà Nazareti o da lo Judia, da ezi nya Dawuda, nə a yi Betlehem nə, ebo nə u yi nya emi to dəngizì nya Dawuda nə; 5 nə wuñ à da ka kaye u gani be Mariyamu nə nə, nə a la tuba ya u nə, wuñ áwoñcın be ewoñ nyi. 6 Kami nə a də baga o nə, efo águñ nə wuñ à mə 'gi nə. 7 U ci mə egi kpati u, bagi; ci la ede nə to nə kpe u 'bà, ci la u də donci doko o, ebo nə a de 'bà ya a kata nin bo à nə. 8 Nimi kin gá o, enakacizì fi lati o, a ètswa enaŋgi aži be yeşi nyi. 9 Mələyika nya Tsoci be gikiñni tsoba a, ciñwən nya Tsoci fe nənə mə 'bà keze: a mə sunđa hari. 10 Mələyika gə ya a, ga, Gə sunđa mə; gama ciñle, mi èla ega wangı nya nimnə be ya ye o, nə ga àtò eza kpata nə. 11 Gəma nyina, nimi ezi nya Dawuda o, a mə Zabolugwa ya ye, nə yi Kristi Tsöci nə. 12 Eri nə a à jiñ ya ye na danə; Ye a le egi məməngi ye, a la ede nə to nə kpe u 'bà wuñ èleleci də donci doko o. 13 Be giriku nəi mələyika kəmə nya şamə də be mələyika gə nyi o, a fe kin Soko ga,

14 Ciñwən ya Soko şamə 'ti o, Mawo ya eza wangizi yize o, nənə ba u gaya nə.

15 Kami nə mələyikazi kpéya bə a nəyi də sámə nə, enakacizì gə ya dozi, ga, Lugwa yi da Betlehem gbani, yi da le enyə anə ye nə átsa nə, nə Tsoci la wu yi nə. 16 A be be yediñ nyi, a ci le Mariyamu ye to Yusufu eza gubaba, to egi məməngi èlele ci də donci doko o. 17 kami nə a le wuñçin ye nə, ega nə mələyika gə ya a nyə egi anə nə, a ta u ya a. 18 Eza kpata nə wo ega gazi nə enakacizì gə ya a nə, u ka a ye. 19 Ama Mariyamu la ega anəzi kpata so, ci fe du a wən nyagbən u bo. 20 Enakacizì keze da, a la ciñwən ya Soko, a fe kin Soko, ebo enyə kpata nə a wo a ci leye nə, u ci yi kendonə a ga ya a nə. 21 Kami nə efo gutota águñ nə a à zuñ egi 'ba nə, a yi

kaye u JESU, wuñciŋ yi kaye na mafayika la tu u na, kami na a la de ewon u dä gbako bo à na.

22 Kami na efozi nya nuwoñfu a águn na, u ci yi kendona ataura nya Musa ga na, a la egi be Jerusalem, na a à la u ya Tsoci na, 23 (kendona a ka u dä ataura nya Tsoci o na, ga, Egi bagi kpati ndondo a à yi u liliç ebä Tsoci o), 24 to na a à jiŋ sadaka kendona a ka u da ataura Tsoci o na, Lukombokungi guba, ko lukuku gigi guba. 25 Ciňle, bagi ñdoci dä Jerusalem o, kaye u yi Simon; bagi ga eza gaşikiya to eza adini u yi o, ci èka nyagbanfa nya Israel: Ruhu Lilici dä be u nyi. 26 Ruhu Lilici la wü u, ga, wuñ à le tsutsu ye à, sayi wun à le Kristi nya Tsoci ye bedzo. 27 Ruhu Lilici la be u kata Soko: to kami na enyamaciži la Jesu egi a be na, na a à jiŋ ya u kendona zizi nya ataura yi na, 28 Simon u la egi há gwa u bo, u ci kin Soko, ga,

29 Tsoci, wo lugwa wuži we da gbani,

Kendona ega we yi na, be mawo nyi;

30 Gama eye miži le biboya we ye ani,

31 Na wo jiŋ şiri şishi be eye eza kpatazi nya na;

32 Bayetin na à la enyä tula ya Ezra 'zí katizi na,

To ciňwöñ ya eza wezi Israel.

33 Enyä gazi na u ga nya egi na, a fe ka nda u to nna u ye; 34 Simon ya a alubarika, ci ga ya Mariyamu, nna nya egi, ga, Ciňle, Egi nanä, a la u be ebo kinni to kinna nya eza dokun nimi Israel o; to ebo eri o na a à kobo na; 35 gasikiya, ebiko à tun nyagbanñin nya wotso ma; na yekpaži nya nyagbanži dokun gâ átula na. 36 Eza nini da bo, Anna, anabi nyizagi, egi nyizagi nya Fanuel, na yi nya eti nya Aser na; (wun ájiŋ 'fo yize o, u dä be ebä u nyi eya gutwaba zuñma na u jiŋ nyantsugi na, 37 na ebä u átsu na, wuñ águñ eya şini be o gunni nyi), u kpeya be kata Soko nyi a, ama u fe wun Soko be mafawu nyi to be aduwa nyi be yeşi nyi to be yigidi nyi. 38 Kami ga u be 'bà a, u ci jiŋ yebo Soko, ci gaga nya egi ya eza kpata naži étu sisä nya na Jerusalem ye na. 39 Kami na a jiŋ enyä kpata na, kendona ataura Tsoci gâ na, a keze da Galili, da ezi a Nazareti.

40 Egi ga fe sa, ci ágboka, wuñ áše be yema nyi: maña nya Soko dä be u nyi.

41 Eya ñdondo enyamaci uzi da Jerusalem kami nya sala nya zunga. 42 Kami na u jiŋ egi nya eya guwo be o guba nya na, a da Jerusalem kendona zizi nya sala ga yi na; 43 kami na efozi águn, a ci keze èziñ na, Jesu, na yi dzakangi na, u feduñ dä Jerusalem o; enyamaci uzi a ma kpe wuncin à; 44 ama ebo na a yega u dä be eza kama nyi na, a da ezà 'fo eni; a ci wa u za tataciň nyici azi to ezakà azi o: 45 kami na a be le u ye à na, a keze da Jerusalem be, a ci fe wa u za. 46 Zunma efo gufa o, a le u ye nimí kata Soko o, u ci èfeduñ tatacın ataurakpecizi o, wuñ éwo ega a, u ma ègbín a ga:

47 eza kpata naži wo'ga u na ákayé eti yemá u bo, to egaze u. 48 Kami na a be le u ye na, u ka a ye: nnä u ci ga ya u, ga, Egi ebokinyabo we jin yi acin o? Ciňle, ñda we to mi fe wa we za be nyagbanña nyi. 49 U ga ya a, ga, Ebokinyabo ye wa mi za o? ye kpe ga u yi etun mi na mi à dä kata Ñda mi bo na a? 50 A kpe ega wuñciŋ na u ga ya a na à. 51 U da be a nyi, ci da be Nazareti; u fe gba a: nnä u la ega anazi kpata so da nyagban u bo.

52 Yemá nya Jesu fe lo ye, wuntso fe sa, u de ciňwöñ nya eza wangizi to nya Soko.

3 KAMI na Taibirias Kaisar gi 'tsu águñ eya

Judia, Herodi ci yi etsu nya Galili na yegi bagi u Filipu yi etsu nya kin nya Ituria to nya kin nya Trakonitis na, 2 to na Lisanias yi etsu nya Abilini mankozi na, ega Soko be 'bà John egi nya Zakarayas nimi gonta o. 3 U be kin kpata na ma Jordan keze na, u ci jiŋ a à wazuñ nya baptisim nya tuba, ebo gafara nya lefizi o: 4 kendona a ka u da litafi o nya ega nya anabi Isaia o na, ci ga,

Emi nya eza na èkpoguñ nimi gonta o na, ga,

Ye ye yeko Tsoci jiŋ,

Ye la ekpa uži jiŋ gboro.

5 A à la kpankoro ñdondo te,

To patiko to patigi ñdondo a à la a tafi;

To nazi kə nə, a à la a tasun,

Yeko nazi yi gborogboroyi nə,a a la a jin
boloboloyi;

6 Eza wangizi kpata à le biboya nya Tsoci ye.

7 Kanga John gə ya eza kəməzi nazi dzuŋ be 'bà u
nə wuŋ à jin a baptismi nə, ga, Ye egi gbejigizi,
jin ye gangba nə ye gə ábici nya fuší nə èbe nə o?

8 Ye da sun sunsun nə go tuba nyi nə, ye ga gaga da
nyagban ye bo, ga, Ibrahimia nda yi u yi o mə:
gamashi mi gə ya ye, ga, Soko la takun nənazi ze
egizi ya Ibrahimia wo. 9 Ka gbani o, a la egba cici
cigbanzi sín o: ebogabo cigban ndondo na sun
sunsun wangì à nə, a la u ba ya, a ci la u də'na o. 10
Eza kəmə gbiŋ u ga, ga, Ke yi à jin jin nə o?

11 U gomi gə ya a, ga, Eza nə de èwò guba nə,
lugwa u la nini ya eza nə de à nə; to eza nə de
enyagici nə, lugwa u jin aciŋ mə. 12 Edugocizi mə
bé nə wuŋ à jin a baptismi nə, a ci gə ya u, ga,
Malam, ke yi à jin jin nə o? 13 U gə ya a, ga, Enya
na a lugwa ye go nə, ga go nya gə aciŋ mə.

14 Ekunguncizi mə gbiŋ u ga, ga. To yi, ke yi a
jinjin nə o? U gə ya a, ga. Ga jin enya kagbo ya eza
ndondo mə, ga gi nyanya mə; lugwa lada ye u kun
ye ye. 15 To na eza kəmə áfofo shi nə, eza kpata mə
èdu u wọn nyagban a bo nya John, ko Kristi ga u yi
o; 16 John gomi gə ya eza kpata, ga. Be gäsikiya nya
mi èjiŋ ye baptismi be nuwoŋ nyi; ama eza nə
wɔ̄ncin ga mi na èbe, egbən nya eda u mi kùn aciŋ
lo wuŋ à: wuŋ à jin ye baptismi be Ruhu Lilici nya
to be ena nyi: 17 fere u də gwa u bo, wuŋ à la finzo
u fiŋ saranyi, wuŋ à ku eyi fi èdo u bo; ama wuŋ à la
efin də 'na o, ena nə ye nu à nə.

18 U la ega ndocizi dokun jin eza kəmə gangba nə u
jin a wazuŋ ega wangì nya Soko nə; 19 ama Herodi
na yi etsu nə ebo na John nawuŋ fi u ebo Herodians
o nyimi nya yegi bagi u nə, to ebo enyə dede kpata
na Herodi jin nə bo, 20 u la enyə anu tu be, nə u la
John də kata ziko o nə. 21 Kami nə u jin eza kpata
baptismi nə, Jesu mə, kami nə John jin u baptismi u
ci èjiŋ aduwa nə, şamə ákpé, 22 Ruhu Lilici ciŋ ta
u'ti o, bibe u yi ke lukongi nə, emi ndoci fe daga
şamə o be, ci ga, Wo yi Egi ciŋciŋci mi; wo ba mi
gayi. 23 Jesu wuŋtso, kama nə u ya ega nyi wu nə,

wuŋ èla gun eza nya eya gbaŋwo,(a yega) u yi egi
bagi nya Yusufu, nə yi egi bagi nya Hili nə, 24 nə yi
egi bagi nya Matat nə, nə yi egi bagi nya Livai nə,
nə yi egi bagi nya Melkai nə, nə yi egi bagi nya
Jaina nə, nə yi egi bagi nya Yusufu nə, 25 na yi egi
bagi nya Matatias nə, nə yi egi bagi nya Amos nə,
nə yi egi bagi nya Nehum nə, na yi egi bagi nya Eslı
nə, nə yi egi bagi nya Negai nə. 26 nə yi egi bagi
nya Mati nə, nə yi egi bagi nya Matatias nə, nə yi
egi bagi nya Simai nə, nə yi egi bagi nya Josi nə, nə
yi egi bagi nya Joda nə, 27 nə yi egi bagi nya
Joanan nə, nə yi egi bagi nya Risa nə, nə yi egi bagi
nya Zerubabel nə, nə yi egi bagi nya Sialtel nə, nə
yi egi bagi nya Niri nə, 28 nə yi egi bagi nya Melkai
nə, nə yi egi bagi nya Addi nə, nə yi egi bagi nya
Kosam nə, nə yi egi bagi nya Elmodam nə, nə yi egi
bagi nya Eri nə, 29 nə yi egi bagi nya Jose nə, nə yi
egi bagi nya Eliezar nə, nə yi egi bagi nya Jorim nə,
nə yi egi bagi nya Matata nə, nə yi egi bagi nya
Livai nə, 30 nə yi egi bagi nya Simon nə, nə yi egi
bagi nya Juda nə, nə yi egi bagi nya Yusufu nə, nə
yi egi bagi nya Jonam nə, nə yi egi bagi nya Eliakim
nə, 31 nə yi egi bagi nya Milia nə, nə yi egi bagi nya
Mena nə, nə yi egi bagi nya Matata nə, nə yi egi
bagi nya Netan nə, nə yi egi bagi nya Dawuda nə,
32 nə yi egi bagi nya Jese nə, nə yi egi bagi nya
Obed nə, nə yi egi bagi nya Boaz nə, nə yi egi bagi
nya Salmon nə, nə yi egi bagi nya Nason nə, 33 nə
yi egi bagi nya Aminadab nə, nə yi egi bagi nya
Aram nə, nə yi egi bagi nya Hezron nə, nə yi egi
bagi nya Perez nə, nə yi egi bagi nya Juda nə, 34 nə
yi egi bagi nya Yakubu nə, nə yi egi bagi nya
Yisaku nə, nə yi egi bagi nya Ibrahimia nə, nə yi egi
bagi nya Tera nə, nə yi egi bagi nya Nehor nə, 35 nə
yi egi bagi nya Sirug nə, nə yi egi bagi nya Riu nə,
nə yi egi bagi nya Pileg nə, nə yi egi bagi nya Hiber
nə, nə yi egi bagi nya Sela nə, 36 nə yi egi bagi nya
Kenan nə, nə yi egi bagi nya Arpaksad nə, nə yi egi
bagi nya Semu nə, nə yi egi bagi nya Nuhu nə, nə yi
egi bagi nya Lamek nə, 37 nə yi egi bagi nya
Matusela nə, nə yi egi bagi nya Inok nə, nə yi egi
bagi nya Jared nə, nə yi egi bagi nya Mahalalili nə.

na yi egi bagi nya Kenan nã, 38 na yi egi bagi nya Inos nã, na yi egi bagi nya Şeti nã, na yi egi bagi nya Adam nã, na yi egi bagi nya Soko nã.

4 JESU, ebo na wun áse be Ruhu Lilici nyi na, u keze jin daga Jordan o, Ruhu Lilici la u da gonta hari efo şiba. 2 Ibili fe mä u ciňle, Nimi efo gazi o, u enya ndondo à: kami nã efozi ágún na, u gun mäda. 3 Ibili ga ya u, ga. Wuñ ayike we yi Egi nya Soko nã, wo ga ya takun nãna u la u ze enyagici. 4 Jesu go u mi, ga. A ka u da litafi o, ga, Ezra wangi à de rayi be enyagici nyi gbaugi à. 5 Ibili la u da gun 'fin, ci la sarotazi kpata nya yize wu u, zuñni zuñni. 6 Ibili ga ya u, ga Mi à la yiko anà yà we kpata, to ciňwõn nya a: gama a la wunciñ dä mi gwa o; eza ndondo na ba mi nã mi à la u ya u.

7 Wuñ ayike we à gba mi na, kpata u gâ ázè nya we. 8 Jesu gomi ga ya u, ga. A ka u da litafi o, ga, Tsoci Soko we, we à gba o, wuñ gbaugi we a wuñ o.

9 Ibili la u be Jerusalem, ci la u ta gbeti nyá kata Soko o, ci gä ya u, ga. Wuñ ayike we yi Egi nya Soko nã, wo ce nimi 'o da kin daga babo o: 10 gama a ka u da litafi o, ga,

Wun a gaga ya malayika uži ebo 'o bo, a tswa we: 11 to,

A a la we ta egwa aži o,
Ebo we be ciňbici 'o takun o mä.

12 Jesu gomi ga ya u, ga A ga, ga, Wo ga ma Tsoci Soko we ciňle mä. 13 Kami nã Ibili la enya anazi kpata mä Jesu ciňle nã, u kega bë u nyi kami degi. 14 Jesu keze da Galili nimi kagbo nya Ruhu o: labari u duzun da 'ba ndondo nimi kin ga kpata o. 15 Wu a 'gä nimi makanta aži o, eza kpata a fe la ciňwõn ya u. 16 Aciŋ Jesu be Nazareti o, 'bä na wuñ ágbän na: to kendona u daye jin nã, efofaci u da makanta, u ci nakiñ gikinni na wuñ à gba litafi nã. 17 A la litafi nya anabi Isaiya ya u. Kami nã u la litafi kpe nã, ci le 'bä nã a ka rubutu nã ye, ga,

18 Ruhu nya Tsoci ta 'ti mi bo,

Ebo nã u la emi dä mi' ti o, nã mi a la labari wangi jin wazun ya yajincizi nã:

U tuñ mi da jin wazuñ nya şisa ya koñuzi,

To na yeböncizi a le 'bä ye nã,
To eza nazi anyi 'bä nã mi bo a ya,
19 To na mi à jin a wazun nya eya gugo nya Tsoci. 20 U ci la litafi yaba, ci la u ya egikata, ci fedun: eye nya eza kpata nazi fi makanta o nã, a dä eye u bo şaranyi. 21 U ya ega nyi ga ya a, ci ga, Nyinę ega anà nya rubutu lilici átsa tukpa ye bo. 22 Ezra kpata mä jin eri yà u, nya ega nya manà nazi duñ misuñ u bo nã, u ka a ye: a ga, ga, Mgba, nãna yi egi nya Yusufu a? 23 Jesu ga ya a, ga, Be mi gasikiya nyi ye à la gamaga anà ga ya mi, ga, Boci, sa nimi 'o gun: enya ndondo na yi wo ga wo jin nimi Kepernaum o nã, jin wunciñ mä nimi ezi 'o bo babo. 24 U ga, Gasikiya mi ga ya ye, ga, A ègo anabi ndondo ezi u bo à. 25 Ama gasikiya mi ga ya ye, ga Ekpozi dokunu fi Israel o efozi nya Elijah, kami na şamä gi 'da hari eya guta be etswa gutswanyi nã, kami na mäda da bo şaranyi 'bä ndondo o na; 26 ama a tuñ Elijah fi eza ndondo nimi a bo à, afe ebä Zarifati, o nimi kin nya Saidon o, ebä nyizagi o, nã yi ekpo nã. 27 Sokoguncizi dokunu mä fi Israel o, kami nya anabi Elaia; eza ndondo nimi a bo saguñ à afe Naaman Siriaci wuñ gbaugi. 28 A kpata nazi fi makanta o nã, a áżewuñ şaranyi kami nã a wo ega anazi nã; 29 a ci nakiñ, a ci nya u duzun ezi ga o, a ci la u da pati misuñ, 'bä nã a tu ezi a kpe nã; nã a à la u ce dä ciňla o na. 30 Ama u goga tatacın a bo, ci da.

31 Jesu be Kapernaum, ezi nya Galili. U fe wu a 'ga nimi efofaci o: 32 egä u áka a ye; gama ega u yi be yiko nyi. 33 Bagi ndoci da makanta o, na de şetan nã; ci kpogun şaranyi, 34 ga, La yi lugwa; kici yi nya yi be we nyi o, wo Jesu nya Nazareti? wo be na we à wu yi na? Mi kpe we ye, eza na we yi nã, Ezra Lilici ga nya Soko. 35 Jesu nawuñ fi u, ci ga, Suşsun, duzun be nyagbän u bo. Kami nã şetan la u pa cici tatacın a bo nã, u duzun be nyagbän u bo, u mä ta wuñ à. 36 U ka a ye kpata, a ci gaga be dozi nyi, ga, Ke egä wuñ ciñ yi nã o? gama be yiko nyi to be kagbo nyi wuñ ègaga ya şetanzi, a mä èdzuñ be. 37 Labari u da 'bä ndondo nimi kin ga kpata o.

38 Jesu nakin mąkanta o, dà lo kata nya Simon. Nna nya nyimi nya Simon ájiŋ cingun şaranyi; a tą Jesu gwa ebo u bo. 39 U be gikinni tsoba u. u ci nawan fi cingun, cingun ci la u lugwa: edaga o, u nakin fe wun a. 40 Kami na yigidi élo 'mi na, eza kpata nazi de gunci ndondo nazi etanya titititi na, u ku a be 'bà Jesu; u ci la egwa uzi kpe a 'ti o 'za eni 'za eni kpata, ci sa a gun. 41 Setanzi ma dzun nyagban 'za dokun o, a ci kpogun, ga, Wo yi Egi nya Soko. U nawan fi a, u ma lugwa a gaga a; gama a kpeteke u yi Kristi na. 42 Kami na ebà átinx lazin na, Jesu dzun da gonta: eza kama fe wa u za, a ci be 'bà u, a ci la u ka, ga, u ga kpeya be a nyi ma. 43 U ga ya a, ga, Sayi mi à jin ezi ndoncizi wazun ega wangí nya şarota Soko: gama ebo wuncin o, acin a tuñ mi be o. 44 Jesu fe jin a wazun nimi makantazi nya Galili o.

KAMI na eza kama yiba u a ci wo'gá Soko na Jesu ègikinni tsoba ewon nya Jenesareti o;

2 U le eya guba ye ta kpata nyá ewon ga o: ama nyikawoncizi ádzun bo ani, a ci éna esa azi. 3 Wuñ álo dà eya nini o, na yi nya Simon na, u ci tą u gwa u kpeya be kin nyi degi. Jesu ci fedun, ci wu eza kamaži ga daga eya niñ bo. 4 Kami na u sa ega ga na. u ga ya Simon. ga, Da 'bà na nuwoñ şidu na, ye ci ce esa yezi na ye à wöñ 'nyá na. 5 Simon gomi ga ya u, ga, Tsoci, yi lotuñ yesi kpata, yi ma wöñ enya ndondo à: ama ebo ega 'o bo mi à ce esazi o. 6 Kami na u jin acin na, a wöñ nyika na dokun na; esa azi èla te; 7 a yi ezabaci azi na fi eya ndoci o na, ga, a ce a wu be. A be, a ci ku fi eya gubaba o, hari eyazi èla tsu. 8 Ama kami na Simon Piter le wuncin ye na, u nikin cici bicitia Jesu o, ci ga, Kega be mi nyi; Tsoci, gamà lefijinci mi yi o. 9 Gama nyika dokun nazi a won na u ka u ye, to eza kpata nazi da be u nyi na; 10 to Jamesi ma, to John, egizi nya Zebidi, na pamà be Simon nyi na. Jesu ga ya Simon, ga, Ga sundà ma; gama daga gbani o, we à wöñ eza wangizi. 11 Kami na a la eya azi be kin na, a la enya kpata lugwa, a ci lamitu.

12 Kami na Jesu dà ezi ndoci o na; ciňle, bagi ndoci na yi Sokoguñci şaranyi na dà bo: eza ga kami

na u le Jesu ye na, u la eye u kpe kin, ci tą u gwa, ga, Tsoci, u ga be we, wo la mi zo guñ wo. 13 Jesu ta gwa u kun u, ci ga, U ba mi; egun we u zo. Edaga o, sokoguñ kega bę u nyi o. 14 Jesu ga ya u, ga, ga ta ya eza ndondo ma: ama da, da la nimi 'o wu mąnko, we ci jin sadaka ya a ebo eguna nyá wo bo, kendona Musa ga na, na yi eri a na. 15 Ama labàri u da 'bà ndondo ga panyi: eza kamazi nazi dokun na a be áyekà wo egä u, to na wuñ à sa egun azi na. 16 Ama u la nimi u kpeya be a nyi da gontazi, u ci jin aduwa.

17 Efo ndoci kami na Jesu èwu a 'gá na; Farisicizi to aturakpecizi a èfedun tsoba u, eza nazi fe dagà ezi ndondo nya Galili o, to nya Judia, to nya Jerusalem o be na: yiko nya Tsoci dà be u nyi, na wuñ à sa a gun na. 18 Ciňle, eza ndocizi la bagi ndoci na de batà nąkakun na be, wuñ èelele ta gado o: a fe wa 'bà na a à gadà be u nyi la u cici yita Jesu o na. 19 Kami na a de 'bà na a à gadà be u nyi à na, ebo eza kama o, a da katanti, a ci la ezuñ kpe, a ci ciñ u cici tatacini a bo, to gado u, yita Jesu o. 20 Kami na Jesu le iyiyakpe a ye na, u ga ya u, ga, Bagi, wo de gafara lefí wezi ani. 21 Rubutukacizi Farisicizi a du u wöñ, ga, Ze yi nana na ègagà dede na o? Ze jin gafara lefizi wo, afe Soko wuñ gbaugì? 22 Ama kami na Jesu leye na a èdu u wöñ na, u gomi ga ya a, gä. Ke ye eduwon nyagban ye bo na o? 23 Mgba, kici fa ga dozi o, na mi à ga, ga, Wo de gafara lefí wezi ani na, ko mi ga, Nakiñ dazà o? 24 Ama ebo na ye à kpeteke Egi nya esa u de yiko nimi yize o, na wuñ à jin gafara lefizi na, (u ga ya nąkakunci ga.) Mi ga ya we, ga, Nakiñ, la gado we, da emi'o. 25 Edaga o, u nakiñ be eye a nyi, u ci la enya na u lele ta na, ci da emi u, ci fe la ciňwöñ ya Soko. 26 U ka a ye kpata, a ci la ciňwöñ ya Soko; a ma sundà hári, a ci gä. Yi le enya yékaži yé nyína. 27 Zurnma enya anazi o, Jesu dzun da, ci le èdugoci ndoci ye, na a yi Livai na, wuñ èfedun 'ba na a ègo 'du na. Jesu gä ya u, ga, Lamitu mi. 28 U ci la enya kpata lugwa, ci nakiñ, ci lamitu u. 29 Livai jin enyagici dokun ya u emi u bo: edugocizi nazi dokun na, to eza ndocizi

be fedun gi enyagici be a nyi. 30 Ama Farisicizi to rubutukaci azi a giñtiñ kpe ezazuñma uzi, a ci ga, Mgba, ebokinyabo ye ègi 'nyá ye ci èfiñ 'nyá be edugocizi to lefijncizi nyi o? 31 Jesu gomi ga ya a, ga, Eza nazi de lafiya na, a èwa boci a; sayi gunçizi. 32 Mi be yi eza gasikiyazi be a, sayi lefijncizi a be jin tuba. 33 A ga ya u, ga, Ezazuñmazi nyá John wu nimi a mada dokun, a ci jin aduwa; to ezazuñmazi nyá Farasicizi èjin acin ma; ama nyá we a ègi 'nyá, a ma èfiñ 'nyá. 34 Jesu ga ya a, ga, ye jin èyazi nya ebá yawo a wu nimi a mada kami na ebá yawo da gani be a nyi na wo? 35 Ama efozi à be; to kami na a à be la ebá yawo da tataciñ a bo na, kanga a à wu nimi a mada efo gazi o. 36 U lá ega satastuñ ga ya a, ci ga. Eza ndondo à sa ewo woro la dzuñ ewo gbako à; kaciñ à, to woro ányi ma, to ede na u sa nyá woro na, u go gbako nyi à. 37 Eza ndondo à la wain woro fi şarika gbako bo à; kaciñ à, wain woro à la şarika gbako gu, ci áze ya, to şarika gà ányi. 38 Sayi a la wain woro fi şarika woro o; kanga gubaba à da bo. 39 Eza ndondo zuñma na u fin wain gbako na, wun à wá woro; gama u ga, Gbako ge.

EFOFACI Jesu da lati nyá eyizi ci goga; ezazuñma uzi ba eyi la gbo gwa gi. 2 Farisici ndocizi ga, mgba, ebokinyabo ye èjin enya na gami lugwa ye jin efofaci a na o? 3 Jesu go a mi, ga, ye gba litafi à, ka nana otso à, nya enya na Dawuda jin na, kami na mada gun wuntso, to eza nazi da be u nyi na; 4 kendona u lo kata Soko na, ci la bread na a la tula na gi, ci la ya eza nazi da be u nyi na ma; u ma yi enya na gami lugwa ezazi gi na à, sayi manzi a gbaagi? 5 U ga ya a, ga, Egi nyá eza u yi tsoci nyá efofaci.

6 Efofaci ndoci, Jesu lo makanta da wu a 'ga; bagi ndoci da bo egwalo wuñ átia. 7 Rubutukaciñ to Farisiciñ a fe tswa Jesu, ko wuñ à sa u gun efofaci o; ebo a de 'ba a dabotu u. 8 Ama Jesu kpe yekpa azi ye; ci ga ya bagi na egwa u atia na, ga, Nakin, da gikiñni tataciñ o. U ci nakin dzuñ be gikiñni. 9 Kanga Jesu ga ya a, ga, Mi a gbiñ ye ga, Mgba, gami élugwa a jin enya wangí, ko a jin enya dede efofaci o? a bo 'za ya, ko a wu 'za?

10 Na Jesu ba 'ye za ciñ a le kpata na, u ga ya bagi ga, ga, Ta gwa we be. U jin acin: egwa u ci áze wangí be. 11 Nyagban a ácetu be fuñ nyi; a ci gbin dozi ga nyá enya na a à jin be Jesu nyi na. 12 Nimi efo gazi o, Jesu dzuñ da gun pati da jin aduwa; u fe jin aduwa ya Soko yesi ga kpata. 13 Kami na ebà atinyé na, u yi ezazuñma uzi be: u ci tsa 'za guwo be o guba nyi nimi a bo, u ma tu a ye tuñcizi; 14 Simon, na u tuye Piteru na, to Anderu yegi bagi u, Jamesi to John, to Filipu to Bartolomeu, 15 to Mattiu to Tomas, to Jamesi egi nyá Alfius, to Simon na a yi Ziloti na, 16 to Jude egi bagi nyá Jamesi, to Judas Iskariot, na jin u rikici na; 17 u ci be a nyi, ci be gikiñni kin tara o, to ezazuñma uzi kama na dokun na, to eza ndocizi na dokun na, nazi dzuñ be dagà Judia kpata o, tò dagà Jerusalem kpata o na, to dagà 'bà edusà misùp o nyá Tyre to Sidon na, na a à be wo 'ga u na, to na wuñ à sa batà azi gun na; 18 eza nazi ágasun be setanzi nyi na ásagun. 19 Eza kama kpata a fe wa 'bà lagwakun u: gama yiko dzuñ be nákà u bo, u ci sa a gun kpata.

20 Jesu la eye uzi lofin ciñ ezazuñma uzi le, ci ga, Mawo da be ye nyi yajincizi: gama sarota nyá Soko yi nyá ye. 21 Mawo da be ye nyi nazi ègunmüda gbani na: gama ye gà áfunin. Mawo da be ye nyi nazi ètigi gbani na: gama ye a matsa. 22 Mawo da be ye nyi kami na eza wangizi à na ye vo na, to kami na a à ke ye ga be ena a nyi na, a ci ga ye nyi, a ci la kaye ye ce ya ke enya dede na, ebo Egi nyá eza o. 23 Ye mañin efo ga, ye yifuru ebo ninma o: gama ciñle, lada nyá ye dokun nimi şamra o: gama acinga nda azi jin ya anabizi o. 24 Ama wala à be eti ye bo, ye nazi de dukuya na! gama ye go nyagbanfa nyá ye ani. 25 Wala à be eti ye bo, ye nazi áfunin gbani na! gama ye à gunmüda. Wala à be eti ye bo, ye nazi ematsa gbani na! gama ye a ta nyagban tigi. 26 Wala à be eti ye bo, kami na eza kpata à gagà wangí tu ye na! gama acinga nda azi jin ya anabi gamanazì o. 27 Ama mi ga ya ye nazi wo 'ga na, ga, Yebo makiri yezi, jin wangí ya eza nazi na ye vo na, 28 eza nazi gi ye toko na, ye ya a alubarika, jin aduwa

ya eza nazi jin ye enyä dede ná. 29 Eza ná gba'o dzu mapa nini o ná, la mapa ná kenä ze ya u; to eza ná èla alikimba nyä we ku da ná, ga ká u ná wuñ à la ewo we ná mä. 30 Eza ndondo ná bá 'nyä be we nyi ná, wo la ya u; to eza ná à ku enyä wezi da ná, ga gbinga a be u nyi be mä. 31 Kendoná ye wa ga ezá wangizi a jin ya ye ná, ye jin acin ya a mä. 32 Gama wun ayike ye yebo eza nazi yebo ye ná, ke lada ye de o? gama lefijinçizi a yebo eza nazi yebo a ná. 33 Wuñ ayike ye jin wangí yá eza nazi jin wangí ya ye ná, ke lada ye de o? gama lefijinçizi a ejin acinga. 34 Wuñ ayike ye le enyä mà' za nazi ye leye ke a à la enyä mà' ye goyega ná, ke lada ye de o? gama lefijinçizi a èla enyä mà' lefijinçizi, ná a à de dozi wuñçin go ná. 35 Ama ye yebo makiri yezi, jin wangí be a nyi, la enyä mà' za, ga tu enyä ye be mä; lada ye à dokun, ye a jin egizi nya. Wuñ ná wuñ Ciñwoñ kpata ná: gama wuñ ejin manqawocizi to eza dedezi ceto. 36 Ebogabo ye gun 'za ye, kendoná Nda ye èguñ 'za ye ná. 37 Ga jin şiriya mä, a mä à jin ye şiriya a: ga wöñ 'za şiriya mä, à mä a wöñ ye şiriya à: jin 'za gafara, a mä à jin ye gafara: 38 twaria, a mä à ya ye 'nyä; tsuñwoñ ná se ná, to ná a la gwa yi ná, ná a kun ná, ci èbe ya ná, acinga eza wangizi à la dà gwa ye bo o. Gama tsuñwoñ ná ye da ná, tsuñwoñ ga a à ga ya ye be o.

39 Jesu mä la ega satatun ga ya a, ga, Mgba, yebonci diñ yebonci gwa wo? a gà ánikin 'za gubaba da guşe bo à? 40 Ezazuñma u wöñçin ga malam wuñ à: ama eza ndondo ná ágùn ná, u yi ke malam u ná. 41 Ebokinyabo we ècien nyasá le ná da eye yegi 'o bo ná o, ama cigbantuñ ná dà eye 'o bo ná, wo du wuñçin wöñ à? 42 Mgba, ke we à tata ci ga ya yegi we ná, ga, Yegi, lugwa mi wa nyasá ya na da eye 'o bo ná, kami ná wotso la le cingbantuñ ye à, ná dà eye wotso bo ná o? Manafiki we yi o, la cigbantuñ ná dà eye wotso o ná wa ye bedzo, kanga we à le 'bá ye şaranyi na we à wa nyasá ya ná dà eye yegi 'o bo ná. 43 Gama cigbän wangí ndondo dà bo ná èsuñ sunsun dede ná à; to cigbän dede ná èsuñ sunsun wangí ná à. 44 Gama a kpe cigbän ndondo ye be sunsun u nyi. Gama eza wangí a èku

ègba eti dangodi bo à, a mä èku grepí eti ekaci bokuñ bo à. 45 Eza guru nimi dukiya wangizi nya nyagban u bo, acin wuñ èla enyä nazi ge à ná dzuñ be o; eza dede mä nimi dukiya dedezi nyä nyagban u bo, acin wuñ èla nyä nazi ge à ná dzuñ be o: gama ná u se nyagban ná, acin misuñ ègaga o. 46 Ebokinyabo ye yi mi, Tsoci, Tsoci ye ci jin enyä nazi mi ga ná à? 47 Eza ndondo na à be 'bá mi ná, ci wo ega miži, ci ejin a ná, eza ná u bé ná mi à la wu ye: 48 u yi ke eza ná tu kata ná, ci gba guşe ná sidu ná, ci tu kata ta takuñ o: kami ná nuwoñ zä ná, ejin nya nuwoñ ci ze kata ga, u du u wo à: gama a tu u ge. 49 Ama eza ná wo 'ga, ci jin a à ná, u yi ke eza ná tu kata kin ti o, ci gba guşe à ná: eje nya nuwoñ ze u şaranyi, u gbiñ edaga o, gbingbiñ nyä kata ga dokun.

7 KAMI ná Jesu sa ega uzi ga ebà eza kámä o ná, u da lo Kapernaum. 2 Wuñ nya mayaki ndoci, eza ná u yebo ná, u de lafiya à, ci èla tsu. 3 Kami ná u wo sá nya Jesu ná, u tuñ nusazi nya Yahudiži fi u, a ci tå u gwa ná wuñ à be sa wuži u gun ná. 4 Kami ná a be 'bá Jesu ná, a tå u gwa şaranyi, a ci gä. U kun na we à jin nana ya u ná: 5 gama u yebo eza 'zi yizi, u mä tu kata makanta yi ya yi. 6 Jesu da be a nyi. Kami ná u lokpa be kata nyi à ná, mayaki tun èyà uzi fi u, a ci gä, Tsoci, ga gä nimi 'o sun ma: gama mi kun ná we à gadà kata mi bo ná à: 7 ebogabo wunga jin mi, ci ga mi kun acin be 'bá we à: ama wo ga ega nini, wuži mi ga ásagun. 8 Gama mi mä yi eza ná a la yiko ya ná, mi de ekunguncizi: mi à gä ya eza nana, ga, Da, wuñ à da; to ya eza ndoci, Be, wuñ à be; to ya wuži mi, Jin nana, wuñ à jin u. 9 Kami ná Jesu wo ega anazi ná, u ka u ye, ci ke nimi u ze, ci gä ya eza kámä ná èlamitu u ná, ga, Mi gä ya ye, ga, mi la le iyakpe wöñçinko dozi nana ye à, eye, ka nimi Israel bo à. 10 Eza nazi a tuñ be ná, ná a keze da emi a ná, a le wuži ye ásagun. 11 Zuñma wuñçin o, Jesu da ezi ná a yi Nein ná; ezazuñma uzi da be u nyi, to eza kama ná dokun ná. 12 Kami ná a tsoba 'bamisuñ nya ezi gá ná, ciňle, a èla bagi ná átsu ná dzuñ be, ná yi egi bagi nini kete nya nná u ná, nyizagi gá ekpo u yi o:

eza dokuṇ nyä ezi gá dá be u nyi. 13 Kami na Tsoci le u ye nä, u guṇ u ye, ci ga ya u, ga, Ga tigi mä. 14 U ci be lagwakuṇ kpako: to eza naïzi èla u nä a gikipni. Jesu ci ga, Gbarufu, mi ga ya we, ga, Nákün. 15 Eza na átsu nä ánakin fedun, ci ya ega nyi ga. Jesu la u ya nñä u. 16 Edä ásuṇ eza kpata: a ci la cínwonya Soko, ga, Anabi woñcinko ánakin tataciyi bo: a ci ga, Soko da eza uzi ba be. 17 Labari nana u dzuṇ da 'bà ndondo nimi Judia kpata, to kin kpata nà mä u keze nà.

18 Ezazuñmazi nyä John a ta enyä anazi kpata ya u. 19 John yi eza, guba be 'bà u, ci tuṇ a fi Tsoci, ga, Eza nà a ga, ga, wuṇ èbe na wo yi o? ko yi à tu eza ndoci ye? 20 Kami na bagizi tuṇ 'bà Jesu nà, a ga, John Baptisimjinci u tuṇ yi fi we, ci ga, Eza nà a ga, ga, wuṇ èbe na wo yi o? ko yi átu eza ndoci ye? 21 Kami ga Jesu lá ezazì sagùn dökun, tò bátatáciži to şetandecizi; tò ezaži dokuṇ naïzi jin yebonci nà, u jin a a le 'bà ye. 22 Kanga Jesu gomi gä ya a, ga, Ye da, enyä nazi ye leye to na ye wo nà, ye dà tá yà John: yébòniciži èle 'bà ye, erwagizi edazà, sokoguncizi ázogun, tukpatencizi éwo 'ga, a la ezañtsutsucizi nakin, to yajinçizi a jin a wazùn labari wangì. 23 To alubarika dà be eza ndondo nyi nà à de bicicin nimi mi bo à nà.

24 Kami nà tunçizi nyä John da lo ani nà, Jesu ya ega nyi ga ya eza kama nya John, ci ga, Ke 'nyä la ye lo gonta nà ye à leye na o? gusa na efe èdu nà? 25 Mgbà ke 'nyä la ye lo bo nà ye à leye nà o? bagi nà fà ewo wangì nà? Cíñle, eza naïzi èfà ewo wangì nà, to nazi ègi 'nyä wangì nà, a fi emi nya etsuzi o. 26 Mgbà, ke jiñ ye ye ci lo nà ye à leye nà o? anabi? Gasikiya, mi ga ya ye, ga, to eza nà woñcinq gä anabi nyasasanyi nà. 27 Wunga yi wuṇ nà a ka nyä u dà litafi o nà, ga,

Cíñle, mi a tuṇ tunçi mi si 'o dzo,

Nà wuṇ à ye yeko we jiñ ya we nà.

28 Mi ga ya ye, ga, Nimi a bo nà nyizagizi mä nà, eza da bo nà woñcinq gä John nà à: ama eza nà gbagba nimi şarota nyä Soko o nà, u woñcinq gä u. 29 Eza kpata naïzi wo 'ga Jesu nà, to edugociži, a la

gasikiya ya Soko, ebo nà a go baptism nà John jin ezaži nà. 30 Ama Farisicizi to alikalizi a nà sawura nyä Soko vo eti atso o, a go baptism wuṇ à. 31 Jesu ga, Ke mi à la ezaži nyä gbanì nà sa o? a yi ke enyä kici nà o? 32 A yi ke dzakangizi naïzi èfedunuži dzuko o nà, a ci ègaga be dozi nyi, ga, Yi bè kpansanagi ya ye, ye mä nyanya à; yi kpogun, ye ma tigi à. 33 Gama John Baptisimjinci u be gi 'nyagici a, u mä fiñ wain à; ye mä ga, U de setan. 34 Egi nyä eza u be gi'nyä, u mä fiñ 'nyä; ye mä ga, Cinle, yekaralaci, to wainfinçi dana, èyà nyä edugociži to nyä lefijinçizi. 35 Ama yemä áli ebà egi uži o kpata.

36 Farisici nini wa ga Jesu u be gi enyagici be u nyi. U da emi Farisici ga, ci fedun gi enyagici. 37 Cíñle, nyizagi ndoci da ezi ga o, lefijinçi u yi o; kami nà u wo ga, Jesu èfedun gi enyagici dà emi nyä Farisici o nà, u la bata wangì nyä emi turare be, 38 u ci gikiñi zuñmä u bo, nyä bicitá u, ci tigi, u la bici uži da be giye u nyi, ci la a wuṇ ya be tinyi u nyi, ci la misun u dà bici uži o, ci la emi turare dà a. 39 Farisici nà kun Jesu si nà, kami nà u le wuñçin ye na, u gaga da nyagban u bo, ci ga, Bagi nana, wuṇ ayike anabi u yi o nà, wuṇà kpe nyizagi anà ye, nà èlagwakuṇ u nà, to kendona eli u yi nà, ci yi lefijinçi. 40 Jesu gomi ga ya u, ga, Simon, mi de ega ndoci nà mi à ga ya we nà. U ga, Malam, ga u. 41 Gbatatso ndoci da bo le, nà de gbatagiciži 'za guba nà: eza nini gi gbatà pound eşi be gutsuñ nyi, nyä baci yi pound guba be shilling guwo nyi. 42 Nà a de enyä ndondo nà a à la wogbata nà à nà, u la gbata lugwa ya a 'za gubaba. Ze nimi a bo à yebo u ga dozi o? 43 Simon gomi, ga, Mi kpaye, ga, eza nà u la dokuṇ lugwa ya ga dozi nà. Jesu ga ya u, ga, Wo ga u ge. 44 Jesu la eye u lo 'bà nyizagizi ga, ci ga ya Simon, ga, Wo le nyizagizi anà ye? Mi da be emi we, wo mä ya mi nuwöñ ebo bici mizi bo à: ama u la bici mizi da be giye u nyi, ci la a wuṇ ya be tinyi u nyi. 45 Wo mä la emi dà emi mi bo à: ama nyizagizi anà, dagà kami nà mi gadà be nà, u la ciñta à, nà wuṇ èla emi u dà bici mizi o nà à. 46 Wo mä la emi dà eti mi bo à: ama nyizagizi anà u la emi turare dà bici mizi o.

47 Ebogabo mi gã ya we, gã, Lefi uzi nã dokun nã de gafara ani; gama u de cincin dokun: ama eza nã a jin gafara tetengi nã, wunga de cincin tetengi o. 48 Jesu gã ya nyizagi, gã, Wo de gafara lefi wezi ani. 49 Eza nazi éfedun be u nyi gi enyagici nã, a ya ega nyi ga be dozi nyi, a ci gã, Ze yi nana nã ejin gafara lefizi nã o? 50 Jesu gã ya nyizagi gã, gã, Yiyakpe nya we bo we ya ani; da be mawo nyi.

8 ZUNMA

wuncin o, Jesu da za ezizi to dotazi, u ci jiñ a wazun, ci la ega wangí nya şarota nya

Soko wu a, eza guwo be o guba nyi gazi dã be u nyi, 2 to nyizagi ndocizi nazi de şetanzi to batazi le, u ci sa a gun nã, Mariyamu nã a yi Magdalaci nã, daga nañka u bo setan gutwaba dzun be o, 3 to Joana nyim nyi Kuza edunuþapaci nya Herodi, to Susana, to eza ndocizi dokun, nazi fe wuñ a be dukiya a nyi na,

4 Kami na eza kãmã dokun be áyekã nã, eza nazi fe daga ezi ndondo o be 'bà Jesu nã, u la ega şatatuñ ga ya a, ci ga, 5 Edzomici dzun da mi edzo u: kami nañ wuñ emi 'dzon nã, sañi áya zi yeko kapã o; a ci pa u bici, eluzi nya şamã a be u tuñ gi. 6 Sañi áyazi takun o; kami na u nyi nã, wuñ áwo ya, ebo nã u de bayeko à nã. 7 Sañi áya fi ekã nin bo; ekã ányi be u nyi ma, a ci la u wu. 8 Sañi ma zi kin wangí o, ci ányi, ci sun eye şitsun. Kami na wuñ èga enya anazi na, u kpogun, gã Eza nã de tukpa nya ega wo nã, lugwa u wo 'ga.

9 Ezazuñmañ nya Jesu gbiñ u ga, gã, Ke ega şatatuñ nana yi na o. 10 U ga, A ya ye na ye a kpe enya susocizi nya şarota nya Soko ye na: ama a la ega şatatuñ ya eza nazi ke na; nimi yele o, a à leye à, to nimi wuwo o, a à kpe à. 11 Ega şatatuñ ga danã: Edzo, wunga yi egã Soko o. 12 Eza nazi zi yeko kapã o na, eza nazi wo 'ga na a yi o; kanga Iibili ci be, ci la ega wa ya nyagban azi o, ebo a be yakpe a ci de biboya ma. 13 Eza nazi zi takun o na danã, kami na a wo 'ga na, a go u be niñma nyi; eza nananzi ma de gbere à, a fe yakpe kami degi, kami na ezazi ma a ciñle nã, a la u lugwa. 14 Eza nazi fi ekã nin bo na danã, kami na a wo 'ga na, kami na a èda nã, wanikosa to dukiya to raha nya rayi anã la ega wu, a sun sunsun guru à.

15 Nyã kin wangí danã, kami na a wo 'ga na, be nyagban gãsikiya nyi to be nyagban wangí nyi a lagwasun u gbanyi, a ci sun sunsun be hankuri nyi. 16 Eza ndondo, kami na u la ena wõn fitila nã, wuñ à la enya kpe wuñ à, u ma à la u dã biye gado bo à; ama wuñ à la u ta enya nã keto o nã, nã eza nazi gadã be à le 'bà ye nã. 17 Gama a la enya ndondo so, na a à be lá tula nã à nyi à; to enya susoci da bo, a à be kpe, a à be ga u za à nyi à. 18 Ebogabo ye tswa nimi ye kendonà ye wo 'ga na o: gama eza ndondo na de 'nyã nã, a à la 'nyã ya u; ama eza ndondo na de 'nya à nã, ka enya nã u kpaye ke u de na, a à go wuncin be u nyi.

19 Kanga nnã nya Jesu to yegi bagi uzi be 'bà u, a ma tuñ 'bà u wo à ebo 'za kãmã o. 20 Eza ndocizi ga ya u, gã. Nnã we tò yegi bagi wezi a zi zunma o, a wa le we ye. 21 Ama Jesu gomi ga ya a, gã, Nnã mi to yegi bagi miñi yi eza nazi wo 'ga Soko a ci jiñ u na.

22 Efo ndoci, Jesu da dã 'ya, wuñtso tö ezazunma uzi; u ci ga ya a, gã, Lugwa yi zuñ da ekpan dozi nya ewonko anã: a ci wadã. 23 Ama kami na a èlo na u lele: efeko ci ku, be lo ewonko gã; eya ci èla se be nuwoñ nyi, a ma ejin wala saranya. 24 A be 'bà u, a ci sa u le, ga Tsoci, tsoci, yi egbiñ nuwoñ. U şale, ci nawuñ fi efe to gbangbazi na nuwoñ la na: nuwoñ ci áciñta, u cici tsunyi. 25 U ga ya a, gã, Babo yiyakpe nya ye dã o? Ebo na a sunduña u ka a ye, a ci ga ya dozi, gã, Ze yi nana o, na wuñ ègaga ya efe to nuwoñ na, a ma gba 'ga u? 26 A da tuñ kin nya Gadarecizi, nã dã ekpan dozi yegboro Galili o na.

27 Kami na u dzun be kin 'ti na, bagi ndoci nya ezi ga da guñ u, şetanzi dã be u nyi; na u la enya kpe 'bà nã, wuncin ajin'fo, u ma fedun dã kata ndondo bo à, sayi koşabazi o. 28 Kami na u le Jesu ye na, u kpogun, ci ánikin cici yita u bo, ci kpogun, gã, Kici yi nya mi be we nyi o? Jesu, wo Egi nya Soko na wun Ciñwoñ kpata nã o? Mi èta wo gwa, ga ga mi sun ma. 29 Gama Jesu gaga ya şetan na wuñ à dzun be nañka bagi ga o na. Gama kami dokun u wõn u: a ci fe tswa u, fe pa u be dzari nyi, a ci la u dã kuru o; enya nazi a la pa u na, u la a te ya, şetan ci nya u da

gontazi. 30 Jesu gbiṇ u ga, ga, Ke a yi kaye we yi o? U ga, Eza kāmā; gama setanzi dokuṇ álo u. 31 Setanzi tā u gwa u ga nyā a da guşeko mā. 32 Kutsunzi dokuṇzi 'ba kpako o, a ci ègi 'nyā patizi 'ti o: a tā u gwa u lugwa a da lo a. Jesu lugwa a da. 33 Kanga setanzi áduṇ nākā bagi ga o, a da lo kutsunzi: kutsun kāmā ábici vanyi da ciŋ guduko be álo ewon, a ci áye nuwon. 34 Eza nāzī èkpā a na, kami nā a le enyā nā u jin nā ye nā, a ábici, a da ta wuńciŋ ezi nin bo, to lati o. 35 Kanga a dzuṇ da le enyā nā u jin nā ye; a be 'bā Jesu, a ci le bagi ga ye na setanzi áduṇ nākā u bo nā, ci èfedunsi bicitā nya Jesu o, u la enyā kpe 'bā, eye u átīn, a mā sundā. 36 Eza nāzī le wuńciŋ ye nā, a ta ya a kendona wuń nā de setanzi nā ásagun nā. 37 Kanga eza kpata nya kin nya Gadarecizi na ma 'bā keze nā, a tā u gwa, ga, u nākiŋ ebā a bo: gama a sundā hari: aciŋ u da dā 'ya, ci keze ziŋ o. 38 Bagi ga na setanzi dzuṇ nākā u bo nā, u ta u gwa ga, u lugwa u dā be u nyi: ama Jesu ga ya u, u da, ci ga, 39 Keze da emi 'o, enyā wońcinkozi na Soko jin ya we nā, wo ta ya a. U ci da u da, ci ga u za nimi ezi ga kpata o, kendona Jesu jin enyā wońcinkozi ya u nā.

40 Kami nā Jesu keze èzin nā, eza kāmā go u be ninmā nyi; gama eza kpata èka u. 41 Ciṇle, bagi ndoci na a yi Jairus nā be, u yi tiši nya mākanta: u ci nikin cici bicitā nya Jesu o, u tā u gwa nā wuń à gadā be emi u nā; 42 gama u de egi nyizagi nini kete, u yi ke egi nya eya guwo be o guba nya nā, u ci bo élā tsu. Ama nā Jesu élo nā eza kāmāzí ámu u bo. 43 Nyizagi ndoci nā èta bata tsaratsoro hari wuń águṇ eya guwo be o guba nyi, ci la ewo u kpata ya bocizi nā, eza ndondo mā sa u gun wo a, 44 u be dā zuṇmā Jesu o, ci lagwakun ègbā nya ewo u: edaga o, egiasi nya u áwo. Jesu ga, Ze lagwakun mi o? 45 Kami nā eza kpata gbomi nā, Piteru to eza nāzī dā be u nyi nā, ga, Tsoci, eza kāmā áyiba ámubo we. 46 Jesu ga, Eza ndoci lagwakun mi: gama mi kpeteke yiko áduṇ nākā mi bo na. 47 Kami nā nyizagi leye ke u ye so à nā, u be, nākā u fe kuṇ, ci nikin cici yita u bo, u ta ya u be ye eza kāmā nyi,

nyā enya nā jin u ci lagwakun u nā, to kendona wuń ásagun edaga o nā. 48 Jesu ga ya u, ga, Egí nyizagi, yiyanke nyā we la we saguṇ kpata o; wo da be māwo nyi. 49 Kami nā Jesu ègagā nā, eza nini fe dāga emi nya tiši mākanta o be, ci ga, Egí nyizagi we átsu; wo ga ga Malam suń mā. 50 Ama nā Jesu wo wońciŋ nā, u go u mi, ga, Ga sundā mā: yakpe de, u gā ásagun kpata.

51 Kami nā Jesu be lo emi nā, u lugwa eza ndondo gadā be u nyi à, afe Piteru to John to Jamesi, to nāda to nnā nya nyantsugi gá, 52 Eza kpata tigi, a ci kpogun ebo u bo: ama Jesu ga. Ga tigi mā; gama u la tsu à, ama wuń èelele. 53 A mā u tsā, la u mi, gama a kpeteke wuń átsu ani nā. 54 Ama Jesu lagwasuń u gwa o, ci yi u, ga, Nyantsugi, nākiŋ. 55 Rayi u keze ziŋ ci nākiŋ edaga o: Jesu ga ya a, ga, a la enyagici a ya u gi. 56 U ka enyamaci uzi ye: ama Jesu ga ya a, ga, enyā nā mi jin nā ga ta ya eza ndondo ma.

9 KANGA Jesu yi ezazunmā uzi eza guwo be o guba nyi be yekà, u ya a yiko to yikuńci eti setanzi kpata o, to na a à sa egunzi nā.

2 U tun a da jin ezazi wazun nya sarota nya Soko, to nā a à sa gunçizi gun nā, 3 U ga ya a, ga, Ga la enyā ndondo nya eza ye lo mā, ka tsukungwasun, ka namba, ka enyagici, ka ewó; ye ga de ewo guba mā. 4 Kata ndondo na ye ga lo nā, fedun baga o, daga baga bo ye à dzuṇ o. 5 Eza ndondo nā à go ye à nā, kami nā ye gá dzuṇ ezi gá o nā, la rungbā nya bici ye kun yā, nā yi eri eti a bo nā. 6 A dzuṇ, a da za dotazi, a la labari wangí nya Soko jin wazun, a ci sa ezazi gun 'bā ndondo. 7 Gbani anā, Herodi nā yi etsu nā, u de labari nya enyā ndondo nā a jin nā: u mā ka u ye, ebo nā eza ndocizi ga, ga, John anakin tatacín èzatsutsucizi o nā; 8 eza ndocizi ga, Elijah dzuṇ be; eza ndocizi ga, eza nini nimi anabízi o nya panyi anakin be. 9 Herodi ga, Mi la John ba'ti: ama ye yi nāna nā mi éwo enyā dozi wuńciŋi nya u nā o? U wa ga u le u ye. 10 Tuncizi, kami nā a ziŋ nā, enyā kpata nā a jin nā a ta ya Jesu. U la a, u ci keze da 'bā ndoci, ezi nā a yi Betsaida nā.

11 Ama eza kama, a kpe wuncin ye, a ci nya u kpa: u ma go a, ci gaga ya a nya şarota nya Soko, eza nazi wa ga u sa a gun na, u sa a gun. 12 Kami na lozuñ èla si na; ezà guwo be o guba nyi gazi be, a ci ga ya u, ga, Ti eza kama kpamu, na a à da lo ezi to lati nazi tsoba na, a da lele, a da wa enyagici: gama yi dà nimi gonta o babo. 13 Ama Jesu ga ya a, ga, Ye ya a enyagici gi. A ga, Yi de enya ga bread gutsun to nyika guba à; afe yi à da si enyagici ya eza nana kpata. 14 Gama bagizi yi ke eza gboba be kpotsuñ nyi na. U ga ya ezazuñma uzi, ga, Ga ya a, a fedun esuñ esuñ ke eza aratata na. 15 A jin acin, a ci ga ya a, ga, a fedun kpata. 16 Kanga Jesu la bread gutsun to nyika guba gazi, u ci ciş şamä le, u ci la alubarika dà a, ci la a sa; u ci la a ya ezazuñma uzi a ku da zi yita eza kama o. 17 A gi 'nya, a ci afunin kpata: a ci ku enya na ke nyi enyagici na u sa na şe kasa guwo be o guba nyi.

18 Kami na Jesu ejin aduwa wuñ gbaugi na, ezazuñma uzi da be u nyi: u gbin a ga, ga, Ze eza kama ga mi yi o? 19 A gomi, ga, John Baptisimjinci; ama eza ndocizi ga, Elaija; eza ndocizi ga, eza nini nimi anabizi o nya panyi áñakip be. 20 U ga ya a, ga, Ama ze ye ga mi yi o? Piteru gomi, ga, Kristi nya Soko, wunga wo yi o. 21 Ama u gaga ya a şaranyi, ci ga, ga ga egä ana ya eza ndondo ma; 22 u ci ga, Egi nya eza à jin wala dokun, nusazi à na u vo, to tişizi nya manzi to rubutukacizi, a à la u wu, efo tacı wuñ à da kinna re be. 23 U ga ya eza kpata, ga, Wun ayike eza ndondo à lamitu mi na, lugwa u gba nimi u ye bedzo, ci la ebü u yeliyeli, ci lamitu mi. 24 Gama eza ndondo na wa ga u bo rayi u ya na, rayi u gà áya; to eza ndondo na à ya rayi u ebo mi bo na, wunga à bo u ya o. 25 Wuñ ayike eza gi 'le nya yiże kpata na, u ci la nimi u ya, ko u la nimi u wogbata na, ke anfanı wun à be de o? 26 Gama eza ndondo na a sunzunye ebo mi bo, to ebo egä mizi o na, Egi nya eza à sunzunye ebo eza gó o, kami na u ga be be ciñwöñ nyi nya wuñtso, to ciñwöñ nya Nda, to nya malayika liliçizi na. 27 Gásikiya mi ga ya ye, ga, Saşı nimi a bo nazi ègikinpi babo na, a à la tsutsu ye

kponyi à, hari a le şarota nya Soko ye bedzo.

28 Zunmä ega anazi o, wuñ águñ efo gutota na Jesu la Piteru to John to Jamesi, be nimi u nyi, ci la a da gun pati da jin aduwa. 29 Kami na wuñ ejin aduwa na, eye u ázeba, ewo u ávuñ bokun ci èbana. 30 Ciñle, bagi guba fe baza be u nyi, Musa to Elaija a yi o; 31 a be be ciñwöñ nyi, a fe gaga nya tsutsu u na wuñ à tsu nimi Jerusalém o. 32 Ama Piteru to eza nazi dà be u nyi na, eyé aži álkupiñ ebo ele o: kami na a şale şaranyi na, a le ciñwöñ u ye, to eza guba nazi gikiñni be u nyi na. 33 Kami na a kpeye be u nyi na, Piteru ga ya Jesu, ga, Tsoci, u ge ya yi na yi dà babo na: lugwa yi jin èvun guta; nini ya we, nini ya Musa, nini ya Elaija: u kpe 'nya na u ga na à. 34 Kami na wuñ ègagà acin na, para nya şamä be, wuru u áce kpe a: a sundu kamı na a èlo para nya şamä na. 35 Emi ndoci dzun be daga para nya şamä o, ci ga, Nanà yi Egi ciñcinci mi, na mi tsa na: ye wo 'ga u. 36 Kami na emi wuñcın be na, a le Jesu ye wuñ gbaugi. A suşsun; a ta ya eza ndondo nimi efo gazi o nya enya wuñcini na a leye na à.

37 Yeli, kami na a ciş pati na, eza kama gun Jesu gun. 38 Ciñle, bagi ndoci na dà nimi eza kama o na, kpogun ga, Malam, mi èta 'o gwa, ciñ egi bagi mi le; gama egi nini kete na mi da na u yi o: 39 ciñle, setan ewoñ u, be giriku nyi wuñ èkpogun; ci ewoñ u şaranyi, hari wuñ èdzun futanfu, u kegä be u nyi à, sayi u nyi u 'bà dokun bedzo.

40 Mi ta ezazunma wezi gwa a la u nya dzun; a ma jin u wo à. 41 Jesu gomi, ga, Ye eza wangizi nya gbandi nazi de yiýakpe à na, to nazi gbo 'ti ka na, efo gunkin mi à da gani be ye nyi o, ci èwu nyagban be ye nyi o? la egi bagi we be babo. 42 Kami na wuñ èbe na, şetan la u ze kin, ci wön u şaranyi. Ama Jesu nawanu fi şetan, ci la egi bagi sagun, ci la u ya nda u be. 43 Yiko wöncinko nya Soko ka a ye kpata. 44 Ama kami na eza kama èkpaye nya enya kpata na Jesu jin na, u ga ya ezazuñma uzi, ga, Lugwa ega nanazi álo ye tukpa şaranyi: gama a à la Egi nya eza dà eza wangizi gwa o. 45 Ama a kpe ega wuñcın ye à, gama a la u so a, na a ga kpe u ye na ma: a ma

sundà nà à gbiñ u gá nyá egá wunçin nà.

46 Kanga egá ánakinjí tataciñ à bo, ze à wöncinjí gá dozi nimi a bo. 47 Ama kamí nà Jesu le yekpa nyá nyagban à ye nà, u la egi tetengi ndoci, ci la u gikiñi kàşà u bo, 48 u ci gá ya a, ga, Eza ndondo nà à go egi tetengi ana nimi kaye mi bo na, wun ègo mi: to eza ndondo nà à go mi nà, wun ègo wun nà tuñ mi be nà: gama eza nà gbagba gá ye kpata nà, wunga wöncin o.

49 John gomi, ga, Tsoci, yi le eza ndoci ye ènya setanzi dzun be kaye we nyí; yi mä la u kà, ebo nà u lamitu we gani be yi nyí à nà. 50 Jesu ga ya u, ga, Ga kà u mä; gama eza ndondo nà èkà ye à nà, u dà be ye nyí. 51 Kami nà efozi átsotso nà à go Jesu da sàmà nà, u la eye u dà yeko o sàranyi, nà wun à da Jerusalem nà, 53 ci tuñ tuñciñi dà si u dzo; a da, a da lo ezi nyá Samariaciñi, dà jin şiri ka u. 53 Ama a go wun à, gama eye u yi ke wun à da Jerusalem nà. 54 Kami nà ezazuñmà uzì Jamesi to John le wunçinye nà, a ga, Tsoci, wo wa gá yi yi enà cip be daga sàmà o, u la a dìnnà? 55 Ama u ke 'ye ze ci nawunuñ fi a, ga, Ye kpe yiri nyagban nà ye de nà ye a. 56 Gàmàşı Egi nyá eza be nà wun à wu ezañi nà à, ama nà wun à bo a ya nà. A da ezi ndoci.

57 Kami nà a fi yeko o nà, bagi ndoci ga ya u, ga. Mi à lamitu we 'bà ndondo nà wu gó lo nà. 58 Jesu ga ya u, ga, Nyakagizi de guşezi, eluzi nyá sàmà a de esazi; ama Egi nyá eza u de 'bà nà wun à la eti u ta nà à. 59 U gá ya eza ndoci, ga. Lamitu mi. Ama u ga, Tsoci, lugwa mi da dzu 'kuñ nyá nda mi bedzo. 60 Ama Jesu ga ya u, ga, Lugwa ezatsutsuciñ a dzu 'kuñ nyá ezatsutsuciñ azi; ama wo da, da ta ega nyá sarota nyá Soko za. 61 Eza ndoci mä ga, Tsoci, mi à lamitu we; ama eza nàzi fi emi mi bo na, lugwa mi da ti a kpamu bedzo. 62 Ama Jesu ga ya u, ga, Eza ndondo nà lagwasuñ zukuiñko, ci ze 'ye cip zuñmà le nà, u kuñ nà a la lo sarota nyá Soko nà a.

10 ZUNJMA enyá anazí o, Tsoci u tsà eza adwani ndoci be, u ci tuñ a da si u dzo eza guba 'za guba, a da ezi ndondo to 'bà ndondo 'bà nà wunsto à be nà. 2 U mä ga ya a, ga,

Eyi nyá lati u dokun, ama etuñlociñi dokun à: ye jin aduwa ya Tsoci nya eyí, nà wuñ à tuñ etuñlociñi da ko eyí u nà. 3 Ye da: ciple, mi ètuñ ye lo ke kingbagbagigizi nàzi álo dà tataciñ eşiwawagizi o nà, 4 Ye ga la emi nyá ewó lo mä, nàmба dà bo à, eda dà bo à: ga sa eza ndondo mi nimi yeko o ma.

5 Emi ndondo nà ye ga lo nà, ye ga, Måwo u dà be emi anà nyí, bedzo, ye ci gadà. 6 Wuñ ayike eza nà yebo mäwo dà baga o nà, mäwo nyá ye à ta u'ti o: kagà u yi acin à, wun à keze be 'bà ye be. 7 Ye fedun dà emi ga o, ye ci gi 'nyá, ye mä fiñ 'nyá nà a la ya ye nà: gama u ge nà etuñloci à go lada u nà. Ye ga lo emi emi mä. 8 Ezi ndondo nà ye ga lo, a ci go ye na, enya nàzi a ku be zi yita ye bo nà, ye gi wunçinzi: 9 gunçizi nàzi fi baga o nà sa a gun, ye ci ga ya a, gä, Sarota nyá Soko átsotso. 10 Ama ezi ndondo nà ye gá ló, a ci gó ye à nà, ye da yekózì nyá ezi gá, ye ci ga, 11 Ka rungba nyá ezi ye nà álakpe bici yiñi nà, yi à wun u ya ebo 'ti ye bo: ama ye kpe nàna ye, ga, sarota nyá Soko átsotso. 12 Mi ga ya ye, ga, Wuñ à gama ya Sodom efo ga, ga nyá ezi gá o. 13 Wala à be eti 'o bo, Korasin! Wala à be eti 'o bo, Betsaida! Gama wuñ ayike a lo etuñ wöncinçozi nimi Taire to Saidon o, nàzi a lo nimi 'o bo nà, a jin tuba, a ci fedun be ede sakùn nyí to be tutumpere nyí, jin 'fo ami. 14 Ama wuñ à gama ya Taire to Saidon efo nya şiriya ga nyá ye. 15 We Kapernaum, a à la we da sàmà? a à cip we da Eku. 16 Eza nà èwo ega ye nà, wun èwo 'gá mi; to eza nà ènà ye vo nà, wun ènà mi vo; to eza nà ènà mi vo nà, wun ènà wuñ nà tuñ mi be nà vo.

17 Eza adwani gá a keze zin be nímà nyí, a ci ga, Tsoci, ka şetanzi ègbà yi ebo kaye we bo. 18 U ga ya a, ga, Mi le Setan ye ècín daga sàmà o ke sàmà èdzwà nà. 19 Ciñle, mi ya ye yiko nà ye à la bici pà ewaži to kinkerezi nà, to eti kabgo kpata nyá mákiri gá o: enya ndondo à ta ye kponyi à. 20 Ama ye ga manin ebo wunçin o mä, nà setanzi ègbà ye nà; ama ye manin ebo nà a ka kaye yezi dà sàmà o nà.

21 Kanga Jesu manin nimi Ruhu Lilici o, ci ga, Mi jin yebo ya we, Ndà, Tsoci nyá sàmà to nyá kin ebo

na wo la enyä anazi so yemadecizi to hankälidecizi na, we ci la a wu egi mämangizi: gamä acinga, Nda, u ge eye 'o bo. 22 Nda mi u la enya kpata dä mi gwa o: ezà ndondo kpe Egi ye à, afe Nda; a mä kpe Nda ye à, afe Egi, be eza ndondo nyi na Egi à la u wü ná. 23 U la eye u lo 'bà ezazuñma uzi, u ci ga ya a susoci, ga, Alubarika dä be eyezi nyi, ná le enyä nazi ye èleye na ye: 24 gama mi ga ya ye, ga, anabizi dokuñ to etsuzi, a wa ga, a le enyä nazi ye leye na ye, a mä le a ye à; a wa ga, a wo enyä nazi ye wo ná, a mä de a wo à.

25 Cinle, alikali ndoci näkin gikiñni ma Jesu ciñle, ci ga, Malam, ke mi à jin ná mi à de rayi hari lo go na o? 26 Jesu ga ya u, ga, Ke a ka dä ataura o? ke wo gba u gba ná o? 27 U gomi, ga, We à yebo Tsoci Soko we be nyagban we nyi kpata, to be nyagbanin we nyi kpata, to be kagbo we nyi kpata, to be yema we nyi kpata; to ezabaci we ke nimi wotso o ná. 28 Jesu ga ya u, ga, We zega ge: jin acinga, we à de rayi. 29 Ama ebo ná u wa ga ebo u mä u ná, u ga ya Jesu, ga, Ze yi ezabaci mi o? 30 Jesu gomi, ga, Bagi ndoci fe daga Jerusalem da Jeriko; ci gun garadacizi, nazi la u ze 'wò, a ci wu u tsukun ná gubaba, a ci la u lugwa ke eza na átsu ná. 31 Man ndoci be da yeko ga: kami ná u le u ye ná, u ce u ka goga. 32 To Livaici ndoci, kami ná u tuñ baga, ci le u ye ná, u ce u ka goga. 33 Ama Samariaci ndoci, ná èda 'zi ná, u be 'bà ná u dà ná: kami ná u le u ye ná, u gun u ye, 34 ci be 'bà u, ci la ede pa 'bà nazi sa ná, ci la emí to wain kpe u; ci la u ta kiatagi nya wuñtso o, ci la u be kata nya egazi, ci la eye dä u. 35 Yeli, u la shilling guba ya katatso, ci ga yà u, ga, la eye dä u; enyä ndondo ná we àsi ga acin ná, kami ná mi gá zin ná, mi à wogbata yà we. 36 Mgbá, ke we leye o, nimi eza guta anazi, o, ze jin ezabaci ya eza ná gun garadacizi ná o? 37 U ga, Eza ná gun u ye ná. Kanga Jesu ga ya u, ga, Da, wo di jin acin mä. 38 Kami ná a élo ná, u da lo ezi ndoci: nyizagi ndoci na a yi Marta ná, go u dä emi u bo. 39 U de yegi nyizagi ná a yi Mariyamu ná, ná mä èfedun bícita nya Tsoci o ná, ci èwo 'gá u. 40 Ama Marta ágasun be etun nyi dokuñ; ci be 'bà u, ci ga, Tsoci, wo dàsa à, ná yegi nyizagi mi èlugwa mi gbangi

lotuñ ná à? gá ya u, u be bà mi jiñ re. 41 Ama Tsoci gomi ga ya u, ga, Marta, Marta, we èswaniko, wo mä ágasun be enyä nyi dokun: 42 Enyä nini kete dä bo ná de anfani ná: Mariyamu mä tsá enyä wangiga, a mä à go wuñciñ be u nyi à.

11 KAMI ná Jesu ejin aduwa 'bà ndoci o ná, kami ná u sajñ ná, eza nini nimi ezazuñma uzi o, ga ya u, ga, Tsoci, wu yi aduwajin, kendona John wu ezazuñma uzi ná. 2 Jesu gá ya a, ga, kámi ná ye jin aduwa ná, ga, Nda, kaye we liliç u yi o. Sarota we u be. 3 Ya yi enyagici yi nyina, nya nyina. 4 Jin yi gafara lefi yi; kendona yi jin lefijinç iyiçi gafara ná. Ga la yi lo dä nimi mimaciñle o mä.

5 Jesu ga ya a, ga, Ze dä nimi ye bo ná de eya ná, ci da 'bà u be yesi sadu nyi, ci gá ya u, ga, Eya, mä mi bread guta; 6 gama eya mi ná èlo 'zi ná be 'bà mi, mi mä de enyä ndondo ná mi a ku zi yita u bo ná à? 7 Daga nin bo wuñ à ze u ga, ga. Ga ga mi sun mä: mi la yeko tsu ani, egi miži èlele be mi nyi ta gado o; mi näkin la ya wo wo à? 8 Mi ga ya ye, ga, Ka wuñ à näkin la ya u ebo ná u yi eya u ná bo à, amä ebo gwatá u bo wuñ à näkin la ya u kendona wun ewa ná. 9 Mi ga ya ye, ga, Ye gbinga, a à la ya ye; ye wa za, ye à de; ye ze kpako nya, a à la u kpe ya ye. 10 Gama eza ndondo ná egbinga ná, wuñ à de go; to eza ná èwa 'nyá za ná, wuñ à de; to eza ná èze kpako 'nya ná, a à la u kpe ya u. 11 Mgba, ze dä nimi ye bo ná yi nda ná, na egi bagi u gá bà bread be u nyi ná, wuñ à ya u takun? Ko nyiká, wuñ à ya u ewa? 12 Wun ayike u gá bà ezi bişená, wuñ à ya u kinkere? 13 Wun ayike ye ná yi eli dededecizi ná, kpe kendona ye a la enya wangizi ya egi yezi ná: bele ná dokuñ ga acin ná Nda ye ná dä samä o ná à la Ruhu Lilici ya eza nazi bà be u nyi ná o?

14 Jesu nya setan dzun ná yi edigi ná. Kami ná setan dzun ná, edigi u gaga; u ka eza kämazi ye. 15 Ama sasi nimi a bo, ga, Bè Bielzibub nyi ná yi tisi nya setanzi ná, acin wuñ ènyá setanzi dzun o. 16 Eza ndocizi mä u ciñle, a wa ga u la eri wu a nimi samä o. 17 Ama Jesu, ná u kpe yekpa aži ye ná, u ga ya a, ga, Sarota ndondo ná ága be nimi u nyi ná,

u gà áze wasa; to emi ndondo nà ága be nimi u nyi nà, u gà ágbìn. 18 Wuñ ayike Setan mà ága be nimi u nyi nà, ke sarota nyà u à tata ci gikinni wo nà o, ebo nà ye ga, ga, mi ènyà setanzi dzuñ be Bielzibub nyi nà. 19 Wuñ ayike mi be Bielzibub nyi ènyà setanzi dzuñ nà, be ze nyi egi bagi yezi ènyà a dzuñ o? ebogabo a à jin alikali ya ye o. 20 Ama wuñ ayike mi be egwa ginginni nyi nya Soko ènyà setanzi dzuñ nà, kanga sarota nyà Soko u tuñ 'bà ye ani. 21 Kami nà kagboci la nyankpa dà saranyi, ci ètswa emi u nà, dukiya u dà bo be lafiya nyi: 22 ama kami nà eza na gboka ga u à be tsuñ u nà, ci la u pà cici nà, kanga nyankpa u kpata nà u yakpe nà, wuñ à go be u nyi, ci la dukiya u ga. 23 Eza nà dà be mi nyi à nà, wuñ èkà mi kà; eza nà èku be mi nyi à nà, wuñ ègaga ya. 24 Kami nà setan adzuñ nàka eza wangí o nà, u go 'bà nà de nuwoñ à nà ga, ci èwa efà; nà u de à nà, u ga, Mi à keze da kata mi 'bà nà mi dzuñ nà. 25 Kami nà u be tuñ bo nà, u le u ye a la u fiñ ya, a la u tadzu ani. 26 Kanga u da la setan gutwaba ndocizi bë nàzi bi ga wuñtso nà; a ci lo kata da fedun; zuñmago nya bagi gá u bi ga nya mafari.

27 Kami nà Jesu ègà egà anazi nà, nyizagi ndoci nà dà nimi eza kàmà o nà, u kpogun ci gá ya u, ga, Alubarika dà be gbako nyi na mà we nà, to ebezi nà wo yo nà. 28 Ama Jesu ga, Gomaga alubarika dà be a nyi nàzi wo egà Soko a ci lagwasuñ u nà.

29 Kami nà eza kàmàzì èla yekà be 'bà Jesu nà, u yá egà nyi ga, ci ga, Eza wangizi nya gbani eza dedezi a yi o: a wa ga a le eri ye; a ma à la eri ndondo ya a à, afe eri nyà Jona. 30 Gama kendonà Jona jin eri ya Ninivecizi nà, acinga mà Egi nya eza yi ya eza wangizi nya gbani o. 31 Etsu nyizagi nya kasa kudu gá ánakin nimi efo shiriyà o be eza wangizi nya gbani, u ci wöñ a shiriyà: gama u fe dagà etizo nya yizo o be, nà wuñ à wo yemà nya Sulemanu nà; ciñle, eza nà wöñciñ ga Sulemanu nà dà babo. 32 Ezazi nya Ninive a gá ánakin nimi efo shiriyà o be eza wangizi nya gbani, a ci wöñ a shiriyà; gama a jin tuba ebo wazuñ o nya Jona: ciñle, eza nà wöñciñ gá Jona nà dà babo.

33 Eza ndondo zuñmà na u la enà wöñ fitila nà, wuñ à la u dà kata kurugi bo à, u mà à la evo kpe wuñ à, ama wuñ à la u ta ti 'nyà nà keto o nà, nà eza nàzi gadà be à le 'bà ye nà. 34 Fitila nya nàka we yi eye we: kami nà eye we ge nà, nàka kpata nya we mà áše be bayetiñ nyi; ama kami nà u ge à nà, nàka we mà áše be baziko nyi. 35 Cín nimi 'o le, ko bayetiñ na dà nimi 'o bo na yi baziko. 36 Wun ayike naka kpata nya we áše be bayetiñ nyi nà, ci dà baziko dà 'bà ndondo bo à nà, kpata u gà áše be bayetiñ nyi, ke kami nà fitila èle 'bà ye ya we saranyi nà. 37 Kami na Jesu ègaga na, Farisici ndoci ga ya u, ga, u be gi enyagici be u nyi: u ci gada da nin, ci fedun gi enyagici. 38 Kami nà Farisici le wuñciñ ye nà, u ka u ye nà u fu nuwoñ bedzo à, ci gi enyagici nà. 39 Tsoci ga ya u, ga, Ye Farisicizi èla zuñmà nya daro to nya tasa nà; ama nin nya ye áše be nyanyagi nyi to be eli dede nyi. 40 Ye nàzi de hankalì à nà, Mgbà, wuñ na jin zuñmà nà, u jin nin à! 41 Ama ye jin sadaka nya enya nàzi ye de nà; kanga ciñle enya kpata áli ya ye. 42 Wala à be eti ye bo, Farisicizi! Gama ye ejin zankà nya tamwoñswagi to nya nimbolo to nya finizi kpata, ye ci la siriya to ciçin nya Soko lugwa: gama u yi tile nà ye a jin wuñciñ nà, ye mà ga la nàzi ke nà lugwa mà. 43 Wala à be eti ye bo, Farisicizi! Gama ye yebo esadunfezi nya mafari nimi makantazi o, to misa nya dzukoži. 44 Wala à be eti ye bo! gama ye yi ke koşazi nàzi a leye à nà, eza wangizi nàzi èdàzà goga eti a bo nà, a kpe à.

45 Kanga alikali nini gomi ga ya u, ga, Malam, na we èga acin nà we èga yi nyi mà. 46 U ga, Wala à be eti ye bo alikalizì! gama ye la karazi nàzi zo nyi la nà ta eza wangizi 'ti o, yetso mà à la egwa ginginni nini nya ye kun kara gazi à. 47 Wala à be eti ye bo! gama ye ètu koşazi nya anabizi, ndà yezi mà wu a. 48 Acinga ye yi erijinciñ o, ye mà jin yeda ya etuñ nya ndà yezi: gama a wu a, ye mà ètu koşa aži. 49 Ebogabo yemà nya Soko, ga, Mi à tun anabizi to tunçizi fi a; a la saşı nimi a bo wu, a ci ga a sun; 50 na egia nya anabizi kpata, nà áze ya dagà ka nyi jin nya yiže o na, a à gbiñga u ebà eza

wangizi o nya gbani; 51 daga egia nya Abel o, hari da be 'ba egia nya Zakarayas o, na ágbien tatacin nya enyauunba be kata Soko nni na o: gásikiya mi ga ya ye, ga, a à gbinga u bë eza wängizi nya nyá gbání. 52 Wala à be eti ye bo alikalizi! gama ye la egiyeo nya yemá da: yeso gadà lo nin à, to eza nazi ègadà lo nin na, ye kà a.

53 Kami na Jesu ádzuu baga o na, rubutukacizi to Farisicizi a nyá u mù sáranyi, a ci ga u sun, a wa ga u gaga nya enya dokun; 54 a ètswa u, a wa ga a de egandoci misu u bo, na a à wòu u siriya na.

12 KANGA, kami na eza kama na ye bà à na,, be áyekà, hari a pa dozi bici na, Jesu ya ega nya ga ya ezazumma uzi bedzo, ci ga, Ye tswa yeast nya Farisicizi, na yi manafiki na. 2 Gama a de enya ndondo na a la enya kpe na, a à da u kpé re à nyi à; to na a so na, a à be kpe u ye à nyi à. 3 Ebogabo enya ndondo na ye ga nimi baziko o le na, a à be wo be bayetiñ nyi; to enya na ye ga fi tukpa o kata kurugi nin bo le na, a à be ga wuncin katanti o. 4 Mi ga ya ye, èyà mizi, ga, Ga sunđa eza nazi èwu nañka na ma, to zuñma wuncin o a jin enya ndondo wo be à. 5 Ama mi à jin ye gangba nya eza na ye à sunđa na: Sunđa wuñ na de yiko zuñma na u wu 'za, na wuñ à la u dà eminà o na; gasikiya mi ga ya ye, ga, Ye sunđa 'za wuncin.

6 Mgba, a èkun tsworwongi gutsuñ penny nini à? Soko ma ba nini tì nimi a bo à: 7 Ka enyì nya 'ti ye bibaci u yi o. Ye ga sunđa ma: gama ye malo ga tsworwongi na dokun na nyasasanji. 8 Mi ma ga ya ye, ga, Ezra ndondo na à ye mi eye eza wangizi o na, wunga Egi nya eza à yé eye malayikazi nya Soko o: 9 ama eza na a gbo mi mi eye eza wangizi o na, a à gbo u mi eye malayikazi nya Soko o. 10 Ezra ndondo na à gaga dede tu Egi nya eza na, a à jin u gafara wuncin: ama eza na à gaga dede tu Ruhu Lilici na, a à jin u gafara wuncin à. 11 Kami na a la ye be makantazi na, to ebà etsuzi, to ebà kagbocizi o, ye ga sawaniko nya kendona, to enya na ye àze a ga na, to enya na ye à ga na ma: 12 gama Ruhu Lilici à la wu ye kanga nya enya na ye à ga na. 13 Ezra nini nimi eza kama o ga ya u, ga, Malam, gaga

ya yegi bagi mi, u la egún ga be mi nyi. 14 Ama Jesu ga ya u, ga, Bagi, ze la mi jin alikali, ko enyagaci eti ye bo? 15 Jesu ga ya eza kama, ga, tswa nimi ye, ke nimi ye ga be kodari ndondo nyi; gama rayi nya eza wangui u dà nimi kuñdo nya dukiya na u de na bo à. 16 U la ega satatun ga ya a, ga, Kin nya dukiyadeci ndoci sun sunsun dokun: 17 u ci du u wòn be nyagban u nyi, ga, Ke mi à jin jin na o, gama mi de 'ba na mi à ku sunsun mi fi na à? 18 U ci ga, Aninga mi à jin o: mi à la èdo mizi gbin; mi à tu nazi wöncin ga a na; baga mi à ku sunsun to dukiya mi fi kpata o. 19 Mi à ga ya nyagbanin nya mi, ga, Nyagbanin, wo de dukiya dokun fi bo na à jin eya dokun na; wo fa acin, gi'nya, fin 'nya, jin raha. 20 Ama Soko ga ya u, ga, Wo na de hankaklı à na, be yesi anà nyi, a à wa rayi we be we nyi; enya gazi na wo ku shi na, ze à wuñ wuncin o? 21 Acinga eza yi o, na eku dukiya yekà ya nimi wuntso o na, ci de dukiya ebà Soko bo à na.

22 Jesu ga ya ezazumma uzi, ga, Ebogabo mi ga ya ye, ga, Ga sawaniko ebo rayi ye bo ma, nya enya na ye à gi na; to ebo nañka ye bo, nya enya na ye à la kpe u na ma. 23 Gama rayi u malo ga enyagaci, to nañka ma malo ga edé. 24 Ciñ kwankwazi le, gama a èdzo 'nya à, a ma èmà 'nya a, a ma de kata eduwà to èdo à; ama Soko èkpà a: bele na dokun ga acin na ye malo ga eluži o! 25 Ze da nimi ye bo be wanikosa nyi la gwaka nini da ekpa u bo wo? 26 Wuñ ayike ye jin enya na gbagba na wo à na, ebokinyabo ye sawanikó ebo enya nazi ke na bo? 27 Ciñ korola bokunzi nya lati le, kendona a èsa na: a èlotun à, a ma èpin lulu à; ama mi ga ya ye, ga, Ka Sulemanu be ciñwòñ u nyi kpata, u pa nimi u nin dozi nini nimi a bo à. 28 Ama, wuñ ayike Soko èla ego lati fà 'wò acin na, na dà bo nyinà na, ama èsun a la u dà ezun o na; bele na dokun ga acin na wuñ à fà ye 'wò, ye nazi de iyakpe degi degi na o? 29 Ye ga wa enya na ye à gi na, to enya na ye à fin na za ma, ye ga la nyagban jin guba ma. 30 Gama enya anazi kpata eza wangizi nya yiye èwa za o: ama Nda ye kpeteke ye èwa enya anazi na. 31 Ama ye wa şrotu u za; to enya anazi kpata a à be a ya ye.

32 Ruga tetengi, ga sundà ma; gama u ba Nda ye nyasasanji nà wuñ à la şarota gá ya ye nà. 33 Enya nà ye de nà la u kúñ, ye ci jin sadaka; ye jin emi nya ewó ya nimi yetso o nà à kuku à nà, to dukiya nà a zo à nà nimi şamà o, 'bà nà yigbeci à tuñ bo à, to etiagi à nyi wuñ à nà. 34 Gama 'bà nà dukiya ye fi na, baga ma nyagban yé à dà o.

35 La nimi ye wonda esin o, to ena ma da fitila ye bo; 36 to yetso jin ke eza nazi ètu tsoci a ye nà, kami nà u gá zin daga 'bà nà a ejin yawo o nà, kakuñ nà u be ci ze kpako nyà nà, à la u kpé ya u edaga o. 37 Alubarika dà be wuzi gazi nyi o, na tsoci a kami nà u be nà, wuñ à le a ye ètswa 'bà: gasikiya mi ga ya ye, ga, wuñ à ke nimi wuñto nin, wuñ à jin a a fedun a gi enyagici, wuñsto à bë wùn a. 38 Wun ayike u gá be be efìn guwo be o guba nyi nya yesi, ko efìn guta lazin, ci le a ye acinga nà, alubarika dà be wuzi gazi nyi o. 39 Ama kpe nàna ye, wuñ ayike emitso kpe kami nà yigbeci à be nà, wuñ à fe tswa 'bà, wuñ à lugwa a la kata u gu à. 40 Ye jin şiri ma: gama kami gá nà ye èkpaye à nà, Egi nya eza à be o.

41 Kanga Piteru ga ya u, ga, Tsoci we èla egà ana sàtatun ga ya yi, kasin ya eza kpata? 42 Tsoci ga, Ze yi edunbapaci aminci to hankalideci o, eza nà tsoci u la u jin tişì nya eza 'mì uzi nà, na wuñ à la enyagici a ya a, na kami águñ nà o? 43 Alubarika dà be wuzi ga nyi, na tsoci u kami nà u ga be nà, wuñ à le u ye ejin acinga. 44 Gasikiya mi ga ya ye, ga, wuñ à la u jin tişì nya dukiya upata. 45 Ama wuñ ayike wuzi gá à gaga dà nyagban u bo nà, ga, Tsoci mi gá ájin 'fo; u ci yá faci bagizi to faci nyizagizi wulu, u ci gi 'nyà, u ci fiñ 'nyà, ci ápe ege; 46 tsoci nya wuzi gá wuñ à be efo nà wuñ ètu u ye à nà, to kami ga nà u kpeye à nà, wuñ à wu lu nyasasanji, wuñ à wa dàna yà u be eza nazi de gasikiya à nà nyi. 47 Wuñ ga, nà kpe enyà nà tsoci u wa nà, u ci jin şiri à nà, ci jin kendona u wa nà à, a à diñ u bilala dokun; 48 ama eza nà kpe à nà, ci jin enyà nà u kun a diñ u bilala nà, a à diñ u bilala degi degi. Gama eza nà a la enyà dokun ya nà a à gbingà enyà dokun be u nyi. 49 Mi be ce ena dà yiye o; ke mi èwa o, u ke 'nà gbani? 50 Ama mi de baptismim nà a à jin mi

baptismim nà; nyagban mi cín à sayı u be átsa! 51 Ye yega mi be nà mi à la mawo ya yiye na? Mi ga ya ye, ga, Eye; sayı gigá be dozi nyi: 52 gama daga gbani o, eza gutsuñ à fi kata nini o ágà be dozi nyi, eza guta eti 'za guba o, eza guba eti 'za guta o. 53 A gà ágà be dozi nyi, nda be egi bagi u nyi to egi bagi be nda u nyi; nnà be egi nyizagi u nyi, to egi nyizagi be nna u nyi; bayiwo nyizagi be yawo u nyi, to yawo be bayiwo nyizagi u nyi.

54 Jesu ma ga ya eza kama, ga, Kami nà ye le para nya şamà ye èdzuñ be nimi eyilozuñ o nà, edaga o, ye ga, Ele ebe; u ma be jin acin. 55 Kami nà ye le efè nya kasa kudu ye ci etswa be nà, ye ga, ga, Banagun à dà bo; u ma à be jin acin. 56 Ye manafikizi, ye kpe kendona eyé nya şamà to nyà kin yi nà; ke jin ye ci kpe kendona kami ana yi na ye à? 57 Ebokinyabo yetso be dozi nyi kpe enyà nà yi gasikiya nà ye à? 58 Gama kami nà we èda 'bà eza nusa be ewuñsuçi we nyi, kami nà wo dà yeko o nà, wo jin u şaranyi nà wo gá ábo be u nyi nà; kacin à, wuñ à la we dà alikali gwa o, alikali ci la we dà dogari gwa o, dogari ci la we dà kata ziko o. 59 Mi ga ya we, ga, Wo à dzuñ bo kpónyi à, hari wo la gbatawo bedzo, u ke anini à.

13 KAMI ga, eza ndocizi dà bo nazi ta ya Jesu nya Galilicizi nà Pilatu la egia a keba be sadaka ażi nyi nà. 2 Jesu gomi ga ya a, ga, Ye yega Galilici gazi a jin lefijincizi ga Galilicizì kpata, ebo nà a jin wala enya wuñciniñi nà? 3 Mi ga ya ye, ga, Eye, ama, kaga ye jin tuba à, ye ma gá ágbìn kpata acin. 4 Ko eza eşi din guba gazi, nà kata soro nà dà Sailoam o nà gbìn kpe a, ci la a wu nà, ye yega a jin lefijincizi ga eza kpata nazi fi Jerusalem o nà? 5 Mi ga ya ye, ga, Eye: ama kaga ye jin tuba à, ye ma gá ágbìn kpata acin. 6 Jesu ma la egà nàna sàtatun ga ya a, ci ga, Bagi ndoci de gbanci nà u si dà kan u bo nà; u be nà wuñ à de sunsun be u nyi nà, u ma de à. 7 Kanga u ga ya kanpacı, ga, Cinle, wuñ águñ eya guta ani, nà mi be wa sunsun be gbanci nàna nyi nà, mi ma de à: la u ba ya; ebokinyabo wuñ ègo kin o? U gomi ga ya u, ga, Tsoci, la u lugwa to eya anà ma, mi à la kin dzu ma u keze, mi ci la taki zi bo; 9 wuñ ayike u

sun sunsun nà, u ge; kaba u sun à, kanga we à ba u ya o.

10 Efofaci Jesu èwu a 'ga nimi mákanta ndoci o. 11 Cindle, nyizagi ndoci dà bo nà ájin gboguñ hari eya eşi din guba nà; wuñ áyakpe, u la nimi u kpetu gíkinni wo à. 12 Kami nà Jesu le u ye na, u yi u be, ci ga ya u, ga, Nyizagi, we áfo be batà we nyi. 13 U la egwa uzi kpe u; edaga o, wuñ ákpetu gíkinni, ci la ciñwòn ya Soko. 14 Tişti nya mákanta ázewun, ebo nà Jesu sa u guñ efofaci o nà, u ga ya eza kàmà, ga, Efo gutswanyi dà bo nà eza wangizi a lotun nà: ebogabo ye be go egunsu nimi efo gazi o, ama bambe efofaci nyi. 15 Ama Tsoci go u mi, ga Ye manafikizi, mgba, eza ndondo nimi ye bo èla nanku u ko kiatangi i lò ebà kàngari o, ci diñ u lo nuwonfinzi efofaci à? 16 To nyizagi anà, na yi egi nyizagi nya Ibrahima nà, na Şetan la pa nà, ciñle, eya eşi diñ guba anazi, mgba, u ge na min la batà anà lo ya u efofaci nà à? 17 Kami nà wuñ ègà ega anazi nà, ewunşunci uzi kpata a sunzunye: eza kpata mà fe manin ebo enyà woñçinikozi kpata nà u jin nà bo. 18 Kanga Jesu ga, Sarota nya Soko u yi ke enya kici nà o? ke enyà mi à la u sa nà o? 19 U yi ke sunsun nini nya edzo mustard nà, na eza la dzo dà kan u bo nà; ci ányi, ci áze cibgap; to eluzi nya samà be yakpe gwaliyi uzi o. 20 U ga ndoci be, Enyà kici mi à la sa şarota nya Soko o? 21 U yi ke yeast na nyizagi la so da yikuru tsuwñwòn guta o nà, hari wuñ ásà kpata.

22 Jesu da eziyi to dotazi, ci èwu a 'ga, ci èbe 'za da re èda Jerusalem. 23 Kanga eza ndoci ga ya u, ga, Tsoci, eza nazi a à boyà nà, mgba, eza degi a yi o? U ga ya u, ga, 24 Dingbañ na ye à gadà yakuñ misun piñpiñci o nà: gamà mi ga ya ye, ga. Eza dokuñ à wa 'bà gadà lo nin, a ma à de 'bà à. 25 Kami ndondo nà emiso gà ánakin, ci la yeko tsu nà, ye ci be zi dê bo, ci ze kpako 'nya, ga, Tsoci, la u kpé ya yi; wuñ à gomi ga ya ye, ga. Mi kpe ye ye à, to 'bà nà ye fe be nà à; 26 kanga ye à ya 'ga nyi ga, ci ga. Yi gi enyagici, yi mà fiñ nya yita o bo, wo mà wu a 'ga nimi yeko yizi o; 27 wuñ à ga, ga, Mi ga ya ye, ga, Mi kpe 'bà nà ye fe be nà à; kpeya be mi nyi, ye kpata nazi ejin enyà dede nà.

28 Ye à tigi, la nyikà ku dozi, kami nà ye à le Ibrahima ye nà, to Yisaku, to Yakubu, to anabizi kpata nimi satora nya Soko o, a ci à la yetso nya da de. 29 A à fe daga eyilažin o be, to daga eyilozuñ o, to daga arewa o to daga kudu o, a ci à be fedun zizi nimi şarota nya Soko o. 30 Cindle, eza nazi ègozunumà nà dà bo nà à be şidzo nà, to nazi èşidzo na da bo nà à be gozunuma na.

31 Kami ga Farisici ndocizi be, a ci ga ya Jesu, ga, Wo dzun, kpekpe babo: gama Herodi èwa wu we. 32 U ga ya a, ga, Ye da, ta ya nyakagi ga, ga, Cindle, mi ènyà şetanzi dzun, mi mà èsaguñ nyinà to esun, efo tací mi à sajìn. 33 Ama mi à fe daza nyina to esun, to sunkpazi: gamà u ye jin na anabi gà ágbìn 'bàndoci o zuñmà nimi Jerusalem bo à nà. 34 Jerusalem, Jerusalem, nà èwu anabizi nà, na èke takun ezazi nazi a tuñ fi we nà! u dokuñ nà mi wa ga mi ku egi wezi yekà nà, kendona biše yiwo èku egi uzi fi gwapa uzi o nà, ye mà ye à! 35 Cindle, a la èni ye lugwa ya ye wasa: mi mà ga ya ye, ga, Ye à le mi ye be à, hari be efo gá nyi na ye à be ga, ga, Alubarika dà be wuñ nyi nà èbe nimi kaye Tsoci o na.

14 EFO ndoci, kami nà Jesu lo kata nya tişti nini nya Farisicizi da gi enyagici efofaci nà, a fe tswa u. 2 Cindle, bagi ndoci dà eye u bo na ása 'bà nà. 3 Jesu gomì ga ya alifikalizi to Farisicizi, ga, Gami èluguwa a sa 'za gun nimi efofaci o, ko a ga saguñ mà? 4 A sunsun. U lagwasun u ci la u saguñ, ci lugwa u da. 5 U ga ya a, ga, Ze da nimi ye bo nà de kiatangi ko nàñko na áñkin dà goga o nà, wuñ à şanin la u wa efofaci à? 6 A ze u ga enyà anazi wo be à.

7 Kami nà Jesu leye kendona a wa esadunfezi nya mafari nà; u la ega satatun ga yà eza nazi a yi be nà, ci ga yà a, ga, 8 Kami nà eza ndondo yì we be 'bà nà a ejin yawo nà, ga feduñ si 'bà nà de ciñwòn ga a kpata nà mà; a kpe si à, ko u yi eza nà woñçin ga we na be ani; 9 eza na yi we to 'za gá be nà, à be ga ya we, ga. La 'bà ya eza nàñ u feduñ; kanga we à wa 'bà nà gbagba nà za be sunye nyi. 10 Ama kami nà a yi we nà, dà feduñ si 'bà nà gbagba nà; kami nà eza yi we nà à bë nà, wuñ à ga ya we, ga. Eya, be,

tifiñ babo: kanga we àde ciñwɔn eye eza kpata naži èfedun gi enyagici be we nyi nà. 11 Eza ndondo nà la nimi u woñciñ nà, a à la u gbà; eza nà la nimi u gba nà, a à la u woñciñ.

12 Kanga Jesu mà ga ya eza nà yi u be nà, ga, kami na wo jin enyagici nya yigidi ko nyà lozun nà, wo ga yi èya wezi, ko yegi wezi, ko nyici wezi, ko emilegunci wezi dukiyadecizi be mà; kaciñ à, a à yi we bë be, a ci jin ya we goyega. 13 Ama kami nà wo jin enyagici nà, wo yi yajincizi, to ebanyicizi, to erwagizi, to yeboncizi be: 14 we à de alubarika; gama a de 'nyà nà a jin u goyega ya we nà à: ama a à gä we nimi kinñà nya eza gasikiyazi o.

15 Eza nini nimi a bo naži èfedun be u nyi gi enyagici nà, kami nà u wo enyà anazì nà, u ga ya Jesu, ga, Alubarika dà be eza nyi nà à gi enyagici nimi şarota nya Soko o nà. 16 Ama Jesu ga ya u, ga, Eza ndoci jin enyagici lozun nà dokun nà; ci yi ezazi be dokun: 17 kami na à gi enyagici lozun nà, u tuñ wuži uži da ga ya eza naži a yi be nà, ga, Be: gama mi la şiri enya kpata jin zo anì. 18 A 'za kpata be misùn nini nyi a ya gafara nyi bà. Nyà mafari ga ya u, ga, Mi si kan ndoci, tile mi à da ciñ u le: jin hankuri, jin mi gafara. 19 Eza ndoci ga, Mi si nänko guwo, mi èda ciñ a le: jin hankuri, jin mi gafara. 20 Eza ndoci ga, Mi la yawo, ebogabo mi be wo à. 21 Aciñ wuži gä be, ci la enya gazi wunyà ya tsoci u. Kanga emitso áżewùn, ci ga ya wuži u, ga, Sanin dzuñ da yekokoži to yeko tetengizi nya 'banin, da ku yajincizi, to ebanyicizi, to yeboncizi, to erwagizi be babo. 22 Wuži gä, Tsoci, enyà na wo ga nà yi jin u ani, ebà mä ke. 23 Tsoci gä ga ya wuži, ga, Dzuñ da yekokoži to yeko kàşazi, jin a tile a be gadà be nin, nà emi mi già áşè nà. 24 Gama mi ga ya ye, ga, eza ndondo nimi a bo naži mi yi be nà, wuñ à la enyagici lozun mi lo misùn wuñ à.

25 Eza kamaži da be Jesu nyi: u ci ke 'ye že, ci ga ya a, ga, 26 Wuñ ayike eza ndondo à be 'bà mi nà, ci nà nda u vo à, to nñà, to nyimi, to egizi, to yegi bagizi, to yegi nyizagizi be 'mi gasikiya nyi, to rayi wuñtso mä, u jin ezazuñma mi wo à. 27 Eza ndondo mä nà à la ebu wuñ à nà, ci lamitu mi à nà, u jin

ezazuñma mi wo à. 28 Ze dà nimi ye bo, nà wa ga u tu kata soro nà, wuñ à fedun la ewo u duwɔn bedzo à, ko u de enyà nà wuñ à la u jin zo wo nà? 29 Kacin à, kami na la kata şì nà, ci jin u zo wo à nà, eza kpata naži le u ye nà, a la u mi, 30 a ci ga, Bagi nanà u ya 'bà nyi tu, u mä jin u zo wò à. 31 Ko etsu kici dà bo, kami nà wuñ èda gunküñ be etsu ndoci nyi nà, wuñ à fedun jin sawura bedzo à, ko be eza gbotsuñ nyi u da gun eza nà èbe 'bà u be eza gba guwo nyi wò nà? 32 Kaciñ à, kami nà eza gá dà 'bà kpako o nà, u tuñ tuñci fi u, ci tå u gwa, ga, u la ewuñ zo. 33 Aciñga mä, eza ndondo nà dà nimi ye bo, nà la enyandondo nà u de nà lugwa à nà, u jin ezazuñma mi wo à. 34 Esà ge: ama wuñ ayike esà u mä be à nà, be enyà kici nyi yi à la mimà dà u be o? 35 U ge ya kin à, u mä ge ya tutunti à: ama eza wangizi la u ze ya. Eza nà de tukpa nyà egä wo nà, lugwa u wo 'ga.

15 KANGA edugocizi kpata to lefijincizi a èyeba Jesu, a be wo ga u. 2 Farisicizi to rubutukacizi za gubaba a gitin, a ci ga, Bagi nanà ègo lefijincizi u mä ègi enyagici be a nyi. 3 Jesu la ega nanà satatun ga ya a, ci ga, 4 Mgbà, eza kici dà nimi ye bo, ci de kingbagba şitsuñ, nimi ci áya, wuñ à la şitsuñ diñ nini lugwa lati o, da wa nini nà áya nà za, hari u be de wuñ à? 5 Kami nà u be le u ye nà, u la u taeba u bo, ci fe manin. 6 Kami nà u be tuñ 'mì nà, u yi eya uži to emilegunci uži be yekà, ci ga ya a, ga, Ye manin be mi nyi, gama kingbagba mi nà áya nà, mi le u ye ani. 7 Mi ga ya ye, ga, Aciñga mä a à de nimma nimi şamà o eti lefijincizi o, nà jin tuba nà, ga eza gasikiya şitsuñ diñ nini naži wa tuba à nà.

8 Ko nyizagizi kici dà bo, nà de shilling guwo nà, wuñ ayike nini áya nà, wuñ à la enaž dà fitila la katafiñ, fe wa u za şaranyi, hari u be le u ye à? 9 Kami nà u be le u ye nà, u yi eya uži to emilegunci uži be yekà, ci ga, Ye manin be mi nyi, gama shilling nà áya nà, mi le u ye ani. 10 Aciñga mä, mi ga ya ye, ga, A emanin tataciñ mälayikazi nya Soko o eti lefijincizi nini o, nà jin tuba nà.

11 Jesu mä ga, Bagi ndoci dà bo le nà de egi guba

nà: 12 gwazunmà ga ya ndà u, gá, Nda, dukiya nyà we nà gá áto mi nà, wo la u ya mí. U la dukiya u ga ya a. 13 Zuñmà wunçin o, u jin' fo à, nà gwazunmà la enyà ku yekà kpata nà, ci dzun 'zà, da ezi nà lokpa nà; baga u la dukiya u wu eti eli dede o. 14 Kami nà u la u wu zo nà, mädà álo kin ga saranyi; kanga u bé ájiya. 15 U ci da, da la nimi u paba bagi ndoci nyà kin ga; u ci tuñ u da lati uzi, da kpa kutsunzi. 16 U wa gá u fu nimi u nin be longoro nyi na kutsunzi ègi na: ama eza ndondo la ya wuñ à. 17 Kami nà u be áze wuntso nà, u gá, Facizì nyà ndà mi nazi de enyà gi ci kuñ a ke nà eza gunkìn a yi o. mi ci ètsu babo be mädà nyi o! 18 Mi à nakan' da 'bà ndà mi, mi à ga ya u, gá, Nda, mi jin' samà lefi, to eye'o bo; 19 mi kuñ acin' nà a à yi mi egi we be nà à: la mi jin' ke 'za eni nimi faci wezi o nà. 20 U ci ánakìn, ci be 'bà ndà u. Ama kami nà u yi da 'bà kpako o nà, ndà u le u ye: yegun alo u, ci bici ci la gwa gba u kpatsun o, ci la emí dà u 'mi o. 21 Egi gá ga ya u, gá, Nda, mi jin' samà lefi, to eye'o bo: mi kuñ acin' nà a à yi mi egi we be nà à. 22 Ama ndà ga ya wuñ uzi, gá, Sanin, da la èwò nà ge gá a kpata nà be, la u fá u; ye ci la ruka dà u gwa o, ye ci ku eda be dà u bici o; 23 la nanko gigi nà áyeye nà be, la u zun, lugwa yi gi 'nya, yi jin' raha: 24 gama egi mi nanà u tsu, u mä de rayi be; wuñ áya, yi mä u de. A ci ya raha nyi jin. 25 Gbani anà, egi bagi u nuguñci dà lati o: kami nà wuñ èzin ci átsoba emí nà, u wo eniko to enyanja. 26 U ci yi egi nini be 'bà u, ci gbiñ u gá, gá, Ebokinyabo a èjin' enya anazi o. 27 U ga ya u, gá. Yegi bagi we zin; ndà we mä la nanko gigi nà áyeye nà zun, ebo nà enyà ndondo jin' wuñ à na. 28 Ama wuñ ázewun, u lo nin à: ndà u dzun be, ci ta u gwa. 29 Ama u gomi ga ya ndà u, gá, Cinle, mi fe wuñ we hari eya anazi dokun, mi gbiñ ega we tu lë kponyi à: wo mä la wuriagì gigi ya mi lë à, nà mi à jin' raha be eya mizi nyi nà à: 30 ama kami nà egi we nanà zin nà, nà la dukiya we wu be bamvogi nyizagizi nyi nà, wo la nanko gigi na áyeye na zun ya u. 31 Nda ga ya u, gá, Egi mitso, wo dà be mi nyi ka ndondo, enyà kpata nà mi de nà yi nyà we.

32 Ama u ge nà yi jin' raha nà, yi ci manin: gama yegi bagi we nanà u tsu, u mä de rayi be; wuñ áya, yi mä u de.

16 JESU mä gá ya ezazunmà uzi, gá, Dukiyadeci ndoci dà bo, nà de edunbapaci nà; a dabotu u lo 'bà ndà u, gá, wuñ enyì dukiya u. 2. U yi u be, ci ga ya u, gá, Ke yi nanà nà mi èwo nyà we nà o? La lisafi jin' nyà etuñ nyà edunbapa we; gama mi à lugwa wo jin' edunbapaci be à. 3 Kanga edunbapaci gaga dà nyagban u bo, ci ga, Ke mi à jin' jin' nà o? daga nà tsoci mi ègò etuñ nyà edunbapa be mi nyi nà; mi de kagbo gba kin à; zuñye mä lugwa mi jin' bara à. 4 Mi kpe enyà nà mi à jin' nà, nyà kami nà a go etuñ nyà edunbapa be mi nyi nà, a à go mi dà emí azí o. 5 Kanga u yi gbaticizì kpata nyà tsoci u be 'bà u ninini, u ga ya eza mafari, gá, Gunkìn wo gi tsoci mi gbata o? 6 U ga, Emi ebokó sitsun. U ga ya u, gá, La takada we, sanin fedun, la u ka arata. 7 Kanga u ga ya eza ndoci, gá, Gunkìn wo gi gbata o? U ga, Alukama boma sitsun. U ga ya u, gá, La takada we, la u ka sini. 8 Tsoci u jin' edunbapaci ga nà de gasikiya à nà gawama, ebo nà u jin' u be yemà nyi nà: gama egizi nyà kami anà nimi efo azí o, a de yemà ga egizi nyà bayetin. 9 Mi mä ga ya ye, gá, Ye la dukuya nyà eli dede dà 'yaži ya nimi yetso o; ebo kami nà u gá ágbà nà, a à go ye dà edunfeba o hari lo. 10 Eza nà de aminci be enyà nà gbagba nyi nà, u mä de aminci be enyà nà dokun nyi nà: eza nà de aminci be enyà nà gbagba nyi nà à nà, u mä de aminci be enyà nà dokun nyi nà à. 11 Ebogbo wuñ ayike ye la de aminci be dukiya nyi nyà eli dede a nà, ze a la dukiya gasikiya da ye gwa o? 12 Wuñ ayike ye la de aminci à nà be enyà nà yi nyà eza ndoci nà, ze à la enyà nà yi nyà yetso nà ya ye o? 13 Wuñ ndondo wuñ tsoci guba wo à: gama wuñ à nà 'za eni vo, ci yebo 'za eni; ko wuñ à lagwasun 'za eni, ci gba 'za eni ye. Ye wuñ Soko be dukiya nyi wo a. 14 To Farisicizì nazi yebo ewo nà a wo enya anazi kpata; a ci la u mi 15 Jesu ga ya a, gá, Ye gá yi eza nazi èkin nimi a ya eza wangizi nà; ama Soko kpe

nyagban yezi ye: gama enya ná eza wangizi la ciwñon yá ná, u yi enya dede eye Soko o 16 Ataura to anabízi da bo hari da be kami nyá John: daga kami gó o, a ejin a wazun egá wangí nyá şarota nya Soko, eza ndondo mä élo bo be kagbo nyi. 17 Ná samá to kin à goga ná, u fá gá ná wosáli nini nyá ataura gá áya ná. 18 Eza ndondo ná la nyimi u ya ci pa yawo be eza ndoci nyi ná, wun edanyaci: to eza ndondo ná à pa yawo be nyizagi u nyi ná ebá u la lugwa ná, wun edanyaci.

19 Dukiyadeci ndoci dá bo le ná fe la ede dzuru to ede bologizi kpe 'bá ná, ci gi enyagici ná ge nyasasanýi na efo ndondo: 20 barajinci ndoci mä dá bo ná a yi Lazarus ná a la cici katamba u bo, náka u de 'tin kpata. 21 U wa gá u gi enyagici sakunzi nazi sa ya zizi 'bá na dukiyadeci ègi 'nya ná; acin, to esigizi a be ni etin uzi mu. 22 Barajinci gá be átsu, málakizá i be la u da, la u da ba Ibrahima nyagban o: to dukiyadeci mä be átsu, a ci la u dzu. 23 Nimi Eku o, u la eye uzi lofin, ebo ná wun ejin wala nyasasanýi ná, u ci le Ibrahima ye 'bá kpako o, to Lazarus a nyagban u bo. 24 U kpogun, ga, Nda Ibrahima, gun mi ye, tuñ Lazarus be, ná wun à la etigi nya egwa ginginí u dá nuwoñ o ná, ciñ u dá gintara mi bo, ebo u de 'bá u fuyeko; gama mi ejin wala nyasasanýi nimi ená ná dá aná o 25 Ama Ibrahima ga, Egi, wo pa enya wangí wezi ná wo de go kami ná wo da rayi o ná, acinga mä Lazarus go enya dedezi o: ama gbani èfa u nyagban babo, wo mä ejin wala nyasasanýi. 26 Zuñma wuñciñ o, tatacín yi bo be wá nyí, guse bididiko ci bo, ebo eza nazi wa gá a nákiñ babo da 'bá ye ná, a jin u wo a; to ebo a bo nazi à fe daga baga o gbiñtu be 'bá yi ná, a jin u wo à. 27 Kanga u ga, Nda, ebogabo mi èta 'o gwa o, ná we à tuñ u fi emi ndá mi ná; 28 gama mi de yegi bagizi 'za gutsuñ fi bo; u da jin eri yá a, ebo a ga be ebá wala naná mä 29 Ama Ibrahima ga, A de Musa to anabízi; lugwa a wo 'gá a. 30 U gá, Eye, nda, Ibrahima: ama wun ayike eza ndoci gá ánakin eba ezatsutsucizi o lo 'bá a ná, a à jin tuba. 31 U gá ya u, gá, kaga a wo 'gá Musa to anabízi a, wun ayike eza nini gá ánakin eba

ezatsutsucizi o ná, a à ya u gasikiya à.

17 KANGA Jesu gá ya ezazunmá uzi, gá, Tile u yì o ná bicincízi à be ná: ama wala à be eti 'za ga o, ná éku a be ná! 2 U ge gá ya u, wuñ ayike a la takunyigo gó u kpatsuñ o, a ci ce u dá edusá o ná, gá ná wuñ à la 'za eni nimi egi dzakangizi o ciñbici ná. 3 Tswa nimi yetso: wuñ ayike yegi bagi we jin lefi ná, nawun fi u; wun ayike u jin tuba ná, jin u gafara. 4 Wun ayike u jin we lefi zuñ gutwaba 'fo eni ná, ci keze zuñ gutwaba bë ga ya we, gá. Mi jin tuba; we a jin u gafara.

5 Tunçizi ga ya Tsoci, gá, Ba yi iyakpe de re. 6 Tsoci ga, Wun ayike ye de iyakpe ke sunsun nimi nyá edzo mustard ná, ye à gá ya gbanci nanañ, gá, La nimi o mu, wo da la nimi 'o ye si nimi edusá o; wuñ à gba 'ga ye. 7 Ama ze dá nimi ye bo, ci de wuzi èsa 'wo dá lati o, ko èkà kingbagbazi, kami ná u gá zin lati ná, wun à ga ya u, gá, Be fedun gi enyagici zuñpi o? 8 Gomaga wuñ à ga ya u, gá Enyagici ná mi à gi na da jin şiri u, to la nimi 'o tadzu, wo be wuñ mi bedzo, hari mi gi 'nya mi fiñ 'nya; to zuñma wuñciñ o, acin we à gi 'nya ci fiñ 'nya o? 9 Wun à dajin ya wuzi gá ebo ná u jin enya anazi ná u ga ya u ná? 10 Acinga mä yetso, enya nazi a ga ya ye ná, kami ná ye jin a zo ná, ye ga, Wuzizi banza yi o; enya ná yi etuñ yi ná, wunga yi lo o.

11 Kami ná a èda Jerusalem ná, Jesu èggoga da tatacín nyá Samaria ta Galili o. 12 Kami ná wuñ èlo dota ndoci ná, sokoguncizi 'za guwo gun u, a zi 'bá kpako o; 13 a ci kpogun, ga, Jesu, Tsoci, gun yi ye. 14 Kami ná u le a ye ná, u ga ya a, ga, Da la nimi ye wu manzi. kami ná a èlo ná, a ásaguñ. 15 Eza nimi nimi a bo, kami ná u leye ná wuñ ásaguñ ná, u keze zin, ci kpogun, ci la ciwñon ya Soko; 16 u nikin bicita Jesu o, ci la eye u kpe kin, ci dajin ya u: Samariaci u yi o. 17 Jesu gomi, ga, Eza guwo sagun à? babo eza gutwani dá o? 18 Eza nazi a keze zin, be la ciwñon yá Soko ná dá bo à, afe ega nanañ? 19 Jesu gá ya u, gá, Nakiñ, da: iyakpe nyá we la we sagun o.

20 Kami na Farisicizi gbiñ Jesu gá nyá kami kici şarota nya Soko a be ná, u go a mi, gá, Bibe nya

sarota nya Soko u yi enya nà eye à leye na à: 21 a mǎ à ga, ga, Ciňle, u dana à, ko, U da bagabo à! gama cinle, şarota nya Soko dà nimi ye bo.

22 Jesu ga ya ezazunmazi, ga, Efozi à be, kami nà ye à wa ga ye à le efo nini nya Egi nya za ye nà, ye mǎ à le u ye à. 23 A mǎ à ga ya ye, ga, Ciňle, lo baga! Ciňle, be babo! ga lo bo ma, ga lamitu a mǎ: 24 gama kendona şamà èdzwa nà, kami nà wuñ èdzwa kasa gwa eni o nya şamà, ci énâba kasa ndoci o nya şamà nà; acinga mǎ Egi nya eza à jin nimi efo u bo. 25 Ama wuñ à jin wala enya dokun, eza wangizi nya gbaní a ci nà u vo bedzo. 26 Kendona u be átsa nimi efozi nya Nuhu o nà, acinga mǎ a à jin nimi efozi nya Egi nya eza o. 27 A gi 'nya, a mǎ fiñ 'nya, a la yawo, a ma lo yawo hari be efo nya Nuhu lo dà eya woçinko o nà, nuwoñ ci zà, ci wu a kpata. 28 Acinga mǎ, kendona u be átsa nimi efozi nya Lot o nà; a gi 'nya, a mǎ fiñ 'nya, a si 'nya, a mǎ kún 'nya, a dzo 'nya, a mǎ tu 'bà; 29 ama efo ga na Lot dzun Sodom o nà, şamà du 'le ena to ebi yigidi, ci wu a kpata: 30 acinga mǎ wuñ à jin o, efo nà a la Egi nya eza tula nà. 31 Nimi efo ga o, eza nà da katanti o, dukiya u ci fi kata o nà, u ga ciñ ku a da ma: eza mǎ nà da lati o nà, u ga keze zin mǎ. 32 Ye pa ega nya nyimi nya Lot. 33 Eza ndondo nà wa ga u bo rayi u ya nà, rayi u gà áya: ama eza ndondo nà à ya rayi u nà, wuñ à bo u ya. 34 Mi ga ya ye, ga, Nimi yesi ga o, bagi guba à lele ci gado nini o; a à la 'za eni, ke 'za eni. 35 Nyizagi guba à go yi gani; a à la 'za eni, ke 'za eni. 36 Bagi guba à dà lati o; a à la 'za eni, ke 'za eni. 37 A gomi ga ya u, ga, Babo, Tsoci? U ga ya a, ga, 'Ba na ekún ci nà, baga guluzi a yekà zi o.

18 JESU la ega sata tutun ga ya a, nà u ge nà eza lugwa nakà gbaní ma; 2 u ci ga. Alikali ndoci dà ezi ndoci o, nà sunđa Soko a nà, u mǎ dàşa eza wangizi a: 3 ekpo ndoci dà ezi ga o; u be 'bà u dokun; ci ga, Ke mi ga be ewuñsuçci mi nyi. 4 Ama u jin wuncin ya u vanyi a: ama u gaga dà nyagban u bo, ci ga, Daga nà mi sunđa Soko a nà, mi mǎ dàşa

eza wangizi à nà; 5 ama ebo na ekpo nàna ègà mi suñ nà, mi à ke u gá be u nyi, kacin à, bibe nà wuñ ebe ka ndondo nà mi gá ábo. 6 Tsoci ga, Ye wo enya nà alikali nàna, nà de gasikiya à nà, gá nà. 7 Soko à ke ezatsitsaci uzi ga à, naži ètigi ya u be yigidi nyi to be yesi nyi nà, wuñ ayike u dé èwu nyagban saranyi ebo a bo nà? 8 Mi ga yà ye, gá, wuñ à şanin ke a ga. Ama, kami nà Egi nya eza à be na, wuñ à be tsun yiayakpe nimi yize o?

9 Jesu la ega anà sata tutun ga ya eza ndocizi naži áyakpe nimi atso o, a ci ga, a yi eza gasikiya zi nà, a ci ègà za naži ke nà ye: 10 Bagi guba da kata Soko dà jin aduwa; 'za eni yi Farisici, eza nà ke nà yi edugoci. 11 Farisici gá gikinji ci jin aduwa ya nimi wuñsto o aminga, ci ga, Soko, mi jin yebo ya we, nà mi yi ke eza wangizi naži ke nà à nà, nyanyagicizi, eza naži de gasikiya à nà, nyacidakizi, mi ma jin dozi edugoci nàna à. 12 Nimi efo gutwaba ndondo mi èwu nimi mi mǎda zuñ guba; mi mǎ èjin zanka nya enya ndondo nà mi de nà. 13 Ama edugoci, u gikinji 'bà kpako o, u kuñ acin la eye uzi lofiñ ci şamà le à, ama u fe da nyagban u piñ, ci ga, Soko guñ mi ye, mi lefijinci. 14 Mi ga ya ye, ga, Bagi nàna u da emi u, ci de gafara ga szabaci u: gama eza ndondo nà la nimi u woçin nà, a à la u gbà; ama eza nà à gbà nimi u nà, a à la u woçin.

15 A mǎ ku egi mamangi azi be 'bà Jesu, nà wuñ à lagwakuñ a nà: ama kami nà ezazunmazi uzi le wuncin ye nà, a nà wuñ. 16 Ama Jesu yi a be 'bà u, ci ga, Lugwa dzakangizi a be 'bà mi, ga kà a mǎ: gama nya dozi azi yi şarota nya Soko. 17 Gásikiya mi ga ya ye, ga, Eza ndondo nà àgo şarota nya Soko ke dzakangizi à nà, wuñ à lo u kponyi à. 18 Tişî ndoci gbiñ Jesu ga, ga, Malam wangí, ke enya mi à jin nà mi à gigun nya rayi hari lo nà o? 19 Jesu ga ya u, ga, Ebokinyabo we yi mi wangí o? eza ndondo da bo nà yi wangí nà à, afe nini kete, wunga yi Soko o. 20 Wo kpe gamizi ye, Ga danyaci mǎ, Ga wu 'za mǎ, Ga yi 'nya mǎ, Ga zuñ gamana mǎ, La kunkuñ ya nda we to nà we. 21 U ga, Enya naži kpata mi lagwasuñ a daga dzakangizi o. 22 Kami nà Jesu wo

wuncin nà, u ga ya u, ga, Enya nini dà bo nà wo de à nà: la enyà kpata na wo de na kùn, we ci la u gaya yajinçizi, we à de dukiya nimi şam o: wo ci 'o be lamitu mi. 23 Ama kami nà u wo wuncin nà, nyagbañ tà u şaranyi; gama u de dukiya nyasasanyi. 24 Kami nà Jesu le u ye nà, u ga. Eza nazi de dukiya nà, yeko nà a da a ci lo şarota nya Soko nà, u zo nyi da ya! 25 Gama wun a gama ya rakan nà wun à lo eyè nya èkin taru nà, ga dukiyadeci nà wun à lo şarota nya Soko nà. 26 Eza nazi wo wuncin nà, a ga, Ze a à boy a gancin o? 27 Ama u ga, Enya nazi eza wangizi jiñ wo à nà, Soko jiñ wo. 28 Piteru ga, Cinle, yi la nya yi lugwa yi ci lamitu we. 29 Jesu ga ya a, ga, Gäsikiya mi ga ya ye, ga. Eza ndondo da bo à, na la emi, ko nyimi, ko yegi bagizi ko enyamaciçi, ko egizi lugwa, ebo şarota nya Soko o, 30 na a de ga acin nà dokun, gbani be kami na da anà nyi à nyi à, to rayi hari lo nimi kami o nà èbe na.

31 Kanga Jesu ku eza guwo be o guba nyi gazi be 'bà u, u ci ga ya a, ga, Cinle, yi èda tiffin da Jerusalem, to enya kpata na anabizi ka da litafi o, na yi nya Egi nya eza nà, a gà átsa. 32 Gama a à la u dà Eza 'zi katizi gwa o, a à la u mi, a à jin u 'nyà dede, a à gbiñ miñciñni kpe u: 33 a à wu u bilala, a ci la u wu: efo taci wuñ à da kinnà re be. 34 A kpe enya ndondo nya enya nanazi ye à; gama a la ega so a, a ma kpe enya nazi u ga na à.

35 Kami nà Jesu tsoba Jeriko nà, bagi ndoci yebonci èfedun si yeko kapa o ejin bara: 36 kami nà u wo nà eza kàmà ègogà nà, u gbingà, ke dà bo. 37 A ga ya u, ga, Jesu nya Nazareti èggoga. 38 U kpogun, ga, Jesu, wo egi Dawuda, gun mi ye. 39 Eza nazi èşidzo nà, a nàwuñ fi u, ga, u sunsun: ama u kpogun ga acin şaranyi, ci ga, Wo egi Dawuda, gun mi ye.

40 Jesu gikinñi, ci ga, a la u a be 'bà u: kami nà u be tsoba u nà, u gbiñ u ga, ga, 41 Mgbà, ke we wa ga mi jin ya we o? U ga, Tsoci, nà mi à le 'bà ye nà.

42 Jesu ga ya u, ga, Le 'bà ye: yiyakpe nya we la we sagun o. 43 Edaga o, u le 'bà ye, ci lamitu u, ci la ciñwòn ya Soko: eza kàmà kpata, kami nà a le wuncin ye nà, a kiñ Soko.

19 JESU lo Jeriko ci èggoga. 2 Cinle, bagi na à yi Zakiyuş nà dà bo; u ma yi tişì nini nya edugocizi, u ci yi dukiyadeci. 3 U wa ga u le Jesu ye, eza nà u yi na; u ma jiñ u wo à, ebo eza kama o, gama u yi 'za kukurugi. 4 U bici da ye, ci gun gbanci ebo u de 'bà u le u ye; gama Jesu à be da yeko wuncin goga. 5 Kami nà Jesu be tun baga o nà, u ciñ fiti le, ci le u ye, ci ga ya u, ga, Zakiyuş, şanin, ciñ zin; gama mi à fedun emi 'o bo nyinà. 6 U ci şanin ciñ zin, ci go Jesu be ninmà nyi. 7 Kami nà a le wuncin ye nà, a kpata giñtiñ, ga, U da jiñ ega ya bagi na yi lefijinci nà. 8 Zakiyuş gikinñi, ci ga ya Tsoci, ga, Cinle, Tsoci, gafî nya dukiya mi, mi à la ya yajinçizi; to wun ayike mi go enya ndondo be eza ndondo nyi be boda şarota nya nà. mi à la enya guni ga u. 9 Jesu ga ya u, ga, Nyinà biboya be èmi ana, gama u ma yi egi nya Ibrahim. 10 Gama Egi nya eza u be nà wuñ à wa za, to nà wuñ à boy a, enya nà ágbinka nà.

11 Na a èwo ega nanazi na, Jesu la ega ndoci satatun ga ya a be, ebo na wuñ átsoba Jerusalem na, to ebo nà a yega şarota nya Soko à dzun be zuñni zuñni na. 12 Egogabo u ga, Saraki ndoci da ezi ndoci na lokpa nà, dà go şarota ya eti wuñtso, ci à keze zin. 13 U yi eza guwo nimi wuži uži o be, ci la pound guwo ya a, ci ga ya a, ga, Ye fe cewo be u nyi hari mi zin. 14 Ama eza 'zi uži a yebo wun à, a ci tun eza nya u kpa, ga, Yi wa nà bagi nana àsi yi ti nà à. 15 Kami nà u keze zin nà, zuñmà nà u go şarota nà, kanga u ga, wuži gazi na u la ewo ya nà, a yi a be 'bà u, nà wuñ à kpe kendona a cewo gi 'le na. 16 Nyà mafari be 'bà u, ci ga, Tsoci, pound nini nya we gi 'le pound guwo ndoci be. 17 U ga ya u, ga, Gawamà, wo yi wuži wang; ebo nà wo de aminci eti enya degi o nà, wo go yikunci eti ezi guwo o. 18 Bacı ma be, ci ga, Tsoci, pound nini nya we gi 'le pound gutsun ndoci be. 19 U ma ga ya u, ga, Wo ma go yikunci eti ezi gutsun o. 20 Eza ndoci be, ci ga, Tsoci, cibile, pound nini nya we dana, nà mi la so dà tswafagi o nà: 21 gama mi sunđa we, ebo nà we yi eza radzaci nà: enya nà wo la şisi à nà, wunga we èla o, we ci èmä 'yi nà wo dzo à nà.

22 U gə ya u, ga, Be ega misun 'o nyi mi à jin we siriya o, wo wuzi dede. Wo kpeteke mi yi eza radzaci nə, ci èla enyə na mi la şishi à nə, ci èmə' yi na mi dzo à nə; 23 ke jin we ci la ewó nyə mi də bank bo à, ebo efo na mi gá zin nə, mi à gbinga ewó nyə mi be èlè nyi? 24 U gə ya eza nazi egikinni tsoba nə, ga, Ye go pound nini be u nyi, la u ya eza nə de pound guwo nə. 25 A gə ya u, ga, Tsoci, u de pound guwo ani. 26 Gama mi gə ya ye, ga. Eza ndondo nə de 'nyə nə, a a la ya u: ama eza nə de 'nyə a nə, ka enyə nə u de nə, a à go wuncin be u nyi. 27 Ama makiri miži, eza nazi wa gə mi si a ti a na, ku a be babo, la a wu eye mi bo.

28 Kami nə Jesu gə acin nə, u da ye, ci èda fiñ də Jerusalem.

29 Kami nə Jesu tsoba Betfeji to Betani ebà pati nə a yi pati nyə Eşia nə, u tuñ ezazuñmə uzı 'za guba, 30 ci ga, Ye da dota nə də yegboro ye bo nə; kami nə ye gá lo u nə, ye à le kiatangi gigi ye, a la u gó, eza ndondo tu u le à: la u lò, ye ci la u be babo. 31 Wuñ ayike eza ndondo gbin ye ga na, ga Ebokinyabo ye èlò wuñ o? aninga ye à ga ya wuñ o, Tsoci èwa u. 32 Eza nazi u tuñ nə a da, a ci le u ye kendona u ga ya a na. 33 Kami na a èlò kiatangi gigi na, 'nyatsozi ga ya a, ga, Ebokinyabo ye èlò kiatangi gigi o? 34 A gə, Tsoci èwa u. 35 Aciñ a la u be 'bà Jesu o: a ci la ede aži kpe kiatangi gigi zuñmə o, a ci la Jesu ta bo. 36 Nə wuñ èlo na, a la ede aži ta zi yeko o. 37 Kami na u tsoba 'bà na wuñ à cín pati nyə Eşia nə, ezazuñməzi kpata eza kamə, a manin a ci kpoguñ kiñ Soko, ebo etuñ yekazi kpata nazi a leye na bo; 38 a ci ga, Alubarika da be Etsu nyi nə èbe nimi kaye nyə Tsoci o nə: mawo nimi şamə o, to ciñwoñ nimi şamə 'ti o. 39 Farisici ndocizi nazi də nimi eza kamə o nə, ga ya u, ga, Malam, nawuñpi ezazuñmə wezi. 40 Jesu gomi ga ya a, ga, Mi ga ya ye, ga, wuñ ayike eza nanaži àsunşun nə, takun nanaži à kpoguñ. 41 Kami nə Jesu átsoba ci le ezi gá ye nə, u tigi kpe u, 42 ci ga, Wuñ ayike wo gá kpe nə, nimi efo ana o, ka wotso, nyə enyə nazi yi nyə mawo nə! ama gbani a la a so eye wezi. 43 Gama efozi à be eti'o bo, nə makiri wezi a tu 'bà go wo ba nə, a à mə wo keze, a à la we kà də nin bo daga

kasə ndondo o, 44 a à la we gbin fianyi be kin nyi, to egi wezi nazi fi nimi 'o bo nə; a à lugwa takun nini ta doži o nimi 'o bo à; ebo nə wo kpe kami nə a à be 'bà we à nə. 45 Aciñga Jesu gadə kata Soko o, ci ya a nyi nyə dzuñ, eza nazi èkuñ 'nyə nə. 46 u ci ga ya a, ga, A ka u də litafi o, gä, Kata mi yi kata aduwa: ama ye la u ze kata nyə garadaciçi. 47 Jesu fe wu a 'gə yeliyeli nimi kata Soko o. Ama tişizi nyə manzi to rubutukaciçi to nusazi nyə eza kamə, a wa 'bà nə a à wuñ u nə: 48 a le enya ndondo ye nə a jin u wo nə à; gama eza kpata èşitukpa nə a à wo 'gə u nə.

20 EFO nini nimi efo gazi o, kami na Jesu èwu ezazi 'gə nimi kata Soko o, ci èla labari wangı jin a wazun nə, tişizi nyə manzi to rubutukaciçi to nusazi a be 'bà u; 2 a ci ga ya u, ga, Ta ya yi: Be yiko kici nyi we ejin enya anazi o? ko ze u yi o nə la yiko nanañ ya we nə o? U gomi ga ya a, ga, Mi ma à gbin ye ga nini; ze mi ga: 4 Baptisim nyə John, daga şamə o u fe be o, kaşin daga èbà eza wangizi o?

5 A du u wɔñ bë doži nyi, a ci ga, Wuñ ayike yi gá ga, ga, Daga şamə o nə; wuñ a ga, ga, Ebokinyabo ye yakpe wuñ a nyi o? 6 Ama wuñ ayike yi gá ga, ga, Daga ebà eza wangizi o nə; eza kpata à ke yi takun: gama a ya u gäsikiya ke John yi anabi nə. 7 A gomi, ga, A kpe 'bà nə u fe be nə à. 8 Jesu ga ya a, ga, Mi ma à ta ya ye nyə yiko nə mi èla jin enya nanaži à nə.

9 Jesu la ega nanaşatatuñ ga ya eza kamə, ci ga, Bagi ndoci sa kan, ci la u də enuñucizi gwa o, ci da ezi ndoci, wuñ à jin 'fo şaranyi. 10 Nə kami águn nə, u tuñ wuzi fi enuñucizi, nə a à la gafı nyə sunşun nyə kan ya u nə: ama enuñucizi wu u lu, a ci nyə u da be gwatsa nyi. 11 U tuñ wuzi ndoci fi a be: a mə wu u lu, a ci jin u 'nyə dede, a ci nyə u da be gwatsa nyi. 12 U tuñ eza tacı fi a be: a mə nyi u 'bà, a ci la u ce ya dé bo. 13 Kanga tsoci nyə kan gá ga, ga, Ke mi à jin jin nə o? Mi a tuñ egi ciñcinci mi da: ko a à la ciñwoñ yà u. 14 Ama kami nə enuñucizi le u ye nə, a du u wɔñ be doži nyi, ga, Nanañ yi egüngici: lugwa yi la u wu, nə yi à gi gun u nə. 15 Aciñ a la u ce ya ci kañ zuñmə o, a ci la u wu.

Ke tsoci nya kan gá à jin ya a ná o? 16 Wuñ à be la enunuci gazi wu, wuñ à la kan gá dà eza ndocizi gwa o. Kami ná a wo wunciñ ná, a gá, Soko à ye à. 17 Ama u ciñ a le, ci gá, Ke yi náñ ná a ka dà litafi o ná o,

Takuñ ná ebatuciñ navo ná,

Wunga a la jin tiñi nya kusuruwa o?

18 Eza ndondo ná gá ánikin ta takun náñ o ná, u gá ábá fi rukurukui; ama eza ndondo ná wuñ à ciñ kpe ná wuñ à la u bi ya.

19 Rubutukaciñ to tişizi nya manzi a wa 'bá a wóñ u kami ga; ama a sünd eza kama: gama a leye ke u la ega náñ satatun gá u eti a bo ná. 20 A fe tsua u, a má la eza ndocizi tudá lo bo, náñ à la nimi a sá eza gasikiyaži ná, ná a à wóñ u be ega u nyí ná, ná a à la u lo 'bá yiko to yikunci nya governor ná. 21 Acin a gbiñ u gá, gá, Malam, yi kpeteke we èggaga, we ci èwu a 'gá wangí ná, wo má èdasa fuñika nya eza ndondo à, ama we èwu a yeko Soko 'bá be 'mi gasikiya nyí; 22 Mgbá, gami èluguwa yi ta 'du ya Kaisar, ko yi ga ta ma? 23 Ama u le kisa a ye, ci ga ya a, gá, 24 La shiling nini be wu mi. Zasá to karatun nya ze u de o? A gá, Nyá Kaisar. 25 U ga ya a, Ebogabo ye la ya Kaisar enya náñ yi nya Kaisar ná, ye la ya Soko enya náñ yi nya Soko ná. 26 A wóñ ega wuncin be eye eza kama nyí wo à; egaze u áka a ye, a ci sunsun.

27 Kanga Sadusici ndocizi be 'bá u, eza náñ ga, gá, kinñá nya ezatsutsucizi dà bo à ná; a ci gbiñ u gá, 28 gá, Malam, Musa ka takada ya yi, ci gá, Wuñ ayike yegi bagi nya 'za gá átsu ná, ci de nyimi, ci de egi má à ná, yegi bagi u à la nyimi u, ci má 'gi ya yegi bagi u. 29 Acin, yegi bagizi 'za gutwaba dà bo le; nuguñci u la yawo, u ci be átsu, u de egi má à: 30 baci la u: 31 eza tací má la u; acinga eza gutwaba jin o; a ci átsu, a de egi má à. 32 Zuñma wunciñ o, nyizagi gá u be átsu. 33 Efo kinñá, ze wuñ a jin nyimi ya nimi a bo? gama eza gutwaba gá à la u jin nyimi le. 34 Jesu ga ya a, gá, Egizi nya kami aná la yawo, a má lo yawo: 35 ama eza náñ a leye ke a kuñ ná a tuñ 'bá kami gá o ná, to kinñá tataciñ ezatsutsucizi o ná, a la yawo à, má lo yawo à:

36 a má tsu wo be à: gama a yi 'nyá eni be mǎlayikaži nyí; a yi egizi nya Soko, ebo ná a yi egizi nya kinñá ná. 37 Ama ná a èla ezatsutsucizi nakin ná, Musa la wu yi o, 'bá ná a ka u da litafi o nya Cigbañ ná, kami ná u yi Tsoci. Soko nya Ibrahimia, to Soko nya Yisaku, to Soko nya Yakubu na. 38 U yi Soko nya ezatsutsucizi à, ama nya rayidecizi: gama eza kpata dà bo ya u. 39 Rubutukaciñ ndocizi gomi, ga, Malam, wo ga u ge. 40 Zuñma wunciñ o, a kara gbiñ u gá ndondò be à. 41 Jesu ga ya a, gá, Mgbá, ke a tata ci gá, gá, Kristi yi egí nya Dawuda ná o? 42 Gama Dawuda wuntso gaga nimi Litafi Zábura o, ga,

Tsoci ga ya Tsoci mi, ga,

Wo fedun şí gwalo mi bo,

43 Hari mi la makiri wezi ze esabicitia nya we.

44 Ebogabo Dawuda èyi u Tsoci o, ke u tata ci jin egí u ná o?

45 Be eye eza kama nyí kpata Jesu ga ya ezazunna uzi, ga, 46 Ye tsua rubutukaciñ, náñ wa gá a daza be èwò nyí náñ áto ná, a ci yebo misa dzuko, to esadunfezi nya mafari nimi mákantaži o, to esadunfezi nya mafari 'bá ná a ègi enyagici ná; 47 eza náñ èla katazi nya ekpoži wungi ná, to ná a à só u ná a jin aduwa gáka: şiriya à wóñ 'za náñazí şaranyi.

21 JESU la eye u lofiñ, ci le dukiyadecizi ye, náñ èla eriatwa azi da kata nya ewo o ná.

2 U má le ekpo ndoci yajinci ye, u ci èla anini guba dà baga o. 3 U ga, Be 'mi gasikiya nyí mi ga ya ye, ga, Ekpo yajinci náñ, enya ná u la dabo ná u dokun ga ná eza kpata la dà bo ná. 4 Gama eza náñazí kpata eti kundo nya a bo, acin a la da bo twaria o: ama ekpo náñ, eti yaji u bo, acin u la ewo kpata ná u de ná da bo o.

5 Ná eza ndocizi èggaga nya kata Soko ná, kendona u sá be takuñ wangizi nyí ná, to be eriatwaži nyí, u gá, 6 Enya náñazí ná ye leye ná, efozi à be, ná a à lugwa takun nin, ta dozi babo à, ná a àgbín ya ná a nyí à. 7 A gbiñ u gá, gá, Malam, kami kici enya náñazí à be o? to eri kici à dà bo kami ná enya anázi à be tsá ná o? 8 U ga, Tswa nimi ye, ebo a be la ye gbiñka má: gama ezazi dókuñ à be nimi kaye mi bo,

a ci ga, Mi yi Kristi; to, a ci ga, Kami átsotsotso: ga lamitu a mä. 9 Ama kami ná ye wo 'ga nyá 'kuñ, to ewuti ná, ye ga sawaniko mä: gama tile aciñ enya nanazi à be tsa bedzo o; ama etizo u yi zuñni zuñni à.

10 Kanga Jesu gá ya a, ga, Kiñ à nakiñ eti kin o, to sarota eti sarota o: 11 kin mä à sasa saranyi, to mäda, to pámvgugi à dä bo 'bà ndociñ o; to eri nazi wöncin ná nimi sama o. 12 Ama ná enya anazi kpata lá be à ná, a à lagwasun ye, a ci ga ye sun, a à la ye dä mäkantaži o, to kata zikozi, a à la ye be yita etsuñi to governorzi ebo kaye mi bo. 13 Wünçin kpata à keze jin eri ya ye be. 14 La Wünçin sisí nyagban ye bo, ná ye à kpaye wünçin bedzo à ná; nyá kendona ye à zegá na: 15 gama mi à la misuñ to yema ya ye, ná ewunşunci yezi kpata a gaga be u nyi wo à, a mä gbomi wò à ná. 16 Ama enyamacizi, to yegi bagizi, to yegi nyizagizi, to eyazi, a à woñ ye; a mä à lugwa a wu sañi nimi ye bo. 17 Eza kpata à ná ye vo ebo kaye mi bo. 18 Ama enyi nini kete nya eti ye, wuñ à gbiñ à 19 Be nyagbanwu ye nyi, aciñ ye à bo nyagbanin nya ye ya o.

20 Kami ná ye gá le ekunguncizi ye èma Jerusalem keze ná, kanga ye à kpeteke gbingbiñ u átsotsotso ná. 21 Kanga eza nazi fi Judia o ná, lugwa a bici a da patizi; to eza nazi fi tataciñ u bo ná, lugwa a dzuñ a da; to eza nazi fi lati o ná, a ga lo u mä. 22 Gama efozi nya egbaga dana, na enya kpata nazi a ka da litafsi o ná ga átsa. 23 Wala à be eti a bo, eza nazi yi be ewoñ nyi na, to ya eza nazi èyà egi ebé ye ná nimi efo gazi o! gama wala à dä bo nimi kin nyi o, to ewùn dä eti ezà nanazi o. 24 Gàmà a àwu a bë èbikò nyi, a mä à ku a konuzi la a da kin ndondo: Eza 'zì katizi mä à pa Jerusalem bici, hari kami nya Eza 'zì katizi gá águñ. 25 Eri ndociñ à dä nimi yigidi o, to nimi etswa o, to nimi tswangizi o; wala nya kinzi, to gbugbuke à dä bo nimi yiye o, ebo egunkpo nya edusá o to gbangba nazi nuwoñ èla ná. 26 Eza wangizi gá ázúntsü ebo dasur o, to ebo eyetu o nya enya gazi ná èbe yize ná: gama kagbozi nya sàmà à du dokun. 27 Kanga a à le Egi nya eza ye èbe nimi para nya sàmà o, be kagbo nyi to be

cinwoñ nyi dokun. 28 Kami ná enya anazi ya nyi tsa ná, ye cin fiti le, ye la eti yezi lofiñ; gama sisá nya ye átsotsotso. 29 Jesu la ega satatun gá ya a, ci ga, Cin gbanci le, to cigbänzi kpata: 30 kami ná a èdzwa fini ná, ye leye, yetso ma kpeteke zunzuñka átsotsotso ná. 31 Acinga yetso mä o, kami ná ye le enya anazi ye èbe ná, ye à kpeteke sarota nya Soko átsotsotso ná. 32 Gásikiya mi gá ya ye, gá, Eza wangizi nya gbani a à goga kponyi à, hari enya kpata átsa bedzo. 33 Sàmà to kiñ à goga: ama ega mizi a à goga kponyi à.

34 Ye tswa nimi ye, ebo nyabgàn ye u ga ágá sé be yekarala nyi ma, to pipe nya enyafincizi, to wanikosa nya kami aná, efo gá ci be dè ye dè ke tangi ná: 35 gama acinga wuñ à be tsun eza kpata nazi fi yize o ná. 36 Ebogabo ye tswa 'bà ka ndondo o, ye ci jin aduwa, ná ye à kuñ 'za ná à gagwa enya anazi kpata ná à be tsa ná, ye ci gikinmi yita Egi nya eza o. 37 Efo ndondo be yigidi nyi u dä kata Soko o èwu a 'ga; efo ndondo be yesi nyi u dzun da lele nimi pati o, ná a yi pati nya Èsia na. 38 Eza kpata a be 'bà u nimi kata Soko o be lažin nyi fufunyi, ná a à wo ega u ná.

22 GBANI aná, sala nya bread na de yeast à ná, ná a yi sala nya Zunga ná átsotsotso. 2 Tişizi nya manzi to rubutukacizi a wa 'bà na a à wu Jesu ná; gama a sundà eza kàmà.

3 Kanga Setan álo Judas ná a yi Iskariot na, ná yi 'za eni nimi eza guwo bë o guba nyi gazi na. 4 U da, da jin sawura be tişizi nya nyi manzi to be mayakizi nyi, nya enya ná wuñ à jin ci la u dä gwa a bo ná. 5 A manin, a ci lá ega sisí be u nyi, gá, a à ya u'wó. 6 U mä ye, u ci fe wa 'bà ná wuñ à la Jesu dä a gwa o, kami ná eza kàmà dä bo à ná. 7 Efo nya bread ná de yeast à ná be águñ, efo ná a zuñ nangi zunga ná. 8 Jesu tuñ Piteru to John, ci ga, Da, da jin şiri nya sala nya zunga ya yi, ná yi à gi u na. 9 A ga ya u, gá, Babo we èwa ga yi jin şiri o? 10 U ga ya a, ga, Cinle, kami ná ye gá lo ezi ana ná, ye à gun bagi ndoci ná èla mänge be nuwoñ nyi ná; lamitu u lo kata ná wuñ èlo na. 11 Ye à ga ya emitso, gá, Malam gá ya we, ga, Babo kata da o,

'bà nà mi à gi sala nyà zunga be ezazuñmà mizi niy nà o? 12 Wuñ à la kata fiti na wöncin nà wu ye, a la u tadzu ani: ye jin sıri baga. 13 A da, enyà nà u ga ya a nà, a le u ye aciñ: a ci jin sıri sala nyà zunga.

14 Nà kami águñ nà, Jesu fedun sısi, to tuñcizi dà gani be u nyi. 15 U ga ya a, ga, Saranyi, mi wa ga mi gi sala nyà zunga nàna be ye nyi bedzo mi ci jin wala: 16 gama mi ga ya ye, ga, mi à gi wuncin be à, hari wuñ átsa nimi şarota nyà Soko o. 17 U go daro, kami nà u la alubarika dà u nà, u ga. Go nàna, la u ga tataciñ ye bo: 18 gama mi ga ya ye, ga, Daga gbani o, mi à fiñ nuwoñ nya sunsun nya enu wain be à, hari şarota nyà Soko be bedzo. 19 U la bread, kami nà u la alubarika dà u, ci la u sa, ci la ya a nà, u ga. Nàna yi nàkà mi, nà a la twaria ebo ye bo nà: ye fe jin nàna ebo pipa mi bo. 20 Acinga mà u jin be daro nyi o, zuñmà nà a gi enyagici lozuñ nà, ci ga. Daro nàna yi alikawoli woro be egia mi nyi, nà áze ya ebo ye bo nà. 21 Ama, ciñle, egwa nyà eza na ejin mi rikici nà, u dà 'bà enyagici o be mi nyi. 22 Gäsikiya, Egi nya eza èda kendona a ka u nyà u dà litafi o nà: ama wala à be eti 'za gá o, nà ejin u rikici nà! 23 A ya dozi ga gbín, nyà ze dà nimi a bo nà à jin enyà nàna nà o.

24 Ewuñ mà dà tataciñ a bo be dozi nyi, nyà ze nimi a bo à wöncin ga kpata o. 25 Jesu ga ya a, ga, Etsuñi nyà Eza 'zì katizi ejin a rufuma; to eza nàzi jin a yikunci nà a yi a Eza Gurusi. 26 Ama u yi aciñ tataciñ ye bo à: ama eza na wöncin ga kpata tataciñ ye bo nà, lugwa u jin ke gwazumà ye nà; to eza na yi tişî nà, ke eza na èwùn ye na. 27 Gama ze wöncin ga dozi o, eza nà èfedun gi enyagici na, ko eza nà èwuñ ye nà o? Mgba, u yi eza nà èfedun gi enyagici na à? ama mi dà tataciñ ye bo ke eza na èwùn ye nà. 28 Ye mà yi eza nàzi dà ganí be mi nyi kami na a fe mǎ mi ciñle nà; 29 mi mà à la şarota ya ye, kendona Nda mi la ya mi nà, 30 nà ye à gi 'nyà, ye ci fiñ 'nyà ganí be mi nyi nimi şarota mi bo nà; ye ci fedun ta esadunfezi nya 'tsu o, ye ci gabò ya eti guwo be o guba nyi nyà Israel. 31 Tsoci ga, Simon, Simon, ciñle, Şetan u wa ga u la we, nà wuñ à la we

sà ke a sà alukamà nà: 32 ama mi jin aduwa ebo 'o bo, nà yiaykpe nyà we gà ágbà nà mǎ: to we, kami nà wo ze 'li bá nà, wo be kagbo ya yegi wezi. 33 U ga ya u, ga, Tsoci, mi jin sıri ani nà mi à da kata ziko to nà mi à tsu be we nyi nà gubaba. 34 Jesu ga, Mi ga ya we, ga, Piteru, bişé 'bá wuñ à ti nyinà à, hari wo gbo mi mi zuñ guta ga, wo kpe mi ye à.

35 Jesu ga ya a, ga, Kami nà mi tun ye da bambe emi nyà ewo nyi nà, to bambe nàmaba nyi, to bambe eda nyi, ye ágbà enyà ndondo? A ga, Enyà ndondo gbà yi à. 36 U ga ya a, ga, Ama gbani, eza nà de emi nyà ewó nà, u la wuncin, to nàmaba: to eza nà de à nà, u la èwò nya u kùn, ci si èbiko. 37 Gama mi ga ya ye, ga, enyà ana nà a ka dà litafi o nà. A lo u keba be gamibintuciñ nyi: wuñ à be tsà egwa mi bo, gama enyà nà yi nya mi nà, u de etizo. 38 A ga, Tsoci, ciñle, ebiko guba dàna. U ga ya a, ga, U kùn anì.

39 Jesu dzuñ da de, ci da kendona u daye jin nà ebà pati nyà Esia; ezazuñmà uzi mà lamitu u. 40 Kami nà u tuñ baga nà, u ga ya a, ga, Jin aduwa nà ye ga lo dà nimi mimaciñle o nà mǎ. 41 U ci kpeye be a nyi, ke 'bà nà a ce taküp wuñ à tuñ bo nà; ci kurura jin aduwa, 42 ci ga, Nda, wuñ ayike u ba we nà, la daro anà kega be mi nyi: ama u yi enyà nà ba mi nà we a jin nà a, sayi nà be we na. 43 Mälayika nya şamà be 'bà u, ci be u kagbo. 44 Ebo nà wuñ ejin wala nà, u jin aduwa şaranyi: enù nà u kpa na wuñ áke ke egia nà, u ciñzi kin bo. 45 Kami nà u nàkìn 'bà nà wuñ ejin aduwa nà, u be 'bà ezazuñmà uzi, u be tsuñ a èlele ebo nyagbàñtà o. 46 U ga ya a, ga, Ebokinyabo ye èelele o? nàkìn jin aduwa, nà ye ga lo dà nimi mimaciñle o nà mǎ. 47 Kami nà Jesu ègaga nà, ciñle, eza kamà be, to eza nà a yi Judas na, nà yi 'za eni nimi eza guwo be o guba nyi gazi nà, wuñ èsi a dzo, ci be 'bà Jesu nà wuñ à la emi dà u 'mi o nà. 48 Ama Jesu ga ya u, ga, Judas we à la emi dà Egi nya eza 'mi o jin u rikici? 49 Eza nàzi dà be u nyi nà, kami na a le enyà nà à be jin nà ye nà, a ga, Tsoci, yi la ebiko ka a? 50 Eza ndoci nimi a bo kà wuñi nya tişî nya manži ebiko, ci la tukpa

gwalo u ba ya. 51 Jesu gomi, ga, Ye la u lugwa acin. U ci lagwakun tukpa u, ci ágena. 52 Kanga Jesu ga ya tişizi nya manzi, to mayakiçi nya kata Soko to nusazi, nazi be 'bà u nà, ga, Ye dzun be be ebikozi nyi to be rongbozi nyi ke a wọn garadaci nà? 53 Kami nà mi dà be ye nyi yeliyeli nimi kata Soko o na ye ta gwa yezi wọn mi à: ama nàna yi kami ye, to yiko nya bazikó.

54 Kanga a wòn Jesu, a ci la u da, a ci la u be emi nya manko. Ama Piteru fe lamitu u be da 'bà kpako o. 55 Kami nà a gun 'nà da kata nkó o nà, a ci fedun zi bo gani nà, Piteru be fedun da tataciń a bo. 56 Nyantsugi ndoci le u ye nà wuñ èfedun tsoba enà nà, u fe ciń u le şaranyi, ci ga, Bagi nàna mà dà be u nyi. 57 Ama u gbomi, ci ga, Nyizagi, mi kpe u ye à. 58 Eka ga degi be, eza ndoci le u ye, ci ga, Wo yi 'za eni nimi a bo. Piteru ga, Bagi, u yi mi à. 59 Zuñmà wuñciń o, ke efìn nini nà, eza ndoci be gaga, ga, Be'mi gasakiya nyi, bagi nàna mà dà gani be u nyi: gama u yi Galilici. 60 Ama Piteru ga, Bagi, mi kpe 'nyà nà wo ga nà à. Edaga o, kami nà wuñ ègaga nà, biše 'bà ci ti. 61 Jesu ke 'ye ze ciń Piteru le. Piteru ci pa 'ga nà Tsoci ga nà, kendondu u ga ya u nà, ga, We à gbo mi mi zuñ guta bedzo, biše 'bà ci ti nyina. 62 Piteru dzuñ dà de, da tigi hari.

63 Bagizi nazi èlagwasuñ Jesu nà, a la u mi, a ci že u 'nya. 64 Kami nà a la ede pa u 'ye o nà, a gbin u ga, ga. Ta ya yi: ze gba'o dzu o? 65 A mà gaga ndocizi dokun tu u, a ci la u mi. 66 Kami nà ebà átiñye lažin nà, nusazi nya eza kàmà, to tişizi nya manzi, to rubutukacizi, a áyeka 'bà eni o: a la Jesu da nkó a, a ci ga, 67 Wun ayike we yi Kristi nà, ta ya yi. Ama u ga ya a, ga, Wuñ ayike mi gá ta ya ye nà, ye à gogà à: 68 wuñ ayike mi à gbin ye ga nà, ye àze mi ga à. 69 Ama daga gbani o, Egi nya eza à fedun si' gwalo nya kagbo nya Soko o. 70 Kanga a kpata ga, Egi nya Soko we yi kanga o? U ga ya a, ga, Ye ga, ga, mi yi o. 71 A ga, Erijinçí kici yi èwa be o? gama yetso wo nya misun u ani.

23 EZA kpata áánakin, a ci la Jesu be 'bà Pilatu. 2 A ýá ebo nyi datu u, a ci ga, Yi le eza nàna ye, wuñ èla nyagban nya eza 'zi

yizi zeba, u mà èkà eduta ya kaisar, ci ga, wuñtso yi Kristi to etsu. 3 Pilatu gbiñ u ga, ga, Etsu nya Yahudiži wo yi o? U go u mi, ga, Wo ga u ani.

4 Kanga Pilatu ga ya tişizi nya manzi to ya eza kamazı, ga, Mi le lefi ndondo ye be bagi nàna nyi à. 5 Ama ewùn a nàna u da ye ga panyi, a ci ga, Wuñ èla nyagban nya eza kpata şekpe, ci èwu a 'ga nimi Judia kpata o, to daga Galili o da be 'zi babo. 6 Ama kami nà Pilatu wo wuñciń na, u gbinga, wuñ ayike Galilici u yi o nà. 7 Kami nà u kpe ga u yi nya kin nya Herodi nà, u tuñ u da 'bà Herodi, gama wuñtso da Jerusalem o kanga.

8 Kami nà Herodi le Jesu yé nà, u mánîn, sárányi: gama wuñ ájiń 'fo nà u wa le u ye nà, gama u wo labari nya u dokun; u mà wa ga wuñ à le enya yeka ye na wuñ à jin nà. 9 U gbin u ga enya dokun; ama Jesu ze u ga enya ndondo à. 10 Tişizi nya manzi to rubutukacizi a zi bo fe dabotu u şaranyi. 11 To Herodi be ekunguñci üzì nyi a gba u ye, a ci la u mi, a ci la u fà 'wo wangí, a ci tuñ u lo 'bà Pilatu be. 12 Efo ga Herodi to Pilatu a da dozi 'ya be: gama a zi dozi le.

13 Pilatu, u yi tişizi nya manzi to sarakizi nya eza kàmà be yekà, 14 ci ga ya a, ga, Ye la bagi nàna be 'bà mi, ke 'za nà èla nyagban nya ezazi zeba nà: cińle, mi gbiñ u ga eye ye bo, mi mà le lefi ndondo ye be bagi nana nyi à, nya enya gazî nà ye èdabotu u nà à: 15 eye, to Herodi mà de à: gama u tuñ u be 'bà yi be; cińle, u jin enya ndondo nà kuñ nà a à la u wu nà à. 16 Ebogabo mi à diñ u bilala, ci la u lugwa o. 17 (Gama tile sayi wuñ à la 'za eni lugwa ya a nimí sala ga o.) 18 Ama a kpogun kpata 'bà eni o, a ci ga, La bagi anà da, la Barabbas lugwa ya yi: 19 eza nà a la dà kata ziko o nà; ebo kangara ndoci nà u jin ezi nin bo ci wu 'za nà. 20 Pilatu, ebo na u wa ga u la Jesu lugwa nà, u gaga ya a be; 21 ama a kpogun, ga, La u kà ba ebu o, la u kà ba ebu o. 22 U ga ya a zuñ taci, ga, Ebokinyabo, ke enya dede bagi nàna jin o? mi le lefi nya wuñ ye be u nyi à: mi à diñ u bilala, ci la u lugwa. 23 Ama a kpogun şaranyi, a wa ga a la u kà ba ebu o. Emita nya a ágà nya u. 24 Pilatu ga, a da jin enya nà a wa nà.

25 U ci la lugwa yà a ezà nà a wá nà, ezà gá nà a la dà kata zíko o nà, ebo kangara to ezawu o; ama u lugwa a jin enyà nà a wa nà be Jesu nyi.

26 Kami nà a éla Jesu lo nà, a lagwasun eza ndoci, Simon nya Sairini, nà èzin lati nà, a ci la ebu tu u, nà wuñ à la u lamitu Jesu nà. 27 Eza kàmà nà dokuñ nà lamitu Jesu, to nyizagi nàzi etigi to nàzi èkpogun ebo u bo nà. 28 Ama Jesu ke 'ye ze cin a le, ci ga. Egi nyizagizi nya Jerusalem, ga tigi ebo mi bo mà, ama tigi ebo eti yetso o, to ebo egi yezi o. 29 Gàmà ciñle, efozi à be, nà a à ga, ga, Alubarika dà be nyizagizi nya nàzi ma 'gi le à nà, to gbakozi nàzi mà 'gi le a nà, to ebezi nàzi a ye le à nà. 30 Kanga a à ya 'ga nyi gá ya patikozi, ga, Ciñ kpe yi; to ya patigizi, Ciñ kpe yi. 31 Gàmà wuñ ayike a jin enyà anàzi be cibgban fumfurú nyi nà, ke a à jin be cibgban kansanà nyi nà o? 32 Lefijincizi eza guba ndoci mà dà bo, nàzi a la lo be Jesu nyi, nà a à wu a nà.

33 Kami nà a be tuñ 'bà ndoci nà a yi Etivo nà, baga a la Jesu kà ba ebu o, to lefijincizi gazi, 'za eni dà gwalo o, baci mà dà gwapiñ o. 34 Kanga Jesu ga, Nda, jin a gafara; gàmà a kpe nya nà a ejin nà à. A ce 'dzu, a ci là èwo uzi ga tataciñ a bo. 35 Eza kàmà gi bo fe ciñ a le. Tisizi mà la u mi, a ci ga. U bo eza ndocizi ya; lugwa u bo nimi wuñtso ya, wuñ ayike nanà yi Krisiti nya Soko, ezatsitsaci u nà. 36 To ekunguncizi mà la u mi, a ci be 'bà u, a ya u ege baka fiñ. 37 A ci ga, Wuñ ayike Etsu Yahudizi we yi o nà, bo nimi 'o ya. 38 A ka tákàda ndoci la u dà eti ta u bo, ci ga, NANÀ YI ETSU NYA YAHUDIZI.

39 Lefijincizi nini nà ba bo nà gi u toko, ci ga, We yi Kristi à? bo nimi 'o ya to yi. 40 Ama baci nà u wuñ, ci ga, Wo sundà Soko kpónyi à, dàgà nà siriya nini wòñ we nà? 41 Nyà yi mà go yi nyi; gàmà yi égo lada nya 'tuñ yi; ama bagi nanà u jin lefi ndondo à. 42 U gá, Jesu, gá ba mi tà mà, kami nà wo tuñ 'bà sarota we nà. 43 Jesu gá ya u, gá, Gàsikiya mi gá ya we, ga, Nyinà we à dà gani be mi nyi nimi Paradise o. 44 U yi ke efin gutswanyi nà, kin kpata ásízikò, hari da efin gutwani. 45 Yigidi áze zíko: to ede yeka

nyà kata Soko álé tatacin o. 46 Kami nà Jesu kpogun saranyi nà, u gá, Nda, mi la rayi mi dà 'o gwa o: kami nà u gá acin nà, rayi u wuñ ágogá. 47 Kami nà mayaki le enyà nà ájin nà ye nà, u la ciñwòn ya Soko, ci ga. Be 'mi gasikiya nyi bagi nanà yi eza gasikiya. 48 Eza kpata nà áyekà be ciñ wunciñ le nà, kami nà a le enyà nà ájin nà ye nà, a fe da nyagban a piñ, a ci keze da. 49 Ezakà uzi kpata, to nyizagizi nàzi lamitu u dàgà Galili o be nà, a zi 'bà kpako o fe ciñ enyà anàzi le.

50 Ciñle, bagi ndoci nà a yi Yusufu nà, saraki u yi o; u mà yi 'zaguru, to eza gasikiya; 51 (eza gá u jin yeda be sàwura nyi to etuñ nyà a à,) Arimatiaci u yi o, nà yi ezi nya Yahudizi nà, u mà ètu bibe nya sarota nya Soko ye: 52 bagi gá u da 'bà Pilatu, u ci bà èkuñ nyà Jesu be u nyi. 53 U la u ciñ, ci la u pa dà ede bokun o, ci la u cici koşa na a gba nimi takun wöncinko o nà, 'bà nà a la la eza ndondo ci bo le à nà. 54 Efo gá u yi efo Sirijin, efofaci átsotsó. 55 To nyizagizi mà, nàzi be be Jesu nyi dàgà Galili o nà, a fi zummà o, a ci be ciñ koşa le, to kendona èkuñ u ci nà. 56 A keze da, a da jin turarezi to emízi. A fa efofaci, kendona gami ga nà.

24 AMA efo mafari nya efo gutwaba, be lalaçin nyi, a be koşabà, a ci ku turarezi nà a jin nà be. 2 A be le takun ye ápiñ ya dàgà 'bà koşa o. 3 A gàdà lo nin, ama a le èkuñ nya Tsoci Jesu ye à. 4 Kami nà wunciñ èka a ye saranyi nà, ciñle, bagi guba gikinni tsoba a, èwo azi fe banà: 5 ebo nà nyizagizi ásùndà nà, a la eye azì kpe kin, bagizi ga ya a, ga, Ebokinyabo ye èwa rayideci za tatacin ezatsutsuciñ o? 6 U dà babo à, wuñ ánàkiñ: ye pa 'gá nà u gá ya ye nà kami nà u yi dà Galili o nà, 7 ci ga, A à la Egi nya eza dà lefijincizi gwa o, a à la u kà ba ebu o, efo tací wuñ à dà kinjá re be. 8 A pa ega uzi, 9 a ci keze da dàgà 'bà koşa o, a ci ta enyà anàzi kpata ya eza guwo be 'ni nyi gazi, to ya eza kpata nàzi ke nà. 10 U yi Mariyamu Magdalaci, to Joana, to Mariyamu nà nya Jamesi: to nyizagizi ndocizi nàzi dà be a nyi nà, nàzi ta enyà

anazi ya tunci gazi na. 11 Ama ega azi yi ke ega banza nà eye a bo; a mä goga a à. 12 Ama Piteru nakin, ci bici da 'bà koşa; ci ya 'ti, ciñ nin le, u le ede bokunzi ye, a zì bo kanyi; u ci da 'mi u, u fe kpaye da nyagban u bo nyà enya nà átsa nà.

13 Ciñle, eza guba nimi a bo, a èda dota ndoci efo ga, nà a yi Imeas nà, u kpeya be Jerusalem nnyi ke mile gutswanyi nà. 14 A fe baza be dozi nyi nyà enya kpata nazi átsa nà. 15 Kami nà a èbaza a ci ègbín dozi ga nà, Jesu wuñtso yeba a, ci da be a nyi. 16 Enyà áka a 'ye, ebo a ga kpe u ye mä. 17 U ga ya a, gä, Ke èzaba nñazì nà ye èba be dozi nyi, ye ci èdaza nà yi nà o? A gikinni, eye a ci ánu. 18 Eza nini nimi a bo, kaye u yi Kliopas gomi ga ya u, gä, Ega we yi o, we ci ñáJerusalem o wo gbawogi, wo ci kpe enya nñazì átsa baga efo nñazì ye à? 19 U ga ya a, gä, Enyà kicizi o? A ga ya u, gä, Nya Jesu nya Nazareti, nà yi anabi nà wöncin be etuñ nyi to be ega nyi nà, eye Soko o to eye eza kàmà kpata o: 20 to kendona manzi to tisi yizi la u wöñ, a ci wöñ u siriya nà a à la u wu nà, a ci la u kà ba ebu o. 21 Ama yi yakpe u, ga, wunga u yi o nà à sa Israel na. Ama bambè wüncin nyi, nyína ágùn 'fo guta nà a jin enya anazi nà. 22 Be 'mi gasikiya nyi, nyizagi ndocizi nazi yi nyà ena yi nà, a la ega be ka yi ye, gama a da 'bà koşa be larazin nyi; 23 kami nà a le ekun u ye à nà, a be gä, ga, a le anuri nyà malayikaži ye, nazi ga u da rayi o nà. 24 Eza ndocizi nimi yi bo, nazi dà be yi nyi nà, a da 'bà kòşa, a ci le u ye kendona nyizagizi ga nà; ama a le wuñtso ye à. 25 Kanga Jesu ga ya a, gä, Ye gburgukecizi, to nazi gboka nyagban o, nà ye à yakpe ega kpata nà anabizi ga nà! 26 U ge nà Kristi à jin wala enya anazi, ci da tsun ciñwöñ u nà à? 27 U ci ya daga ebà Musa o to dagà ebà anabizi o kpata, ega kpata na fi rubutu lilici o, ci yi nya eti wuñtso nà, u la u kpeye ya a. 28 A èla tsoba dota ga, 'bà nà a èlo nà: u jin ke wun à da ye nà. 29 Ama a tà u gwa, gä, Feduñ be yi nyi: gama eye èla si, yigidi èla lo. U da nin da feduñ be a nyi. 30 Kami nà u feduñ gi enyagici be a nyi nà, u la bread, ci la

alubarika da u, ci la u sa, ci la ya a. 31 Eye azi ákpe, a ci kpe u ye; a ci u bo zunni. 32 A gä ya dozi, ga Nyagban yi wonà nimi yi bo à, kami nà u gaga ya yi nimi yeko o nà, to nà u la rubutu lilici kpéyé ya yi nà à? 33 A nakin edaga o, a keze da Jerusalem, a ci be le eza guwo be 'ni nyi gazi ye áyekà dà 'bà eni o, to eza nazi dà be a nyi nà, 34 a èga, ga, Be 'mi gasikiya nyi Tsoci ánakin, ci la nimi u wu Simon. 35 A ma ta enya nazi ájin nimi yeko o nà, to kendona a kpe u ye be sisà nyi nyà bread nà.

36 Kami nà a ègaga aciñ nà, Jesu wuñtso be gikinni tataciñ a bo, ci ga ya a, gä, Lafiya u dà bo ya ye. 37 Ama a fe kuñ ñaka a ásunđà, a yega a le finfigi ye. 38 Jesu ga ya a, ga, Ebokinyabo ye sunđa o? ebokinyabo yekpazi fi nyagban be yo? 39 Ciñ egwa miži to bici miži le, na u yi mi mitso nà: lagwato mi, ciñ mi le; gama finfigi u de ñaka to tsukunzi à, kendona ye leye mi de nà. 40 Kami nà u ga aciñ nà, u la egwa uži to bici uži wu a. 41 Nà a la goga à nà, ebo ninmà o to yeka, u ga ya a, ga, Ye de enyagici ndondo dà babo? 42 A sa nyikapoci la ya u. 43 U go wuncin, ci la u gi eye a bo.

44 U ga ya a, ga Ega gazi nyà mi danà, na mi ga ya ye nà, kami nà mi dà ganí be ye nyi nà, ga, kendona u yi tile na enya kpata gà átsa nà, nazi a ka dà ataura o nya Musa o nà, to nimi anabizi o, to nimi Zâburà o, ebo mi bo. 45 Kangà u la yemà a kpé, nà a à kpe rubutu lilici ye nà; 46 u ci ga ya a, gä, Acinga a ka u da litafi o, nà Kristi à jin wala, ci à ñakin efo taci tataciñ ezatsutsucizi o nà; 47 to nà a à jin yiže kàmà wazuñ be kaye u nyi nà, nyà tuba, to nyà gafara nya lefizi, a ci ya daga ebà Jerusalem o. 48 Ye mä yi erijinciži nyà enya anazi. 49 Ciñle, mi à tun alikawoli nyà Nda mi be eti ye: ama ye feduñ dà ezi nin bo, hari a la yiko fà ye daga fiti o.

50 A dzun, u mä si a dzo hari be Betani nyi: ci ta egwa uži jin a alubarika. 51 Kami nà wuñ èjin a alubarika nà, u kega be a nyi, a ci la u da sàma. 52 A gba u, a ci keze da Jerusalem be ninmà wöncinko nyi: 53 ka ndondo a fi kata Soko o, èkin Soko.

LABARÌ WANGI
KENDONA
JOHN KA U NA

1 NIMI mafari o Egá gá dà bo, Egá gá dà be Soko nyi, Egá gá Soko u yi o. 2 Wunga dà be Soko nyi nimi mafari o. 3 U jin enya kpata o; to bambe u nyi enya ndondo dà bo e wun jin à nyi à. 4 Rayi dà nimi u bo; to rayi gá yi bayetiñ nyä eza wangizi o. 5 Bayetiñ ènàna nimi baziko o; baziko mä kpe u ye à. 6 A tuç bagi ndoci be daga 'bà Soko o, kaye u yi John. 7 Wunga bë ebo eri o, nà wuñ à jin eri ya bayetiñ nà, nà eza kpata à yakpe ebo u bo nà. 8 U yi bayetiñ gá à, ama u be nà wuñ à jin eri ya bayetiñ gá na. 9 Bayetiñ gasikiya dà bo, bayetiñ gá ènàna ba eza kpata na be yiye nà. 10 U dà nimi yize o, wuñtso ma jin yize o, yize mä kpe u ye à. 11 U be 'bà eza uži, eza uži mä go wuñ à. 12 Ama eza nazi go u nà, a ci yakpe kaye u, u ya a yiko nà a gà áze egizi nyä Soko na: 13 eza nazi a mä be egia nyi à nà, u mä yi be wuwa nyi nyä nákà à, u mä yi be wuwa nyi nyä eza wangizi à, sayi nyä Soko. 14 Egá ga bë áze nákà, u ci fedun da tatacin yi bo, (yi mä le ciñwoñ u ye, ciñwoñ u yi ke egimaci nini kete nyä Nda nà,) u se be manà nyi, to be gasikiya nyi. 15 John u jin eri ya u, u ci kpogun, ga, Wunga yi eza nà mi ga, ga. Wun nà èbe da zunma mi bo nà, wunga aze edzoşici mi o: gama u si mi dzo. 16 Gama nimi şise u bo yi go ani kpata, manà eti manà o. 17 Gama ataura be be egwa Musa nyi; ama manà to gasikiya be be Jesu Kristi nyi. 18 Eza ndondo le Soko ye le à; Egimaci nini kete, nà dà nyagban Nda o nà, wunga ta egá wuñ o.

19 Nanan yi eri nyä John, kami nà Yahudizi tuç manzi to Livaicizi be 'bà u dagà Jerusalem o na a be gbiñ u ga, ga, Ze we yi o? 20 U ye, u gbomi a; u ye; ci ga, Mi yi Kristi à. 21 A gbiñ u ga, ga, Ke u yi o? Elijah wo yi o? U ga, Mi yi Elijah à. Anabi gá wo yi o? u gomi, ga, Eye.

22 Kanga a ga ya u, ga, Ze we yi o? nà yi à de' bà wunyà ya eza nazi tun yi be nà. Ke wo ga nyä wotso o? 23 U ga, Mi yi emi nyä eza nà èkpogun nimi gonta o na, ga, Ye ye yeko Tsoci jin gborø, kendona anabi Isaiya ga nà. 24 Eza nazi a tuç be nà, nyä Farisicizi a yi o. 25 A gbiñ u ga, a ci ga ya u, ga, Wuñ ayike we yi Kristi à, to Elijah à, to anabi gá à nà, ebokinyabo we ejin baptisim o? 26 John go a mi, ga, Mi ejin baptisim be nuwoñ nyi: ama eza nini ègikinñi tatacin ye bo, nà ye kpeye à nà, 27 wun u yi o, nà èbe da zunma mi bo nà, ègbän nyä èdà u, mi kün acin lò wuñ à. 28 A jin enya anazi nimi Betani o zuñma Jordan o, 'bà nà John ejin baptisim nà.

29 Yeli, John le Jesu ye èbe 'bà u, ci ga, Cinle, Kingbagbagigi nyä Soko dana, nà à ku lefi nyä yize da ya nà! 30 Wunga yi eza nà mi ga, ga, Zuñma mi bo bagi ndoci èbe nà áze edzoşici mi nà o: gama u si mi dzo. 31 Mi mä kpe u yi à; ama sayi nà a à la u tula ya Israel nà, ebogabo mi be jin baptisim be nuwoñ nyi o. 32 John jin eri, ci ga, Mi le Ruhu ye ècín daga şama o, ke lukongi nà; u ci ta 'ti u bo. 33 Mi mä kpe u ye à; ama wuñ nà tuç mi be jin baptisim be nuwoñ nyi na, wunga ga ya mi, ga Eti eza nà wo gá le Ruhu ye ècín, ci ta u 'ti o nà, wunga yi wuñ nà ejin baptisim be Ruhu Lilici nyi nà o. 34 Mi leye, mi mä jin eri, ga, nana yi Egi nyä Soko.

35 Yeli, John gikinñi, to ezazunma uzi eza guba; u fe ciñ Jesu le nà wuñ èdaza nà, ci ga, Cinle Kingbagbagigi nyä Soko dana! 36 Ezazunmaži eza guba a wo 'ga nà u ga nà, a ci lamitu Jesu. 37 Kanga Jesu ke 'ye ze, ci le a ye èlamitu u, ci ga ya a, ga, Ke ye èwa za o? 38 A ga ya u, ga, Rabbi (wuñçin, nà a ze u 'ga nà yi, Malam), babo we èfedun o? 39 U ga ya a, ga, Be, ye à leye! A be le 'bà nà wuñ èfedun nà ye; a ci feduñ be u nyi efo ga: gama u yi

ke efin guwo na. 40 Eza nini nimi eza guba o, nazi wo 'ga John a ci lamitu Jesu na, sunu u yi Anderu, yegi bagi nya Simon Piteru. 41 U da le Simon yegi wuntso ye bedzo, u ci ga ya u, ga, Yi le Mesaya ye ani (wuncin, na a ze u 'ga na yi, Kristi). 42 U la u be 'ba Jesu. Jesu ciñ u le, ci ga, Wo yi Simon egi nya Jona: a à yi we Sifas (wuncin, na a ze u 'ga na yi, Piteru).

43 Yeli, Jesu wa ga u dzuñ da Galili, ci le Filipu ye, Jesu ga ya u, ga, Lamitu mi. 44 Filipu yi Betsaidaci, ezi nya Anderu to nya Piteru. 45 Filipu u le Nataniel ye, ci ga ya u, ga. Yi le u ye ani, wuñ na Musa ka nya u da ataura o, to na anabizi ka nya u na, Jesu nya Nazareti, egi nya Yusufu. 46 Nataniel ga ya u, ga, Enya wangi ndondo dzuñ be wo nimi Nazareti o? Filipu ga ya u, ga, Be ciple. 47 Jesu le Nataniel ye, ci èbe 'ba u, u ga nya Israelci dana, manafiki da nimi u bo à! 48 Nataniel ga ya u, ga, Babo wo kpe mi ye o? Jesu gomi ga ya u, ga, Na Filipu la yi we à na, kami na wo da gbancita o na, mi le we ye. 49 Nataniel gomi ga ya u, ga, Rabi, wo yi Egi nya Soko; wo yi Etsu nya Israel. 50 Jesu gomi ga ya u, ga, Ebo na mi ga ya we, ga, mi le we ye gbancita o na, wo yakpe? We à le enya nazi wöncin ga nanazi na ye. 51 U mä ga ya u, ga, Gäsikiya, gäsikiya, mi ga ya we, ga, Zuñma gbani o, ye à le şamä ye ákpé, to malayikazi nya Soko a fe gun a fe ciñ be 'ba Egi nya eza o.

2 EFO tac i jin yawo nimi Kena nya Galili o; nnä nya Jesu da baga o: 2 a mä yi Jesu, to ezazuñma uzi be 'ba na a ejin yawo na. 3 Kami na wain ázo na, nnä nya Jesu ga ya u, ga, A de wain à. 4 Jesu ga ya u, ga, Nyizagi, kici yi nya mi be we nyi o? kami mi la tuñ à. 5 Nnä u ga ya egikatazi, ga, Enya ndondo na u gá ga ya ye na, jin u. 6 Dukun nya takun gutswanyi zi baña o, kendona zizi nya nuwoñfu nya Yahudizi yi na, a ègo nuwoñ nya baboko guba ko guta. 7 Jesu ga ya a, ga, La nuwoñ se dukunzi. A se a hari be misuñ nyi. 8 U ga ya a, ga, To gañcin, ye ci la u lo 'ba tiși nya yawo. A la u lo. 9 Kami na tiși nya yawo fin nuwoñ na áze wain

na, u kpe 'ba na u fe be na à, (ama egikatazi nazi to nuwoñ na, a kpe,) tisi nya yawo u yi ebá yawo be, 10 ci ga ya u, ga, Bagi ndondo èla wain wangi be bedzo; to kami na bagizi fiñ u saranyi na, kanga na ge à na: ama wo la wain wangi siñ ka gbani. 11 Nnäna yi mafari nya enya yekazi nazi Jesu jin nimi kena nya Galili o na, u ci la ciñwoñ u tula; ezazuñma uzi ma yakpe u.

12 Zuñma wuncin o, Jesu da Kapernaum, to nwi, to nnä u, to yegi bagi uzi, to ezazuñma uzi: a jin 'fo baga bo à. 13 Sala nya zunga nya Yahudizi átsotsø, Jesu da 'fiñ, da Jerusalem. 14 U leye nimi kata Soko o, eza nazi èkuñ nänkozi, to kingbagbazi, to lukongizi na, to ewósacizi a èfedunzi bo. 15 Jesu la ègbèn tetangi tin bilala, u ci nya a dzuñ kpata kata Soko o, to kingbagbazi, to nänkozi; ci la ewó nya ewósacizi ze ya, ci la esako azi ze kpe; 16 ci ga ya eza nazi èkuñ lukongizi na, ga, Ku enya anazi da; ga la kata nya Nda mi ze kata woce mä. 17 Ezazuñma uzi a pa ega na a kà da litafi o na, ga, Aniyà nya kata we à la mi gi. 18 Kanga Yahudizi gomi ga ya u, ga, Eri kici we à la wu yi, daga na we ejin enya anazi na o? 19 Jesu gomi ga ya a, ga, La kata Soko ana gbin, nimi efo guta o mi à la u nakin. 20 Kanga Yahudizi ga, Eya şiba be o gutswanyi nyi acip a fe tu kata Soko nänä o, we à la u nakin nimi efo guta o? 21 Ama u gaga nya kata Soko nya nänä u. 22 Ebogabo kami na u nakin tatacín ezatsutsuciži o na, ezazuñma uzi a pa na u ga ega nänä ya a na; a ci yakpe rubutubilici, to ega na Jesu ga na. 23 Kami na Jesu da Jerusalem o efo nya sala nya zunga na, eza dokun yakpe kaye u, a fe ciñ enya yekazi nazi u jin na le. 24 Ama Jesu u la nimi u kpetso a à gama u kpe eza ndondo ye, 25 u mä wa ga eza ndondo à jin eri ya eza wangizi à; gama wuntso kpe enya na da nimi eza wangizi o na.

3 **BAGI** ndoci nya Farisicizi da bo le, kaye u yi Nikodimus, tiși nya Yahudizi: 2 eza gá be 'ba Jesu be yesi nyi o, ci ga ya u, ga, Rabbi, yi kpeteke malam na fe dagà 'ba Soko o be na wo yì o: gama eza ndondo jin enya yeka nänazi na we ejin

na wo à, afe Soko dà be u nyi. 3 Jesu gomi ga ya u, ga, Gäsikiya, gäsikiya, mi ga ya we, ga, Kaga a ye 'za mä be à, u le şarota nyä Soko ye wo à. 4 Nikodimus ga ya u, ga, Ke a à tata ci ye 'za mä be kami na wuñ äjin nusa na o? u lo gbako ma u zuñ guba a ci ye u mä wo o? 5 Jesu gomi, ga, Gäsikiya, gäsikiya, mi ga ya we, ga, Kaga a mä 'za be nuwoñ nyi, to be Ruhu nyi à, u lo şarota nyä Soko wo à. 6 Enyä na nañka ma na, u yi nañka to enya na Ruhu ma na, u yi ruhu. 7 Ga lugwa enyä na mi ga ya we na ka we ye mä, Sayi a ye ye mä be. 8 Efe ètswa lo 'bà na ba u na, wo wo dukuñ, ama wo kpe 'bà na u fe be na à, to 'bà na wuñ èlo na à: acinga mä u yi nyä eza ndondo na Ruhu ma na o. 9 Nikodimus gomi ga ya u, ga, Ke a jin enyä anañi jin na o? 10 Jesu gomi, ci ga ya u, ga, Malam nañ Israel wo yi o, wo mä kpe enyä anañi ye à? 11 Gasikiya, gäsikiya, mi ga ya we, ga, Yi èggaga nyä enya na yi kpeye na, yi mä èjin eri nyä enya na yi leye na; ye mä go eri nyä yi à. 12 Na mi gaga nyä yize ya ye, ye ci go à na, wuñ ayike mi à gaga nyä sama ya ye na, ke ye à tata ci goga na o? 13 Eza ndondo gun' fin da sama le à, sayi wuñ na ciñ daga sama o be na, na yi Egi nyä eza na, na da sama o na. 14 Kendonà Musa la ewa gá lofiñ nimi gonta o le na, acinga mä a à la Egi nyä eza lofiñ o: 15 ebo eza ndondo na à yakpe u na, wuñ à de rayi hari lo. 16 Gama Soko yebo yize tuñ acin, na u la Egimaci nini kete u ya u na, ebo eza ndondo na à yakpe u na, wuñ à gbiñ à, ama wuñ à de rayi hari lo. 17 Gama Soko tuñ Egi u be yize, be woñ yize siriya a; ama na wuñ à bo yize ya na. 18 Eza na yakpe u na, a won u siriya à, ama eza na yakpe à na, a woñ u siriya ani, gama u yakpe kaye nyä Egimaci nini kete nyä Soko à. 19 Siriya dana, bayetiñ álo yize ani, eza wangizi mä yebo baziko ga bayetiñ; ebo na etuñ aži yi dede na. 20 Gama eza ndondo na èjin enyä dede na, u yebo bayetiñ à, u mä èbe 'bà bayetiñ à, ebo a be ná etuñ uzi wuñ mä. 21 Ama eza na èjin'nyä gasikiya na èbe 'bà bayetiñ, na etuñ uzi gä átula na, ke wuñ èjin a nyä Soko na. 22 Zunma enyä anañi o, Jesu to ezazuñma uzi a da be kin nya

Judia; u ci feduñ be a nyi baga, fe jin baptisim. 23 To John mä èjin baptisim nimi Inon o, na tsoba Salim na, gama nuwoñ dokuñ dà baga o: a ci be, u mä jin a baptisim. 24 Gama a la la John dà kata ziko bo à. 25 Kanga ega ánakin tataçin ezazuñmañi nya John be Yahudi ndoci nyi o eti nuwoñfu o. 26 A be 'bà John, a ci ga ya u, ga, Rabbi, eza na dà gani be we nyi zuñmañ Jordan o na, na wo jin eri ya na, ciñle, wunga èjin baptisim o, to eza kpata ma èbe 'bà u. 27 John gomi, ga, eza wangí go enyä ndondo wo à, afe a la ya u daga sama o. 28 Yetso à jin eri ya mi, na mi ga, ga, Mi yi Kristi à na, ama a tuñ mi be si u dzo. 29 Eza na de yawo na, wunga yi ebayawo o: ama eya nyä ebayawo, na ègikinni ci èwo emi u na, wuñ èmənin şaranyi ebo emi nyä ebayawo o: ebogabo niñmä ana nyä mi áše o. 30 Wuñ à be be, ama mi à ke ke.

31 Eza na de daga sama o be na, u da 'ti 'za kpata o: eza na yi nya yize na, yi nya yize, u mä èggaga nyä yize: eza na de daga sama o be na, u da 'ti 'za kpata o. 32 Enyä nañzi u leye na, to na u wo na, wunga u jin eri ya o; eza ndondo mä go eri wuñ à. 33 Eza na go eri u na, wuñ èjin eri ga, Soko de gasikiya. 34 Gama eza na Soko tuñ be na, ega Soko wuñ èga o: gama Soko èla Ruhu dà tsuñwöñ la ya wuñ à. 35 Nda yebo Egi, u mä la enyä kpata dà u gwa o. 36 Eza na yakpe Egi na, u de rayi hari lo; eza na goga nya Egi à na, wuñ à le rayi ye à, ama ewüñ nyä Soko èfedun ta 'ti u bo.

4 EBOGABO, kami na Tsoci kpeteke Farisicizi wo ani na, ke Jesu de, u mä èjin'nyä ezazuñmañi baptisim dokuñ ga John na, 2 (ama Jesu wunsto jin 'zazi baptisim à, ama ezazuñma uzi jin), 3 u nañkiñ Judia o, da lo Galili be. 4 U da yeko nyä Samaria. 5 Acip u be ezi nyä Samaria, na a yi Saikar na, na tsoba lati na, Yakubu la ya egi u Yusufu na: 6 goga nya Yakubu dà baga o. Ebogabo Jesu, ebo na wuñ ábo 'zä na, u be fedun gogata o. U yi ke efin gutswanyi na. 7 Nyizagi ndoci nyä Samaria be şe nuwoñ: Jesu ci ga ya u, ga, Ya mi fin. 8 Gama

Ezazunma uzi a da ezi nin, dasi enyagici. 9 Kanga nyizagi gá nya Samaria ga ya u, ga, Ke u yi ná o, ná we ná yi Yahudi ná ègbinga nuwọn fiń be mi nyi ná yi nyizagi nya Samaria ná o? (Gáma Yahudizi a ègaga be Samariacizi nyi à). 10 Jesu gomi gá ya u, ga, Wún ayike wo kpe eriatwa nya Soko ye ná, to eza ná ègaga ya we, ci ga, Ya mi nuwọn fiń ná; we à gbin u ga, u má à ya we nuwọn nya rayi. 11 Nyizagi gá ga ya u, ga, Nda, wo de enyá ndondo na we àse u ná à, goga má şidu; daga babo we à de nuwọn nya rayi nána o? 12 Wo wöncin gá Yakubu ná yi, ná la goga nána yá yi ná, ci fiń u wüntso, to egi uzi, to nankó uzi? 13 Jesu gomi gá ya u, ga, Eza ndondo ná a fiń nuwọn nána ná, nuwọn à wo u be: 14 ama eza ndondo ná à fiń nuwọn na mi à ya u ná, nuwọn à wo u be à; ama nuwọn ná mi à ya u ná, wún à dà ními u bo goga nya nuwòn, ci fé ti lo 'bà rayi hari lo.

15 Nyizagi gá ga ya u, ga, Nda, ya mi nuwòn nána, ná nuwòn à wo mi be à, mi ci be hari babo se goga be a ná. 16 Jesu gá ya u, ga, Da, da yi ebá we bé, ye ci be babo. 17 Nyizagi gomi gá ya u, ga, Mi de ebá à. Jesu gá ya u, ga, Gásikiya wo gá o, ga, Mi de ebá à: 18 gama wo de ebá gutsun ani; to eza ná wo de gbandi ná, u jin ebá we à: wo ta gásikiya nya wüncin. 19 Nyizagi ga gá ya u, ga, Nda, mi leye ke anábi wo yi o na. 20 Nda yízi gba Soko ními pati nána o; ye má ga, ga, ními Jerusalem o yi 'bà ná ezaí à gba Soko ná. 21 Jesu gá ya u, ga, Nyizagi, goga mi, kami èbe, kami ná ye à gba Nda ná, u yi ními pati nána bo à, u má yi ními Jerusalem bo à. 22 Ye kpe enyá ná ye ègba ná à: yi kpe enyá ná yi ègba ná: gama biboya fe daga 'bà Yahudizi o be.

23 Ama kami èbe, u má tuń ani, kami ná gbigbagasikiyacizi à gba Nda ními ruhu o to ními gasikiya o ná: gáma Nda èwa dozi eza wuncinzi ná à gba u ná. 24 Soko yi Ruhu; to eza názi à gba u ná, a à gba u ními ruhu o to ními gasikiya o. 25 Nyizagi gá ga ya u, ga, Mi kpeteke Mesaya ebe ná, (wún ná a yi Kristi ná): kami ná u gá be ná, wún à ta enyá kpata ya yi.

26 Jesu gá ya u, ga, Mi ná ègaga be we nyi ná, wunga o. 27 Kanga ezazuñmá uzi bé; u ka a ye ná

wún ègaga be nyizagi ná; ama eza ndondo gaga, ga, Ke we èwa a, ko, Ebokinyabo we ègaga be nyizagi ná à? 28 Aciñ nyizagi gá la mänge u lugwa, u ci da lo ezi nin, ci ga ya ezaí, gá, 29 Be, le bagi ndoci ye, na ta ya mi nya enyá kpata na mi jin le ná: Mgbá, nána yi Kristi? 30 A be dzun ezi o, a ci be bà Jesu. 31 Kanga ezazuñmá uzi a tá Jesu gwa, ga, Rabbi, gi enyagici. 32 Ama u ga ya a, ga, Mi de enyagici gi na ye kpeye à na. 33 Ebogabo ezazuñmázi gá ya dozi, ga, Ezra ndondo la enyá be ya u gi? 34 Jesu gá ya a, ga, Enyagici mi yi ná mi à jin enyá na wún ná tuń mi be ná èwá ná, mi ci à la etun u lo zo. 35 Yega ye ègá, ga, Wún áke etswa gunni ná a à má eyi ná? cińle, mi ga ya ye, ga, Ye la eye yezi loiń, ciń lati le; gama wún ákuń níyi má ani. 36 Ezra ná èma 'yi ná ègo lada, ci èku eyi lo 'bà rayi hari lo; ná eza ná èdzo na, to eza ná èmá ná, a à mánin gani. 37 Gáma babo egá nána de gásikiya o, ci ga, Ezra nini èdzo, eza ndoci èmá. 38 Mi tuń ye nyi ma 'bà ná ye lotuń à ná: eza ndocizi lotun, ye má álo da etun a bo.

39 Samariacizi dokun nya ezi gá a yakpe u ebo 'ga na nyizagi gá ga ná, ná jin èri ná, ci ga, U ta ya mi nya enyá kpata na mi jin le na. 40 Kami na Samariacizi be 'bà u ná, a tá u gwa, ga, u feduń be a nyi: u ci feduń baga efo guba. 41 Ezra ndoncizi dokun yakpe u ebo 'gá u bo. 42 A gá ya nyizagi gá, ga, Gbani yi yakpe u, u yi ebo 'gá we bo à; gama yitso wo 'gá u, yi má kpeteke nána yi Kristi, Zabolugwa nya yiye ná. 43 Zuñmá efo guba o Jesu nákiń baga, ci dá Galili. 44 Gáma Jesu wüntso gá, ga, anábi u de cińwón ními ezi wüntso bo à. 45 Kami ná u be lo Galili ná, Galilicizi a go u, gama a le enyá kpata ye, ná u jin ná ními Jerusalem o, kami nya sala; gama atso má da sala gá. 46 Aciñ Jesu be Kéna nya Galili be, 'bà ná u la nuwòn ze wain ná. Saraki ndoci da bo, egi bagi u ètanya dá Kapernaum o. 47 Kami ná u wo 'gá ga, Jesu áduń Judia lo Galili ná, u da 'bà u, u ci tá u gwa ná wún à be sa egi bagi u gun ná; gama wún éla tsu. 48 Kanga Jesu gá ya u, ga, Kaga ye le eri to enyá yekazi ye à, ye à yekpe à. 49 Saraki gá ga ya u, ga Nda bé, kaciń à,

egi mi gà átsu. 50 Jesu gá ya u, gá, Da; egi bagi we ása. Bagi gá yakpe ega ná Jesu gá ya u ná. ci da. 51 Kami ná wuñ élo ná, wuñ uzi a gun u gun, a ci gá, Egi bagi u wuñ ása.

52 Kanga u gbiñ a gá nyá kami ná u ya nyi sa ná. A ga ya u, gá, Tsuwo be efin gutwaba nyi, ciñgun la u lugwa. 53 Acin nda kpeteke efin gutwaba u yi o, ná Jesu gá ya u, gá, Egi bagi we ása ná; wuntso yakpe, to eza 'mi uzi kpata. 54 Nánañ yi enyá yeka bací ná Jesu jin ná, kami ná wuñ ádzun Judia lo Galili ná.

5 ZUNMÁ enya anaži o, sala nyá Yahudizi dà bo; Jesu da 'fiñ da Jerusalem. 2 Nimi Jerusalem o, nuwoñ ndoci dà bo, ná tsoba ebamisun nangi ná, u de katamba gutsun, be 'mi Hibrú nyi, a yi u Betesda. 3 Nimi nanaži o, güncizi zi bo dokun, yeboncizi, erwagizi, to 'za nazi naká a áwo kansana ná, a ci èka esasa nyá nuwoñ. 4 Gámashi malayika ciñ dà nuwoñ wokati ndoci, u ci la nuwoñ sasa: kanga zuñma esasa nyá nuwoñ o, eza ndondo ná ciñ dà u bedzo ná, wuñ ásagun nya batá ndondo ná u de ná. 5 Bagi ndoci dà baga o, ná tanya águñ eya síba din guba ná. 6 Kami ná Jesu le u ye èlele ci bo ná, ci kpeteke u dà bo acin ájin 'fo ná, u gá ya u, gá Wo wa gá a sa 'o gun? 7 Guñci go u mi, gá, Nda, mi de eza ndondo ná à la mi dà nuwoñ o, kami ná nuwoñ ásasa ná à; ama ná mi èbe ná, eza ndoci ciñ dà bo ke mi. 8 Jesu gá ya u, gá, Nakin la zogun nyá we, we ci dazá. 9 Edaga o, bagi gá ásagun, ci la zogün nyá u, ci dazá. 10 Efo gá yi efofaci o. Ebogabo Yahudizi gá ya eza ná ásagun ná, gá, U yi efofaci, gamí élugwa wo la zogun we à re. 11 Ama u go a mi, gá, Eza ná sa mi gun ná, wuñga gá ya mi, gá, La zogun nyá we dazá o. 12 A gbiñ u gá, gá, Eza kici gá ya we, gá, La zogun nyá we dazá o? 13 Ama eza ná ásagun ná, u kpe eza ná u yi ná à: gáma Jesu u la nimi u kpeye ebóna eza kamá dokun dà baga o ná. 14 Zuñmá wuñciñ o, Jesu be le u ye nimi kata Soko o, ci gá ya u, gá, Cinle, we ásagun ani: gá jin lefi be mä, ebo enya ndoci ná bi gá nanañ ná bá be wóñ 'o mä. 15 Bagi gá ákpekpe, ci da ta ya Yahudizi, gá, u yi Jesu ná sa u gun ná. 16 Ebogobo Yahudizi a gá

Jesu sun, ebo ná u jin enyá anaži nimi efofaci o ná. 17 Ama Jesu go a mi, gá, Nda mi èlotuñ hari be gbani nyi, mi mä èlotuñ. 18 Ebogabo Yahudizi a wa ga a wu u gá ná a wa panyi ná, gama e kalo efofaci ná u nyi ná à, ama u mä gá, gá, Soko yi Nda u, acin u la nimi u jin gangani be Soko nyi.

19 Ebogabo Jesu gomi gá ya a, gá, Gásikiya, gasikiya, mi gá ya ye, gá, Egi be gwa u nyi u jin enyá ndondo wo à, sayi enyá ná wuñ éle Nda èjin ná yé: gama enyá ndondo ná wuñ èjin ná, enyá gazi Egi èjin mä 20 Gáma Nda yebo Egi u mä la enya ndondo na wuñto èjin ná wu u: wuñ à la etun nazi wöncin ga nanaži ná wu u, ná a à ka ye ye ná. 21 Gáma kendona Nda èla ezatsutsuciži nakin, ci èya a rayi ná, acinga mä Egi à la rayi ya eza ndondo ná ba u ná. 22 Gáma Nda èjin eza ndondo širiya à, ama u la širiya kpata dà Egi gwa o; 23 ná eza kpata à la ciñwoñ ya Egi, kendona a la ciñwoñ ya Nda ná, Eza ná la ciñwoñ ya Egi à ná, u la ciñwoñ ya Nda na tun u be na à. 24 Gásikiya, gasikiya, mi gá ya ye, gá, Eza ná wo 'gá mi, ci yakpe wuñ ná tuñ mi be ná, u de rayi hari lo, wuñ à be širiya ba à; ama wuñ ádzun nimi tsutsu o, da 'bá rayi. 25 Gásikiya, gasikiya, mi gá ya ye, gá, Kami èbe, u mä tuñ ani, ná ezatsutsuciži a wo emi nyá Egi nyá Soko ná; eza nazi wo ná à de rayi. 26 Gáma kendona Nda de rayi dà nimi wuñto o ná; acinga mä u ya Egi ná wuñ à de rayi da nimi wuñto o ná: 27 u mä ya u yiko ná wuñ à jin širiya ná, ebo ná u yi Egi nyá eza ná. 28 Nánañ gá ka ye ye mä: gáma kami èbe, nimi u bo, eza kpata nazi fi koşa o ná, a à wo 'mi u, 29 a gá ádzun be; eza nazi jin wangí ná, a à da 'bá kinna nyá rayi; to eza nazi jin dede ná, a à da 'bá kinna nyá širiya.

30 Mi be gwa mi nyi jin enyá ndondo wo à: kendona mi wo ná, acin mi jin širiya o: širiya nyá mi da gboró; gáma mi èwa nyá gwa mi à, sayi enyá ná wuñ ná tuñ mi be ná èwa ná. 31 Wun ayike mi jin eri ya 'ti mitso ná, eri mi u yi gásikiya à. 32 Eza ndoci dà bo ná èjin eri ya mi ná; mi mä kpeteke eri na wuñ èjin ya mi ná yi gásikiya ná. 33 Yi tuñ 'za fi

John ani, u mā jin̄ eri gasikiya. 34 Ama eri nā mi ègo nā, u yi nyā eza wangizi à: ama mi èga ega nanazi, nā a à bo ye ya nā. 35 Fitila nā èke ci èle 'bà ye nā u yi o: u mā ba ye nā ye à fe manin nimi bayetin u bo kami degi nā. 36 Ama eri nā mi de nā u wöncin ga nyā John: gama etun nazi Nda ya mi lo nā, etun gazi nā mi èlo nā, a ejin̄ eri ya mi, ke Nda tuñ mi be nā. 37 To Nda nā tuñ mi be nā, wuntso jin̄ eri yà mi. Ye wo 'mi u le à, ye mā le kendona sifa u yi nā ye à. 38 Ye mā de ega u dā nimi ye bo à: gama eza nā u tuñ be nā, ye yakpe wuñ à. 39 Ye èwa za nimi rubutu liliçi o, gama ye yegå nimi a bo ye de rayi hari lo; a gazi ejin̄ eri yà mi o; 40 ye mā be 'bà mi à, nā ye à de rayi nā à. 41 Mi ègo ciñwöñ be eza wangizi nyi à. 42 Ama mi kpe ye ye, ke ciñçin Soko dā nimi ye bo à nā. 43 Mi be nimi kaye Nda mi bo, ye mā go mi à: wun ayike eza ndoci à be nimi kaye wuntso o nā, ye à go u. 44 Ke ye à tata ci yakpe nā o, ye nazi ègo ciñwöñ be dozi nyi nā, ama ciñwöñ nā fe daga 'bà Soko nini kete o be nā, ye èwa wuñcín à? 45 Ga kpaye gá, mi à dabotu ye lo ebà Nda o mā; eza nini dā bo nā edabotu ye nā, wunga yi Musa o, nā ye yakpe nā. 46 Gama wun ayike ye yakpe Musa nā, ye à yakpe mi; gama u ká nyā mi da litafi o. 47 Ama wuñ ayike ye yakpe enyā na u ká nā à, ke ye à tata ci yakpe mi nā o?

ZUÑMA enyā anazi o, Jesu u zuñ edusa nyá Galili da 'kpan. nā yi edusa nya Taibirias nā.
 2 Eza kàmà na dokun nā lamitu u, ebo nā a le enyā yeka uzi ye, nā u jin̄ ya eza nazi etanyà nā. 3 Jesu da gun pati, u ci fedun baga be ezazuñma uzi nyi. 4 Sala nya zunga, sala nya Yahudizi átsotsò.
 5 Kámi na Jesu lá eyé uzi lofiñ, ci le eza kàmà ye nā dokun nā a èbe 'bà u nā, u ga ya Filipu, gá, Babo yi àsi enyagici nā eza nanazi à gi nā o? 6 U ga nanà ya u ciñle: gama wuntso kpe 'nyā na wun à jin̄ na.
 7 Filipu go u mi, ga, Enyagici nyá pound guwo wuñ à kùn a à, nā eza ndondo à go degi degi nā à. 8 Eza nini nimi ezazuñma uzi o, Anderu, yegi bagi nya Simon Piteru, ga ya u, gá, 9 Egi bagi ndoci da babo, nā de bread nya mayi gutsun nā, to nyikà guba: ama ke yi aciñ o tataciñ eza kàmà o? 10 Jesu gá, Gá ya

ezazi a fedun. Ego dokun dā baga o. 11 Acin bagizi áfedun, a yi ke eza gboba be kpotsun nyi nā. Acin Jesu go bread o; to kami nā u la alubarika dā u nā, u gá u ya eza nazi èfedunzi nā; to acinga nyā nyikazi kendona a èwa nā. 12 Kami nā a áfunin nā, u gá ya ezazuñma uzi, gá. Ku sakun nazi ke na yekà, ebo enyā ndondo ga ya mā. 13 Acinga a ku a yekà, sakunzi nya bread gutsun nyā mayi nā ke zuñma nā a gi 'nyā zo na, a se kasa guwo be o guba nyi.

14 Kanga eza gazi, kami nā a le enyā yeka nā Jesu jin̄ na ye nā, a gá, Be 'mi gasikiya nyi nanà yi anabi gá nā a be yiže nā. 15 Kami nā Jesu leye ke a à be la u be kabgo nyi nā, nā a à la u gi 'tsu nā, u keze da pati be, wun gbaugi.

16 Kami na lozun ási nā, ezazuñma uzi ciñ da 'bà edusa o, 17 a ci ña 'ya a pa edusa tu èlo Kapernaum. Gbani anà, eye ási, to Jesu ma la be 'bà a à. 18 Edusa mā ála gbangba, ebo nā efeko ètswà nā. 19 Kami nā a pa 'ya ke mile guta nā, a le Jesu ye èdazà eti edusa o, ci èbe 'bà 'ya a ásundà. 20 Ama u ga ya a, gá, Mi u yi o, ga sunđa mā. 21 Kanga a go u da 'ya o be nimà nyi edaga o, eya tuñ kin̄ 'bà nā a èlo na.

22 Yeli, kami nā eza nazi ègikinni ekpan dozi nya edusa o nā, leye ke eya ndondo dā baga o be à nā, àfe nini, to nā Jesu dā 'ya ganí be ezazuñma uzi nyi a nā, ama na ezazuñma uzi nyi a nā, ama na ezazuñma uzi a da o gbaagi nā. 23 (ama eya ndocizi fe daga Taibirias o be, na tsoba 'bà nā a gi enyagici nā, zuñma nā Tsoci la alubarika dā u nā): 24 ebogabo kami nā eza kàmà leye ke Jesu dā bagabo à na, to ezazuñma uzi ma da bo à, átsò mā da eyazi be Kapernaum, a èwa Jesu za. 25 Kami nā a be le u ye èkpàñ dozi nya edusa nā, a ga ya u, gá, Rabbi, kami kici wo be babo o? 26 Jesu go a mi, gá, Gasikiya, gasikiya mi ga ya ye, gá, Ye èwa mi za, u yi ebo nā ye le enyā yekazi ye nā à, ama ebo nā ye gi bread ye ci áfunin nā. 27 Ga lotuñ ebo enyagici nā gá ányi nā mā, ama ebo enyagici gá nā à dā bo nyà rayi hari lo nā, nā Egi nyā eza à la ya ye nā: gama wunga u yi o nā Nda nā yi Soko nā ejin̄ eri yà nā. 28 Kanga a ga ya u, gá Ke yi à jin̄ jin̄ nā yi à lo etunzi nya Soko

na o? 29 Jesu gomi ga ya a, ga, Etuŋ Soko dana, ga, ye yakpe eza nà u tuŋ be na. 30 Ebogabo a ga ya u, ga, Eri kici we à la tula nà yi à leye yi ci à yakpe we na o? ke etuŋ we élo o? 31 Nda yiži gi manna nimi gonta o le; kendona a ka u da litafi o na, ga, U ya a enyagici gi daga şamà o. 32 Ebogabo Jesu ga ya a, ga, Gäsikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, U yi Musa na la enyagici nya şamà ya ye na à; ama Nda mi èla enyagici gasikiya ya ye daga şamà o. 33 Gama enyagici Soko yi wuŋ nà ciŋ be daga şamà o na, ci èla rayi ya yiže. 34 Ebogabo a ga ya u, ga, Tsoci, fe ya yi enyagici ana hari lo. 35 Jesu ga ya a, ga, Mi yi enyagici nya rayi: eza nà a be 'bà mi na, wuŋ à gunmàdà be à, to eza nà à yakpe mi na, wuŋ à wonuwon be a. 36 Ama mi ga ya ye, ga, Ye le mi ye ani, ye ma yakpe à. 37 Eza kpata na Nda la ya mi na, a à be 'bà mi; to eza nà a be 'bà mi na, mi à nya u kponyi à. 38 Gama mi ciŋ daga şamà o be, be jiŋ enyà na mi wa na à, ama enyà na wuŋ na tuŋ mi be na èwa na. 39 Nanà ma yi enya na wuŋ na tun mi be na èwa na, kpata na u la ya mi na; mi ga lugwa enya ndondo ya ma, ama na mi à la u nakiň efo na gozuňma na. 40 Nanà ma yi enya na Nda mi èwa na, na eza ndondo na ga le Egi ye na, ci yakpe u na, wuŋ à de rayi hari lo; mi mä à la u nakiň efo na gozuňma na.

41 Ebogabo Yahudizi giňtiň kpe Jesu ebo na u ga, ga, Mi yi enyagici na ciŋ daga şamà o be na. 42 A ci ga, Nanà yi Jesu egi nya Yusufu à? yi kpe nda u to nñà u ye à? ke u tata ci ga, Mi ciŋ daga şamà o be na o? 43 Jesu gomi ga ya a, ga, Ga giňtiň tataciň ye bo ma. 44 Eza ndondo be 'bà mi wo à, afe Nda na tun mi be na à diŋ u: mi mä à la u nakiň efo na gozuňma na. 45 A ka u da litafi o nya anabizi, ga, A kpata, Soko a wu a 'ga. Ebogabo eza ndondo na wo 'ga ebà Nda o, ci de kpiķe na, wuŋ èbe 'bà mi. 46 U yi na eza ndondo le Nda ye ani na à, afe wuŋ na fe daga 'bà Soko o be na, u le Nda ye ani. 47 Gäsikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, Eza na yakpe mi na, u de rayi hari lo. 48 Mi yi enyagici nya rayi. 49 Nda yezi gi manna nimi gonta o le, a ci tsu. 50 Nanà yi enyagici na ciŋ daga şamà o be na, na eza wangì à

gi u ci tsu à na. 51 Mi yi enyagici nya rayi na ciŋ daga şamà o be na: wuŋ ayike eza ndondo à gi nya enyagici nanà na, wuŋ à dà bo hari lo: enyagici na mi à ya na, u yi nakanà mi, na mi à ya ebo rayi nya yiže o na. 52 Ebogabo Yahudizi a gbomi be dozi nyi, ga, Ke bagi nanà a tata ci ya yi nakanà u gi na o? 53 Ebogabo Jesu ga ya a, ga, Gäsikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, Kaga ye gi nakanà nya Egi nya eza à, ye ci fiŋ egia wuŋ à ye de rayi dà nimi ye bo à. 54 Ezra ndondo na à gi nakanà mi, ci fiŋ egia mi na, u de rayi hari lo; mi mä à la u nakin, efo na gozuňma na. 55 Gama nakanà mi u yi enyagici be 'mi gasikiya nyi, to egia mi u yi enyafinç be 'mi gasikiya nyi. 56 Ezra na à gi nakanà mi, ci fiŋ egia mi na, u da nimi bo, mi mä da nimi u bo. 57 Kendona Nda rayideci tun mi be na, mi ci de rayi be kabgo nya Nda na; acinga mä eza na à gi mi na, wunga à de rayi be kabgo mi nyi o. 58 Nanà yi enyagici gá na ciŋ daga şamà o be na: u yi kendona ndazí gi a ci átsu ani na à; eza na à gi enyagici nana na, wuŋ à dà bo 'hari lo. 59 Jesu ga ega nanaya nimi makanta o, na wuŋ èwù a 'ga nimi Kapernaum o na.

60 Ebogabo eza dokun nimi ezazuňma uzi o, kami na a wo 'ga wuncin na, a ga, Egá ana zò; ze go wuncin wo? 61 Ama na Jesu kpe ga ezazuňma uzi ègiňti eti wuncin o na, u ga ya a, ga, Nanà èciň ye bici? 62 Ke ye à jiň o, wuŋ ayike ye à le Egi nya eza ye èda 'fin, 'bà na u da le na o? 63 U yi ruhu na èya rayi na; nakanà u de anfani ndondo à: egá nazi mi èga ya ye na, a yi ruhu, a mä yi rayi. 64 Ama saatni nimi ye bo la yakpe à. Gama Jesu daga mafarí o, u kpe a ye, eza nazi a yi na, na à yakpe u na, to eza na u yi na, na à jiň u rikici na. 65 U ga, Ebogabo mi ga ya ye le, ga, eza ndondo be 'bà mi wo à, afe Nda mi à ya u yiko.

66 Daga kami gá o, eza dokun nimi ezazuňma uzi o a keze da, a daza be u nyi be à. 67 Ebogabo Jesu ga ya eza guwo be o guba nya gazi, ga, Yetso à da ma? 68 Simon Piteru go u mi, ga, Tsoci, ebàže yi à lo o? wo de ega nya rayi hari lo. 69 Yi yakpe ani, yi ma kpeteke we yi Eza Lilici gá nya Soko na. 70 Jesu go a mi, ga, Mi tsu ye eza guwo be o guba nya à?

eza nini nimi ye bo mä de Ibili. 71 Wun ègaga nya Judas egi nya Simon Iskariot, gama wunga u yi o, nà à jin u rikici nà, u mä yi 'za eni nimi eza guwo be o guba nyi gazì o.

ZUNMÀ enya anazi o, Jesu dazà nimi Galili o; gama u wa dazà nimi Judi abo a, gama Yahudizi a wa 'bà nà a à la u wu nà. 2 Gbani ana, sala nya Yahudizi, sala nya èvun átsotsò. 3 Kanga yegi bagi uzi ga ya u, ga, Nakin babo, da Judia, nà ezazunmà wezi mä à le etun nazi we élo nà ye. 4 Gama eza ndondo dà bo nà ejin enyà ndondo susoci nà wa ga a la u tula nà à. Wun ayike we ejin enyà anazi nà, wo la nimi 'o wu yiye. 5 Gama to yegi bagi uzi a yakpe wun à. 6 Kanga Jesu ga ya a, gä, Kami mi u la tuñ à; ama kami ye u dà bo kami ndondo. 7 Yiye u nà ye vo wu à; ama wun ènà mi vo, gama mi ejin eri nya u, ga, etun uzi yi dede. 8 Ye da tifiñ da sala anà: mi la lo tifiñ da sala anà gbani à; gama kami mi u la tuñ à. 9 Kami nà u ga ega anazi ya a nà, u yi da Galili o.

10 Ama kami nà nya yegi bagi uzi da tifiñ da sala nà, kanga wunþto da tifiñ da sala anà mä, u yi eye ezazi bo à, ama ke susoci na. 11 Kanga Yahudizi a wa u za nimi sala o, a ci ga, Babo u dà o? 12 Eza kamañi fe gintin dokun eti u bo: gamañi sasi gä, Eza gasikiya u yi o; eza ndocizi ga, Eye; wun èla eza kamañi gbiñka. 13 Ama eza ndondo gaga tula nya wun à, ebo dasun nya Yahudizi o. 14 Ama kami nà sala ké ke gañi nà, Jesu da kata Soko da wu a 'ga. 15 U ka Yahudizi ye, a ci ga, Ke bagi nanà tata ci kpe karatuñ ye nà o? daga nà u jin karatuñ le à nà? 16 Jesu go a mi, ga, Ega mi u yi nya mi à, ama nya wun nà tuñ mi be nà. 17 Wun ayike eza ndondo à jin enyà nà wun èwa nà, wun à de kpikpe nya ega anà, wun ayike u yi nya Soko nà, ko, mi egaga nya gwa mitso. 18 Eza nà ègaga nya gwa wunþto nà, wun èwa ciñwöñ wunþto: ama eza nà èwa ciñwöñ nya wun nà tuñ u be nà, wunga de gasikiya o, eli dede dà nimi u bo à. 19 Yega Musa la ataura ya ye o? eza ndondo mä dà nimi ye bo nà èlagwasun ataura nà à? Ke jin ye ye ci èwa 'bà nà ye à wu mi nà o? 20 Eza kamañi gomi, ga, We de setan: ze èwa

'bà wu we o? 21 Jesu gomi ga ya a, ga, Mi lo etun nini, u mä ka ye ye kpata. 22 Ebo wunçin o Musa u la 'bazuñ ya ye o; (u yi ebo nà u yi nya Musa nà à, ama nya ndazì); ye mä èzup 'za 'ba efofaci o. 23 Wuñ ayike a zuñ 'za 'ba nimi efofaci o nà, nà ataura nya Musa ga nyi na mä; ye ázewun be mi nyi, ebo nà mi la eza sagun nimi efofaci o nà? 24 Ga jin shiriyà kendonà eyé u yi nà mä, ama jin shiriyà nya gasikiya.

25 Kanga saşı nya Jerusalemcizi ga, Mgbà, nana nà eza nà a wa ga a wu nà à? 26 Ama, ciñle, wun ègaga tulà, a mä ègaga ndondo ya wuñ a. Tisizi a kpe ga be 'mi gasikiya nyi nanà yi Kristi bò? 27 Ama yi kpe 'bà na bagi nanà fe be nà: ama kami nà Kristi à be nà, eza ndondo à kpe 'bà nà u fe be nà à. 28 Jesu kpogun nimi kata Soko o, nà wuñ èwu a 'ga nà, ci ga, Ye kpe mi ye, ye mä kpe 'bà na mi fe be nà; mi mä bë bë egwa mi nyi à, ama wuñ nà tuñ mi be nà de gasikiya, ye mä kpe u ye à. 29 Ama mi kpe u ye; gama mi fe dagà ebà u bo be, u mä tuñ mi be. 30 Kanga a wa 'bà a wöñ u: ama eza ndondo lagwakun wun à, gama kami u la tuñ à. 31 Ama eza dokun nimi eza kama o, a yakpe u, a ci ga, Kami nà Kristi à be nà, wun à jin enyà yekazi dokun ga enyà nazi bagi nanà jin nà? 32 Farisicizi a wo ga, eza kamañi éla ega anazi gintin eti u bo; acin tisizi nya manzi to Farisicizi a tuñ dogarizi da wöñ u bë. 33 Kanga Jesu ga ya a, ga, kami degi ké o, nà mi a dà be ye nyi nà, kanga mi à da 'bà wun nà tuñ mi be nà. 34 Ye à wa mi za, ye mä à le mi ye à: 'bà nà mi dà nà, ye bë bo wò à. 35 Kanga Yahudizi gagà be dozi nyi, ga, Babo eza nanà à lo, nà yi à le u ye à nà o? wun à da 'bà eza nazi ágà ya tataçin Hellenicizi o nà, dà wu Hellenicizi 'ga. 36 Ke ega anà nà u ga na yi nà o? Ye à wa mi za, ye mä à le mi ye à: to 'bà nà mi dà nà, ye be bo wo à? 37 Efo zunmagò, efo wöñcinko nya sala, Jesu gikiñni ci kpogun, ga, Wun ayike eza ndondo èwonuwöñ nà, lugwa u be 'bà mi, ci fiñ. 38 Eza nà yekpe mi nà, kendonà rubutu liliç gä nà, ci ga, dagà gbako u bo nuwonjecizi nya rayi à je be o. 39 Ama u ga nanà nya Ruhu, nà eza nazi yakpe u nà à go nà: gama a lá lá Ruhu ya a ani à; gama a lá lá

cinwoṇ ya Jesu à. 40 Ebogabo sasi nimi eza kamə o, kami nà a wo'gà wuṇciṇ nà, a gà, Be'mi gasikiya nyi nàna yi anabi ga. 41 Eza ndocizi ga, Nàna yi Kristi. Ama sasi ga, Mgbà, Kristi à dzun Galili o be? 42 Yega rubutu lilići ga, Nimi egizi nya Dawuda o, Kristi à dzun be o. to daga Betlehem o, ezi nà Dawuda dà le nà? 43 Acin eza kamà ága be dozi nyi ebo u bo. 44 Sasi nimi a bo a èwa gà a won u; ama eza ndondo lagwakun wuṇ à.

45 Kanga dogariži à be 'bà tiṣizi nya mânzi, to 'bà Farisicizi; a ci gà ya a, gà, Ebokinyabo ye la u be à? 46 Dogariži gomi, gà, Kendonà eza nàna gaga na eza ndondo gaga dozi nàna le à. 47 Kanga Farisicizi go a mi, ga, To yetso ágbinkà mà? 48 Tiṣi ndondo, ko Farisici ndondo yakpe u ani? 49 Ama eza kamà anà nà kpe ataura ye à nà, a de emibo. 50 Nikodimus (eza na be 'bà Jesu le nà, ci yi 'za eni nimi a bo), u gà ya a, gà, 51 Ataura yi wuṇ èjin eza ndondo şiriya bedzo, nà a la wo 'gà wuṇ à nà, a ci kpe kendonà u jin nà à nyi a? 52 A gomi gà ya u, ga, Wotsò ma yì nyà Galili? Wa za, we ci leye; gama nimi Galili o anabi ndondo ànakin bo à.

8 [ACIN eza ndondo da 'mi u: ama Jesu da pati nya Ešia. 2 Laziṇ fufunyi u be kata Soko be, eza kpata be 'bà u; u ci fedun wu a 'ga. 3 Ruhutukacizi to Farisicizi a la nyizagi ndoci be, nà a wöṇ nimi nyacida o na; kami nà a la u gikiṇni tataciṇ o na, 4 a gà ya u, gà, Malam, nyizagi nàna a wöṇ u nimi nyacida o, nimi jinjiṇ u bo. 5 Nimi àtaura o, Musa gà ya yi, gà, eza nàzi èjin acin nà, yi ke a takup: ama ke wo ga na o? 6 A gà wuṇciṇ mà u ciṇle, na a à de 'bà dabotu u nà. Ama Jesu áya 'sin, ci la egwa ginginni u ka ega dà kin bo. 7 Ama kami nà a fe gbiṇ u ga nà, u la nimi u kpetu gikiṇni, ci gà ya a, gà, Ezà nà dà nimi ye bo ci de lefi à nà, u sídzo ke u takun. 8 U ci ya 'sin be, ci ka ega dà kin bo be egwa ginginni u nyi. 9 Ama a, kami nà a wo wuṇciṇ nà, a fe dzun nininini, a ci ya daga ebà nusa o, hari dà be bà zuṇmagoci o: wuṇ áke Jesu gbaugí, to nyizagi ágikinii tataciṇ o. 10 Kami nà Jesu la nimi u kpetu gikiṇni nà, u gà ya u, gà, Nyizagi, babo a dà

o? eza ndondo wöṇ we şiriya à? 11 U ga, Ezra ndondo à, Tsoci. Jesu gà ya u, gà, mi mà wöṇ we şiriya à: da, ga jin lefi be mà.]

12 Ebogabo Jesu gaga ya a be, ci gà Mi yi bayetin nya yize: eza na à lamitu mi nà, wuṇ à dazà nimi baziko bo à, ama wuṇ à de bayetin nya rayi. 13 Ebogabo Farisicizi gà ya u, gà, We èjin eri ya eti we; eri we u yi gasikiya à. 14 Jesu gomi gà ya a, gà, Ka mi ga jin 'ri ya 'ti mi, eri mi u yi gasikiya; gama mi kpe 'bà nà mi fe be nà, to 'bà nà mi élo nà; ama ye kpe 'bà nà mi fe be nà à, to 'bà nà mi élo nà à. 15 Ye èjin şiriya nya nàkà; mi èjin eza ndondo şiriya à. 16 Ama wuṇ ayike mi gá jin şiriya nà, şiriya mi u yi gasikiya; gama e mi gbangi dà bo à, ama mi to Nda nà tuṇ mi be nà. 17 A mà ka u dà ataura ye bo, gà, eri nyi eza guba u yi gasikiya. 18 Mi yi 'za eni nà èjin eri ya 'ti mi nà, to Nda nà tuṇ mi be na èjin eri ya mi. 19 Kanga a ga yà u, gà, Babo Nda we dà o? Jesu gomi, ga, Ye kpe mi ye à, ye mà kpe Nda mi ye à: wuṇ ayike ye kpe mi ye nà, ye à kpe Nda mi ye mà. 20 Jesu ga ega anazi nimi kata nya ewo o, na wuṇ èwu a 'gà nimi kata Soko o nà: eza ndondo mà wöṇ wuṇ à; gama kami u u la tun à. 21 Kanga Jesu ga ya a be, gà, Mi èda, ye à wa mi za, ye mà gá átsu dà nimi lefi ye bo: 'bà nà mi élo nà, ye be bo wo à. 22 Kanga Yahudizi, ga, Wuṇ à la nimi u wu? Gama u ga, 'Bà nà mi élo nà, ye be bo wo à? 23 U gà ya a, gà, Ye yi nya tako; mi yi nya tifin: ye yi nya yize anà; mi yi nya yize anà à. 24 Ebogabo mi gà ya ye, gà, Ye gà átsu dà nimi lefi yezi o: gama kaga ye yakpe gà, mi u yi à, ye gà átsu dà nimi lefi yezi o. 25 Kanga a ga ya u, gà, Ze we yi o? Jesu gà ya a, gà, Wunga nà mi gà ya ye daga mafari o nà. 26 Mi de enyà dokun nà mi à gà, to nà mi à gabò eti ye bo nà: ama wuṇ nà tuṇ mi be nà u yi ezagasakiya; enyà nàzi mi wo be u nyi nà, wunga mi ègà ya yize o. 27 A kpe gà wuṇ ègaga nya Nda ya à a. 28 Ebogabo Jesu ga ya a, gà, Kami nà ye à la Egi nya eza lofiṇ nà, kanga ye à kpeteke mi u yi o nà, to nà mi èjin enyà ndondo be egwa mi nyi à nà, ama kendonà Nda mi la wu mi nà, acin mi ègà ega anazi o. 29 To wuṇ nà tun mi be nà, u dà be mi nyi; u la mi lugwa

gbangi à; gama kami ndondo mi ejin enya nazi ba u na. 30 Kami na wuñ èga ega anazi na, ezazi dokuñ yakpe u.

31 Ebogabo Jesu ga ya Yahudi gazi nazi yakpe u na, ga, Wun ayike ye à feduñ dà nimi ega mi bo na, kanga ye à jin ezazuñma mizi be 'mi gasikiya nyi; 32 ye à kpe gasikiya ye, to gasikiya gá à la ye fo. 33 A go u mi, ga, Egizi nya Ibrahima yi yi o, yi jin wuzi ya eza ndondo le à: ke jin we ci ga, Ye gá áfo o? 34 Jesu go a mi, ga, Gasikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, Eza ndondo na ejin lefi na, wuñ nya lefi u yi o. 35 Wuñ à da 'm 'bo hari lo à: ama egi à da bo hari lo. 36 Ebogabó wuñ ayike Egi à la ye fo na, ye gá áfo be gasikiya nyi. 37 Mitso kpeteke ye yi egizi nya Ibrahima na; ama ye éwa 'bà na ye à wu mi na, ebo na ega mi u de edunfeba nimi ye bo à na. 38 Mi ègaga nya enya nazi mi leye be Nda mi nyi na: ye ma ejin enya nazi ye wo be nda ye nyi na. 39 A gomi ga ya u, ga, Ibrahima yi nda yi o. Jesu ga ya a, ga, Wun ayike ye yi egizi nya Ibrahima na, ye à lo etunzi nya Ibrahima. 40 Ama gbani ye èwa 'bà na ye à wu mi na, eza na ta gasikiya ya ye, na mi wo éba Soko o na: Ibrahima u jin wuñciñ à. 41 Ye èlo etunzi nya nda ye. Kanga a ga ya u, ga, A ma yi be siankala nyi à; yi de Nda nini, Soko u yi o. 42 Jesu ga ya a, Wun ayike Soko yi Nda ye na, ye à yebo mi: gama mi dzun be daga ebà Soko o; mi ma bér be gwa mi nyi à, u tuñ mi tuñ be. 43 Ebokinyabo ye kpe 'ga mi ye à? Ebo na ye wo 'ga mi wo à na. 44 Ye yi nya nda ye Ibili, to zaraþba nya nda ye wunga ye éwa ye jin o. Ezawuci u yi o daga mafari o, u ma gikinni dà nimi gasikiya bo à, ebo na gasikiya ndondo dà nimi u bo à na. Kami na wuñ èzungamana na, wuñ èzungamana nya gwa wuñtso: gama gamanazunci u yi o, to nda nya wuñciñ. 45 Ama ebo na mi ta gasikiya ya ye na, ye yakpe mi à. 46 Ze dà nimi ye bo à wöñ mi nyagban nya lefi o? Wun ayike mi éta gasikiya na, ebokinyabo ye yakpe mi à? 47 Eza na yi nya Soko na, wuñ éwo 'ga Soko: ebogabo ye wo à, ebo na ye yi nya Soko a na. 48 Kanga Yahudizi gomi ga ya u, ga, Yi ègaga wangi, ga, Samariaci we yi à, ci de setan?

49 Jesu gomi, ga, Mi de setan à; ama mi èla ciñwón yà Nda mi, ye ma egba mi ye. 50 Ama mi èwa ciñwón nya egwa mi à: eza nini dà bo na èwa u za, ci ejin siriya na. 51 Gásikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, Wun ayike eza à lagwasun ega mizi na, wuñ à le tsutsu ye à, hari lo. 52 Kanga Yahudizi ga ya u, ga, Gbani yi kpeteke wo de setan na. Ibrahima átsu ani, to anabízi; wo ma ga, ga, Wun ayike eza à lagwasun ega mi na, wuñ à le tsutsu ye à, hari lo, 53 Wo wöncin ga Ibrahima nda yi, na átsu ani na? to anabízi átsu ani ma: ze wo lá nimi o zè o? 54 Jesu gomi, ga, Wun ayike mi la nimi mi wöncin na, ciñwón mi u yi enya ndondo à: Nda mi u yi o na èla mi wöncin na; na ye ga, ga, u yi Soko ye na; 55 ama ye la kpe u ye à: ama mi kpe u ye; wuñ ayike mi gá ga, ga, mi kpe u ye à na, mi gá aze gamanazunci dozi ye: ama mi kpe u ye, mi ma èlagwasun ega u. 56 Nda ye Ibrahima u manin na wuñ à le efo mi ye na; u ma le u ye, u ci manin. 57 Kanga Yahudizi ga ya u, ga, Wo la gun eya arata à, wo ma le Ibrahima ye ani? 58 Jesu ga ya a, ga, Gasikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, Kami na a la ma Ibrahima à na, mi da bo. 59 Kanga a ku takun na a ce ke u na: ama Jesu la nimi u so, ci áduñ kata Soko o.

9 NÀ Jesu ègoga na, u le bagi ndoci ye, na a ma yebonci na. 2 Ezazuñma uži gbiñ u ga, ga, Rabbi, ze jin lefi o, bagi nanà kasin enyamacı uži, na a ma u yebonci na o? 3 Jesu gomi, ga, Bagi nanà to enyamacı uži a jin lefi à: ama na etun nya Soko gá átula nimi u bo na. 4 Sayi yi à lo etunzi nya wun na tuñ mi be na, kami na yigidi dà bo na: eye èla si, kami na eza ndondo lotuñ wo à na. 5 Kami na mi dà nímí yizé o na, mi yì bayetiñ nya yize. 6 Kami na u ga ácín na, u gbiñ miciñni zi kin bo, ci vun 'gun be miciñni nyi, ci la egun dà eye uži o, 7 ci ga ya u, ga, Da, da fu nuwoñ nimi guše nya Sailoam o, (wuñciñ na a la u zebà na, yi Tuñtuñ). Ebogabo u da, ci la nuwoñ fu, na u zin na, wuñ ále 'bà ye. 8 Ebogabo emileguncizi, to eza nazi le u ye le na, ke u yi barajinci na, a ga, Nana yi eza gá na feduñ jin bara le na à? 9 Eza ndocizi ga, Wunga u yi o:

Eza ndocizi gá, e nwí nyí à, ama u bë u bë. Wuntso ga, ga, Mi u yi o. 10 Ebogabo a gá ya u, ga, Ke eye wezi tata ci ákpé ná o? 11 U gomi, ga, Bagi ná a yi Jesu ná, u vuñ 'guñ ci la da eye mizi o, ci gá ya mi, ga, Da guşé nyá Sailoam, da fu nuwoñ: acin' mi da la nuwoñ fu o, mi ci le 'bà ye. 12 Kanga a gá ya u, ga, Babo u dà o? U gá, Mi kpe à.

13 Eza ná jin yebonci le ná, a la u be 'bà Farisicizi.

14 U yi efofaci ná Jesu vuñ 'guñ ci la eye uži kpé ná. 15 Kanga Farisicizi gbiñ u gá be, nyá ke u tata ci le 'bà ye ná o. U gá ya a, ga, U la egun dá eye mizi

o, mi ci la nuwoñ fu, ci le 'bà ye. 16 Ebogabo eza ndocizi nimi Farisicizi o, ga, Bagi naná u yi nya Soko à, gamaşı wun èlagwasun efofaci à. Eza ndocizi gá, Bagi ná yi lefijinci ná, ke wuñ à tata ci jin enyá yekazi dozi nanazi ná o? A ci ága be dozi nyi. 17 Ebogabo a gá ya yebonci, ga, Eza ná la eye wezi kpé ná, ke wo gá nyá wun o? U gá, Anabi u yi o. 18 Ama Yahudizi a góga wun à, ná u yi yebonci le, ci be le 'bà ye ná à, hari a yi enyamacizi nyá eza ná a la eye uži kpé na be. 19 A ci gbiñ a ga, ga, Mgba, naná yi egi ye, na ye gá, ga, a mä u yebonci ná? ke u tata ci le 'bà ye gbani ná o? 20 Enyamacizi uži gomi, ga, Yi kpeteke naná yi egi yi ná, to ná yi mä u yebonci ná: 21 ama enyá ná u jin ci le 'bà ye gbani ná, yi kpe à; to eza ná kpé eye uži ná, yi kpe à: wuntso ágbän; gbiñ ga; wun à gaga nya gwa wuntso. 22 Enyamacizi uži a gá acin, ebo ná a sundá Yahudizi ná: gama Yahudizi a la ega sisí ani, ga, wuñ ayike eza ndondo à ga, ga, Kristi u yi o ná, a à la u nyá dzun makanta o. 23 Ebogabo enyamacizi uži ga, Wuntso ágbän; gbiñ u gá. 24 Kanga a yi bagi ná yi yebonci ná bë be, a ci gá ya u, ga, La ciñwoñ ya Soko: yi kpeteke bagi naná yi lefijinci ná. 25 U gomi, ga, Ko lefijinci yi o, mi kpe à: enyá nini mi kpeye o, ga, kendoná mi jin yebonci le ná, gbani mi le 'bà ye. 26 Kanga a gá ya u, ga, Ke u jin ya we yi o? ke u tata ci la eye wezi kpé ná o? 27 U go a mi, ga, Mi ta ya ye ani, ye ma wo à, ebokinyabo ye wa ga ye wo wuñci be o? ye a jin ezazuñmá uži mä? 28 Kanga a gi u toko, ga, We yi ezazuñmá u; ama yi yi ezazuñmazi nyá Musa. 29 Yi kpeteke Soko gagá

ya Musa ná: ama nyá eza ana, yi kpe 'bà ná u fe be ná à. 30 Bagi ga gomi, ga, Aşa enyá yeka dana, ye kpe 'bà ná u fe be ná à, ama u la eye miži kpé. 31 Yi kpeteke Soko éwo 'gá lefijinci à ná: ama wuñ ayike eza ndondo ègba Soko ná, ci ejin enyá ná wuñ èwa ná, wuñ éwo 'gá u. 32 Daga ka nyi jin nyá yiže o, a wo le à, ga, eza ndondo la eyezi nyá eza ná a ma yebonci kpé ná à. 33 Wuñ ayike bagi naná yi nya Soko à ná, u jin enyá ndondo wo à. 34 A gomi ga ya u, ga, A mä we nimi lefi o kpónyi, we à wu yi 'gá? A ci nyá u dzun.

35 Jesu wo ná a nyá u dzun ná; to kami na u be le u ye ná, u gá ya u, ga. Wo yakpe Egi nyá Soko? 36 U gomi, ga, Tsoci, ze u yi o, ná mi à yakpe u ná o? 37 Jesu gá ya u, ga, Wo le u ye ani, u mä yi wuñ ná ègaga be we nyi ná. 38 U gá, Tsoci, mi yakpe. U ci gba u. 39 Jesu gá, Ebo şiriya o, acin mi be yiže naná o, na eza nazi èle 'bà ye à ná, a à le 'bà ye; to eza nazi èle 'bà ye ná, a gá áze yebonci. 40 Farisici gazi nazi da be u nyi ná, a wo ega nanazi, a ci gá ya u, ga, Yi yi yebonci ma? 41 Jesu gá ya a, ga, Wuñ ayike ye yi yebonci ná, ye à de lefi à: ama gbani ye ga, Yi le 'bà ye: ebogabo lefi nya ye ke o.

10 Gasikiya, gasikiya, mi gá ya ye, ga, Eza ná èlo dá yakuñ misuñ nyá èga kingbagba à ná, ama ná ègun 'fiñ 'bà ndoci o ná, wunga yi yigbeci to garadaci o. 2 Ama eza ná èlo dá yakuñ misuñ o ná, wunga yi kinbagbaki o. 3 Yekopaci èla kpako péki yá u; to kingbagbazi a wo 'mi u: u mä èyi kingbagba uži bë be kaye a nyi, ci èku a kpe zunma dzun. 4 Kami na u ku kingbagba uži kpata kpe zunma dzun ná, u fe si a dzo, kingbagbazi lamitu u; gama a kpe emi u ye. 5 A à lamitu ega à, ama a gá ábici daga ebà u bo: gama a kpe emi nyá egazi ye à. 6 Jesu la ega ana satatun ga ya a: ama kpe enya nazi wuñ èga ya a ná à.

7 Kanga Jesu gá ya a be, ci ga, Gasikiya, gasikiya, mi gá ya ye, ga, Mi yi yakuñ misuñ nyá èga kingbagba. 8 Eza kpata nazi be si mi dzo ná, a yi yigbecizi, to garadaci: ama kingbagbazi a kpe emi a ye à. 9 Mi yi yakuñ misuñ o: wuñ ayike eza ndondo à gáda nimi mi bo ná, a à bo u ya, wuñ à fe

gadà, fe dzun, fe de 'nyà gi. 10 Yigbeci èbe à, sayi u yi 'nya, u wu 'nya, u la 'nya gbin: Mi be nà a à de rayi nà, to nà a à de u dokun nyasasanji nà. 11 Mi yi enàkaci wangì: enàkaci wangì u la rayi u sìsi ebo kingbagbazi o. 12 Ama eza nà yi faci nà, ci yi enàkaci à nà, nà wuñ kingbagbazi à nà, nà u le esìwawagi ye ci èbe na, u la kingbagbazi lugwa, ábici esìwawagi bé wòn a, ci la kingbagbazi gà ya. 13 Faci ábici, ebo nà u yi faci nà, u dàsa kingbagbazi à. 14 Mi yi enàkaci wangì; mi kpe nya mi ye, to nyà mi mà kpe mi ye, 15 kendonà Nda kpe mi ye, mi ci kpe Nda ye nà; mi mà la rayi mi sìsi ebo kingbagbazi o. 16 Mi ma de kingbagba ndocizi, a jin nyà èga nanà à: mi à la a bë, à kpe emi mi ye; a gà áže èga nini, to enàkaci nini. 17 Ebogabo Nda mi yebo mì o, ebo nà mi la rayi mi sìsi nà, nà mi à la u be nà. 18 Eza ndondo go u be mi nyi à, ama mitsò la u sìsi be gwa mi nyi. Mi de yiko nà mi à la u sìsi nà, mi mà de yeko nà mi à la u be nà. Mi go gami nana be Nda mi nyi.

19 Yahudizi ága be dozi nyi be, ebo egà anazi o. 20 Eza dokun nimi a bo, ga, U de setan, wuñ ádzuyila; ebokinyabo ye éwo 'gà wuñ o? 21 Eza ndocizi ga, Ega nanazi a jin ega nyà eza nà de setan nà à re. Setan la eye nyà yebonci kpé wo? 22 U yi sala nyà liliçijin nimi Jerusalem o: kami nyà gbànfere; 23 Jesu fe dazà nimi kata Soko o, nimi katamba nyà Sulemanu o. 24 Kanga Yahudizi be ma u keze, a ci ga ya u, ga, Hari kumi gunkìn we à la nyagban yi jin guba o? Wuñ ayike we yi Kristi nà, ta ya yi gboro. 25 Jesu go a mi, ci ga, Mi ta ya ye ani, ye mà yakpe à: etun nazi mi èlo nimi kaye Nda mi bo nà, etun gazi èjin eri ya mi o. 26 Ama ye yakpe à, ebo nà ye jin nyà kingbagba mizi à nà. 27 Kingbagba mizi à kpe emi mi ye, mi mà kpe a ye, a mà lamitu mi: 28 mi èya a rayi hari lo; a à gbin à, to eza ndondo mà à wa a egwa mi bo à. 29 Nda mi, nà la a ya mi nà, u wöncin ga eza kpata; eza ndondo wa a egwa Nda mi bo wa à. 30 Mi to Nda mi yi nini. 31 Kanga Yahudizi ku takun be, nà a à ceke u nà. 32 Jesu go a mi, ga, Etuñ wangizi dokun mi la wu ye daga 'bà Nda mi bo; ebo kici o nimi etuñ gazi o ye à ke mi takun o? 33 Yahudizi go u mi, ga, Ebo etun

wǎngi o, yi a ke we takun à, ama ebo egà dede o; gama we, nà yi eza wangi nà, we èla nimi 'o jin Soko. 34 Jesu go a mi, ga, Mgba, a ka u dà ataura ye bo à, ga, Mi ga, Ye yi sokozi à? 35 Wuñ ayike u yi a sokozi nà, eza nazi egà Soko be 'bà a nà, (rubutu lilici u ye nyi à), 36 ye à gagà nya eza nà Nda la jin lilici, ci tuñ u be yize na, ga, We ègaga dede; ebo nà mi ga, ga, Mi yi Egi nyà Soko nà? 37 Wuñ ayike mi èlo etunzi nyà Nda mi à nà, ga yakpe mi mà. 38 Ama wuñ ayike mi èlotun à nà, kaga ye a yakpe mi à, yakpe etunzi: nà ye à kpeye, ye ci yakpe, ga, Nda dà nimi mi bo, to nà mi dà nimi Nda o nà. 39 Ebogabo a wa 'bà wòn u be: ama wuñ ága a gwa. 40 Jesu da zuñma nyà Jordan be, 'bà nà John jin baptismi mafari nà, baga u fedun o. 41 Ezra dokun be 'bà u, a ci ga, John jin enya yeka ndondo à: ama enya kpata nà John ga nyà bagi nanà nà, u yi gasikiya. 42 Ezra dokun yakpe u baga.

11 BAGI ndoci tanya, Lazarus nyà Betani, ezi nya Mariyamu to nya yegi nyizagi u Marta. 2 U yi Mariyamu gá, nà la emi turare dà Tsoci o, ci la tinyi u wuñ bici uzi ya nà, yegi bagi u Lazarus ètanya. 3 Ebogabo yegi nyizagi uzi, a tuñ 'za fi u, ga, Tsoci, ciple, eza na wo yebo nà, wuñ ètanya. 4 Kami nà Jesu wo wuncin nà, u ga, Batà nanà u yi na wuñ à tsu nà à, ama ebo ciñwòn nyà Soko o, nà Egi nyà Soko à de ciñwòn nimi u bo na. 5 Jesu yebo Marta, to yegi nyizagi u, to Lazarus. 6 Ebogabo kami nà u wo ga wuñ ètanya nà, 'bà nà u da nà u fedun efo guba baga. 7 Zunma wuncin o, u ga ya ezazuñma uzi, ga, Lugwa yi da lo Judia be. 8 Ezazuñma uzi ga ya u, ga, Rabbi, tosi Yahudizi a wa 'bà nà a à ke we takun nà; we èlo baga be? 9 Jesu gomi, ga, Efiñ guwo be o guba nyi dà 'fo eni bo à? Wuñ ayike eza dazà be yigidi nyi nà, wuñ à ciñbici à, ebo na u le yegidi nyà yize anà ye na. 10 Ama wuñ ayike eza dazà be yesi nyi nà, wuñ à ciñbici, ebo nà bayetiñ dà nimi u bo à nà. 11 Jesu ga enya anazi: zunma wuncin o, u ga ya a, ga, Eya yi Lazarus álele; ama mi èda, nà mi à sà u le nà. 12 Kanga ezazuñma uzi ga ya u, ga, Tsoci, wuñ ayike

wuñ èelele nà, u gà ásagun.13 Ama Jesu gagà ya a nyà tsutsu nà u tsu nà: ama a yega u gagà nyà fifa nyà 'le . 14 Kanga Jesu gá ya a gboro, gá, Lazarus átsu. 15 Ebo ye bo u ba mi na mi dà baga bo à nà, na ye à yakpe nà; ama lugwa yi da 'bà u. 16 Ebogabo Tomas, nà a yi Didimus nà, gá ya yegi ezazunmà üzì, gá. Lugwa yi lo mà, nà yi gá átsu gani be u nyí nà. 17 Kami nà Jesu tun bo nà, u leye ke a la u dà koşa águñ 'fo gunni ani nà. 18 Betani u tsoba Jerusalem ke mile nini be gañi nyí nà: 19 Yahudizi dokun a be 'bà Marta to Mariyamu, be sa a mi ebo yegi a bo. 20 Kanga Marta, kami nà u wo gá Jesu èbe nà, u da gun u: ama Mariyamu fedun dà kata o. 21 Kanga Marta gá ya Jesu, ga, Tsoci, wuñ ayike wo gá da bo nà, yegi bagi mi wuñ à tsu à. 22 Ama mi kpe gá, ka gbani o, enyà ndondo nà wo gá bà be Soko nyí nà, Soko à la ya we. 23 Jesu gá ya u, ga, Yegi bagi we u gá ánakin be. 24 Marta gá ya u, ga, Mi kpeteke u gá ánakin nimi kinna nyà efo na gozunmà nà o. 25 Jesu gá ya u, ga, Mi yi kinna to rayi: eza na yakpe mi nà, ka u gá átsu, wuñ à de rayi: 26 to eza ndondo nà de rayi, ci yakpe mi nà, wuñ à tsu kponyi à. 27 Wo yakpe wuncin? U ga ya u, ga, Ebà! Tsoci: mi yakpe, ga, we yi Kristi, Egi nyà Soko, nà à be yiye nà. 28 Kami nà u gá acin nà, u da, da yi Mariyamu yegi nyizagi ubé susoci, ci ga, Malam be ani, u mà èyi we. 29 Kami nà u wo wuncin nà, u nakiñ vanyi, ci dà 'bà u. 30 (Jesu la lo 'zi à, ama u yi dà 'bà nà Marta guñ u nà.) 31 Kanga Yahudizi nàzi fi kata o be u nyí ci èsa u mi nà, kami na a le Mariyamu ye, ci ánakin dzun vanyi nà, a lamitu u, gama a yega wuñ èda koşaba dà tigi baga. 32 Kami nà Mariyamu tuñ 'bà nà Jesu dà nà, ci le u ye nà, wuñ ánikin cici biciita u bo, ci ga ya u, ga, Tsoci, wuñ ayike wo gá da bo nà, yegi bagi mi wuñ à tsu à. 33 Kami nà Jesu le u ye ci ètigi nà, to Yahudizi nàzi dà be u nyí nà ci ètigi mà, u gbiñduñ dà nin bo ci sawaniko, 34 u ga, Babo ye la u ci o? A ga ya u, ga, Tsoci, be ciñle. 35 Jesu tigi. 36 Kanga Yahudizi gá, Ciñ kendonà u yebo u nà le! 37 Sañi nimi a bo gá, Bagi nàñà, nà kpé eye nyà yebonci nà,

u jin u wo bagi nàñà ga tsu mà à? 38 Ebogabo Jesu gbiñduñ dà nin bo be, ci be koşaba. Guşe u yi o, takuñ mà kpe u misùn o. 39 Jesu ga, Ye la takuñ da. Marta, yegi nyizagi nyà eza nà átsu nà, u ga ya u, ga, Tsoci, wuñ à mwotswà gbani: gama wuñ águñ 'fo gunni nà u tsu nà. 40 Jesu gá ya u, ga, Mi ga ya we à, ga, wuñ ayike we à yakpe nà, we à le ciñwòñ Soko ye à? 41 Kanga a la takuñ da. Jesu la eye uzi lofiñ, ci ga, Nda, mi jin yebo we, nà wo wo 'ga mi nà. 42 Mi kpeteke wo wo ega mi ka ndondo nà: ama ebo eza kàmà o nà ègikiñi babo nà, mi ga acin o, nà a yekpe, gá, wo tuñ mi be nà. 43 Kami nà u ga acin nà, u kpogun şaranyi, ci ga, Lazarus, dzun be. 44 Eza nà átsu nà duñ be, egwazi to biciizi ápa be ede koşa nyí; a la eye u pa be tswafagi nyí. Jesu gá ya a, ga, La u lo, lugwa u da. 45 Ebogabo Yahudizi dokun nàzi be 'bà Mariyamu nà, a ci le enyà nà Jesu jin nà ye, a yekpe u. 46 Ama sasi nimi a bo da 'bà Farisicizi, a ci ta ya a nyà enya nàzi Jesu jin nà. 47 Kanga tiñizi nyà manzi to Farisicizi áyekà jin şawura, a ci ga, Ke yi ejin o? gama bagi nàñà ejin enyà yekazi dokun. 48 Wúñ ayike yi la u lugwa acin nà, eza kpata à yekpe u: to Romicizi à be go kin yi, to eza 'zi yizi gubaba. 49 Ama eza nini nimi a bo, Kaiafas, u yi mankó eya ga, u gá ya a, ga, Ye kpe enyà ndondo ye à, 50 ye mà du u wòn à, nà u ge ya ye na eza nini gá átsu ebo eza kàmazi o nà, nà eza kàmà ga gbiñ nà mà. 51 U ga wuncin nya gwa wuntso à; ama ebo nà u yi mankó eya gá nà, u la ega siñi, ga, Jesu gá átsu ebo kin nàñà o; 52 e kalo kin wuncin gbaugì à, ama na wuñ à ku egizi nyà Soko yekà 'bà eni o, nà ágà ya nà. 53 Daga efo gá o, a jin şawura gani nà a à la u wu nà. 54 Ebogabo Jesu u dazà za tatacip Yahudizi o be à, ama u da ezi ndoci na tsoba gonta nà, da lo ezi nà a yi Ifrayim nà, u fedun baga be ezazunmà uzi nyí. 55 Sala nyà zungà nyà Yahudizi átsotsò: eza dokun nàkin lati o, da 'fin da Jerusalem ké efo sala nyà zungà, dà jin nimi a siri, a ci la nimi a kegà be şika nyí. 56 A fe wa Jesu za, a ci gagà be doži nyí, kami nà a ègikiñi nimi kata Soko o nà, ga, Mgbà,

ke ye le eyo? Wuñ àb sala anà à? 57 Tisizi nya manzi to Farisicizi gubaba, a yami, ga, Wun ayike eza ndondo kpe 'bà nà u dà nà, u la u tula, nà a à la u wòn nà.

12 KANGA Jesu, kami na wun áke efo gutswanyi a ci la sala nya zuñga nà, u be Betani, 'bà nà Lazarus dà nà, nà Jesu la naki tataciñ ezatsutsucizi o nà. 2 A jin enyagici lozun ya u baga: Marta fe wún a; ama Lazarus u yi 'za eni nimi a bo nazi èfedun gi enyagici ganí be u nyi nà. 3 Kanga Mariyamu u la emi nardi kpiñlu u yi pound nini, nà maþo nyasasanyi na, ci la u dà biciñ nya Jesu o, ci la 'tinyi u wùn bici uzi ya: èká nya emi turare áše kata. 4 Ama Judas Iskariot nà yi 'za eni nimi ezazumà uzi o nà, to nà à jin u rikici nà, ga, 5 Ebokinyabo a la emi turare nanà kún pound gogi à, a ci la u gá yá yajincizi à? 6 Ama u ga acin, u yi ebo nà u yebo yajincizi nà à; ama ebo nà u yi yigbeci, ci de jika nà, ci èla enyà ndondo nà a la fi bo nà. 7 Ebogabo Jesu ga, La u lugwu; eti efo na a à dzu 'kuñ nya mi nà, acin u jin nanà o. 8 Gama yajincizi dà be ye nyi ka ndondo; ama mi dà be ye nyi ka ndondo à.

9 Talakazi nya Yahudizi a de labari ga, u dà baga o: a ci be, u yi ebo Jesu o gbaugi a, ama nà a à le Lazarus ye nà, nà u la nañkin tataciñ ezatsutsucizi o nà. 10 Ama tiñizi nya manzi a jin şawura ga, a à la Lazarus wu ma: 11 gama ebo u bo, acin Yahudizi dokun da yakpe Jesu o. 12 Yeli, eza kamà dokun nà be sala gá nà, kami nà a wo ga, Jesu èbe Jerusalem nà, 13 a ku elà nya yikuñnuçizi dzun da guñ u, a ci kpogun, ga. Hosanna: Alubarika dà be wun nyi na èbe nimi kaye Tsoci o nà, Etsu nya Israel. 14 To Jesu, kami nà u be de kiatigigigi nà, u feduñ ta u zuñmà o; kendonà a ka u dà litifi o nà, ga, 15 Nyantsugi nya Zaion, ga sundà ma: cinle, Etsu we èbe, ci èfedun ta kiatigigigi zuñmà o. 16 Ezazumà uzi a kpe enyà anazi ye mafari à: ama kami na a lá Jesu wöncin nà, kanga a pa 'gá, ga, ebo u bo acip a ka enyà anazi dà litifi o, to nà jin enyà anazi ya u ani nà. 17 Ebogabo eza kamà nà dà ganí be u nyi na kami nà u yi Lazarus dzun be koşa o nà, ci la u

nakin tataciñ ezatsutsucizi o na, a jin eri. 18 Ebo wuncin o, eza kamà da gun u, gama a wo gá u jin enyà yekà anà. 19 Ebogabo Farisicizi gagà bè dòzì nyi, gá, Ye leye kendona ye jin enya ndondo wo à na: ciñle, yize kama èlamitu u.

20 Hellenici ndocizi dà tataciñ a bo, nañzi da gba Soko nimi sala o nà: 21 eza gaži be 'bà Filipu o, nà yi nya Betsaida nya Galili nà, a gbiñ u ga, ga, Nda, yi èwa le Jesu ye. 22 Filipu be ta ya Anderu: to Anderu to Filipu, a be ta ya Jesu. 23 Jesu go a mi, ga, Kami águñ, nà a à la Egi nya eza wöncin nà. 24 Gasikiya, gasikiya, mi gá ya ye, ga, Kaga edzo nya alukama ciñ lo kin ci tsu à, wùn à ci u bo; ama nà u tsu nà, wùn à suñ sunsun dokun. 25 Eza nà yebo rayi u nà, rayi u gá áya; to eza nà enà rayi u wo nimi yize anà o nà, wùn à so u ka rayi hari lo. 26 Ezra ndondo na à gba mi nà, lugwu u lamitu mi; 'bà na mi dà nà, ezawunuñci mi à dà baga o mä: eza ndondo nà à gba mi nà, Nda à la ciñwøn ya u. 27 Gbani nyagbanin èta mi; ke mi à ga nà o? Nda, bo mi ya be kami nà dà anà nyi. Ama ebo wuncin o, acin mi be 'bà kami nà dà anà o. 28 Nda, la kaye we wöncin. Kanga emi ndoci fe daga şama o be, ci ga, Mi la u wöncin ani, mi mä à la u wöncin be. 29 Ebogabo eza kamà nà ègikinni baga o, a ci wo wuncin nà, ga, şama èkùn: eza ndocizi ga, Malañayika gaga ya u. 30 Jesu gömi, ga. Emi anà u be ebo mi bo à, ama ebo ye bo. 31 Gbani a à jin siriya nya yize anà: gbani a la tişti nya yize ana nya dzun o. 32 To mi, wùn ayike a la mi lofiñ nimi yize o nà, mi à diñ eza kpata be 'bà mi. 33 Nà u gá acin nà, wùn ègaga nya tsutsu na wùn à tsu nà. 34 Eza kamà go u mi, ga, Yi gba u nimi ataura o, ga, Kristi à dà bo hari lo: ke wo tata ci ga, ga, Sayi a la Egi nya eza lofiñ nà o? ze yi Egi nya eza wuncin o? 35 Kanga Jesu ga ya a, ga. Kami degi acin bayetin à dà be ye nyi o. Ye dazà kami nà ye de bayetin nà, ga lugwu eye áşı ye mä; gama eza nà èdazà nimi baziko o nà, u kpe 'bà nà wùn èlo nà à. 36 Kami nà ye de bayetin nà, ye yakpe bayetin, nà ye gá áze egizi nya bayetin nà. Jesu ga enyà anazi, ci da, ci la nimi u so a. 37 Ama na u jin enyà yekazzi dokun be eyé a nyi nà, a yakpe wùn à:

38 nà egà nà anabi Isaiya gá nà, gá átsa, ci gá.
Tsoci, ze yakpe labari yi o?
Egwa nyà Tsoci, ze a la u tula ya o?
39 Ebogabo a yekpe wo à, gáma Isaiya gá be, gá,
40 U la eye aži nà, u mä la nyagban a gboka;
Kacin à, a gá leye be eye aži nyi, a ci leye be
nyagban a nyi,
A ci keze zin be
Mi ci sa a gun.

41 Isaiya gá acin, ebo nà u le ciñwòn u ye nà, u ci
gagà nyà u. 42 Ama nimi tişizi o, eza dokun yakpe
u; ama ebo Farisicizi o, a ye wuñ à, ebo a be nyà a
dzuñ makanta o mä: 43 gáma a yebo ciñwòn nyà
eza wangizi, gá ciñwòn nyà Soko. 44 Jesu kpogun,
ci gá, Eza nà éyakpe mi nà, wuñ èyakpe mi à, ama
wuñ èyakpe wuñ na tuñ mi be nà. 45 Eza nà èle mi
ye nà, wuñ èle wuñ na tuñ mi be nà ye. 46 Bayetiñ
mi yi o, mi ci be dà yize o, na eza ndondo nà à
yakpe mi nà, u ga feduñ dà baziko o mä. 47 Wuñ
ayike eza ndondo wo 'ga mi, ci lagwasun wuñ à nà,
mi à jin u şiriya à: gáma mi be jin yize şiriya à, ama
na mi à bo yize ya nà. 48 Eza nà à nà mi vo, ci goga
mi à nà, u de 'za eni nà à jin u şiriya nà: egà nà mi
ga nà, wunga à jin u şiriya efo nà gozunmà nà o. 49
Gáma mi gagà nyà gwa mitso à; ama Nda nà tuñ mi
bè nà, u la gami ya mi, nyà enya nà mi à tá, to na mi
à gá na. 50 Mi ma kpe ga, gami u yi rayi hari lo:
ebogabo enya ndondo nà mi egà nà, kendonà Nda
gá ya mi nà, acin mi ègà o.

13 KAMI nà a la la sala nyà zunga à nà, kami
nà Jesu kpeteke kami u tuñ ani nà, nà wuñ
à dzun yize anà o, da 'bà Nda nà, ebo nà u
yebo eza uzi naïzi fi nimi yize o nà, u yebo a hari da
etízo.

2 Nà a ègi enyagici lozun na, Ibili lá u dà nyagban
nyà Judas Isakariot egi nyà Simon ani, nà wuñ à jin
u rikici nà, 3 Jesu ebo nà u kpe, ga, Nda la enya
kpatà dà u gwa o nà, to nà u dzuñ be dagà 'bà Soko
o, ci èda 'bà Soko nà, 4 u nákìñ ebà enyagici lozun
o, ci la èwò uži ze zizi; ci la rufuta la dzu nimi u. 5
Zunmà wuñçin o, u to nuwòn fi kaşiko o, u ci ya
bici nyà ezazunmà uži nyi nà, ci la u wuñ ya be

rufuta nyi, nà u la dzu nimi u na. 6 Kanga u be 'bà
Simon Piteru. U gá ya u, ga, Tsoci, we à nà bici
mizi? 7 Jesu gomi ga ya u, ga, Enya nà mi èjin nà,
wo kpe gbani à; ama wo à be kpe. 8 Piteru gá ya u,
ga, We à nà bici mizi kpónyi à. Jesu go u mi, ga,
Kaga mi nà we à, wo de enya ndondo be mi nyi à. 9
Simon Piteru gá ya u, ga, Tsoci, u yi bici mizi
gbaugi a, ama to egwa mizi, to eti mi mä. 10 Jesu gá
ya u, ga, Eza nà fu nuwòn ani nà, wuñ áli şaranyi,
afe bici uži nà wuñ à nà nà: ye áli, ama u yi ye kpata
a. 11 Gáma u kpe eza nà à jin u rikici nà ye;
ebogabo u ga, Ye áli kpata à.

12 Acin, zunma na u nà bici aži zo nà, ci ku èwò
uži fà, ci áfiedun be, u ga ya a, ga, Ye kpe enya nà
mi jin ya ye nà ye? 13 Ye yi mi Malam, to Tsoci: ye
mä gá u ge; gáma acinga mi yi o. 14 Wuñ ayike mi,
Tsoci, to Malam, la bici yezi nà nà, u ge nà yetso à
nà bici doži nà. 15 Gáma mi jin kotonkoci ya ye, nà
ye à jin kendonà mi jin ya ye nà. 16 Gásikiya,
gasikiya, mi gá ya ye, ga, Wuzi wöncin gá tsoci
wuñ à; to eza nà a tuñ tuñ nà, u wöncin gá eza na
tuñ u nà à. 17 Wuñ ayike ye kpe enya anazi ye nà,
mawo dà be ye nyi, wuñ ayike ye jin a nà. 18 Mi
ègaga nyà ye kpata à: mi kpe eza naïzi mi tsà nà ye:
ama nà rubutu lilici gá átsa nà, ci gá, Eza nà ègi
enyagici mi nà, u la bici bokun u kpe mi. 19 Daga
gbani o, mi èta ya ye bedzo, ebo kamí nà u be átsa
na, ye à yekpe, ga, mi u yi o. 20 Gásikiya, gasikiya,
mi gá ya ye, ga, Eza nà ègo eza ndondo nà mi tuñ
nà, wuñ ègo mi; to eza nà ègo mi nà, wuñ ègo wuñ
na tuñ mi be nà. 21 Kami nà Jesu ga acin nà,
nyagban tà u, ci ga, ga, Gásikiya, gasikiya, mi gá ya
ye, ga, eza nini nimi ye bo à jin mi rikici. 22 Kanga
ezazunmàzi a ciñ doži le, a kpe eza nà u gá nà ye à.
23 Ezazunmà nini dà 'bà enyagici o, eza nà Jesu
yebo nà, wuñ ákpetsø ba Jesu nyagban o. 24
Ebogabo Simon Piteru u ba u ye, ci gá ya u, ga, Ta
ya yi nyà ze u yi o nà wuñ ègaga nà o. 25 Kanga eza
na kpetsø ba Jesu nyagban o nà, gá ya u, ga, Tsoci,
ze u yi o? 26 Jesu gomi, ga, Eza u yi o, nà mi à sa
romà dà eni o, ci la ya u nà. Aciñ, kami nà u la romà
da eni o nà, u la u ya Judas, ègi nyà Simon Iskariot.

27 Zuñma romà anà o, Setan álo u. Kanga Jesu gá ya u, gá, Enyá ná we à jin ná, jin u vanyi. 28 Eza ndondo ná ègi enyagici ná, u kpe enyá ná jin u ci ga wuñçin ya u ná a. 29 Sañi nimi a bo a yega, ebo ná jika dà be Judas nyi ná, aciñ Jesu gá ya u, gá. Si enyá sala ná yi èwa ná; ko, ná wuñ à la enyá ya yajinçizi ná. 30 Ná u go romà ná u dzun da de ñeda o: eye ási. 31 Ebogabo kami na u dzun da de na, Jesu gá, Gbani a la Egi nyá eza wöncin, to Soko áwöncin nimi u bo. 32 Soko mä à la u wöncin nimi wuñtso o, wuñ à la u wöncin gbani gbani.

33 Egi tetengizi, kami degi ke o, ná mi dà be ye nyi ná. Ye à wa mi za: to kendona mi gá ya Yahudizi ná, 'Bà na mi èlo ná, ye be bo wo à; aciñ gbani mi èga ya ye o. 34 Gámi woro mi a la ya ye o, gá, Ye yebo dozi; kendona mi yebo ye ná, ye yebo dozi aciñ mä. 35 Be naná nyi, eza kpata à kpeteke ye yi ezazuñma miži ná, wuñ ayike ye yebo dozi ná.

36 Simon Piteru gá ya u, gá, Tsoci, babo we èlo o? Jesu gomi, ga, 'Bà na mi èlo ná, wo lamitu mi gbani wo à; ama we à be lamitu mi. 37 Piteru gá ya u, gá, Tsoci, ebokinyabo mi lamitu we gbani wo à? mi à la rayi mi sisí ebo 'o bo. 38 Jesu gomi, gá, We à la rayi we sisí ebo mi bo? Gásikiya, gásikiya, mi gá ya we, ga, Biše 'bà wuñ à ti à, sayi wo gbo mi mi zuñ guta bedzo.

14 GA lugwa nyagbañ ye sawaniko ma; ye yakpe Soko, yakpe mi ma. 2 Nimi emi Nda mi bo, kata wangizi fi bo dokun; kaga u yi acin à, mi à ta ya ye; gama mi à da la 'bà jin siri ya ye. 3 Wuñ ayike mi à dà la 'bà jin siri ya ye ná, mi à be be, be go ye be 'bà mitso; ebo 'bà na mi dà ná, ye à dà baga o mä. 4 'Bà na mi èlo ná, ye kpe yeko 'bà. 5 Tomas gá ya u, gá, Tsoci, yi kpe 'bà ná we èlo ná à; ke ye à tata ci kpe yeko 'bà na o?

6 Jesu gá ya u, gá, Mi yi yeko, to gasikiya, to rayi: eza ndondo à tuñ 'bà Nda à, afe be mi nyi. 7 Wuñ ayike ye kpe mi ye ná, ye kpe Nda mi ye mä: dagá gbani ye kpe u ye o, ye mä le u ye. 8 Filipu gá ya u, gá, Tsoci, la Nda wu yi, wuñçin a kuñ yi ye. 9 Jesu gá ya u, gá, Ná mi dà be ye nyi kuñ ani ná, wo kpe mi ye à, Filipu? eza ná le mi ye ná, u le Nda ye; ke

jin we ci gá, La Nda wu yi o? 10 Wo yakpe, gá, mi dà nimi Nda o, to Nda dà nimi mi bo à? ega nazi mi èga ya ye ná, mi èga nyá egwa mitso à: ama Nda ná dà nimi mi bo ná, wunga èlo etuñ uzi o. 11 Wo yakpe, gá, mi dà nimi Nda o, to Nda dà nimi mi bo: kaciñ à, yakpe mi ebo etuñ anazi o. 12 Gasikiya gasikiya, mi ga ya ye, gá, Ezra ná yakpe mi ná, etuñ nazi mi èlo ná, wuñ à lo ma; to etuñ nazi wonçin ga nanañzi ná, wuñ à lo; ebo ná mi èda 'ba Nda ná. 13 To enyá ndondo ná ye à ba nimi kaye mi bo ná, wunga mi à jin o, ná Nda gá áwöncin nimi Egi o ná. 14 Wuñ áyike ye gá bà enya ndondò nimi kaye mi bo ná, wunga mi à jin o. 15 Wuñ ayike ye yebo mi ná, ye à lagwasun gami miži. 16 Mi à bà 'nyá be Nda nyi, u mä à la Nyagbanfaci ndoci ya ye, ná wuñ à da gani be ye nyi hari lo ná, 17 ná yi Ruhu nya gasikiya ná: ná yiže go wo à ná; ebo ná u le u ye à ná, u mä kpe u ye à: ama ye kpe u ye; gama u dà be ye nyi, u mä dà nimi ye bo. 18 Mi à la ye lugwa ekungizi à: mi à be 'bà ye. 19 Ekagá degi, yiže wuñ à le mi ye be à; ama ye à le mi ye: ebo ná mi de rayi ná, ye à de rayi ma. 20 Efo ga, ye à kpeteke mi dà nimi Nda mi bo ná, ye dà nimi mi bo, mi mä dà nimi ye bo. 21 Eza ná de gami miži, ci èlagwasun a ná, wunga yebo mi o: to eza ná yebo mi ná, Nda mi à yebo u mä, mi mä à yebo u, mi à la nimi mi wu u. 22 Judas (u yi Iskarior à) gá ya u, gá, Tsoci, ebokinyabo we à la nimi 'o wu yi o, ama we à la wu yiže à? 23 Jesu gomi gá ya u, gá, Wuñ ayike eza yebo mi ná, wuñ à lagwasun egá mi: to Nda mi à yebo u, yi à be 'bà u, be fedun gani be u nyi. 24 Eza ná èyebo mi à ná, wuñ èlagwasun egá miži à: ega ná ye èwo ná, u jin nyá mi à, ama nyá Nda ná tuñ mi bë ná. 25 Mi gá nanazí ya ye, ebo ná mi yi dà gani be ye nyi na. 26 Ama Nyagbanfaci, ná yi Ruhu Lilici gá ná, ná Nda à tuñ be nimi kaye mi bo ná wuñ à la enyá kpata wu ye, wuñ à pa ye tukpa nyá enyá kpata ná mi gá ya ye le ná. 27 Mi la mawo nyá mi ya ye: u yi kendona yiže èyà, ná mi à ya ye ná à. Ga lugwa nyagbañ ye sawaniko mä, ga lugwa u sundá mä. 28 Ye wo kendona mi gá ya ye ná, gá, Mi èda, mi à zin be 'bà

ye bo. Wuñ ayike ye yebo mi ná, ye à manin, ebo na mi èda 'bà Nda na: gama Nda wöncin gá mi. 29 Mi mä ta ya ye ani bedzo, u ci be átsa, ebo kami ná u be átsa ná, ye à yakpe. 30 Mi à gagá dokuñ be ye nyi be à; gama tişí nyá yiże ana èbe: u mä de enyá ndondo da nimi mi bo à; 31 ama ebo na yiże à kpeteke mi yebo Nda ná, to kendoná Nda la gami ya mi ná, acin mi ejin o. Nákiñ babo, lugwa yi da.

15 MI yi enu gasikiya, Nda mi mä yi enutso. 2 Gwalagi ndondo ná dä nimi mi bo, ci èsun sunsun à ná, wuñ èla u ba ya: to gwalagi ndondo ná èsun sunsun ná, wuñ ètwa u ya, ná wun à sun sunsun ná dokun gá acin ná. 3 Ye áli ebo egá ná mi ga ya ye ná o. 4 Feduñ dä nimi mi bo, mi ci dä nimi ye bo. Kendoná gwalagi u sun sunsun be egwa wunpto nyi wo à ná, àfè u ku enu; to ye ma jin u wo à, àfè acin ye à feduñ dä nimi mi bo. 5 Mi yi enu, ye mä yi gwalagizi: Ezá ná feduñ dä nimi mi bo, mi ci dä nimi u bo ná, wunga èsun sunsun dokuñ o: gama bambe mi nyi, ye jin enyá ndondo wo à. 6 Kaga eza feduñ dä nimi mi bo à, a la u ce ya ke gwalagi ná, ci àwo kansanà; eza wangizi ku a yeká, a ci la a dä ená o, a ci ádiñna. 7 Wuñ ayike ye feduñ dä nimi mi bo, egá mizi mä feduñ dä nimi ye bo ná, ye à bá enyá ndondo ná ba ye ná, a mä gá u jin ya ye. 8 Nimi wunçin o, Nda mi de ciñwöñ, ná ye sun sunsun dokuñ ná; acin ye à jin ezazuñma mizi o. 9 Kendoná Nda yebo mi ná, acinga mä mi yebo ye o: ye feduñ dä nimi boye mi bo.

10 Wuñ ayike ye à lagwasun gami mizi ná, ye à feduñ dä nimi boye mi bo; kendoná mi lagwasun gamizi nyá Nda mi, mi ci feduñ dä nimi boye u bo ná. 11 Mi gá nanazi ya ye, ná mawo nyá mi à dä be ye nyi ná, to ná mawo nyá ye gá áše ná. 12 Gamí mi dana, ga, ye yebo dozi, kendoná mi yebo ye ná. 13 Ezá ndondo de ciñcín ná gá naná ná à, ná eza à la rayi u şishi ebo èyà uzi o ná à. 14 Ye yi èyà mizi, wuñ ayike ye jin enyá nazi mi gá ya ye ná. 15 Daga gbani o, mi à yi ye wuzizi be à; gama wuzi u kpe enyá ná tsoci u ejin ná à: ama mi yi ye eyazi; gama enyá kpata ná mi wo be Nda mi nyi ná, mi la wu ye ani. 16 Ye tsa mi à, ama mi tsa ye, mi ci li ye şishi

ná ye à de sun sunsun ná, to ná sunsun ye à dä bo ná: ebo enyá ndondo ná ye à bà be Nda nyi nimi kaye mi bo ná, wuñ à la wunçin ya ye. 17 Mi ga enyá anaži yá ye, ná ye à yebo dozi ná. 18 Wuñ ayike yiże èna ye vo ná, ye kpeteke u ná mi vo bedzo ci be ná ye vo ná. 19 Wuñ ayike ye yi nyá yiże ná, yiże à yebo nya wuntso: ama ebo na ye yi nyá yiże a ná, ama ná tsai ye nimi yiże o ná, ebogabo yiże èná ye vo o. 20 Ye pa egá na mi ga ya ye ná, ga, Wuži wöncin gá tsoci wuñ à. Wuñ ayike a ga mi sun ná, a à gá ye sun mä; wuñ ayike a lagwsun egá mi ná, a à lagwsun nyá ye mä. 21 Ama a à jin enyá anaži kpata ya ye ebo kaye mi bo, ebo ná a kpe wuñ ná tuñ mi be ná ye à ná. 22 Wuñ ayike mi be gaga ya a à ná, kanga a à de lefi à: ama gbani a de enyá ndondo ná a à la kpe lefi a ná à. 23 Ezra ná èná mi vo ná, wuñ èná Nda mi vo mä. 24 Wuñ ayike mi lotuñ tataciñ a bo à ná, etuñ nazi eza ndondo lo le a ná, a à de lefi à: ama gbani a le mi ye ani, a ci ná mi vo to Nda mi yi 'za gubaba. 25 Ama wunçin be, ná egá gá átsa, ná a ka dä ataura a bo ná, ga, A ná mi vo bambe wuña nyi. 26 Ama kami na Nyagbanfaci gá be ná, ná mi à tuñ be 'bà ye daga 'bà Nda o ná, ná yi Ruhu nyá gasikiya ná, na fe daga 'bà Nda o be ná, wun à jin eri ya mi. 27 To ye mä à jin eri ya mi, ebo ná ye da gani be mi nyi daga mafari o ná.

16 MI ga nanazi ya ye, ebo ye ga bé ciñbici ma. 2 A à la ye nyá dzuñ makantaži o: to gasikiya, kami èbe, ná eza ndondo ná à wu ye ná, wuñ à yega wuñ élotoñ Soko. 3 A à jin enyá anaži, ebo na a kpe Nda to mi ye à ná. 4 Ama mi ga nanazi yá ye ani, ebo kami ná eka a ákuñ ani ná, ye à pa a, kendoná mi gá ya ye ná. Mi gá nanazi ya ye mafari à, ebo ná mi dä gani bé ye nyi ná. 5 Ama gbani mi eda 'bà wuñ ná tuñ mi be ná; eza ndondo nimi ye bo mä gbin mi gá à, ga, Babo we élo à? 6 Ama ebo ná mi gá nanazi ya ye ná, nyagbanfaci èta ye şaranyi. 7 Ama mi èta gasikiya ya ye; U jin anfaní ya ye ná mi à lo ná: gama kaga mi lo à, Nyagbanfaci wuñ à be 'bà ye à; ama mi gá lo, mi à tuñ u be 'bà ye. 8 To nwi, kami ná u gá be ná, wun à dabotu yize ebo lefi o, to ebo eli gasikiya o, to ebo şiriya o:

9 nya lefi, ebo na a yakpe mi à na; 10 nya eli gasikiya, ebo na mi èda 'bà Nda na, ye mä à le mi ye be à; 11 nya şiriya, ebo na a jin tişî nya yize anä şiriya ani nã. 12 Mi de enyâ dokuñ na mi à ga ya ye na, ama ye go a gbani wo à. 13 Ama kami na wuñ na yi Ruhu nya gasikiya gá be nã, wuñ à wu ye 'bà da gasikiya kpata: gama wuñ à gagâ nya gwa wuñtso à; ama enya ndondo nã u gá wo na, wunga wuñ à ga o: to enyâ nazi à be nã, wuñ à la wu ye. 14 Wuñ a la mi wonçin: gama wuñ à la nya mi, ci la wu ye. 15 Enya kpata na Nda de nã yi nya mi: ebogabo mi ga, wuñ à la nya mi, ci la wu ye o. 16 Ekaga degi, ye à le mi ye be à; to ekaga degi, ye à le mi ye be. 17 Ebogabo saşı nimi ezazuñmä uzi o ga ya dozi, ga, Ke yi nanañ na u ga ya yi nã, ga, Ekaga, degi, ye à le mi ye be à; ekaga degi, ye à le mi ye be: to, Ebo na mi èda 'bà Nda na o? 18 Ebogabo a ga, Ke yi nanañ na u ga na o? Ekaga degi o? Yi kpe enyâ na u ga na à. 19 Jesu leye ke a wa ga a gbiñ u ga na, ci ga ya a, ga, Ye ègbin dozi ga nya enya na mi ga na, Ekaga degi, ye à le mi ye be à; ekaga degi, ye à le mi ye be? 20 Gäsikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, ye à tigi, ye à kpogun, ama yize à manin: nyagban à ta ye, ama nyagbantä nya ye u gá áze nimä. 21 Nyizagi, kami na u da kura o nya egimä na, wuñ ètanyagban, ebo na kami u tuñ ani nã: ama kami na wuñ áfo be egi nyi nã, u pa wala be à, gama u manin na u ma egi bagi be yize na. 22 Ebogabo nyagban èta ye gbani o: ama mi a le ye ye be, nyagban ye à manin, eza ndondo à go nimä ye be ye nyi à. 23 Efo gó ye à gbin mi ga enya ndondo à. Gäsikiya, gasikiya, mi ga ya ye, ga, Enya ndondo na ye à bà be Nda nyi nimi kaye mi bo nã, wuñ à la u ya ye. 24 Hari be gbani nyi ye bà enya ndondo nimi kaye mi bo le à: ye bà nya, ye à de go, nã ninmä nya ye gá áse na.

25 Mi la enyâ anazî satañn gá ya ye: ama kami èbe, na mi à la ega satañn gá ya ye be à nã, ama mi à la ega nya Nda wu ye gborø. 26 Efo gó ye à gbinga nimi kaye mi bo: mi ga ya ye, ga, mi à bà 'nya be Nda nyi ebo ye bo nã à; 27 gama Nda wuñtso yebo

ye, ebo na ye yebo mi nã, ye mä goga, ga, mi dzun be daga 'bà Nda o. 28 Mi dzun be daga 'bà Nda o, mi ci be yize: mi à be la yize lugwa, da 'bà Nda. 29 Ezazuñmä uzi ga, Cinle, gbani we ègaga gboro, we èla ega satañn à 30 Gbani yi kpeteké wo kpe enya kpata ye nã, wo wa gá eza ndondo u gbiñ 'o ga à: be nanã nyi, yi goga, ga, wo dzun be daga 'bà Soko o. 31 Jesu go a mi, ga, Ye goga gbani? 32 Ciple, kami èbe, ka gbani u tuñ o, ye gá ága ya, eza ndondo à da 'bà nya wuñtso, ye à la mi lugwa, mi gbangi: mi mä da bo gbangi à, gama Nda dä be mi nyi. 33 Mi ga nanazî ya ye, nã ye à de mäwo nimi mi bo nã. Nimi yize o ye de wala: ama ye wu nyagban; mi de näsara eti yize o.

17 JESU ga ega anazî, ci la eye uzi wu samä, ci ga, Nda, kami tuñ ani; wo la Egi we wonçin, na Egi à la we wonçin na ma: 2 kendona wo ya u yiko eti naka kpata o nã, na wuñ à la rayi hari lo ya eza kpata na wo lá ya u nã. 3 Rayi hari lo daga, ga, a à kpe wo ye Soko gasikiya nini kete, to Jesu Kristi, na wo tuñ be na. 4 Mi la wo wonçin nimi yize o, etuñ na wo la ya mi nã, mi u lo zo anî. 5 Gbani, Nda, wo la mi wonçin be wotsö nyi, be ciñwöñ nyi na mi de ganí be wotsö nyi kami na a la jin yize à na. 6 Mi la kaye we tula ya ezazi nazi wo la ya mi nimi yize o nã: nya we a yi o, wo mä la a ya mi; a mä lagwasun ega we. 7 Gbani a kpeteké enya kpata na wo la ya mi nã, a yi nya we: 8 gama ega nazi wo la ya mi nã, mi la ya a ani; a mä go a ani, a kpe şaranyi, ga, mi dzun be daga ebà 'o bo, a ma goga, ga, wo tuñ mi be. 9 Mi èbà 'nya ebo a bo: mi èbà 'nya ebo yize bo à, ama ebo a bo nazi wo la ya mi nã; gama a yi nya we: 10 enyâ kpata na yi nya mi nã yi nya we, to nya we yi nya mi ma: mi mä áwöncin nimi a bo. 11 Gbani mi dä nimi yize o be à, ama eza nanazî dä nimi yize o, mi èbe 'bà we. Nda Lilici, eza nazi wo la ya mi nã, wo la a so dä nimi kaye 'o bo, nã a à jin nini, kendona yi yi nini na. 12 Kami na mi dä be a nazi nã, mi la a so dä nimi kaye 'o bo, eza nazi wo la ya mi na: mi tswa a, eza ndondo nimi a bo gbiñ à, afe egigbingbinci; na rubutu lilici gà átsa nã. 13 Gbani mi èbe 'bà we;

mi èga enya anazi nimi yize o, na mawo nya mi à se a na. 14 Mi la egà we ya a ani; yize ma na a vo, ebo na a yi nya yize à na, kendona mi yi nya yize à na. 15 Mi èbà 'nya na wo à wa a dzun yize o na à, ama na we à ke a ga be Ibili nyi na. 16 A yi nya yize à, kendona mi yi nya yize à na. 17 Wo la a jin eza lilici nimi gasikiya o: ega we yi gasikiya. 18 Kendona wo tuñ mi be yize na, acinga ma mi tuñ a lo yize o. 19 Ebo a bo mi la nimi mi jin eza lilici o, na a ma à se eza lilici nimi gasikiya o na. 20 Mi èbà 'nya ebo eza nanazi o, a gbaagi à, ama ebo a bo nazi à yakpe mi, be egà na a à ga na nyi: 21 na a kpata à jin nini na; kendona we, Nda, dà nimi mi bo na, mi ma dà nimi 'o bo, na a à dà nimi yi bo na: na yize a goga, ga, wo tuñ mi be na. 22 Ciñwòn na wo la ya mi na, mi la ya a; na a à jin nini na, kendona yi yi nini na; 23 mi dà nimi a bo, wo ma dà nimi mi bo, na a à jin nini gunçuru na; na yize à kpeteke wo tuñ mi be na, to na wo yebo a kendona wo yebo mi na. 24 Nda, mi ma wa ga, eza nazi wo la ya mi na, a à da be mi nyi 'bà na mi dà na; na a à le ciñwòn mi ye, na wo la ya mi na: gama wo yebo mi bëdzò, a ci ka yize nyi jin. 25 Nda gasikiya, yize kpe wo ye à, ama mi kpe wo ye; to eza nanazi kpeteke wo tuñ mi be na; 26 mi la kaye we tula ya a, mi ma à la u tula, ebo ciñcìn na wo ciñ mi na à dà nimi a bo. mi ma dà nimi a bo.

18 KAMI na Jesu ga egà anazi na, u dzun da de be ezazuñma uži nyi, da èkpàn dozi nya sangi Kidron, 'bà na kan dà na, u lo u, wuptso, to ezazuñma uži. 2 To Judas ma, na jin u rikici na, u kpe 'bà: gama Jesu u daye lo baga be ezazuñma uži nyi. 3 Kanga Judas, kami na tişizi nya manzi to Fariscizi li ekungauñcizi to dogarizi ènà nini ya u na, u be bo, be fitilaži nyi, to be navunzi nyi, to be enya 'wùn nyi. 4 Jesu, ebonà u kpe enya kpata ye na à be eti u bo na, u dzun be, ci ga ya a, ga, Ze ye èwa za o? 5 A go u mi, ga, Jesu nya Nazareti. Jesu ga ya a, ga, Mi u yi o. To Judas na jin u rikici na ègikinni be a nyi ma. 6 Ebogabo kami na Jesu ga ya a, ga, Mi u yi o na, a lo zuñma ánikin

zizi. 7 Kanga u gbin a ga be, ga, Ze ye èwa za o? A ga, Jesu nya Nazareti. 8 Jesu gomi, ga, Mi ta ya ye ani, ga, mi u yi o: wuñ ayike ye èwa mi na, lugwa eza nanazi a da: 9 na egà na u ga na gà átsa na, ci ga, Ezra nazi wo la ya mi na, mi lugwa eza nini gbin à. 10 Kanga Simon Piteru, na de èbiko na, u wa u, ci la tukpa gwalo nya wuzi nya manko ba ya. Kaye nya wuzi ga yi Markus. 11 Kanga Jesu ga ya Piteru, ga, La ebiko dà efa o: daro na Nda mi la ya mi na, mi ga fin u ma?

12 Kanga ekunguñcizi, to mayaki, to dogarizi nya Yahudizi, a wọn Jesu, a ci la u pa, 13 a la u lo 'bà Annas bedzo; gama u yi yele nya Kaifas, na yi manko eya gá na. 14 Gbani anà, Kaifas gá, wunga jin Yahudizi sawura o, ga, u ge na eza nini gà átsu ebo eza kamà o na. 15 Simon Piteru u fe lamitu Jesu, to ezazuñma ndoci jin acin ma. Manko u kpe ezazuñma gá ye, u dà kata nko nya manko be Jesu nyi; 16 ama Piteru gikinnyi yakuñ misuñ o de bo. Kanga ezazuñma gá, na kpe manko ye na, u dzun da de, u ci gaga be nyizagi nyi na èpa yeko na, ci la Piteru be nin. 17 Kanga nyizagi gá na èpa yeko na, u ga ya Piteru, ga, Mbga, wo ma yi ezazuñma nini nya bagi nana? U ga, Emi à. 18 Wuzizi to doğarizi a ègikinni baga o, a la eka gun' na; ebo efe o na dà bo na a ci èyenä: Piteru ma ègikinni be a nyi, ci èyenä. 19 Kanga manko u gbiñ Jesu ga nya ezazuñma uži, to nya egà u. 20 Jesu go u mi, ga, mi gaga tula yà yize; ka ndondo mi fe wu a 'ga nimi makkantazi o, to nimi kata Soko o, 'bà na Yahudizi kpata èyekà ka ndondo na; mi gaga ndondo susoci à. 21 Ebokinyabo wo gbiñ mi ga o: eza nazi wo 'ga mi na wo gbiñ a ga nya enya na mi ga ya a na: ciñle, a kpe enya nazi mi ga na. 22 Kami na u ga acin na, dogari nini na ègikinni tsoba na, u la egwa u gba Jesu dzu, ci ga, we èze manko ga acin? 23 Jesu go u mi, ga, Wuñ ayike mi gaga dede na, jin eri nya dede: ama wuñ ayike wangi u yi o na, ebokinyabo wo gba mi dzu o? 24 Ebogabobo Annas u la u pa, ci la u lo 'bà Kaifas na yi manko na. 25 Simon Piteru ègikinni ci èyenä. Ebogabobo a ga ya u, ga, Wo ma yi ezazuñma

nini nya u? U gbomi, ga, E mi à. 26 Wuzi nini nya manko, na yi danginga nya eza na Piteru ba tukpa u ya na, ga, Mgbia, mi le we ye be u nyi kan bo à? 27 Piteru gbomi be; edaga o, biše 'bá ci ti.

28 Kanga a la Jesu da daga 'bá Kaifas o, da kata siriya: u yi lalażin; atso lo kata siriya à, ebo a be de sika mä, na a à gí sala zunga na. 29 Kanga Pilatu u dzun da 'bá a, ci ga, Eboda kici ye étu eza nana o? 30 A gomi ga ya u, ga, Kaga eza nana jin eza dede à, yi à la u be 'bá we à. 31 Kanga Pilatu ga ya a, ga, Yetso la u, ye jin u siriya kendonà ataura ye yi na. Ebogabo Yahudizi ga ya u, ga, Gämí lugwa yi wu eza ndondo à: 32 na ega na Jesu gá na átsa, na u la wu a nyä tsutsu na wuñ à tsu na.

33 Ebogabo Pilatu keze da kata siriya be, ci yi Jesu be, ci ga ya u, ga, Etsu nya Yahudizi wo yi o? 34 Jesu go u mi, ga, Wotso ga acin be egwa 'o nyi, kaşin eza ndocizi ta ya we nya mi o? 35 Pilatu gomi, ga, Yahudi mi yi o? Eza 'zí wezi to tişizi nya manzi a la we da mi gwa o: ke we jin o? 36 Jesu gomi, ga, Sarota mi u yi nya yiże nana à: wuñ ayike sarota mi u yi nya yiże nana na, kanga egikata miži à sunwun, ebo a be la mi lo 'bá Yahudizi ma: ama sarota nya mi u yi nya babo à. 37 Ebogabo Pilatu ga ya u, ga, Asa kanga etsu wo yi o? Jesu gomi, ga, Wo ga, ga, etsu mi yi o, Ebo wuńciń o, acin a mä mi o, ebo wuńciń o, acin mi be yiże o, na mi à jin eri ya gasikiya na. Eza ndondo na yi nya gasikiya na, wuñ èwo 'mi mi. 38 Pilatu ga ya u, ga, Ke yi gasikiya o? Kami na u ga acin na, u dzun da 'bá Yahudizi be, ci ga ya a, ga, Mi le lefi ndondo ye be u nyi kponyi à. 39 Ama ye de zizi, na mi à la 'za eni lugwa ya ye kami nya sala nya zunga na: ye wa ga mi la Etsu nya Yahudizi lugwa ya ye? 40 A kpogun be, ga, U yi bagi nana à, ama Barabbas. Barabbas gá yi garadaci.

19 KANGA Pilatu la Jesu, ci diŋ u bilala.
2 Ekungunciži a la eká jin kraun, a ci la u da eti u bo, a la èwò dzuru fá u; 3 a be 'bá u, a ci ga, Oku, Etsu nya Yahudizi! a gba u dzu be egwa a nyi. 4 Kanga Pilatu dzun be be, ci ga ya a, ga, Ciňle, mi èla u dzun be ya ye, na ye à kpeteke

me le lefi ndondo ye be u nyà na. 5 Kanga Jesu dzun be, kraun nya eká da eti u bo, ci èfa èwò dzuru. Pilatu ga ya a, ga, Ciňle, bagi gá danya! 6 Ebogabo kami na tişizi nya manzi to dogarızi le u ye na, a kpogun, ga, La u ká ba ebu o, la u ká ba ebu o. Pilatu ga ya a, ga, Yetso la u ká ba ebu o: gama mi le lefi ndondo ye be u nyi à. 7 Yahudizi go u mi, ga, Ye de ataura, be ataura gá nyi, u ge na u gá átsu na, gama u la nimi u jin Egi nya Soko. 8 Kami na Pilatu wo egä wuńciń na, u sundá ga panyi; 9 ci keze da kata siriya be, ci ga ya Jesu, ga, Babo wo fe be o? Ama Jesu ze u ga à. 10 Kanga Pilatu ga ya u, ga, Wo gagá ya mi à? wo kpe ga mi de yiko la we lugwa, mi ma de yiko la we ká ba ebu bo à? 11 Jesu go u mi, ga, We à de yiko ndondo eti mi bo à, afe a la ya we daga fiti o: ebogabo eza na la mi dä wo gwa o na, lefi u wönciń ga. 12 Daga kanga o, Pilatu fe wa 'bá la u lugwa: ama Yahudizi kpogun, ga, Wuñ ayike wo lugwa bagi nana da na, wo yi eya nya kaiasar à: eza ndondo na la nimi u jin etsu na, wuñ èjin kangara be Kaisar nyi. 13 Kami na Pilatu wo egä wuńciń na, u la Jesu dzun be, ci feduň ta esa siriya o, 'bá na a yi Ebapaci na, ama be 'mi Hibrü nyi a yi u, Gabata. 14 U yi kami nya Siriyyi nya sala nya zunga: ke efín gutswanyi na. U ga ya Yahudizi, ga, Ciňle, Etsu ye danya! 15 Ama a kpogun, ga, La u da, la u da, la u ká ba ebu o! Pilatu ga ya a, ga, Mi la Etsu ye ka ba ebu o? Tisizi nya manzi gomi, ga, Yi de etsu à, afe Kaisar. 16 Kanga u la u dä a gwa o, na a la à u ká ba ebu o na.

17 Ebogabo a la Jesu a ci dzun, u ci èla ebu u, ci da 'bá na a yi Ebá nya etivo na, na a yi be 'mi Hibrü nyi na, Golgota: 18 'bá na a la u ká ba ebu o na, to eza guba ndoci be u nyi, 'za ení za eni da kasa gubaba o, Jesu ma dä tataciń o. 19 Pilatu ma ka takada, ci la u ba ebu o. Ná u ka na ga, JESU NYA NAZARETI, ETSU NYA YAHUDIZI. 20 Yahudizi dokun gba takada gá: gámä 'bá na a ká Jesu ba èbú o na, u tsoba ezi: a ká u be 'mi Hibrü nyi, to be 'mi Latin nyi, to be 'mi Helleni nyi. 21 Kanga tişizi nya manzi nya Yahudizi ga ya Pilatu, ga, Ga ka Etsu nya Yahudizi ma; ama na u ga, ga, Mi yi Etsu nya

Yahudizi nà. 22 Pilatu gomi, ga. Enyà nà mi ka nà, mi ka u ani.

23 Kanga ekungunci gazi, kami nà a la Jesu kà ba ebu o nà, a ku èwò uzi, a ci la a gafì gunni, ekunguncizi de ninini; to alikimba u ma: ama alikimba u de 'bà nà a guñ u nà à, a lu u nini daga eti o, da bicità. 24 Ebogabo a gá ya dozi, ga, Ga lugwa yi le u mà, ama yi ce 'dzu nya eza nà à go u nà: nà rubutu lilici gá átsa nà, ci gá,

A la ewo mizi gá tataci à bo,
A mà ce 'dzu eti alikimba mi bo.

Ekunguncizi a jin enya anazi. 25 Gbani ana, nnà nya Jesu, to yegi nyizagi nya nnà u, Mariyamu nyimi nya Kliopasi, to Mariyamu Magdalaci, a ègikinpi tsoba èbu nya Jesu o. 26 Kami nà Jesu le nnà u ye nà, to ezazuñma gá nà u yebo nà ci ègikinpi tsoba nà, u gá ya nnà u, ga, Nyizagi, cinle, egi we dana! 27 Kanga u gá ya ezazuñma gá, ga, Cinle, nnà we dana! Daga kanga o, ezazuñma gá u la u da emi u.

28 Zunma wuncin o, Jesu, nà u kpeteke enya kpata ázo nà, nà rubutu lilici gá átsa nà, u gá, Nuwoñ èwò mi. 29 Evo dà baga o, nà áše be ege baka nyi nà: acin a la rumakà dà ege baka o, a ci la u fo tsukun, la u ba misuñ u bo. 30 Kami nà Jesu fin ege baka nà, u gá. Wuñ ázo: u ci la eti u shikin, rayi u ci goga. 31 Kanga Yahudizi, ebo nà u yi Sirijin nà, nà ekuñzi ga bà ebu o efefaci mà (gama efefaci gá yi efo wonçinko), a tâ Pilatu gwa u lugwa a zun bici azi, to nà a la a da nà. 32 Kanga ekunguncizi be, a ci la bicizi nyá mafari zuñ, to nyá bací nà a kà ba ebu o be u nyi nà: 33 ama kami nà a be 'bà Jesu nà, a ci leye ke wun átsu ani nà, a zun bici uzi à: 34 ama eza nini nimi ekunguncizi o, u la ekwa tuñ u kasa o, edaga o, egia to nuwoñ ti be. 35 Eza nà le u ye nà jin eri, eri u yi gásikiya: yi mà kpeteke enya nà u gá nà yi gásikiya nà, nà ye mà à yakpe nà. 36 Gama a jin enya anazi, nà rubutu lilici gá átsa nà, ci gá, A à zun tsukun nini nyá wun à. 37 Ba ndoci o nimi rubutu lilici o, u gá. A à le eza nà a tun ekwa nà yé. 38 Zunmà enya anazi o, Yusufu nya Arimatia, nà yi ezazuñma nya Jesu nà, ama susoci, ebo dàsuñ nya Yahudizi o, u tâ Pilatu gwa, nà wuñ à lugwa u la

ekun nya Jesu da nà: Pilatu mà ye. Ebogabo u be o, ci la ekun nya Jesu da. 39 To Nikodimus u be mà, eza nà be 'bà Jesu be yeşì nyi mafari le nà, u la turare muri to aloe be, a ká dozi, kpiolu u yi ke pound sîtsuñ nà. 40 Kanga a la ekun nya Jesu, a ci la u pa dà ede bokun o, be turare nyi, kendonà zizi nya ekundzu nya Yahudizi yi nà. 41 'Bà nà a kà u ba ebu o nà, kan dà bo; kosa woro mà dà kan bo, nimí u bo a la la eza ndondo cici le à. 42 Baga a la Jesu ci o, ebo efo Siriya nya Yahudizi o (gama kosa átsoba).

20 EFO mafari nya efo gutwaba, kami nà ebà la tinye à nà, Mariyamu Magdalaci be koşaba, u ci leye nà a la takun nya koşa dà ani nà. 2 Kanga u bici be 'bà Simon Piteru, to ebà ezazuñma gá nya Jesu yebo nà, ci gá ya a, ga, A la Tsoci da daga koşa o, yi mà kpe 'bà nà a la u cici nà à. 3 Ebogabo Piteru to ezazuñma gá a duñ da koşaba. 4 A bici gani: ama ezazuñma gá go Piteru ga, u ci be koşaba bedzo; 5 u kukura ciñ nin le, ci le edezi ye zi bo; ama u lo nin à. 6 Kanga Simon Piteru be da zuñma u bo, u ci gadà koşa o; ci le edezi ye zi bo, 7 to tswafagi nà a la kpe u 'ti o nà, u zi 'bà nà edezi zi na à, ama wuñ ákpe zi 'bà ndoci o kanyi. 8 Kanga ezazuñma gá nà be 'bà koşa bedzo nà, wuñ ágadà mà, u ci leye, u mà goga. 9 Gama a la kpe rubutu lilici ye à, nà wuñ à nákiñ tataciñ ezatsutsucizi o nà à. 10 Kanga ezazuñmazi a keze da be, a ci da emi a.

11 Ama Mariyamu a gikinpi de bo nya koşa ci tigi: to nà wuñ ètigi nà, u kukura ciñ nin nya koşa le; 12 u ci le malayika guba ye, nazi fa ewo bokun, a ci èfedun nà, nini dà etita o, nini dà bicità o, nya 'bà nà ekun nya Jesu lele ci le nà. 13 A gá ya u, ga Nyizagi, ebokinyabo we ètigi o? U gá ya a, ga, Ebo nà a la Tsoci mi da nà, mi mà kpe 'bà nà a la u cici nà à. 14 Kami nà u ga acin nà, u ke 'ye ze dà zuñma o, u ci le Jesu ye ègikinpi, u mà kpe gá u yi Jesu à. 15 Jesu gá ya u, ga, Nyizagi, ebokinyabo we ètigi o? Ze we èwa za o? Ebo nà u yegá u yi kantso nà, u gá ya u, ga. Nda, wuñ ayike wo la u babo nà, wo ta ya mi nya 'bà nà wo la u cici nà, mi à la u dà.

16 Jesu gá ya u, gá, Mariyamu! U keže, ci gá ya u be 'mi Hibru nyi, ga, Rabboni; wuñciñ yi Malam. 17 Jesu ga ya u, gá Ga lagwakuñ mi mä; gáma mi la guñ 'fiñ lo 'bà Nda mi à: ama da 'bà yegi miži, we ci gá ya a, gá, Mi à gun 'fiñ da 'bà Nda mi, to Nda ye, to Soko mi, to Soko ye. 18 Mariyamu Magdalaci u be ta ya ezazuñmä uži, gá, Mi le Tsoci ye ani; to kendonä u gá ega anazi ya u ná.

19 Efo gá be lozun nyi, ná yi efo maſari nyä efo gutwaba ná, kami ná a la yeko tsu, nyä 'bà ná ezazuñmäzi áyeká ebo daſuñ nyä Yahudizi o ná, Jesu be ci gikiñni tatacín a bo, ci gá ya a, gá, Lafiya u dä be ye nyi. 20 Kami ná u ga acin ná, u la egwa uzi to kaſa u wu a. Kanga ezazuñmäzi manin, kami ná a le Tsoci ye ná. 21 Kanga Jesu ga ya a be, gá, Lafiya u dä be ye nyi: kendonä Nda mi tuñ mi be ná, acinga ma mi tuñ ya tuñ o. 22 Kami ná u ga acin ná, u súñsuñ kpe a, ci gá ya a, gá, Ye go Ruhu Lilici: 23 eza ndondo ná ye jin gafara lefi azi ná, a de gafara; eza ndondo ná ye lagwasuñ lefi azi ná, a lagwasuñ a.

24 Ama Tomas ná a yi Didimus ná, na yi 'za eni nimi eza guwo be o guba nyí gazi ná, u dä be a nyi kami ná Jesu be ná à. 25 Kanga ezazuñmä nazi ke ná ga ya u, Yi le Tsoci ye ani Ama u ga ya à, gá, Kaga mi le èfo nyä konto ye nimi egwa uzi bo a, mi ci la egwa ginginni mi dä èfo nyä konto bo à, ci la gwa mi lo kaſa wun à, mi à goga à.

26 Zunmä efo gutota o be, ezazuñmä uži dä nin bo, Tomas mä dä be a nyi, yekozi átsu. Kanga Jesu be, ci gikiñni tatacín a bo, ci gá, Lafiya u dä be ye nyi. 27 Kanga u ga ya Tomas, gá, Ta egwa ginginni nya we be, ciñ egwa miži le; ta egwa we be, la u lo kaſa mi: gá jin eza ná yakpe à ná mä, ama yakpe. 28 Tomas gomi gá ya u, gá, Tsoci mi, to Soko mi. 29 Jesu gá ya u, gá, Ebo ná we le mi ye ná, acin wo de iyiyakpe o: alubarika dä be a nyi nazi leye a ná, ama na yakpe ná. 30 Jesu mä jin enya yekazi dokuñ be eye ezazuñmä uži nyi, ná a ka dä litafi nanañ bo à ná: 31 ama a ka nanañi, ná ye à yakpe, gá, Jesu yi Kristi, Egi nyä Soko ná; to ná ye èyakpe ná, acin ye à de rayi nimi kaye u bo.

21 ZUNMÄ enyä anaži o Jesu la nimi u wu ezazuñmä uži be, ebà edusä nyä Tabirias o; aninga u la nimi u wu a. 2 Simon Piteru, to Tomas ná a yi Didimus ná, to Nataniel nyä kena nya Galili, to egizi nyä Zebidi, to ezazuñmä uži eza guba ñdoci, a áyeká 'bà eni o. 3 Simon Piteru gá ya a, gá, Mi èda nyikawonzi. A gá ya u, gá, Yi mä à lo be we nyi. Acin a dzun o, da dä 'ya; yesi ga a wöñ enyä ñdondo à. 4 Ama kami ná ebà átineye ná, Jesu gikiñni kosunti o: ezazuñmäzi a kpe gá u yi Jesu à. 5 Kanga Jesu ga ya a, gá, Egiži, ye de enyagici? 6 A go u mi, gá, Eye. U ga ya a, gá, Ce esa dä kaſa gwalo nya eya o, ye à de. Ebogabo a ce wuñ o, a ma diñ u gbani wo à, ebo nyikä kamä o. 7 Ebogabo ezazuñmä gá ná Jesu yebo ná, u gá ya Piteru, gá, Tsoci u yi o. kami ná Simon Piteru wo ga, u yi Tsoci ná, u la èwò u fá (gama u yi yavun), u ci la nimi u wa 'ya dä edusä o. 8 Ezazuñmä nazi ke ná a da 'ya tetengi be (gama a lokpa be kin nyí à, u yi ke gaba arata ná), a fe diñ esa be nyikä nyi be. 9 Kami ná a ciñ kin bo ná, a le ena cikara ye zi bo, nyikä ta bo, to bread mä dä bo. 10 Jesu ga ya a, gá, Ku saši nyä nyikä na ye wöñ gbani na be. 11 Simon Piteru u da, da diñ esa be kin, wuñ áše be nyikä wöñcinkozi nyi, ogboguñi diñ gutwaba: to ná u dokun kuñ acin ná, esa u te à. 12 Jesu ga ya a, gá, Be gunlažin. Ezazuñmä ndondo kuñ acin gbin u gá à, gá, Ze we yi à? gama a kpeteke u yi Tsoci ná. 13 Jesu be, ci la bread ya a, to nyikä acin mä. 14 Wuñciñ da zuñ guta na Jesu la nimi u wu ezazuñmä uži, zuñmä ná u nakin tatacín ezatsutsucizi o ná. 15 Kami ná a sa enyagici gi ná, Jesu gá ya Simon Piteru, gá, Simon, egi nyä Jona, wo yebo mi gá nanañi? U ga ya u, gá, Ebà, Tsoci; wo kpeteke mi yebo we ná. U ga ya u, gá, Kpa kingbagbagigi miži. 16 U ga ya u zuñ baci, gá, Simon, egi nyä Jona, wo yebo mi? U ga ya u, gá, Ebà, Tsoci; wo kpeteke mi yebo we ná. U ga ya u, gá, Kpa kingbagbagi miži. 17 U ga ya u zuñ tací, gá, Simon, egi nyä Jona, wo yebo mi? U tå nyagbañ nyä Piteru, ebo ná u ga ya u zuñ guta ná, gá, Wo yebo mi? U ga ya u, gá, Tsoci, wo kpe enyä kpata ye; wo kpeteke mi yebo we ná. Jesu

ga ya u, ga, Kpa kingbagba mizi. 18 Gasikiya, gasikiya, mi gá ya we, ga, kami ná we yi gbarufu ná, wo ke nimi 'o nin, wo fe za 'bà ndondo ná ba 'o ná: ama kami ná wo gá áze nusa ná, we à ta egwa wezi, eza ndoci à ke 'o nin, ci à la we lo 'bà ná we wa lo à ná. 19 U gá acin, ci la wu u nya tsutsu ná wuñ à tsu ci à la ciñwóñ ya Soko ná. Kami ná u gá acin ná, u gá ya u, ga, Lamitu mi. 20 Kanga Piteru ké ye zé, u ci le ezazunmá gá ye na Jesu yebo ná, ci èlamitu u; ná kpetsó ba u nyagbán o, kami ná a ègi enyágici lozuñ ná, ci gá, Tsoci, ze u yi o, ná à jin we rkicí ná o? 21 Ná Piteru le u ye ná, u gá ya Jesu, gá,

Tsoci, ke bagi nana à jin na o? 22 Jesu gá ya u, ga, Wuñ ayike u ba mi ná u ka mi hari mi ziñ ná, kici yi nya we o? wo lamitu mi. 23 Kanga ega aná dzuñ da tataciñ yegizi o, na ezazunmá gá à tsu à ná: ama Jesu gá ya u, ga, Wun à tsu à nyí à; ama, Wun ayike u ba mi ná u ka mi hari mi ziñ ná, kici yi nya wo o? 24 Nana yi ezazunmá gá na jin eri ye enya anazi ná, ci ka enya anazi: yi má kpeteke eri u yi gasikiya ná. 25 Enya ndocizi má ke dokun ná Jesu jin na, enya wuncinzi, wuñ ayike a à ka a ninimi ná, mi kpaye, ga, litafizi ná a gá ka ná, yiye wuñtso u go a wo à.

ETUN NYA TUŃCIZI

1 TIOFILUS, mi ka litafi nya mafari nya enya kpata nazi Jesu ya nyi jin na, to ega nazi u la wu ezazi ná, 2 hari da efo gá ná a go u dà sámà o ná, zuñma ná u la gámi be yiko nyi nya Ruhu Lilici ya tuncizi nazi u tsa ani ná: 3 zuñmá ná u wo èta zo ná, u la nimi u wu a be erizi nyi dokun, ke u dà rayi o ná, u ci ce 'fo la nimi u wu a hari efo siba, u ci fe gagá ya a nya enyázi nya şarota Soko: 4 to ná wuñ ákeba be a nyi ná, u ta ya a, ga, a ga kpeya be Jerusalem nyi má, ama a ka alikawoli nya Nda bedzo, wuncin má, u ga, ye wo ebà mi bo: 5 gamá be 'mi gasikiya nyi John jin baptisim be wuñon nyi; ama a à jin ye baptism be Ruhu Lilici nyi toşı.

6 Ebogabo, kami ná a be áyeká ná, a gbiñ u ga, ga, Tsoci, we à la şarota ya Israel gbani be? 7 U gá ya a, ga, U jin nya ye à, ná ye à kpe wokatizi to kamizi nazi Nda la sişí be egwa wuñtso nyi ná à. 8 Ama ye à de yiko go, kami ná Ruhu Lilici gá ácin kpe ye ná: ye má à jin erijinci mizi nimi Jerusalem o, to nimi Judia to Samaria o kpata, to hari da eba katizi nya yize.

9 Kami ná u gá ega nanaži ani ná, to ná à èciñ u le ná, a la u da sámà; para nya sámà má go u, u ci lugwa a le u ye à. 10 Ama kami ná a èciñ sámà le saranyi ná wuñ élo ná, ciñle, bagi guba nazi fa ewo

bokuñ ná gikiñni tsoba a; 11 a ci gá, Ye Galilici, ebokinyabo ye ègikinni èciñ sámà le o? Jesu nana, ná a go ebà ye bo la da sámà ani ná, kendoná ye le u ye èlo sámà ná, acinga má wuñ à be o.

12 Kanga a keze da Jerusalem daga ebà pati o ná a yi Eşia ná, na tsoba Jerusalem na, ke eza nya efofaci ná. 13 Kami ná a be lo 'zí ná, a gun da kata fiti, 'bà ná a èfedüp ná; Piteru to John to Yakubu to Anderu, Filipu to Tomas, Bartolomeu to Mattiu, Yakubu egi nya Alfius, Simon Ziloti, to Jude egi nya Jamesi. 14 Eza nanaži kpata la nyagbán jin nimi, a ci fe jin aduwa gani saranyi, be nyizagizi nyi, to Mariyamu nna nya Jesu to be yegi bagi uzi nyi.

15 Nimi efo nanaži o, Piteru ánakin gikinni tataciñ yegizi o (eza kamañ ná yi ke eza şitswanyi ná áyeká dà 'bà eni o), u ci gá, 16 Yegizi, u da gboro ná rubutu lilici gá átsa ná, na Ruhu Lilici gá be misun nyi nya Dawuda le eti Judas o ná, ná jin ebawuci ya eza nazi wop Jesu ná. 17 Gama a ro u keba be yi nyi, u má go danañ u nimi nanaž o. 18 (Bagi nana la ewo lada etun nya etun dede u si lati ndoci; u ci ánikin cici la eyé kpe kin, u ci ála fi guba tataciñ o, to edzugi uzi kpata ádzuñ be de. 19 Jerusalemcizi kpata be wo ega wuncin; hari a be yi lati gá Akeldama be ezi misun a nyi, wuncin yi,

Lati nya egia.) 20 Gama a ka u dà litafi Zâbura o, ga,

Lugwa edunfeba u áze wasa,
Ga lugwa eza ndondo feduń baga o ma:

to,

Lugwa eza ndoci go tici u. 21 Ebogabo, nimi bagizi o nazi dà be yi nyi kami ndondo na Tsoci Jesu fe za gani be yi nyi na, 22 tun daga baptismim nya John o, hari da efo gá na a go u ebà yi bo la da sámà na, u ge na 'za eni nimi a bo gá áze erijinci gani be yi nyi nya kínpa u na. 23 A li eza guba duń, Yusufu na a yi Barsabbas na, kaye u yi Justus, eza baci u ma yi Matias. 24 A jin̄ aduwa, a ci ga, Tsoci, wo na kpe nyagbán 'za wangizi ye kpata na, eza na wo li ani nimi eza guba nanaži o na, wo la wu yi, 25 na wuń a go dàna nimi etuń nana o na to etuń tuńci, gama Judas ánikin u ci la u lugwa na wuń à dà dàna u na. 26 A ce 'dzu eti a bo; edzu be gi Matias; a ci ro u keba be tuńcizi nyi eza gúwo be 'ni nyi.

2 GBANI anà, kami na efo Pentikost be tuń na, a kpata ákeba fi 'bà eni o. 2 Kanga be giriku nyi, duku fe daga sáma o be hunyi ke efeko na, u ci áse kata gá kpata 'bà na a èfeduń na. 3 A le gintarazi ye ke nya ena na, a ci la nimi a ga tatacin eza kàmà o; u ci be ta eti eza ndondo o. 4 Kpata a ma áse be Ruhu Lilici nyi, a ci ya ega nyi ga be ezi misuń ndocizi nyi, kendonà Ruhu ya a gaga na.

5 Gbani anà, Yahudi ndocizi èfedun dà Jerusalem o, eza adiñpińi nya kin dòndono na dà nimi yiye o na. 6 Kami na a wo duku nana na, eza kama be áyekà, a ci ákebugbu, ebo na eza ndondo wo na a éta ezi misuń u na. 7 Wuń áka a ye kpata, a ci 'á 'mi là, ga, Ciple, eza nanaži kpata nazi égaga na, e Galilicizi a yi à? 8 Ke da bo na eza ndondo nimi yi bo éwo ezi misuń u nya 'bà na a ma u na o? 9 Partiaizi to Midiacizi to Ilamcizi, to ezazí nazi èfeduń dà Mesopotamia o na, to nimi Judia to Kapadośia o, to nimi Pontu to Eşia o, 10 to nimi Frigia to Pamfilia o, to nimi Masar to naruńi nya Libia nazi tsoba Sairimi na, to Romicizi nazi be feduń babo na to Yahudizi to lagbańi 'za gubaba, 11 to Kriticizi to Arabicizi, yi wo na a ègaga be ezi misuń yizi nyi na

nya etun wöncinkozi nya Soko. 12 Wuń áka a ye kpata, a ci ákebugbu, a ci ga ya dozi, ga, Ke yi nana o? 13 Ama eza ndocizi lami, ga, A áse be wain woro nyi. 14 Ama Piteru ánakin gikinni be eza guwo be 'ni nyi, u ci kpe 'mi u gagá berebere ya a, ga, Ye bagizi nya Judia, to ye eza kpata nazi èfeduń dà Jerusalem o na, ye be kpe nana ye, ye ci situkpa wo 'ga mi. 15 Gama eza nanaži ápe wain à, kendonà ye kpaye na à; gama gbani u de yì efiń guta nya yigidi; 16 ama nana yì enyá gá na anabi Joel ga le na, u ci ga,

17 Soko ga, nimi efozi o nazi à be gozunmá na,
Mi à la Ruhu mi zekpe eza wangizi o kpata:
Egi bagi yezi to egi nyizagi yezi à la ega şishi,
To gbarufu yezi à le anuriyi ye, To bagi nusa
yezi à nanaži:

18 Ebà, to nimi efo gaži o, mi à la
Ruhu mi zékpe
Wuzi mizi bagizi, to wuzi mizi nyizagizi o, a à
la ega şishi.

19 Mi ma à la enya yekazi tula nimi sámà o,

To erizi nimi kin o;

Egia, to ena to ekpozi nya náwu:

20 Yigidi gá áze ziko,

To etswa gá áze egia bedzo,

Efo nya Tsoci ci be,

Efo wöncinko to efo cinwońci gá:

21 U ma gá ájin, na eza ndondo na à tuń kaye nya Tsoci ye na, a à bo u ya.

22 Ye Israelcizi, ye situkpa wo egá nanaži: Jesu nya Nazareti, eza na Soko la tulá ya ye be etun wöncinkozi nyi to enyá yekazi to erizi na, nazi Soko jin̄ be egwa u nyi tatacin ye bo na, kendonà yetso kpe na; 23 eza gá, a la u ba ye gwa o, ebo na Soko jin̄ sawura wuńciń şishi, u ci kpe wuńciń ye daga mařari o na, ye be egwa nyi nya gberizi la u kà ba ebu o, ye ci la u wu: 24 ama Soko la u naķin be, na u la etazi nya tsutsu lò ya na: gama tsutsu lagwasuń u wo à. 25 Gama Dawuda gaga nya u, ga,

Mi le Tsoci ye eye mi bo kandondo;

Gama u dà gwalo mi bo, ebo n ga yesi ma:

26 Ebogabo nyagbán mi manin o,
gintara mi ma do u;

- Bambe wuńcię nyi be, nąka mi mą à feduń dą nimi yetu o:
- 27 Gama we à la nyagbənnin nya mi lugwa dà Eku bo à,
Wo mą à lugwa Eza Lilici we vo à.
- 28 Wo la yekozi nya rayi wu mi ani;
Wo mą à fu mi nin be nińmą nyi yita wo bo.
- 29 Yegizi, lugwa mi gaga gborø ya ye nya ńdako Dawuda, ke wuń átsu a ci la u dzu ani ną, koşa u mą dą be yi nyi hari be nyiną nyi. 30 Ebogabo, ebo ną u yi anabı ną, u ci kpeteke Soko ziba ya u be ebazi nyi ną, ga, nimi egi uzi o, wuń à la 'za eni feduń ta esadunfę 'tsu u bo; 31 ebo ną u taye le wuńcię ye ną, u gaga nya kinną nya Kristi o, ke Tsoci la u lugwa dà Eku bo à ną, to ną nąka u vo à na. 32 Jesu nana, wunga Soko la nąkin o, yi kpata mą yi erijincię nya wuńcię. 33 Ebogabo, daga ną u de cińwọn dą gwalo nya Soko o ną, to ebo ną u go alikawoli nya Ruhu Lilici be Nda nyi ani ną, aciń u la enya ana zekpe yi o, ną ye leye ye ci wo ną. 34 Gama Dawuda lo 'fiń lo sama à: ama wuńtso ga, ga,
Tsoci ga ya Tsoci mi, ga, Wo feduń si gwalo mi bo,
- 35 Hari min la mąkiri wezi ze esabicta nya bici wezi.
- 36 Ebogabo lugwa emi kpata nya Israel kpe u ye saranyi, ga, Soko la u jin, Tsoci to Kristi gubaba, Jesu naną ną ye la ką ebu o ną.
- 37 Kami ną a wo wuńcię ną, nyagbən a woń a saranyi, a ci ga ya Piteru to ya tuńcizi nazi ke ną, ga, Yegizi, ke yi à jin jin ną o? 38 Piteru ga ya a, ga, Ye jin tuba, to eza ńdondo nimi ye bo u go baptismim nimi kaye nya Jesu Kristi o, ebo gafara nya lefi yezi o; ye mą à de eriatwa nya Ruhu Lilici go. 39 Gama alikawoli naną u yi ebo ye bo, to ebo egi yezi o, to ebo 'za kpata nazi dà ebà kpako o ną, to eza ńdondo ną Tsoci Soko yi à yi be 'bà u ną. 40 Be ega ńdocizi nyi dokun u jin eri ya a, u ci be a nyagbən wu, ga, Ye ke nimi ye ga be eza kąda nanaži nya gbani. 41 Kanga eza nazi goga u ną, a jin a baptismim: eza nazi a la be nimi a efo gá ną, a yi ke eza gba be kpotsuń nyi ną. 42 A fe lagwasun ega nya tuńcizi saranyi, to emapa be doži nyi, to sisa nya bread, to aduwazi.

43 Edą ásun eza ńdondo: tuńcizi mą jin enyä yekazi to eriżi dokun. 44 Eza kpata nazi yakpe ną ákeba, a ci la enyä kpata keba gani; 45 a la dukiya azi to enyä ńdondo ną a de ną kún, a ci la u ga ya eza kpata kendonə eza ńdondo de etun ną. 46 Yeliyeli a fe la nyagbən jin nini lo kata soko, a mą sa bread gi 'm bo, a ci fe gi enyagici a be nińmą nyi to be nyagbən nini nyi, 47 a fe kin Soko, a mą de mana be eza wangizi nya kpata. Yeliyeli Soko la be a eza nazi wuń éboya ną.

3 GBANI Piteru to John èda kata Soko kami nya aduwə, ną yi efin gutwani ną. 2 Eza ńdocizi mą la bagi ńdoci be, ną yi erwagi daga 'fo ną nną u mą u ną, yeliyeli a la u be şishi yakun misün o, ną a yi Bologi ną nya kata Soko, ną wuń à bà sadaka be ezazi nyi nazi égada lo kata Soko ną; 3 kami ną u le Piteru to John ye, ną a ègada lo kata Soko ną, u bà sadaka be a nyi. 4 Ama Piteru to John ciń u le şaranyi, a ci ga, Cin yi le. 5 U ciń a le, gamä u yega wuń à de 'nyä go be a nyi. 6 Ama Piteru ga, Azarufa to zanarıya mi di à; ama nya na mi de ną, wunga mi à la ya we o. Nimi kaye nya Jesu Kristi nya Nazareti o, wo daza. 7 U lagwasun u gwalo, u ci la u nakin: edaga o, bici uzi to tsukunzi nya bici kukungı uzi be ágboka. 8 U yifuru, u ci ánakin gikińni, u ci ya ezada; u mą ágada lo kata Soko gani be a nyi, u ci fe daza, fe yifuru, fe kin Soko. 9 Eza kpata ma le u ye ną wuń èdaza ci èkin Soko ną: 10 a mą kpe u ye ke u yi 'za ga ną èdaye fedun ci èbà sadaka ebà yakun misün Bologi o nya kata Soko ną: enyä ną ájiń u gbanı na wuń áka a ye nyasasanyi, a ci 'a mi là.

11 Kami ną u fe lagwasun Piteru to John ną, eza kpata ábici be 'bà a, wuń áka a ye nyasasanyi, a ci be áyekə dą katamba o, ną a yi katamba nya Sulemanu ną. 12 Ama ną Piteru le wuńcię ye ną, u ga ya eza kama, ga, Ye Israeliczi, ebokinyabo bagi naną èka ye ye o? ko ebokinyabo ye ècín yi le o, ke yi be kagbo yi nyi, ko eli lilici yi, aciń yi jin u ci èdaza ną o? 13 Soko nya Ibrahimı, to nya Yisaku, to nya Yakubu, Soko nya nda yizi la Jesu Egi u wöncin; eza ną ye wöń ye ci bomi eye Pilatı o ną, kami ną u jin şawura ną wuń à la u lugwa ną.

14 Ama ye la Eza Lilici to Eza Gąsikiya ga bomi, ye ci tagwa, ga, a la ezawuci ya ye, 15 ye ci la Tişị nya rayi wu; ną Soko la nakiń tatacin ezatsutsucizi o ną; yi mą yi erińcizi nya wuncin. 16 Be yiakpe nyi ną u yakpe kaye u ną, kaye u la bagi nana ną ye leye ye ci kpeye na gboka o: ebà, yiakpe ną u la ya u ną, wunga ya u kgabo nana şaranyi o, kendona ye kpata leye ną. 17 Gbani, yegizi, mi kpeteke ną ye jiń wuncin na ye sikpa kpe à na, to tiśi yezi mą kpe à. 18 Ama acinga Soko la ega uzi tsa o, naži u ga be misuń nyi nya anabizi kpata ną, u ci ga, Kristi u à jiń wala acip o. 19 Ebogabo ye jiń tuba, ye ci keže zin be, ną wuń à la lefi yezi nü ya ną, ną kami zi nya alubarika à fe daga 'bà Tsoci o be ną; 20 to ną wuń à tuń Kristi bē ną, Jesu u yi o, eza ną a jiń wazuń u ya ye ną; 21 eza ną şama à go bedzo ną, hari da kami ną a à ye enya jiń kpata ną, kendona Soko ga be misuń nyi nya anabi liliç uzi naži dà bo daga ká nyi jiń nya yize ną. 22 Gama be 'mi gąsikiya nyi Musa ga, Tsoci Soko à la anabi nakin yà ye nimi yegi yezi o, ną yi ke mitso na; ega ndondo na wuń à ga ya ye ną, ye à situkpa wo. 23 U mą gà ájin, ną eza ndondo na à situkpa wo 'gà nyi anabi gá à ną, a à lú à lú tatacin eza kamę o, a ci la u wu kponyi. 24 Acinga mą, anabizi kpata daga Samuel o to a naži zińmitu u ną, kpata naži gagà ną, a nyaka nya efo naňazi. 25 Ye yi egizi nya anabizi, to nya alikawoli na Soko jin be nda yezi nyi ną, u ci ga ya Ibrahim, ga, Nimi egi wezi o, acip yilizi kpata nya kin à de alubarika o. 26 To na Soko lág Egi u nakiń ną, u tuń u fi ye bedzo, na wuń à jiń ye alubarika ną, u ci à lú eza ndondo nimi ye bo kega be eli dede u nyi ną.

4 KAMI ną a ègaga ya eza kamę ną, manzi to mayaki nya kata Soko to Sadusicizi bé 'bà a, 2 ci ázewuń şaranyi ebo ną a élà ega wü eza kamę na, a ci èga, ga, nimi Jesu o, kinna daga ebà ezatsutsucizi o dà bo. 3 A lagwasuń a, a ci ku a fi kata ziko o ka lazin: gama lozuń élà si ani. 4 Ama eza dokun nimi a bo naži wo 'ga ną, a yakpe; bagizi be ágün ke eza gboba bè kpotsuń nyi ną. 5 Yeli, tiśi azi to nusazi to rubutukaciżi be áyekà dà Jerusalem o; 6 to Annas ną yi mąnko ną dà baga o, to Kaiatas,

to John, to Alekzander, to dągizi kpata nya manko. 7 Kami ną a la tuńcizi gikinni tataciń o ną, a gbiń a ga, ga, Be yiko kici nyi, ko nimi kaye kici o, ye jiń enya nana o? 8 Kanga Piteru ną áše be Ruhu Lilici nyi ną, u ga ya a, ga. Ye tiśizi nya eza kamę, to nusazi, 9 wuń ayike ye ègbin yi ga nyiną nya enya wangı na yi jiń ya erwagi ną, be yiko kici nyi bagi nana áde lafiya gbani ną; 10 lugwa ye kpata kpe u ye, to Israelcizi kpata, ga, nimi kaye nya Jesu Kristi nya Nazareti o, ną ye la ką ba ebu o ną, ną Soko la nakiń tatacin ezatsutsucizi o ną, nimi kaye wuncin o, acinga bagi nana ègikinni babo yita ye bo be lafiya nyi o. 11 Wunga yi takun gó na ye ebatucizi návo ną, ama ną a la jiń tiśi nya kusuruwa ani ną. 12 Biboya mą dà nimi eza ndoci bo à: gama kaye ndoci da nimi yize o be à, ną a la ya eza wangizi, ną à bo yi ya ną à.

13 Kami ną a le nyagbańtu nya Piteru to nya John ye ną, a ci leye ke a jiń karatuń le à ną, to ną a yi rakpe na, wuń áka a yé; kanga a bé kpe a ye, ke a da be Jesu nyi le ną. 14 Ną a le bagi gó ye ną ásagun na ci ègikinni be a nyi ną, a gagà ndondo eti wuncin o wo à. 15 Ama kami ną a ga ya a, ga, a nakiń nkó dzuń da dê ną, a jiń şawura be dozi nyi, 16 ga. Ke yi à jiń bagi nanaži o? gamę be 'mi gąsikiya nyi eza kpata naži fi Jerusalem o ną, a kpeteke enya wöncińko ájin be egwa a nyi ną; yi mą gbo u mi wo a. 17 Ama ebo u ga be álo eza kama ga acip mą, lugwa yi beye fi a, ga, daga gbani o, a ga gagà nimi kaye wuncin o ya eza ndondo be mą. 18 A yi a be, a ci ta 'ga yà a, ga, a ga gagà nimi kaye Jesu o be mą, a mą ga wu ezazi 'ga mą kponyi. 19 Ama Piteru to John gomi ga yà a, ga. Ko u ge eye Soko o ną yi a situkpa wo 'ga ye, yi ci wo 'ga nyi Soko à ną, yetso gabò wuncin: 20 gama yi jiń enya ndoci wo à, sayi yi à gagà nya enya naži yi leye to naži yi wo ani ną. 21 Ama nusazi, kami ną a beye fi a be ną, a lugwa a da, gama a de enya ndondo sunghwa ną a à de 'bà wu a lu ną à, ebo eza kamę o; gama eza kpata la cinwon ya Soko ebo enya ną a jiń ną o. 22 Gama bagi ga nà a jiń enya yeka yà, a ci la u sangu ną, u ga eya şiba

na a mä u nã. 23 Nã a lugwa a lo nã, a be 'bà yegi aži, a ci wunyä kpata ya a nã tiſizi nya manzi to nusazi ga ya a nã, a kpé 'mi a jin aduwa ya Soko be nyagbañ nini nyi. A ci ga. O Tsoci, wo nã jin sama to kin to edusa to enyä kpata naži fi nimi a bo nã: 25 wo nã jin Ruhu Lilici u gaga be misun nyi nya nda yi Dawuda, wuži we nã, we ci ga.

Ebokinyabo Eza 'ži katizi ázewun o,
To eza wangizi a ci kpayè enyä banzaži o?
26 Etsuži nya kin la nimi a tadaga,
To tiſizi áyekä dä 'bà eni o,
Eti Tsoci o, to eti Ezamitikpeci u bo:

27 gama be 'mi gasikiya nyi, nimi ezi nana o, Herodi to Pontius Pilatus gani be Eza 'ži katizi nyi to be Israelcizi nyi, a la nimi a keba eti Egi liliçi we Jesu o, wuñ nã wo la emí kpe eti u bo nã. 28 nã a à jin enyä ndondo nã egwa we to şawura we la sisi ga, wuñ à bë átsa nã. 29 To gbanı, Tsoci, wo ciň eyebé aži le: wo jin wuzi wezi a gä ega we be nyagbantu nyi, 30 kamı nã we èta egwa we sa ezazi gun na; to nã a à jin erizi to enyä yekazi nimi kaye nya Egi liliçi we Jesu o nã. 31 Kami nã a jin aduwa ani nã, 'bà nã a áyekä fi nã wuñ adú; kpata a mä áše be Ruhu Lilici nyi, a ci gagä Soko be nyagbantu nyi. 32 Eza kpata naži yakpe nã, nyagbañ a yi nini, nyagbañin nya a mä yi nini: enyä ndondo nã eza ndondo nimi a bo de nã, u ga, ga, nya nwı u yì à; ama a la enyä kpata keba gani; 33 Tuńcizi jin eri a nya kinna Tsoci Jesu be yiko nyi şaranyi: maña kpe 'ti a bo kpata nyasasanyi. 34 Gama eza ndondo da nimi a bo na ájiya na à: gama eza ndondo nã de kanzi ko katazi nã, a la a kún, a ci la ewó nya enya naži a kún nã be, 35 a ci ku u zizi bicita nya tuńcizi o: a mä la u ga ya eza nukunuñku kendona eza ndondo de etun nã.

36 Acinga, Jose, nã tuńcizi tuye Barnabas nã (wuńcın nã a la u zebä nã yi Ndagi na ebe 'za nyagbañwu nã), Livaici, nã yi eza nya Saiprusna, 37 u de kan, ci la u kún, u ci ku ewó be la zizi bicita nya tuńcizi o.

5 AMA bagi ndoci nã a yi Ananayas nã, gani be Safara nyi nyimi u, u la kan kúñ, 2 ama u li ewó ke, nyimi u mä kpe wuńcın ye, u ci ku nã ke ne be la zizi bicita nya tuńcizi o. 3 Ama Piteru ga, Ananayas, ebokinyabo Setan be se nyagbañ we nã we à zuñ gamanä ya Ruhu Lilici, to nã we à li ewó nya kan kë nã o? 4 Kami nã u dä bo nã, yega nya we u yi o? to zuñma nã wo la u kún nã, mgba, u da egwa wo bo à? Ke jin we ci jin şawura enyä ana da nyagbañ wo bo? wo zuñ gamanä ya eza wangizi à, şayı ya Soko. 5 Nã Ananayas wo ega nanaži nã, wuñ ánikin cici, u ci átsu: eza kpata naži wo wuńcın nã, a ásundña nyasasanyi. 6 Gbarufuži ánakin la ede pa u, a ci la u da de, la u dzu.

7 Zuñma wuńcın o, kami nã efín ninini guta goga nã, nyimi u be, u mä kpe 'nya nã dä bo nã à. 8 Piteru gbiñ u ga, ga, Ta ya mi, mgba, ye kún kan ewó kaza. U ga, Ebà, ewó kaza. 9 Ama Piteru ga ya u, ga. Ke jin ye ci gunni be dozi nyi na ye à ma Ruhu nya Tsoci cinle nã o? cinle, bicizi nya ezazi naži la ebä we dzu anı nã, a tün ebä yakuñ misun ani, a mä à la wotsø da dë. 10 Edaga o, wuñ ánikin bicita u bo, u ci átsu: gbarufuzi gadä be, a ci le u ye wun átsu, a lá u da de, a ci la u dzu ebä ebä u bo. 11 Edä ásuñ ena liliçi kamaş şaranyi, to eza kpata naži wo ega nanaži nã.

12 Be egwa nyi nya tuńcizi, erizi to enyä yekazi dokun ájin tataciñ eza kamaş o, kpata a be áyekä fi katamba nya Sulemanu o be nyagbañ nini nyi. 13 Ama eza naži ke nã, eza ndondo kuñ aciñ keba be a nyi à: ama eza kamaş ya a ciwoñ: 14 yiyükpecizi dokun la nimi a keba be Tsoci nyi, bagizi to nyizigizi eza kamaş; 15 hari a ku guńcizi be zi yeko tataciñ o, a ci la a cici ta gadozi to zogunzi o, ebo kamı nã Piteru à be goga nã, wuru u dé wuñ à ce kpe 'za nimi a bo. 16 Eza kamaş ma fe daga ezizi o, naži ma Jerusalem keze nã, a ci ku guncizi be, to eza naži ágasun be setanzi nyi na: eza ndondo nimi a bo mä ásagun. 17 Ama manko ánakin, to eza kpata naži dä be u nyi nã (nã yi tarika nya Sadusiciži nã),

a ásé be nyagbaŋla nyi, 18 a ci lagwasun tuncizi ku a fi kata ʐiko o, 19 Ama malayika nya Tsoci la kpakozi nya kata ziko kpe be yesi nyi, u ci ku a be dê, u ci ga, 20 Ye da, da gikinni nimi kata Soko o, ye ci gaga ya ezazi ega kpata nya Rayi nana. 21 Kami na a wo ega wuncin na, a da lo kata Soko ke kami na eba átinx lazin na, a ci wu ezazi 'ga. Kami na manko be na, to eza naʒi da be u nni na, a yi ɳko be yekə, to nusaži kpata nya Israelcizi, a ci tuŋ 'za da kata ziko da ku tuncizi be. 22 Ama dogariži naʒi be na, a le a ye nimi kata ziko bo à; a ci keze zin wunyä ya a, 23 ga. Yi da le kata ziko ye, kpakozi áfidašaranyi, ebâtswacizi ma ēgikinni ebâ kpakozi o: ama kami na yi kpé a na, yi le eza ndondo ye nin bo à. 24 Kami na mayaki nya kata Soko to tiſizi nya manzi wo 'ga wuncin na, wuŋ áka a ye saranyi, gamä a kpe 'bà na enya anä a be tuŋ na à. 25 Eza ndoci be ga ya a, gä. Cinle, bagi naʒi ye ku fi kata ziko o na, a fi kata Soko o ēgikinni éwu ezazi 'ga. 26 Kanga mayaki da be dogarizi nyi, a ci ku a be, ama u yi be kgabo nyi à; gama a sunđa eza kama, ebo a be ke atso takun ma. 27 kami na a ku a be bo na, a la a gikiñni yita ɳko o. Kanga manko gbiŋ a ga, 28 ga. Yi ta ya ye saranyi, ga, ye ga wu ezazi 'ga nimi kaye wuncin o ma: ciňle, ye la ega ye se Jerusalem kpata, ye ma wa ga ye la egia nya eza nanä be ta eti yi bo. 29 Ama Piteru to tuncizi gomi, ga, Yi à gba 'ga Soko, yi à gba 'ga eza wangizi à. 30 Soko nya nda yizi la Jesu naŋkin, eza na ye la kà ba ebu o ye ci la u wu na. 31 Wunga Soko la wöncin la u si gwalo u bo, u ci la u jin Tiși to Zabolugwa, na wuŋ à la tuba to gafara nya lefizi ya Israel na. 32 Yi ma yi erijinçizi nya enya nanaži; to acinga ma Ruhu Lilici yi o, na Soko la ya eza naʒi gba 'ga u na.

33 Ama kami na a wo wuncin na, a ájin fuʃi saranyi, a ci wa ga a la a wu kponyi. 34 Ama eza ndoci ánaŋkin gikiñni ɳko tataciñ o, Farisici u yi o, kaye u yi Gameliel, u ci yi Ataurakpeci saranyi, eza wöncinko u yi o ebâ eza kpata o, u ci ga, a la bagi nanaži da dê degi. 35 Kanga u ga ya a, gä, Ye Israelcizi, enya na ye wa ga ye à jin bagi nanaži na,

ye jiŋ karanyi bedzo. 36 Gama panyi le Tudas ánaŋkin, u ci yi nimi u eza wöncinko; u ci de bagizi ke eza kpoba naʒi lamitu u na: ama a be la u wu; to eza kpata naʒi gba 'gà u na, a ága ya, a ci ágbin. 37 Sunmä bagi naŋa o, nimi efozi nya kaye-kâ o, Judas nya Galili be ánaŋkin, u ci ku eza ndocizi nimi eza kama o be lamitu u: eza wuncin ágbin ma; to eza kpata naʒi ágbä 'ga u na, a ágä ya. 38 Gbani, mi ga ya ye, ga. Ye kega be bagi naŋaži nyi, ye la a lugwa: gama wuŋ ayike sawura to etuŋ anä yi nya eza wangizi na, u gä áže banza: 39 ama wuŋ ayike nya Soko u yi o na, ye la a ze banza wo à; afe a be le ye ke ye èsunwún be Soko nya ni. 40 Kpata a ágbä 'ga u: to kami na a yi tuncizi be 'bà a na, a wu a bulala, a ci ta ya a, ga, a ga gaga nimi kaye Jesu o be ma, a ci lugwa a da. 41 Ebogabo a kpekpe nko tataciñ o, a maniq ebo na a kun na a go yegba ebo kaye wuncin o na. 42 Yeliyeli nimi kata Soko o, to 'm bo, a fa à, ama a fe wu ezazi 'ga, fe jiŋ wazin, ga, Jesu yi Kristi o.

6 NIMI efo naŋaži o, kami na ezazuŋmaži èdokun lo ye na, Hellenisticizi giňtin be Hibrucizi nyi, ebo na a èla nyizagi ekpo azi batâ kami na a ègä ewó yeliyeli na. 2 Eza guwo be o guba nyi gazi yi ezazuŋmaži eza kama be 'bà a, a ci ga, U ge na yi à la ega Soko lugwa da lotun enyagici na à. 3 Ebogabo, yegizi, ye li bagi gutwaba nimi ye bo, naʒi a jin eri wangí ya na, eza naʒi ásé be Ruhu nyi to be yemä nyi na, naʒi yi à la etuŋ naŋa dà gwa a bo na. 4 Ama yi, yi à lagwasun aduwa gborø to wazunjiŋ nya ega naŋa. 5 Ega wuncin maſi eza kama kpata: a ci li Istifanu, eza na ásé be iyakpe nyi tò bé Ruhu Lilici nyi na, to Filipu, to Prokorus, to Nikanor, to Timon, to Parminas, to Nikolas na yi lagba nya Antiok na: 6 a ci ku a be yita tuncizi o: kami na a jin aduwa ani na, a ku egwa azi kpe a 'ti o. 7 Ega Soko fe lo ye; ezazuŋmaži ma èdokun lo ye nyasasanyi nimi Jerusalem o; to manzi dokun ágbä iyakpe naŋa.

8 Istifanu ásé be manä nyi to be yiko nyi, u ci jiŋ enya yeka wöncinkozi to erizi tataciñ ezaži o. 9 Ama eza ndocizi ánaŋkin naʒi yi nya makanta na à

yi mąkanta nya Libartinicizi to nya Sairinicizi, to nya Alekzandracizi, to ezañi nya Silisia to Eşia ną, a ci gbomi be Istifanu nyi. 10 Ama yemə to Ruhu ną u de u ci gagə ną, a gbomi be u nyi wo a. 11 Kanga a gunmi be eza ńdocizi nyi, naži be ga, ga, Yi wo ną u gagà dèdè eti Musa to eti Soko o ną. 12 A ci la nyagbən nya eza kąma sasa, to nya nusasi, to nya rubutukacizi, a ci yeba u, a ci won u, la u da nkо, 13 a ci la erijińcizi naži à zuñ gamana ną be, eza naži ga, ga, Bagi naną èfá à, ama ka ńdondo wuŋ egaga dede eti ebà liliči naną to Ataura o ną: 14 gama yi wo ną u ga, ga, Jesu naną nya Nazareti à la kata naną gbiń, u ma à la aladazı zebə naži Musa la ya yi ną. 15 Eza kapta naži ńfedeuñ zi ńko o ną, a ci u le şaranyi, a ci le eye u ye, u yi ke eye nya mälayika na.

7 MANKO ga, Egə nanazi gäşikiya a yi o? Istifanu ga, 2 Yegizi to ndazi, ye sıtukpa. Sokocinwońci be 'bà nda yi İbrahimı, kami na u da Mesopotamia o ną, kami na u la fedeuñ dà Herani bo à ną, 3 u ci ga ya u, ga. Wo naķin dzuñ kin 'o bo, to ebà dangi wezi o, we ci da be kin ną mi à la wu we ną. 4 Kanga wuŋ ánakın dzuñ kin nya Kalidiacizi o, u ci be fedeuñ dà Herani o: to dağagaga o, zunma ną nda u átsu ną, Soko la u naķin da be kin naną o, 'bà ną ye ńfedeuñ dà gbani ną: 5 ama u la 'bà ńdondo nimi u bo ya wuñ à, eye, ka tetengi o na wuñ à la bici u ta ną à: ama Soko jin alikawoli, ga, wuñ à la u ya u alali, to ya egi uzi naži èziniňtu u ną, to kanga u la de egim à. 6 Anıngı Soko ma gaga o, ga, egi uzi à fedeuñ dà kin ńdoci o, eza wuńcinzi ma à la a jin wuzi, a ci ga a sun, hari eya kpoba. 7 To zunma wuńcin o, a à dzuñ be wuń mi nimi kin naną o. Soko ma ga, ezazi nya kin wuńcin na à la a ze wuži ną, mi à jin a şiriya. 8 Soko ma la alikawoli nya ebazun ya u: acıp İbrahimı ma Yisaku o, u ci zuñ u 'ba efo gutotu; Yisaku ma Yakubu, Yakubu ma ńdakoži 'za guwo be o guba nyi. 9 ńdakoži lanyagbən be Yusufu nyi, a ci la u kün da Masar: ama Soko da be u nyi, 10 u ci wa u dzuñ nimi wala uzi o kpata, u ci ya u manə to yemə ebà Fırahauna etsu nya Masar o; u la u jin governor nya Masar to nya emi u kpata.

11 Kanga mąda álo kin Masar kpata to Kenani o, wala ma dà bo nyasasanyi: nda yiži de enyagici à. 12 Ama kami na Yakubu wo ke eyi dà Masar o ną, u tuñ ńda yiži lo bo, wuńcin yi nya mafari. 13 Ama nya zuñ bacı, Yusufu la nimi u tula ya yegi bagi uzi; to Fırahauna ma de labarı nya dängizi nya Yusufu. 14 Yusufu ma tuñ 'za da yi ńda u Yakubu be 'bà u, to dängi uzi kpata, eza sini din gutsun. 15 Yakubu ma ánakın da Masar; u ci átsu, wuńtso, to nda yiži; 16 a ci la a da Şekim, la a cici nimi koşa o, na İbrahimı si be ewó azarufa nyi, ebà egizi nya Hamoni nimi Şekim o ną. 17 Ama kakun na kami nya alikawoli èla tsoba ną, na Soko ga ya İbrahimı ną, eza wuńcinzi ma 'gi, a ci ádokun nyasasanyi nimi Masar o, 18 hari eza ńdoci na kpe Yusufu ye à ną be gi 'tsu Masar o. 19 Eza wuńcin jin rikici be dängi yiži nyi, u ci jin enya dede be ńda yiži nyi, u ci jin a la egi mämangı azi ya, ebo a ga dà bo ma. 20 Nimi kami wuńcin o a ma Musa u ma ge nyasasanyi; a ci fe kpa u da emi nda u bo hari etswa guta: 21 kami na a la u ya na, egi nyizagi nya Fırahauna la u, u ci fe kpa u la u jin egi wuńtso. 22 A wú Musa yemə kpata nya Masarcizi; u ma yi ezà wöncinko be egə uzi nyi to bo etuń uzi nyi. 23 Kami na wuŋ águń 'gi nya eya siba ną, yekpa ńdoci álo u nyagbən na wuñ à da le yegi uzi ye Israelcizi na. 24 Kami na u leye ną a ejin 'za eni nimi a bo wala ną, u ce u wu, u ci jin Masarci wuńcin goyega, hari u la u wu: 25 Musa yega yegi uzi kpe kendona Soko èbo a ya be egwa u nyi ną; ama a kpe à. 26 Yeli u be 'bà a be, kami na a èsuñwun ną, u wa ga u jin a garija, u ci ga, Bagizi, yegi ye yi o, ebokinyabo ye ejin dozi dede o? 27 Ama bagi na jin ezbaci u enyä dede ną, u da u gwa ya, u ci ga, Ze la wo jin tisi to alikali ya yi o? 28 Wo wa ga wo wu mi kendona wo wu Masarci tsuwo na? 29 Kami na Musa wo 'gə wuńcin na wuñ ábici, u ci be ázè ega dà nimi kin Midiani o, 'bà ną u ma 'gi bagi guba ną. 30 Kami na eya siba ńdoci águń ną, mälayika be 'bà u nimi ena nya cibgən tetengi o, nimi gonta nya pati Sinai o. 31 Kami na Musa le wuńcin ye ną, wuñ áka u ye:

to ná u yeba u ná wuń à ciń u le ná, u wo 'mi Tsoci ci ga, 32 Mi yi Soko nya nda wezi, Soko nya Ibrahim, to nya Yisaku, to nya Yakubu. Náka nya Musa fe kuń, u kuń aciń ciń u le à. 33 Tsoci gá ya u, ga, La eda nya bici wezi wa; gama 'bá ná we ègikinni ná ebà lilici u yi o. 34 Wala kpata nya eza mizi naži fi Masar o ná, mi le u ye şaranyi, mi ma wo ná a ègbínduń ná, mi ma ciń be ná mi à bo a ya na: wo be, mi à tuń we da Masar. 35 Musa nána ná a navo, a ci gá, Ze la wo jiń tiśi to alikali o ná? wunga Soko tuń be o, ná wuń à jin tiśi to zabolugwa ná gubaba, be egwa nya nya malayika ná be 'bá u nimi cigban o ná. 36 Bagi nána si a dzo wa a dzun, zuńmá ná u jin enya yakazi to eriži nimi Masar o, to ebà Edusa Dzuru o, to nimi gonta o, hari eya şiba na. 37 Nána yi Musa gá ná ga ya Israelcizi na, ga, Soko à la anabi naķin ya ye nimi yegi yezi o, na yi ke mitso ná. 38 Wunga yi wuń ná dà be enā lilici nya nimi gonta o ná, gani be malayika nya ná gaga ya u nimi pati Sinai o ná, to ya nda yizi: eza na go egazi nya rayi naži wuń à la ya yi ná: 39 ama nda yizi a ye gba 'ga wuń à, a ci da u gwa lo zuńmá, to nimi nyagban a bo a keze da Masar be, 40 a ci ga ya Haruna, ga, Tswa sokozi ya yi naži à si yi dzo lo ná: gama Musa nána, ná si yi dzo wa yi dzun kin Masar o ná, yi kpe 'nyá ná bé jin u ná à. 41 Nimi efo gazí o, a tswa náñkogigi, a ci zun nangi ya zasá kuti, a ci manin ya etun nya egwa aži. 42 Ama Soko keze, u ci lugwa a gba tswangi kámä nya şamá kendoná a ka u da litafi nya anabizi o ná, ga,

Ye la enazuńcuńci to sadakańci ya mi
Nimi gonta o, hari eya şiba, ye eza mizi nya
Israel?

43 Ye ma la kata lemá nya Molek, To tswangi nya zasá kuti Rifan, Zasá naži ye jiń ná ye à gba a ná: Mi a ku ye da zuńmá Babilon o.
44 Kata lemá nya Eri dà be nda yizi le na a tu ná nimi gonta o, kendoná wuń na gaga ya Musa ta ya u ná, na wuń à la u jin gangani be nini nya na u leye lë na. 45 Nda yizi ma, kami ná wuńciń be átò a ná, a la u be be Joshua nya kami ná a be álò kin nya Eza 'zí katizi naži Soko nya dzun be eye nda yizi nya ná,

hari da efo nya Dawuda; 46 eza ná be de maná eye Soko o ná, u ci wa ga u lugwa u wá edunfebà ya Soko nya Yakubu. 47 Ama Sulemanu tu kata ya u. 48 Ama Wuń ná wúń Cinwoń Kpata ná, wuń èfedun da katazi o naži a tú bë egwa nya ná à; kendoná anabi ga ná, u ci gá, Tsoci ga,

49 Şama yi esadunfe 'tsu mi o, Kin ma yi
esabiciti nya bici miži: Kata yiri kici ye à tu
ya mi o: Babo mi à be fa o?

50 Yega egwa mi jiń enya anazi kpata o?

51 Ye eti kagbocizi ná a zuń nyagban to tukpaži à ná, ka ndondo ye èsünpwuń be Ruhu Lilici nya:
kendoná nda yezi jiń ná, acinga ma ye ejin o.

52 Anabi kici dà bo ná nda yezi gaşun à ná o? a ma ezaži wu naži ta ya a şishi nya bibe nya Eza Gasikihi gá ná; to gbani ye áže rikicinji uzi to ezawuci uzi; 53 ye nazi go Ataura be egwa nya nya malayikaži, ye ci lagwasun wuń à ná.

54 Kami ná a wo egá anazi ná, a ájin fuşı şaranyi nyagban a bo, a ci la nyika aži ze dozi kpe u. 55 Ama Istifanu ná áše be Ruhu Lilici nya ná, fe ci samá le, u ci le cińwoń nya Soko ye, to Jesu ègikinni dà gwalo nya Soko o, 56 u ci gá, Cinle, mi le samá ye ákpé, to Egi nya eza ègikinni dà gwalo nya Soko o. 57 Ama a kpogun şaranyi, a ci la gwa dà tukpa aži o, kpata a ma ánaķin yeba u be nyagban nini nya; 58 a ci gbá u lo 'bazuńmá, a ci ke u takun: eriñcizi ma la èwò aži ze zizi bicitia nya gbarufu ndoci o ná a yi Saul ná. 59 A ke Istifanu takun, na u fe yi Tsoci ná, ga, Tsoci Jesu go Ruhu mi. 60 U kukura, u ci kpogun şaranyi, ga, Tsoci ga gbiń a ga lefi nána ma. Kami ná u ga acin na wuń álele.

8 SAUL ma jiń yeda ya tsutsu u. Efo ga sunga
ánakín dzuń be dokun eti enā lilici o ná dà ními
Jerusalem o ná; a ci ágà ya lo 'bá ndondo ními
kin Judia to Samaria o, afe tunçizi. 2 Ezà adiñnizi
la ekun nya Istifanu dzu, a ci tigi nyasashanyi ebo u
bo. 3 Ama Saul fe la enā lilici gá ya, u ci gáda lo
emi ndondo u ci won bagizi to nyizagizi u ci gba a
lo kata ziko. 4 Ebogabo, eza nazi ágà ya ná, a da 'bá
ndondo a ci fe jiń wazuń nya ega wangí za.

5 Filipu da ezi na a yi Samaria na, u ci jiñ wazun egä Kristi ya a. 6 Bä eni o, eza kämä kpata kami na a wo 'ga u na, a ci le enyä yekazi ye næzi u jiñ na, a situkpa wo 'ga na Filipu gä na. 7 Gama eza dokun næzi de setanzi na, setanzi ádzuñ, a ci kpogun saranyi: to eza dokun næzi èta bätä näkakun na, to eza næzi yi erwagizi na, a ásagun. 8 Nimm dokun da nimi ezi wuncin o. 9 Ama bagi ndoci da bo kaye u yi Simon, panyi le nimi wuncin o, u fe mà nya mà, u ci áka Samariaciçi ye kpata, u ci fe ga ya a, ga, eza wöncinko wuñtso yi o: 10 eza kpata mä jiñ yeda be u nyi, daga eza tetengizi o, hari da 'bä eza wöncinkozi o, a ci ga, Bagi nanä yi yiko gä nya Soko na a yi wöncinko na. 11 Kpata a mä jiñ yeda be u nyi, gama wuñ ájiñ 'fo saranyi na wuñ èka a ye be enyamäuzi nyi na. 12 Ama kami na a goga Filipu na u jiñ wazun ya a nyä ega wangi nya şarota Soko, to kaye Jesu Kristi na, kpata a go baptismis, to bagizi to nyizagizi 'za gubaba. 13 To Simon wuñtso yakpe mä: to zuñma na u go baptismis na, u fe za be Filipu nyi: to na u le erizi to enya wöncinkozi ye næzi u jiñ na, wuñ aka u ye nyasasanayi.

14 Gbani ana, kami na tuncizi næzi fi Jerusalem o na, wo ga, Samaria go 'ga Soko ani na, a tuñ Piteru to John lo 'bä a: 15 eza guba wuncin, kami na a be tuñ bo na, a jiñ aduwa ya a, na a à de Ruhu Lilici go na: 16 gama u la ciñ kpe eza ndondo nimi a bo ani à: afè a de jiñ a baptismis nimi kaye nya Tsoci Jesu o. 17 Kanga a ku egwa azi kpe a 'ti o, a ci go Ruhu Lilici. 18 Kami na Simon leye ke u yi ebä egwakpe nya tuncizi o, na a ègo Ruhu Lilici na, u la ewó wu a, u ci ga. 19 Ye ya mi yiko nanä mà, na eza ndondo na mi à ku egwa miži kpe u 'ti o na, wuñ à go Ruhu Lilici. 20 Ama Piteru ga ya u, ga, Ewó nya we, to wotso ga ágbín gani, ebo na wo yegä we à de eriatwa nya Soko be ewó nyi na. 21 Wo De dana à, wo mä de enyä ndondo nimi ega nanä bo à: gama nyagbän we ge eye Soko bo à. 22 Ebogabo wo jiñ tuba nya eli dede nanä nya we, we ci jiñ aduwa ya Tsoci, kobeke wuñ à jiñ we gafara nya yekpa nanä nya nyagbän we na. 23 Gama mi le we ye ke we ájiñ ezapipaci nya lefi wöncinko na luku na. 24 Simon gomi ga, Ye jiñ aduwa ya Tsoci ya mi,

ebo enyä ndondo nya enyä anazi næzi ye ga na, ga be jiñ mi ma.

25 Ebogabo, kami na tuncizi jin eri, a ci gaga Tsoci na, a keze da Jerusalem be, a ci la labari wangi jiñ wazun nimi ezi dokun nya Samariaciçi o.

26 Mälaiyika nya Tsoci ga ya Filipu, ga, Nakin da kasä kudu, wo da yeko na fe dagà Jerusalem o èda Gaza na: wunga yi gonta o. 27 Wuñ ánañkin da: ciñle, bagi ndoci nya Itiopia, nda-wuzi-tsü na de yikuñci dokun ebä Kandasi etsu nyizagi nya Itiopiaciçi na, to na ètswa dukiya u na kpata, bagi gä be Jerusalem na wuñ à gba Soko na; 28 kami na wuñ èzin ci èfedun dä kiakia u bo na, u fe gba litafi nya anabi Isaya. 29 Ruhu ga ya Filipu, ga, Da, da la nimi 'o yeba kiakia nanä. 30 Filipu ábici yeba u, u ci wo na wuñ ègba litafi nya anabi Isaya na, u ci ga. Wo kpe ega na we ègba na ye? 31 U ga, Ke mi à tata ci kpe u ye na o, afè eza ndoci à la wu mi o? U tata Filipu gwa, ga, u gun 'fin be fedun be u nyi. 32 'Bä na wuñ ègba nimi rubutu lilici o na dana,

A diñ u gwa, kendona a diñ kingbagba gwa da nyi zuñ na;

To kendona kingbagbagigi ásuñsun, na a èmu enyi u ya na,

Aciñga mä wuñtso kpe 'mi wun à:

33 Nimi gbigba u bo a la şiri u ya;

Ze à ta 'ga nya ezazi nya kami u?

Gama a go rayi u kin bo.

34 Nda-wuzi-'tsü ga ya Filipu, ga, Jiñ hankuri, ama ega ze anabi ega o? nya eti wuñtso, kaşin nya eza ndoci o? 35 Filipu kpé 'mi u, u ci ya ebä rubutu lilici wuncin o, u ci jiñ u wazun nya Jesu. 36 Kami na a èlo na, a be tuñ 'bä nuwöñ ndoci; nda-wuzi-'tsü ga, Ciñle, nuwöñ dana; ke èka mi baptismis nyi de o?

37 Filipu ga, Wuñ ayike we yakpe be nyagbän we niyi kpata na, mi à jiñ 'o. U gomi, ga, Mi yakpe, ga, Jesu Kristi ye Egi nya Soko. 38 U ga, a la kiakia ka gikinni: a 'za gubaba ácín da nuwöñ o, Filipu to nda-wuzi-'tsü; u ci jiñ u baptismis. 39 Kami na a áwoñ guñ dzuñ nuwöñ o na, Ruhu nya Tsoci la Filipu da; nda-wuzi-'tsü le u ye be a, gama u fe lo 'bä na wuñ èlo na be ninmä nyi.

40 Ama a be le Filipu ye Azotu o: to nà wun èlo nà, u la labari wangí jin̄ wazun ya ezizi kpata hari u be tun Kaisaria.

9 AMA Saul, èsun ndondo nà u suŋ nà, u fe kpaye nya ewuŋ to nya wuwu eti ezazunmazi nya Tsoci o, u ci da 'bà manko, 2 u ci ga, u ya u wosikazi nàzi wun à la da makanteri nya Damaskas nà, ebo wuŋ ayike u gá le eza ndondo ye nà yi nya Yeko wuncin nà, ko u fe bagizi ko u fe nyizagizi o, wuŋ à ku a be Jerusalem ezapipacizi. 3 Kami nà wuŋ èlo ci bé átsoba Damaskas nà: be giriku nyi, asike fe daga samà o be, u ci ánanà mà u keze: 4 wuŋ ánikin cici, u ci wo 'mi ndoci nà ga ya u nà, ga, Saul, Saul, ebokinyàwo we èga mi sun o? 5 U ga, Tsoci, ze we yi? U ga, Mi yi Jesu nà we ègasun nà: 6 ama nàkiñ da lo 'zì nin, gama a à ta ya we nya enyà nà we à jin nà. 7 Bagizi nàzi èlo be u nà, a ákpè gikinni, a gagà wo à, gama a wo emi wuncin, ama a le eza ndondo ye à. 8 Saul ánakin kin bo; ama kami nà u kpc eye uzi nà, u le 'bà ye wo à; a ci diŋ u gwa la u be Damaskas. 9 U fe efo guta, u le 'bà ya à, u ci gi 'nyà à, u mafin 'nyà à.

10 Ezazuñma ndoci dà Damaskas o, kaye u yi Ananayas; Tsoci gaga ya u nimi anuri o, ga, Ananayas, U gomi ga, Cinle, mi dàna, Tsoci. 11 Tsoci ga ya u, ga, Nàkiñ, wo da yeko nà a yi Gboro nà, wo da kata nya Judas, wo ci gbingà bagi nà a yi Saul nà, eza nya Tarsus: gama ciňle, wuŋ ejin adwu; 12 u mà le bagi ndoci ye nà a yi Ananayas nà, wuŋ ágadà be, ci ku egwa uzi kpe u na wun à le 'bà ye nà. 13 Ama Ananayas gomi ga, Tsoci, mi wo nya bagi nàna ebà ezazi o dokun, kendona u jin enyà dede dokun ya eza liliç wezi nimi Jerusalem o na: 14 to babo mafisizi nya manzi yà u yiko nà wuŋ à la eza kpata pa nàzi yi kaye we nà. 15 Ama Tsoci ga ya u, ga, Wo lo bo dé: gamà enyazitsaci mi u yi o, nà wuŋ à la kaye mi lo ebà Eza 'zì katizi to etsuzi, to Israelcizi nà: 16 gama mi à la wala kpata wu u nà wuŋ à jin̄ ebo kaye mi bo nà. 17 Ananayas da, u ci be ágadà kata o; u ci ku egwa uzi kpe u ga, Saul yegi mi, Tsoci nà yi Jesu nà, nà la nimi u wu nimi yeko o nà wo da be nà, u tuŋ mi be nà we à

le 'bà ye be, we ci be áše be Ruhu Lilici nà. 18 Edaga o, enyà ndoci ke kpata nà áciñ ya eye u bo, u ci ále 'bà ye be; wuŋ ánakin, u ci jin̄ u baptism;

19 u mafisizi ci ágboka. U jin̄ 'fo degi be ezazunmazi nya nàzi fi Damaskas o nà. 20 Edaga o, nimi makanteri o, u jin̄ wazun Jesu, ga. Egi nya Soko u yi o. 21 Wuŋ aka eza kpata ye nàzi wo 'ga u nà, a ci ga, Mgbà, eza nà dà Jerusalem o ci èwu ezazi nàzi ètuŋ kaye wuncin ye nà, wunga dàna à? yega u mafisizi nya manzi ezapipacizi nà. 22 Ama Saul fe gbowagbo lo ye, u ci la Yahudizi nàzi fi Damaskas o nà kebugbu, gamà u la wu a kendona Jesu yi Kristi.

23 Kami nà wuŋ ájin, fo saranyi nà, Yahudizi jin sawura ganí nà a à la u wu nà: 24 ama Saul bé wo sawura nà a jin nà. A mafisizi fe tswa ebamisunzi to 'yi to yezi nà a de 'bà wu u nà: 25 ama ezazunmazi uzi la u da be yezi nyi, a ci la u dà kasa o, la u ciŋ ebà o. 26 Kami nà u be tun Jerusalem nà, u wa gá wuŋ à la nimi u keba be ezazunmazi nyi: ama kpata a ásunda u, a la gasikiyà ya u ga, u yi ezazuñma à.

27 Ama Barnabas la u, u ci la u be 'bà tuñcizi, u ci ta ya a kendona u le Tsoci ye nimi yeko o nà, to kendona u gagà ya u nà, to kendona u jin̄ wazun nimi kaye Jesu nimi Damaskas o bambe dasun nyi nà. 28 U dà be a nyi u ci fe za nimi Jerusalem o, 29 u ci fe jin̄ wazun nimi kaye Tsoci o bambe dasun nyi: u mafisizi fe gbomi be Hellenisticizi nyi; ama a wa 'bà nà a à wu u nà. 30 Kami nà yegizi be kpe wuncin ye nà, a la u da Kaisaria, a ci tuŋ u da Tarsus. 31 Acinga enà liliç nya Judia kpata, to nya Galili, to nya Samaria de lafiya, Ruhu be u kagbo; nà u fe dazà nimi dasun nya Tsoci o, to nimi nyagbanfa nya Ruhu Lilici o nà, u ci fe dokundo lo ye.

32 Kami nà Piteru èza da 'bà ndondo nà, u wa eza liliçizi be nàzi fi Lida o nà. 33 Baga bo u le bagi ndoci ye nà a yi Inias nà, na álele ci ta gado u bo hari eya gutota nà, gamà wuŋ èta batà nàkakun. 34 Piteru ga ya u, ga, Inias, Jesu Kristi la we sagun: nàkiñ, la gado nya we tadzu. Wuŋ ánakin edaga o.

35 Eza kpata nazi fi Lida to Saron o na, a le u ye, a ci gba Tsoci.
 36 Gbani ana, ezazuñma ndoci da Jopa o, kaye u yi Tabita, wuncin na la u zebä na yi Dorkas: nyizagi nanä áše be etun wangizi nyi, to etun sadakazi nazi u lo na. 37 Nimi efo gazi o, nyizagi gá tanyä u ci be átsu: kami na a la u fu nuwoñ na, a la u cici kata fiti o. 38 Ebo na Lida átsoba Jopa na, ezazuñmazi de labari ke Piteru da baga o na, a ci tuñ bagi guba fi u, da ta u gwa ga, Ga gikiñni ma, wo be 'bä yi zuñeni. 39 Piteru ánakin ci da be a nyi. Kami na u be tuñ bo na, a la u be kata fiti ga: nyizagi ekpozi kpata be gikiñni tsoba u a fe tigi, a ci la éwòzi to edeži wu u, nazi Dorkas jin kami na u da be a nyi na. 40 Ama Piteru ga, a da de kpata, u ci kukura jin aduwa; kanga u la 'ye ze ku ekun, u ci ga, Tabita, nakin. Nyizagi gá la eye uzi kpé; to kami na u le Piteru ye na, wuñ ánakin feduñ. 41 Piteru ta egwa u ya u, u ci la u nakin; kanga u yi eza liliçizi to nyizagi ekpozi be, u ci la u ya a be rayi nyi. 42 A be wo ega wuncin nimi Jopa o kpata: eza dokun ma yakpe Tsoci. 43 Piteru feduñ da Jopa o jin 'fo şaranyi, ci da kata nya Simon epàmuci o.

10 GBANI ana, bagi ndoci da Kaisaria o, kaye u yi Kornilius, mayaki nya ènà na a yi ena Italiaci na, 2 eza adinni u yi o na sunđa Soko gani be eza 'mi uži nyi na kpata, u jin sadaka dokuñ ya ezazi, u ma jin aduwa ya Soko ka ndondo. 3 Ke efiñ gutwani nya yigidi na, u le anuri ye be 'ye gada nyi, malayika nya Soko ágadà be 'bä u, u ci ga ya u, ga, Kornilius. 4 U ciñ u le şaranyi u ci àsunđa, u ci ga, Tsoci, ke u yi o? U ga ya u, ga. Aduwa wezi to sadaka wezi a da 'fiñ da yita Soko ebo pipa o. 5 Gbani wo tuñ bagizi da Jopa da yi Simon na èyé Piteru na be: 6 wun èfeduñ da kata nya Simon epamuci o, kata u tsoba edusà misun o.

7 Kami na malayika na gagà be u nyi da lo ani na, u yi eza guba nimi faci uzi o be, to ekungunci nini eza adinni nimi a bo nazi da be u nyi ka ndondo na; 8 to zuñma na u la ega kpata ye ta ya a na, u tuñ a da Jopa. 9 Yeli, kami na a elo a ci èla tsoba ezi wuncin na, ke efiñ gutswanyi na, Piteru guñ 'fiñ da katanti

na wuñ à jin aduwa na: 10 mada be ágùn u, u waenyagici u gi: ama kami na a èjiñ sıri u na, wuñ ázuntsu; 11 u ci le şamä ye ákpé, to enya ndoci èciñ be, u yi ke ede woçciñko na, ègban da kusuruwa gunnini u bo, a ci èciñ u be kin: 12 nimi u bo enaqwadagizi yiri ndondo fi o, to enyasosogizi nya kin, to eluzi nya fiti. 13 U wo emi ndoci na ga ya u na, ga, Piteru, nakin, zuñ gi. 14 Ama Piteru ga, Tsoci, mi à gi à; gama mi la gi enya ndondo na jin enya liliç à na à, ko na de şikà na à. 15 U wo emi wuncin zuñ baci be, ci ga. Enya na Soko la jin liliç na, wo ga ga, ga, u de sika ma. 16 Zun guta a jin wuncin o: edaga o, a go enya wuncin diñ da şamä. 17 Na wuncin áká a Piteru ye şaranyi na, u ci èkpaye ke yi biye nya anuri nanañ na u leye na o, ciñle, bagizi nazi Kornilius tun be na, zuñma na a gbinga nya kata Simon na, a be gikiñni yita katamba misuñ o, 18 a ci kpogun gbinga ko Simon na èye Piteru na èciñ da baga o. 19 Kami na Piteru èkpaye nya anuri wuncin na, Ruhu ga ya u, gä, Cinle, bagi guta wá we be dana. 20 Ama nakin, wo ciñ, wo da be a nyi, ga kpaye ndondo ma: gama mi tuñ a be o. 21 Piteru aciñ da 'bä bagizi, u ci ga, Cinle, mi yi eza gá na ye èwa na: ke la ye be o? 22 A ga, Soko tun malayika liliç be jin gangba ya mayaki Kornilius, eza gasikiya na sunđa Soko na, to na Yahudiçi kpata èjiñ eri wangì ya na; na wuñ à tun 'za fi we na, na we à be emi u be gaga ya u na. 23 Acin Piteru yi a be nin o, u ci ciñ a daka o. Yeli wuñ ánakin u ci da be a nyi, yegi ndocizi nazi da Jopa o na lo be u nyi ma. Yeli be a lo Kaisaria. 24 Kornilius ma èka a, gama u la dängi uzi to eyamaci uzi ku yekä. 25 Kami na Piteru ágadà na, Kornilius da gun u, u ci ánakin cici bicita u bo, u ci ágba u. 26 Ama Piteru la u nakin, u ci ga, Nakin gikiñni; mitso yi eza wangì ma. 27 Kami na wuñ ègaga be u nyi na, u fe lo nin, u ci le eza kama ye áyekà zi bo: 28 u ga ya a, ga, Yetso kpeteke ataura èlugwa bagi na yi Yahudi na la nimi u keba, ko u yeba eza ndoci na ájin eza 'zi kati na à; ama Soko la wu mi ga, min ga yì eza ndondo eza liliç à ma, ko eza sikà ma: 29 ebogabo, kami na wo yi mi be na, mi gbinga ndondo à, ama

mi fe be zuneni. Ebogabo mi ègbinga ebokinyabo ye yi mi be o. 30 Kornilius ga, Nyinà águñ 'fo guñni, be kami nñanà nyi, na mi ejin aduwa nya efiñ gutwani na dà kata mi bo; kanga, ciñle, bagi ndoci be gikinpi yita mi bo, èwò u ajin bokuñ bonyi, 31 u ci ga, Kornilius, a wo aduwa we ani, a mä pa sadaka wezi eye Soko o. 32 Ebogabo wo tuñ 'za da Jopa, we ci yi Simon na èye Piteru na be 'bà we; wun ñfedun da kata nya Simon epamuci o, tsoba edusa misuñ o. 33 Ebogabo, edaga o, mi tuñ 'za fi we o; bibe na wo be na ge nyasasanyi. Ebogabo yi zi babo kpata be eye Soko nyi, na yi à wo 'ga kpata nazi Tsoci ga, wo ga na. 34 Kanga Piteru kpé 'mi u, u ci ga, Be 'mi gasikiya nyi, mi leye ke eza wangí ñdondo èkperi ebà Soko bo à na: 35 ama nimi kin ñdondo o, eza na sundà u ci lotun eli gasikiya na, wuñ à go u. 36 Ega na u tuñ fi Israelcizi na, u ci jin wazun labari wangí nya lafiya nya Jesu Kristi na (wuñga yi Tsoci nya kpata o) -, 37 yetso kpe ega wuncin ye ani, na a ga za daga Galili o be álo Judia kpata na, zuñmà wazun nya baptismi o na John jin na; 38 kendona Soko la Ruhu Lilici to kabgo kpe Jesu nya Nazareti o: u ci fe za 'bà ñdondo fe jin enyà wangizi na, u ci la eza kpata nazi Ibili ejin wala na sagun; gama Soko da be u nyi. 39 Yi mä yi erijincizi nya enyà kpata nazi u jin nimi kin Yahudizi to nimi Jerusalem o na; ezà na a la kà ba ebù o a ci la wu na. 40 Wunga Soko la nakin efotaci o, u ci la u tula, 41 u yi ya eza kpata à, ama sayi ya erijincizi nazi Soko tsa sisì na, yitsò mä a yi o, nazi gi 'nya to fin 'nya ganì be u nyi zunnna na wun ánakin ebà ezatsutsucizi o na. 42 U ta ya yi, ga, yi jin wazun ya eza, yi jin eri ya a, ke nñanà yi ezà gá na Soko tsa ci la jin Alikali nya rayideciyi to nya ezatsutsucizi o na. 43 Anabizi kpata mä jin eri ya u, ga, nimi kaye u bo, eza ñdondo na yakpe u na, wuñ à de gafara lefizi.

44 Kami na Piteru èga ega nñanà nazi na, Ruhu Lilici ácin kpe eza kpata nazi wo ega u na. 45 Eza nazi be be Piteru nyi na, eza nazi ázuñ 'ba a ci yakpe ani na, a ákaye ebo na eriatwa nya Ruhu Lilici ázekpe Eza 'zi katizi na mä. 46 Gama a wo na a gagà be ezi

misun ndocizi nyi, la cinwon ya Soko na. Kanga Piteru ga, 47 Eza ñdondo la nuwoñ kà yi wo, ga, yi ga jin eza nñanà baptisim mä, nazi go Ruhu Lilici dozi yitsò na? 48 U ta ya a, a jin a baptisim nimi kaye nya Jesu Kristi o. Kanga a ta u gwa ga, u fedun be a nyi jin 'fo degi.

11 GBANI anà, tuńcizi to yegizi nazi fi Judia o na, a wo ke Eza 'zi katizi mä go ega Soko ani na. 2 Kami na Piteru be Jerusalem na, eza nazi lagwasuñ ebazuñ na, a sunwuñ be u nyi, 3 ga, Wo da kata nya ebaduncizi, wo mä gi 'nyà be a nyi. 4 Ama Piteru ýá, u ci la ega kpata kpé 'yé ya a kakanyi, u ci ga, 5 Mi dà Jopa o ci ejin aduwa: kanga na mi ázuñtu na, mi le anuri ye, enya ndoci ecin be, u yi ke ede woñçinço na, ègbàn da kusuruwa gunnini u bo, a ci èçin u be daga şama o; hari u da be yita mi bo: 6 kami na mi ciñ u le şaranyi mi ci du u wöñ na, mi le enaqwadagizì nya kiñ ye, to nyakungizi nya lati, to enyasosogizi, to eluzi nya fiti. 7 Mi mä wo emi ndoci na ga ya mi na, ga, Piteru, nakin; zuñ gi. 8 Ama mi ga, Tsoci, mi à gi à: gamà enyà ñdondo na jin lilici à na, ko na de sikà na, u la lo misuñ mi le à. 9 Ama emi wupçin gomi zuñ baci be daga şama o, ga, Enyà na Soko la jin lilici na, wo ga ga, ga, u de sikà mä. 10 Zuñ guta a jin wuncin o: 11 a ci go u diñ kpata da şama be. Ciñle, edaga o, bagi guta be gikinpi yita kata o 'bà na yi dà na, a tuñ a fi mi dagà Kaisaria o. 12 Ruhu ga ya mi, ga, miñ da be a nyi, min ga kpaye ñdondo mä. To yegi gutswanyi nñanà mä lo be mi nyi; yi ci ágada lo kata nya bagi gá: 13 u ci ta ya yi kendona u le malayika ye ci ègikinpi nimi kata u bo na, u ci ga, Wo tuñ 'za da Jopa, da yi Simon na eye Piteru na be; 14 wuñ à la ega wu we, nimi wuncin o, a à bo we ya, wotsò to eza 'mi wezi kpata. 15 kami na mi yá ega nyi ga na, Ruhu Lilici ácin kpe a, kendona wun ácin kpe yi mafari o na. 16 Mi mä pa ega Tsoci, kendona u ga, gä, Be 'mi gasikiya nyi John jin baptismi be nuwoñ nyi; ama a à jin ye baptismi be Ruhu Lilici nyi na. 17 Ebogabo, wuñ ayike Soko la eriatwa ya a, na yi gangani be na u ya yi na nyi, kami na yi yakpe Tsoci Jesu Kristi na, ze mi yi o,

nà mi à kà Soko kà nà o? 18 Kami nà a wo ega wuncin nà, a sunsuŋ a, a ci la ciŋwọn ya Soko, gá, Asa, Soko èla tuba ya Eza ‘zi katizi mä, a da ‘bà rayi. 19 Ebogabo, eza gazi naïzi ágà ya ebo sunga o na anakij dzuŋ be ebo Istifanu o nà, a da hari Finisia, to Saiprus to Antiok, a gaga Soko ya eza ndondo a, sayi ya Yahudizi a gbaagi. 20 Ama saşı nimi a bo yi Saipruscizi to Sairinicizi, eza wuncinzi, kami nà a be tuŋ Antiok nà, u gaga ya Hellenisticizi mä, a ci jin a wazuŋ nya Tsoci Jesu. 21 Egwa nya Tsoci dà be a nyi: eza dokun yakpe, a ci gba Tsoci. 22 Ena lilici nà dà Jerusalem o nà de labari nya eza wuncinzi: a ci tun Barnabas da hari Antiok 23 kami nà u be tuŋ bo u ci le maŋa nya Soko ye nà, u maŋin; u ci be a nyagbawu kpata ga, a lagwasuŋ Tsoci be nyagbawu nini nyi gbangbawu: 24 gama u yi eza guru, u mä áše be Ruhu Lilici to be yiýakpe nyi eza dokun ma be ágbá Tsoci. 25 U dzuŋ da Tarsus da wá Saul za: 26 kami nà u be le u ye nà, u la u be Antiok. A la nimi a keba be ena lilici nyi, hari eya nini gunguru, a ci la ega wu ezaži dokun; nimi Antiok o, baga a ka nyi yi ezazumzai Kristicizi o. 27 Nimi efo nanaži o, anaþibi fe daga Jerusalem o be Antiok. 28 Eza nini nimi a bo nà a yi Agabus nà, wuŋ ánaþiŋ gikiñni, u ci la wu a be yiiko nyi nya Ruhu ke maða à bë dà bo saranyi ‘bà ndondo nimi yize o nà: wuncin mä be átsa nimi efozi nya Klaudius o. 29 Acin, ezažünmäzi, kendònà ezà ndondò de ‘nya nà, a jin şawura ga, a à ce yegizi wu naïzi fi Judia o nà: 30 a mä jin acinga, a ci la u dà gwa Barnabas to Saul o, a ci tuŋ a fi nusaži.

12 KE wokati wuncin nà, etsu Herodi ta egwa liliici gasun nà. 2 U la Jamesi yegi nya John wu be ebiko nyi. 3 Kami nà u leye ke wuncin mafi Yahudizi nà, u fe jin u ci la Piteru wöŋ mä. Kami ga yi efozi nya bread nà de yeast à nà. 4 Kami nà u wöŋ Piteru nà, u la u dà kata ziko o, u ci la u dà ekunguncizi gwa o, eza gunni eza gunni danu gunni, naïzi à tswa u nà; u ci wa gá, kami nà a gá lá Sala nya Zunga zo nà, wuŋ à la u be ya eza käma. 5 Ebogabo, a la Piteru pa dà kata ziko o: ama ena lilici

fe jiŋ aduwa ya Soko saranyi ebo u bo. 6 Kami nà wuŋ áke degi nà Herodi à la u be nà, yesi gá Piteru álele dà tataciŋ ekunguncizi ‘za guba o, a la u pa be dzari guba nyi: ebatswacizi mä dà yakuŋ misuŋzi o étswa kata ziko. 7 Cinle, malayika nya Tsoci be gikiñni tsoba u, asike ndocí ánaŋa dà kata kurugi o; malayika dà Piteru piŋ kasà o, u ci sa u le, gá, Nakin banyi. Dzari uzi áwa zizi egwa uzi o. 8 Malayika ga ya u, gá, Pa esin ‘o nin, la èdà ‘ozì dà. U jiŋ acin. U mä gá ya u, gá, La ede ‘o kpe ‘bà, fe lamitu mi. 9 U dzuŋ da dë, u ci fe lamitu u; enya na malayika jin na u kpe ga, gasikiya u yi à, ama u yega u le anuri ye. 10 Kami nà a go kata mafaro to baci nya nin gá nà, a be ‘bà kpako nyankpa nà dà yeko nya ezi o nà; wuncin mä la nimi u kpe ya a: a ci ádzun da dë, a ci go yeko nimi gá; edaga o, malayika ákperekpe ebà u bo.

11 Kami na Piteru bé ázè wuntso na, u gá, Gbani mi kpe be ‘mi gasikiya nyi, ke Tsoci tuŋ malayika u be nà, u la mi wa dzuŋ egwa Herodi o, to eyetu kpata nya Yahudizi. 12 Kami nà u du u wöŋ nà, u be kata nya Mariyamu nà yi nna nya John nà, kaye u yi Marku; ‘bà nà eza dokun áyekà ejin aduwa nà. 13 Kami nà u la gwa ze kpako nya katamba nà, nyantsugi ndocí nà a yi Roda nà be gomi. 14 Kami na u kpe misun Piteru ye nà, u kpe kpako a, ebo ninmä o, ama u bici da nin, u ci wunyà gá, Piteru ègiñkiñi ebà kpako o. 15 A ga ya u, gá, Wo ádzuyila. Ama u gaga saranyi, gá, Gasikiya u yi o. A ga. U yi malayika u. 16 Ama Piteru fe ze kpako gwa: to kami nà a la u kpé a ci le u ye nà, wuŋ áka a ye. 17 Ama u ta gwa u kà a, gá, a ciŋta, u ci ta ya a kendonà Tsoci wa u dzuŋ kata ziko o nà. U ci gá. Ye da ta ega nanaži ya Jamesi to ya yegizi. 18 U nakanjik da ‘bà ndocí. Kami nà ebà átinxie lažin nà, ekunguncizi sawaniko saranyi, ebo nà Piteru dà bo à nà. 19 Kami na Herodi wa u za u ci le u ye à nà, u gbiŋ ebatswacizi ga saranyi, u ci gá, a la a wu. U ma ánaþiŋ Judia da Kaisaria, u ci feduŋ baga o. 20 Gbani ana, Herodi ázewuŋ saranyi be ezaži nyi nya Tyre to Sidon o: ama kami nà a be ámä be

Blastu nyi nà èta zogun ya etsu nà, kpata a la nimi a keba 'bà eni o, a ci be wa lafiya, gama ezi nya etsu, baga bo a de enyagici si o. 21 Efo nà u dá ya a nà, Herodi fà ewozi nya 'tsu, u ci be feduń ta esadunfe 'tsu o, u ci gagà wònciniko ya a. 22 Ezra kpata kpogun, ga, Bere nya Soko u yi o, u jin nya eza wangi à. 23 Edaga o, malayika nya Soko ze u 'nya, ebo nà u la ciwòn ya Soko à na: kunkwana la u gi, u ci átsu. 24 Ama ega nya Soko fe lo ye, a ci ádokun. 25 Barnabas to Saul keze zin daga Jerusalem o, kami nà a sa etuń a lo nà, a ci la John na èye Marku nà dà be a nyi.

13 GBANI ana, anabizi to egasokowucizi dà nimi ènà lilici o nà dà Antiok o nà, Barnabas to Simon nà a yi Niger nà, to Lusius nya Sairini, to Manaen nà yi tsogi bagi nya etsu Herodi nà, to Saul, 2 Kami nà a èlotun ya Tsoci a ci èwu nimi a mädà nà, Ruhu Lilici ga, Li Barnabas to Saul sisi ya mi, nà a à lo etuń nà mi yi a be lo nà. 3 Kami nà a wu nimi a mädà, a ci jin aduwa, a ci ku egwa azì kpe a nà, a tuń a da. 4 Acin, daga nà Ruhu Lilici tuń a tun nà, a da Silusia; daga baga o, a da 'ya da Saiprus. 5 Kami nà a dà Salamis o nà, a gagà Soko nimi mákantaži nya Yahudiži o: John mà dà be a nyi ci yi etuńloci a. 6 Kami nà a za esün wuncin hari a be tuń Pafos nà, a le enyamaci ndoci ye, anabi gamana, u ci yi Yahudi, kaye u yi BarJasù; 7 nà dà be egba nya Serjius Paul, eza nà de hankali nà. Wunga yi Barnabas to Saul be 'bà nwi o, wuŋ èwa ga u wo 'gà Soko. 8 Ama Eliman enyamaci (gamà nà a la kaye u zeba nà, acin u yi o) u kà a kà, u wagà egba ga go yiakpe wuncin mà. 9 Ama Saul, nà a mà eyi Paul nà, wuŋ ase be Ruhu Lilici nyi, u cin u le şaranyi, 10 gà, Wo nà áse be manafiki nyi to rikici kpata na, wo egi Ibili, wo na yi makiru nya eli gasikiya kpata nà, wo nà èla yeko gboru nya Tsoci kà nà, we à lugwa gancin à? 11 Gbani, ciňle, egwa nya Tsoci áyiba we, wo mà gà ázè yebonci, we à le yigidi ye à, hari da ka ndoci. Edaga o, wutuwutu to bažiko ácekpe u 'ye o; u ci da tagwa za nà wuŋ à de 'za nà a diń u gwa nà. 12

Kanga ègba yakpe kami nà u le enya na ájin nà ye nà, gama egà nya Tsoci ka u ye nyasasanyi.

13 Gbani ana, Paul to yegi uži dà 'ya Pafos o, a ci da be Perga nà dà kin Pamfilia o nà: John ci kega be a nyi keze da Jerusalem. 14 Ama a fe lo, a ci go Perga ga, a ci be Antiok nya kin Pisidia, efofaci a da mákanta, a ci gadà feduń. 15 Zupmà nà a jin karatuń nya ataura to nya anabizi nà, tişizi nya makanta tun 'za fi a, ga, Yegizi, wuŋ ayike ye de ega nya nyagbanwu nà ye à ga ya ezaži nà, ye ga u. 16 Paul ánakin gikinni, u ci ta egwa u, ga. Israelcizi, to ye nazi sundà Sòkó nà, ye situkpa. 17 Soko nya eza nànaži Israelcizi la nda yizi tsà, u ci la a wòncin kami nà a èfeduń da kin Masar o nà, u mà wa a dzuń kin wuncin o be egwa nyi nà gboka nà. 18 U wu nyagban be eli a nyi nimi cikà o, ke eya şiba nà. 19 Kami nà u la ezaži nya kin gutwaba ndocizi gbiń nimi kin Kenani o nà, u la kin a ya a alali, hari ke eya kpoba be arata nyi na: 20 zunma enya anazi o, u la alikalizi ya a, hari da kami nya anabi Samuel. 21 Zuńmà wuncin o be, a bà etsu be u nyi: Soko ci la Saul egi nya Kişi eza nya eti nya Benjamin ya a, hari eya şiba. 22 Kaminà u la eza wuncin kiabo nà, u la Dawuda be, nà wuŋ à gi 'tsu ya a nà; Soko mà jin eri ya u, gà, Mi le Dawuda egi nya Jese ye, eza nà ba nyagban mi nà, eza nà à gba 'gà mizi na kpata. 23 Nimi egizi nya bagi nana o, acin Soko la Zabolugwa ya Israel, Jesu, kendonà alikawoli u yi nà; 24 kami nà John jin wazun nya baptism nà tuba ya Israelcizi kpata bedzo Jesu ci be nà. 25 Kami nà John èla etuń u lo zo na, u gà. Ze ye kpaye ga mi yi o? Mi jin eza gá à. Ama ciňle, eza èbe da zuńmà mi bo, mi kuń acin n wa edaži nya bici uži à. 26 Yegizi, egizi nya emi İbrahim, to eza nazi dà tatacın ye bo nazi sundà Soko nà, a tun egà bibòya nànaž bë 'bà yi. 27 Gama eza nazi èfeduń da Jerusalem o nà, to nusa aži, ebo nà a kpe u ye à nà, to emi nya anabizi nazi a ègbà efofaci ndondo na, a la egà nya anabizi tsa, kami nà a woŋ u şiriya nà. 28 To nà a le lefi nyá wuwu ye be u nyi à nà, a bà be Pilatu nyi, ga, u la u wu. 29 Kami nà a la egà kpata

tsa nà a ka dà litafi o ebo u bo nà, a la u ciñ ebu o, a ci la u cici dà kosa o. 30 Ama Sòkó la u nakan ebà ezatsutsucizi o: 31 to eza nazi fe daga Galili o be Jerusalem bè u nyi nà, a le u ye jin 'fo dökun, ezà wuncinzi nya mi erijinç uzi ya ezağı gbaní. 32 Yi la labari wangí be ya ye nya alifikawoli nà Soko ga ya ndazi nà, 33 kendona Soko la ega wuncin se ya egí yizi nà, nà u la Jesu nakan nà; kendona a ka u dà zábura baci o nà, ga, Wo yi Egi mi, nyinà mi mà we o. 34 Ama nya ega nà Soko la u nakan ebà ezatsutsucizi o nà, nà u ga be ávò nà mà, u gaga aninga, ga, Mi à la alubarika liliçizi to gasikiyazi nya Dawuda ya we. 35 Gama u gaga dà zabura ndoci o, ga, We à lugwa Eza Lilici we vo à. 36 Gama Dawuda, zuñma nà u wún eza wangizi nya kami u kendona Soko ga ya u nà, u be álele, a ci la u dzu ebà nda uzi o, u ci be ávo: 37 ama eza nà Soko la nakan nà, u le vivo ye à. 38 Ebogabo, yegizi, kpe wuncin ye şaranyi, ga, nimi bagi nanà o, acin a ta ega nya gafara lefizi ya ye o: 39 To nimi u bo, egwa 'za ndondo nà yakpe u nà gà áli be enyà kpata nya nà átura Musa la ye ligwa wo à nà. 40 Ebogabo ye jin hankalí o, ebo enya anà nà a ka dà litafi nya anabizi o à be átsun ye nà mà; ga,

41 Ciñle, ye 'zayebacizi; ye 'á'mi là, ye ci be ágbipi;

Gama mi èlo etuñ nini nimi efo yezi o,

Etuñ na ye à yakpe kponyi à nà,

Ka zuñma nà eza tá u ya ye şaranyi nà.

42 Kami nà a èdzun da dê nà, a tagwa ga, ega na a gà da anà, a be ye u gá ya a efofaci nà èbe nà. 43 Kami nà mákanta ála nà. Yahudizi to lagbañi eza adiñizi dokun, a lamitu Paul to Barnabas: nazi fe diñ a nyagban nà a fe lagwasuñ manà nya Soko gbangbanì nà. 44 Efofaci baci, eza kama ke ezağı kpata nya ezi wuncin nà be áyekà nà a à wo 'ga Soko nà. 45 Ama kami nà Yahudizi le eza kama ye nà, a álá nyagban şaranyi, a ci gbomi be Paul nya ega nazi u gá nà, a ci gi u toko. 46 Ama Paul to Barnabas gaga şaranyi be nyagbanu nya, a ci ga, Tile u yi o, nà a gaga Soko ya ye bedzo nà. Ama daga nà ye da u gwa ya, ye ci gabò ga, ye kun rayi

nyà hari lo nyi de à nà, ciñle, yi èzè 'yé dà 'bà Eza 'zi katizi. 47 Gama acinga Tsoci gagà ya yi o, ga,

Mi à la we jin bayetiñ ya Eza 'zi katizi,

Nà we à jin Zabolugwa nà, hari da ebà katizi nya yize.

48 Kami nà Eza 'zi katizi wo 'ga wuncin nà, u mafí a, a ci la ciñwòn ya ega Soko: eza ndondo nà Soko li şishi nà wun à de rayi hari lo nà u yakpe. 49 Ega nya Tsoci da 'bà ndondo nimi kin wuncin o. 50 Ama Yahudizi la nyizagi adiñizi nazi de ciñwòn nà, to bagizi nazi yi tişizi nya ezi wuncin nà gun be a nyi, a ci la sunça nakan eti Paul to Barnabas o, a ci nya a dzuñ kin a bo. 51 Ama a la rungwa nya bici azi kùn ya eti a bo, a ci da be Yikonia. 52 Ezazuñmazı ásé be ninmà nyi, to be Ruhu Lilici nyi.

14 NIMI Yikonia o, a da mákanta nya Yahudizi, a ci gadà ganí, a gaga acin hari eza kama nà dokun nà nya Yahudizi to nya Hellenicizi 'za gubaba yakpe. 2 Ama Yahudizi nazi nà 'ga vo nà, a la nyagban nya Eza 'zi katizi sasa, a ci jin a kpaye dèdè eti yegizi o. 3 Ebogabo a jin 'fo baga şaranyi o, a ci fe gaga Tsoci be nyagbanu nya, nà jin eri ya ega nya manà u nà. u ci lugwa a jin erizi to enya yekazi be egwa a nyi. 4 Ama eza kama nya ezi wuncin ágafi guba; gafi dà be Yahudizi nyi; gafi mà dà be tuncizi nyi. 5 Kami nà Eza 'zi katizi to Yahudizi 'za gubaba áyiba a ganí be nusa azi nyi, nà a à wu a lu ke a takun nà, 6 a be wo ega wuncin, a ci bici da eziyi nya kin Likaonia, ebà Listra to Derbe, to naruzi nya baga o: 7 a ci la labari wangí jin wazun baga o.

8 Nimi Listra o, bagi ndoci èfedun o, nà ájin erwagi daga kakuñ nà nnà u mà u nà, u mà la dazà le à. 9 Bagi gá wo 'ga nà Paul ga nà: Paul ma ciñ u le şaranyi, u ci le u ye ke u de yiayakpe nà à sa u gun wo nà, 10 u ga ya u berebere, ga, Nakan gikiñni eti bici wezi o. Wuñ ánakir banyi, u ci dazà. 11 Kami nà eza kama le enya nà Paul jin nà ye nà, a kpogun be 'mi Likaonia nyi, ga, Sokozi aze ke eza wangizi nà, a ci ácín be 'bà yi o. 12 A yi Barnabas Jupita; a ci yi Paul Merkuri, ebo nà wunga u yi o nà ègaga

na. 13 Zigi nya Jupita na kutiba u da 'bamisun nya ezi wuncı o na, u da la nąnkozi to korola nya cibarıńzi be 'bamisun, to nwi, to eza kąma a wa ga a la a wokuti ya a. 14 Ama kami na tuńcizı, Barnabas to Paul wo ega wuncıñ na, a la ewo azi le, a ci bici álo da tatacin eza kąma o, a ci kpogun, 15 ga, Ndaži, ebokinyabo ye ējin enya anazi o? Yitsa yi eza wangizi nazi de eli dozi nya ye na, yi ma èla labari wangi be ya ye, na ye à keze la enya banza anazi lugwa, ye ci gba Sokorayideci na, na jin şama to kin to edusà to enya kpata na fi nimi a bo na: 16 wunga, nimi kamizi o nazi ágogá anı na, u lugwa eza wangizi nya kin ndondo da yekozi nya atso. 17 Ama u fe bambe eri nyi ya wunsto à nyi à, gama u jin wangı, u ci ya ye ele daga şama o, to kamizi nazi enyagici ágena na, u ci fu yi nin be enyagici nyi, to be ninmä nyi. 18 Na a ègaga acin na, a jin u dikianyi a ci la eza kąma ka, ga, a ga wokuti ya a ma.

19 Ama Yahudi ndocizi fe daga Antiok to Yikonia o be: to kami na a din nyagbän nya eza kąma na, a ke Paul takun, a ci gba u lo 'bazuńma, a yega wuń átsu ani. 20 Ama kami na ezazuńmazi ègikinni ma u keze na, wun ánakin gikinni, u ci álo ezi nin: yeli u dzuń da Derbe be Barnabas nyi. 21 Kami na a la labari wangi jin ezazi wazun nimi ezi wuncıñ o na, a ci la eza dokun jin ezazuńmazi na, a keze da Listra to Yikonia to Antiok, 22 a ci be nyagbänñin nya ezazuńmazi kagbo, a ci be a nyagbänwu, ga, a fe lagwasuń iyakpe, to na u ýi be wala nya dokun na yi a lo sarota Soko na.

23 Kami na a li nusazi ya a nimi ènà lilici ndondo o na, a ci jin aduwa wu nimi a mąda na, a la a dą gwa Tsoci o, na atso yakpe ani na. 24 A go Pisidia ga, a ci be Pamfilia. 25 Kami na a ga ega wuncıñ nimi Perga o na, a da Atalia; 26 daga baga o a dą 'ya da Antiok, na yi 'bà na ezazi la a dą gwa maną nya Soko o na, ebo etun o, na a la lo zo ani na. 27 Kami na a be tuń bo, a ci la ènà lilici ku yekä na, a la ega yeta ya a nya enya kpata na Soko jin be a nyi na, to kendona u la yeko nya iyakpe kpé ya Eza 'zi katizi na. 28 A feduń jin 'fo şaranyi be ezazuńmazi nyi.

15 BAGI ndocizi fe daga Judia o be, a ci la ega ndocizi wu yegizi, ga, Kaga a zuń ye 'bà a, kendona zizi nya Musa ga na à, a bo ye ya wo à. 2 Kami na Paul to Barnabas gbori be a nyi, a ci gbiń a ga şaranyi na, yegizi jin şawura na Paul to Barnabas to eza ndocizi nimi a bo à da Jerusalem ebà tuńcizi to nusazi o ebo ega wuncıñ o na. 3 Ebogabo, eza wuncıñ zunma na saşı nya ena lilići yi a lo degi na, a go Finisia to Samaria ga gubaba, a ci fe ta ya a ke Eza 'zi katizi ze 'li ba na: a la yegizi kpata manın nyasasayı. 4 Kami na a be tuń Jerusalem na, ena lilići to tuńcizi to nusazi go a, a ci la ega yeta ya a, nya enya kpata na Soko jin be a nyi na. 5 Ama eza ndocizi nya tarika nya Farisicizi nazi yakpe ani na ánakin, a ci ga, Acinga u yi o, sayi a la a zuń 'ba, yi ci gaga ya a na a à lagwasuń àtaura nya Musa na.

6 Tuńcizi to nusazi áyekä dà 'bà eni o, na a à jin şawura nya ega wuncıñ na. 7 To kami na a gbori şaranyi na, Piteru ánakin gikinni, u ci ga ya a, ga, Yegizi, yetso kpeteke wuń ájin 'fo ani na Soko li 'za nimi yi bo na, ebo be misuń mi nyi, acin Eza 'zi katizi à wo labari wangi, a ci yakpe o. 8 Soko na kpe nyagbän ye na, u jin eri ya a, gama u la Ruhu Lilići ya a, kendona u ya yitsa na; 9 u ma la yi kperi be a nyi à, u la nyagbän a na tsatsanyi be iyiyakpe nyi. 10 Gbani anä, ebokinyabo ya à ma Soko cińle o, na ye à la yoke da kpatsuń nya ezazuńma nanaži na, na nda yiži to yitsa la wo à na o? 11 Yi dé kpeteke be mana nya Tsoci Jesu yitsa to atso ma gangani à de biboya o.

12 Eza kpata ájin şanji; a ci şitukpa wo ga nya Barnabas to nya Paul kami na a èla ega yeta ya a nya erizi to enya yekazi nazi Soko jin tatacin Eza 'zi katizi o be egwa a nyi na. 13 Kami na a sajın na, Jamesi ga.

14 Yegizi, ye şitukpa wo 'ga mi: Simon la ega yeta ani, kendona Soko sa da 'bà Eza 'zi katizi nya mařari na, na wuń à li ezazi nimi a bo, ebo kaye u bo na. 15 Wunciñ ma yi gangani be egazi nyi nya anabizi; kendona a ka u dà litafi o na, ga. 16 Zuńma enya anazi o, mi à keze zin,

Mi mä à la kata lemä nyâ Dawuda yetu be, nã ágbipn zizi nã;
 Mi à la kata wasa wuncin yetu be,
 Mi à la u nañip be:
 17 Na eza wangizi nañi ke nã à gba Tsoci na.
 To Eza 'zi katizi kpata nazi ètun kaye mi ye na,
 18 Acinga Tsoci ga o, nã èla enya anazi wu ezazi
 daga mañari nya yiye o na.

19 Ebogabo, sawura mi dana, ga, yi ga ga eza gaži sun ma, nañi jin Eza 'zi katizi le, a ci bë ágbâ Soko na mä; 20 ama sayi yi à ka takada tuñ 'za fi a, ga, a la nimi a kega be enya ndondo nyi na ezazi la wo zasa kutizi ani nã, to be şıankala nyi, to be nañka nyi na a la gwa yi koro nã, to be egia nyi. 21 Gama daga kamizi nyâ ndako ndakozi o, acin Musa de dä nimi ezi ndondo o, eza nañi ejin wazun u nã, gama a ejin karatuñ u nimi mañantaži o efefaci ndondo.

22 Kanga u ge eye tuncizi o, to nusaži, to ena liliçi kpata nã a à li bagi ndocizi tataciñ a bo, a ci tuñ a da Antiok gani be Paul to Barnabas nyi na, kaye a yi Judas na a yi Barsabbas na to Sailas, bagizi nañi yi tisizi tataciñ yegizi o na: 23 a ci ka takada aninga, la da a gwa o, ga. Tuñcizi to nusaži sa ye mi, ye yegizi nañi yi nyâ Eza 'zi katizi nañi dä Antiok o, to Siria, to Silisia o na: 24 Daga na yi wo 'ga ke eza ndocizi fe daga ebâ yi bo da ga ye sun be ega ndocizi nyi nã, a ci la nyagbanñin nyâ ye nyi nã; eza nañi yi la gami ndondo ya a à nã; 25 u ge eye yi bo, daga na şawura yi yi gangani na, na yi à li bagi ndocizi tun a fi ye gani be Barnabas nyi to Paul yegi cincinci yizi nã, 26 bagizi nañi dasa rayi a à nã, ebo kaye Tsoci yi Jesu Kristi o. 27 Ebogabo yi tuñ Judas to Sailas lo, nañi à ta ega wuncin ya ye be misun a nyi nã. 28 Gama u ge eye Ruhu Lilici o, u mä ge eye yi bo, na yi à la kara ndoci ta 'ti ye bo à nã; afe enya tile nañazi, ga, 29 ye la nimi ye kega be enya ndondo nyi na ezazi la wò zasa kutizi ani nã; to be egia nyi; to be nañka nyi na a lagwayi koro nã; tò be şıankâlâ nyi; gâmâ wun áyike ye lá nimi ye kega be enya anazi nyi nã, enya ndondo à jin ye à. Tsoci u ya ye lafiya. 30 Acinga eza wuncinzi o, kami na a tu a mi na, a da be Antiok o; to zuñma nã a ku eza kama

yeke na, a la wosika ya a. 31 Kami na a gba u nã, a manin ebo ega nyagbanfa wuncin o. 32 To Judas to Sailas, daga nã atso ma yi anabizi nã, a be yegizi nyagbanwu be ega nyi dokun, a ci be a kagbo. 33 To zuñma nã a jin 'fo degi baga o nã, yegizi tu a mi be lafiya nyi, da 'bâ eza nañi tuñ a be na. 34 Ama u ba Sailas nã wun à fedun baga o nã. 35 Ama Paul to Barnabas fedun dä Antiok o gani be eza ndocizi nyi dokun, a ci fe wu a 'ga, fe jin a wazun nyâ ega Tsoci. 36 Zuñma nã a jin 'fo degi na, Paul ga ya Barnabas, ga, Lugwa yi keze yi ci dâ le yegizi ye kpata, nimi ezi ndondo o nã yi da wu a 'ga Tsoci ani nã, yi da le kendonâ a ejin na ye. 37 Barnabas wa ga na wun à la John na a èyi Marku na da be a nyi. 38 Ama Paul kpaye ke u ge nã a à la Marku lo be a nyi nã à, daga nã u kega be a nyi Pamfilia o, u ci da lotup be a nyi à nã. 39 Wuncin áma a migbo şaranyi hari a kega be dozi nyi, Barnabas la Marku da be u nyi. U ci dâ 'ya da Saiprus: 40 ama Paul li Sailas o, u ci áduñ dâ, zuñma nã yegizi la u da gwa manâ nyâ Tsoci o nã. 41 U da za nimi Siria to Silisia o, u be ena liliçizi kagbo.

16 U MÄ da be Derbe to Listra: ciñle, cezazuñma ndoci dâ baga o, kaye u yi

Timoti, egi bagi nya nyizagi Yahudi na yakpe ani nã; ama nda u yi Hellenici 2 Yegizi nañi dä Listra to Yikonia o nã, a jin eri wangî ya eza wuncin. Paul wa ga u la u da be u nyi; 3 u ci la u zuñ 'ba ebo Yahudizi o nazi dä ebâ wuncin o na: gama kpata a kpeteke nda u yi Hellenici nã. 4 Kami na a èza ezi ezi nã, a la ega ya a nañ tuncizi to nusaži nañi dä Jerusalem o na jin şawura nã, nã a à lagwasun na. 5 Ena liliçizi fe gbokagbo nimi iyiyakpe o, a ci fe dokundo yeliyeli. 6 A da za dâ kin Frigia to Galatia o, gama Ruhu Lilici la a kâ, a ga ga ega wuncin dä Esia o mä; 7 kami na a be tsoba Misia na, a wa yeko na a a da Bitinia nã; ama Ruhu Jesu lugwa a lo à; 8 nã a go Misia ga nã, acin a da be Troas o. 9 Paul le anuri ye be yesi nyi; Bagi ndoci nyâ Masidonia gikiñi u ci tâ u gwa, ga, Da be 'kpân Masidonia, be ce yi wu. 10 Kami na u le anuri wuncin ye nã, edaga o, yi wa 'bâ na yi ga

ádzun da Masidonia nà, gama yi leye ke Soko èyì yi na, ga, yi da jiń a wazun nya labari wangi. 11 Ebogabo yi wada Troas o, yi ci da yeko gboro da be Samotresi o, yeli yi tuń Niapolis o; 12 daga baga o, yi da be Filipai o, wuńcın yi ezi nya kin Masidonia, ezi mařari nya naru wuńcın, u ci yi colony nya Romicizi: yi feduń da ezi wuńcın o jin 'fo degi. 13 Efofaci yi ádzun da 'bazuńmà, yi ci da 'bà nuwoń misuń o, 'bà nà yi kpaye ga, u yi aduwajinba nà; yi ci feduń gaga be nyizagizi nya nazi be áyekà nà. 14 Nyizagi ndoci nya Tayatara, nà a yi Lidia nà, ci yi ededzurukunci, ci yi eza nà ègba Soko nà, u wo 'ga yi: Tsoci mà la nyagban u kpé nà wuń à situkpa wo ega nazi Paul gá nà. 15 Kami nà wuńtso to eza 'mi uzi kpata go baptism nà, u ta yi gwa ga. Wun ayike ye le mi ye eza nà ègba Tsoci be 'mi gasikiya nya nà, ye da be feduń dà emi mi bo. U ta yi gwa saranyi, yi ci lo.

16 Kami nà yi éda aduwajinba nà, nyantsugi ndoci nà de egà nà be gún yi, eba nà wun èsà nà èla 'wo be ya tsoci uzi dokun. 17 Wunga fe lamitu Paul to yi o, u ci kpogun, ga, Bagi nanaži yi wužizi nya Soko nà wuń Cinwoń kpata nà, nazi èta ega nya yeko biboya ya ye nà. 18 U fe jiń acinga jiń 'fo dokun. Ama Paul ázewuń, u ci ke 'ye ze gá ya egà, ga, Mi ga ya we nimi kaye nya Jesu Kristi o, wo dzun be nakà u bo, u mà ádzun be edaga o.

19 Kami nà tsoci uzi leye ke yetu nya elegi a dà bo à nà, a lagwasun Paul to Sailas, a ci gbá a lo dzuko ebà nusazi o, 20 kami nà a ku a lo ebà alikalizi nà, a ga, Bagi nanaži nazi yi Yahudizi nà, a ègà ezi yi sun nyasasanyi, 21 a mà èla zizi ndocizi be, nazi gami yi lugwa yi go à nà, yi mà jiń a wo à, gama Romicizi yi yi o. 22 Eza kamà ánańkin eti a bo gan: alikalizi mà la èwò azi le ya zizi, a ci ga, a wu a tsukuń. 23 Kami nà a wu a lu saranyi nà, a ku a fi kata ziko o, a ci ga ya majin nya kata ziko, ga, u tswa a saranyi: 24 majin mà, daga nà a ga acin ya u nà, u ku a fi kata nin nya kata ziko o, u ci la bici aži kà dà ebà o gbangbanyi. 25 Ama ke yesi sadu nà, Paul to Sailas ejin aduwa èkoni ya Soko, ezapipacizi èsitukpa wo 'ga a; 26 kanga be giriku nyi kin kpata ásasańsaranyi, hari biye nya kata ziko fe du: edaga o,

kpakozi kpata ákpé; dzariži nya eza ndondo áwa ya zizi. 27 Nà majin ásàle, u ci le kpakozi nya kata ziko ye ákpé nà, u la ebiko u wa nà wun à wu nimi u nà, gama u yega ezapipacizi ábici ani. 28 Ama Paul kpogun saranyi, ga, Ga la nimi 'o nyi 'bà mä: gama yi kpata fi babo.

29 Majin kpogun, ga, a la fitilazi a be, u ci ágadà lo nin, nakà u fe kùn ebo dásun o, u ci áníkin cici bicita nya Paul to Sailas o, 30 u ci ku a be de, u ci ga, Ndazi, ke mi à jiń jiń nà a à bo mi ya nà o? 31 A ga, Yakpe Tsoci Jesu, wuń à bo we ya, wotsó, to eza 'mi wezi. 32 A gaga Tsoci ya u, to ya eza kpata nazi fi emi u bo nà. 33 Nimi wokati wuńci o, nya yesi gá, u la a, u ci la 'bà nà a wu a tsukun nà nà ya; u ci go baptism edaga o, to nwí, to eza 'mi uzi kpata. 34 U mä ku a be kata wuńtso, u ci ku enyagaci be ya a, u mafí u to eza 'mi uzi kpata, ebo nà u yakpe Soko ani na.

35 Kami nà ebà átiniye lazin nà, alikalizi tuń dogarizi lo bo, ga. Lugwa bagi gazi a dzun da. 36 Majin ta ega nanaži ya Paul, ga, Alikalizi tuń ezazi be, ga, miń lugwa ye da: ebogabo ye dzun be, ye ci da be lafiya nyi o. 37 Ama Paul gá ya a, ga, A wu yi tsukun dzuko tacin o, yi nazi yi Romicizi nà, yi mä de lefi à, a ci ku yi fi kata ziko o, to gbani a wa gá a nya yi dzun da susoci? eye, yi à lo à; lugwa atso be wa yi dzun. 38 Dogarizi da ta ega nanaži ya alikalizi: a ci ásundà hari kami nà a wo ga Romicizi a yi o nà; 39 a ci be tą a gwa; to nà a wa a dzun nà, a ga, a wa ga a dzun ezi a bo. 40 A dzun kata ziko o, a ci da lo kata nya Lidia: to kami nà a le yegizi ye nà, a fa a nyagban, a ci da.

17 GBANI ana, kami nà a go Amfipolis to Apolonia gá nà, a da be Tasalonika, 'bà nà mákanta nya Yahudizi dà bo nà: 2 to Paul, kendonà u daye jiń nà u da 'bà a, u ci jiń a wazun eti rubutu lilići o hari efofaci guta, 3 u ci la ega kpeye, u ci la wu a gboro ke u ge nà Kristi à jiń wala ci à da kiňa re be ebà ezatsutsucizi o nà; u ci ga, Jesu nanà nà mi ègà ya ye nà, wunga yi Kristi o. 4 Saşı nimi a bo gogà, a ci la nimi a keba be Paul nyi to Sailas o; Hellenici eza adiňnizi eza kamà, to nyizagi

wöncinkozi dokun jiń acıń ma. 5 Ama Yahudizi là nyagbàn, a ci dà ku ezà banza ndocizi nimi kafuncizi o, a ci ku eza kàmà yekà, a ci la ezi nídu; to nà a yiba kata nya Jeson nà, a wa 'bà nà a à ku a be ya eza kàmà nà. 6 Kami na a be le a ye à nà, a gbà Jeson to yegi ndocizi lo ebà nusażi nya ezi wuncin o, a ci kpogun ga. Eza anazi nazi la yize zekpe nà, a da be babo mà; 7 na Jeson go dà kata u bo nà; eza nanaži kpata èla gamizì nya Kaisar nyi, a ci ga, etsu ndoci da bo nà èye Jesu nà. 8 A la eza kàmà to nusażi nya ezi gasun nà a wo ega nanaži nà. 9 Kami na a go swafa be Jeson nyi to be zezi ke nà nyi, a lugwa a da.

10 Edaga o, yegizi tuń Paul to Sailas da Beria be yesi nyi: to kami nà a be tuń bo nà, a da mákanta nya Yahudizi. 11 Eza nanaži a jin 'za guru gá eza nazi dà Tasalonika o nà, gamà a wo ega wuncin bici eni, a mafé ciń rubutu liliç le yeliyeli, wuń ayike acinga ega nanaži yi o nà. 12 Ebogabo eza dokun nimi a bo yakpe Tsoci a, nyizagi Hellenicizi nazi wöncin nà, to bagizi dokun. 13 Ama kami nà Yahudizi nya Tasalonika de labari ke Paul dà Beria o, ci 'égaga Soko nà, a be baga mafé, a ci la nyagbàn nya eza kàmà sasa, fe ga a sun. 14 Edaga o, yegizi tuń Paul nà wuń à da hari edusà nà: ama Sailas to Timoti feduń bo. 15 Ama eza nazi yi Paul lo nà, a la u da Atina: to zuńmà nà u la ega ya a tuń a fi Sailas to Timoti, ga, a da be tsuń u vanýi nà, a keze da.

16 Kami nà Paul èka a dà Atina o nà, nyagbàn u wuń ánakin, nà u le ezi ye áşe be zasa kutizi nyi nà. 17 Acin u fe jin wazun ya Yahudizi to eza adińnizi nimi mákanta o, to yeliyeli nimi dzuko o ya eza nazi áyekà be 'bà u nà. 18 Kpikpegbacı ndocizi nya Epikuriacizi to Stoikici mafé be 'bà u. Saşı ga, Ke gagawogaci nanaži ègà nà o? eza ndocizi ga, Bé ke wuń ègaga nya solo worozi nà: ebo nà u jin wazun nya Jesu to nya kinña nya ezatsutsuci nà. 19 A lagwasuń u, a ci la u be Ariopagus a ci ga, We à ta ega woro nanaži nà we ègà nà ya yi? 20 Gamà we èla ndocizi nazi áka yi ye nà fi yi tukpa o: yi wa gá yi de dede nya ega anazi. 21 (Gamà Atinacizi kpata

to egazi nazi èfeduń baga o nà, a èjin enya ndoci à, sayi a wo ega woro, ko a ta ega woro.) 22 Paul mafé ánakin gikinni tatacın Ariopagus o, u ci ga,

Ye Atinacizi, nimi enya kpata o, mi de leye ke ye yebó adińni áágaga nà. 23 Gamà kami nà mi èza, mi ci èciń enya nazi ye ègbà nà le, mi le ekpoti ndoci ye, ye ka ega nanaži dà bo, ga, NYA SOKO NA YI KPEYE A NA DANA. Ebogabo, wuń nà ye ègbà ye ci kpe u ye à nà, wunga mi èta ya ye o. 24 Soko nà jin yize to enya kpata nà fi nimi u bo nà, wunga ebo nà u yi Tsoci nya şamà to nya kin nà, wuń èfeduń dà katazì o nazi a ètu be egwa nyi nà à; 25 egwa eza wangizi mafé élotonu ya wuń à, ke wuń èwa 'nya be a nyi nà à, daga nà wuńtso èla rayi to esuń to enya ndondo ya eza wangizi nà kpata; 26 u mafé 'za eni kete, u ci la u jin eza wangizi yiri ndondo, nà a à da 'bà ndondo nimi yize o nà, u ci la nugun nya rayi a şishi, to nugun nya kin a; 27 nà a à wa Soko za nà, kobeke à be wo emi u, a ci be u de nà, gama u lokpa be yi nyi nukuńku à: 28 gamà nimi u bo yi de rayi o, yi ci èsasa, yi ci dà bo; kendona enikoci ndocizi nya yetso ga na, ga, Yi yi egimaci uzi. 29 Daga nà yi yi egimaci nya Soko nà, yi ga kpaye, ga, Soko yi ke zanarıya ko azarufa ko takun na mafé, nà eza wangizi èdin be yemà nyi nà. 30 Kami nà eza wangizi ájin rakpe nà, Soko gbingà kanga à; ama gbani u gaga ya eza wangizi kpata nazi dà 'bà ndondo o nà, ga, a jin tuba: 31 daga nà u da 'fo nà wuń à jin yize şiruya nimi eli gasikya o nà, be egwa nyi nya eza gá nà u tsu şishi ani nà; u mafé jin eri wuncin ya eza wangizi kpata kami nà u la u nakin tatacın ezatsutsuci nà. 32 Kami nà a wo 'ga nya kinña ezatsutsuci nà, saşı lami; ama eza ndocizi ga, Yi à wo ega we be nya ega nanaži ka ndonci. 33 Acinga Paul ánakin dzuń tatacın a bo. 34 Ama eza ndocizi ákeba be u nyi, a ci yakpe: eza nini nimi a bo yi Dionisius nà yi Ariopaguscı nà, to nyizagi nà a yi Damaris nà, to eza ndocizi be a nyi.

18 ZUNMÀ enya anazi o, Paul ánakin Atina, u ci da be Korinti o. 2 U le Yahudi ndoci ye bo, kaye u yi Akwila, Pontus

bo a ma wun o, toşı u be daga Italia o gani be nyimi u nyi Prisila, gama Kladius yami, ga, Yahudizi kpata a nañin a dzuñ Romi o: Paul be 'bà a; 3 to ebo na etun u yi nini be nyä a nyi nä, u fedun be a nyi, a ci lotuñ gani; gama etun nä a kpìn nä a yi katalamejincizi. 4 Efofaci ndondo u jin wazun nimi mäkanta o, u ci diñ Yahudizi to Hellenicizi nyagban da bo. 5 Ama kami na Sailas to Timoti fe daga Masidonia o be nä, ega Tsoci áyiba Paul o, u ci fe jin eri ya Yahudizi, ga, Jesu, wanga yi Kristi o.

6 Ama kami na a gbo u mi, a ci gi u toko nä, u la èwò u kün ya, u ci ga ya a, ga Egia ye u da eti ye bo; egwa mi áli: daga gbani o, mi à da 'bà Ezra 'zì katizi. 7 Wuñ anäkin baga o, u ci da lo kata nyä bagi ndoci na a yi Taitus Justus nä, eza na ègba Soko nä, kata u wuñ átsoba mäkanta kirikiri. 8 To Krispus nä yi tiși nyä mäkanta nä, u yakpe Tsoci to eza 'mí uzi kpata; to Korinticizi dokun näzi wo 'ga nä, a yakpe, a ci go baptismim. 9 Tsoci gaga o, mi à da Paul be yesi nyi, nimi anuri o, u ci ga, Ga sunđa mä, wo fe gaga, ga cinta ma: 10 gama mi à da be we nyi, eza ndondò mä à jin we 'nyä ndo à; gama mi de ezazi dokuñ da nimi ezi nanä o. 11 Paul fedun baga o hari eya nini be etswa gutswanyi nyi, u ci fe wu a ega Soko. 12 Ama kami na Galio yi 'gbe nya Akaiya nä, Yahidizi kpata la nyagban jin niní a ci anäkin eti Paul o, a ci la u be 'bà esa şiriya, 13 a ci ga, Bagi nanä èdin ezazi nyagban a gba Soko, u ma yi kendonä ataura ga nà à. 14 Ama kami na Paul ejin siri na wuñ à gaga ná, Galio ga ya Yahudizi, ga. Wuñ ayike u yi ega nya lefi ko nya enyä dede nä, ye Yahudizi, yetso kpeteke mi à wo 'ga ye nä: 15 ama daga nä u yi nya egazi, to nya kayezi, to nya átaura ye nä, yetso da jin wuncin; mi èwa n jin alikali nya ega nanazi à. 16 U nya a ebà esa şiriya o. 17 Kpata a mä lagwasun Sostenis nä yi tiși nya mäkanta nä, a ci wu u lu yita esa şiriya o. Galio mä dasa enyä wuncinzi à. 18 Zunma wuncin o, Paul ájin 'fo be a nyi şaranyi, u ci be ti yegizi kpamu, u ci dà 'ya baga o da Siria, Prisila to Akwila mä da be u nyi; Paul la eti u won Kenkria o: gama u jin alikawoli be Soko nyi. 19 A

dabe Efesus, u ci la a lugwa dä baga o: ama wuntso álo mäkanta, u ci jin wazuñ ya Yahudizi. 20 Kami na a tå u gwa ga, u fedun degi be be a nyi nä, u yé à; 21 ama nä u ti a kpamu nä, u ga, Soko gá yé, mi à keze zin 'bà ye be, u ci dà 'ya Efesus o. 22 Kami na wun ácín Kaisaria o na, u da sa ènà liliçi mi, u ci da Antiok. 23 Kami nä u jin 'fo degi dà bagao nä, wuñ ánakin da, u ci da za da kin Galatia to Frigia o, kendonä a ziñmitu dozi na, u ci be kagbo ya ezazunmazi kpata. 24 Yahudi ndoci na èye Apolos na be Efesus o; Alekzandria bo a mä wun o, u yi kpikpedeci, u ci kpe rubutu liliçi ye şaranyi. 25 A la yeko Tsoci wu bagi gá ani; u mä wonà ruhu o şaranyi, u ci gaga ci fe wu ezazi 'ga nyä Jesu gboro, ama baptismim nya John gbaugui kpeye o: 26 u ýa ega nyi ga be nyagbanu nyi nimi mäkanta o. Ama kami na Prisila to Akwila wo 'ga u nä, a la u da be a nyi, a ci la yeko Soko wu u gboro. 27 Kami nä u wa ga wun à da ekpan à Akaiya nä, yegizi ga, u ge, a ci ka takada tuñ 'za fi ezazunmazi, ga, a gò u: kami na u be tuñ bo nä, eza näzi yakpe be manä nyi ani nä, u bà a jin re şaranyi; 28 gama u wöñ Yahudizi nyagban be ega nyi şaranyi tataçin eza kämä o, u ci la wu a nimi rubutu liliçi o, ke Jesu yi Kristi nä.

19 KAMI na Apolos da Korinti o na, Paul da be Efesus, zunma na u za da kin tifin o na, u le ezazunmazi ndocizi ye bo: 2 u ci ga ya a, ga, Mgba, ye go Ruhu Lilici kami na ye yakpe na? A ga ya u, ga, Eye, yi la wo ga Ruhu Lilici dà bo à. 3 U ga, Nimi kaye kici bo a jin ye baptismim o? A ga, Nimi baptismim nya John o. 4 Paul ga, John jin baptismim na yi baptismim nya tuba nä, u ci ga ya ezazi ga, a yakpe eza na ebe dä zunma u bo nä, wunga ma yi Jesu o. 5 Kami nä a wo 'ga wuncin nä, a go baptismim nimi kaye nya Tsoci Jesu o. 6 Kami na Paul ku ewga uzi kpe a nä, Ruhu Lilici acip kpe a; a ci gaga ezi misun ndocizi, a ci la ega sışı. 7 Bagizi kpata yi ke eza guwo be o guba nyi nä. 8 Paul ágadà lo mäkanta, u fe gaga be nyagbanu nyi, hari etswa guta, u ci fe jin wazuñ, u ci diñ a nyagban lo 'bà ega nya şarota Soko. 9 Ama kami na saşı nimi a bo lá

nyagban a gboka, a ci goga à, a ci gaga dede nya Yeko wuńcın eye eza kama o na, u la a lugwa, u ci la ezazuńmazi kega be a nyi, u ci jin wazun yeliyeli nimi măkanta nya Tairanus o. 10 U fe jin wuńcın hari eya guba; acinga eza kpata naži da Ešia o na, a wo 'ga Tsoci o, Yahudizi to Hellenicizi 'za gubaba. 11 Soko ma jin enya yekazi naži yi ti u nyi na, be egwa nyi nya Paul o: 12 hari a ku tswafagizi to edezi naži Paul lagwakun na, da 'bà guncizi, batazi ákegə be a nyi, to setanzi ádzun. 13 Ama Yahudi ndocizi naži ècekaza, a ci ènyä setanzi dzun na, a go u da eti a bo na a tuń kaye Tsoci Jesu ye eti ezazi o naži de setanzi na, a ci ga, Mi gaga ya we be yiko nyi nya Jesu na Paul ejin wazun u na. 14 Egi bagi gutwaba nya Yahudi ndoci da bo na a yi Skeva, ci yi tisi nya manži na, a jin acinga. 15 Setan gomi ga ya a, ga, Mi kpe Jesu ye, mi ma kpe Paul ye; ama ze ye yi o? 16 Bagi ga na de setan na, wuń áyifuru kpe a, u ci la a pa cici 'zà gubaba, u gboka ga a, hari a bici ádzun kata gá yavuń to ebanyicizi o. 17 Eza kpata naži da Efasus o na, a be wo ega wuńcın, to Yahudizi to Hellenicizi 'za gubaba; eda ásuń a kpata, to kaye nya Tsoci Jesu de cińwɔn nyasasanji. 18 Eza dokuń ma nimi a bo naži yakpe na be, a yé, a ci ta enya naži a jin na. 19 Eza dokuń nimi a bo naži mà 'nya na ku litafi azi be yekə, a ci la a dà 'na ya eye eza kpata o: a la ewó nya wuńcini ro keba, a ci be le u ye u jin azarufa gba 'si be gutsuń nyi. 20 Acinga ega nya Tsoci fe lo ye ci gboka o. 21 Zunma na a sa enya anaži nyi jin na, Paul kpaye da nyagban u bo, ga, zuńma na u ga go Masidonia to Akaiya ga na, wuń à da Jerusalem, u ci ga, Zuńma na mi gá da baga na, tile mi à da le Romi ye. 22 Na u tun Timoti to Erastus eza guba nimi a bo naži èwuń u na da Masidonia na, wuńtso fedun da Ešia o jin 'fo degi be.

23 Ke wokati wuńcın na, eza kama èla nidu ebo Yeko wuńcın o. 24 Gama bagi ndoci na èyé Dimitrius na, tswaci nya azarufa, na ejin kata kuti tetengizi nya Diana be azarufa nyi na, ci èla etun lada be ya tswacizi dokun; 25 naži u ku yekə ganı be etuplocizi nyi nya etuń wuńcın na, u ci ga, Ndazi,

ye kpeteke u yi be etuń naną nyi na yi de ewó yi na. 26 Ye leye ye ma wo, ke u yi nimi Efasus babo gbaugi à na, ama ke 'bà ndondo nimi Ešia o na kpata, Paul naną èdiń ezazi nyagban, u ci èla a zebə dokun, u ci èga, enya naži a ejin be egwa nyi na, a jin sokozi à: 27 ama wun èla jin na e kalo etun nana nya yi na gá áze banza na à; ama to kata nya Diana kuti nyizagi na wöncin na gá áze banza ma, to cińwɔn u kpata a à tsuń go be u nyi, wuń na Ešia kpata to yize ègba na. 28 Kami na a wo ega wuńcın na, a ázewun saranyi, a ci kpogun ga, Diana nya Efasuscizi wöncin re. 29 Ezí ánidu kpata: to zuńma na a wönen Geyus to Aristarkus, bagizi nya Masidonia nazi èza be Paul nyi na, eza kama kpata be nyagban nini nyi ábici da tsariba. 30 Kami na Paul wa ga u gadə lo 'bà eza kama na, ezazuńmazi lugwa u lo a. 31 Tisi ndocizi nya Ešia, naži yi eya uži na, a tuń za fi u ta u gwa ga, u ga lá ráyi u dzódzò da tsaribè ma. 32 Ezà kama kpata kpogun, ega misuń a yi titi: gamá eza kpata ákegbugbu; eza naži dokun ga zezi kená, a kpe 'nya na la a be yekə na à. 33 A wa Alekzander dzun be tataciń eza kama o, Yahudizi da u gwa be. Alekzander ta egwa u kà a, u wa ga u la ega kpé'yé ya eza kama. 34 Ama kami na a leye ke Yahudi u yi o na, eza kpata be ega misuń nini nya kpogun hari efin ninini guba, ga, Diana nya Efasuscizi wöncin re. 35 Kámi na rübütukaci nya 'zi gá la eza kama cińta na, u ga, Ye Efasuscizi, eza kici da bo na kpe ga 'banin Efasus yi zigı nya Diana wöncinko to nya zasa kuti na ciń be daga Jupita o na a? 36 Daga na eza ndondo gbomi ega wuńcın wo à na, u ge na ye à cińta na, ye ga jin enya ndondo gidigidi ma. 37 Gama ye ku bagi anaži be, a èlo kata kuti yi 'nya à, a ma ègi kuti nyizagi ye tokó à. 38 Ebogabo, wuń áyike Dimitrius to tswacizi naži da be u nyi na de ega ndondo be eza ndondo nyi na, efozi nya nko da bo, ègbazi ma da bo: lugwa a da dabo a tu dozi. 39 Ama wuń áyike ega ndoci ye wa ye wo na, a a gabu wuńcın efo na nko gá be áyekə na. 40 Gama be 'mi gasikiya nyi, ebo ewuńko naną nya nyinà o, a de 'bà dabo tu yi,

gama u de wujia ndefondo à: yi mä de ega ndefondo nà yi à be gä ebo ewunko nñaq o nà à. 41 Kami nà u ga acin nà, u gä, a da a da.

20 KAMI nà ewunko wuñçin ácińta nà, Paul, zunma nà u tuñ 'za da yi ezazuñmazi be ci be a nyagbanwu nà, u ti a kpamu, u ci ánakin nà wuñ à da Masidonia nà. 2 Kami nà u za dà 'bà wuñcini o, u ci be a nyagbanwu dokuñ nà, u da be kin Helleni. 3 Kami nà u jin etswa guta dà baga o nà, Yahudizi ci la 'mi guñ eti u bo nà wuñ ejin siri dà 'ya da Siria nà, Paul gä, wuñ à keze da za dà kin Masidonia o be. 4 Eza nañzi yi u da Eşia nà dana, Sopater nyâ Beria, egi nyâ Pirusi; to nyâ Tasalonikacizi, Aristarkus to Sikundus; to Geyus nyâ Derbe, to Timoti; to nyâ Eşia, Ticikus to Trofimus. 5 Eza nañzi si yi dzo, a ci da ka yi dà Troas o. 6 Zumpa efozi nyâ bread na de yeast a nà, yi da dà 'ya Filipai o; efo gutsun yi da be 'bà a Troas o, 'bà nà yi fedun jin 'fo gutwaba na.

7 Efo mafari nyâ efo gutwaba, kami nà yi áyeká gani nà yi à sa bread nà, Paul jin a wazun, gama yeli wuñ à nañkiñ da; u ci fe gagâ hari da yeşî sadu. 8 Fitilaži dà kata fiti o dokuñ, 'bà nà yi áyekâ zi nà. 9 Gbarufu ndefoci nà a yi Yutikus nà éfedun ta zufa o, ele èsa u saranyi; to nà Paul fe jin wazun dokuñ nà, ele u la kponey; u ci ácín ya daga fiti o, nyâ kata guta nà ta 'ti dozi o nà, kami nà a da la u nà, wuñ átsu. 10 Paul ácín da kin, u ci álele ci kpe u, u ci la egwa gbâ u, ga, Ye ga tigi ma; gama rayi u yì da be u nyi. 11 Kami nà u gun 'fin be nà, u ci la bread sa, u ci gi, ci gagâ be a nyi gaka hari eba átiyne lažin nà, u nañkiñ da. 12 A da la gbarufu ga be be rayi u nyi, wuñçin fa a nyagban saranyi.

13 Ama yi, nañzi sıdzo da dà 'ya nà da Asos, yi ci wa ga yi à lâ Paul dà 'ya baga o: ebo acinga u jin alikawoli o, gama wuñtso gä, gä, wuñ à da nyâ bici. 14 Kami nà u be tsun yi Asos o nà, yi la u dà eya o, yi ci da be Mitilini. 15 Nà yi áwada baga o nà, yeli yi da be yegboró Kios o; yeli be yi tuñ Samos o; efo gunni yi da be Militus. 16 Gama Paul jin sawura ga, wuñ à go Efesus ga, ebo u ga gikiñni dà Eşia o mä; gama wuñ èdiñnyi, wuñ ayike u jin wo nà, u wâ ga

u dà Jerusalem o, efo pentikost. 17 Dâga Militus o, u tuñ 'za da Efesus da yi nusañi nya ena lilici be 'bà u. 18 Kami nà a tuñ 'bà u nà, u gä ya a, ga,

Yetso kpe kendona eli mi yi be ye nyi ka ndefondo nà, daga mafari o nà mi ka nyi la bici mi dà Eşia o nà. 19 Kendona mi wuñ Tsoci be nyagban-didaci nyi nà, to be egiti nyi, to be walazi nyi nañzi be tsuñ mi ebo emigun nyâ, Yahudizi o nà: 20 to kendona mi la enyâ ndefondo nà à jin ye anfani nà so ye à nà, mi mä wu ye 'ga tatacîn eza kama o, to nimi emi yezi o, 21 mi jin eri ya Yahudizi to ya Hellenicizi 'za gubaba, nà a jañ tuba yâ Soko, a ci yakpe Tsoci yi Jesu Kristi nà. 22 Gbani cînle, nyagban ejin mi tile nà mi à da Jerusalem nà, mi mä kpe 'nyâ nà à be jin mi baga o nà à: 23 afe nà Ruhu Lilici èla wu mi nimi ezi ndefondo o ke kuru to walazi èka mi baga o nà. 24 Ama mi èdasà rayi mi à, mi mä yebo u ga ácín à, sayi de mi èwa gâ ezada nyâ mi gâ águñmi, to etun mä na mi go ebâ Tsoci Jesu o nà, na mi à jin eri ya labari wangî nya maña Soko nà.

25 Gbani, cînle, mi kpeteke ye kpata nà mi za da tatacîn o, fe jin wazun nyâ sarota Soko nà, ye à le eyé mi ye be à nà. 26 Ebogabo mi èla ye jin 'ri nyinâ o, ke egwa mi áli ebâ egia nyâ eza wangizi o na kpata, 27 gama mi la ega ndefondo nyâ Soko so ye à. 28 Ye tswa 'ti yetso, to nyâ ruga kpata nà Ruhu Lilici la ye jin nusa nà, na ye à kpa ena lilici nyâ Soko nà u si be egia wuñtso nyi nà. 29 Mi kpeteke zunma nà mi da lo ani nà, esiwawagi dedezi ga álö dà tatacîn ye bo, a mä à gun ruga ye à; 30 bagi ndefociyi mä ga ánakin tatacîn yetso o, nañzi à ta ega banazi nà, na a à diñ ezazuñmazi be 'bà a nà. 31 Ebogabo ye fe tswa nimi ye o, ye ci fe pa kendona mi fâ à nà, ci fe jin eza ndefondo gangba be egiti nyi to 'yi to yesi hari eya guta nà. 32 Gbani mi la ye da Soko gwa o, to ega maña u, na be ye kagbo wo nà, to nà la ye gi 'gun tatacîn eza lilicizi o nà kpata. 33 Mi jin kodarı azarufa ko zanariya ko èwò 'za ndefondo à. 34 Yetso kpeteke egwa nañazi lotuñ ya enyawâ mizi nà, to ya eza kpata nañzi dà be mi nyi nà. 35 Nimi enyâ kpata o, mi jin kotonkoci ya ke ye u ge na ye à lotuñ áciń na, ye ci bà zezi

gboka à na jin re, to na ye à fe pa 'gä nya Tsoci Jesu na, kendona wunntso ga, ga, Nà we à twaria na, u de mawo ga na we à go 'nyä na.

36 Kami na u ga ácïn na, u kukura jin aduwa be a nyi. 37 Kpata a tigi hari, a ci la gwa gba Paul kpatsuñ o, la emi da u'mi o; 38 ega na u ga na, u ci ga, a à le eyé u ye be à na, wuńcïn tå a nyagbän ga enya ndondo. A da kpata be u nyi.

21 KAMI na yi ákega be a nyi, yi ci áwadá na, yi da yeko gboró da bë Kus, yeli yi da be Rodes, daga baga o ya ida be Patara; 2 kami na yi be de eyä na èzun da 'kpän da Fiñisïa na, yi álo dä bo, yi ci áwadä. 3 Kami na yi be tuç 'bà na yi ta 'ye le Saiprus ye na, yi la u lugwa dä kasa gwapin o, yi ci da Siria, yi ci ácïn da Taire o: gama eya à ku kara u zizi baga o. 4 Kami na yi be le ezazunmazi ye na, yi fedun jin 'fo gutwaba da baga o: eza wuńcïnzi ga yà Paul be yiko nyi nya Ruhu, ga, u ga la bici u da Jerusalem o ma. 5 Kami na efo wuńcïnzi be ágûn na, yi ánakïn fe lo; kpata a be nyimi azi nyi to be egi azi nyi a yi yi lo hari yi ádzun ezi gá o: yi kukura kpata zi nuwoñ misuñ o jin aduwa, 6 yi ci ti dozi kpamu; kanga yi da dä 'ya, ama a keze da emi a be. 7 Kami na yi áwadä Taire o yi ci bé ácïn da Tolémäis o na, ezaða nya nuwoñ ázo, yi ci da sa yegizi mi, yi ci fedun 'fo eni be a nyi. 8 Yeli yi ánakïn be, yi ci da be Kaisaria: na yi álo dä kata nya Filipu wazunjinci o, na yi 'za eni nimi eza gutwaba gazi o na, yi fedun be u nyi. 9 Bagi nana de egi nyizagi gunni, nyantsugizi, nazi èla ega shi na. 10 Kami na yi jin 'fo degi dä baga o na, wazunjinci ndoci fe dagà Judia o be, kaye u yi Agabus. 11 Nà u be 'bà yi na, u la enyaninke nya Paul, u ci la nimi u pa to bicizi to egwazi, u ci ga, Aninga Ruhu Lilici gaga o, ga, Acinga Yahudizi nya Jerusalem a pa bagi na wuñ enyaninke nana o na, a à la u dä Eza 'zi katizi gwa o. 12 Kami na yi wo ega nanazi na, yi, to ezaži nya baga tå u gwa, ga, u ga lo Jerusalem mä. 13 Kanga Paul gomi, ga, Ebokinyabo ye ètigi, ye ci èla nyagbän mi nyi o? gama mi jin siri ani, e kalo pipa gbaugü a, ama to na mi ga atsu dä Jerusalem o ebo kaye Tsoci Jesu o na.

14 Kami na yi ka u wo à na, yi fa, yi ci ga, Enyä na ba Tsoci na lugwa u jin u.

15 Zunma efo anazi o, yi la kara yizi pa, yi ci da Jerusalem. 16 Ezazuñma ndociži nya Kaisaria da be yi nyi ma, a ci la eza ndoci be be a nyi Mason nya Saiprus, ezazuñma nya mafari, na yi à ciñ dä kata u bo na.

17 Kami na yi be tuç Jerusalem na, yegizi go yi be ninma nyi. 18 Yeli, Paul da 'bà Jamesi be yi nyi; nusazi kpata ma fi bo. 19 Kami na u sa a mi na, u la ega nini nini yeta ya a nyä enya nazi Soko jin tataciñ Eza 'zi katizi o be egwa u nyi na. 20 Kami na u wo ega wuńcïn na, a la ciñwoñ ya Soko; a ci ga ya u, ga. Yegi yitsø, wotso le eza gbotsun 'za gbotsunzi ye nimi Yahudizi o nazi yakpe ani na: kpata a de aniyä nya ataura nyasasanji: 21 a ma de labari we, ke we èla ega wu Yahudizi kpata nazi da tataciñ Eza 'zi katizi o na, ga, a la Musa lugwa, a ga zuñ egi aži 'ba ma, a ma ga lagwasuñ aladazi ma. 22 Ke we a jin jin na o? gama a à be wo şaranyi ke wo be babo ani na. 23 Ebogabò wo jin enya ana na yi à ga ya we na: Yi de bagi gunni nazi jin alikawoli be Soko nyi na; 24 wo la eza wuńcïnzi, wo ci la nimi 'o fu nuwoñ gani be a nyi, wo ma la ewo ya a na a à wöñ eti a na: eza kpata à leye ke ega we na à wo na de gasikiya à na: ama wotso ma èdaža gboró, ci èlagwasuñ ataura. 25 Ama nyä ega nya Eza 'zi katizi nazi yakpe ani na, yi ka takada tuç 'za fi a ani nya sawura yi, ga, a la nimi a kega be enya ndondo nyi na ezaži la wó zasa kutizi ani na, to be egiya nyi, to be naka nyi na a lagwayi koro na, to be şiankala nyi. 26 Kanga Paul la bagi gaži, yeli na u la nimi u fu nuwoñ gani be a nyi na, wuñ ágadà lo kata Soko, ci ta ke efozi nya nuwoñfu águnmi ani na, hari a la enažunzi zuñ ebo ezañdondo nimi a bo.

27 Kami na efo gutwaba gazi èla gupmi na, Yahudizi nya Esia, kami na a le Paul ye nimi kata Soko o na, a la eza kamaşas, a ci lagwasuñ u, 28 a ci kpoguñ ga, Israelciži, ye ce yi wu be; Bagi gá danä, na èwu ezaži 'gä kpata 'bà ndondo eti Yahudizi o, to eti ataura o, to eti ebà nana o na

bambe wuñcın nyi be, u la Hellenicizi be kata Soko, u ci la ebà lilici nana jin sika. 29 Gama a le Trofimus Efasusci ye be u nyi le ezi nin bo, a mä yega Paul la u be kata Soko. 30 Ezi kpata ánidu, eza kama bici be áyekä, a ci lagwasun Paul, a ci gbä u lo dë nya kata Soko, a ci la kpäkozi tsu edaga o. 32 Kami na a èwa 'bà nà a à wu u nà, eza ndoci da ta ya mayaki woñcinko nya enä, ga, Jerusalem kpata ánidu. 32 Edaga o, u ku ekunguncizi to mayakizi, u ci bici da tsuñ a: kami na a le mayaki woñcinko to ekunguncizi ye nà, a wu Paul lu be a. 33 Kanga mayaki woñcinko yeba a, u ci lagwasun Paul, u ci gaga, ga, a la u pa be dzari guba nyi; u ci gbinga, ze u yi o, to ke u jin o. 34 Eza kpata kpogun, ega misun a yi titi: kami na u de dede ewuñ wuñcın wo a nà, ebo egunkpo o, u gaga, ga, a la u da bariki. 35 Kami na u be tuñ 'bà dagun na, acinga ekunguncizi la u la ebo kgabo nya eza kama o: 36 gama eza kama lamitu u, a ci kpogun, ga. La u da. 37 Kami na a èwa ga a la Paul dà bariki o nà, u ga ya mayaki woñcinko, ga, We à lugwa mi gaga ya we? U gomi ga, Wo wo Helleni? 38 Wo jin Masarci gá, na sa kangara le, u ci ku Ezawucizi eza gboba da cikà nà à? 39 Ama Paul ga, Mi yi Yahudi nya Tarsus nya kin Silisia, ezafifoci nya ezi na gbagba à nà; mi èta wo gwa, wo lugwa mi gaga ya eza kama. 40 Kami na u jin yeda ya u nà, Paul na ègikiñni ta dagun o nà, ta ewga u kà eza kama; kami na a ácinta şaranyi na, u gaga ya a be 'mi Hibru nyi, ga.

22 YEGIZI to ndazi, ye situkpa wo ega gwata mi na mi à gä ya ye gbani na.

2 Kami na a wo nà wuñ ègagà ya a be 'mi Hibru nyi nà, a ácinta ga panyi be, u ci ga. 3 Mi yi Yahudi, Tarsus nya kin Silisia bo a mä mi o, ama nimi ezi babo mi gbän o, a la ataura nya nda yiži wu mi gborø, bicità nya Gameliel o, mi mä de anyià nya ega Soko nyasasanyi, kendonà ye kpata de nyinà nà: 4 mi mä la Yeko nana gasun hari be tsutsu nyi, mi ci la bagizi to nyizagizi pa 'za gubaba, mi ci ku a fi kata zikozi o. 5 Mänto to nusaži kpata à jin eri ya mi ácint mä; gama ebä a bo mi go takadazi ya yegizi

o, mi ci da Damakas na mi à da ku eza naži dà baga o nà be Jerusalem ezapipacizi, nà a à wu a lu nà. 6 Ama kami na mi èdaža ci èla tsoba Damakas nà, ke kami na yigidi águñ dà eti tacin o nà, ácint be giriku nyi, asike woñcinko fe dagà şamà o be, u ci áñanà mä mi keze. 7 Mi ánikin cici, mi ci wo nà emi ndoci gagà yà mi nà, ga, Saul, Saul, ebokinyabo we èga mi suñ o? 8 Mi gomi ga, Tsoci, ze we yi o? U ga ya mi, ga, Mi yi Jesu nya Nazareti na we ègasuñ nà. 9 Eza naži dà be mi nyi nà le asike wuñcın ye şaranyi, ama a wo 'mi wuñ na gagà be mi nyi nà à. 10 Mi ga, Tsoci, ke mi à jin o? Tsoci ga ya mi, ga, Nákìn, da Io Damakas; baga a à ta ya we nya etüp kpatà na a saya we lo nà. 11 Kami na mi le 'bà ye wo à nà, ebo ciñwòn nya asike wuñcın o, eza naži dà be mi nyi ci èdiñ mi gwa nà, mi be álo Damaskas. 12 Eza ndoci Ananayas, eza adinpi na èlagwasun ataura nà, eza na Yhudizi kpata naži dà baga o nà jin eri wangì ya nà be 'bà mi, 13 u ci gikiñni tsoba mi, ci ga ya mi, ga, Saul, yegi mi, wo go eye we. Edaga o, mi le u ye. 14 U mä ga, Soko nya nda yiži u tsa we nà we à kpe 'nya na wuñ èwa nà ye, to nà we à le Ezra Lilici gá ye, to nà we à wo ega misun u nà. 15 Gama we à jin erijinci u ya eza kpata, nya enya kpata na wo leye to nà wo wo ani nà. 16 To ke we èka gbani o? Nákìn, go baptisim, we ci la lefi wezi nà ya, nà we èyi kaye u nà. 17 Kami na mi keze jin Jerusalem be nà, kakuñ nà mi èjìn aduwà dà kata Soko o nà, mi ázuntsu, 18 mi ci le u ye ègaga ya mi, ga, Sanin, wo nákìn dzuñ Jerusalem o vanyi: gama a à go eri nà we à jin ya mi nà à. 19 Mi ga, Tsoci, atso kpeteke eza kpata naži èyakpe we nà, mi ku a fi kata ziko o, mi ci wu a lu nimi mäkanta ndondo o: 20 to kami na a la egia nya Istifanu erijinci we ze ya nà, mi gikiñni bo, mi ci jin yeda, mi ci fe tswa ewoži nya eza naži wu u nà. 21 U ga ya mi, ga, Nákìn da: gama mi à tuñ we da 'bà kpako ebà Ezra 'zi katizi o. 22 A fe situkpa wo 'ga u hari u be ga ega wuñcın: a ci kpogun, ga, La eza doži nana kpekpe kin bo: gama u ge nà a à la u lugwa de rayi nà à,

23 kami nà a èkpógun, a ci èla èwò azi ze zizi, a ci eku jikàna ce lo 'fiń nà, 24 mayaki wöncinko gaga ga, a la u be dà bariki o, u ci gá, a diń u bulala mà u cíngle, nà wuń à de dede nya wujia nà dà bo a ci èkpoung kpe u dozi wuńcín nà.

25 Ama kami nà a la u pa be epa nyi nà, Paul ga ya mayaki nà gi bo na, gá, Gámi lugwa wo diń 'za bulala nà yi Romici a ci la jin u şiriya a nà? 26 Kami nà mayaki wo ega wuńcín nà, u da 'bà mayaki wöncinko, u ci ta ya u ga, Ke wo ga we à jin o? gama bagi nàna yi Romici. 27 Mayaki wöncinko be, u ci gá ya u, gá, Ta ya mi, Romici wo yi o? U gomi ga, Ebà. 28 Mayaki wöncinko gomi ga, Nà mi a jin ezañfoci nya ezi wuńcín nà, mi ya a ewo dandanyi. Paul ga, Romici acíñ a mà mi o. 29 Kanga edaga o, eza nàzi ejin siri nà a à diń u bulala mà u cinle nà, a nàkiń da daga ebà u bo: to mayaki wöncinko ásundà mà, kami nà u be kpe ga Romici u yi o nà, gama u la u pa ani. 30 Ama yeli, ebo nà u wa ga u de dede nya ebo na Yahudizi datu u na, u la u lo, u ci gaga, gá, mankozi to ńkotsozi kpata a be áyekà, u ci la Paul be gikinni yita a bo.

23 KANGA Paul nà èla 'ye dà ńkotsozi saranyi na, gá, Yegizi, nyagban mi yi bokun ebà Soko hari be nyinà nyi.

2 Manko gaga yà eza nàzi ègikinni tsoba u na, gá, a gba u dzu misúń o. 3 Kanga Paul ga ya u, gá, Soko à gba wo dzu gá, wo şempa bokun: we ńfedéun jin mi şiriya be ataura nyi, we ci gaga, gá, a gba mi dzu, ataura mà ga acíñ à? 4 Eza nàzi ègi bo na gá, We ègi manko nya Soko toko danà? 5 Paul ga, Yegizi, mi kpe ga u yi manko à: gama a ka u dà litifi o ga, Wo ga gaga dede tu tişí nya eza wezi mà. 6 Ama kami nà Paul leye ke gañi nini yi Sadusicizi, baci mà yi Farisicizi na, u kpogun da nko o, ga. Yegizi, mi yi Farisicizi, egi nya Farisicizi: ebo yetu nya kińna nya ezatsutsucizi o, acin a yi mi boda be báabo. 7 Kami nà u ga acíñ na, ewun ánakin tataciń Farisicizi to Sadusicizi o: nko mà ágafi guba. 8 Gama Sadusicizi ga, kińna nya ezatsutsucizi dà bo à, to mälayika to ruhu mà da bo a: ama Farisicizi jin yeda be a nyi gubaba. 9 A gbomi be dozi nyi saranyi: to saşı nya

rubutukacizi nya Farisicizi ánakin gikinni, a ci gbomi ga, Yi le lefi ńdondo ye be bagi nàna nyi à: ama wuń ayike ruhu gaga ya u nà, ko mälayika sunküń? 10 Kami nà ewuń èlo ye şaranyi nà, mayaki wöncinko sawaniko ebo Paul o, ko a à be la nàka u saysa kpata, u gaga ya ekunguncizi, gá, a da go u be a nyi be kabgo nyi, a ci la u be dà bariki o. 11 Yesi nya efo ga, Tsoci be gikinni tsoba u, u ci gá, La nyagbanwu: gama kendona wo jin eri ya mi nimi Jerusalem o nà, acinga mà we à jin ri nimi Romi o. 12 Kami nà ebà átine lazin nà, Yahudizi ákeba, a ci la nimi a pa be ebazi nyi, gá, a à gi 'nyà à, a mà à fiń 'nyà à, sayi a à la Paul wu bedzo. 13 Ezra nàzi gunmi acíñ nà, a ga 'za şiba. 14 A be 'bà tişizi nya manzı to nusazı, a ci gá, Yi la nimi yi pa be ebazi wöncinko nyi, gá, yi à gi enyà ńdondo à, sayi yi à la Paul wu bedzo. 15 Ebogabo ye, to ńkotsozi kpata à ga ya mayaki wöncinko, gá, u la u be 'bà ye, ke ye èwa yeko gboro nya ega u nà, yi mà, ko nwi gá átsoba, yi jin siri ani nà yi à wu u nà. 16 Ama magi bagi nya Paul wo nà a èka u nà, u ci be ágadà bariki o, u ci ta ya Paul. 17 Paul mà yi mayaki nini be 'bà u, u ci gá, La gbarufu nàna da 'bà mayaki wöncinko: gama u de 'ga na wuń à ta ya u nà. 18 Acíñ u la u da 'bà mayaki wöncinko o, u ci gá, Paul ezapipaci yi mi be 'bà u, u ci gá, min la gbarufu nàna be 'bà we, gama u de 'ga na wuń à gá ya we nà. 19 Mayaki wöncinko lagwasuń u gwa o, u ci la u da kacińni, u ci gbiń u ga, gá, Ke ega we de nà we à ga ya mi nà o? 20 U ga, Yahudizi jin şawura, gá, a à ta wo gwa, wa la Paul be ńko 'sun, ke we à wa yeko gboro nya ega u nà. 21 Wo ga jin yeda ya a mä: gama nimi a bo, eza nàzi èka u nà ga eza şiba, nàzi la nimi a pa be ebazi nyi nà, gá, a à gi 'nyà à, a mà à fiń 'nyà à, sayi a à la u wu bedzo: gbaní a jin siri ani, a ci ètu alikawoli ye be we nyi. 22 Acíñ mayaki wöncinko lugwa gbarufu gá da, u ci gá ya u, gá, Ga ta ya eza ńdondo, gá, wo la ega anazı be wunuya ya mi ma. 23 U ci yi mayaki guba be 'bà u, u ci gá, Ye la ekunguncizi 'za kpako jin şiri, to dokocizi 'za adwani, to ekwalacizi 'za kpako nàzi à da Kaisaria efin guta nya yesi nà:

24 u ci ta ya a, ga, a la dokozi nazi Paul à tu na lo, na a à la u da 'bà Filikis, na yi governor na be lafiya nyi. 25 U ma ka takada aninga, u ci ga.

26 Klaudius Lisias, èsa Filikis mi, na yi governor za guru na. 27 Yahudizi wọn bagi nanà, a ci èwa 'ba na a à wu u na, ama mi da 'bà a be ekunguncizi nyi, to kami na mi wo ga u yi Romici na, mi bo u ya ebà a bo. 28 Tò ebo na mi wa n de dede nya ebo na a datu u na, mi la u da nkò a: 29 mi ci leye ke a édabotu u nya ega nya ataura a na, ama a dabotu u nya lefi kun nya tsutsu ko na yi à la u dà kuru o na à. 30 Kami na eza be ta ya mi ke a la emigun eti bagi nanà o na, edaga o, mi tuù l o 'bà we o, mi mä ta ya ebodaci uzi, ga, a da dabotu u yita wo bo.

31 Acinga ekunguncizi, kendonà u gagà ya a na, a la Paul, a ci la u da Antipatris be yesi nyi. 32 Ama yeli a lugwa dokociži da be u nyi, a ci keže zin bariki be: 33 kami na a be tuñ Kaisaria, a ci la takada ya governor na, a la Paul be ya u. 34 Kami na u gba takada na, u gbinga eza kin kici u yi o; na u de dede u ke u yi nya Silisia na, 35 u gä, Mi à wo 'gä we, kami na ebodatuci wezi gá bé na: u ci gagà, ga, a la u pa dà emi Herodi o.

24 ZUÑMA efo gutsuñ o, mäkño Ananayas ndocí nyi, na a yi Tertuliu na: a ci wunyà nya Paul ya governor. 2 Kami na u yi Paul be na, Tertulus ya ebo nyi datu u, u ci ga. Daga na yi de lafiya dokun ebo wo bo na, to be yema we nyi, acin eli dede de sawuki ya kin nanà o, 3 yi go wuncin be ninmà nyi to be ejinda nyi, kendonà wo jin u, to 'bà ndondo na wo jin u na, wo Filikis eza wöncinko. 4 Ama ebo na mi ga ga wo sun ga ácìn na mä, mi èta wo gwa na we à wo ega yi na degi degi be eli guru we nyi. 5 Gama yi be le bagi nanà ye eza dede, u mä èsa kängara za tataciñ Yahudizi o kpata, nazi da 'bà ndondo nimi yize o na, u mä yi tisi nya tarika na a yi Nazareticizi na: 6 eza wuncin mä wa 'bà na wun à la kata Soko jin şika na: yi ci be lá u wön, yi ci ga, yi à jin u sıriya gani be ataura yi nyi. 7 Ama mayaki wöncinko Lisias be tsuñ yi, u ci go u egwa

yi bo be kagbo nyi dokun, 8 gagà ya ebodatuci uzi, ga, a be 'bà we: wotsø mä, kami na wo gá gbiñ u ga na, we à de dede nya ega anazi kpata nazi yi èdabotu u na. ke gasikiya a yi o na. 9 To Yahudizi ákeba dabotu u ga, Acinga u yi o.

10 Kami na governor ta gwa wu u na wun à gaga na, Paul gomi, ga, Daga na mi kpeteke wo jin alikali ya kin nanà jin eya dokun ani na, u mafì mi na mi à ta ega mi na: 11 gama wo de dede u wo, ke u la ga efo guwo be o guba nyi na mi da Jerusaleme dà gba Sòkó na à: 12 a mä le mi ye ègbomi be 'za ndondo nyi à, ko èla nyagban nyä eza kàmà sasa à, ko nimi kata Soko, ko nimi mäkantaži o ko ezi nin bo à. 13 A ma la gasikiya nya enya gazi nazi a dabotu mi gbani na wu we wo à. 14 Ama mi à yé ega nanà ya we, ga Nimi Yeko na a yi tarika na, acinga mi ègbà Soko nya nda yizi o, mi ci èyakpe ega ndondo na yi gangani be ataura nyi na, to na a ka dà litafi nya anabiži o na: 15 mi mä de eyetu ebà Soko kendona eza nanazi atso ma de na, ke kinña nya ezatsutsucizi à be dà bo na, nya ezagasakiyazi, to nya eza nazi de gasikiya à na 'za gubaba. 16 Nimi wuncin o mä, mi wòn nimi mi da na mi à de nyagban bokun ebà Soko o, to eba eza wangizi o kami ndondo na. 17 Zuñma eya dokun, mi ku sadakaži to eriatwazi be kin mi: 18 kami na mi èjin wuncinzi na, a le mi ye nimi kata Soko o, mi 'á nuwòn fu ani, eza kàmà dà be mi nyi à, emita mä dà bo à: ama Yahudi ndocízì dà bo, nazi fe daga Esia o be na- 19 u ge na eza wuncinzi à da babo yita wo bo gbánì na, a ci dabotu mi, wun ayike a de ega ndondo be mi nyi na. 20 Ko lugwa bagi nanazi atso ta lefi na a leye na, kami na mi gikinîni yita nko o na, 21 afe ega nini kete nanà, kami na mi ègikinîni tatacin a bo na, mi kpogun, ga. Ebo ega nya kinña nya ezatsutsucizi o. acin a yi mi boda be yita ye bo nyina o.

22 Ama Filikis, na de kpikpe gboro nya Yeko wuncin na, u dà ká ndocí ya a, u ci ga, Kami na mayaki wöncinko Lisias gá bé na, mi à la ega ye wa 'ti. 23 U gagà ya mayaki, ga, u la u dà bariki o fe tswa u, ama u lugwa u de sawuki; to eya u ndondo

na à be jiń u ceto na, u ga ką u mą. 24 Zuńma efo degi o, Filikis be be Drusilä nyi nyimi u, ną yi nyizagi Yahudi ną, u ci tun 'za da yi Paul be, u ci wo ega u nya yiyakpe nya Jesu Kristi. 25 Kami ną Paul ejin wazuu nya eligasikiya, to nya eli wondą, to nya siriya ną 'ebę ną, Filikis ásunda hari, u ci gomı ga, Wo da gbani, ama kami ną mi gá de gwa ną, mi à yi 'o be 'bà mi. 26 U mą yega Paul à yà u 'wo: ebogabo tuń 'za da yi u be dokun, u ci gaga be u nyi. 27 Ama kami ną eya guba ágǔn ną, Porkius Festus be go Filikis gwa; to ebo ną Filikis èwá yedajin be Yahudizi nyi ną, u la Paul lugwa dą kata ziko o.

25 EBOGABO Festus, ną u be kin wuncin ną, zunma efo guta o, u fe daga Kaisaria o da Jerusalem. 2 Tişizi nya manzi to eza wöncińkozi nya Yahudizi a wunyä ya u nya Paul, a ci ta u gwa, ga, 3 u jiń a maną eti u bo, tuń 'za da la u be Jerusalem; a mą gà ásó dą yeko o ną a à wu u ną. 4 Ama Festus gomi ga, Paul dą kata ziko Kaisaria o, to ną wuntso à da baga tosi ną. 5 Ebogabo u ga, eza nazi de yikuńci nimi ye bo ną, lugwa a da be mi nyi; to wuń ayike bagi gá de lefi ndondo ną, lugwa a daboutu u.

6 Kami ną u fedun be a nyi ke efo gutota ko efo guwo ną, u da Kaisaria; yeli u fedun ta èsa nya siriya o, u ci gaga, ga, a la Paul a be. 7 Kami ną u be tuń bo ną, Yahudizi nazi fe daga Jerusalem o be ną gikińni mą u keze, a ci daboutu dokuńto nazi gbo ną, ama a la gasikiya nya ega wuncinzi be wo à; 8 ama ną Paul ta ega u ną, u ga, Mi jiń átaura nya Yahudizi ko kata Soko ko Kaisar lefi kpónyi à. 9 Ama Festus, ebo na wuń èwá yedajin be Yahudizi nyi ną, u ga ya Paul ga, We à da Jerusalem a ci jiń we siriya ega nanańi yita mi bo baga o? 10 Ama Paul ga, Mi ègikińni yita esa siriya nya Kaisar o, 'bà na u ge ną à jiń mi siriya ną: mi jiń Yahudizi lefi ndondo à, kendoną wotso mą kpeye ną şaranyi. 11 Wuń ayike mi yi lefijinci ną, mi ci jiń 'nya ani, ną u ge ną a à la mi wu ebo wuncin o ną, mi ną tsutsu vo à: ama wuń ayike ega nanańi nazi à èla dabouti mi na de gasikiya à ną, eza ndondo de yikuńci la mi dą gwa a bo à. Mi tuń kaye Kaisar ye. 12 Kanga

Festus, kami ną u jiń şawura be ńkotsozi nyi ną, u gomi ga, Wo tuń kaye Kaisar ye ani; ebà Kaisar we a lo.

13 Zuńma efo degi o, etsu Agripa to Bernisi be Kaisaria, a ci be sa Festus mi. 14 To ną a ejin 'fo baga o saranyi ną, Festus ta ega nya Paul ya etsu, u ci ga, Filikis la bagi ńdoci lugwa dą kata ziko o:

15 to kami ną mi dą Jerusalem o ną, tişizi nya manzi to nusańi nya Yahudizi a wunyä nya eza wuncin ya mi, a ci ga, miń lugwa siriya woon u. 16 Mi mą go a mi ga, u jiń zizi nya Romicizi a lugwa a wu 'za à, sayi lefijinci à le ebodatuci uzi ye yita u bo bedzo, u ci de 'bà u ta ega u nya ebo ną a datu u ną. 17 Ebogabo, kami ną a be áyekə babo ną, mi koyenà à, gama yeli mi fedun ta esasiriya o, mi ci gaga, ga, a da la bagi gá a be. 18 Kami ną ebodatuci uzi be ánakip gikińni ną, a daboutu u nya lefi dede dozı ną mi kpaye na à; 19 ama a de ega ńdoci be u nyi nya adinni a, to nya eza ńdoci Jesu, ną tsu ną, ną Paul ga, u dą rayi o ną. 20 Ebo ną wuń áka mi ye ną mi à kpe kendona mi à gbinga enya nanańi ną, mi gbiń u ga wuń ayike wuń à da Jerusalem a ci jiń u siriya ega nanańi ną baga o. 21 Ama kami ną Paul tuń kaye Kaisar ye, ga, a la u ka ebógá nya Agustus ną, mi gaga, ga, a tswa u hari miń de 'bà n tuń u da 'bà Kaisar. 22 Agripa ga ya Festus, ga, Mitso èwá ga min wo ega nya bagi nanańi. U ga, Esuń we à wo 'ga u.

23 Yeli, kami ną Agripa to Bernisi be tuń bo be cińwön nyi dokuń ną, a ci be ágadá kata siriya o ną, gani be mayaki wöncińkozi nyi to be eza wöncińkozi nya ezi ga ną, Festus gaga ya a, a ci da la Paul be bo. 24 Festus ga, Etsu Agripa, to eza kpata nazi dą babo gani be yi nyi ną, ye le bagi nanańi ye, Yahudizi kpata nimi Jerusalem o, to ezi babo, a la boda be ya mi, a ci kpogun ga, u ge ną a la u wu gancin ną. 25 Ama mi leye ną u jiń enya ndondo na kuń nya tsutsu ną à: to daga ną wuńtuń tuń kaye nya Agustus ye ną, mi jiń şawura ną mi à la u lo bo ną. 26 Mi mą de ega gboro ndondo nya u ną mi à ka tuń 'za fi wöncin nya mi ną à. Ebogabo mi la u be yita ye bo, to eye 'wo bo etsu Agripa, ebo zunma nya ye 'ga u ną, mi à de ega ną mi à ka ną.

27 Gama u ge eye mi bo à, nà mi a tuñ ezapipaci lo bo nà, mi ci wunyà ya u nya ebo nà a datu u nà à.

26 AGRIPA ga ya Paul, ga, A lugwa wo gá ega we gancin. Kanga Paul ta egwa u, u ci ta ega u, ga, 2 Etsu Agripa, u mafí mi nà mi à ta ega mi yita wo bo nyinà nya ebo kpata nà Yahudizi datu mi nà: 3 gama wo de kpikpe saranyi nya aladazi to egazi kpata nazi dà be Yahudizi nyi nà; ebogabo mì tà wo gwa, gä, wo wo ega mi be hankuri nyi. 4 Yahudizi kpata kpe eli mi ye daga dzakangí o, gama dagà mafari o mi dà tataciñ eza 'zi mizi o to nimi Jerusalem o; 5 to wuñ ayike u gá ba a nà a à jin eri nà, a kpe mi ye daga panyi o, kendona mi yi Farisici nya tarika gá nà lo gboro nya adinnyi yi gá a kpata nà. 6 Ama gbani mi ègikinni babo nà a à jin mi siriya ebo yetu nya alikawoli nà Soko ga ya nda yizi nà; 7 eti guwo be o guba nyi nya mi èwùn Soko saranyi to 'yi to yesi nà a à tun 'ba egapipaci wuncin nà. Etsu ebo yetu wuncin o, aciñ Yahudizi èdabotu mi o. 8 Ebokinyabo ye kpaye, ga, ye goga wuncin wo à, na Soko èla ezatsutsucizi nakiñ nà o? 9 Be 'mi gasikiya nyi, mitso kpaye dà nyagban mi bo, ga, u ge nà mi à jin enyà dede dokun eti kaye nya Jesu nya Nazareti o na. 10 Mi ma jin acinga nimi Jerusalem o: mi ci ku ezalilicizi dokun fi kata zikozi o, gama mi gó yiko wuncin ebà tişizi nya manzi o, to kami nà a la a wu nà, mi jin yeda be wuncin nyi. 11 Mi mà wu a lu dokun nimi makantazi o kpata ka ndondo, mi mà wa n jin a a gaga dede tile; to ebo nà mi ázewuñ be a nya saranyi nà, mi ga a sun nya a da ezi katizi. 12 Ama kami nà mi èda Damakas nà, 'bà na tişizi nya manzi ya mi yiko tun mi lo ebo wuncin o nà, 13 Etsu, kami nà yigidi águñ dà eti tacin o nà, nimi yeko o mi le asike ye, nà fe daga samà o be nà, u mà dokun gá asike nya yigidi, u ci nànañ mà mi keze, to eza nazi èdaçà gani be mi nyi nà. 14 Kami nà yi kpata ánikin cici nà, mi wo emi ndoci na gá ya mi be 'mi Hibru nyi nà, ga, Saul, Saul, ebokinyabo we èga mi sun o? we ejin wala nà we èctsun ñà ekagi o nà. 15 Mi ga, Tsoci, ze we yi o? Tsoci ga, Mi yi Jesu nà we ègasun nà. 16 Ama

nakin gikinni eti bici wezi o: gama ebo nàna o mi la nimi mi wu we o, na mi à la we jin etuñloci to erijinci mi nya enya nazi wo le mi ye nimi a bo ani nà, to nya enya nazi mi à la nimi mi wu we nimi a bo nà gubaba: 17 mi à bo we ya ebà Yahudizi o, to ebà Eza 'zi katizi o, nazi mi a tun we fi nà, 18 nà we à la eye azi kpé nà, nà a à keze daga ebà baziko o da 'bà bayetiñ nà, to daga ebà kagbo nya Şetan o, da 'bà Soko, nà a à de gafara nya lefi aži go nà, to egungi gani be a nyi nazi yi ezalilicizi nà be iyakpe nyi nimi mi bo. 19 Ebogabo, etsu Agripa, mi nà anuri nànañ nya şamà vo à: 20 ama mi ta ya ezazi nimi Damaskas o bedzo, to nimi Jerusalem o, to nimi kin kpata nya Judia o, to ya Eza 'zi katizi mà, nà a à jin tuba a ci keze da 'bà Soko nà, a ci lo etuñ nazi go tuba nyi nà. 21 Ebo wuncin o, Yahudizi la mi wọn nimi kata Soko o, a ci wa 'bà nà a wu mi nà. 22 Ama nà mi de ewuce go daga ebà Soko o nà, mi gikinni hari be nyinà nyi, mi ci ejin eri ya èza tetengizi to ya eza wöncinkozi, mi mà èga èga ndoci à, sayi 'nya nà anabantu to Musa ga, gá be na; 23 kendona u da gboro nà Kristi à jin wala nà, to ebo nà wuñ ánakin ebà ezatsutsucizi o nà, u yi eza mafari nà la egà nya bayetiñ wu Yahudizi to Eza 'zi katizi na za gubaba. 24 Kami nà Paul èta ega u ácin nà, Festus kpogun, ga, Paul, we ádzuyila: kpikpe dokun nà we de nà èla we dzuyila. 25 Ama Paul ga, Mi dzuyila à, wo Festus eza wöncipko; mi de ègaga nya gasikiya to enyà eli wonđa. 26 Gama etsu kpe enyà nazi ye, mi mà ègaga yita u bo bambe daşun nyi: gama mi ya u gasikiya ke a la egà nanañ so u na à; gama a jin nànañ dà ebasusoci bo à. 27 Etsu Agripa, mgba, wo yakpe anabantu? Mi kpetekè wo yakpe a nà. 28 Agripa ga ya Paul, ga. Be nyagbandin nyi degi degi, aciñ we èwa gá wo la mi jin Kristici o. 29 Paul ga, Ko be degi degi nyi, ko nà dokun nà, mi èwa gá. Soko à la e kalo wo gbawogi à, ama to eza kpata mà nazi wo 'gá mi nyinà nà, a gá ázé dozi mi, ama bambe kuru nanañ nyi. 30 Etsu ánikin, to governor, to Bernisi, to eza nazi fedun gani be a nyi nà: 31 kami nà a duñ bo nà,

a gagá be dozi nyi, ga, Bagi nana u jin 'nya na kun a à la wu, ko la u dà kuru o ebo wuñçin o na à. 32 Agripa ga ya Festus, ga, Kaga bagi nana tuñ kaye Kaisar ye à, u ge na we à la u lo ya na.

27 KAMI na şawura ágboka na yi a da 'ya da Italia na, à la Paul to ezapipaci ndocizi da mayaki ndoci gwa o, kaye u yi Julius, eza nya ena nya Agustus. 2 Na yi da dà 'ya nya Adramitium na, na jin şiri ani na wuñ à da ezi ndocizi nya kapa nya kin Esia na, yi áwadà da edusa, Aristarkus mä na yi Masidoniaci nya Tasalonika na da be yi nyi. 3 Yeli yi da Saidon: Julius mä jin Paul wangí, u ci lugwu u dà 'bà eya uzi, na wuñ à da saye ya na. 4 Dağagaga o yi áwada da edusa be, yi ci da zuñma nya kin Saiprus o, ebo na efe ekpoyi za na. 5 Kami na yi zuñ edusa da ekpap eba Siliśia to Pamfilia o na, yi be tuñ Mira, ezi nya Lisiia. 6 Baga o mayaki de eya ndoci nya Alekzandria na èda Italia na; u ci la yi da bo. 7 Kami na yi dazà lo karanyi jin 'fo dokun na, yi jin wala yi ci be tuñ tsoba Kinidus, to daga na efe lugwu yi da yeko gboró à na, yi da zuñma nya kin Krit eba Salmoni o; 8 to be wala nyi yi gba kapa nya kin wuñçin lo, yi ci be tuñ 'bà ndoci na a yi Kpata Lafiya na; na tsoba ezi na a yi Lasiia na.

9 Kami na yi ájin 'fo şaranyi na, ezada nya gbani ci de wala nyasasanyi, ebo na Azun ággoga ani na, Paul jin a gangba, 10 ci gá ya a, ga, Ndaži, mi leye ke eza nana à de wala ta asara dokun na, e kalo nya kara to nya eya gbaugí à, to nya rayi yitsö mä. 11 Ama mayaki gó ega nya nusa to nya eyatso ga ega naži Paul ga na. 12 To ebo na kpata wuñçin woñçin gó a jin kami nya gbanfere wo à na, ezazi dokun jin şawura a wadà baga o da edusa gama wuñ ayike a jin u wo na, a da tuñ Fiñisi da jin gbanfereka dà baga o; wuñçin mä yi kpata nya Krit, wuñ èta 'ye wu arewa be eyilazin nyi, to kudu be eyilazin nyi. 13 Kami na efe nya kasa kudu tswá be degi degi na, a yega a à de 'bà dzuñ da ganciñ, a ci la goroko dà eya o, a ci áwadà fe gba kapa nya Krit lo, a ci átsoba kin. 14 Ama kami na a la gaka à na, efeko na a yi Yurakwiño na ku be daga kasa baga o: 15 kami na

efe áwón eya na, u ci gikinni ka efe wo be à na, yi la eya lugwu ya u, u ci la yi da. 16 Kanga yi da áso da zuñma esun tetengi ndoci o, na a yi Kauda na, u yi be wala nyi nyasasanyi, na yi la eyagi wondà na: 17 kami na a la u da 'fiñ na, a la dzari woñçinkozi ma eya keze pa u saranyi; to ebo na a ásunda na efe à ce eya ta Siritis na, a la eti nya kuci ciñ, efe ci la yi da. 18 Na yi fe ceko aciñ be efeko nyi şaranyi na, yeli yi ýa kara nyi ku la u ce ya fi nuwoñ o; 19 efo tacı atso be egwa a nyi la enya naži a èla lotuñ eya na ce ya fi nuwoñ. 20 Kami na wuñ ájin 'fo dokun na yigidi to tswangizi dzuñ be na, to nuwoñ ci ázewuñ şaranyi na, yetu kpata nya biboya na yi de le na, wuñ ázo gbane. 21 Kami na wuñ ájin 'fo na a gi enyagici na, Paul be gikinni tataciñ a bo, u ci ga, Ndaži, u ge na ye à situkpa wo 'ga mi, ye ci wada Krit bo à na, ye ci be de wala to asara nana à na. 22 Ama gbane mi èta ya ye, ga, ye la nyagban wu; gama eza ndondo nimi ye bo à tsu à, àfè eya gbaugí. 23 Gama malayika nya Tsöci na wuñ mi na, tö na mi ègba na be gikinni tsoba mi yesi anà. 24 u ci ga, Paul, wo ga sundà mä; we à da gikinni yita Kaisar o: to cinle, Soko la eza kpata naži fi eya o gani be we nyi na ya we ani. 25 Ebogabo, ndaži, ye la nyagban wu: gama mi yakpe Soko na wuñ à fe kendona a ga ya mi na. 26 Ama efe à ci ya te esun ndoci o.

27 Kami na wuñ águñ yeşî guwo be o gunñi nyi na, efe ci ènyà yi da, nya yi zin ta eti edusa nya Adria o na, ke yeşî sadu na, eyapacizi kpaye, ga, a èla tsoba kin ndoci: 28 kami na a mä edusi nya nuwoñ na, a le u ye gaba eşi: ekaga degi, a ye u mä be, a ci le u ye gaba gogi. 29 Ebo na a ásunda na efe à ce yi ta kin takun o na, a la goroko gunni ce da nuwoñ eyazun o, a ci wa ga ebà u tiney lazin vanyi. 30 Kami na eyapacizi éwa 'bà na a gà ábici la eya lugwu na, a ci la eyagi ciñ ta edusa o, a ci cikaci, ga, a à da ce gorokozi da 'yami o na, 31 Paul ga ya mayaki to ya ekunguncizi, ga, kaga eza naži fi eya o gani be yi nyi à, yi à de biboya à. 32 Kanga ekunguncizi la egbán nya eyagi ba, a ci lugwu u da. 33 Kami na ebà ètiney na, Paul tə a gwa kpata na a à gi enyagici

na, u ci ga, Nyinä águñ 'fo guwo be o gunni nyi ná ye áfofo siși, ye ci fe wu nimi ye mädä, la gi enya ndondo à ná. 34 Ebogabo mi èta ye gwa na ye à gi enyagici ná; gama wunga yi lafiya ye o: gama enyi nini kété nyá eti eza ndondo nimi ye bo à gbiñ à.

35 Kami na u gă acin na, u la enyagici, u ci dajin ya Soko yita a bo kapta; u ci la u sa, u ci yá u nyi gi.

36 Kanga eza kpata ámanin o, to atso mä gi enyagici. 37 Kpata yi ná fi eya o ná yi eza kpako be sini nyi diñ gunni. 38 Kami na a gi 'nya a ci áfunin na, a ku alukama ya fi edusa o, eya ci áfa. 39 Kami na ebà átinye lazin ná, a kpe kin wuncin ye a: ama a le éfo ndoci ye ná de kpata ná, a ci jin şawura, ko a lá eya lo baga wo. 40 A la gorokozi lo ya, a ci la a lugwadä edusa o, a ci la egban lo ya nyá enya ná a la tso eya ná; a ci la ede nya 'yami ká ya efe o, a da kpata. 41 Ama ná a élo ná, a da ákotu 'bà ná nuwoñ guba ejé ci ègun dozi ná; eyami átu saranyi, u ye sasa à, ama kagbo nya nuwoñ la eyazun bá ya.

42 Ekunguncizi jin şawura ná a à la ezapipacizi wu na, ebo eza ndondo nimi a bo ga gbiñ nuwoñ da kin ábici mä. 43 Ama mayaki la a ká, ebo na wuñ èwa ga u bo Paul ya ná, u ci gaga ya a, ga, eza ndondo na gbiñ nuwoñ wo ná, u ce nimi u dä nuwoñ da kin bedzó; 44 eza nazi ke ná, saşı a lagwasun kpákozi, ezà ndocizi mä à lágwasun enya ndocizi nya eya. Acinga eza kpata ágagwa bë tuñ kin be lafiya nyi o.

28 KAMI na yi ággawa na, kanga yi be kpe jin yi ceto saranyi: gama a guñ 'ná, a ci go yi kpata ebo ele o, to ebo efe o. 3 Kami na Paul da ku cibgap kara nini be ná, u ci ku a kpe ena o ná, gbejigi ádzun cibgapñi o ebo ena o, u ci ákanu i gwa o. 4 Kami na gberizi le gbejigi ye ci ákanu i gwa o ná, a ga ya dozi ga, Be 'mi gasikiya nyi eza nanañ yi ezawuci, u ci ága edusa gwa, ama Şiriya lugwu dä rayi be à. 5 Ama Paul la gbejigi kun ya dä ena o, u mä wo tå ndondo a. 6 Ama a yega u gá ásaba, ko u gá ánikin cicí be átsu dagiri: ama kami na a ètu wuncin ye be u nyi ágaka, a ci leye ke enya ndondo jin wuñ à ná, a kpaye acin be à, a ci ga, soko u yi o.

7 Gbani aná, lati ndocizi tsoba baga o, ná nusa nya esuñ wuñ na, kaye u yi Publius; u go yi şaranyi, u ci si yi ga wangí hari efo guta. 8 Gbani, nda nya Publius èelele ci bo ájin cinguñ ci ètsa átuñ: Paul ágadä lo 'bà u, u ci jin aduwa ci ku egwa uži kpe u, ci la sagun. 9 Kami na u jin acin na, eza kpata nazi èta 'nyá nimi esuñ wuncin o ná be, a ci ásagun:

10 eza wuncinzi mä ya yi ciñwöñ dokun, to kami ná yi be dä 'ya na, a ku enya gazi nazi yi èwa ná be fi eya o.

11 Zümhä etswa guta o, yi be da eya nya Alekzandria, ná jin gbanfereka dä esun wuncin o ná, yi ci da, kaye u yi Bakomba Bagi Guba. 12 Yi da Sairakus, yi ci fedun dä baga o efo guta. 13 Daga baga o, yi ma 'bà lo, yi ci be átuñ Rigium: zümhä 'fo eni o, efe nya kasa kudu tswa be, efo baci yi be tuñ Putioli o: 14 'bà ná yi le yegizi ye ná, a ci tâ yi gwa, ga, yi fedun be a nyi efo gutwaba: acinga yi be tuñ Romi o. 15 Daga baga o, yegizi, kami ná a bé de labári i ná, a bé gún yi, hárí dà be Dzuko nya Apius, to Rufa Gutu: kami ná Paul le a ye ná, u jin yebo Soko, nyagban u ci ácini.

16 Kami ná yi be álo Romi ná, a lugwa Paul dä kata u bo kanyi, gani be ekunguncizi nyi ná ètswa u ná. 17 Zümhä efo guta o, Paul yi ezazi nazi yi nusazi nya Yahudizi na be yeká: kami ná a be áyeká ná, u ga ya a, ga. Yegizi, mi jin lefi ndondo eti Yahudizi o, ko eti aladazí nya nda yizi à, ama a la mi jin ezapipaci däga Jerusalem o, be la mi dä Romicizi gwa o: 18 eza wuncinzi, kami ná a gbiñ mi ga cinle ná, a wa ga, a la mi lo ya, gama lefi ndondo nya tsutsu dä nimi mi bo à. 19 Ama kami ná Yuhudizi ga, a ga lu mi gwa na mä, tile mi tuñ kaye Kaisar ye; u mä yi ebo na mi de enya ná mi à dabotu eza kin mizi ná à. 20 Ebo wuncin o, mi yi ye be babo na ye à le mi ye ye ci à gagá be mi nyi ná: gama ebo yetu nya Israel o, acin a la mi pa be dzari nanañ nyi o. 21 A ga ya u, ga, Yi la de wosika ndondo go nya ega we däga Judia bo à, yegi ndondo mä be babo be wunyá ya yi à, ko ná be gagá dede we ná à. 22 Ama yi wa ga yi wo ega we 'nya ná wo kpaye na: gama yitsó kpeteke

a ègagà dede 'bà ńdondo nya tarika nąna na. 23 Kami ną a da 'fò ya u ną, a wa u bë kata u dokun; u mą la egå kpé yé ya a, u ci jin eri nya şarota Soko, u fe gaga ya a daga lazin o da lozun, u ci fe li egazi nimi ataura nya Musa, to litafi nya anabizi o wu a, u ci din a nyagban lo 'bà Jesu. 24 Sasi goga nazi u ga na, saşı mą go à.

25 Kami ną atso be dozi nyi de nyagban nini à ną, a nakiñ da, zunmą ną Paul ga ega nini ya a ną, ci ga, Ruhu Lilici gaga gboru ya nda yezi be misuñ nyi nya anabi Isaifya, 26 u ci ga,

Wo da 'bà eza nanaži, we ci ga,

Nimi wuwo o ye à wo, ye mą à kpe u ye kponyi à:
To nimi yele o ye à leye, ye mą à kpe u ye
kponyi à:

27 Gama nyagban nya eza nanaži átè,

To tukpa aži átè nya ega wo,
A mą la eye aži kpe;
Kacın à, a à leyé bë eyé aži nyi,
A ci wo bë tukpa aži nyi,
A ci de kpikpe bë nyagban a nyi.
A ci keze zin be,
Mi à sa a gun.

28 Ebogabo ye kpe nanaž ye, ga, a tuŋ biboya nanaž nya Soko da 'bà Eza 'zi katizi: gama a à wo.

29 Kami ną u ga ega nanaži na, Yahudizi, kpekpe da, a ci du ega gá woñ be dozi nyi saranyi. 30 Paul fedun eya gunçuru guba dà kata u bo, ną wuñtso èwò gbata u na, u ci go eza kpata naza wi wa u be ną, 31 u fe jin a wazun nya şarota Soko, u ci wu a 'ga nya Tsoci Jesu Kristi be nyagban nyi, eza ńdondo mą ka wuñ à.

WOSIKA NYA PAUL NA YI TUNCI NA LO 'BA ROMICIZI

1 PAUL, wuži nya Jesu Kristi, ną a yi be jin tunci ną, to ną a la kperi şishi ya labari wangı nya Soko ną, 2 alikawoli ną u jin le be anabi uzi nya nimi rubutu liliçi o ną, 3 nya Egi u, ną a mą egi nya Dawuda ebà nąka o ną, 4 ama ną átula Egi nya Soko be kgobo nyi ebà ruhu liliçi o, be kinşu nyi nimi ezatsutsucizi o ną; wunga yi Jesu Kristi o Tsoci yi, 5 be egwa u nyi yi go mąna to etun nya tunci, ebo gbigba nya iyiyakpe tataciñ eza kinzi kpata o, ebo kaye u bo: 6 u mą yi ye tsakani a bo, ną ye a fe nya Jesu Krsiti na: 7 wosika nanaž u yi ya eza kpata ną dà Romi o ną, ezaciñcincizi nya Soko, ezayiyicizi na ye a fe eza liliçi ną: Maną to lafiya u dà be ye nyi daga ebà Soko Ńda yi to Tsoci Jesu Kristi o.,

8 Mafari bedzo, mi jin yebo Soko mi be egwa Jesu Kristi nyi ebo ye bo kpata, ebo ną a ègagà iyiyakpe nya ye nimi yize o kpata na. 9 Gamaši Soko ną mi èwuñ be ruhu mi nyi nimi labari wangı nya Egi u bo na yi erijinci mi, kendona mi etun ye ye e be fifa nyi

à ną, 10 to kami ńdondo nimi aduwa miži o mi ètagwa, wuñ ayike gbani be enyä ńdondo nyi mi à jin aziki be wuña nyi nya Soko be 'bà ye na.

11 Gamaši mi èwa n le ye ye gaya, ną mi à la eriatia ńdoci nya ruhu ya ye ną, ną wuñ à la ye gboka ną; 12 wuñcın yi, ną mi dà gani be ye nyi nya yi à be dozi nyagbanwu be iyiyakpe nyi nya dozi, nya ye to nya mi. 13 Yegizi, mi wa ga ye ga kpe mą à, ke ka ńdo ka ńdo mi wa ga mi a be 'bà ye na (ama a la mi ką hari be gbani nyi), ną mi à de anfanı nimi ye bo na mą, kendona mi de nimi Eza 'zi katizi o naza ke ną. 14 Mi yi gbataci ya Hellinicizi to ya Gberizi 'za gabuba, to ya yemadecizi to ya rakpeži. 15 Acinga, 'nya ną dà be mi nyi ną, mi u jin sıri ani ną mi à la labari wangı jin wazun ya ye ma naza dà Romi o ną. 16 Gamaši mi sunzuñe nya labari wangı à: gama u yi kgobo nya Soko lo 'bà biboya ya eza ńdondo ną èyakpe ną; ya Yahudi bedzo, to ya Hellinici mą. 17 Gamaši nimi o eli gäsikiya nya Soko átula be iyiyakpe nyi lo 'bà iyiyakpe:

kendonə a ka u dà Itafi o nà, ga, Ama eza gasikiya à de rayi be iyiyakpe nyi. 18 Gàmasi fusi nyà Soko átula dàga sàmà o eti ciçinþo nyà gbigba Soko to eli dede kpata nyà eza wangizi, nàzì èla gasikiya pa bé eli dede nyí nà; 19 gamasi yekpe nyà Soko átula ya a; gama Soko la u tula ya a. 20 Gàmasi etun u na ye leye à dàga ecaba nyà yize o nà a leye berefere, a le a ye nimi etunzi o nàzì u lo ani nà, wunga yi kagbo hari lo to Soko dàmbodà u: acinga a gà áfe bambe wujia nyi: 21 gama, nà a kpe Soko ye nà, a wọn u cìn ke Soko nà à, a mà jin yebo wuñ à; ama a be áze wawa nimi yekpa aзи o, to nyagban à nà de yemà à nà wuñ ásiziko. 22 Nà a ga, ga, a yi yemadecizi nà, a be áze wawazi, 23 a ci la ciñwòn nyà Soko nà à zo à nà sà bibe nyà zasà nyà eza wangí nà gà ázo nà, to nyà eluži, to dabazi, to enyasosogizi.

24 Ebo wuñciñ o Soko la a lugwa ya zàràba nyà nyagban aзи lo 'bà sìka, ebo gbigba nyà nàkà aзи o tataçin atso o: 25 gama a la gasikiya nyà Soko sà gamana, a ci gba, a mà wun enya nà Soko jin nà, a ci la Soko nà jin 'nyà nà lugwa, wun nà de alubarika hari lo nà. Ami. 26 Ebo wuñciñ o Soko la a lugwa ya zàràba dedezi o: gama nyizagi aзи la etun nyà zizi aзи sà etun nà jin nya zizi à nà.: 27 to acinga bagizi mà, nà a la zizi nya nyizagi lugwa nà, a wonà nimi zàràba dede a bo lo 'bà doži, bagizi be bagizi nyi, a ci lotuñ nà gonyi à nà, a ci fe go gbawo gá nyà kagbin à nà gonyi nà nimi nàka atso o.

28 To kendonà a navo a de Soko dà nimi kpkipe a bo a nà, Soko la a lugwa ya wuwa dede, ebo a lotuñ enya gazi nà gonyi a nà; 29 a ci áše be eli dede nyí kpata, egun, kodari, binakun; a ase be nyagbanla nyi, kponu, ewuñsun, tità, eli dede; rokotojincizi, 30 'zabokocizi, Soko navocizi, zunyecimbocizi, gagajincizi, aluwasiñiñcizi, eza nàzì ècà egun worozi nà, eza nàzì ègba enyamancizi à nà, 31 bambe hankali nyi, eza nàzì èla alikawoli nàkìn nà, bambe ciñçin nyi, bambe yegun nyi; 32 to nà a kpe shiruya nyà Soko ye nà, ke eza nàzì etlonuñ nyà enya wuñcinzi nà, a kuñ nà a à tsu nà, e kalo nà a etlonuñ wuñcinzi otso nà a, ama a efa ezaži nyagban nàzì

elotuñ u na.

2 EBOGABO, wo eza wangí, wo yi bambe wujia nyi, eza ndondo nà wo gá yi nà, nà ejin shiruya nà: gama nimi enya gá o nà we ejin eza ndoci shiruya nà, we èwòñ nimi wotsò o shiruya; gamaši wo na ejin shiruya nà èlotuñ enya wuñcinzi ma. 2 Yi ma kpeteké shiruya nyà Soko yi gangani bë gasikiya nyi eti ezàži o nàzì èlotuñ doži nànàzì nà.

3 Wo eza wangí, wo kpayè nàna, wonà ejin ezaži shiruya nàzì èlotuñ doži nànàzì nà, wo ci èlotuñ gá, ke we à gagwa shiruya nyà Soko nà? 4 Kaşin we èla kuñdo nyà eli wangí u gbaye to nyagbanwu to kpalò nyà hankuri, wo kpe gá, eli wangí nyà Soko èdiñ we lo 'bà tuba à? 5 ama gangani be nyagban kagbo we nyi nà ze 'li bá à nà, we èku fuşı yekà ya eti wotsò o nimi efo fuşı to èlatuñ nyà shiruya gasikiya nyà Soko o; 6 wuñ nà à la ya eza ndondo gangani kendona etun uzi yi nà: 7 rayi hari lo ya ezaži nàzì èwa ciñwòn to kunkun to dambodà nà, be hankuri nyi nimi etun wangí o: 8 ama ya ezaži nàzì ègbomi, a ci ègba gasikiya à nà, ama nàzì ègba eli dede nà, fuşı, to nyagbanwu, 9 wala to nyagbanà à dà bo eti nyagbanin nyà 'za ndondo o nà èlotuñ dede nà, nyà Yahudi bedzo, to nyà Hellenici ma: 10 ama ciñwòn to kunkun to lafiya ya eza ndondo na èlotuñ wangí nà, ya Yahudi bedzo, to ya Hellinici ma: 11 gama erikpe nyà eza wangí dà be Soko nyi à. 12 Gàmasi ndondo nà jin lefi bambe gami nyi nà u gá ágbìn mà bambe gami nyi: to eza ndondo na gá jin lefi nimi gami o nà, a à jin u shiruya be gami nyi;

13 gama u yi zeži eşitukpa wo gami nà yi eza gasikiyazı ebà Soko bo nà à, ama zeži èlotuñ be gami nyi nà a à yi a eza gasikiyazı: 14 gamasi kámì nà Eza 'zi katizi nàzì de gami à nà, à lotuñ be eli nàkà nyi enya nya gami nà, eza wuñcinzi, nàzì de gami à nà a yi gami ya nimi atso o; 15 dàga nà a èla etun nyà ataura tula ke a kà u dà nimi nyagban aзи o nà, aniyà aзи mà ejin eri ya u, to yekpa aзи be doži nyi èdabotu a ko èfà a nyagban; 16 nimi efo gá o, kámì nà Soko à jin enyassusocizi nyà eza wangizi shiruya be Jesu Kristi nyi nà, gangani be labari wangí mi nyi. 17 Ama wuñ ayike wo go kaye nyà Yuhudi

na, we ci ákpetso ataura, we ci èta ciñwöŋ be Soko nyi, 18 wo ci kpe wuwa u ye, wo ci la etunzi kperi naži ále doži ba ná, wo ci de kpikpe nimi ataura o, 19 wo ci ákpetso nimi 'o ke wo yi ebawuci nya yeboncizi ná, to bayetiň ya eza naži dà nimi baziko o ná 20 ci èla hankáli dà eza naži de hankáli à ná, we ci èla kpikpe wu egí mamangizi, wo de sifa nya kpikpe to nya gasikiya nimi ataura o; 21 ebogabo wo na èwu eza ndoci 'gá ná, wo wu nimi'o 'gá à? wo ná èjíñ wazuń ná ga, eza ga yi 'nyá mä, we èyi 'nyá? 22 wo ná ègá, ga, eza ga danyaci ná mä, we èdanyaci? wo na èná zasa kutizi vo ná, we èyi 'nyá kata adinizi o? 23 wo ná èta ciñwöŋ be ataura nyi ná, we èla Soko gbaye be atauragbintu we nyi? 24 Gamasi a ègaga dede eti kaye Soko o ebo ye bo tataciň Eza 'zi katizi o, kendona a ka u dà litafi o ná. 25 Gamaši ebazuń de anfani, wuŋ ayike wo gá èlotun be ataura nyi ná: ama wuŋ ayike wo gá fé atauragbintuci ná, ebazuń nya we áze ebadun. 26 Ebogabo, wuŋ ayike ebadunci gá tswa egazi nya ataura ná, yega a à ro ebadun u ebazuń? 27 To ebadun ná yi nya náka ná, wuŋ ayike u gá se ega nya ataura ná, yega wuŋ à jin we şiriya, wo ná gangani be rubutu nyi to be ebazuń nyi yi atauragbintuci ná? 28 Gama Yahudi ná atula ná u yi Yahudi à, to ebazuń wuñciň ná átula nimi náka o ná u yi ebazuń à: 29 ama eza ná yi Yahudi niñ bo ná, wunga yi Yahudi o; to ebazuń yi nya nyagbán, be ruhu nyi, u yi be rubutu nyi à; kinkiň u dà be eza wangizi nyi a, sayi be Soko nyi.

3 KE ciñwöŋ Yahudi de gancin o? ko ke yi anfani nya ebazuń o? 2 U dokuń eti 'bà ndondo o: mafari bedzo, a la egazi nya Soko dà gwa a bo. 3 Gama ke dà bo wuŋ ayike sasi yakpe à ná? mgbá ciñciňbo nya yiyakpe a wuŋ à la aminci nya Soko ze banza? 4 Soko à ye à: akika, lugwa Soko fe gasikiyataci, ama eza wangizi ndondo gamanazuńci; kendona a ka u dà litafi o ná, ga,

Ebo wo la nimi 'o li nimi ega wezi o,

To ebo wo de zizakpe kamí ná wo bé şiriya ba ná. 5 Ama wuŋ ayike eli dede yi èla gasikiya nya Soko tula ná, ke yi à a ga na o? Soko èjíñ eli dede na u la fuší be 'bà yi ná? (mi ègaga gangani

kendoná eza wangizi èga ná.) 6 Soko à ye à: gamaši ke Soko a tata ci jin yiže şiriya kanga ná o? 7 Ama wuŋ ayike nimi gamaná nya mi bo gasikiya nya Soko da ye ná, ebo ciñwöŋ u bo, ebokinyabo a èfe jin mi şiriya ke lefijińci ná o? 8 To ebokinyabo yi jin à, (kendoná a èko yi bo dede za ná, to saşı ci èga ga, yi ga.) Lugwa yi jin enyá dede ebo na enya wangí à be ná o? şiriya won a yi gboró. 9 Ke u yi gancin o? yi bi gá a? Eye, kponyi à: gama mafari bedzo yi dabotu Yahudizi to Hellinicizi, ke a kpata dà nimi lefi o ná; 10 kendona a ka u dà litafi o ná, ga,

- Eza gasikiya dà bo à, eye, àta nini à;
- 11 Eza ndondo dà bo ná dà hankáli ná à;
- Eza ndondo dà bo ná éwa Soko ná à;
- 12 A kpata ása yeko, a kpata mä áze banza;
Eza ndondo dà bo ná èlotun wangí ná à, eye, atá nini à;
- 13 Bere a yi kosiapkikpéci;
Be gintara aži nyi a gagá alugusu;
Nânce nya ewa 'tsuň da nin nya
emi kpere aži o;
- 14 Misuň aži áše be mibo nyi, to ega ná luku ná;
- 15 Bici aži sá lo 'bà egia ze ya;
- 16 Gbingbin to wala dà yeko aži o;
- 17 A mä kpe yeko nya lafiya 'bà à.
- 18 Dasuń nya Soko mä dà eye a bo à.
- 19 Gbani yí kpeteke enyá ndondo ná ataura ga ná, wuŋ èga u ya eza naži dà nimi ataura o ná; ebo misuň nya eza ndondo u la u kpe, ebo yiže kpata à be fi nimi şiriya nya Soko o: 20 gamasi be etunzi nya ná ataura eza ndondo à li eye u bo à: gamaši yekpe nya lefi bé be ataura nyi.
- 21 Ama gbani eli gaşikiya nya Soko átula bambe gami nyi, ataura to anabizi mä jin eri ya u; 22 wunga yi eli gasikiya nya Soko o ná yi be yiyakpe nyi nimi Jesu Kristi o na ya eza kpata naži yakpe ná; gama erikpe dà bo à; 23 gamasi eza kpata jin lefi, a ci ágbà ciñwöŋ nya Soko; 24 a la a li efia bé maná u nyi ná yi be sisa nyi ná dà be Kristi Jesu nyi ná: 25 wuŋ ná Soko li şishi ná wuŋ à jin gbatawo be yiyakpe nyi be egia u nyi ná, ná wuŋ à la eli gaşikiya u tula

na, ebo zunzungu nya lefizi naži a jin le ná, be nyagbanwu Soko nyi; 26 mi gá, ebo elatu nyá eli gasikiya u bo nimi kami nána o: ebo wunntso u gá fe gasikiya, to wun na éla 'za li ná, ná dà be yiayakpe nyi be Jesu nyi na. 27 Babo ciñwónta dà gancin o? A la u kà. Be gami yiri kici nyi o? nyá etunzi? Eye: ama be gami nyi nya yiayakpe. 28 Ebogabo yi ro u, ga, eza áli be yiayakpe nyi bambe etunzi nyi nya gami. 29 Kasín Soko yi Soko nyá Yahudizi a gbaagi? U yi Soko nyá Eza 'zí katizi mā à? Akika, nyá Eza 'zí katizi mā: 30 wun ayike dé Soko yi nini kete na, to na wun à la ebazuncizi li ebo yiayakpe o na, to ebaduncizi be yiayakpe nyi na. 31 Mgba, yi èla gami ze banza be yiayakpe nána nyi? Soko à ye à: eye, yi èla gami gboka.

4 KANGA gancin, ke yi à ga, ga, Ibrahim, na nyi ndako yi ebà naká o ná de ná o? 2 Gamaši wun ayike Ibrahim áli be etunzi nyi na, u de 'bà ná wun à ta ciñwónta; ama u yi ebà Soko bo à. 3 Gamaši ke rubutu liliçi gá ná o? Ibrahim yakpe Soko, u mā ro u ya u eli gasikiya. 4 Gbani aná, eza na èlotun ná, a ro lada eti yeko māna bo à, ama nya gbatá. 5 Ama eza ná èlotun à ná, ama ná èyakpe wun ná èla eli dedejincizi li ná, a ro yiayakpe u eli gasikiya. 6 Kendonà Dawuda mā gaga alubarika eti 'za ná Soko èro eli gasikiya ya u ná bambe etunzi nyi, 7 u ci gá,

Mawo da be a nyi naži a jin gafara
eli dede aži ná,

To eza naži a lá lefi aži so ná,

8 Mawo da be eza gá nyi ná Tsoci à
la lefi ya wun à ná.

9 Mawo nána, be ebazuncizi nyi gbaugi u dà o, kaşin be ebaduncizi nyi mā? Gamaši yi ga, ga, A ro yiayakpe u ya Ibrahim ke eli gasikiya ná. 10 Kami kici a ro u acin o? kami ná u yi ebazuñci ná, kaşin kami ná u yi ebaduncizi ná o? U yi kami ná u yi ebazuñci ná à, ama kami ná u yi ebaduncizi ná: 11 u mā go eri nya ebazuñ, ná yi eri nya gasikiya nya yiayakpe, ná u de kami ná u yi ebaduncizi ná: ná wun à jin náda nya eza kpata naži yakpe ná, ko a yi ebaduncizi, ná a ro eli gasikiya ya a ná; 12 to náda nya ebazuñ mā ya eza naži zuñ 'ba gbaugi à ná, ama

to naži èda yeko nya yiayakpe gá nya nda yi Ibrahim, ná u de kami ná u yi ebaduncizi ná. 13 Gamaši alikawoli ná u gá áze egungici nya yiye ná, a la u ya Ibrahim to ya egí uži ebo ataura bo à, ama ebo eli gasikiya nya yiayakpe o. 14 Gamaši wun ayike eza naži yi nya ataura ná yi egungicizi na, yiayakpe áze banza, alikawoli mā de 'ti à: 15 gamaši ataura èlotun fusi; ama 'bà na gami dà à na, gbingbintu mā dà bo à. 16 Ebo wuncin o u yi nya yiayakpe, ná wun à fe nya māna ná; ná alikawoli gá ágboka ya egí kpata ná; u dà be ezazi nyi naži dà be ataura nya na gbaugi à, ama to be ezazi nyi ma naži dà be yiayakpe nyi nya Ibrahim ná, ná yi náda nya yi kpata ná 17 (kendonà a ku u dà litafi o ná, ga, Mi la wo jin nda ya eza kinzi dokun) ebà u bo ná u yakpe ná, wunga yi Soko o, ná èda ezatsutsucizi rayi ná, ci ètun enyaya ye naži dà bo à ná, ke a dà bo ná. 18 Wun ná go yetu gá ná wun à yakpe eti yetu o ná, ná wun à be áze náda ya eza kinzi dokun ná, gangani be egá nyi ná a ga aní ná, gá, Acinga egí wezi à fe o. 19 U du náka u wón, ke wun áze enyatsutsuci ná à, (kami ná wun águñ ke eza nya eya şitsün ná,) to tsutsu nya gbako nya Sera; u mā labo be yiayakpe nyi à: 20 akika, to ná u la 'ye tu alikawoli nya Soko ná, u yesi ebà yiayakpe bo à, ama u fe gboka be yiayakpe nyi, ci fe la ciñwónta ya Soko, 21 u mā ya u gasikiya şaranyi, ke wun ná jin alikawoli na se u wo ná. 22 Ebo wuncin o mā a ro u eli gasikiya ya u. 23 Gbani aná, a ku u dà litafi o ebo u bo gbaugi à, ná a ro u ya ná: 24 ama to ebo yi bo mā, ná a à ro u ya ná, yi naži èyakpe wun na la Jesu Tsoci yi nañin nimi ezatsutsucizi o ná, 25 wun ná a la ya tsutsu ebo gbingbintu yizi o ná, to ná a la nañin ebó lili yi bo ná.

5 EBOGABO, daga na yi áli ebo yiayakpe o ná, lugwa yi woma be Soko nyi be egwa Tsoci yi nyi Jesu Kristi; 2 be u nyi mā yi de yeko yi gadá nimi yiayakpe o lo 'bà māna nána 'bà ná yi egikini ná; to yi èmániñ nimi yetu o nya ciñwónta nya Soko. 3 E kálo wuncin gbaugi à, to yi èmániñ nimi wala yiye o: gama yi kpeteke wala èdìn kokarı be ná; 4 to kokarı èdìn yeda be: to yeda èdìn yetu be:

5 yetu mā èla 'za sunsunye à: ebo nā cincin nya Soko áše nyagbān yiži o be Ruhu Lilici nya nā u la ya yi nā. 6 Gāma kami nā yi yi bolanci nā, Kristi tsu nā kami águñ nā ebo eza dedezi o. 7 Gāma be dakianyi nya eza à tsu ebo eza gasikiya o: ko ebo eza guru o, eza ndoci à tu nyagbān nā u gā átsu nā. 8 Ama Soko la ciççin u tula ya yi, nimi nānā o, kami na yi yi lefijincizi na, Kristi tsu ebo yi bo. 9 Bele nā dokun ga acin nā, daga nā yi áli gbani ebo egia u bo nā, a à bo yi ya ebà fuši nya Soko o be egwa u nyi. 10 Gāma wuñ ayike, kami nā yi yi makirizi nā, yi ájin giaria be Soko nya be tsutsu nya nya. Egi u, bele nā dokun ga acin nā, daga nā yi ájin giaria nā, a à bo yi ya be rayi u nyi; 11 e kalo wuñcinq gbaugì à, ama yi èmäniñ be Soko nya be egwa Tsoci yi nyi Jesu Kristi, gama be egwa u nyi yi de giaria gbani.

12 Ebogabo, ke be egwa nyi nyá 'za eni kete lefi álo yiže nā, to tsutsu mā be egwa lefi nyi; acinga tsutsu goga da 'bà eza kpata, ebo nā eza kpata jin lefi nā; - 13 gama hari be kami nya ataura nyi lefi dā nimi yiže o: ama a ro lefi kami na gami da bo à nā à. 14 Ama tsutsu jin yikuñci daga kami nya Adam o hari da kami nya Musa, eti ezazi nazi jin lefi be bibè nya nya gbingbintu nya Adam bo à nā, wuñ nā yi sifa nya eza na à be nā. 15 Ama eriatwa efia u yi kendona gbingbintu yi nā à. Gama wuñ ayike be gbingbintu nya eza nini kete ezazi tsu dokun nā, bele nā dokun ga acin nā, māna nya Soko, to eriatwa be māna nya eza nini, Jesu Kristi, wuñ à bebe ya ezazi dokun. 16 Ama u yi acinga be eriatwa nyi à, kendona bē be egwa 'za eni nyi nā jin lefi nā à: gama şiriya bē be 'za eni nyi lo 'bà şiriyawon, ama eriatwa efia bē be gbingbintu nya nā dokun nā lo 'bà lili. 17 Gāma wuñ ayike be gbingbintu nya 'za eni nyi nā, acin tsutsu jin yikuñci be egwa 'za eni nyi nā; bele nā dokun ga acin nā, eza nazi go kundo nya māna to nya eriatwa nya eli gasikiya nā à jin yikuñci nimi rayi o be egwa 'za eni nyi, wungu yi Jesu Kristi o. 18 Ebogabo kendona be gbingbintu nini nya şiriya be 'bà 'za kpata lo 'bà şiriyawon nā; acinga mā, be etuñ gasikiya nini nya eriatwa efia be 'bà 'za kpata lo 'bà lili nya rayi.

19 Gāma wuñ ayike be lilèba nya nyā 'za eni eza dokun áze eza lefijincizi nā, acinga mā be gbibga nya nyā eza nini eza dokun gā áze gasikiyaži. 20 Gbani anā, a la ataura bē zunmā wuñcinq o, nā gbingbintu gā ádokun nā; ama 'bà nā lefi ádokun nā, māna ádokun gā u nyasasanyi: 21 ebo kendona lefi jin yikuñci nimi tsutsu o nā acinga mā māna à jin yikuñci nimi eli gasikiya o lo 'bà rayi hari lo be egwa Jesu Kristi nya Tsoci yi.

6 KE yi à gā gancin o? Yi à ke dā nimi lefi o, nā māna à dokun nā? 2 Soko à ye à. Yi nazi átsu ebà lefi o nā, ke yi à tata ci de rayi nimi u bo be nā o? 3 Kaşin ye kpe wuñcinq ye à, ke yi kpata nazi a jin baptismi nimi Kristi Jesu o nā, a jin yi baptismi nimi tsutsu u bo? 4 Ebogabo a la yi dzu gani be u nyi be baptismi nya nimi tsutsu o: ebo kendona Kristi da kiññā re nimi ezatsutsuciži o be ciñwoñ nya nya Nda nā, acinga mā yitso de 'bà ci lo ye lo be rayi woro nyi. 5 Gāma wuñ ayike yi áze nini be u nyi nimi sisâ nya tsutsu u nā, yi gā áze nini nimi sisâ nya kinñā u mā; 6 yi kpe nānā ye, gā, a la eza yi nya panyi kaba ebu o gani be u nyi, nā nākā nya lefi gā áze banza nā, ebo acinga yi à fe wuñ lefi be à; 7 gamaşı eza nā tsu ani nā egwa u áli be lefi nyi. 8 Ama wuñ ayike yi tsu gani be Kristi nya nā, yi goga, gā, yi à dā rayi o gani be u nyi mā; 9 yi ci kpe gā, tuñ daga nā Kristi da kinñā re nimi ezatsutsuciži o nā, wuñ à tsu be à; tsutsu wuñ yikuñci eti u bo be à. 10 Gāma tsutsu nā u tsu nā, u tsu ebà lefi o zun eni kete: ama rayi nā u de nā, u de ebà Soko o. 11 Acinga mā yetso ye ro nimi ye ke ye tsu ebà lefi o nā, ama nā ye de rayi ebà Soko o nimi Kristi Jesu o nā.

12 Ebogabo ye ga lugwa lefi wúñ yikuñci nimi nakatsutsuci ye bo mā, ebo ye be lamitu żaraba uzi mā: 13 ye mā à la bagunbagun yezi ya lefi ke enya nya eli dede nā mā; ama ye la nimi yetso ya Soko, ke ezazi nazi dā rayi o nimi ezatsutsuciži o nā, to bagunbagun yezi ya Soko ke enya nya eli gasikiya nā. 14 Gāma lefi à wúñ yikuñci eti ye bo à: gama ye dā nimi gami bo à, sayi nimi māna o. 15 Ke dā gancin o? yi à fe jin lefi ebo nā yi dā nimi gami bo à, ama nimi māna o nā? Soko à ye à.

16 Ye kpe wuncin ye à, ke eza nà ye èla nimi ye ya nà, nà ye à jin wuzi u lamitu u nà, eza nà ye à èlamitu nà, ye yi wuzi uzi; ko nya lefi lo 'bà tsutsu, ko nya gbigba lo 'bà eli gasikiya? 17 Ama yi jin yebo Soko, gama 'bà nà ye yi wuzizi nya lefi le nà, ye be ágba nimi nyagbàñ o sifa nya kpikpe gá nà a la wu ye nà; 18 to nà ye áfo be lefi nà nà, ye be áze wuzizi nya eli gasikiya. 19 Mi ègaga kendona zizi nya eza wangizi yi nà ebo bola nya nákà ye bo: gamaşı kendona ye la bagunbagun yezi ke wuzizi nà ya eli sìkà to ya lefi lo 'bà lefi nà, acinga mà gbani ye la bagunbagun yezi ke wuzizi nà ya eli gasikiya lo 'bà eli lilici. 20 Gama kami nà ye yì wuzizi nya lefi nà, ye áfo kanga ebà eli gasikiya o. 21 Anfani kici ye de kami góbe enyà gazi nya naži èsùn ye zunye gbani na o? Gamaşı tsutsu yi ezoba nya enyà wuncinzi. 22 Ama gbani dàga nà ye áfo be lefi nà ye ci áze wuzizi nya Soko nà, ye de anfani nya ye lo 'bà eli lilici o, to ezoba mà yi rayi hari lo. 23 Gamaşı gbatawo nya lefi yi tsutsu o; ama eriatwa efia nya Soko yi rayi hari lo nimi Kristi Jesu o Tsoci yi.

KO ye kpe à, yegizi? (gamaşı mi ègaga ya ezazi naži kpe ataura ye nà), ke ataura wún yikuñci eti eza o efo kpata nà u dà rayi o nà? 2 Gamaşı nyizagi nà de ebá nà, ataura la u pa be ebá u nyi kami na ebá u da rayi o nà; ama wuñ ayike ebá u gá átsu nà, wuñ áfo be ataura nya nyá ebá. 3 Ebogabo, wuñ ayike kami nà ebá u dà bo nà u da tsun bagi ndoci nà, a à yì u nyacidaci: ama wuñ ayike ebá u gá átsu nà, wuñ áfo be ataura nya, to kaba u gá tsun bagi ndoci, u yi nyacidaci à. 4 Acinga, yegi mizi, a la ye ze ezatsutsuci ebà ataura o be nákà nya nyá Kristi; nà ye à tsun eza ndoci nà, wunga yi wuñ nà a la nákìn nimi ezatsutsucizi o nà, nà ye à sun sunsun ya Soko nà. 5 Gama kami nà yi dà nimi nákà o nà, zaraba lefizi, naži áze lefi be ataura nya nà, a lotuñ nimi bagunbagun yizi o nà a à sun sunsun lo 'bà tsutsu nà. 6 Ama gbani yi áfo be ataura nya, dàga na yi átsu ebà enyà gá nà lagwasuñ yi nimi u bo nà; acinga yi à fe wún u be ruhu woro nya, u yi be rubutu gbako nya nà.

7 Ke yi à gá gancin o? Mgbà ataura yi lefi? Soko à ye à. Ama mi kpe lefi ye à, sàyi be ataura nya: gamaşı mi kpe kodarı ye à, afe ataura gá, ga, Wo ga jin kodarı mà à: 8 ama lefi, ebo na u de 'bà be gámi nya nà, u lotuñ kodarı yiri kpata nimi mi bo: gama bambe gámi nya lefi atsu. 9 Ama bambe ataura nya mi dà bo be rayi nya lè: ama kami nà gámi be nà lefi áde rayi be, mi ci átsu; 10 to gámi, nà yi nya ráyi nà, mi be tsuñ wuncin u yi nya tsutsu: 11 gamaşı lefi, nà u de 'bà be gámi nya nà u la mi tà, to be wuncin nya u la mi wu. 12 Acinga ataura yi lilici, to gámi yi lilici, to gborò, to wangí o. 13 Mgbà, enyà nà yi wangí nà be áze tsutsu ya mi? Soko a ye à. Ama lefi, nà u gá átula ke u yi lefi nà, na wuñ élotuñ tsutsu ya mi be enyà nà yi wangí nya nà; ebo lefi gá áze lefi gborò be gámi nya. 14 Gamaşı yi kpeteke ataura yi nya ruhu nà: ama mi yi nya nákà, a la mi kún dà nimi lefi o. 15 Gama mi kpe enyà nà mi ejin na à: gama enyà nà mi èwa n jin nà, e wuncin mi ejin à; ama enyà nà mi ènàwo nà, wunga mi ejin o. 16 Ama wuñ ayike enyà nà mi èwa à nà, wunga mi ejin o, mi la gasikiya ya ataura ke u yi wangí nà. 17 Acinga gbani u yi mi nà ejin u nà à, ama lefi nà éfeduñ dà nimi mi bo nà. 18 Gamaşı mi kpeteke nimi mi bo, wuncin yi, nimi nákà mi bo, enyà wangí ndondo éfeduñ bo à: gama wuwá dà be mi nya, ama nà mi à jin enyà nà yi wangí nà dà bo à. 19 Gama enyà wangí nà mi wa nà, mi jin à: ama enyà dede nà mi wa à nà, wunga mi ejin o. 20 Ama wuñ ayike enyà nà mi wa à nà, wunga mi ejin o, u yi mi nà ejin u nà à, ama lefi nà éfeduñ dà nimi mi bo nà. 21 Ebogabo mi le gámi ye dà nimi mi bo, ke mi nà èwa n jin wangí nà, enyà dede dà bo. 22 Gama mi èmáníñ be gámi nya Soko niñ niñ bo: 23 ama mi le gámi ndoci ye nimi bagunbagun mizi o, ci ègunkuñ be gámi nya nyá wuwa mi, ci èla mi ze wuzi ya gámi nya lefi nà dà nimi bagunbagun mizi o nà. 24 O kasa, ezayegunwaci nà mi yi nà! ze à wa mi dzuñ nimi nákà nya tsutsu nàna o? 25 Mi jin yebo Soko be egwa Jesu Kristi nya Tsoci yi. Acinga, mitso be wuwa mi nyi èwùñ gámi nya Soko o; ama be nákà nya gámi nya lefi.

8 EBOGABO şiriyawon ndondo da bo gbanı ya eza nazi də nimi Kristi Jesu o nə à. 2 Gama gəmi nya Ruhu nya rayi nə də nimi Kristi Jesu o nə, u la mi fo be gəmi nyi nya lefi to nya tsutsu o. 3 Gamaşı enya nə ataura jiñ wo à nə, ebo nə wuñ álabo nimi nañka o nə, Soko, nə u tuñ Egi u be nimi bibe nya nañka nya lefi o, to ke sadaka nə ebo lefi o nə, u wən lefi sıriya nimi nañka o: 4 ebó enya nə ataura èwà nə gə ásə nímí yi bo, yi nazi élamitu nañka à nə, ama nazi élamitu ruhu nə. 5 Gama eza nazi élamitu nañka nə, a èdəşə enyaži nya nañka; ama eza nazi élamitu ruhu nə, enyaži nya ruhu. 6 Gamaşı esadə nya nañka yi tsutsu; ama esadə nya ruhu yi rayi to lafiya: 7 gama esadə nya nañka yì ewunşun bë Sökö nyi; gámà wuñ ègbà yà ataura nya Soko à, akika, u ma jiñ u wo à: 8 to eza nazi də nimi nañka o nə a ba Soko wò à. 9 Ama ye də nimi nañka bo à, ama sayı nimi ruhu o, wuñ ayike dé Ruhu nya Soko éfedun də nimi ye bo nə. Ama wuñ ayike eza de Ruhu nya Kristi à nə, u jiñ nya wuñ à. 10 To wuñ ayike Kristi də nimi ye bo nə, nañka átsu ebo lefi o; ama ruhu yi rayi ebo eli gañikiya o. 11 Ama wuñ ayike Ruhu nya wun nə la Jesu nañkin nimi ezatsutsucizi o nə áfedun də nimi ye bo nə, wuñ nə la Kristi Jesu nañkin nimi ezatsutsucizi o nə, wuñ à la nañkatsutsuci ye də rayi be be ruhu u nyi nə áfedun də nimi ye bo nə.

12 Acinga mə, yegizi, gbatagiciyi yi yi o, u yi ya nañka nə yi a fe be eli nya nañka nyi nə à: 13 gamaşı wuñ ayike ye fe be eli nya nañka nyi nə, ye gə átsu; ama wuñ ayike be ruhu nyi ye la eli nya nañka wuñ nə, ye à de rayi. 14 Gamaşı eza nazi Ruhu Soko èdin gwa nə, a gazi yi egizi nya Soko o. 15 Gamaşı ye keze go ruhu nya wuziže be nə ye à sunđa nə a; sayı nya lanjingi, be wuñcini nyi yi yi u Abba, Nda. 16 Ruhu Lilici wuñtso èjin eri gani be ruhu yi nyi, ke yi yi egizi nya Soko nə: 17 to wun ayike yi yi egizi nə, kanga yi yi egungicizi o; egungicizi nya Soko, to egungicizi gani be Kristi nyi; to wun ayike yi go wala gani bë u nyi nə, yi a de ciñwɔn gani be u nyi mə. 18 Gamaşı mi ro u ke walaži nya kami nə də anə a kuñ nə à la a sa be ciñwɔn nyi nə gə átula ya

yi nə à. 19 Gamaşı yetu nya enyajinciži èka kami na egizi nya Soko gə átula nə. 20 Gamaşı enyajinci áze banza, u yi be wuwa nya wuñtso nyi à, ama ebo u bo nə la u gbà nə be yetu nyi, 21 gamaşı enyajinci wuñtso gə áfo be foro wuži nyi nya nyinyiya lo 'bà fifo nya ciñwɔn nya egizi nya Soko. 22 Gamaşı yi kpeteke enyajinciži kpata fe gbündün fe jiñ wala be etə nyi gani harib egbani nyi. 23 Tō e kalo wuñcın gbaugì à, ama to yitso mə, nazi de şise mafari nya Ruhu nə, ka yitsos fe gbündün də nimi yitsos o, yi ci èka kami nə a à la yi jiñ 'gi nə, wuñcın yi sisə nya nañka yi o. 24 Gamaşı be yetu nyi acin a bo yi ya o; ama yetu nə a leye nə u yi yetu à: gamaşı enya nə eza èleye nə, wuñ à tu u ye be? Ama wuñ ayike yi tu 'nyä ye nə yì leye à nə, kanga yi a ka u be hankuri nyi o.

26 To acinga mə Ruhu ebà yi jiñ re nimi eli bola yi bo, gama yi kpe kendona yi à jiñ aduwa mami nə u ge nə à; ama Ruhu wuñtso ètagwa yà yi be edungbinzi nyi nazi yé gə à nə; 27 to wuñ nə ècín nyagbañ le nə u kpc yekpa nya Ruhu ye, gamaşı wuñ ètagwa ebo eza liliçizi o gangani be wuwa nya Soko. 28 Yi mə kpeteke enya kpata ákeba èlotun aliheri ya eza nazi yebo Soko nə, wuñcın yi ya eza nazi u yi be gangani be wuwa u nyi nə. 29 Gamaşı eza nazi u kpeye si bo nə, u tsa a şisi, nə a gə áze dozi sifa nya Egi u nə, na wuñ à jiñ egi kpatisataçin yegizi o nazi dokun nə: 30 to eza nazi u tsa sişni nə, eza gazi u yi be o: to eza nazi u yi be nə, eza gazi u la li mə o: to a nazi u la li nə, a gazi u la wöncin ma o. 31 Ke yi à ga nya enya anazi na o? Wuñ ayike Soko də be yi nyi nə, ze à gun ta yi 'ti o? 32 Wuñ nə gun Egi u ye à nə, ama nə la u twaria ebo yi bo kpata nə, ke wuñ à tata ci la ya yi enya kpata nə dokun nə gani be u nyi à nə o? 33 Ze à dabo enya ndondo tu ezatsitsacizi nya Soko o? Soko wunga èli 'za o; 34 ze u yi o nə à wöñ 'za şiriya nə o? Kristi Jesu u yi o nə tsu nə, akika, gomaga, nə nañkin nimi ezatsutsucizi o nə, nə də gwalo nya Soko o nə, nə ètagwa ebo yi bo nə. 35 Ze à ke yi ga be ciñcini nyi nya Kristi o? mgba, wala, ko nyagbañta, ko sunğə, ko mədə, ko yavuñ, ko masiba, ko ebiko?

36 Kendona a ka u dà litafi o nà ga,

Ebo wo bo, a èwu yi yigidi ndondo;

A ro yi ke kingbagba na a à zuñ nà.

37 Èyé, nimi enya anàzì o kpata, yi yi nàsaradecizi nàzì ácétu nà be egwu u nyi nà yebo yi nà. 38 Gama mi ya u gasikiya, gá, tsutsu, ko rayi, ko mafayikazi, ko sarotaži, ko enyà nàzì dà bo gbani nà, ko enyà nàzì à be nà, ko kagbozi, 39 ko etoke, ko edusi, ko enyajinci yiri ndondo, wuñ à de yiko nà wuñ à lă yi kégä bè cincin Soko nyi, nà dà nímí Kristi Jesu Tsoci yi bo nà à.

9 MI èta gasikiya nimi Kristi o, mi èzuñwòn à, nyagbañ mi ejin eri ya mi be Ruhu Lilici nyi, 2 ke mi de nyagbañni nà dokuñ nà, to età nà yé zo à nà nimi nyagbañ mi bo. 3 Gama mi de aniyà nà mitso gá áže emiboci ebà Kristi o ebo yegi mizi o nà, nyici mizi ebà nàkà o: 4 a nàzì yi Israelcizi nà; eza nàzì wuñ lanjingi, to ciñwòn, to alikawolizi, to yiya nya ataura, to wuñwùn nya Soko, to egapipacizi nà; 5 ndakozi yi nyà a, to Kristi mà dzuñ be nimi a bo ebà nàkà o, wuñ nà wöncin áázakpe enya kpata nà, Soko nà de alubarika hari lo nà. Ami. 6 Ama u yi ke ega nya Soko be áze banza nà à. Gama a yi Israel kpata nàzì yi nyà Israel nà à: 7 ko ebo nà a yi egizi nya Ibrahimia nà, acinga a kpata yi egizi à: ama, be Yisaku nyi acin à a yi egizi wezi o. 8 Wuñcín yi, u yi egizi nya nàka nà yi egizi nya Soko nà à; ama u yi egizi nya alikawoli nàzì a ro egizi nà. 9 Gama nàna yi ega nya alikawoli, Ke wokàti nàna mi à be, to Sera à de egi bagi. 10 To e kàlo wuñcín gbaugì à; ama to Ribeka mà nà u de ewon be 'za eni nyi, wuñcín yi be ndà yi nyi Yisaku nà- 11 gamaši egizi, kami nà u la mà a à nà, to nà a la jin enya wangì à, ko enyà dede à nà, nà yekpa nya Soko nà lo 'bà tsitsà nà à gikinni nà, u yi nyà etunzì à, ama nyà wuñ nà èyi a nà, 12 a gá ya Ribeka gá, Nugunci à wuñ gwazuñma. 13 Kendona a ka u dà litafi o nà, gá, Mi yebo Yakubu, ama mi nà Esau vo. 14 Ke yi à gá ganci o? Eli dede dà be Soko nyi? Soko à ye à. 15 Gamaši u gá ya Musa gá, Mi à gun

'za ye nà mi guñye nà, mi ma à da 'za ba nà mi à daba nà. 16 Acinga u yi nyà wuñ nà èwa nà à, ko nyà wuñ nà èbici nà à, ama nyà Soko nà èguñ 'za ye nà. 17 Gamaši rubutu lìlici gá ya Firauna, gá, Ebo nànan o acin mi la wo nàkìn o, nà mi à la kagbo mi tula nimi wo bo nà, to nà a à ta sunà mi za nimi yize kpata o nà. 18 Aciñga wuñ èguñ 'za ye nà ba u nà, to eza nà ba u nà, u la u gboka. 19 Kanga we à gá ya mi gá, Ebokinyabo wuñ ènawun o? Gama ze ègbomi be wuwa u nyi o? 20 Ama, eza wangí, ze we yi o nà ègbomi be Soko nyi nà o? Mgbà, enyamimici à gaga ya wuñ nà mi u nà, gá, Ebokinyabo wo jin mi aninga o? 21 Kasin yiko dà bo ya dukunmici eti egun bo à, nà wuñ à lotun nimi egunkà nini o jin dukuñ nà à de ciñwòn nà, to ndoci nà à de gbigbà nà à? 22 Wuñ ayike Soko, nà u wa gá u la fusí u tula nà, to nà wuñ à la kagbo u tula be hankuri nyi nà dokuñ nà, u wu nyagbañ be dukunzi nyi nyà fusí nà a jin ebo gbingbiñ o nà: 23 to nà wuñ à la kundo nyà ciñwòn u tula eti dukunzi nyà yegun o, nàjì u jin sîsi ebo ciñwòn o nà, 24 wunga yi yitsò, nàjì u yi be nà mà, u yi tataçin Yahudizi o gbaugì à, ama to tataçin Ezra 'zì katizi o mà? 25 Kendona u ga nimi litafi Hosia o nà, gá,

Mi à yi nàna eza mizi nàjì jin eza mizi le à nà;
To nwi ezaciñcinci, nà a ciñ le a nà.

26 U mà gá áfe, nya 'bà nà a gá ya a nà, gá, Ye yi eza mizi à nà,

Baga à à yi a egizi nya Sokorayideci o.

27 To Isaiah kpogun şarşayı nya Israel, ci ga, Wuñ ayike bibà nya egizi nya Israel yi ke jikana nya edusa nà, u yi tukungi nà kenà, nà a à boyà nà:

28 gamaši Tsoci à la ega u şe eti yize o, ci la u jin zo, ci la u ba edaga o. 29 To, kendona Isaiah gá bedzo nà, gá,

Kaga Tsoci nya Ezra kamà la egi lugwa ya yi à,

Yi áže ke Sodom nà, yi gá ájin ke Gomora nà.

30 Ke yi à gá ganci o? Ezra 'zì katizi nàzì lamitu eli gasikiya à nà, a be tso eli gasikiya, wuñcín yi eli gasikiya nà yi nyà iyikpe nà: 31 ama Israel nà élamitu ataura nyà eli gasikiya nà, a tso ataura

wuñçin a.

32 Ebokinyabo? Ebo nà a wa u e be yiakpe nyi à nà, ama ke be etunzi nyi nà. A cín bici ebà takuñbicicin o; 33 kendonà a ka u dà litafi o nà, gá? Ciñle, mi la takuñbicicin to takuñkiñi cici nimi Zaion o:

To eza nà yakpe u nà wuñ à suñzuñye à.

10 YEGIZI, nyagbanbiba nya mi to wuwa nyà mi lo 'bà Soko yi ebo a bo, nà a à de biboya nà. 2 Gama mi jìn eri ya a ke a de kokari lo 'bà Soko nà, ama u dà yeko nyà kpikpe bo à. 3 Gàmà dàgà nà a kpe eli gásikiya nya Soko ye à nà, a ci èwa bá a la nyà atso gikinmi nà, a la nimi a gba ya eli gasikiya nyà Soko à. 4 Gamaşı Kristi yi ezoba nyà ataura lo 'bà eli gásikiya ya eza ndondo na gá áyakpe nà. 5 Gamaşı Musa ka rubutu, ga, eza nà élotun eli gásikiya nà dà be ataura nyi nà wuñ à de rayi be u nyi. 6 Ama eli gasikiya nà yì nyà yiakpe nà wuñ ègagà aminga, ga, Ga gaga dà nyagban wo bo ma, ga, Ze à gun 'fin lo şamà o? (wuñçin yi, nà a à la Kristi cín nà:) 7 ko, Ze à cín lo guşé o? (wuñçin yi, nà a à la Kristi wa dzun nimi ezatsutsuciñi o nà.) 8 Ama ke wúñçin ègagà na o? Ega átsoba we nimi misuñ wo bo, to nimi nyagban wo bo: wuncin yi ega nyà yiakpe, na yi ejin wazun na: 9 wuñ ayike wo gá ye be misuñ we nyi ke Jesu yi Tsoci nà, wo ci yakpe nimi nyagban wo bo ke Soko la u da kinññ re nimi èkucizi o nà, a à bo we ya: 10 gamaşı be nyagban nyi acin eza wangì èyakpe hari be eli gásikiya nyi, to be misuñ nyi acin a gomi lo 'bà biboya o. 11 Gamaşı rubutu liliçi ga, Eza ndondo nà à yakpe u nà wuñ à suñzuñye à.

12 Gamaşı erikpe ndondo dà bo tataciñ Yahudi be Hellenici nyi à: gamaşı Tsoci gá yi Tsoci nyà kpata, ci ètwaria ya eza kpata nà tuñ u ye nà: 13 gama, Eza ndondo nà à tuñ kaye Tsoci ye nà, a à bò u ya.

14 Kanga gancin, ke a à tata a ci tuñ wuñ nà a la yakpe à nà ye o? to ke a à tata a ci yakpe wuñ nà a la wo ega wuñ à nà o? to ke a à tata a ci wo nà o, kaba wazunjinci dà bo à, 15 to ke a à tata a ci jìn wazun nà o, àfè nà a tuñ a tuñ nà o? kendonà a ka u dà litafi o nà, gá,

Bici nyà eza nazi èla labara wangì nya enya wangizi be nà, a ge re!

16 Ama u yi eza kpata nà şitukpa wo labari wangì nà à. Gamaşı Isaiah ga, Tsoci, ze goga yi o? 17 Acinga yiakpe èbe bè egawo nyi, egawo mà bè ega nyi nyà Kristi o. 18 Ama mi gá, A wo à? Akika, gásikiya,

Labari a dzun be da kin ndondo,
Ega a mà da hari nugunzi nyà yize.

19 Ama mi gá, Israel kpe à? Mafari bedzo Musa gá,

Mi à ga ye sun hari be nyagbañla nyi be eza nnyi nazi yì eza kintsozi à nà.

To be eza kintsozi nyi nazi de yemà à nà, mi à la ye jìn fuşí.

20 Isaiah ma tu nyagban saranyi, u ci ga,

Eza nazi wa mi be à nà, a be 'à mi de;

Mi mà átula ya eza nazi gbingà mi à nà.

21 Ama nya Israel, u ga, Efo gunguru mi la egwa mizi ta ya eganavocizi to emigbocizi.

11 MI èga, ga, Mgbà Soko la eza uzi ce ya?
Soko à ye à. Gamaşı mitso ma yi Israeli, 2

nya egí Ibrahimà, nyà eti nya Benjamin. 2

Soko la eza uzi nazi u kpeye si bo nà ce ya à. Kaşin ye kpe 'nyà nà rubutu liliçi ga nya Elijah nà à? kendonà u tà Soko gwa eti Israel o nà, ga, 3 Tsoci, a la anabi wezi wu, a mà la enyazunba wezi gbiñ zizi: mi gbangi ke dà bo, a mà èwa rayi mi. 4 Ama ke Soko ga nà u ze u ga nà o? Mi de bagi gbotà be kpotsun nyi ke dà bo ya mitso, nazi la kukura ya Bal à nà. 5 To acinga bè kami nà da anà nyi mà, tukungi nà ke nà dà bo kendonà tsitsa nà dà nimi manà o nà yi nà. 6 Ama wuñ ayike u yi be manà nyi nà, u yi be etunzi nyi be à: kaciñ à, manà u jìn manà be à. 7 Ke dà bo gancin o? Enya nà Israel èwa nà, u de wuñ à, ama ezatsitsaciñi de u, ama eza nazi ke nà a gbo nyagban ka: 8 kendonà a ka u dà litafi o nà, ga, Soko ya a ruhu nyà yigbeta, to eye nazi le 'bà ye à nà, to tukpa nazi wo 'gà à nà, hari be nyinà nyi.

9 Dawuda mà ga,

Lugwa esako a bé áže eko to tangi,
To enyabicicin, to gbatawo ya a:

10 Lugwa eye azi be aze ziko, ebo a ga le 'bà ye
má,
A ci la zuñma azi yakpe ka ndondo.

11 Mi èga, gá, Mgba a ci bici ná a gá áníkin ná?
Soko a ye à: ama be kiñni a nyi biboya tuñ 'bà Eza
'zi katizi o, ebo a là nyagbán. 12 Gáma wuñ ayike
kiñni a yì dukiya nyá yiye ná, to asara a yì dukiya
nya Eza 'zi katizi ná; bele siše a ná dokun ná
sunkun?

13 Ama mi ègaga ya ye názi yi Eza 'zi katizi ná.
Daga ná mi yi tuñci lo 'bà Eza 'zi katizi ná, mi èla
etun wuñwun nyá mi wóncin: 14 wuñ ayike be enya
ndondo nyí mi à la eza názi yi dñgi miñi ná là
nyagbán ná, ná mi à la sañi a boyá ná. 15 Gámaşı
wuñ ayike ciceya nyá a yì giaria nyá yiye ná, ke
gugo a à fe fe ná o, afe rayi nimi ezatsutsucizi o? 16
Wuñ ayike mañari nyá kámá yi liliç ná, acinga
gunguru u yi o: to wuñ ayike gbere yi liliç ná,
acinga gwalagizi yi o. 17 Ama wuñ ayike a la sañi
nyá gwalagizi ba ya ná, a ci la we ná yi cibgán esia
nyá lati fiñ keba be a nyi ná, we ci áze gugoci be a
nyi nimi gbere to nyá emi nya cibgán esia ná; 18 wo
gá ta ciñwoñ eti gwalagizi o ma: ama wuñ ayike wo
gá ta ciñwoñ ná e we èla gbere a, gbere ela wo la.
19 We à ga, ga, A la gwalagizi ba ya ná a à la mi fiñ
keba ná. 20 To u ge; ciñcioño nyá yiyakpe a la a ba
ya o, wo má ègikinni be yiyakpe we nyi. Wo ga
wogi má, ama sunða: 21 gámaşı kágá Soko de
yegun eti cibgán gwalagizi názi yi gboró ná bo à,
wuñ à de yegun eti wo bo à. 22 Ciñ eli wangí to fuñi
nya Soko le: fuñi u ta eti ezañi o názi áníkin ná; ama
eli wangí nya Soko dá be we nyi, wuñ ayike wo gá
gikinni nimi eli wangí u bo ná: kaciñ à, wuñ à la wo
ba ya má. 23 To atso má, kágá a gikinni nimi
ciñcioño nyá yiyakpe a bo à, wuñ à la a fiñ keba:
gáma Soko de yiko ná wuñ à fiñ a keba be ná. 24
Gáma wuñ ayike u la wo ba nimi cibgán esia o ná
zízi u yi nyá lati ná, u ci la wo fiñ keba be cibgán
esia wangí nyi, wuñcín má ákperi be zízi nyi: bele
ná dokun gá ná, wuñ à la eza nánañi názi yi
gwalagizi gboró ná fiñ keba be cibgán esia nyi nyá
atso ná o? 25 Gámaşı yegizì, mi wa ga ye ga kpe
enyasusoci nána ye má à, ebo ye ga gbán ya nimi

yetso o má, ke nyagbán kagbo áciñ dá Israel sañi o
ná, hari siše nyá Eza 'zi katizi à gadà; 26 acinga
Israel kpata a de biboya o: kendona a ka u dà litafi o
ná, ga,

Zabolugwa à dzuñ be nimi Zaion o;

Wuñ à la eli dede nyá ya daga ebà Yakubu o:

27 Alikawoli nyá mi be a nyi dñaná, Kami ná mi
gá lá lefi azi ku ya ná. 28 Ebà labari wangí o, a yì
mákirizi ebo ye bo: ama ebà tsitsa o, a yì
ezaciñciñi ebo ndakozi o. 29 Gámaşı eriatwaži to
yiyyi nyá Soko a yì be baze nyi à. 30 Gámaşı
kendona ye goga Soko le à ná, ama gbani wuñ ègun
ye ye ebo ninávo nyá a bo ná, 31 acinga gbani má
eza nánañi goga à, ebo be eye nyi ná u gun ye ná,
atso gbani má à de yegun go. 32 Gámaşı Soko la
ye ko tsu ba eza kpata dá nimi ninávo o, ná wuñ à
gun 'za kapta ye ná.

33 Dukiya nyá Soko, to yemá u to kpkpè u, u sidú
re! sıriya uzi ye kpeye à re, to ekpa uzi má ye gba à!

34 Gámaşı ze kpe wuña nya Tsoci ye o? kañin, ze
jin u şıawura o? 35 kañin, ze ka 'nyá nyi la ya u
bedzo, u ci à be ga wuñ o? 36 Gámaşı be u nyi, to
nimi u bo, to ebo u bo, enya ndondo dá bo. Ciñwoñ
da bo ya u hari lo. Ami.

12 EBOGABO yegizì, mi èta ye gwa ebo
yegunzi nyá Soko o, ye la náka cibgán yezi
jin sadaka na de rayi, ci yi liliç, ci yi
enyagugoci eye Soko o ná, wuñcín yi gbgiba na go
ye nyi ná. 2 Ye ga la nimi ye sá kamí ná da aná má:
ama ye gá ázéba be yiyejìn nyi nyá wuña ye, ná ye
à de dede nyá wuña nya Soko ná, ke u yi enya
wangí to gugoci to gunçuci ná.

3 Gámaşı be maña nyi ná a ya mi ná, mi èga ya eza
ndondo nimi ye bo, ga, u ga kpaye nyá wuñtso go
yekpa wangí ga má; ama u wóñ nimi u da be yekpa
uzi nyi, kendona Soko dá tsuñwoñ nyá yiyakpe ya
eza ndondo kakanyi ná. 4 Gámaşı kendona yi de
baguñbaguñi dokun nimi náka cibgán nini o ná, to
kendona baguñbaguñi kpata de etun nini à ná: 5
acinga yitso má, názi dokun ná, yi náka cibgán nini
nimi Kristi o, yi má yi baguñbaguñi nyá dozi. 6
Daga ná yi de eriatwaži titititi gängani be maña nyi

na a la ya yi na, ko nyà egalaşì, lugwa yi la ega sişi kendonà yi yakpe yi yi na; 7 ko etun Soko, yi la nimi yi da etun yi bo; wuñ na èwu ezazi 'gà na u la nimi u dà egawu u bo; 8 wuñ na èbe eza nyagbanwu na, u la nimi u da nyagbanwu u bo; wuñ na ètwaria na, u ga twaria be nyabotà nyi mä; wuñ na jin yikuñci na, u jin u be kokarı nyi, wuñ na guñ 'za ye na, u gun u ye be ninma nyi. 9 Ye ga lugwa ciñciñ nyà ye fe manafiki mä. Na enyà dede vo; lagwasun enyà wangí. 10 Ebo eyeda nyà yegizi o ye yebo dozi; ebo ledabi o ye la ciñ wöñ ya dozi; 11 ebo kokarı o ye ga jin kafu mä; ye wona nimi ruhu o; ye wun Tsoci; 12 ye mañin be yetu nyi; ye jin hankuri nimi wala o; ye fe jin kokarı be aduwajin nyi; 13 enyà nazi pà eza liliçizi na ye la ya a; ye dinya be egasi nyi. 14 Eza nazi ga ye sun na ye ya a alubarika; ya a alubarika, ga bo a mi mä. 15 Ye mañin gani be a nyi nazi mañin na; ye tigi gani be a nyi nazi tigi na. 16 Ye la nyagban jin nini be dozi nyi. Ga la nyagban yezi da egiwo mä, ama ye la nimi ye gbà be a nyi nazi ágbà na. Ye ga gbán ya nimi yetso o mä. 17 Ga la enya dede ga enya dede ya eza ndondo mä. Ye tswa nimi ye na eli yezi a da gboro eye ezazi o kpata na. 18 Wuñ ayike ye jin u wo na, kendonà ebade nyà ye yi na, ye fedun şanyi be eza kpata nyi. 19 Eza ciñciñci, ga gá eza ndondo gba ya nimi yetso o mä, ama ye yaba ya fuşì: gaması a ka u dà litafi o, ga, Tsoci ga, Mi wun egbaga o; mi gá à wo gbata o. 20 Ama wun ayike makìri we ègunmüdaña, wo ya u enya gi; nuwöñ gá èwo u, wo ya u fin: gaması na wo jin acinga na, we à ku ena cikara kpe 'ti u bo. Ga lugwa enyà dede za ye kpe mä, ama la enyà wangí za enyà dede kpe.

13 LUGWA eza ndondo la nimi u gba ya eza nazi wun yikuñci na: gaması yikuñci ndondo dà bo à, afe be yiko nyi nyà Soko; to eza nazi wuñ yikuñci na, Soko la a şishi. 2 Ebogabo eza na yikuñci vo na, u na gami nyà Soko vo: to eza nazi navo na şiriya à wöñ a. 3 Gaması eza nazi wuñ yikuñci na a sun zezi ejin enya wangí na dà à, sayi zezi ejin enyà dede na. Mgba we èwa ga we à sunđa yikuñci à? jin enyà na yi wangí

na, kanga we à de gawamà bë u nyi: 4 Gamaşı wungá yi ezawunuñcì nyà Soko ya we ebo wangí o. Ama wuñ ayike wo gá jiñ enyà dede na, wo sunđa: gaması wun èla ebiko banza bo à; gama wunga yi ezawunuñcì nyà Soko, ebgagaci ebo fuşì o ya eza nazi ejin enyà dede na. 5 Ebogabo u yi tile na ye à la nimi ye gbà na, e kaþo ebo fuşì o gbaugì à, ama to ebo aniya o ma. 6 Ebo wuncin mä ye èta 'du o; gaması a yi ezawunuñcì nyà etun Soko, a ci èla 'ye dà etun nana ka ndondo. 7 Ye la alali nyà eza ndondo yà u: ewodu ya zezi wuñ ewodu na; ewofita ya zezi wuñ ewofita na; edasun ya zezi wuñ edasun na: kunkun ya zezi wuñ ciñwön na. 8 Ye ga gi eza ndondo gbatà mä, sayi ye yebo dozi: gaması eza na yebo ezabaci u na u se gami ani. 9 Gamaşı nana--Wo ga danyacı mä, Wo ga wu 'za mä, Wo ga yi 'nyä mä, Wo ga jin kodarı mä, to wuñ ayike gami ndoci dà bo na, wuñ ákeba dà nimi ega nana o, ga. We à yebo ezabaci we ke nimi wotso o na. 10 Boye jin egün ndondo ya ezabaci wuñ à: ebogabo boye yi şise nyà gami o.

11 To nana, daga na yi kpe kami ye na, ke kami águn saranyi na ye à sale na; gaması gbanı biboya átsoba yi ga kami na yi ka nyi yakpe na. 12 Nà eyesi na wuñ ágaka saranyi, ebatın átsoba: ebogabo lugwa yi la etunzi nyà baziko ya, yi ci ku èwò nyankpa nyà bayetin fa. 13 Lugwa yi dazà be eli gaşikiya nyi, ke be yigidi nyi na; u yi be anasewa nyi à, u mä yi be nuwöñ nyi à, u yi be fadata nyi à, ko be eli bamvogi nyi à, u mä yi be ewunsun nyi à, ko be nyagbanla nyi à. 14 Ama ye la Tsoci Jesu Kristi fa, ye ga jin yeko ndondo ya nañak cigban na ye à gba zarába lefi uzi na mä.

14 AMA eza na yi bolanci nimi iyakpe o na, ye go u, ama u yi ebo emigbo nyà yekpazi bo à. 2 Eza nini de iyakpe na wuñ à gi enyà ndondo na: ama eza na yi bolanci na wuñ ègi finizi. 3 Ga lugwa eza na ègi 'nyä na la wuñ na ègi 'nyä à na gbaye ma; to ga lugwa eza na ègi 'nyä à na la wuñ na ègi 'nyä na jin şiriya mä: gaması Soko gö u ani. 4 Ze we yi o na ejin wuzi nyà eza ndoci şiriya na o? ebà tsoci u bo wuñ ègikinpi ko ènikiñ o.

Akika, a a la u gikiñni; gamaşı Tsoci de yiko ná wun à la u gikiñni ná.

5 Eza nini èla ciñwɔn ya efo nini gá efo ndoci: eza ndoci ela ciñwɔn ya efozi kpata gangani. Lugwa eza ndondo de akika u be wuwa u nyi. 6 Eza ná èdasa efo ná, wuñ èdà u sá ya Tsoci: to eza ná ègi 'nyá na, wuñ ègi 'nyá ya Tsoci, gamaşı wuñ èjin yebo ya Soko; to eza na ègi 'nyá à na, ebà Tsoci o wun ègi 'nyá à, u mä èjin yebo yá Soko. 7 Gamaşı eza ndondo nimi yi bo dà bo ya wuñtso gbaugi à, to eza ndondo tsu ya wuñtso gbaugi à. 8 Gama ko yí dà bo, yi dà bo ya Tsoci; ko yi tsu, yi tsu ya Tsoci: ebogabo ko yí dà bo, ko yi tsu, yi yi nyá Tsoci.

9 Gamaşı ebo wuncin o Kristi tsu, ci de rayi be, ná u gá áze Tsoci nyá ezatsutsucizi to nyá rayidecizi ná gubaba. 10 Ama we, ebokinyabo we èjin yegi we siriya o? to we be, ebokinyabo we ègba yegi we ye o? gamaşı yi kpata à be gikiñni yita èsa siriya nyá Soko o. 11 Gama a ka dà litafi o, ga,

Tsoci gá, hari be rayi mi nyi, vokpa ndondo a kukura ya mi,

To gintara ndondo à kin Soko.

12 Acinga eza ndondo nimi yi bo à be ta nyá wuñtso ya Soko o. 13 Ebogabo yi ga jin dozi siriya be mä: ama gomaga ye jin siriya be nñanä nyi, gá, eza ndondo ga la enyabicicin dà yeko nyá yegi u bo mä, ko ebakinni mä, 14 Mi kpe, mi ma éya u gasikiya nimi Tsoci Jesu o, ke enya ndondo be nimi u nyi de sikà ná à: afe ya eza ná èro u enya şikà ná, wuncin yi şikà ebà u bo. 15 Gamaşı wuñ ayike ebo enyagici wo bo yegi we ányi nyagban ná, we èdasa dà nimi ciñciñ o be à. Eza ná Kristi tsu ebo u bo ná, wo ga la u gbiñ be enyagici we nyi mä. 16 Ga lugwa a la mawo ye gaga dede mä: 17 gamaşı muliki nyá Soko u yi gigi to finfin à, ama eli gasikiya, to lafiya, to niñmä nimi Ruhu Lilici o. 18 Gamaşı eza na èwùn Kristi nimi wuncin o ná, wuñ èba Soko saranyi, u mä ède yeda ebà eza wangizi o. 19 Acinga mä lugwa yi lamitu enya nazi yi nyá lafiya ná, to enya nazi yi à be dozi kagbo ná. 20 Ga la etuñ nyá Soko gbiñ ya ebo enyagici o mä. Enya kpata yi lilici; ama enya dede u yi o yá eza ga ná ègi 'nyá be bicicin nyi ná. 21 U ge ná wo ga gi nákà ná mä, ko wo ga

fiñ wain mä, ko wo ga jin enya ndondo mä ná èla yegi we ciñ bici ná mä. 22 Yiyakpe ná wo de ná, wo lagwasuñ u ya nimi wotso yita Soko o. Mawo dà be eza gá nyi ná èjin nimi u siriya à ná be enya gá nyi ná u jin yeda benyi ná. 23 Ama eza ná èjin gaganyi ci ègi 'nyá ná, a a jin u siriya, gama wuñ ègi 'nyá be yiyakpe nyi à; to enya ndondo ná yi be yiyakpe nyi à ná, u yi lefi.

15 GBANI aná, u yi etuñ yi, yi nazi gboka ná, ná yi à la bola nyá bolancizi ná, u yi ná yi à jin enya ná à ba nimi yitso o ná à.

2 Lugwa eza ndondo nimi yi bo jin enya ná ba emilegunci u be enya ná yi wangí nyi ná, ebo kagbo be o. 3 Gamaşı Kristi jin enya ná ba nimi wuñtso o ná à; ama, kendonà a ka u dà litafi o ná, gá. Enyigazi nyá eza nazi gá wo nyi ná a da be eti mi. 4 Gamaşı rubutu kpata ná a ka le ná, a ka u ná yi à de kpikpe ná, ebo be hankuri nyi to be nyagbanfa nyi nyá rubutu liliç i, yi à de yetu. 5 Gbani aná, Soko nyá hankuri to nyá nyagbanfa u ya ye yeda ná ye à de nyagban nini be dozi nyi ná, kendonà Kristi Jesu ga ná: 6 ná ye à la ciñwɔn ya Soko to Nda nya Tsoci yi Jesu Kristi be nyagban nini nyi to be misün nini nyi ná. 7 Ebogabo ye go dozi, kendonà Kristi go ye ná mä, ebo ciñwɔn nyá Soko o. 8 Gamaşı mi gá, Kristi áze ezawúñwuñci ya ebazuncizi ebo gasikiya nyá Soko o, ná wuñ à la alikawolizi gboka ná a jin be ñdakozi nyi ná, 9 to ná Eza 'zi katizi à la Soko wöñcini ebo yeguñ u bo ná; kendonà a ka u dà litafi o ná, ga.

Ebogabo mi à kin we tataciñ Eza 'zi katizi o, Mi à koni ya kaye we.

10 U mä gá be, gá, Ye eza 'zi katizi, ye maniñ be eza uzi nyi.

11 U mä gá, Ye kin Tsoci, ye Eza 'zi katizi kpata;

Lugwa eza kpata kin u.

12 Isaiah mä gá, Gbere nyá Jese à dà bo,
To wuñ ná à nákìñ gi 'tsu ya Eza 'zi katizi ná;
Wunga Eza 'zi katizi à la yetu o.

13 Gbani aná, Soko nyá yetu u la ye se be niñmä nyi to be mawo nyi kpata ebo yiyakpe o, ná ye à de yetu na ga ná be kagbo nyi nyá Ruhu Lilici ná.

14 To mitso mā èya ega wuncin nya ye gäsikiya yegi mizi, ke yetso áše be eli wangí nyi nā, ye mā áše be kpikpe nyi kpata, ye mā jin u wo nā ye a pa dozi tukpa nā. 15 Ama mī éka ega ya ye be nyagbanju nyi nā ga nā, ke be ega nini nyi mi épia ye tukpa be nā, ebo manq o nā Soko ya mi nā, 16 nā mi à jin ezawunwuñci nya Kristi Jesu lo 'bà Eza 'zì katizi nā, mi ci èwun 'zazi nimi labari wangí nya Soko o, ebo sadaka nya Eza 'zì katizi o, wuñ a fe fugoci ci áli be Ruhu Lilici nyi. 17 Ebogabo mi de ciñwoñta nya mi nimi Kristi Jesu o be enyazi nyi nazi yì nya Soko nā. 18 Gamaşı mi à kara gaga enya ndocizi à, afe enyä gazi nazi Kristi jin be mi nyi nā, ebo gbigba nya Eza 'zì katizi o, be ega nyi to be etuñ nyi, 19 be kabgo nyi nya erizi to enya yekazi, be kagbo nyi nya Ruhu Lilici; acinga mi jin wazun kpata labari wangí nya Kristi tuñ daga Jerusalem o, to kapa uži, hari da llirikum o; 20 akika, kodarı mi dana, miñ jin wazun labari wangí acin, u yi 'bà nā a de labari kaye Kristi ani nā à, ebo min ga tu 'bà ta 'ti kinşı nya eza ndoci o mā; 21 ama, kendonā a ka u ñatiñ o nā, ga,

Eza naži labari u la tuñ 'bà a à nā, a à leye,
To eza naži la wo à nā, a à kpe.

22 Ebo wuñciñ o mā, kami dokuñ a la mi kà, nā mi à be 'bà ye nā: 23 ama gbani, dagañ na ebà dà bo ya mi be nimi naru nañazi bo à nā, to dagañ na mi de wuwa nā mi à be 'bà ye eya anazi dokun nā, 24 kami ndondo na mi gá da Ispania nā (gamaşı mi ètuye na mi à le ye ye nimi eza nyi mi bo nā, to nā ye à yi mi lo baga nā, wuñ ayike mi à woma be ye nyi degi bedzo nā)- 25 ama gbani, mi ga, mi èda Jerusalem, na mi à wuñ eza lilicizi nā. 26 Gamaşı u ba ezazi nya Masidonia to nya Akaiya nā a à ta enya ndoci ebo talakazi nya eza lilicizi naži da Jerusalem o nā. 27 Akika, a jin nañä ge; a yi gbataci azi. Gamaşı wuñ ayike Eza 'zì katizi áze keba nimi enya ruhu aži o nā, a gi a gbata nā a à lotun ya a nimi enya nañazi o nā. 28 Ebogabo kami nā mi gá sajin be nañä nyi nā, mi ci la anfani nañä gunmi ya a nā, mi à gogá ebà ye bo da Ispania.

29 Mi mā kpega, kami nā mi gá be 'bà ye nā, mi a be be şise nyi nya alubarika nya Kristi. 30 Gbani, yegizi, mi èta ye gwa, be Tsoci yi Jesu Kristi nyi, to be ciñciñ nyi nya Ruhu, ye dinyi gani be mi nyi nimi aduwa yezi o ya Soko ebo mi bo; 31 nā wuñ à bo mi ya be a nyi naži ègoga à nā nimi Judia o, to nā etuñ wuñwun nya mi nā mi de ya Jerusalem nā, u gá áfe gugoci ebà eza lilicizi o; 32 nā mi à be 'bà ye be ninmä nyi be wuwa nya Soko nā, mi ci fa bë ye nyi. 33 Gbani anā, Soko nya lafiyà u ña gani be ye nyi kpata. Ami.

16 MI èkin Fibi yegi nyizagi yi ya ye, wuñ na yi ezawunwuñci nya enā lilicizi nā ña

Kenkria o nā: 2 ebo ye go u ebo Tsoci o, nā à go eza lilicizi nyi nā, to nā ye à bà u jin re nimi enyä ndondo o nā pà u ebà ye bo nā: gamaşı wutso ègo jin ya eza kama, to ya mitso mā. 3 Sa Priska to Akwila mi, etuñloçi 'zabaci miñ nimi Kristi Jesu o, 4 eza naži to kpatsuñ a cici ebo rayi mi bo nā; e kalo mi gbangi èjin yebo yà a à, ama to enā lilicizi kpata nya Eza 'zì katizi: 5 to sa enā lilicizi mi nā ña emi a bo nā. Sa Ipenitus mi ezaciñciñ mi, wuñ nā yi eza mañari nya Eşia ya Kristi nā. 6 Sa Mariyamu mi, wuñ na lotun şaranyi ebo ye bo nā. 7 Sa Andronikus to Junias mi, dangi mizi, to kata zikodaci ezabaci mizi, naži átula nimi tuncizi o nā, to naži ña nimi Kristi o ké mi nā. 8 Sa Ampliatus mi ezaciñciñ mi nimi Tsoci o. 9 Sa Urbanus mi etuñloçi ezabaci yi nimi Kristi o, to Istakis ezaciñciñ mi. 10 Sa Apelis mi eza ña de yeda nimi Kristi o nā. Sa a mi naži yi nya emi nya Aristobulus nā. 11 Sa Herodion mi dangi mi. Sa eza 'mizi nya Narsisus mi, naži ña nimi Tsoci o nā. 12 Sa Traifina to Traifosa mi, naži ñelotun nimi Tsoci o nā. Sa Parsis mi ezaciñciñ, na lotun dokun nimi Tsoci o nā. 13 Sa Rufus mi ezatsitsaci nimi Tsoci o, to ñna u to nya mi. 14 Sa Asinkritus mi to Flegon, to Hermis, to Patrobas, to Hermas, to yegizi naži ña gani be a nyi nā. 15 Sa Filologus mi to Julia, to Nirius to yegi nyizagi u, to Olimpas, to eza lilicizi kpata naži ña gani be a nyi nā. 16 Sa dozi mi be emi ña dozi lilici nyi.

Ena lilici kpata nya Kristi sa ye mi. 17 Gbani anã, mi èta ye gwa, yegizi, ye fe tswa eza nazi èla giga be dozi nyi, to ebabicinginzi bë dà tatacin ye bo nã, na yi gangani à na be kpkpe nyi nã ye be kpeye na: ye ci kegà be a nyi. 18 Gamà dozi eza wuncizi a èwuñ Tsoci yi Kristi à, ama sayi gbako atso; to be egà a nyi nã mä nã, to ega wangi azi, a èta nyagbañ nya zezi kpe enya dede ye à na. 19 Gamasi gbigba nya ye da be 'bà eza wangizi kpata. Ebogabo mi èmanin ebo ye bo: ama mi wa ga ye fe yemadeci ebà enya na yi wangi o nã, ye ci fe rakpe ebà enya na yi dede o nã. 20 To Soko nya lafiya à la Setan ba ya tako bici ye bo tosi. Manà nya Tsoci yi Jesu Kristi u dà gani be ye nyi. 21 Timoti etuñloci ezabaci mi èsa ye mi, to Lusius to Jeson to

Sosipater, dangi mizi. 22 Mi Tertius, na ka wosika nana na èsa ye mi nimi Tsoci o. 23 Geyus na go mi 'ga, to ena lilici kpata na èsa ye mi. Erastus edunbacaci nya ezi èsa ye mi, to Kwartus na yi yegi na. 24 Maña nya Tsoci yi Jesu Kristi u dà gani be ye nyi kpata. Ami. 25 Gbani anã, ya 'za na de kagbo na wun à la ye gikinni kendona labari wangi nya mi ga na, to wazun nya Jesu Kristi, kendona eyékpé nya enyasusoci na áso sanyi tuñ daga kami mafari mafarizi o yi na, 26 ama gbani wuñ átula, a ci la u kpéyé ya eza kinzi kpata be rubutu liliçizi nya anabizi nyi, kendona gami nya Soko Dambodaci yi na. lo 'bà gbigba nya iyakpe; 27 ciñwòn u dà bo ya Soko nini kete na wuñ yemà nã be egwa nyi nya Jesu Kristi hari lo. Ami.

WOSIKA MAFARI NYA PAUL NA YI TUNCI NA LO 'BA KORINTICIZI

1 PAUL, na a yi be jin tuñci nya Jesu Kristi be wuña nyi nya Soko na, to Sostenis yegi yi, èka wosika nana 2 lo 'bà ena lilici nya Soko na dà Korinti o nã, wuncin yi eza gazi nazi ali nimi Kristi Jesu o nã, nazi a yi be jin eza liliçizi na, gani be eza kpata nya nazi ètuñ kaye nya Tsoci yi Jesu Kristi ye 'bà ndondo na, Tsoci a to nyi yi mä: 3 Maña u dà be ye nyi to lafiya daga 'bà Soko Nda yi to Tsoci Jesu Kristi o. 4 Mi jin yebo Soko mi ka ndondo ebo ye bo, ebo manà nya Soko o nã a la ya ye nimi Kristi Jesu o nã; 5 ebo nã ye de alubarika be enya ndondo nyi nimi u bo nã, nimi egaga to kpkpe kpata o; 6 gangani kendona eri nya Kristi ágboka nimi ye bo na: 7 acinga ye ágbà eriatwa ndondo à; ye ci èka elatu nya Tsoci yi Jesu Kristi o; 8 wuñ nã à la ye gboka hari be ezoba nyi nã, ebo ye ga fe bambe lefi nyi nimi efo nya Tsoci yi Jesu Kristi o. 9 Soko de amiñci, u mä yi be egwa u nyi nã a yi ye be lo

emapà nya Egi u Jesu Kristi Tsoci yi nã. 10 Gbani, mi èta ye gwa, yegizi, ebo kaye nya Tsoci yi Jesu Kristi o, na ye kpata à gagà nini na, to na giga ndondo à dà tatacin ye bo à nã; ama na ye gá ákeba be dozi nyi be wuwa nini to yekpa nini nyi nã. 11 Gamà, yegi mizi, ezazi nazi yi nya emi Kloï na a wunyà ya mi nya ye, ke egamigbozi dà tatacin ye bo nã. 12 Enya na mi ega nã danà, eza ndondo nimi ye bo èga, ga, Mi yi nya Paul; to mi yi nya Apolos; mi yi nya Sifas; to mi yi nya Kristi. 13 Mgbà Kristi ágafi? A la Paul kà ba ebu o ebo ye bo? kasin à jin ye baptisim nimi kaye nya Paul o? 14 Mi jin yebo Soko na mi jin eza ndondo nimi ye bo baptisim à na, afe Krispus to Geyus; 15 ebo ezà ndondo à be gá, ga, mi jin ye baptisim nimi kaye mi bo mä. 16 Mi mä jin eza 'mizi nya Istifanas baptisim: ama zuñma wuncin o, ko mi jin eza ndoci baptisim be mi kpe à. 17 Gamà Kristi tuñ mi tuñ da jin baptisim à, ama na

mi à jiŋ wazun labari wangí na: u yi be yemá nyá nya ega à, ebo ebu nyá Kristi bé áže banza mä. 18 Gama ega nyá ebu yi enyá dagi ebà zezi èya ná bo: ama eba yi bo názi wuŋ ébo ya ná u yi kagbo nyá Soko, 19 Gama a ka u dà litafi o, ga,

Mi à la yemá nyá yemadecizi gbin,

Mi à la egban nyá egbandecizi navo.

20 Babo yemadeci dà o? babo rubutukaci dà o? babo emigboci nyá kami nána dà o? yega Soko la yemá nyá yiye ze enyá dagi ani à? 21 Gama tuŋ daga ná yiye be yemá u nyi, nimi yemá nyá Soko o, be kpe Soko ye à ná, u ba Soko nyasasanýi ná wuŋ à bo ezazi ya názi yakpe be enyá dagi nyi nyá wazunjín ná. 22 Gama Yahudizi èwa erizi, Hellenicizi mä èwa yemá za; 23 ama yi ejin wazun Kristi ná a ka ba ebu o ná, eba Yahudizi o u yi enya biciciñ, to ebà Hellenicizi o u yi enyá dagi; 24 ama ebà a bo názi a yi be ná, Yahudizi to Hellenicizi 'za gubaba, Kristi yi kagbo nyá Soko to yemá nyá Soko. 25 Gama enyá dagi nyá Soko de yemá ga eza wangizi, to enyá bolanci nyá Soko gboka ga eza wangizi. 26 Gama, yegizi, ye ciŋ yiyyi nyá ye le, ke wuŋ éyi eza dokun názi de yemá nyá eza wangizi ná à, ko eza dokun nyá kagbocizi à, ko eza dokun nyá ciŋwöncizi à: 27 ama Soko tsa enyá dagizi nyá yiye, ná wun à la eza názi yi yemadecizi ná suŋsunye ná; Soko mä tsa enyá bolancizi nyá yiye, ná wuŋ a la enyá názi gboka ná sunzunye ná; 28 to enya názi de ciŋwöncizi à, to enyá názi a gbaye ná, Soko tsa a tsá, akika, to enyá názi dà bo à ná, ná wun à la enyá názi dà bo ná ze banza ná: 29 ebo 'za wangí ndondo ga ta ciŋwönci yita Soko o mä. 30 Ama nyá nwi ye yi o nimi Kristi Jesu o, ná áže yemá ya yi daga eba Soko o ná, to eli gasikiya to eli lilici, to wuzisa: 31 ebo, kandoná a ka u dà litafi o ná, ga, Eza ná à ta ciŋwönci ná, lugwa u ta ciŋwönci nimi Tsoci o.

2 TO mitso, yegizi, kami ná mi be 'bà ye ná, mi be be ega nyi na ázakpe ná à, ko be yema nyi à, ná mi à ta enyásusoci nyá Soko ya ye ná à.

2 Gama mi jiŋ şiawura gá, mi à kpe enyá ndondo ye

tataciñ ye bo à, afe Jesu Kristi, wuŋ ná a ká ba ebu o ná. 3 Mi mä dà gani be ye nyi be bola nyi, to be dásun nyi, to be nákakun nyi dokun. 4 Ega mi to wazunjín nyá mi u yi be gá bolobolo nyi nyá yemá à, ama be eri nyi nyá Ruhu to nyá kagbo: 5 ebo yiyyakpe nyi ye u ga dà nimi yemá nyá eza wangizi o mä, ama nimi kagbo o nyá Soko. 6 Ama yi ègaga yemá nyá eza názi águñmí ná: ama u yí yemá nyá kami nána à, u mä yi nyá tisizi nyá kámi nána à, názi èla ze banza ná: 7 ama yi ègaga yemá nyá Soko nimi egasusoci o, wuŋga yi yemá gá ná a la so ná, ná Soko la sishi bedzo u ci ka kami nyi jiŋ ná, ebo ciŋwönci yi bo: 8 na tisi ndondo nyá kami nána kpeye ná à: gama wuŋ ayike a kpe u ye ná, à à la Tsoci nyá ciŋwönci ká ba ebu bo à: 9 ama kendoná a ka u dà litafi o ná, ga,

Enya názi eye leye à ná, to ná tukpa wo à ná,

To názi lo nyagban nyá eza wangizi à ná,

Enya názi Sókó jiŋ sishi yá èzà názi yébó u ná.

10 Ama Soko la a tula ya yi nimi Ruhu o: gama Ruhu ècín enyá ndondo le kpata, akika, to enyázi nyá Soko ná dà nin nin bo ná. 11 Gama ze dà tataciñ eza wangizi o ná kpe yekpá nyá eza wangí ye ná o? afe ruhu nyá eza gá ná dà nimi wuŋtso o ná, acinga mä enyázi nyá Soko yi o, eza ndondo kpe a ye à, afe Ruhu nyá Soko. 12 Ama yi go ruhu nyá yiye à, sayi ruhu ná yi nyá Soko ná; ná yi à kpe enyázi ye názi Soko èla ya yi efia ná. 13 Yi mä ègaga enya wuŋciñzi, u yi be egazi nyi ná yemá nyá eza wangizi èla wu yi ná à, ama ná Ruhu èla wu yi ná: yi ci èla enyázi nyá ruhu mà be enya ruhu nyi.

14 Gbani aná, eza wangí elinakadeci, wuŋ ègo enyázi nyá Ruhu Soko à: gama a yi enyá dagizi eye u bo; u kpe a ye wo à, gama a ècín a le nimi ruhu o.

15 Ama eza ná yi ruhudeci ná, wuŋ ècín enyá ndondo le kpata, eza ndondo mä ecín wuŋtso le à. 16 Gama ze kpe wuwa nyá Tsoci ye ná wuŋ à la wu u ná o? Ama wuwa nyá Kristi dà be yi nyi.

3 TO mitso, yegizi, mi gaga ya ye ke ya ruhudecizi ná wo à, ama ke yá elinakadecizi ná, ke ye egi mamangizi nimi Kristi o ná. 2 Mi ya

ye nwoñwo mändara fiñ, mi ya ye nañka gi à; gama ye go u wo kanga à: eye, to gbani ye go u wo à; 3 gamaşı ye yi elinakade re: gama daga na nyagbanla to ewuñsun da tataçin ye bo na, e linakadecizi ye yi à? ye ci èdaza ke eza wangizi na? 4 gama daga na 'za eni èga, ga, Mi yi nya Paul; to eza ndoci, Mi yi nya Apolos na, e ega nya eza wangí ye ega dana a?

5 Ke yi Apolos o? to ke yi Paul o? Ezawuñwunciçi nañzi be egwa a nyi ye yakpe na; to eza ndondo kendona Tsoci ya u na. 6 Mi dzo 'nya, Apolos to nuwoñ fi u; ama Soko jiñ u ci awoñciñ. 7 Acinga ma eza na dzo 'nya na, to eza na to nuwoñ fi u na, a yi enya ndondo à; sayi Soko na jiñ u ci awoñciñ na. 8 Gbani anña, eza na dzo 'nya na to eza na to nuwoñ fi u na yi 'za eni: ama eza ndondo à go lada nya wuñtso, kendona etun nya wuntso yi na. 9 Gama yi yi etuñlocizi gani be Soko nyi; ye yi kan nya Soko, kata nya Soko.

10 Gangani be manà Soko nyi na u la ya mi na, ke ebàtuci egba na, mi lakinsi siñi; eza ndoci ma tu 'bà ta 'ti u bo. Ama lugwa eza ndondo tswa nimi u kendona wun etu 'bà ta 'ti u bo na. 11 Gama eza ndondo la kinsi ndoci siñi wo à, afe na ci bo ani na, wunga yi Jesu Kristi o. 12 Ama wuñ ayike eza ndondo à tu 'bà ta 'ti kinsi wuñciñ o be zanarıya nyi, azarufa, takuñ na maþlo na, cibgan, ego, ego gboko na; 13 etun nya eza ndondo gá átula: gama efo gá à la u kpeye, gamaşı wuñ átula nimi ena o; ena ma à la etun nya eza ndondo diñ ciñle nya enya na u yi na. 14 Wuñ ayike ebà na eza tu na gá gikipni na, wuñ à go lada. 15 Wuñ ayike etun nya 'za gá ádiñna ya na, wuñ à de asara: ama wuñtso à de biboya; ke wuñ ágagwa be ena nyi na. 16 Ye kpe gá ye yi kata nya Soko, to na Ruhu nya Soko èfedun da nimi ye bo na à? 17 Wuñ ayike eza ndondo èla kata nya Soko nyi na, Soko à la wuñtso nyi ma; gama kata nya Soko yi liliç, kata gá ma ye yi o. 18 Eza ndondo ga ta nimi u ma. Wuñ ayike eza ndondo nimi ye bo èkpaye, gá, u de yema nya kami nañna na, lugwa u be áze wawa na wuñ à be áze yemadeci na. 19 Gama yema nya yi yize ana yi enya dagi eye Soko o. Gama a ka u dà litafi o, ga, Wuñ èwon yemadecizi nimi kisa a bo: 20 u dana be, Tsoci kpe

yekpañi nya yemadecizi ye, ke banza a yi o na. 21 Ebogabo, eza ndondo ga ta ciñwóñ ebo eza wangizi o ma. Gama enya kpata nya ye a yi o; 22 ko Paul, ko Apolos, ko Sifas, ko yiñe, ko rayi, ko tsutsu, ko enya nañzi dà bo gbani na, ko enya nañzi a be na; kpata nya ye a yi o; 23 ye ma yi nya Kristi; Kristi ma yi nya Soko.

4 LUGWA eza ciñ yi le aninga, ke yi yi etuñlocizi nyi Kristi na, to edunbapacizi nyi egasusocizi nyi Soko. 2 Zuñma wuñciñ o, enya na a wa be edunbapacizi nyi babo na, säyi a le a ye eza amincizi. 3 Ama ebà mi bo u yi enya tetengi na ye à ciñ mi le na, ko be ciñciñe eza wangizi nyi: akika, mi èciñ nimi mi le à. 4 Gama mi le lefi ndondo ye be mitso nyi à; ama wuñciñ à la mi li à; gama wuñ 'na èciñ mi le na yi Tsoci. 5 Ebogabo ye ga jin şiriya ndondo na kami la gun à na ma, hari Tsoci u be bedzo, wuñ na à la enyåsosocizi nyi baziko be da bayetin o na, to na à la şıawurazı nya nyagbanzi tula na gubaba; kanga eza ndondo à de ciñwóñ u daga 'bà Soko o.

6 Yegizi, nimi enya anazi o, mi la nimi mi to Apolos jiñ kotonkoci ya ye ebo ye bo; ebo nimi yi bo ye à be kpe u ye ke ga go enya na a ka da litafi o na ga ma; ebo eza ndondo nimi ye bo ga wogi be ezabaci u nyi ma. 7 Gama ze la wo kperi o? ke wo de da bo na wo go à na o? ama wuñ ayike wo go u na, ebokinyabo we èta ciñwóñ ke wo go wuñ à na o? 8 Ye áfunjın anı, ye áze enyadecizi anı, zuñma yi bo ye 'á 'tsu gi o: akika, u ma bi ma na ye la 'tsu gi na, na yitsò à gi 'tsu gani be ye nyi na.

9 Gama, mi kpaye ke Soko la yi tuncizi be gozunma na, ke eza nañzi şiriya nya tsutsu wöñ na; gama yi áze enya ciñle ya yiñe to ya mälayikañi, to ya eza wangizi.

10 Yi áze wawaži ebo Kristi o, ama ye yi egbandecizi nimi Kristi o; bolanci yi yi o, ama ye ygoka; ye de ciñwóñ, ama yi de yegba. 11 Hari be kami na dà anà nyi, mädà ègun yi, nuwoñ ma èwo yi, yi yi yavun, a eze yi 'nya, yi de èmi à; 12 yi ma èlotun be egwa yi nyi: a gi yi toko, yi jiñ a alubarika; a ga yi sun, yi jiñ hankuri; 13 a gaga yi dede, yi ta a gwa: yi aze ke şikä nya yize na to sikä

nya enya kpata hari be gbani nyi. 14 Mi èka ega anazi nà mi à la ye sunzunye nà à, ama nà mi à jin ye gangba nà, ke egi cincinci mizi nà. 15 Gama ka ye gá de egawucizi 'za gbotsu nimi Kristi o, ama ye de nda dokun à: gama nimi Kristi Jesu o mi ma ye mà be egwa nyi nya labari wangi o. 16 Ebogabo mi èta ye gwa, ye fe sa mi ye. 17 Ebo wuñciñ o, mi tuñ Timoti lo 'bà ye o, eza nà yi egi cincinci to egi aminci mi nimi Tsoci o nà, wun à pà ye tukpa nya eli mi nà dà nimi Kristi o nà, kendona mi èwu a' ga 'bà ndondo nimi enà lilici ndondo o nà. 18 Gbani sasi èwogi ke mi à be 'bà ye à nà. 19 Ama wun ayike Tsoci gá yé nà, mi a be 'bà ye toshi; mi mà à kpe, u yi ega nya eza nazi èwogi nà à, ama sayi nya kagbo a. 20 Gama şarota Soko dà nimi ègàgà bo à, ama sayi nimi kagbo o. 21 Ke ye éwa o? miñ be 'bà ye be tsukun nyi, ko be ciñçin to ruhu nyi nya elididaci?

5 A EWUNYA gasikiya, gá, şiankala dà tatacin ye bo, to şiankala dozi wuñciñ mà nà dà tatacin

Eza 'zi katizi bo à nà, nà 'za eni nimi ye bo la nyimi nya nda u nà. 2 Ye mà èwogi, ye tigi à, ebo eza gá nà jin enya wuñciñ nà a be la u wa dzun tatacin ye bo. 3 Gama gasikiya, nà nàka mi dà bo à nà, ama nà ruhu mi dà bo nà, mi la eza gá nà jin enya wuñciñ nà jin şiruya ami ke mi dà tatacin ye bo nà, 4 nimi kaye nya Tsoci Jesu yi bo, kami nà ye be áyeka be ruhu mi nyi, be kagbo nya nya Tsoci Jesu yi nà, 5 ye la eza dozi wuñciñ ya Şetan nà nàka u gá ágbien nà, ebo ruhu à de biboya nimi efo nya Tsoci Jesu o. 6 Cipwoñta nya ye ge à re. Ye kpe gá, yeast degi degi èla yikuru sa kpata à? 7 Ye la yeast nya panyi ku ya, nà ye gá áze yikuru woro nà, kendona ye la de yeast gbani à nà. Gama a la nàngi Zunga nya yi zun ani, wunga yi Kristi o: 8 ebogabo lugwa yi lagwasun sala o, u yi be yeast nya nya panyi à, u mà yi be yeast nya ewùn to eli dede à, ama be bread nya nà de yeast à nà, wuñciñ yi eli gboro to gasikiya. 9 Mi ka ga ya ye le nimi woşika mi bo, gá, ye ga keba be şiankala jincizi nya mà; 10 u yi be şiankala jincizi nya nya yiye nàna à, ko be kodarijinci to nyanyaçici nya à, ko be kutijinci

nyi à; afe kanga ye gá ádzun yiye o kpoyi: 11 ama gbani mi ka takada ya ye, ga, ye ga keba be eza ndondo nà nà èye yegi nà, nà yi şiankala jincizi, ko kodarijinci, ko kutijinci, ko tokogici, ko nuwöñpeci, ko nyanyaçici nà mà; eye, ye ga gi 'nya be eza nya doziñ wuñciñ mà. 12 Gama ke ruwa mi bo be eza dezi nazi nà mi à jin a şiruya nà o? Yega ye ejin zezi da niñ bo nà şiruya, 13 ama zezi dà dê bo nà, Soko ejin a şiruya? Ye la eza dede ga kega be ye nyi.

6 WUN ayike eza ndondo nimi ye bo de 'ga be nezabaci u yi nà, u kuñ acin u yi u boda yita eza

nazi de gasikiya à nà, u ci da yita eza lilicizi à? 2 Ko, ye kpe ga, eza lilicizi à jin yiye şiruya à? to wun ayike yetso a jin yiye şiruya nà, ye kuñ acin ye jin şiruya nya enya tetengizi à? 3 Ye kpe ga, yi à jin malayikazi şiruya à? bele na dokun ga acin nà, enya nazi yi nya kami nàna nà à? 4 Wun ayike ye de enya nya kami nàna nà ye à jin şiruya nà, mgba ye èla eza nazi yi enya ndondo a nà nimi enà lilici o nà jin alikali? 5 Mi ègaga nàna nà mi à la ye sunzunye nà. Mgba, acinga u yi o, ye de yemadeci nini kete dà tatacin ye bo, nà la ega nya yegi uzi gabò wo nà à?

6 Ama yegi èyi yegi boda, to wuñciñ mà yita a bo nazi èyakpe à nà. 7 Akika, ye ágbinka saranyi ani, nà ye èdabo be dozi nazi nà. Ebokinyabo ye lugwa a jin ye enya dede à? ebokinyabo ye lugwa a jin ye alugusù à? 8 Eye, ama yetso ejin 'nya dede, ye ejin alugusù, to wuñciñ mà be yegi yezi nyi. 9 Ye kpe ga, zezi de gasikiya à nà a à gi 'guñ şarota Soko à? Ga ta nimi ye tà mà: to şiankala jincizi, to kutijinci, to nyàcidaci, to eli nyizagidecizi, to zezi èlele be bagizi nya nà, 10 to yigbecizi, to kodarijinci, to nuwöñpecizi, to tokogici, to nyanyaçici, a à gi 'guñ şarota Soko à. 11 Saşı nimi ye bo mà jin acinga le: ama a la ye nà ya, ama a la ye jin 'za lilici, ama a la ye li nimi kaye nya Tsoci yi Jesu Kristi o, to nimi Ruhu nya Soko yi bo.

12 Ataura èlugwa mi jin enya kpata; ama enya kpata de anfanì à. Ataura èlugwa mi jin enya kpata; ama mi à dà nimi yikuñci ya enya ndondo nimi a bo à. 13 Enyagici yi ebo gbako o, to gbako yi ebo

enyagici o: ama Soko à la gubaba gbiŋ. Ama nákə yi ebo şiankalajin bo a, ama ebo Tsoci o; to Tsoci ebo nákə o: 14 Soko mā la Tsoci nákə, u mā à la yi nákə be kagbo u nyi. 15 Ye kpe ga, nákə yezi yi bagunbagunzi nya Kristi à? mgba, min la bagunbagunzi nya Kristi la a jiŋ bagunbagunzi nya nyacidaci? Soko à ye à. 16 Ko ye kpe ga, eza ná ákeba gani be nyacidaci nyi ná yi nákə nini à? gama Soko ga, A 'za gubaba gá áze nákə nini. 17 Ama eza ná ákeba gani be Tsoci nyi ná yi ruhu nini. 18 Ye kega be şiankalajin nya. Lefi ɻondondo ná eza wangí ejin na díni nákə u bo à; ama eza ná ejin şiankalà ná, wuŋ ejin nákə nya wuŋtso lefi. 19 Ko ye kpe ga, nákə nya ye yì kata nya Ruhu Lilici na díni ye bo, ná ye de dàgà 'bà Soko o ná a? ye mā wúń nimi ye à: 20 gama a si ye si be enya wóncinko nyi: ebogabo ye la Soko wóncin nimi nákə ye bo.

7 GBANI nya ega názi ye ka ná: U ge ya bagi u lugwakun nyizagi à. 2 Ama, ebo şiankalajin o, lugwa bagi ɻondondo de nyimi nya wuŋtso, to nyizagi ɻondondo de 'bá nya wuŋtso. 3 Lugwa ebá la yá nyimi enya ná yi alali u ná: to acinga nyimi la ya ebá u mā. 4 Nyimi wúń yikunci nya nákə wuŋtso a, sáyi ebá: to acinga mā eba wuŋ yikunci nya nákə wuŋtso à, sáyi nyimi. 5 Ye ga ná dozi vo mā, afe be yeda nyi nya kami degi, ná ye à la ními ye dà aduwa o ná; ye ci be ákeba be, ebo Setan ga mā ye cindle ebo ná ye wu nyagbán wo à ná mā. 6 Ama mi ègaga naná ke be yeda nyi ná, u yi gami à. 7 Gama mi èwa ga 'za kpata a fe dozi mitso. Ama eza ɻondondo yi be eriatwa u nyi dàgà 'bà Soko o, 'za eni yi aninga, 'za ndoci mā yi aninga.

8 Ama mi ga ya eza názi la lo yawo à ná, to ya nyizagi ekpozi, ga, Wuŋ ayike a gá fe dozi mitso ná, wuŋ à ge ya a. 9 Ama wuŋ ayike a wu nyagbán wo à ná, lugwa a lo yawo: gama u ge ná a à lo yawo ná ga ná nákə à wona ná. 10 Ama mi ègaga ya zezi lo yawo ani ná, ama u yi mi à, sáyi Tsoci, ga, Nyizagi ga la ebá u ya mā 11 (ama wuŋ ayike u gá la u ya ná, u ga pa yawo be mā, afe, u be la giaria jiŋ be ebá u nyi); to eba ga la nyimi u ya mā.

12 Ama mitso à gagá ya zezi ke ná, u yi Tsoci à: Wuŋ ayike yegi dà bo ná de nyimi ná èyakpe à ná, u mā ba nyimi na wuŋ à dà be u nyi ná, bagi ga la u ya mā. 13 To nyizagi ná de 'bá ná èyakpe à ná, u mā ba ebá ná wuŋ à dà be u nyi ná, nyizagi ga la ebá u ya mā. 14 Gama ebá ná èyakpe à ná, wuŋ áze 'za lilici nimi nyimi u bo, to nyimi ná èyakpe à ná, wuŋ áze 'za lilici nimi ebá u bo; kacin à, egi yezi ásísíka, ama gbani a yi lilici. 15 Ama wuŋ ayike eza ná èyakpe à ná à da u da ná, lugwa u lo: gama yegi bagi ko yegi nyizagi wuŋ à jiŋ wala be ega nyi dozi wuncinzi à: ama Soko yi yi nimi lafiya o. 16 Gama we nyimi, ke wo tata ci kpe ná o, ko we à bo ebá we ya o? to we ebá, ke wo tata ci kpe ná o, ko we à bo nyimi we ya o? 17 Ama, kendona Tsoci la 'nyá gá ya eza ɻondondo ná, to kendona Soko yì eza ɻondondo ná, lugwa u daza acinga. Gama acinga mi èla 'ga siși nimi ena lilicizi o kpata. 18 A yi 'za kami na u yi ebazuńci ná? u ga zuŋ 'ba mā. 19 Ebazun u yi enya ɻondondo à, to ebadun yi enya ɻondondo à: ama sayi egwasuń nya gamizi nya Soko. 20 Lugwa eza ɻondondo feduń dà 'bá ná u da kami na a yi u ná. 21 Wuži wo yi o kami ná a yi 'o ná? wo ga dásá wuncin mā: ama wuŋ ayike wo la ními 'o ze 'zafifoci wo ná, la wuncin jiń. 22 Gama eza ná yi wuzi kami na Tsoci yi u ná, u yi ezafifoci nya Tsoci: to acinga mā eza mā yi ezafifoci kami na Tsoci yi u ná, u yi wuzi nya Kristi o. 23 A si ye si be enya wóncinko nyi; ye ga ze wuzi nya eza wangizi mā. 24 Yegizi, eza ɻondondo, 'bá ná u da kami ná a yi u ná, lugwa u feduń dà baga o be Soko nyi. 25 Gbani ega nya nyantsugizi dana, mi de gami ɻondondo nya Tsoci à: ama mi à ya ye yekpa nya mitso, ke 'za eni ná de yegün go ebá Tsoci o, ná mi à fe eza amińci ná. 26 Ebogabo mi kpaye ke náŋa ge ná, ebo wala nya gbani o, ga, u ge ya bagi u fe kendona mi yi gbani ná. 27 We ápa keba be nyimi nyi ani? wo ga wa 'bá ná wo gá álo ya ná mā. Wo la pa keba be nyimi nyi ani à? wo gá wa nyimi mā. 28 Ama wuŋ ayike wo ga la yawo ná, wo jiń lefi ɻondondò à; to wuŋ ayike nyantsugi gá lo yawo ná,

u jin lefi ńdondo à. Ama eza dozi wuncinzi à jin wala nimi nakà o: mi mà èguñ ye ye. 29 Ama yegizi, mi ègaga nana, ga, kami ába ke, ebo zuñma gbani o, eza naži de nyimi ani na, a fe ke a de à na; 30 to eza naži ètigi na, a fe ke a ètigi à na; to eza naži èmàniñ à na, a fe ke a èmàniñ à na; 31 to eza naži de anfani yize na, ke a de u kpata à na: gama zizi nya yize anà èggoga. 32 Mi mà èwa ga, ye gá áfo be wanikosazi nyi. Eza na la la yawo à na, wuñ ètswa enyazi nya Tsoci, enyà na wuñ à ta ci à ba Tsoci na; 33 ama eza na la yawo na, wuñ ètswa enyazi nya yize, enyà na wuñ à ta ci à ba nyimi u na. 34 To nyimi be nyantsugi nyi mà ákperi be dozi nyi be. Eza na la lo yawo à na, wuñ ètswa enyazi nya Tsoci; na wuñ à fe 'za liliç nimi nakà o to nimi ruhu o na gubaba: ama eza na lo yawo na, wuñ ètswa enyazi nya yize, enyà na wuñ à ta ci à ba ebá u na. 35 Mi mà ègaga nana ebo anfani ye bo; u yi na mi à ce 'gbanà ye na à, ama nya enyà na yangi na, to na ye à lagwasuñ Tsoci bambe nyagban wuruwuru nyi na. 36 Ama wuñ ayike eza kpaye ga, wuñ èjin gboro bè egi nyantsugi u nyi à na, wuñ ayike wuñ áše ággoga na, u ci wa ga u lo yawo na, lugwa u jin 'nyà na ba u na, wuñ èjin lefi à, lugwa a jin yawo. 37 Ama eza na à gikiñi gboro be nyagban u nyi na, tile ci jin wuñ à na, ama na wuñ yikunci nya aniyà u na, u ci jin şiwura wuncin dà nyagban u bo, na wuñ à lugwa egi nyantsugi u lo yawo à na, wuñ èjin wangì. 38 Acinga mà, ezà na èlugwa egi nyantsugi u lo yawo na wuñ èjin wangì; ama eza na èlugwa u lo yawo à na, wuñ èjin wangì ga u. 39 Nyimi ápa keba be ebá u nyi efo kpata na u dà rayi o na; ama wuñ ayike ebá u átsu na, wuñ áfo na wuñ à pa yawo be eza ńdondo nyi na ba u na, ama sayi nimi Tsoci o gbaugì. 40 Ama wuñ à woma ga, wuñ ayike u gá fe acinga na, nimi yekpa mi bo: mi mà kpaye ke mi de Ruhu nya Soko na.

8 GBANI egà nya naži a èla wo zasa kutizi na dàna: Yi kpeteke yi kpata de kpkpe na. Kpkpe èla 'za wogi, ama ciñciñ èbe 'za kagbo. 2 Wuñ ayike eza ńdondo èkpaye ga, u kpe 'nyà ye na, u la

kpe u ye dozi na u ge na wuñ à kpeye na à; 3 ama wuñ ayike eza ńdondo yebo Soko na, wungá Sòkó kpeye o. 4 Ebogabo ega nya gigí nya enyà naži a la wò zasa kutizi na, yi kpeteke zasa kuti yi enya ńdondo nimi yize bo à na, to na Soko ńdoci dà bo à na, afe nini kete. 5 Gama ka enyà gá dà bo naži eye sokozi na, ko nimi şama o, ko nimi kin o; kendoma sokozi to tsocizi dà bo dokun na; 6 ama ebà yi bo Soko nini kete dà bo, Nda u yi o, wunga mà yi mañfari nya enyà kpata o, yi mà dà bo ya u; to Tsoci nini kete, Jesu Kristi, enyà kpata dà bo be egwa u nyi, yi mà dà bo be egwa u nyi. 7 Ama kpkpe nana dà nimi eza kpata bo à: ama saşı, naži ádaye be zasa kuti nyi hari be gbani nyi na, a ègi ke enyà na a la wo zasa kuti na; to nyagban a na gbona à na, wuñ ásisikà. 8 Ama enyagici èla yi yeba Soko à: ko yi gi wun à, yi bi ga panyi à; ko yi gá gi u, yi ge ga pányi à. 9 Amá ye tswá nimi ye, ebo yiko nana nya ye bé áze enyabicincin ya bolancizi mà. 10 Gama wo na de kpkpe na, wuñ ayike eza le wo ye èfedun ègi 'nyagici nimi kata nya kuti o na, wuñ ayike bolanci u yi o na, yega wuncin à be nyagban u kagbo na wuñ à gi 'nyà na a la wo zasa kutizi na? 11 Kanga ebo kpkpe wo bo, eza na yi bolanci na áya, yegi na Kristi tsu ebo u bo na. 12 Acinga mà, na ye jin yegizi lefi, ye ci la nyagban a nyi kami na u gbona à na, ye èjin Kristi lefi. 13 Ebogabo, wuñ áyike enyagici èla yegi mi ciñ bici na, mi à gi nakà be à harì lo, ebo n ga la yegi mi ciñ bici ma.

9 MGBA mi jin 'zafifoci à? mi jin tuñci à? mi le Jesu Tsoci yi ye à? mgba ye yi etun mi nimi Tsoci bo à? 2 Wuñ ayike mi jin tuñci ebà eza ńdocizi bo à na, be 'mi gásikiya nyi mi jin ebà ye bo: gama na ye dà nimi Tsoci o na, wuncin èjin eri ke mi yi tunçti na. 3 Egà na mi èze zezi ègbin mi gá ciñle na dàna. 4 Mgba yi de yiko yi gi 'nyà à, yi fiñ 'nyà à? 5 Yi de yiko yi za be nyimi nyi na èyakpe na à, kendoma tuñcizi naži ke na, to yegizi nya Tsoci, to Sifas èjin na? 6 Ko yi gbayigi, mi be Barnabas nyi, yi de yiko yi la etun şishi be egwa yi nyi à? 7 Mgba ekungunci kici ègunkuñ èwò gbata ya nimi wun o? ze esa kan ci ègi enyagici nya

kan à? ko, ze èkpà nankozi o, ci èfiñ ńwóñwo nya nakozi à? 8 Mgbà mi ègaga enyà anazi kendonà eza wangi èga u na? kaşin ataura wuñ ega acinga à? 9 Gama a ka u dà ataura nya Musa o, ga, Wo ga la takukumi dà nanko o kami nà wuñ ètsu 'yi na m¤. Mgbà Soko ekpaye nya nankozi o, 10 kasin u ga wuñçin ebo yi bo kponyi? Akiba, a ka wuñçin ebo yi bo: gama eza na èsa 'wò na, u ge na wun à sa 'wò be yetu nyi nà, to eza nà ètsu 'yi na, u tsu 'yi be yetu nyi ke wuñ à de u gi nà. 11 Wuñ ayike yi dzo enyazi nya ruhu nimi ye bo nà, mgbà enyà woñcinko u yi o, nà yi à ke enyazi nya naka be ye nyi nà? 12 Wuñ ayike eza ndocizi de yiko wuñçin be ye nyi nà, yega nya yi ga nyà à? Ama yi ejin yiko wuñçin à; ama yi ejin hankuri be enyà ndondo nyi, ebo yi ga la èkà ndondo kà labari wangi nya Kristi ma. 13 Ye kpe ga, zezi élotuñ nimi enyà lilicizi o nà ègi enyazi nya kata Soko à? to zezi élotuñ enyazuñba na ègo lada a ebà enyazupha bo à? 14 Aciñga m¤ Tsoci la ega siñ o, ga, zezi èta labari wangi za nà, à de enyagici a ebà labarí wangi o. 15 Ama mi jin enyà ndondo nya enyà anazi à: mi m¤ èka ega nanañi na a à be jin u acinga ya mi nà à: gama u ge ya mi nà mi à tsu nà, ga nà eza ndondo à la ciñwonta nya mi ze banza nà. 16 Gama wuñ ayike mi èla labari wangi jin wazun nà, mi de 'bà ndondò nà ta ciñwòn à; gama tile ta 'ti mi bo; gama kaga mi la labari wangi jin wazun à, mi à jin wala. 17 Gama wuñ ayike mi gá jin wuñçin be biba nya nyagbañ mi nà, mi à de lada: ama kaga n jin u be biba nya nyagbañ mi à, a la etuñ nya eduñbapaci ba mi gwa ba.

18 Ke yi lada mi ganciñ o? Kami nà mi la labari wangi jin wazun nà, miñ la labari wangi yà a efia, ebo yiko nà mi de nimi labari wangi o nà, min ga jin wuñçin kpata m¤. 19 Gama mi nà áfo be eza wangizi nya kpata nà, mi la nimi mi ze wuzi ya eza kpata, nà mi à de 'zazi dokun nà. 20 Ebà Yahudizi o, mi áze ke Yahudi nà, nà mi à de Yahudizi nà; ebà zezi dà nimi ataura o nà, ke mi dà nimi ataura o nà; ama mitso dà nimi ataura bo à, nà mi à de 'zazi nazi dà nimi ataura o nà; 21 ebà zezi de gami à nà, ke mi de gami à nà, ama mi dà bo bambe gami nyi nya

Soko à nyi à, ama nimi gami nya Kristi o, nà mi à de ezazi nazi de gami à nà. 22 Ebà bolanciñ o, mi áze bolanci, nà mi à de bolanciñ nà: mi áze enyà ndondo ya eza wangizi kpata, ebo be enyà anazi nyi kpata mi à bo saşı ya. 23 Mi m¤ ejin enyà ndondo ebo labari wangi o, nà mi à jin gugoci u ganí be ye nyi nà. 24 Ye kpe ga, ezazi nazi èmà èbici nà ebici kpata à? ama 'za eni kete ego lada. Acinga ye à bici o, nà ye à de go nà. 25 Eza ndondo nà ejin kokari be enyà 'dzozi nyi nà, wuñ èwøn nimi u dà be enyà ndondo nyi. Ciñle, a ejin wuñçin nà a à de kraunnyinyici go nà; ama nya yi nà jin nyinyici à nà. 26 Ebogabo aninga mi èbici o, u yi be nyagban guba nyi à; aninga mi èceko o, mi èda efe naşı à: 27 ama mi edà nakan mitso naşı, mi ci èla u ze wuñzi: ko be enyà ndondo nyi zunma nà mi jin eza ndocizi wazun nà, a be la mitso návo m¤.

10 GAMA yegizi mi wa ga ye ga kpe ma à, nya kendonà nda yizi kpata dà nimi para sama o nà, eza kpata ci goga nimi edusa o; 2 kpata a m¤ jin baptismim ya Musa, nimi para şama o, to nimi edusa o; 3 kpata a m¤ gi enyagici nini gá nya ruhu; 4 kpata a m¤ fiñ enyafincí nini gá nya ruhu: gamaşı a fe fiñ nuwoñ nya takunruhuci na lamitu a nà: takun gá m¤ yi Kristi o. 5 Ama eza dokun nimi a bo ba Soko şaranyi à: gamaşı u wu a nimi cikà o. 6 Gbani, enyà anazi yi kotonkocizi ya yi, ebo yi ga jin kodarı enyà dedezi m¤, kendonà a jin kodarı nà m¤. 7 Ye ga fe kutijincizi m¤, kendonà saşı nimi a bo jin nà m¤; keminà a ka u dà litafi o nà, ga, Eza kama fedun gi 'nya, a m¤ fiñ 'nya, a ci nakan dzodzo. 8 Yi m¤ ga danyaci m¤, kendonà saşı nimi a bo dà nà m¤, eza gba guwo be 'ni nyi tu kpotsuñ ci ánikin 'fo eni. 9 Yi ga m¤ Tsoci ciñle m¤, kendonà saşı nimi a bo m¤ u ciñle na m¤, ewazi ci la a wu. 10 Ye ga giñtiñ m¤, kendonà saşı nimi a bo giñtiñ nà m¤ a ci ágbini be egwa nya nyagbingbiñtso. 11 Gbani, enyà anazi kpata be jin a ebo kotonkoci o; a m¤ ka a dà litafi o ebo tukpapa yi bo, yi nà zuzo nya kamizi be tsuñ nà. 12 Ebogabo, eza nà èkpaye ke wuñ ègikiñni nà, lugwa u la 'ye dà 'bà ebo u ga be ánikin ma.

13 Mimaciňle ndondo be tsuň ye à, afe dozi na eza wangí go wo ná: ama Soko de aminci, wuň à lugwa a má ye ciňle ga ná ye go wo à ná à; ama kamí ná mimaciňle gá be ná, wuň à jin yeko nya gwaga ná ye à go u wo ná.

14 Ebogabo, yegi cińcinci miži, ye kpéya be kuitijin nyi. 15 Mi ègaga ke ya zezi de hankálí ná: yetso má du ega mi wón. 16 Daro nya alubarika ná yi la jin alubarika ná, yega wunga yi emapa nya egia nya Kristi o? To bread ná yi èsa na, yega wunga yi emapa nya náka nya Kristi o? 17 Daga ná yi, ná yi eza kamá ná, yi bread nini, náka nini ná: gama yi kpata esa bread nini gá gi o. 18 Cin Israelicizi nya náka le: yega eza názi egi enazunzungizi ná a ápama be enyazunuba nyi? 19 Ke mi ègaga gancin ná o? enyá ná a la wò zasa kuti ná yi 'nyá ndo? Ko zasa kuti yi 'nyá ndo? 20 Eye, ama mi gá, enya názi Eza 'zí katízi éla wò 'nyá ná, a éwo 'nyá ya setanzi, u yi ya Soko à: mi má wa ga ye pamá be setanzi nyi a. 21 Ye fiń daro nya Tsoci to daro nya setanzi wo a: ye gi enyagici nya esako nya Tsoci, to esako nya setanzi wo à. 22 Ko yi éla Tsoci là nyagban? Mgbá yi gboka gá nwi?

23 Ataura èlugwa yi jin enyá kpata; ama enya kpata de anfani à. Ataura èlugwa yi jin enyá kpata; ama enya kpata èbe 'za kagbo à. 24 Eza ndondo ga wa wangí ya ními wuňtso o má, ama u wa wangí ya ezabaci u. 25 Enya ndondo ná a èkún dzuko ná, ye gi wuńciń, ga gbinga ndondo má ebo nyagban o; 26 gama Tsoci wuň kiń o, to enya kpata ná şe u ná. 27 Wuň ayike 'za eni ná eyakpe à ná yi ye be gi enyagici ná, u ci ba ye nyi lo ná; enya ndondo ná a ku be zi yita ye bo ná, ye gi wuńciń, ga gbinga ndondo má ebo nyagban o. 28 Ama wuň ayike eza ndondo à gá ya ye, gá. A la nána wò zasa kuti ná, ye gá gi u má, ebo u bo ná wuňya ya ye ná, to ebo nyagban o: 29 ebo nyagban mi ga o, u yi nyá we à, ama nya eza gá; gama ebókinyabo 'za ndoci be nyagban u nyi ègbingà elifoci mi o? 30 Wuň ayike mi dajin mi ci gu u ná, ebokinyabo a ga mi dede o nya enya ná mi èdajin ya ná o? 31 Ebogabo, ko ye gá gi 'nyá, ko ye gá fiń 'nyá, ko enya ndondo ná ye gá jin ná, jin enya kpata ebo cińwóp Soko o. 32 Ga

jin enyá biciciň ndondo má, ko ya Yahudizi o, ko ya Hellenicizi o, ko ya èná lilici nya Soko ma: 33 kendona mi èba eza kpata nimi enyá ndondo o ná, mi ci èwa anfani nya mi à, ama anfani nya eza kamá ná a à de bibeoya ná daná.

11 YE sa mi ye, kendona mi èsa Kristi ye ná. 2 Gbani mi èkin ye ebo ná ye èpa mi pa nimi enyá ndondo o ná, to ná ye èlagwasun ega gasikiyazi gangani kendona mi la a ya ye ná.

3 Ama mi èwa ga ye kpeteke eti nya eza ndondo yi Kristi ná; to eti nya nyizagi má yi bagi; to eti nya Kristi yi Soko. 4 Bagi ndondo ná èjin aduwa ko èla ega şisi ci la 'nyá kpe 'ti u bo ná, wuň ègbá 'ti u ye. 5 Ama nyizagi ndondo ná èjin aduwa ko èla ega şisi ci la 'nyá kpe 'ti u bo à ná, wuň ègbá 'ti u ye: gama 'nyá eni kete gá u yi o, be ná wuň à wöñ 'ti u ná nyi. 6 Gama wuň ayike nyizagi la 'nyá kpe 'ti à ná, lugwa u mu tinityi u ya: ama wuň ayike enyá zunye u yi o ná nyizagi a mu tinityi u ya ko u wón 'ti u ná, lugwa u la 'nyá kpe 'ti. 7 Gama u go bagi nyi na wuň à la 'nyá kpe 'ti u bo na à, daga ná u yi sifa to cińwóp nya Soko ná: ama nyizagi yi cińwóp nya bagi. 8 Gamaşî bagi fe daga 'bà nyizagi o be à; ama nyizagi fe daga 'bà bagi o be: 9 a má jin bagi ebo nyizagi bo à; ama a jin nyizagi ebo bagi o: 10 ebo wuncin o, u ge ná nyizagi à de eri nya yikuńci dà eti u bo ná, ebo malayikazı o. 11 Ama nimi Tsoci o, nyizagi da bo bambe bagi nyi à, to bagi má da bo bambe nyizagi nyi à. 12 Gama kendona nyizagi fe daga 'bà bagi o be ná, acinga má bagi dzun be daga eba nyizagi o; ama enya kpata fe daga 'bà Soko o be. 13 Yetso be dozi nyi du u wón: mgba u go nyizagi nyi ná wuň à jin aduwa ya Soko enya ndondo má kpe 'ti u bo à ná? 14 Yega eli náka yetso èla wu ye, gá, wuň ayike bagi de tinityi ná wunkpa ná, wuncin èla u gbagba? 15 Ama wuň ayike nyizagi de tinityi ná wunkpa ná, wuncin èla u wuncin: gama a la tinityi u ya u ebo 'ti kpe o. 16 Ama wuň ayike eza ndocizi ègbomi nya ega wuncin ná, yi de zizi dozi wuncin à, to ená lilicizi nya Soko ma de à. 17 Ama ná mi la gami nána ya ye ná, mi kiń ye kiń à, ná ye èbe yeká ebo giaria bo à, ama ebo baná

o ná. 18 Gama nyá mafari, kami ná ye be áyeka ena lilici ná, mi de labari ke gigá be dozi nyí dà tataciń ye bo ná; mi ma égo 'gá wuncin gásikiya degi. 19 Gáma tile taríkazi à be dà tataciń ye bo, ná eza názi de eboma ná gá atula nimi ye bo ná. 20 Ebogabo, kami ná ye ku nimi ye yeká ná, ye gi enyagici lozuń nyá Tsoci wo à; 21 gama ná ye égi u na eza ndondo égi 'nyá nyá wunntso bedzo; 'za eni égunmáda, eza ndoci ápenuwón. 22 Ki 'nyá? Ye de kata 'bá na ye à da gi 'nyá ye ci fin 'nyá ná à? ko ye ègba ená lilici nyá Soko ye, ci èla zezi de enyá ndondo à ná sunzunye? Ke mi à gá ya ye o? miñ kín ye kín ebo wuncin o? Mi kín ye à. 23 Gáma mi go ebá Tsoci o enyá ná mi la ya ye ná, kendona Tsoci Jesu yesí 'fo gá ná a jin u rikici ná la bread: 24 to kami ná u dajin zo ná, u lá u sá, u ci gá. Naká mi dana, ná ása ebo ye bo ná: ye jin nána ebo pipa mi bo. 25 Acinga má u la dáro o, zuñmá enyagici lozuń o, u ci gá, Daro naná yi alikawoli woro nimi egia mi bo: ye jin nána, ka ndondo na ye gá fin u ná, ebo pipa mi bo. 26 Gáma ka ndondo na ye gá gi bread naná, ye ci fin daro naná ná, ye èya labar nyá tsutsu Tsoci hari u be. 27 Ebogabo, eza ndondo ná à gi bread nyá Tsoci ko u fin daro ci la u wóncin à ná, wun à de lefi nya naká to nyá egia nyá Tsoci. 28 Ama lugwa eza ndondo ciń nimi u le, u ci gi nya bread ci fin nyá daro acin. 29 Gámaşı eza ná égi, ci éfin ná, wun égi, u ma efín siriya ya 'ti wunntso, kaga u lá naká kperi à. 30 Ebo wuncin o eza dokun nimi ye bo álubo ci étanýa, eza dokun má álele. 31 Ama wun ayike yi du nimi yi wón gboró ná, à jin yi siriya a. 32 Ama kami ná a ejin yi siriya ná, Tsoci ejin yi foro, ebo siriya be áwón yi gani be yize nyí má. 33 Ebogabo, yegi mizi, kami ná ye be áyeka ná ye à gi ná, ye ka dozi. 34 Wun ayike mädá èguń 'za ndondo ná, lugwa u gi 'nyá da emi u bo; ebo bake nyá ye be ájin nyá siriya má. Ná ke ná má mi à jin giaria u kami ndondo ná mi gá be ná.

12 GBANI, yegizi ega nya eriatwazi nya ruhu dana, mi wa gá ye ga kpe má à. 2 Ye kpeteke kami ná ye yi Eza 'zi katizi ná, ke ye ágbinká dà lamitu zasa kuti edigizi ná, 'bá

ndondo na a la ye lo ná. 3 Ebogabo mi èwa ga ye kpe, ke eza ndondo ná ègagá nimi Ruhu nya Soko o ná, u gá Jesu yi ezamiboci wo à; eza ndondo má ga Jesu yi Tsoci wo à, afe nimi Ruhu Lilici o. 4 Gbani ana, eriatwazi dà bo tititi ama Ruhu gá u yi o. 5 Ticizi má dà bo tititi, ama Tsoci gá u yi o. 6 Etunzi má dà bo tititi, ama Soko gá u yi o, ná élotoń enyá kpata nimi kpata o ná. 7 Ama u la eyékpé nyá Ruhu ya eza ndondo ná wun à jin anfani be u nyí ná. 8 Gáma Ruhu èya za eni ega yemá; wun èya 'za ndoci ega kpkipe, be egwa nyí nya Ruhu gá o: 9 to ya 'za ndoci riyakpe nimi Ruhu ga o; to ya 'za ndoci eriatwazi nya egunsazi nimi Ruhu ga o; 10 to ya eza ndoci kagbo nyá enyá yekazi; to ya eza ndoci egalasi; to ya eza ndoci rikpe nyá ruhuзи; to ya eza ndoci ezi misun titititi; to ya eza ndoci ega eyékpé nyá ezi misun titititi; 11 ama nána názi kpata ájin be egwa nyí nya Ruhu nini kete gá, ci èla a ga ya eza ndondo kakanyi kendona u ba u ná.

12 Gáma kendona naká gunguru yi nini, u ci de bagunbagunzi dokun ná, to kendona bagunbagunzi kpata nyá naká dokun ci yi naká gunguru nini ná; acinga má Kristi yi o. 13 Gámaşı nimi Ruhu nini o, yi kpata ájin baptismáló naká gunguru nini, ko Yahudiyi yi yi o, ko Hellenicizi yi yi o, ko wuži yi yi o, ko 'zafifoci yi yi o; yi kpata má áfíni Ruhu nini.

14 Gáma naká gunguru yi bagunbagun nini à, ama bagunbagun kama u yi o. 15 Wun ayike bici gá gá, ga, Ebo ná mi yi egwa à ná, mi yi nya naká gunguru à; mgba ebo wuncin o, u yi nya naká gunguru à? 16 Wun ayike tukpa gá gá, ga, Ebo ná mi yi eye à ná, mi yi nya naká gunguru à; mgba ebo wuncin o, u yi nya naká gunguru à? 17 Wun ayike naká gunguru kpata yi eyé ná, babo tukpa à dà o? Wun ayike gunguru u yi tukpa ná, babo eyé à dà o? 18 Ama gbani Soko la bagunbagunzi dà naká o kakanyi, kendona u ba u ná.

19 Wun ayike kpata a yi bagunbagun nini ná, babo naka gunguru à dà o? 20 Ama gbani a yi bagunbagun kama, ama naká gunguru nini. 21 To eyé u ga ya egwa wo a, gá, Mi ewa etun nyá we à: ko eti ya bici, gá, Mi èwa etun nyá we à: ko eti

ya bici, gá, mi èwa etun nya we à. 22 Èyé, ama gomaga, bagunbagun gazi nya nákà gunguru naži yi leye ke a gboka à ná, yi èwa a wa; 23 to dàna gazi nya nákà gunguru, naži yi kpaye ke a de ciñwóñ şaranyi à ná, yi èya wuncinzi ciñwóñ şaranyi; to dàna gazi nya yi naži ge à ná, a ge nyasasaný; 24 to dàna gazi nya yi naži ge ná, a wa enyá ndondo be à: ama Soko la naka gunguru keba gangani, u ci la ciñwóñ na dokun gá na ya dàna gá na de à ná; 25 ebo giga be dozi nyi ga dà nimi nákà gunguru o mä; ama na bagunbagunzi à dàsa dozi gangani na. 26 To wuñ ayike bagunbagun nini ájin wala ná, bagunbagunzi kpata ájin wala ganí be u nyi; ko bagunbagun nini áde ciñwóñ, bagunbagunzi kpata ámaníñ ganí be u nyi. 27 Gbani aná, ye yi nákà gunguru nya Kristi, to kakanyi ye yi bagunbagunzi nya wuncin. 28 Soko mä la saši dà ená lilici o, nya maſafari ti tuncizi, baci mä yi anabizi, tací mä yi egawucizi, kanga enyá yekazi, kanga eriatwazi nya egunsazi, ewucezi, siawurazi nya yemá, ezi misun tititi. 29 Mgbá kpata tuncizi a yi o? kpata anabizi a yi o? kpata egawucizi a yi o, kpata èlotun enyá yekazi? 30 mgba kpata de eriatwazi nya egunsazi? Kpata éta ezi misun tititi? kpata èla 'gá kpéyé? 31 Ama ye jiñ kokarı eriatwa wöncinkozi şaranyi. Mi mä à la yeko ndoci wu ye, na ge ga wuncin na nyasasaný.

13 KA mi gá gaga be ezi misunzi nyi nya eza wangizi to nya malayikazi, mi ci de ciñcín à ná, mi áze ke efín na ètiwu ná, ko kule na èti gongonyi na. 2 Ka mi gá de eriatwa nya egalaſi, mi ci kpe enyasusocizi ye kpata, to kpikpe kpata; ka mi gá de iyakpe kpata, hari mi la patikozi kiabo wo, mi ci de ciñcín à ná, mi yi enyá ndondo à. 3 Ka mi gá la dukiya mi ga kpata ya talakazi, ka mi gá lugwa a la naňkami diñ 'na ya, mi ci de ciñcín à ná, u jiñ mi anfani ndondo à. 4 Ciñcín de hankuri dokun, ci ejin alieri; ciñcín èla nyagban à; ciñcín ejin fari à, wuñ èwogi à, 5 wuñ ejin 'nya na go u nyi à ná à, wuñ èwa 'nya nya 'ti wuñtso à, wuñ èzewuñ à, wuñ èkpaye lefi à; 6 wuñ emaníñ be eli dede nyi à, ama èmaníñ be eli gasikiya nyi; 7 wuñ ejin

hankuri be enyá ndondo nyi, wuñ èla gasikiya ya enyá ndondo, wuñ étu 'nyá ye be enyá ndondo nyi, wuñ èwu nyagban be enyá ndondo nyi. 8 Ciñcín èzo à: ama ka egalaſisi gá dà bo, wuñ à goga; ka ezi misun tititi gá dà bo, a gá ázo; ka kpikpe gá dà bo, u gá ázo 'ti. 9 Gama yi kpe gafi ye, yi mä èla ega sisi nya gafi; 10 ama kami na enyá na yi gunguru na gá be ná, enyá na yi gafi na gá ágoga. 11 Kami na mi yi dzakangi na, mi gagá dzakangi, mi kpaye dzakangi, mi de yemá dzakangi: gbani na mi áze bagi na, mi la eli dzakangi ku ya. 12 Gama gbani yi le 'bá ye nimi bayele o biribiri; ama kanga eye be eye nyi: gbani mi kpe gafi ye; ama kanga mi a kpe kpata ye, kendoná a kpe mi ye kpata na. 13 Gbani wuñ áké iyakpe, to yetu, to ciñcín, guta na da aná; ama na ga dozi nimi naňazi o na, sayı ciñcín.

14 YE lamitu ciñcín; ye ci la aniyá dà eriatwazi nya ruhu şaranyi, ama na ye à la ega sisi na, wuncin ge gá. 2 Gama eza na éta ezi misun ndoci na, wuñ ègaga ya eza wangizi à, sayı ya Soko; gama eza ndondo wo à; ama nimi ruhu o wuñ ègaga enyasusocizi. 3 Ama eza na èla ega sisi na, wuñ èbe eza wangizi nyagban kagbo, to nyagbanfa, to nyagbanwu. 4 Eza na éta 'zi misun ndoci na, wuñ èbe nimi wuñtso kagbo; ama eza na èla ega sisi na, wuñ èbe ená lilici kagbo. 5 Wuñ à ba mi wuñ ayike ye kpata à gaga be ezi misun ndocizi nyi na, ama na ye à la ega sisi na, wuncin à ba mi ga: eza na èla ega sisi na wöncin ga eza na éta ezi misun ndocizi na, afe u la u kpeye, na wuñ à be ená lilici kagbo na.

6 Ama gbani, yegizi, wuñ ayike mi ga be 'bá ye, mi ci éta ezi misun ndocizi na, ke anfani mi à jiñ ye o, afe mi à gaga ya ye nya ega na átula na, ko nya kpikpe, ko nya egalaſi, ko nya egawu o? 7 Ka enyá naži de rayi à, ci ètiwu ná, ko aligeta u yi o, ko bisá u yi o, kaga a tiwu kperi à, ke eza à tata ci kpe taki na a èbè ná, ko na a ètsa na o? 8 Gama wuñ ayike a bè kakaki wuruwurunuñi na, ze à la nimi u jiñ siri nya ekuñ o? 9 To acinga mä ye yi o, kaga ye gaga be gintara nyi ega na eza à kpeye na à, ke eza a tata ci kpe 'nya na ye ga na o? gama ye dé à

gaga ya efe. 10 Kotonkoci dana, ezi misun titititi da nimi yizo o, enyà ndondo ma dà bo bambe ezi misun à nyi à. 11 Kaga mi wo ezi misun wuñ à, mi à jin eza 'zi wuru ya eza gá na ègaga na, to eza gá na ègaga na, wuñ à jin eza 'zi wuru ya mi. 12 Acinga ma ye yi o, daga na ye de aniya eriatwazi nya ruhu na, ye jin u na ye à de dandanyi na, na ye à be ena liliçi kagbo na. 13 Ebogabo eza na ègaga be ezi misun ndoci nyi na, lugwa u jin aduwa na wun à la u kpeye wo na. 14 Gama wuñ ayike mi gá jin aduwa be ezi misun ndoci nyi na, ruhu mi ejin aduwa, ama hankali mi de anfani à. 15 Ke u yi na o? mi à jin aduwa be ruhu nyi, mi mä à jin aduwa be hankali nyi: mi à koni be ruhu nyi, mi mä à koni be hankali nyi. 16 Kaciñ à, wo gá jin alubarika be ruhu nyi, kanga eza na dà nimi rakpe o na, ke wuñ à tata ci ga, Ami, kami na wo dajin na o? daga na, u kpe 'nyà na wo gá na à na? 17 Gama be 'mi gasikiya nyi we èdajin wangí, ama wuncin èbe 'za gá kagbo à. 18 Mi jin yebo Soko, mitsò èta 'zi misun ndocizi döküñ ga ye kpátá: 19 ama nimi ena liliçi o u ba mi na mi à ga ega gutsun be hankali mi nyi, na mi à wu eza ndocizi ega na, ga ega gbotsu be ezi misun ndoci nyi. 20 Yegizi, ye ga jin dzakangi ebà hankali o ma: ama ebà ewuñ o ye jin dzakangi; ama ebà hankali o ye jin bagui. 21 Nimi ataura o, a ka ega da bo, ga. Tsoci ga, Be bagizi nyi naži èta ezi misun wuru na, to be misun nyi nya egazi o, acin mi à gaga ya eza naži o; to na u yi acin na, a à wo 'ga mi à. 22 Ebogabo ezi misun ndocizi yi ebo eri o, u yi ya zezi yakpe ani na à, ama ya zezi èyakpe à na: ama egalaşishi yi ebo eri o, u yi ya zezi èyakpe à na à, ama ya zezi yakpe ani na. 23 Ebogabo wuñ ayike ena liliçi kama be áyekà ganí na, eza kpata ci èta 'zi misun ndocizi na, wuñ ayike eza rakpezi ko eza naži èyakpe à na gá gadà be na, yega à à ga, ga, ye ádzuyila? 24 Ama wuñ ayike eza kpata èla ega sısi na, eza na èyakpe à na, ko eza rakpe ci be gadà na, eza kpata à wöñ u nyagbañ, eza kpata ma à jin u şiriya; 25 to enyásusocizi nya nyagbañ u gá átula: acinga ma wuñ à nikin la eye u kpe kin fe gba Soko,

u ci ta ke Soko dà tataciñ ye bo be 'mi gasikiya nyi na.

26 Yegizi, ke u yi na o? kami na ye be áyekà ganí na, eza ndondo kakanyi de eniko, u de egawu, u de ega na átula na, u de ezi misun ndoci, u de ega eyékpé. Enya kpata na ye à jin na lugwa u be ye kagbo. 27 Wun ayike eza à gaga be ezi misun ndoci nyi na, lugwa a jin u ke 'za guba, ko 'bà na u da gaya na 'za guta, lugwa a jin u kakanyi; to 'za eni u la u kpéyé: 28 ama wuñ ayike eza na à la u kpéyé da bo à, lugwa u sunsun nimi ena liliçi o; lugwa u gaga ya nimi wuntso, to ya Soko. 29 Lugwa anabizi gaga ke 'za guba ko 'za guta na, lugwa zezi ke na du u wöñ. 30 Ama wuñ ayike ega átula ya eza ndoci na èsi bo na, lugwa eza mařari sunsun. 31 Gama ye la ega sısi kakanyi wo, na eza kpata à be kpe ega ye na, eza kpata ci de nyagbañ; 32 ruhuži nya ananbizi ma ágba anabizi; 33 gama Soko yi Soko nya gbugbuke à, ama nya lafiya; kendona u yi nimi ena liliçi kpata nya eza liliçi o na. 34 Lugwa nyizagizi sunsun nimi ena liliçi o; gaması i lugwa a gaga à; ama lugwa a ágba, kendona ataura ga na. 35 To wuñ ayike a à kpe ega ndondo ye na, lugwa a gbiñ ebà aži ga 'm 'bo: gama enyà zunye u yi o na nyizagizi à gaga nimi ena liliçi o na. 36 Mbà, ega Soko dzun be dagà ebà ye bo? ku o da be 'bà ye, ye gbayegi? 37 Wuñ ayike eza ndondo èkpaye ke anaþi u yi o, ko eza ruhudeci na, lugwa u kpe ke ega naži mi èka fi ye na yi gami nya Tsoci na. 38 Ama wuñ ayike eza dà bo na yi rakpe na, lugwa u fe rakpe. 39 Ebogabo, yegi mizi, ye la aniyà na ye à la ega sısi na, ama ye ga kà ezi misun ndoci nyi ta ma. 40 Ama ye jin enyà ndondo ge to kakanyi.

15 GBANI, yegizi, mi èta labari wangí ya ye na mi la jin wazun ya ye le na, na yetso go na ma, to na ye ègikipni dà nimi u bo na, 2 nimi wuncin o ma ye ède biboya; wuñ ayike ye èlagwasuñ ega gbañnyi na mi gă, mi èta ya ye, kendona mi la u jin wazun ya ye na, afe ye yakpe banza. 3 Gama nya mařari mi ta ya ye enyà na mi go na, kendona Kriisti tsu ebo lefi yizi o na,

kendonə rubutu lilici gá ná; 4 to ná a la u dzu na; to ná a la u nákiň efo tacı kendonə rubutu lilici gá ná; 5 to ná u be dzun 'bà Sifas ná; kanga ebà eza guwo be o guba nyi; 6 kanga u be dzun 'bà yegizi nazi gá 'za kpoba be şıtsun nyi ná 'bà eni o, eza wuncinzi ke dà bo gbani dokun, ama saşı álele; 7 kanga u be dzun 'bà James; kanga ebà tuńcizi kpata; 8 to nyá zuñmagó ma, ke ya egi na a ma u la gún 'tswa a ná, u dzun be 'bà mi mä. 9 Gama mi gbagba ga tuńcizi, mi mä kuň ná a à yi mi tuńci ná à, ebo ná mi la ená lilici nyá Soko gasuň ná. 10 Ama be maná nyi nyá Soko mi yi 'nyá na mi yi ná: to maná u ná u la ya mi ná, u yi banza à; gamaşî mi lotuń dokun gá a kpata: ama e mi à, ama sayı maná nyá Soko ná dà be mi nyi ná. 11 Ebogabo ko mi u yi o, ko a u yi o, acinga yi ejin wazun o, acinga ma ye yakpe o.

12 Gbani aná, wuń ayike a ejin wazun Kristi ke a la u nákiň daga ebà ezatsutsucizi o ná, ke saşı nimi yi bo etáda ci 'égá, gá, kinna nyá 'zatsutsucizi dà bo à na o? 13 Ama wuń ayike kinna nyá 'zatsutsucizi dà bo à ná, kanga a la a la Kristi nákiň à: 14 to wuń ayike a la a la Kristi nákiň à ná, kanga wazunjiń nyá yi yi banza, to yi yiyakpe nyá ye yi banza mä. 15 Akika, to yi mä áze erijinci gamanazuńcizi nyá Soko; gama yi jin eri ya Soko ke u la Kristi nákiň na: ná u la nákiň à ná, wuń ayike acinga u yi o ná a èla 'zatsutsucizi nákiň à ná. 16 Gama wuń ayike a èla 'zatsutsucizi nákiň à ná, kanga a la a la Kristi nákiň à; 17 to wuń ayike a la a la Kristi nákiň à ná, yi yiyakpe nyá ye yi banza; ye yi dá nimi lefi yezi o. 18 Kanga eżá názi álele dà nimi Kristi o ná áya mä. 19 Wuń ayike nimi rayi nána o gbaugü yi étu Kristi ye ná, ye áze eza yegunwaciži gá eza wangizi kpata.

20 Ama akika a la Kristi nákiň daga ebà 'zatsutsucizi o, eza mařari nyá eza názi álele ná. 21 Gama daga ná tsutsu be be egwa nyi nyá eza wangí ná, be egwa nyi nyá eza wangí mä, acin kinna nyá ezatsutsucizi be o. 22 Gamaşî kendoná eżá kpata étsu nimi Adam o ná, acinga mä nimi Kristi o eza kpata à de rayi be o. 23 Ama eza ndondo kakanyi

kendoná a lamitu dozi ná: Kristi bedzo; kanga ezazi nya Kristi, kami ná u gá be ná. 24 Zuñmá wuńcın o etizo à be o, kami ná u gá la şarota ya Soko ná, ná yi Nda ná; kami ná u gá la şarota kpata to yikunci to kagbo ku ya ná. 25 Gama sayı wuń à gi 'tsu, hari u la bici uzi pa mákiri uzi kpata. 26 Mákiri zuñmagoci ná wuń à la ze banza ná yi tsutsu. 27 Gama, U jin enya kpata ágba u ci la bici u pa a. Ama kami ná a gá ga, ga, Enya kpata ágba ani ná, wuńcın áye yi ke u yi bambe u nyi ná, ná jin enya kpata ci ágba u ná. 28 To kami ná u jin enya kpata ci ágba u ani ná, kanga Egi wuństo ma gá ágba wuń na jin enya kpata ci ágba u ná, ná Soko à fe enya kpata nimi enya kpata o ná.

29 Kaciń à, ke eza názi ájiń baptisim ebo 'zatsutsucizi o ná à jin jin ná o? Wuń ayike a èla 'zatsutsucizi nákiň kponyi à ná, ebokinyabo a ègo baptisim ebo a bo? 30 ebokinyabo yi ègikinni dà nimi mařiba ka ndondo o? 31 Akika. Yegizi hari be cińwontá gá nyi nimi ye bo ná mi de ebo Kristi Jesu Tsoci yi bo ná, mi étsu yeliyeli. 32 Wuń ayike mi ceko be dabazi nyi nyá lati nimi Efusos o ke eza wangizi ná, ke anfanı u jin mi o? Wuń ayike a èla 'zatsutsucizi nákiň à ná, lugwa yi gi 'nyá, yi fiń 'nyá gama yi gá átsu 'suń. 33 Ga tà nimi ye tà mä: Emapa gani be eli dede nyi èla eli wangı nyi. 34 La eli gasikiya sale, ga jin lefi mä; gama saşı kpe Soko ye à: mi egaga wuńcın na mi à la ye sunzunye ná. 35 Ama eżá ndoci à ga, ga, Ke a à tata ci la ezatsutsucizi nákiň wo ná o? to be náka yiri kici nyi a à be o? 36 Wo na de hankali à ná, enya ná wotsó èdzo ná, wuń à de rayi à, afé u gá átsu bedzo: 37 to enya ná wo dzo ná, wo dzo náka ná à be dà bo ná à, ama sayı sunsun tsaba, wuń ába alukama u yi o, ko yiri ndoci; 38 ama Soko èla náka ya u kendoná u ba u ná, to ya edzo yiri kakanyi náka nyá wuństo. 39 Náka kpata u yi náka nini à: ama náka nini nyá eza wangizi dà bo, to náka ndoci nyá dabazi, to náka ndoci nyá eluzi, to ndoci nyá nyikazi. 40 Náka nyá şamá mä dà bo, to náka nyá kin dà bo: ama cińwontá nyá şamatsu yi 'nyá eni, to cińwontá nyá

kintso yi 'nyä ndoci. 41 Ciñwöñ nya yigidi yi 'nyä eni, ciñwöñ nya tswangi yi enyä ndoci be; gama tswangi nini ákperi be tswangi ndoci nyi eba ciñwöñ o. 42 Acinga mä kinñä nyä 'zatsutsuciži yi o. A la u dzo enyavivoci; a la u năkiñ enyä nă vo wo be à nă: 43 a la u dzo nimi yegba o; a la u năkiñ nimi ciñwöñ o: a la u dzo nimi bola o; a la u năkiñ nimi kabgo o: 44 a la u dzo ebâ nya naka; a la u năkiñ ebâ nya ruhu. Wuñ ayike ebâ nya naka dâ bo nă, ebâ nya ruhu dâ bo mä. 45 Acinga mä a ka u dâ litifi o, ga. Eza mařari Adam áže naka rayideci. Adam zuñmagoci áže ruhu na èya 'za rayi nă. 46 Ama enyä nă yi ruhu nă, wuncin be bedzo à, sayi enyä nă yi năka nă; kanga enyä nă yi ruhu nă. 47 Eza mařari yi nya kin, jikanaci: eza baci mä yi nya şamä. 48 Kendona jikanaci yi nă, acinga mä a yi o nazi yi jikanaciži nă: to kendona şamaci yi nă, acinga mä a yi o nazi yi şamaciži nă. 49 To kendona yi be sifa nya jikanaci nă, yi à be sifa nya şamaci mä.

50 Yegizi, mi à ta ega nanä ya ye, ga, năka to egia gi 'gun şarota Soko wo à; to enyavivoci gi 'gun 'nyä na wo vo be à nă wo à. 51 Ciple, mi à ta egasusoci ya ye: Yi à lele kpata à, ama yi kpata gâ ázeba, 52 bici eni, yeba nini, be kami nyi nya kakaki nya zuñmagó: gama a à be kakaki, a mä à la ezatsutsuciži năkiñ a vo wo be à, yi mä gâ ázeba. 53 Gama enyavivoci nanä wuñ à la enyä nă vo wo be à na fă, to năkatsutsuci nanä wuñ à la năka nă tsu wo be à nă fă. 54 Amä kami na enyavivoci nanä à la enyä nă vo wo be à nă fă ani nă, to năkatsutsuci nanä à la enyä nă tsu wo be à nă fă ani nă, kanga ega nă a ka dâ litifi o nă gâ átsa, ci ga, Tsutsu ágbîn dâ nimi năsara o. 55 Eku, babo năsara nya we dâ o? Tsutsu babo ekagi nya we dâ o? 56 Ekagi nya tsutsu yi lefi; kabgo nya lefi ma yi ataura: 57 ama yi jin yebo Soko, nă èyâ yi năsâra bë egwa nya nyâ Tsoçi yi Jesu Kristi nă. 58 Ebogabo, yegi cincinci mizi, ye gi bo şaranyi, ga yesi mä, ye fe lotuñ Tsoçi şaranyi ka ndondo, daga nă ye kpeteke etuñ ye nimi Tsoçi o jin banza à nă.

16 GBANI ega nya ewô nă ye à ku yeka ebo eza liliçizi o nă dana, kendona mi gaga ya ena liliçizi nya Galatia nă, acinga mä ye à jin o. 2 Efo mařari nya efo gutwâba, lugwa eza ndondo nya ye u la u şisi dâ gwa u bo, kendona u gi 'le nă, ebo kami nă mi gâ be nă a ga ku u yekâ kanga mä. 3 Kami nă mi gâ tuñ bo nă, eza ndondo na ye à ya yeda be wosikazi nyi nă, mi à tun eza gazi tuñ la eriatwa nya ye da Jerusalem: 4 to wuñ ayike u kuñ nă mitso à lo nă mä, a à da ganî be mi nyi. 5 Ama mi à be 'bâ ye kami nă mi gâ za da Masidonia o zo na; gama mi à za da Masidonia o; 6 ama mi à be fedun be ye nyi, wuñ ába mi à jin gbanfereka, nă ye à tu mi mi nyä eza mi 'bâ ndondo nă mi à lo nă. 7 Gama mi èwa n le ye gbani nya eza nana à; gama mi de aniyâ ke mi à fedun be ye nyi degi nă, wuñ ayike Tsoçi ga ye nă. 8 Ama mi à fedun dâ Efusos o hari be efo Pentikost nyi; 9 gama yeko woñcinko to nă de etuñ dokuñ nă ákpe ya mi, makirizi mä dâ bo şaranyi.

10 Wuñ ayike Timoti gâ be nă, ye ga lugwa edaşun u kami nă u dâ be ye nyi nă mä; gama wuñ èlotun Tsoçi, kendona mi èjin nă: 11 ebogabo, ga lugwa eza ndondo gba u ye mä. Ama ye tu u mi nya eza u be lafiya nyi, nă wuñ à be 'bâ mi nă: gama mi ètu u ye be yegizi nyi. 12 Ama ega Apolos yegi yi, mi ta u gwa nyasasanyi nă wuñ à be 'bâ ye ganî be yegizi nyi nă: ama aniyâ u lo gbani kponyi à; ama kami nă u ga de gwa nă wuñ à be. 13 Ye tswa 'bâ, ye gikinî saranyi be yiyakpe nyi, jin bagi, la nimi ye gboka. 14 Enyâ kpata nă ye à jin nă, ye jin u be cincin nyi. 15 Gbani, yegizi, mi èta ye gwa (ye kpe eza 'mizi nya Istifanas ye, ke a yi eza mařari nya Akaiya nă, to nă a la nimi a şisi nă a à wuñ eza liliçizi nă) 16 nă ye à la nimi ye gbâ ya eza dozi wuncinzi nă, to ya eza ndondo nă èbâ yi etuñlo re ci èlotun nă. 17 Mi emanîp ebo bibe nya Istifanas to Fortunatus to Akaikus o: gamaşı enyâ ye nă, ágbâ nă, a la u dâ bo. 18 Gama a fa nyagban nya mi to nya ye: ebogabo ye kiñ eza dozi wuncinzi. 19 Ena liliçizi nya Eşia sa ye mi. Akwila to Priska sa ye mi nyasasanyi

nimi Tsoci o, gani be ena lilici nyi nà dà emi a bo na. 20 Yegizi kpata sa ye mi. Ye sa dozi mi be emi dà dozi lilici nyi. 21 Misa nyà mi Paul be egwa nyi nyà mitso dàna. 22 Wuñ ayike eza yebo Tsoci à nà,

lugwa u fe ezamiboci. Tsoci yi èbe. 23 Maña nya Tsoci Jesu Kristi u feduñ gani be ye nyi. 24 Cincin mi u feduñ gani be ye nyi kpata nimi Kristi Jesu o. Ami.

WOSIKA BACI NYÀ PAUL NA YI TUNCI NÀ LO 'BA **KORINTICIZI**

1 PAUL, tuンci nya Kristi Jesu be wuwa nyi nya Soko, to Timoti yegi yi: wosika nàna u yi ya ena lilici nya Soko nà dà Korinti o nà, to ya eza liliçizi kpata nàzi dà nimi Akaiya o kpata nà: 2 Maña to lafiya u dà be ye nyi dàga ebà Soko Nàda to Tsoci Jesu Kristi o.

3 Alubarika da be Soko to Nda nyi nya Tsoci yi Jesu Kristi, Nda nya yegunzi to Soko nya nyagbanfa kpata; 4 nà ðèfa yi nyagban nimi wala yizi o kpata nà, nà yi à fa ezazi nyagban wo nàzi dà nimi wala ndondo o nà, be nyagbanfa nyi nà yitso áfa nyagban benyi dàga ebà Soko o nà. 5 Gàmàk kendònà azabazi nya Kristi ádokuñ ebà yi bo nà, acinga mà nyagbanfa yi ádokuñ nimi Kristi o. 6 Ama ko yi gá ejin wala, u yi ebo nyagbanfa to biboya ye bo; ko yi gá ðèfa nyagban, u yi ebo nyagbanfa ye bo, nà élolutù be hankuri nyi nya azabazi dozi nà ejin yi azaba nà: 7 yetu yi ebo ye bo ágbokpa; gàmasi yi kpe, kendona ye ápamà nimi walazi o nà, acinga ye ápamà nimi nyagbanfa o mà. 8 Gàmasi yegizi, yi wa gá ye ga kpe mà à, nà wala yi na yi de nimi Eşia o nà, ke yi ápa saranyi gá kabgo yi nà, hari yi de yetu nya rayi be à: 9 akika, yitso de shiruya nya tsutsu da nimi yi bo, ebo yi ga kpetsø eti yitso o mà, ama sayi Soko nà èla ezatsutsucizi nàkin nà: 10 wuñ nà bo yi ya nimi tsutsu o na wòncin dozi nàna nà, u mà à bo yi ya: yi mà la 'ye yi tu u nà wuñ à fe bo yi ya nà; 11 ye mà à fe ba yi jin re gani be aduwa ye nyi; nà eza dokuñ à jin yebo ebo yi bo nà, ebo eriatwa o nà a la ya yi dàga ebà ezazi o nàzi dokuñ nà. 12 Gàmasi

cìnwoñta nyi yi dàna, erijin nya nyagban yi, ke yi wòn nimi yi dà nimi yíze o nà, bele nà dokuñ nà eba ye bo, be eli lilici nyi to eli gborò nà dà nimi Soko o nà, u yi be yema nyi nya nàka à, ama be manà nyi nya Soko. 13 Gàmasi yi èka ega ndocizi ya ye à, àfè nà ye ègba, ye ci èye nà, mi mà étuye nà ye à kpe hari da ezoba nà: 14 kendona saşı nimi ye bo yé ke yi yi ciñ wòn ta nya ye nà, kendona ye yi ciñ wòn ta nya ye nà, nimi efo nya Tsoci yi Jesu o.

15 Ebo kpikpetso nàna o, aciñ mi kpaye le gá, mi à be 'bà ye, na ye à de manà baci na; 16 mi ci goga ebà ye bo da Masidonia, mi ci fe dagà Masidonia o be 'bà ye be, to nà ye à yi mi nya ezà mi lo Judia nà. 17 Ebogabo kami nà mi kpaye aciñ nà, mi la tula ke mi gikinji gboka wo à nà? ko enya nàzi mi èkpaye nà, mi èkpaye ke be nàka nyi nà, nà hinnyi hinnyi to eye eye à da bo be mi nyi na? 18 Ama kendona Soko de aminci nà, ega yi lo 'bà ye u yi hinnyi to eye à. 19 Gàmasi Jesu Kristi Egi nya Soko, nà yi la jin wazun tataciñ ye bo nà, wuncin yi be mi nyi to Silvenus to Timoti, ega yi u yi hinnyi tò eye à, ama u yi hinnyi nimi u bo. 20 Gàmasi ko alikawolizi nya Soko ádokuñ a yi hinnyi nimi u bo; ebogabo Ami dà nimi u bo mà, lo 'bà ciñwòn Soko be egwa yi nyi. 21 Gbani wuñ nà èla yi gikinji gboka gani be ye nyi nimi Kristi o, ci èla emí kpe eti yi bo nà, wungu yi Soko o; 22 u mà la erikpe dà yi, u ci ya yi mafari nya Ruhu nimi nyagban yizi o.

23 Ama mi ètuñ Soko ye u jin 'ri eti nyagbanin nyà mi bo, ke nà mi à gùn ye nà mi be Korinti à.

24 U yi nà yi ejin yikunci eti yi yiyakpe nya ye bo nà à, ama yi yi eza naži èwa ninmà ye ya ye nà: gama be yi yiyakpe nya ye ègikiñi o.

2 AMA mi kpaya nàna be nimi mitso nya gá mi à be 'bà ye nimi nyagbanṭa o be à. 2 Gamaši wun ayike mi gá tạ ye nyagbanṭa nà, ze u yì o kanga nà à fa mi nyagbanṭa nà o, afe eza nà mi la tạ nyagbanṭa nà? 3 Mi ma ka ega nana otso, ebo, kami na mi gá be nà, mi ga de nyagbanṭa be a nya mà nà u gonyi nà mi à manin benyi nà; mi yà ye kpata gasikiya ke nyagbanṭa nya mi wunęgá yi nyagbanṭa nya ye kpata na. 4 Gamaši be wala nya to nyagbanṭa nà dokun na mi ka rubutu ya ye be 'giye nya nà dokun nà; u yi ebo nà mi à tạ ye nyagbanṭa nà bo à, ama ebo na ye à kpe cincin ye nà dà be mi nya ci dokun lo 'bà ye nà. 5 Ama wun ayike eza la nyagbanṭa be nà, u la nyagbanṭa be, e ya mi à, ama saşı ya ye kpata (ebo mi ga lukpiń ya eza ággaga mà). 6 Foro nàna nà eza dokun jiń eza wuncin nà u kuń u aní; 7 ebogabo ye à jiń u gafara fa u nyagbanṭa, ebo be enyà ndondo nya eza wuncin à be ágbín dà nimi nyagbanṭa u bo nà ázakpe nà mà. 8 Ebogabo mi éta ye gwa ye la cincin ye gboka be u nya. 9 Gamaši ebo wuncin o mà mi ka rubutu o, nà mi à de dede ye nà, wun ayike ye ágbà 'gá kpata nà. 10 Gbani, ye gá jiń 'za gafara enyà ndondo, mitso jiń u gafara mà; gama enyà nà mi jiń gafara nà, wun ayike mi jiń gafara enyà ndondo nà, mi jiń gafara ebo ye bo yita Kristi o; 11 ebo Şetan ga de 'bà eti yi bo mà: gama yi jiń rakpe nya tità uži à.

12 Kami na mi be Troas ebo labari wangí nya Kristi o nà, to kami nà yeko ákpe ya mi nimi Tsoci o nà, 13 efa dà bo ya mi nimi ruhu mi bo à, gama mi tsuń Taitus yegi mi à: ama nà mi ti a kpamu nà, mi dzun da Masidonia. 14 Ama yi jiń yebo Soko nà yi yi lo be nimà nya nyà násara nimi Kristi o ka ndondo nà, ci èla èka nya kpkpe u tula be yi nyi 'bà ndondo o. 15 Gama yi yi èka nà mà nà nya Kristi ya Soko, nimi a bo naži wun èboya nà, to nimi a bo naži ègbiń nà; 16 nya 'za eni èkà nya tsutsu lo 'bà tsutsu; nya eza ndoci èkà nya rayi lo 'bà rayi. Ze mà kuń enyà nànaži o? 17 Gama yi yi ke eza kàmazì, naži

èla ega Soko jiń alugusu nà à: ama ke nyà eligboronà, ama ke nyà Soko nà yita Soko o, acin yi ègaga nimi Kristi o.

3 MGBA yi èyä be nà yi à kin nimi yi na? kasin yi èwa, ke eza ndocizi nà, wosikazi nya kinkin lo 'bà ye ko daga ebà ye bo? 2 Ye yi wosika yi, nà a ka dà nyagbanṭa yizi o nà, ci yi yekpeci, to gbigbaci ebà ezazi o kpata; 3 na átula ke ye yi wosika nya Kristi nà, naži yi èwuń nà, u ci yi kikaci, e be tadawa nya nà, ama be Ruhu nya Soko nà de rayi nà; u dà elozi nya takuń bo à, ama u dà elozi o naži yi nyagbanṭa nya nàka nà. 4 Yi de kpkpetso wuncin nimi Kristi o lo 'bà Soko: 5 u yi nà yi kün nimi yi ye ci ro enya ndondo ke u yi nya eti tacin yitsa nà à, ama eyekun nya yi fe daga ebà Soko o be; 6 u mà la eyekun ya yi ke eza wunwuncizi nya alikawoli woro nà; u yi nya alikawoli kikaci à, ama nya ruhu: gamaši kikaci èwu 'za, ama ruhu eya 'za rayi. 7 Ama wun ayike wunwun nya tsutsu, nà a ká a ci tsu ba takunzi o nà, u be cińwöñ nya, hari egizi nya Israel ciń eyé nya Musa le şaranyi wo à nà, ebo cińwöñ nya eyé u bo: cińwöñ wunçin mà fe goga da: 8 bele wunwun nya ruhu nà à dà bo be cińwöñ nya nà suŋkun? 9 Gama wun ayike wunwun nya şiriyawöñ de cińwöñ nà, wunwun nya eli gasikiya de cińwöñ gá u sayi. 10 Gama enyà nà a la wöncin nà, a wöñ u ciń dozi nàna à, ebo cińwöñ na ázakpe nà. 11 Gama wun ayike enyà na ègoga na da nimi cińwöñ o nà, bele nà dokun ga nà enyà nà à ke ne dà nimi cińwöñ o.

12 Ebogabo daga na yi de yetu dozi nana nà, yi ègaga be nyagbanṭa nyi şaranyi, 13 u yi ke Musa nà la ede tikpe kpe eye u nà à, ebo egizi nya Israel ga ciń ezoba le şaranyi nya enyà gá nà ègoga nà mà: 14 ama yekpa aži ágboka: gamaši hari be nyina nya, kami nà a ègba alikawoli gbako nà, ede tikpe gá yì dà bo, gama a la la u tula gá, a la u kpán ya nimi Kristi bo à. 15 Ama hari be nyinà nya, kami ndondo na a gba litafi Musa nà, ede tikpe wun áce kpe nyagbanṭa a bo. 16 Ama kami ndondo nà eza à keze lo 'bà Tsoci nà, a à la ede tikpe kpán ya. 17 Gbani Tsoci yi Ruhu o: to 'bà nà Ruhu nya Tsoci dà nà, fido dà bo.

18 Ama yi kpata, be eyé kpikpéci niyi ná yi èle ciñwóñ Tsoci ye ke nimi bayele o ná, yi èla zebá lo 'bà sifa dozi wuñcín daga ciñwóñ lo 'bà ciñwóñ o, kendoná u yi daga ebà Tsoci o ná yi Ruhu ná.

4 EBOGABO daga ná yi go etuñ wuñwuñ nána ná, kendoná yi go yegun ná, náka yi gbán à:

2 Ama yi na enyásusocizi nyá zuñyesun vo, yi daza be kisa níyi à, yi ma lotun titá be ega Soko níyi à; ama ná yi la gasikiya tula ná yi la ními yi mä be aniyá níyi nya eza ndondo eyé Soko o. 3 Ama wun ayike labari wangi nyá yi áso ná, wuñ aso eza názi èla gbiñ ná: 4 ními eza wuñcínzi o soko nyá kami na da aná la yekpazi nyá eza názi èyakpe à ná ná, ebo bayetin nyá labari wangi nyá ciñwóñ nyá Kristi, ná yi sifa nyá Soko ná, u ga tinxé kpe a má. 5 Gamaşí yi jin wazun nyá yitso à, ama nyá Kristi Jesu ke u yi Tsoci ná, to yitso má ke yi yi wuzi yezi ebo Jesu o ná. 6 Daga ná u yi Soko ná ga, ga, Ebà à tñye ními baziko o ná, ná la ebà a tñye ními nyagbán yizi o ná, u ci la bayetin nyá kpikpe nyá ciñwóñ nyá Soko da ními eyé nyá Jesu Kristi o.

7 Ama yi de dukiya nána dá ními dukuñ nyá egun o, ebo ciñwóñ nyá kagbo ná dokun ná wuñ à fè nyá Soko, e daga ebà yi bo à; 8 wala pà yi şaranyi, ama ebà ápiñ ya yi à; yi aži, ama u yi hari be ciñciñbo nyá yetu à; 9 sunça nyá yi kpa, a má lu yi gwa ké da zumma bo à; a da yi gwa lo kin, ama e be gbingbin nyí à; 10 kami ndondo ními náka yi bo yi èla tsutsu Jesu za, ebo rayi nyá Jesu gà átula má ními náka yi bo. 11 Gamaşí ka ndondo a éla yi názi yi rayidecizi ná dà tsutsu gwa o ebo Jesu o, ebo rayi nyá Jesu gà átula ními nákatsutsuci yi bo. 12 Acinga tsutsu élötun ními yi bo, ama rayi ními ye bo. 13 Ama daga ná yi de ruhu nyá yiyakpe wuñcín na, gangani be ega gá nyi na a ka na, ga. Mi áyakpe, ebogabo mi gaga o; yi mä èyakpe, ebogabo yi ègaga o; 14 gamaşí yi kpeteke wuñ ná la Tsoci Jesu nákiñ ná, wuñ à be la yi nákiñ má ganí be Jesu nyi, u má a la yi bë gani be ye nyi. 15 Gamaşí enya kpata yi ebo ye bo, ebo maná o ná a be u be egwa eza káma nyi ná, wuñ à la yebojín be ya ciñwóñ nyá Soko.

16 Ebogabo yi gbán náka à; ama wuñ ayike eza yi ná yé leye ná èzozo ná, eza yi nyá nin èye woro ze yeliyeli. 17 Gama walafifaci yi ná yi nyá wokati fiagi ná, wuñ élötun ciñwóñ ná lukpiñ ci à dà bo hari lo ná dokun dokun ga ya yi: 18 na yi eciñ enya názi a leye ná le à ná, ama sayi enya názi a leye à ná: gamaşí enya názi a leye ná a yi nyá kami; ama enya názi a leye à ná a yi nyá hari lo.

5 GAMASI yi kpe ga, wuñ ayike kata yiže nya evun yi gá ágbín ya ná, yi de kata daga ebà

Soko o, kata ná a tu be egwa níyi à ná, ná à da bo hari lo ná, ními samazi o. 2 Gamasi akika, ními nána o yi ègbindun, yi ci èwa yi la edunfeba yi ná yi nyá şamap ná fá ními yi: 3 wuñ ayike yi gá de fifa u ná a à bë le yi ye yavun à. 4 Gama akika, yi názi dà ními evun nána o ná yi ègbindun, yi ci ápa şaranyi, u yi ná yí èwa yi à la u ze ya ná à, ama na a à fá kpe yi ná, ebo enyatsutsuci gá ágbín dà ními rayi o. 5 Gbani wuñ ná jin yi ebo enya wuñcín o ná, wunga yi Soko o, wuñ ná la maşari nyá Ruhu ya yi ná. 6 Ebogabo daga ná yi ètu nyagbán ka ndondo ná, yi ci kpe ga, kami ná yi èfedun dà ními náka o ná, yi ákpeya ebà Tsoci o 7 (gamaşí yi ázáda be iyakpe nyi, e be eyé nyi à): 8 mi ga, yi ètu nyagbán, gomaga yi má jin yeda yi ákpeya ebà náka o, yi ci fedun ebà Tsoci o. 9 Ebogabo nána yi aniyá yi o, ko yi fedun, ko yi ákpeya, yi la yi fe ezabibaci uzi. 10 Gamaşí tile yi kpata à be gikinni yita èsa şirinya nyá Kristi o; ebo eza ndondo à go enya názi u jin ními náka o ná, gangani be enya ná u jin ná nyi, ko u fe wangi ko dede. 11 Ebogabo, daga ná yi kpe daşun nyá Tsoci ye ná, yi èdiñ ezazi nyagbán, ama yi átula ya Soko: mi má tuye ke yi átula ními nyagbán yezi o ná. 12 U yi ná yi èla ními yi mä be ye nyi be ná à, ama yi èya ye ebago nyá ciñwóñta ebo yi bo, na ye à de egaze eti eza nánaçí o názi èta ciñwóñ be eyé nyi, e be nyagbán nyi à na. 13 Gamaşí wuñ ayike yi ákegbugbu ná, u yi ebo Soko o; ko yi won ními yi dà be hankali nyi, u yi ebo ye bo. 14 Gamaşí cincin nyá Kristi èdiñ yi; gamaşí aninga yi du u wöñ, ga, 'za eni tsu ebo eza kpata o, ebogabo eza kpata átsu; 15 u tsu ebo eza kpata o, ebo eza názi de rayi ná,

a ga de rayi ya nimi a be mä, ama ebo 'za na tsu ebo a bo ci da kinñä re be nä. 16 Ebogabo daga gbani o yi kpe eza ndondo ye ebà nãkä o, ama gbani yi kpe u ye acin be à. 17 Ebogabo wuñ ayike eza dä nimi Kristi o nã, u yi enyajinçï woro: enya gbakozi ágoga; cïple, a áze woro. 18 Ama enya kpata fe daga 'bà Soko o be, na la yi jin giaria nimi Kristi o lo 'bà wunntso na, u ci la etuñ wuñwun nya giara ya yi; 19 wuncin yi, ke Soko dä nimi Kristi o ci ejin yize giaria lo 'bà wunntso nã, u ro lefi aži ya a à, ci la egã nya giaria dä gwa yi bo.

20 Ebogabo yi yi egbaži ebo Kristi o, ke Soko ètagwa be egwa yi nyi nã: yi èta ye gwa ebo Kristi o, ye jin giaria be Soko nyi. 21 Wuñ nã kpe lefi ye à na, u la u že lefi ebo yi bo; nã yi gâ áze eli gasikiya nya Soko nimi u bo nã.

6 NA yi lotun ganí be u nyi nã, yi tã ye gwa, ga, ga, ga, kami gugoci mi situkpa ya we, To nimi efo nya bibôya o mi ce wo wu: cïple, gbani yi kami gugoci o; cïple, gbani yi efo bibôya o): 3 yi jin ebà biciciñ nimi enya ndondo à, ebo a ga ga etuñ wuñwun nya yi nyi mä; 4 ama be enya ndondo nyi, ke ezawunwuncizi nya Soko nã, yi la nimi yi mä be ezaži nyi, be hankuri nyi dokun, to be azabazi nyi, to be enyawazi nyi, to be walazî nyi, 5 to be diñdin bulalazi nyi, to be lulo nya kata zikozi nyi, to nimi edunñizi o, to be etuñzi nyi, to be eležizi nyi, to be mädawuzi nyi; 6 to be lilici nyi, to be kpkipe nyi, to be nyagbanwu nyi, to be ceto nyi, to be Ruhu Lilici nyi, to be ciñciñ gboru nyi, 7 to be egã nyi nya gasikiya, to be kagbo nyi nya Soko; to be enya 'ku nzi nyi nya eli gasikiya nya gwalo to nya gwapin, 8 to be ciñwoñ nyi, to be yegba nyi, to be eri dede nyi, to be eri wangî nyi; ke ezatitacizi nã, ama yi de gasikiya; 9 ke a kpe yi ye à nã, ama a kpe yi ye saranyi; ke yi ètsu dana, ama cïple, yi de rayi; ke yi ègo foro nã, ama a wu yi à; 10 ke yi èwonfugi nã, ama yi èmanin ka ndondo; ke yi ájiya nã, ama yi èla eza dokun jin dukiyadeciži; ke yi de enya ndondo à nã, ama yi wuñ enya kpata.

11 Misuñ yi ákpé ya ye Korinticizi, nyagban yi ágope. 12 Ye ápiñba nimi yi bo à, ama ye ápiñba nimi ciñciñ nya ye be. 13 Gbani ebo egbagaa nya wuncin o (mi égagâ ke ya egi mizi nã), ye fe nyagbangopeciži mä. 14 Ye ga pamä nimi yoke o be zeži nyi de yi yakpe à nã mä: gamaši ke aminci eli gasikiya de be eli dede nyi o? kó ke èmàpà bâyëtiñ de bë bázikò nyi o? 15 To ke emigun Kristi de be Belial nyi o? ko ke dana 'za na èyakpe nã de be eza nã èyakpe à nã nyi o? 16 To ke alikawoli kata nya Soko de be zasa kutizi nyi o? gamaši yi yi kata nya Sokorayideci o; kendona Soko ga na, ga, Mi à fedun dä nimi a bo, ci à daza dä tataciñ a bo; mi gâ áfe Soko ya a, a gâ áfe eza mizi.

17 Ebogabo Tsoci ga,
Ye dzun be tataciñ a bo, ye kpéya,
Ga lagwakun enya şika mä;
Kanga mi à go ye,

18 Mi gâ áfe Nda ya ye,
Ye ma gâ áfe egi bagizi to 'gi nyizagizi ya mi,
Acin Tsoci na wuñ Kagbo Kpata na ga o.
7 EZÄ ciñciñciñ, daga nã yi de alikawoli nãnaži
nã, lugwa yi la nimi yi li ebà sika kpata nya
nãkä to nya ruhu o, yi ci la lili gunmi nimi
dåsun Soko o.

2 La nyagban yezi kpé ya yi: yi jin eza ndondo zamba à, yi la eza ndondo nyi à, yi jin eza ndondo boşı à. 3 Mi ga u ebo min dabo ye à: gamaši mi ga u le ani, ga, ye da nimi nyagban yi bo yi tsu ganí yi de rayi ganí. 4 Mi ètu nyagban saranyi ci ègaga ya ye, ciñwoñtaya mi dokun saranyi ebo ye bo: mi áše be nyagbanfa nyi, ninmä nya mi èbe ya nimi wala yiži o kpata.

5 Gama kami nã yi be kin Masidonia nã, nãkä yi de fifa ndondo à, ama yi de azaba 'bà ndondo; ewunsunzi dä de bo, dasuñ dä nin bo. 6 Ama Soko nã èfa kpiadaciži nyagban nã, wunga fa yi nyagban be bibe nyi nya Taitus o; 7 e kalo be bibe u nyi gbaugî à, ama to be nyagbanfa nyi nã u fa nyagban benyi ebo ye bo nã, maminâ u ta ya yi nya wuwa ye, efugiwon nya ye, aniya nya ye ebo mi bo nã: acin mi manin nã dokun nã. 8 Gama ka mi la ye tã

nyagban be wosika mi nyi, mi ti rogonkpe à, ama mi ti rogonkpe le; gama mi leye ke wosika gá la ye tā nyagban nà, ke kami fiagi nà. 9 Gbani mi èmənin, u yi ebo nà ye áta nyagban nà bo à, ama ebo nà ye áta nyagban lo 'bà tuba nà: gama ye áta nyagban kendona Soko éwa nà, ebo ye ga jin asara ními yi bo be enyà ndondo nyi mä. 10 Gamaşı nyagbanṭa nà yi kendona Soko éwa na wun èla tuba lo 'bà biboya bë, tuba nà èla rogonkpe bë à nà: ama nyagbanṭa nyà yiye wun èla tsutsu bë. 11 Gama ciñ enya anà otsó le, nà ye tā nyagban maminà Soko éwa nà, kendona u lotun yedin ními ye bo nà, akika, to titadzu nyà yetso, akika, to nyagbanṣun akika, to dasun, akika, to yesa, akika, to aniyà, akika, to ebgaga! Nimi enyà ndondo o ye la ními ye tula liliç ními enyà wuncin o. 12 Acinga, ka mi ka wosika ya ye o, mi ka u ebo eza nà jin lefi nà bo à, u mä yi ebo 'za nà u jin lefi nà bo a, ama nà yedin nyà ye ebo yi bo gá átula ebà ye bo eye Soko o nà. 13 Ebogábo a fa yi nyagban o; to be nyagban yi nyi yi manin dokun nyasasanyi ebo nimma nyà Taitus o, ebo nà ruhu u afà be ye nyi kpata nà. 14 Gama wun ayike mi ta ciñwöñ ními enyà ndondo ebà u bo ebo ye bo nà, mi sunzuñye à; ama kendona yi gaga kpata ya ye be 'mi gásikiya nyi nà, acinga mä ciñwöñ yi nà mi ta yita Taitus o nà, a le u ye ke u yi gásikiya nà. 15 To ciñcín nyà nyagban u lo 'bà ye u dokun be, maminà wun épà gbgiba nyà ye kpata nà, kendona ye go u be dasun nyi to be nákakun nyi nà. 16 Mi èmənin ebo nà mi ètu nyagban be ye nyi ními enyà ndondo o nà.

8 BAMBE wuncin nyi, yegizi, yi la ye kpe mānà nyà Soko ye nà a la ya enà liliçizi nyà

Masidonia nà; 2 ke ními èlatu nyà wala nà dokun nà, kundo nyà nima a to nya enyagba a nà dokun nà, u la kundo nyà eriatwa a da ye. 3 Gama mi jin 're, ga, kendona kabgo a ye nà, akika, to nà ga kabgo a nà, a twaria be biba nyagban a nyi, 4 a tā yi gwa be gwatà nyi na dokun nà, nà a à go nya mānà nàna, to nya emapa nya wuñwuñ nya eza liliçizi nà: 5 to nàna, u fe kendona yi tuye nà à, ama a la ními a ya Tsoci bedzo, to ya yi mä be wuwa nyi

nyà Soko. 6 Acinga yi tā Taitus gwa, gá kendona u ca u le nà, acinga mä, wuñ à la mānà nàna gunmi ními ye bo. 7 Ama kendona ye bebe ními enyà ndondo o nà, ními yi yakpe o, to egaga, to kpike, to be kokari nyi kpata, to ními cincin nyà ye ebà yi bo nà, ye diñnyi nà ye à fe bebe ními mānà nàna o nà mä. 8 Mi ègagà e be emiya nyi à, ama be kokari nyi nya eza ndocizi mi èmà eli gboro nya cincin ye ciñle. 9 Gama ye kpe mānà nyà Tsoci yi Jesu Kristi ye, ke nà u yi dukiyadeci nà, u be áze enyagbaci ebo ye bo, ebo ye be enyagba u nyi ye gá áze dukiyadecizi mä. 10 To ními nàna o, mi ya ye yekpa mi: gamaşı nàna ge ya ye, ye næzi sîdzo yá u nyi jin daga eya baci roro nà, e kalo jinjin gbaugì à, ama to aniyà mä. 11 Ama gbani ye la jinjin gunmi be; ebo kendona ninsa nya aniyà da bo nà, acinga emiguñ u à dà bo kendona jinjinwo ye yi nà. 12 Gamaşı wun ayike ninsa dà bo nà, u yi gugoci gangani kendona eza de 'nyà nà, u yi kendona u de 'nyà à nà à. 13 Gama mi gá nàna nà eza ndocizi à de fisà, ye ci jin wala nà à: 14 ama be gangani nyi; enyà kundo nya ye à gogwa ebo yajì nyà a bo gbani, to enyà kundo nya a gá áze gwago ebo yajì nyà ye bo; nà gangani à dà bo nà: 15 kendona a ka u dà litafi o nà, gá, Eza nà ku yekà dokun nà u de ke à; to eza nà ku yekà degi nà u gâbà wuñ à.

16 Ama yi jin yebo Soko, nà la kokari nàna da nyagban Taitus o ebo ye bo nà. 17 Gamaşı u go ega nyagbanwu nyà yi; ama nà wuñtso de aniyà şaranyi nà, u dzun da 'bà ye be biba wuñtso nyi. 18 Yi ma tun yegi da gani be u nyi nà kiñkiñ u ními labari wangì o dà ními enà liliçizi o kpata nà; 19 to e kalo wuncin gbaugì à, ama to nà enà liliçizi li şishi nà wuñ à keba be yi nyi ními eza o nà ebo mānà nàna o, nà yi èwùñ ebo ciñwöñ nyà Tsoci o nà, to nà wuñ à la ninsa yi tula nà: 20 yi ètswa nàna, ebo eza ndondo ga wòn yi lefi eti ega nyà eriatwa nàna o nà yi èwùñ nà mä: 21 gamaşı yi ètswa ními yi nà eli yizi à da gboro nà, e kalo eye Tsoci o gbaugì à, ama to eye eza wangizi o mä. 22 Yi ma tuñ yegi yi da be a nyi, eza nà yi le eri kokari u ye ka ndondo be etuñzi nyi næzi dokun nà, ama gbani kokari u dokun gá ebo

kpkpetso o ná woñciñ ná u de be ye nyi ná. 23 Ko eza gá gbinga nyá Taitus, u yi ezabaci mi, to etunloci gani be mi nyi ebo ye bo; ko yegi yiñi, a yi tunçizi nyá enä liliçizi, a yi ciñwóñ nyá Kristi. 24 Ebogabo ye la eri nyá ciñciñ ye to nyá ciñwonta nyá yi ebo ye bo tula ya a yita enä liliçizi o.

9 GAMASI egá nyá wuñwun ya eza liliçizi, wujia da bo na mi a ka rubutu ya ye na à:

2 gamaşı mi kpe ninsa ye ye, ná mi èta ciñwoñ benyi ebo ye bo lo 'bà Masidoniacizi ná, ke Akaiyaciži jin şiri ani daga eya baci o ná; aniya nyá ye mä la ezazi nazi dokun na gbanyadzu nimi a bo. 3 Ama mi tun yegizi tuñ, ebo ciñwonta yi ebà ye bo be áze banza nimi nana o mä; ebo siri nyá ye águñmi kendona mi gaña: 4 ko be enya ndondo nyi, wuñ ayike ezazi nyá Masidonia gá be be mi nyi ná, a ci tsuñ ye ye la jin şiri à ná, yi (yi ga ye à,) gá ásuñzunye be nyagbanu nana nyi. 5 Ebogabo mi kpaye ke u ge ná mi à ta yegizi gwa a şido da 'bà ye na, a ci la alubarika ná ye ga le ná ku yekä, ebo wuñciñ o, ye la u jin şiri ke alubarika ná, u yi ke nyanyagi ná à.

6 Ama mi èga nana, ga, Eza na dzo 'nyá be nyabota nyi ná, wuñ à ko 'nyá be nyabota nyi mä; to eza na dzo 'nyá be alubarikazi nyi ná, wuñ à ko 'nyá be alubarikazi nyi mä. 7 Lugwa eza ndondo jin kendona u kpaye da nyagbañ u bo ani ná; u yi be nyabota nyi à, ko be tile nyi à: gama Soko yebo eriatwaci ná èmänin ná. 8 Soko mä be ye manaq kpatato; ebo ye, ná ye de keyuñ kpatata ná ndondo nimi enya ndondo o ná, ye à fe bebe nimi etun wangí ndondo o: 9 kendona a ka u dä litafi o ná, ga,

U la 'nyá gá ya, u la 'nyá twaria

ya yajincizi;

Eli gasikiya u dä bo hari lo.

10 To wuñ ná èla edzo ya edzodzocí to eyi ebo enyagici o ná, wuñ à la edzo ya ye ná ye à dzo ná, u mä à be u be, u mä à be sunsun nyá eli gasikiya ye: 11 ye mä à de dokun nyá enya ndondo lo 'bà eli guru kpatata, ná èlotun yebojín ya Soko be egwa yi nyi ná. 12 Gama etunlo nyá wuñwun nana wuñ èla tsuñwóñ nyá enyawazi nyá eza liliçizi şe gbaugui à, ama wuñ èbebe ya Soko be yebojín nyi ná dokun

ná; 13 gamaşı daga ná a mä ye ciñle be etuñ wuñwun nanä nyi ná, a la ciñwóñ ya Soko eti gbigba nyá yiyé ye nyá labari wangí nyá Kristi bo, to ebo kundo nyá eriatwa nyá ye ya a to ya ezazi kpata; 14 mamiñ atso mä, be gwata nyi ebo ye bo, a èsaye ye ebo manaq nyá Soko ná dokuñ nimi ye bo ná. 15 Yi jin yebo Soko ebo eriatwa u bo ná yé ga à na.

10 GBANI mi Paul mitso èta ye gwa be kpiada nyi to be yekofu nyi nyá Kristi, mi ná yi eza kpiadaci eye ye bo tatacın ye bo ná, ama ná mi dä bo à ná, mi de nyagbanu saranyi lo 'bà ye: 2 akika, mi èta ye gwa, kami ná mi gá dä bo ná, min ga la nyagbanu tula be kpkpetso gá nyi ná mi èro ke mi ètu nyagbañ eti eza ndocizi o, nazi èro yi ke yi èdaçaz ke be eli nañka nyi na mä. 3 Gama ka yi edaçaz nimi nañka o, yi ègunkun gani be nañka nyi à 4 (gama enya 'wun nyá ekuñ yi a yi nyá nañka à, ama a gboka yita Soko o ebo gbingbiñ nyá ebà kagbozi o); 5 yi ci èla yekpazi, to enya toke ndondo ná ánañkin eti kpkpe Soko o ná gbin zizi, ci èla yekpa ndondo jin wuzi lo 'bà gbigba nyá Kristi;

6 yi mä jin şiri yi à gagba eti ninavø kpata o, kami ndondo ná gbigba nyá ye águñmi ná. 7 Ye ècín enyaži le nazi dä yita eye ye bo ná? Wuñ ayike eza kpetso be nimi u nyi, ga, u yi nyá Kristi ná, lugwa u du nana woñ be nimi u nyi be, ga, kendona u yi nya Kristi ná, acinga yi yì o mä. 8 Gama ka mi gá ta ciñwóñ ná dokun degi ná be yikunci yi nyi (ná Tsoci ya yi ebo tutu ye bo, u yi ebo gbingbiñ nyá ye bo à ná), mi à sunzunye à: 9 ebo miñ ga tula ke me èwa ná mi à ya ye däşuñ be wosika mizi nyi ná mä. 10 Gamaşı a ga, Wosika uzi lukpin a mä gboka; ama sifa nyá nañka u álabo, egá misuñ u mä de 'ti à. 11 Lugwa eza dozi, wuñciñ ro nana, ga, 'nyá ná yi yi be egá nyi nimi wosikazi o kami ná yi dä bo à ná, acinga yi yi o be 'tu ná nyi kami ná yi dä bo ná.

12 Gama yi ètu nyagbañ yi la nimi yi bà ko yi la nimi yi mä be eza ndocizi nyi nyá a nazi kin nimi a ná à: ama atso ná a la nimi a mäkpa be dozi nyi, a ci la nimi a mä be dozi nyi ná, a yi bambe hankalı nyi. 13 Ama yi à ta ciñwóñ go nuguñ yi ga à, ama ganganı be nuguñ nyi ná Soko ga ya yi nuguñ ná,

u ci tuṇ hari ebà ye bo. 14 Gama yi ta nimi yi ga kpalo à, ke yi tuṇ 'bà ye à nà: gama yi ka nyi be 'bà ye be labari wangi nya Kristi: 15 u yi nà yi ta ciṇwọn go nugun yi ga nà à, wuṇciṇ yi, be etunuṇi nya eza ndocizi à; ama nà yi de yetu, ga, maminà yi yiyakpe nya ye èsa sa nà, yi gà áwönciṇ tataciṇ ye bo gangani be nugun yi nyi, ci da yé dokun, 16 na yi à jin wazun labari wangi ya eza nazi da yegboro ye bo nà, u yi nà yi à ta ciṇwòn nimi nugun nya eza ndoci o, be enyà nyi nà jaṇ şiri ka egwa yi nà à. 17 Ama eza nà èta ciṇwòn nà, lugwa u ta ciṇwòn ebo Tsoci o. 18 Gama u yi eza nà èkiṇ nimi u nà de ebomà nà à, sayi eza na Tsoci èkiṇ nà.

11 MI èwa ga ye jiṇ hankuri be mi nyi ebo ega felanla degi o: ama akika ye èwu nyagban be mi nyi. 2 Gamasi mi èla nyagban eti ye bo be nyagbanla nya ke nya Soko nà: gama mi la ye tuba ya eba nini, nà mi à la ye twaria ke nyantsugi lilici nà ya Kristi. 3 Ama mi èsuṇḍa, ko be enyà ndondo nyi, kendona ewa tà Hawawu ta be kisa u nyi nà, acinga yekpa yezi gà ányi ebà nyagban wangi to lilići nà yi eba Kristi o nà. 4 Gama wuṇ ayike eza nà èbe nà ejin wazun Jesu ndoci nà, eza nà yi jiṇ wazun à nà, ko wuṇ ayike ye ego ruhu nà yi tiunyi nà, nà ye go à nà, ko labari wangi nà yi tiunyi nà, nà ye go à nà, ye ejin wangi nà ye èwu nyagban be u nyi nà. 5 Gama mi ro u ke mi dà zunma tunçi woṇcinko gazi bo nà à, ka degi otso à. 6 Ama ka mi gá fe gberi be ega misuṇ nyo o, mi yi aciṇ be kpikpe nya à; eye, nimi enyà ndondo o yi lá u tula ya ye tataciṇ eza wagizi kpata o. 7 Kaşin mi jiṇ lefi nà mi gbà nimi mi ebo nà ye gà áwönciṇ nà, ebo nà mi jiṇ ye wazun labari wangi nya Soko eti kpere nà? 8 Mi yi 'nya be ena lilici ndocizi nya, mi ci go lada be a nyo ebo nà mi a de 'bà wuṇ ye nà; 9 to kami nà mi dà bo be ye nyo enyà ci pà mi nà, mi lukpiṇ ya eza ndondo à; gamaşı yegizi, kami nà a fe daga Masidonia o be nà, a se enyà nà ágbà mi nà; to nimi enyà ndondo o mi tswa nimi mi, ebo n ga lukpiṇ ya ye mà, to acinga mi à tswa nimi mi o. 10 Kendona gasikiya nya Kristi dà nimi mi bo nà, eza

ndondo à kà mi ciṇwonta nàna nimi nuguṇzi nya Akaiya bo à. 11 Ebokinyabo? ebo nà mi yebo ye à nà? Soko kpe. 12 Ama 'nya nà mi ejin nà, wunga mi yi jiṇ re o, nà mi à la ebade nya a ba ya nazi èwa ebade nà; ebo nimi enyà o nà a èta ciṇwòn benyi nà, a à be tsuṇ a ke yitso nà. 13 Gama ezà yiri nanazi a yi tunçi gamanazi, etuntitalocizi, a ci èla nimi a zebà ke tuncizi nya Kristi nà. 14 U kaye à; gama ka Setan èla nimi u zebà ke malayika nya bayetiṇ nà. 15 Ebogabo u jiṇ enyà woṇcinko à, wuṇ ayike ezawunwunci uzi mà èla nimi atso zebà ke ezawunwuncizi nya eli gaṣikiya nà o; ezoba a gà áfe gangani be etun azi nya.

16 Mi ègà u be, ga, Ga lugwa eza ndondo kpa mi ye eza nà de hankali à nà mà; ama wuṇ ayike ye jiṇ nà, ye go mi ke eza nà de hankalì à nà, nà mi à ta ciṇwòn degi nà. 17 Enyà nà mi ègà nà, mi ga u be gangani Tsoci nya à, ama ke be ega felanla nya nà, nimi nyagbanlı nya ciṇwonta nàna o. 18 Daga nà eza dokun eta ciṇwòn nimi naḳa o nà, mi à ta ciṇwòn mà. 19 Daga nà yetso de hankalì nà, ye èmanin ci ejin hankuri be a nyo nazi de hankalì à nà. 20 Gamasi wuṇ ayike eza la ye ze wuzi nà, ko u gi ye gi, ko u ku ye konu, ko u la nimi u woṇcin, ko u gba ye dzu, ye ejin hankuri be u nyi. 21 Mi ègaga nya yegba, ke yi álabo nà. Ama nimi enyà ndondo o na eza étu nyagban nà (mi ègaga be ega felanla nya) mitso mà tu nyagban. Hibruçizi a yi o? to mitso.

22 Israelicizi a yi o? to mitso mà. Egizi nya Ibrahim a yi o? to mitso mà. 23 Ezawunwuciți nya Kristi a yi o? (mi ègaga ke eza nà ádzuylıa nà) mi ga a; nimi etunuṇi o mi lotun ga a, mi dà kata zikozi o dokun ga a, a diṇ mi bulala hari, kami dokun mi ló dà nimi tsutsuṇi o. 24 Yahudizi diṇ mi bulala siba diṇ nini zun gutsun. 25 Zun guta a wu mi tsukun, a ke mi takun zun eni eyako guta tsu mi dà nin bo, 'fo eni gunguru to 'yi to yesi mi dà nimi nuwoṇko o; 26 mi lo eza dokun, mi dà nimi maṣiba nya nuwoṇjeци o, to maṣiba nya garadacizi o, to maṣiba nya eza 'zi miži o, to maṣiba nya Ezra 'zi katizi o, mi dà nimi maṣiba 'banin bo, to maṣiba nya cikà, to maṣiba nya

edusa o, to mäsiba nya yegi manafikizi; 27 mi lotup mi jin wala, mi zile dokun, mädaguñ mi to nuwoñ ma wo mi, mi wu nimi mi mädä dokun, efe wo mi, mi yi yawun. 28 Bambe enyä gazi nyi na mi à ga à na, enya gá dä bo na èpä mi yeliyeli na, na mi èsawaniko ebo ena lilicizi o kpata na. 29 Mgbä, ze labo ke mi na o? ze a la ciñbici o, mi ci jin fusi à? 30 Wun ayike u yi tile na mi à ta ciñwöñ na, mi à ta ciñwöñ be enya gazi nyi na yi nya eli bola mi na. 31 Soko to Nda nya Tsoci Jesu, wuñ na de alubarika hari lo na, u kpeteke mi èzun gamanà à na. 32 Nimi Damaskas o, governor be yiko nyi nya etsu Aritas u tswa 'banin nya Damaskascizi na wuñ à wöñ mi na; 33 ama ebà zufa o a la mi ciñ ebä o nimi kasa o, mi ci ága u gwa.

12 WUÑ áfe tile na mi a ta ciñwöñ na, ka u de anfani à; ama mi à gagä lo 'bà anuriži to elatuži nya Tsoci. 2 Mi kpe eza ndoci ye nimi Kristi o, nyinà águñ eyä guwo be o gunni nyi (ko nimi naķa o, mi kpe à; ko u yi nimi naķa bo à, mi kpe à; Soko kpe), eza wuñcinq a la u wa da şama taci. 3 Mi mä kpe eza wuñcinq ye (ko nimi naķa o, ko u yi nimi naķa bo à, mi kpe à; Soko kpe), 4 kendona a la u wa da Paradise na, u ci wo egazi nażi yé ga à na, nażi gonyi na eza à ga u na à. 5 Ebo eza nanà o mi à ta ciñwöñ o: ama mi à ta ciñwöñ ebo 'ti mitso bo à, afe ebo bola miži o. 6 Gamaši wuñ ayike mi gá èwa na mi à ta ciñwöñ na, mi à fe eza na de hankalì à na; gamaši mi à ta gasikiya: ama mi la lugwa, ebo eza ndondo ga ro mi wöncinq ga enya na u le mi ye na ma, ko na u wo be mi nyi na ma. 7 To ebo ciñwöñ woñcinko nya èlatuzi o—ebo wuñcinq o, ebo miñ ga ga ciñwöñ ma, a la ekä ya mi dä nimi naķa o, tuñci nya Şetan na wuñ à gba mi dzu na, ebo min ga ga ciñwöñ ma.

8 Ebo enya nanà o mi tå Tsoci gwa zuñ guta, na wuñ à la u kegä be mi nyi na. 9 Ama u ga ya mi ga, Mañà mi u kùn we ke: gama kagbo mi águñmi nimi bola o. Ebogabo, gomaga, be ninmà şaranyi nyi mi à ta ciñwöñ nimi bola miži o, na kagbo nya Kristi à ce kpe mi na.

10 Ebogabo mi èmänin be bolaži nyi, be zambazi nyi, be enyapipazi nyi, be sungazi nyi, be walazi

nyi, ebo Kristi o: gama kami na mi álabo na, kanga mi gboka o.

11 Mi áze ezà na de hankalì a na: ye jin mi tile: gamasi u gonyi na ye à kin mi na: gamasi nimi enya ndondo o mi dä zuñmä tunçi woñcinko gazi bo à, ka mitso yi 'nyä ndondo à. 12 Akika, eriži nya tunçi ájin tataçin ye bo be hankuri nyi kpata, be eriži nyi to be enya yekazi nyi to be etun kagbozi nyi. 13 Gamaši ke dä bo na ye ágbagba benyi na ebà ena lilicizi o naži ke na o, afe u yi na mitso lukpiñ ya ye à na? ye jin mi gafara lefi nañà. 14 Ciñle, nañà da zuñ guta na mi jin siri na mi à be 'bà ye na; mi mä à lukpiñ yà ye à: gama mi ewa enya ye a, sayi yetso: gama u gonyi na egizi à la 'nyä şishi ebo enyamancizi o na a, ama enyamancizi ebo egizi o. 15 Mitso ma be ninmà nyi à yà enya kpata ci à la nimi mi yà ebo rayi ye bo. Wun ayike mi yebo ye na dokun na, a yebo mi degi o? 16 Ama lugwa u fe aciñ, mi lukpiñ ya ye à; ama, na mi de kisa na, mi 'á ye wöñ be 'gbän nyi. 17 Mgbä mi jin ye boşı be 'za eni ndondo nyi na mi tuñ be 'bà ye na? 18 Mi be Taitus nyagbañwu, mi ci tun yegi da be u nyi. Mgbä Taitus jin ye boşı? Yi dätzä be ruhu nini nyi à? yi da yeko nini à?

19 Ye èkpaye kami ana kpata, ga, yi ela nimi yi li ebà ye bo. Yita Soko o yi ègagà nimi Kristi o. Ama eza cincincizi, enya kpata yi ebo tutu ye bo. 20 Gamaši mi ásunđa, ko be enya ndondo nyi, kami na mi gá be na, mi à be tsun ye kendona mi èwa na à, to mitso ma, ye be le mi ye kendona ye èwa na à; ko be enya ndondo nyi ewunşun à dä bo, ko nyagbañla, fusizi, giga be dozi nyi, enyigà, rokoto, eti yele, edunuži; 21 ebo kami na mi gá be na, Soko mi à la mi gbà ebà ye bo, mi ci tigi ebo eza dokun o, naži jin lefi le, a ma la jin tuba à, ebà eli şikä to şiankala to zäraba dede naşı a jin na bo à na.

13 NANA da zuñ guta na mi ebe 'bà ye na. Be misuň nyi nya erijincizi 'za guba ko 'za guta egä ndondo gà ágikinni. 2 Mi ga u le mi mä à ga u berebere, ke kami na mi dä bo zuñ baci na, acinga to gbani ma, na mi dä bo à na, mi ègagà ya eza naži jin lefi le na, to ya zezi ke na kpata, ga, wuñ áyike mi gá be na, mi à gun 'za ye à;

3 daga ná ye èwa eri nyá Kristi ná wuñ ègagá nimi mi bo ná; wuñ ná labo ebà ye bo a ná, ama ná gboka nimi ye bo ná: 4 gama a là u kà ba ebu o nimi bola o, ama u de rayi nimi kagbo Soko o. Gamaşı yitsó mä álabò nimi u bo, ama yi à de rayi be u nyi nimi kagbo Soko o lo 'bà ye. 5 Ye ciñ nimi ye le, ko ye dà nimi yiakpe o; ye mà nimi ye cíñe. Ko ye kpe nimi ye ye à? ke Jesu Kristi dà nimi ye bo ná, afe nyá akika, ye yi eza nazi a ye go à ná.

6 Ama mi ètuye ke ye à kpeteke yi yi eza nazi a ye go à ná. 7 Gbani aná, yi mà ejin aduwa ya Soko ye ga lotun dede ndondo ma; u yi ná yi gá átula eza gugocizi ná à, ama ná ye à jin enyá ná de kunkún ná, ko yi gá fe eza nazi a ye go à ná. 8 Gama yi jin

enyá ndondo wo eti gánsikiya bo à, sayi ebo gasikiya o. 9 Gama yi èmènin, kami ná yi álubo ye ci ágboka na; yi mà ejin aduwa ebo nana o, emigun nya ye.

10 Gamaşı ebo nana o mi ka enyá nana zi o, kami ná mi dà bo à ná, ebó kámi na mi à bë dà bo ná, min ga jin enyá ná tâ ná mà, gangani be yikunci nyi na Tsoci ya mi ebo tutu o, u yi ebo gbingbiñ bo à ná.

11 Na ke ná, yegizi, ye manin. Ye fe wa emigun; ye fa nyagban, ye fe be yekpa nini nyi; ye dà bo be lafiya nyi: to Soko nya ciçciñ to nyá lafiya wuñ à dà be ye nyi. 12 Ye sa dozi mi be emi dà dozi lilici nyi.

13 Eza lilicizi kpata èsa ye mi. 14 Mana nya Tsoci Jesu Kristi, to ciçciñ nya Soko, to emapá nya Ruhu Lilici, u dà be ye nyi kpata.

WOSIKA NYÁ PAUL LO 'BA GALATIACIZI

1 PAUL, tuñci (u yi daga ebà ezaži bo a, u mà yi be egwa 'za nyi à, ama be egwa Jesu Kristi nyi, to Soko Nda, ná lau nakan nimi ezatsutsucizi o ná), 2 to yegizi kpata nazi dà be mi nyi ná, lo 'bà ena liliçizi nya Galatia: 3 Maña dà be ye nyi to lafiya daga ebà Soko Nda, to Tsoci yi Jesu Kristi o, 4 ná la nimi u twaria ebo lefi yizi o ná, ebo wuñ à la yi wa dzun nimi kami nya gbani ná yi dede ná, gangani be wuwa nyi nya Soko Nda yi: 5 ciñwọn dà bo ya u hari lo hari lo. Ami.

6 Wuñ èka mi ye ná ye be gwatsó nyi tun acin èkéga be wuñ nyi ná yi ye be maña nyi nya Kristi, lo 'bà labari wangí ná yi tiunyi ná; 7 u ma yi labari wangí ndoci à: ama eza ndocizi dà bo ná èla ye jin wala ná, a ci wa ga a la labari wangí nya Kristi zeba. 8 Ama ko yi, ko mäläyika daga sámà o, à jin ye wazun be labari wangí ndoci nyi, ná yi tiunyi be ná yi la jin wazun ya ye le ná nyi, lugwa u fe 'miboci. 9 Kendonà yi ga le ná, acinga mi ègá gbani be o. Wuñ ayike eza ndondo à jin ye wazun be labari wangí

ndoci nyi, ná yi tiunyi bè ná ye go ná nyi, lugwa u fe 'miboci. 10 Mgba mi èdin 'zazi nyagban gbani ko nya Soko? Ko mi èwa n mafi 'zazi? Wun ayike mi yi mà re fi ezaži ná, mi à fe wuzi nya Kristi à.

11 Gama yegizi, mi èta ya ye nyá labari wangí ná mi ejin wazun ná, ke u fe be gangani nya 'za wangí nyi à ná. 12 Gama mi go u ebà 'za wangí bo à, a ma la u wu mi à, ama a ya mi be èlatu nyi nya Jesu Kristi. 13 Gamaşı ye wo yiri nya eli mi nyá panyi nimi adini nya Yahudizi o, kendonà mi ga ena liliçizi nya Soko sun, go nuguñ ga, mi ci fe la u ze wasa ná: 14 mi mà da ye nimi adini nya Yahudizi o ga eza dokun nya yezun mizi tatacín dängi mizi o, ebo ná mi de aniya dokun ga a nyasasanyi nimi ètazi nya nda mizi o ná. 15 Ama kami ná u ba Soko ná, wuñ ná la mi kperi sisí daga gbako nna mi bo ná, u ci yi mi be maña u nyi, 16 ná wuñ à la Egi u tula nimi mi bo ná, na mi à la u jin wazun tatacín Eza 'zi katizi o ná; edaga o mi jin şawura be naka nyi ko be egia nyi à: 17 mi mà da tifin da Jerusalem ebà a bo nazi

yi tuñcizi ké mi nà à: ama mi da Arabia; mi ci keze ziñ Damaskas be.

18 Kanga zuñmà eya guta o mi da Jerusalema da sa Sifas mi, mi ci feduñ be u nyi efo gogi. 19 Ama mi le tuñci ndoci ye à, afe Jamesi yegi nyà Tsoci. 20 Gbani ana, ega nañi mi ká lo 'bà ye nà, ciñle, yita Soko, mi zunwøn à. 21 Kanga mi be nugunzi nya Siria to Silisia. 22 A la kpe mi ye be 'ye nyi, ebà ena liliçizi nya Judia nañi dà nimi Kristi o nà à; 23 ama a dé wo ga, Eza nà ga yi sun le nà, gbani wuñ ejin wazuñ be iyakpe wuñciñ nyi nà u la ze wasa le na; 24 a ci la Soko woñciñ nimi mi bo.

2 KANGA zuñmà eya guwo be o gunni nyi o, mi da Jerusaleme be be Barnabas nyi, mi ci la

Taitus da be mi nyi ma. 2 Mi dà bo be elatu nyi; mi ci la labari wangi nà mi èla jiñ wazuñ tatacìn Eza 'zi katizi o nà kpéyé ya a, ama susoci yita a bo nañi woñciñ nà, ko be enyà ndondo nyi mi èbici, ko mi ábici ani banza. 3 Ama ka Taitus o nà dà be mi nyi, ci yi Hellinicinà, a jin u tile u zun 'bà à; 4 ama u yi ebo yegi gamanazi o nañi a la gada susoci nà, nañi gada susoci nà a à tu fifo yi dà nà yi de nimi Kristi Jesu o nà, ebo a la à yi že wuzi: 5 yi yaba ya a ke be gbigba nyi nà à, eye, àta kami nini à; ebo gasikiya nyà labari wangi à fe be ye nyi o. 6 Ama dagà ebà a bo nañi a wunya a ke a wonciñ nà ('nyà nà a yi le nà, u yi 'nyà ndo ebà mi bo a: Soko égo fuñika eza ndondo à)-mi ga, eza gazi, nañi a wunya a nà, a be mi enyà ndondo à: 7 ama gomaga, kami na a leye ke a la labari wangi ebo ebuduncizi o ba mi gwa nà, kendonà Piteru yi nà be labari wangi nyi ebo ebazuncizi o nà 8 (gama wuñ nà lotun ya Piteru lo 'bà etuñ tuñci nyà ebazuncizi nà, wunga lotun ya mi mä o lo 'ba Eza 'zi katizi o); 9 to kami nà a le manà ye nà a la ya mi nà, Jamesi, to Sifas, to John, eza nañi a èwunyà a ke a yi èkpozi nà, a la egwalo nyà emapa ya mi to ya Barnabas, nà yi à da 'bà Eza 'zi katizi nà, to atso mä ebà ebazuncizi o; 10 sayi a wa ga yi pa yajinçizi; enyà wuñciñ mä mi de aniyà nà mi à jiñ u nà.

11 Ama kami nà Sifas be Antiok nà, mi la u kà be 'ye u nyi, ebo nà ebó áva u nà. 12 Gama bedzo eza

ndocizi ci fe daga ebà Jamesi o be, u gi 'nyà be Eza 'zi katizi nyi: ama kami nà a be nà, u da zuñmà, u ci la nimi u kega, ci ásunđa eza nañi yi nyà ebazuncizi nà. 13 To Yahudizi nañi ke nà a cikaci ganí be u nyi mä; hari Barnabas wunsto ágbinka eti manafiki a bo. 14 Ama kami nà mi leye ke a èdañà gbor gangani be gasikiya nyà labari wangi nyi à nà, mi ga yà Sifas eyé a bo kpata, ga, Wun ayike we, nà yi Yahudi nà, fe ke Eza 'zi katizi nà, u yi ke Yahudizi à nà, ke we à tata we ci jiñ Eza 'zi katizi tile a la a fe ke Yahudizi nà o? 15 Ye nañi yi Yahudizi be zizi nyi nà, yi yi lefijincizi nimi Eza 'zi katizi bo à nà, 16 ama yi kpeteke eza gà áli be etuñci nyi nyà ataura à nà, sayi be iyakpe nyi nimi Jesu Kristi o, ka yitso áyakpe Kristi Jesu, ebo nà yi gà áli be iyakpe nyi nimi Kristi o nà, u yi be etuñci nyi nyà ataura à: gamasi be etuñci nyi nyà ataura eboma nàkà ndondo à. 17 Ama wuñ ayike, nà yi wa ga yi de eboma nimi Kristi o, a be le yitso ye lefijincizi nà, Kristi yi wunwinci nyà lefi? Soko à ye à. 18 Gama wuñ ayike mi ye 'bà tu be, enyà nañi mi gbin nà, mi la nimi mi tula 'za gbingbintuci. 19 Gama mi be ataura nyi tsu ebà ataura o, ebo mi de rayi ebà Soko o. 20 A la mi kà ba ebu o ganí be Kristi nyi; u mä yi mi nà de rayi gbani be nà à, ama Kristi dà nimi mi bo: to rayi gá nà mi de gbani nimi nàkà o nà, mi de u be iyakpe nyi, iyakpe nà dà nimi Egi Soko o nà, na yebo mi, ci la nimi u twaria ebo mi bo nà. 21 Mi èla manà nyà Soko ze banza à: gamañi wuñ ayike eli gasikiya yi be ataura nyi nà, kanga Kristi tsu eti kpere o.

3 YE Galatiacizi, gburgbukecizi, ze lá 'nyà tun ye 'ye o, ye nañi a la Jesu Kristi tula eye ye bo ke a la u kà ba ebu o nà o? 2 Nàna gbaugí mi èwa n kpe be ye nyi o, Ye go Ruhu be etuñci nyi nyà ataura ko be wuwo nyi nyà iyakpe? 3 Ye ákegbubu kùn acin? Nà ye ýá be Ruhu nyi nà, ye águnmi gbani be nàkà nyi? 4 Ye wu nyagbañ enyà nà dokun nà banza? Wun ayike dé u yi banza nà. 5 Ebogabo wuñ nà èla Ruhu ya ye, ci elotun enyà yekazi tatacìn ye bo nà, wuñ ejin u be etuñci nyi nyà ataura, ko be wuro nyi nyà iyakpe? 6 Kendonà Ibrahimà yakpe

Sökó, a ci rò u yà u eli gásikiya nà. 7 Ebogabo ye kpe nànà ye, ga, eza nàzi dà nimi yiayakpe o nà, a gazi yi egizi nyà Ibrahimia o. 8 To rubutu lilici nà u taye leye ke Soko à la Eza 'zi katizi li be yiayakpe nyì nà, u jin wazùn labari wangì ya Ibrahimia le, ci ga, Nimi 'o bo eza kinzi kpata à de alubarika.

9 Acinga eza nàzi dà nimi yiayakpe o nà a de alubarika gani be Ibrahimia nyì eza aminci. 10 Gama eza nàzi dà be etunzi nyì nyà ataura nà a dà nimi emibo o: gamaşı a ka u dà litifi o, ga, Emibo dà be eza ndondo nyì nà èfe be enyà kpata nyì nà a ka dà nimi litifi nyà ataura bo a, ci jin a à nà. 11 Gbani nà eza ndondo gà áli be ataura nyì ebà Soko bo à nà, wuñ átula: gamaşı, Eza gasikiya à de rayi be yiayakpe nyì; 12 ataura mà u yi nyà yiayakpe a; ama, Eza nà élotuñ a nà wuñ à de rayi be a nyì. 13 Kristi la yi sa daga ebà emibo nyà ataura o, ci áze emibo ebo yi bo; gamaşı a ka u dà litifi o, ga, Emibo dà be eza ndondo nyì nà a la bá eti cibgàn o nà: 14 nà alubarika nyà Ibrahimia à be eti Eza 'zi katizi o nimi Kristi Jesu o nà; na yi à go alikawoli nya Ruhu be yiayakpe nyì nà.

15 Yegizi, mi ègagà ke ezazi nà: Ka wun áfe alikawoli nyà eza wàngi o, kami nà a la u gboka nà, eza ndondo la u ze banza à, u mà be wuñ à. 16 Gbani anà, a gaga alikawolizi ya Ibrahimia, to ya egi u. U ga egizi à, ke a dokun nà à; ama ke nya nini nà, To ya egi we, wuncin yi Kristi. 17 Gbání anà, egà nyà mi dàna; Alikawoli na Soko la gboka sışı bedzo nà, ataura nà be lamitu u kami nà eya kpoba be gbanwo nyì ágoga anì nà, u la u nákiñ à, nà alikawoli gá áze banza nà à. 18 Gamaşı wun ayike egungici yi nyà ataura nà, u yi nyà alikawoli be à: ama Soko la u ya Ibrahimia be alikawoli nyi. 19 Gbani anà, ke yi ataura o? A be u be ebo gbingbintuñ o, hari egi wuncin à be nà a jin alikawoli benyi nà; mlayikazi mà la u sışı be egwa nyì nyà kinnigici. 20 Gbani ana, kinnigici yi kinnigici nyà 'za eni à; ama Soko yi nini. 21 Mgbà ataura ègbomi be alikawolizi nyì nyà Soko? Soko a ye à: gama wuñ ayike a la ataura ya eza nà ya eza rayi wo nà, akika eli gásikiya à dà bo be ataura nyi.

22 Ama rubutu lilici la kpata keba nimi lefi o, nà a à la alikawoli, nà yi ebo yiayakpe o nà a yakpe Jesu Kristi nà, ya eza nàzi yakpe nà.

23 Ama nà yiayakpe nàna la be à nà, a tswa yi dà nimi ataura o, a la yi tsu ba lo 'bà yiayakpe nà gá átula zuñmà wuncin o nà. 24 Acinga ataura wuñ áfe ndà makanta yi nà wuñ à la yi lo 'bà Kristi nà, ebo yi gá áli be yiayakpe nyì. 25 Ama gbanì nà yiayakpe be anì nà, yi dà gwa ndà makanta o be à. 26 Gamaşı ye kpata yi egizi nyà Soko, be yiayakpe nyì nimi Kristi Jesu o. 27 Gama eza ndondo nimi ye bo nà a jin baptismi dà nimi Kristi o nà, ye la Kristi fà. 28 Yahudi ko Hellini dà bo wo à, wuzi ko egi dà bo wo à, bagi to nyizagi dà bo wo à: gamaşı ye kpata yi eza nini nimi Kristi Jesu o. 29 To wuñ ayike ye yi nyà Kristi nà, kanga ye áze egi nyà Ibrahimia, to egungicizi gangani be alikawoli nyi.

4 GBÁNÍ anà, mi ègà, ga, egungici, ka u yi tsoci nya enyà kpata efo kpata nà u yi dzákangì nà, u kperi be wuzi nyì à: 2 ama u dà egwa nyà ndà makantazi to nyà edünbapacizi o hari bè efo nyì nà ndà u dà nà. 3 Acinga yitsò ma, kami nà yi yi dzákangizi nà, yi dà nimi foro nyà wuñ ya enyà ecabazi nyà enyà yize anà o: 4 ama kakuñ nà kami be águñ nà, Soko tun Egi u be, nyizagi mà u kami nyà ataura, 5 nà wuñ à la eza gazi sa wuñ nàzi ataura de yikunci eti a bo nà, nà yi gá áze lanjingizi dozi egizi nà. 6 To ebo nà ye yi egizi nà, Soko tun Ruhu nyà Egi u be dà nimi nyagban yizi o, ci èyi u Abba, Nda. 7 Acinga we yi wuñ be à, ama egi we yi o, to wuñ ayike we yi egi nà, kanga we yi egungici nimi Soko o.

8 Ama kami ga, nà ye kpe Soko ye à nà, ye ájin wuñ ya a nàzi be zizi nyì yi sokozi à nà: 9 ama gbanì nà ye be kpe Soko ye nà, ko nà Soko kpe ye ye nà, ke ye ètata ci èkeze dà tsuñ enyà ecaba bola to yiringizi nya enyà yize nà, nàzi ye wa ga ye à jin wuñ nyà a be nà o? 10 Ye ètswa efozi, to etswazi, to kamizi, to eyazi. 11 Mi èsunđa ye, ko be enyà ndondo nyi, mi lotuñ eti ye bo banza. 12 Yegizi, mi èta ye gwa, ye fe dozi mi, gamaşı mi áfe kendonà ye yi nà. Ye jin mi zamba ndondo à: 13 ama ye kpeteke

ebó gbögün nyá nákà o ná, mi jin wazuñ labari wangí ya ye kami mafari: 14 to enyá gá nyá nákà mi ná yi enya mimaciñle ya ye ná, ye gba u ye à, ye máná u vo à; ama ye go mí ke mǎlayíka nyá Soko ná, ke Kristi Jesu otso ná. 15 Babo máwo gá nyá ye dà kanga o? gáma mi jin eri ya ye, ga, wuñ ayike wuñ à ye jin ná, ye à la eyé yezi wa la ya mi. 16 Acinga mi áze makiri ye ebo na mi èta gasikiya ya ye ná? 17 Ajín kokári wa ye be yeko wangí nyí à; eye, a wa gá a la yeko tsu ba ye, ná ye à wa a be ná. 18 Ama u ge ná eza à de amiya ye nimi enyá wangí o ka ndondo ná, e kalo kami ná mi dà be ye ní na gbaugí à. 19 Egi tetengi mizi, ná mi èsi nakuda benyi be hari sifa Kristi ajín dà nimi ye bo ná, 20 akika, mi èwa n dá bo gáni be ye nyi gbani wo, mi ci la bere mi zeba: gáma mi ázi eti ye bo. 21 Ye ta ya mi, ye názi èwa ga ye gba ataura ná, mgba, ye wo ega nyá ataura à? 22 Gámaşı a ka u dá litafi o, ga, Ibrahim de egi bagi guba, landakata mánini, yawo mánini. 23 Ama egi ná landakata máná, u máná u be zízi nyi nyá nákà; ama egi nyá yawo, u máná u be alikawoli nyi. 24 Enya wuncinzi de ná a la satatún na: gaması nyizagi nanazí yi álikawòli guba; nini yí dagá pati Sainai o, ná èmá egizi nyá wuzi ná, wunga yi Hegar o. 25 Gbani aná, Hegar nána yi pati Sainai na dá kin Arabia o ná, u máná bë Jerusalem ná dá bo gbani ná: gáma u da nimi wuzi o gani be egi uzi nyi. 26 Ama Jerusalem ná dà fiti o ná yi fifoci wunga yi mná yi o. 27 Gámaşı a ka u dá litafi o, ga;

Wo manin, wo ramá ná máná 'gi à ná;
Wo kpé 'mi kpogun, wo ná sí nákuda bo à ná:
Gámaşı egizi nyá ramá dokun gá wuñ ná
de ebá ná.

28 Yegizi, yitsó, ke Yisaku ná, yi egizi nyá alikawoli. 29 Ama kendoná egi ná a máná be zízi nyi nyá nákà na gá egi sun ná a máná be Ruhu nyí kanga ná, acinga u yi gbani o. 30 Ama ke rubutu liliç ega ná o? Nyá landakata to egi u da: gámaşı egi nyá landakata a gigúñ gani be egi nyi nyá yawo à. 31 Ebogabo, yegizi, yi yí egizi nyá landakata à, ama egizi nyá yawo yi yí o.

5 BE fifo nyi aciñ Kristi la yi fo: ebogabo ye gíkinní gboka, ye ga be ákáni dà nimi yoke nyá wuzijin be má.

2 Cinle, mi Paul èga ya ye, ga, wuñ ayike ye go ebazuñ ná, Kristi à jin ye anfani ndondo à. 3 Akika, mi ejin 'ri be ya eza ndondo ná ègo ebazuñ ná, ke u yi gbací ná wuñ à lotuñ ataura kpata ná. 4 Ye ákega be Kristi nyi, ye nazi èwa ye li be ataura nyi ná, ye áciñ ya ebá maná bo. 5 Gáma yi be Ruhu nyi nimi yiyakpe o èka yetu nyá eli gasikiya. 6 Gámaşı nimi Kristi Jesu o ebazuñ ko ebaduñ de anfani ndondo à; ama sayı yiyakpe na èlotuñ be ciçinç nyi ná. 7 Ye bici wangí; ze ka ye gasikiya nyi gba o? 8 Nyagbandíñ nána u fe dágà ebá u bo bë ná èyì ye ná à. 9 Yeast dégi élá yíkùrù sá kpata. 10 Mi de yetu ebá ye bo nimi Tsoci o ke ye à dasa enya ndoci be à ná: ama eza ná èga ye sun ná wuñ à la şiríya u, eza ndondo ná wuñ áyi ná. 11 Ama mi, yegizi, wuñ ayike mi yi wazuñ jin re nyá ebazuñ be ná, ebokinýabo a yi mi sungá re be o? kanga bicicin nyá ebu áku ya. 12 A ga, ga, eza názi èla ye sasañ ná a la nimi a ba ya.

13 Gámaşı ye, yegizi, a yi ye ebo fifo o; ama ga la fifo nyá ye jin ebade ya nákà máná, ama be ciçinç nyi ye fe wuñ dozi. 14 Gámaşı ataura kpata áše nimi ega nini o, nimi nána otso o, We à yebo ezabaci we ke nimi wotsó o ná. 15 Ama wuñ ayike ye ko dozi nyíka ye ci gi dozi ná, ye tswa nimi ye ebo ye be ágbíñ be egwa dozi nyi máná. 16 Mi ga, Fe dåz be Ruhu nyi kanga ye à gá kodarı lefizi nyá nákà à. 17 Gámaşı nákà ejin kodarı lo eba Ruhu o, Ruhu ma ejin kodarı lo ebá nákà o; gáma nanazí ègbomi be dozi nyi; ebo ye ga jin enyazi názi ye wa na máná. 18 Ama wuñ ayike Ruhu din ye gwa ná, ataura de yíkunci eti ye bo à. 19 Gbani aná, etunzi nyá nákà átula, wuncinzi dana, şankala, eli siká, enyayedá lefi, 20 kutijin, enyamá, ninávo, ewuñsun, nyagbandíñ, fuşizi, tárkaçí, kikegaži, enaži, 21 kodarizi, nuwonpe, èdzo dedezi, to enya dozi wuncinzi: nyá wuncinzi mi èta 'gá ya ye şisi, kendoná mi ta 'gá ya ye şisi le ná, ga, eza názi ejin enya dozi wuncinzi ná a à gigúñ şarota nyá Soko à.

22 Ama sunsun nyä Ruhu yi cincin, nimma, mawo, nyagbanwu, ceto, eli wang, eli gasikiya, 23 ekiada, eli wuñwondä: gami ndondo èkà nanaži nyi jin à. 24 Tò eza naži yi nyä Kristi Jesu nà a la naňa kaba ebu o gani be kodarizi nyi to zarabazi nyä wuncin o. 25 Wuñ ayike yi dà rayi o be Ruhu nyi nà, lugwa yi fe dazà be Ruhu nyi mä. 26 Ga lugwa yi ta ciñwöñ banza, yi ci ga dozi sun, ci là nyagban be dozi nyi mä.

6 YEGIZI, wun ayike a wöñ 'za nimi gbingbiñtu ñdondo o nà, ye naži yi ruhudeciži nà, ye la eza dozi naňa dà gborø be nimi ruhu nya elididaci o; wo ci 'o fe ciñ nimi 'o le ebo a ga mä wo ciñle mä. 2 Ye la kàrà dòzì, ye ci se gami nyä Kristi acinga. 3 Gamaši wun ayike eza kpaye ke wuñtso yi enyä ndoci nà, na u yi 'nyä ñdondo à nà, wun, ètà nimi u tå. 4 Ama lugwa eza ñdondo mä etuñ u ciñlè, kángá wuñ à de ciñwontá u ya nimi wuñtso o gbaugí, u yi nya ezabaci wuñ à. 5 Gamaši eza ñdondo à la enyalaci nyä wuñtso. 6 Ama lugwa eza nà a èwu kpikpe nyä egä na pamä be u nyi nà ewu karatuñ na nimi enyä wangizi o kpata. 7 Ga tà nimi ye tà mä; a èmä Soko tsa à; gamaši enyä ñdondo na eza dzo nà, wunga wuñ à mä o. 8 Gamaši eza nà èdzo 'nyä ya naňa u nà, daga ebà naňa o wuñ à mä nyinyiya o; ama eza nà dzo 'nyä ya Ruhu nà, daga

ebà Ruhu o wuñ à mä rayi hari lo. 9 Ga lugwa yi gbingbiñtu naňa be etuñ wang, nyi má: gama nà kami águñ nà yi à mä, wuñ ayike yi gbingbiñtu naňa à nà. 10 Aciñga, mamina ebade dà be yi nyi nà, lugwa yi lotuñ enya nà yi wang, nyi ya eza kpata, ama ti u nyi ya eza naži yi yializi nyä yiyakpe nà.

11 Ciñ kendonà mi ka wosika ya ye be egwa mitso nyi be harafi wonçinkozi nyi nà le. 12 Eza kpata naži èwa ciñwöñ nimi naňa o nà, a jin ye tile nà ye go ebazuñ nà; ama wuncin yi ebo ezazi ga ga a sun ebo ebu nyä Kristi o mä. 13 Gamaši ka atso naži go ebazuñ na a lagwasuñ ataura à; ama èwa nà ye à go ebazuñ nà, ebo a à 'bà a ta ciñwöñ eti ye bo.

14 Ama ciñwöñta lokpa bë mi nyi nà mi à ta ciñwöñ nà, afe ebo ebu nyä Tsoci yi Jesu Kristi o, be wuncin nyi yize tsutsuñ nyä ebu ya mi, to mitso mä tsu ya yize o, 15 Gamaši ebazuñ yi enyä ñdondo à, to ebadun mä yi enyä ñdondo a, ama sayi jinjin woro, 16 To eza kpata naži à dazà bë èmä naňa nyi na mawo tò yegùn dà bë a nyi, tò be Israel nyi nya Soko.

17 Daga gbani o eza ñdondo ga gä mi sun mä; gamaši mi de eri nyä Jesu nà a ba mi fänä nimi naňa mi bo nà.

18 Yegizi, maña nya Tsoci yi Jesu Kristi u dà be ruhu ye nyi. Ami.

WOSIKA NYÄ PAUL

NA YI TUNCI NA LO 'BA

EFASUSCIZI

1 PAUL, tunci nya Kristi Jesu be wuwa nyi nya Soko, lo 'bà eza liličizi naži dà Efusu o nà, to eza amincizi nimi Kristi Jesu o: 2 Mana to lafiya dà be ye nyi daga ebà Soko Nda yi to Tsoci Jesu Kristi o. 3 Alubarika dà be Soko to Nda nyi nya Tsoci yi Jesu Kristi, nà jin yi alubarika be alubarikazi nyi kpata nyä ruhu nimi şamazi o nimi Kristi o nà: 4 kendonà u tsa yi nimi u bo bedzo a ci la gboko nyä yize şishi nà, ebo yi à fe liliči to bambe

lefí nyi yita u bo nimi cincin o: 5 daga nà u tsa yi siši ebo lanjingi o ke egizi nà be egwa Jesu Kristi nyi ya nimi wuñtso na, gangani be aliheri nyi nya wuwa u, 6 lo 'bà kinķin nya ciñwöñ nyä maña u, nà u la ya yi efia nimi Ezacińcici o nà: 7 nimi u bo yi de sisa nyä yi be egia u nyi, gafara nyä gbingbiñtu yizi, gangani be kundo nyi nyä maña u, 8 nà u jin ci dokunu eba yi bo nà nimi yemä kpata to hankali o,

9 ci la enyasusoci nya wuwa u wu yi, gangani be aliheri nyi nya wuwa u na u la siyi nimi u bo na 10 ebo yikunçi edunbapa eti şişe nya kamizi o, na wuŋ à la enya kpata ku yekà nimi Kristi o na, enya nazi da nimi şamazi o na, to enya nazi ta 'ti kin bo na; nimi u bo, mi èga, ga, 11 nimi bo a la yi ze egungi, ci tsa yi siyi gangani be yekpa nyi nya wuŋ na elotun kpata be şıawura nyi nya wuwa u na; 12 ebo yi à fe kinkin nya ciŋwɔn u, yi nazi şidzo la yetu da nimi Kristi o na; 13 nimi u bo yetso ma, na wo ega nya gasikiya na, labari wangı nya biboya ye, -nimi u bo, kami na ye áyakpe na, a la ye kperí be Ruhu Lilici nya alikawoli nyi, 14 na yi mafari nya egungi yi na, lo 'ba sisä nya alali nya Soko, lo 'ba kinkin nya ciŋwɔn u.

15 Ebo wuŋçin o, mi ma, zunma na mi wo labari yiyakpe nimi Tsoci Jesu o na dà nimi ye bo na, to ciŋciŋ na ye èla wu eza liliçizi kpata na, 16 mi fa yebo nyi jin ebo ye bo à, mi ci etun ye ye nimi aduwa mi zi o; 17 ebo Soko nya Tsoci yi Jesu Kristi, Nda nya ciŋwɔn, à la ruhu nya yemä to nya elatu nimi kpkpke u bo ya ye; 18 u ci la eyé nya nyagban yezi tin, na ye à kpe 'nya na yi yetu nya yiyi u na, to enya na yi kundo nya ciŋwɔn nya egungi u nimi eza liliçizi o na, 19 to enya na yi ciŋwɔn wɔncinko nya kagbo u ebà yi bo nazi áyakpe na, kendona etun gá nya kagbo nya yiko 20 na u lo nimi Kristi o na yi na, kami na u la u nakiñ nimi ezatsutsucizi o na, u ci la u fedun si gwalo u bo nimi ebà şamazi o, 21 u ci dafin lokpa eti yikunçi kpata, to yiko, to kagbo, to muliki, to kaye ndondo na a tunye na, e kało nimi kami nana o gbaugi à, ama to nimi kami o na ebe na: 22 u ma la enya kpata gbà bicitá u bo, u ci ya u na wuŋ à fe tişí nya enya kpata ya ena liliçizi na, 23 na yi naka u na, şise nya wuŋ na èše kpata nimi kpatá o na.

2 YE ma, u da ye rayi be, kami na ye átsu ebo gbingbiñtu to lefi yezi o na, 2 nimi wuŋçin o ye daza le gangani be kami nya yiye anà nyi, gangani be tişí nya yiko nya efin nyi, nya ruhu na elotun gbani nimi egizi nya ninavo o na; 3 yi kpata ma da bo lë tatacın a bo nimi enyayedä dedezi nya

naka yi, yi ci lotun wuwaži nya naka to nya yekpaži, to be zizi nyi yi yi egizi nya fusí, ke zezi ke na:

—4 ama Soko, na de yegun dokun na, ebo ciŋciŋ u bo na dokun na u ciŋ yi na, 5 ka kami na yi átsu ebo gbingbiñtu yiži o na, u da yi rayi be gani be Kristi nyi (be mana nyi u bo ye ya o,) 6 u ci la yi nakin be u nyi, u ci la yi fedun be u nyi nimi ebà şamazi o, be Kristi Jesu nyi: 7 ebo nimi kamiži o nazi èbe na wuŋ à la kundo nya manaq u na dokun na be ceto nyi wu yi nimi Kristi Jesu o: 8 gama be mana nyi u bo ye ya o be yiyakpe nyi; u yi nya ye à; u yi eriatwa nya Soko: 9 u yi nya etunuži à, ebo eza ndondo ga ta ciŋwɔn ma. 10 Gamaşı yi yi etun u, jinjinçi nimi Kristi Jesu o ebo etun wangizi o, nazi Soko jin siri siyi ebo yi a daza da nimi a bo na.

11 Ebogabo ye pa, ke panyi le na, ye Eza 'zi katizi ebà naka o, ye nazi à èyi Ebaduŋ be ena ga nyi na a yi Ebazun na, ebà naka o, na egwa jin na; 12 ke kami gá ye ákega be Kristi nyi na, ye ci ába ebà bake nya Israel o, ye ci yi egazi ebà alikawolizi nya egapipaci o, ye ci de yetu ndondò à, ye ci da bo bambè Sókò nya nimi yize o. 13 Ama gbani nimi Kristi Jesu o ye nazi álokpa le na a la ye tsoba be egia nya nya Kristi. 14 Gama u yi lafiya yi, na la gubaba jin nini na, ci la sempa tacin nya giga gbin ya, 15 u ci la ewuŋsun ku ya be nimi naka u nyi, wuŋçin yi ataura nya gamizi nimi emiyazi o; na wuŋ a la gubaba jin eza woro nini nimi wuŋsto o na, ci lotun lafiya acinga; 16 to na wuŋ à la gubaba jin giaria be Soko nyi nimi naka nini o be ebu nyi na, ci la ewuŋsun wu be u nyi: 17 u ma be jin wazun lafiya ya ye nazi álokpa na, to lafiya ya eza nazi átsoba na: 18 gaması be egwa u nyi yi 'za gubaba de yeko yi gadà nimi Ruhu nini o lo 'ba Nda. 19 Kanga gancin ye yi eza 'zi katizi to egazi be à, ama ye yi eza eziitoži gani be eza liliçizi nyi, to nya emi nya Soko ma, 20 a ci tu ye ta 'ti kiñsi nya tuncizi to anabiži o, Kristi Jesu wuŋsto ma yi takun tişí nya kusuruwa; 21 nimi u bo ebatu ndondo kakanyi, na águnmi wangı be dozi nyi na, be áže kata liliçizi nimi Tsoci o; 22 nimi u bo a ètu yetso ma gani ebo edunfeba nya Soko nimi Ruhu o.

3 EBO nənə o mi Paul, nə yì ezapipaci nyə Kristi Jesu ebo ye Eza 'zi katizi o nə, — 2 wun ayike ye wo labari nyə etuŋ edunbapa nyə maṇa gá nyə Soko, nə u la dà egwa mi bo ebo ye bo nə; 3 ke be elatu nyi nə, acin mi be kpe enyasusoci gá ye nə mi ka aní be ega degi degi nyi nə, 4 to kami nə ye gá gba ega wuŋciŋ nə, ye à de dede kpkipe mi wo nyá egausoci nyə Kristi; 5 nə a la tula panyi ya eza wangizi à nə, kendona wuŋ átula gbani ya tuŋci to aŋabi lilici wuži nimi Ruhu o nə à; 6 wuŋciŋ yi, na Eza 'zi katizi yi egungicizi gani to bagunbagunzi gani nya nákə to emapacizi gani nya alkwloli nimi Kristi Jesu o nə be labari wangí nyi 7 nə a la mi jiŋ etuploci u nə, kendona eriatwa nyə maṇa gá nyə Soko yi nə u la ya mi nə, ci yi gangani be etuŋ nyi nyə kagbo u. 8 A la maṇa nənə ya mi, mi nə gbagba ga eza tetengizi kpata nimi eza lilici o nə, na mi à jin wasun ya Eza 'zi katizi nya dukiya nyə Kristi na ye kpeye zo à nə; 9 to nə mi à la wu eza wangizi kpata, enya nə yi etuŋ edunbapa nya egausoci, na tuŋ daga kami nya panyi wuŋ áso dà nimi Soko o, nə jin enya kpata nə; 10 ebo gbani ezacinwoŋci, to eza yikunci nimi şamazi o, a à be kpe yema nyə Soko nə dokun nə ye be ena lilici nyi nə, 11 gangani kendona yekpa nyə hari lo nə u kpaye şishi nimi Kristi Jesu Tsoci yi bo nə yi na; 12 nimi u bo yi de nyagbantru to yeko be kpkpetso nyi ebo yiylakpe nya yi o nimi u bo. 13 Ebogabo mi ètagwa, ye ga gbaŋ nákə mə ebo wala miži o ebo ye bo, wuŋciŋ yi ciŋwɔŋ nya ye o.

14 Ebo nənə o mi élo kura ya Nda, 15 daga ebà u bo a tun yialı kpata nyə şamə to nyə kin ye, 16 nə wuŋ à ya ye yeda kendona kuŋdo nyə ciŋwɔŋ u yi nə, u be ye kagbo be Ruhu u nyi nimi eza o nya nin; 17 na Kristi à feduŋ dà nimi nyagban yezi o be yiylakpe nyi nə; ebo ye, daga na ye de gbere ye ci áwoŋ kin nimi ciŋciŋ o nə, 18 ye à de kagbo nə ye à kpe gani be eza lilici nyi kpátá, enya na yi epé, to èkápá, to ètoké, to edusi nə, 19 to nə ye à kpe ciŋciŋ nya Kristi ye nə go kpkipe ga nə, nə ye gá áše be şişe nyi kpata nyə Soko nə.

20 Gbani ya wuŋ nə de yiko ci èlotuŋ şaranyi eti

enya kpata o nə ga nə yi ba nə ko nə yi kpaye nə, gangani be kagbo nyi nə èlotuŋ nimi yi bo nə, 21 ciŋwɔŋ da bo ya u nimi ena lilici o, to nimi Kristi Jesu o, lo 'bà ndako ndakozi nyə kamizi hari lo. Ami.

4 EBOGABO mi, nə yì ezapipaci nyə Tsoci na, mi èta ye gwa na ye à daza nə a go yiyyi nyə ye nyi nə à yì ye nə, 2 be eli kpiada nyi to eli gbigba, to be hankuri nyi, ye ci wu nyagban be dozi nyi be ciŋciŋ nyi; 3 ye fe diŋnyi ye ci tswa ninijin nyə Ruhu be kuru nyi nyá lafiya. 4 Nákə nini dà bo, to Ruhu nini dà bo, kendona a yi ye be yetu nini nyi nyá yiyyi ye nə; 5 Tsoci nini, yiylakpe nini, baptismis nini, 6 Soko to Nda nyə kpata nini, nə wuŋ yiyluŋci eza kpata nə, u mə lotuŋ nimi eza kpata o, u mə dà nimi eza kpata o. 7 A la maṇa ya yi kakanyi gangani kendona a la eriatwa nyə Kristi dà tsuŋwɔŋ ya yi nə. 8 Ebogabo u ga,

Kami nə u gun da fiti nə, u ku konuži da:
U ci twaria ya eza wangizi.

9 (Gbani, ega nənə, U gun da fiti, ke yi wuŋciŋ o, şayı na u ciŋ da 'bà guduzi nyə yize o nə. 10 Wun na ciŋ nə u yì nini be u nyi nə gun da fiti ci go şamazi kpata ga şayı nə, nə wuŋ à şe enya kpata nə.) 11 U mə la saşı şishi tuŋci; saşı mə anabizi; saşı be wazunjincizi; to saşı faci Sokoži, to egawucizi; 12 ebo ezalilicizi gá áze eli gunguncizi o, ebo etuŋ nyə wuŋwuŋ o, nə nákə gunguru nyə Kristi gá ágummi nə; 13 hari yi kpata be áze nini nimi yiylakpe o, to nya kpkipe nya Egi nya Soko, ke bagi na sa ágummi kuŋ kpawuŋ to şişe nya Kristi nə; 14 ebo yi ga fe dzakangizi be mə, naži efe ndondo nyə egawu éku da éku žin ku za nə, be titə nyi nyə eza wangizi, to be kisa nyi nya titə nya ekagbin nə; 15 ama nə yi fe ta gásikiya nimi ciŋciŋ o nə, be enya kpata nyi yi fe na nimi u bo, wuŋ nə yi eti nə, Kristi; 16 nimi u bo nákə gunguru kpata na wuŋ águŋ kianyi nə be enya gá nyi na baguŋbaguŋ ndondo lá bé nə, gangani kendona etuŋ yiri yiri nyə baguŋbaguŋ ndondo yi kakanyi nə, u ci ela nákə sa u ci be águŋumi nimi ciŋciŋ o. 17 Ebogabo mi ègaga nana o, mi mə ètagwa şaranyi nimi Tsoci o, ga, ye ga daza be mə

kendonə Eza 'zi katizi èdaza be wuwa banza a nyi nà, 18 yemə a mà yi bažiko, a ci ákpēya be rayi nyi nyà Soko ebo rakpe nà a yì nà, to ebo nyagbañ kagbo a bo; 19 eza wuncinzi, nà wuñ agba a nàka na, a la nimi a yà zàrabà dede, nà a à lotun sikà kpata be kodarı nyi nà. 20 Ama u yi acin nà ye bē kpe Kristi ye nà à, 21 wun ayike ye wo emi u nà, to nà a wu ye 'gà nimi u bo nà, kendona gasikiya da nimi Jesu o nà; 22 ye la eza panyi lugwa wuncin yì zìzi nyà ráyi ye nyá pányí, nà èzè vuvoci be zàrabà dede nyi nyà tita nà; 23 to nà ye gà áze woro nimi ruhu nyà wuwa ye bo nà, 24 ye ci la eza woro fà, nà yi ke Soko nà ebo nà a jin u nimi eli gasikiya to lili nyà gasikiya o nà. 25 Ebogabo na ye la gamañ lugwa nà, eza ndondo u fa ta gasikiya be ezabaci u nyi: gamaši baguňbagunzi nya dozi yi yì o. 26 Na ye jin fuşì nà u ga yì be lefi nyi mā: ga lugwa yigidi da tsuñ fuşì ye yì dà bo mā: 27 ye mā ga lugwa Ibili de 'bà mā. 28 Eza nà yì 'nyà le na u ga yì 'nyà be mā: ama gomaña be lotuñ be egwa uzi nyi enya na yì wangì nà, ebo wuñ à de 'nyà u ci la ya eza na enya ágba nà. 29 Ga lugwa ega 'nyà ndondo duñ be misun ye bo mā, ama sayi ega nà ge ci à be eza nyagbañwu nà, kendona enya ágba eza nà, nà wuñ à la manà ya eza gazi nàzi wo nà. 30 Ga nyi Ruhu Liliçi nya Soko nyagbañ mā, nimi u bo a kpe ye 'ri hari da efo nya wuzisa o. 31 Ye la ega kpata nà luku nà lugwa, to ewuñ, to fuñi, to emitia, to emila, gangani be eliguñ nyi: 32 ye kpata gun dozi ye, ye ci la nimi ye ze nyagbañdicadiceci, ye ci jin dozi gafara, kendona Soko mā jin ye gafara nimi Kristi o nà.

5 EBOGABO, ye sà Soko yé ke egi cincincinzi nà; 2 ye ci fe dañà dà nimi ciñciñ o, kendona Kristi yebo ye nà mā, u ci la nimi u twaria ebo yi bo, eriatwa to sadaka ya Soko nyà eka nà mā nà. 3 Ama şiankala, to eli sikà kpata, ko kodari, kendona u go eza liliçinzi nyi nà, ye ga tuñ u ye tataciñ ye bo mā; 4 ko eli 'gùn, ko ega dagi, ko ega 'nyà nà go 'za nyi à nà: ama gomaña ye fe jin yebo. 5 Gamaši ye kpe nàna ye saranyi, ga, şiankalajinç, ko elişikajinç, ko kodarjinç, wungá yi kutijinç o,

u de egungi ndondo nimi sarota nya Kristi to nya Soko bo à. 6 Ga lugwa ezà ndondo tà ye tà be ega banzañi nyi mā; gamaši ebo enya nànañi o fuñi nya Soko èbe eti egi ninavozi o. 7 Ebo wuncin o ye ga pamà be a nyi mā; 8 gama bažiko ye yi le o, ama gbanı bayetin ye yi o nimi Tsoci o: ye fe dañà ke egizi nya bayetin na 9 (gamaši anfanı nya bayetin da nimi eli wangı kpata o, to eli gasikiya, to eli gboro), 10 ye ci be kpe enya nà ba Tsoci şaranyi nà ye; 11 ye ga pamà be etuñi nyi nyà bažiko nàzi de anfanı à nà mā, ama gòmaga ye nàwun fi a; 12 gamaši enya nàzi a jin susoci nà zunye à lugwa yi gagà nyà wuncinzi à. 13 Ama enya ndondo kami nà şiriya wöñ a nà a atula be bayetin nyi: gamaši enya ndondo nà átula nà yi bayetin. 14 Ebogabo u gà, Sale, wo nà èlele nà, wo ci 'o nakin daga ebà ezatsutsucizi o, Kristi mā à la bayetin u nàna kpe we.

15 Ebogabo ya tswa nimi ye kendona ye èdaza nà, u yi ke eza nàzi de yemà à nà à, ama ke yemadeciñi nà: 16 ye ci fe tswa kami ye, gamaši efozi yi dede.

17 Ebogabo ye ga ze wawaži mā, ama ye wa dede nyà wuwa nyà Tsoci. 18 Ye ga pe be wain nyi mā, èdzo dede dà nimi wuncin o, ama ye se be Ruhu nyi; 19 ye ci fe gagà be dozi nyi be zàburazi nyi, to be eni kiñkinzi nyi, to be enikoži nyi nyà ruhu, ye ci koni be nyagbañcini nyi ya Tsoci; 20 ye ci dajin ya Soko ka ndondo ebo enya kapta o nimi kaye nya Tsoci yi Jesu Kristi o, wunga yì Nda yi o; 21 ye fe la nimi ye gba ya dozi nimi dasun nya Kristi o.

22 Nyimizi, ye la nimi ye gba ya eba yezi, ke ya Tsoci nà. 23 Gamaši eba yi eti nyà nyimi, kendona Kristi yi eti nyà ena liliçi nà, wuñtso mā yi zabolugwa nya nàka. 24 Ama kendona ena liliçi èla nimi u gbà ya Kristi nà, acinga ma lugwa nyimizi a fe ya ebà aži o nimi enya ndondo o.

25 Ebáži ye yebo nyimi yezi kendona Kristi yebo ena liliçi nà, ci la nimi u ya u ebo u bo; 26 nà wuñ à la u ze liliçi, la u li tsatsanyi be ninà nyi nyà nuwon gani be ega nyi nà, 27 nà wuñ à la ena liliçi ya wuñtso nà, ena liliçi ciñwöñci, nà de siaka a nà, ko kikakpe a, ko enya ndondo nyà yiri wuncin à nà,

ama nà u gà áze lilici bambe lani nyi nà. 28 Acinga mà u ge nà ebazi à yebo nyimi azì nà ke nàkà nyà atso nà. Eza nà yebo nyimi u nà u yebo nimi wunþto o; 29 gamaþi eza ndondo nà nàkà nyà wunþto vo à; ama u fe kpa u fe la ye dà u, kendonà Kristi jin be enà lilici nyi nà; 30 gamaþi yi yì bagunbagunzi nyà nàkà gunguru u. 31 Ebo wunþçin o, bagà à la nàdà u to nna i lugwu, u ci fe lagwasun yimi u; a 'za gubaba gà áze nàkà nimi. 32 Enyasusoci nànà wöncin re: ama mi ègaga nyà Kristi to enà lilici. 33 Ama, eza ndondo nyà ye kakanyi u yebo nyimi u aciñ, ke nimi wunþto o na; to nyimi u sunða ebá u.

6 EGIZI, ye gba enyamænci yezi nimi Tsoci o: gamaþi nànà yi gborø. 2 La kunkunà ya ndà we to nnà we (wunþçin yi gami mafari be alkawoli nyi), 3 ebo nà wun à fe wangì ya we nà, to ebo na we à de rayi kpalo eti kin bo nà. 4 To ye ñðazi ye ga ga egi yezi sun harì be fuþi nyi mä: ama ye kpa a nimi foro to tukpapa nyà Tsoci o.

5 Wuzizi, ye gba eza nàzì yì tsoci yezi ebà nàkà o nà, be ñðasun nyi to be nàkakun nyi, to be nyagban nini nyi nyà ye ke ya Kristi nà; 6 u yi be wunþwun nyi nyà eyé à, ke nà à ba eza wangizi nà à; ama ke wuzizi nyà Kristi nà ci ñðotun wuwa nyà Soko ñàga nyagban o; 7 be aniyà wangì nyi fe lotun wuñwun ke ya Tsoci nà, u yi ya eza wangizi à; 8 ñðaga nà ye kpeteke enyà wangì ndondo na eza ndondo gá jin nà, wunga wun à go be o ñðaga ebà Tsoci o, ko u fe wuzi ko u fe egi. 9 To ye tsocizi, ye jin acinga ya a, ye ga nàbasakuñ mä: ye kpe u ye ke Toscí a to nyà ye mä gubaba dà nimi sàma o nà, erikpe nyà eza ndondo mä dà be u nyi à.

10 Nà ke nà, ye fe gbokagbo lo 'ye nimi Tsoci o, to be kagbo nyi nyà wun à na yi kagboci nà. 11 Ye ku enya ekuñzi kpata nya Soko dà, ebo ye de 'bà ye

gikinni gboka ka kisazi kpata nya Ibilì o. 12 Gamaþi bajiato nyà yi u yi be nàkà to egia nyi à, ama be ciñwöncizi nyi, to be kagbociyi nyi, to be a nyi nàzì wun yikunci nya kamì nyà baziko nà dà anà nà, to be setan kàmazi nyi nyà eli dede nimi sàmazi o.

13 Ebogabo ye ku enya ekuñzi kpata nya Soko dà, ebo ye de 'bà ye gikinni gboka ka u nimi efo dede o, to na ye jin kpata na, ye gikinni gboka. 14 Ebogabo ye gikinni, ye la gasikiya pa esin ye nin, ye ci la nyànkpa gaba nyà eli gasikiya dà, 15 ye ci la eda nyà labari wangì nyà lafiya dà bici yezi o; 16 ganì be wunþçin nyi mä ye la kukele nyà yiyakpe, na ye à la ekpa be enà nyi kpata nya Ibilì nü be u nyi wo nà. 17 Ye mä la fula nyànkpa nya biboya, gani be ebiko nyi nyà Ruhu, wunþçin yi ega nyà Soko: 18 ka ndondo ye fe jin aduwà nimi Ruhu o, be aduwà nyi to be gwatà nyi kpata, ye ci fe la 'ye dà 'bà wunþçin o be yediñ nyi to egwata kpata, ebo eza lilici o kpata, 19 to ebo mitso o mä, nà à la ega ya mi, mi ci kpé misuñ mi be nyagbantu nyi nà, mi ci la egasusoci nyà labari wangì tula, 20 gamaþi ebo wunþçin o mi ye ègba nà dà kuru o nà; ebo nimi wunþçin o mi à gagà be nyagbantu nyi, kendonà u go mi nyi mi ci à gagà nà.

21 Ama ebo nà ye à de labari nyà edunfe mi nà, to kendonà mi èjin na, Ticikus, yegi ciñciñci ezawunþwunici aminci nimi Tsoci o, wun à la enya kpata wu ye: 22 mi tuñ u be 'bà ye ebo nànà o, na ye à kpe edunfe nyà yi ye nà, to nà wun à fa nyagban yezi nà.

23 Lafiya dà be yegizi nyi, to ciñciñ ganì be yiyakpe nyi, ñðaga ebà Soko Nda to Tsoci Jesu Kristi o. 24 Mànà dà be a nyi kpata nàzì yebo Tsoci yi Kristi nimi eli gborø o nà.

WOSIKA NYA PAUL

NA YI TUNCI NA LO 'BA

FILIPAICIZI

1 PAUL to Timoti, wuzizi nya Kristi Jesu èka wosika ya eza lilicizi kpata nimi Kristi Jesu o nazi dà Filipai o nà, gani be bishopizi nyi to be deaconzi nyi: 2 Manà to lafiya u dà be ye nyi daga ebà Soko Nda yi to Tsoci Jesu Kristi o.

3 Nimi pipa mi bo kpata nya ye mi ejin yebo Soko mi, 4 ka ndondo nimi egwata mizi o kpata mi ètagwa mi ebo ye bo kpata be ninmà nyi, 5 ebo emapa nya ye bo nimi eyelo nya labari wangi o, daga efo mafari o hari be gbani nyi; 6 mi ci ákpetso enyà ana, ga, wun na ý etun wangi nyi lo nimi ye bo nà, wun a la u gunmi hari be efo nyi nya Jesu Kristi: 7 kendon u ge ya mi nà mi à kpaye acin eti ye bo nà kpata, ebo nà mi la ye da nyagbañ mi bo na, gamaşı nimi kuru mizi o to nimi titá to èlatu nya labari wangi o, ye kpata yi gugocizi nya manà gani be mi nyi. 8 Gamaşı Soko yi erijinci nya mi o, kendona mi èsaye nya ye kpata nimi yegundidaci nya Kristi Jesu o na. 9 Mi mà ejin aduwà nana, ga, ciñçin nya ye u lo ye dokun nimi kpkpe o to nimi ega yekpe o kpata; 10 nà ye à la enyà nazi kperi nà mà ciple nà; nà ye à de eli gboro nà, ye ci da bo bambe lefi nyi hari be efo nyi nya Kristi; 11 ye ci áse be sunşsun nyi nya eli gasikiya, nazi dà bo be egwa nyi nya Jesu Kristi ya ciñwòn to kinkin nya Soko nà.

12 Gbani, yegizi, mi wa ga ye kpe u ye, ga, enya nazi be tsuñ mi nà, a áze enyà nazi la labari wangi lo ye nà; 13 acinga kuru mizi be átula nimi Kristi o ya ekunguncizi kpata nazi etswa etsu nà, to ya eza nazi ke nà kpata; 14 to nà yegizi nimi Tsoci o, nazi dokun ga zezi ke nà, a be ákpetso ebo kuru mizi o, a tu nyagbañ şaranyi ga panyi nà a a gaga Soko bambe dasun nyi nà. 15 Akika, saşı ejin wazun Kristi eti nyagbañla to ewun o; saşı ma eti mawo o:

16 'za eni ejin u eti ciñçin o, a ci kpeteke mi dà bo ebo tita nya labari wangi o na: 17 ama baci èta ega Kristi za ebo emigbo o, u yi be eli gboro nyi à, a èkpaye, ga, a à la wala dzuñ be ya mi nimi kuru mizi o. 18 Ke dà bo gancin o? sayı nana be yeko ndondo nyi a èta ega Kristi za; ko be deganga nyi, ko be gasikiya nyi, mi mà à fe manin nimi wuncin o, ákika, mi mà à manin. 19 Gamaşı mi kpeteke nana à be áze biboya ya mi nà, be egwata ye nyi to be yiya nyi nya Ruhu nya Jesu Kristi, 20 kendona yétá to yétyú nya mi yi nà, ebo n ga sunzunye be enyà ndondo nyi mà, ama be nyagbanju nyi kpata, ke kami ndondo nà acinga to gbani mà Kristi gà áwoñçin nimi nàkà mi bo, ko be rayi nyi, ko be tsutsu nyi. 21 Gamaşı ebà mi bo, rayide yi Kristi o, tsutsu mà yi elegi o. 22 Ama wuñ ayike mi à de rayi dà nimi nàkà o nà, -wuncin yi sunşsun nya etun mi, mi mà kpe enyà na mi à li nà à. 23 Ama ebà apin ya mi be enyà guba ana nyi, mi de aniyà n à dà be Kristi nyi; gamaşı wuncin ge ga gaya: 24 ama nà mi à fedun dà nimi nàkà o nà, wuncin jin tile ga ebo ye bo. 25 To nà mi ya wuncin gasikiya nà, mi kpeteke mi à fedun nà, akika, mi à fedun be ye nyi kpata, ebo eyelo nya ye bo to ninmà nimi iyakpe o; 26 nà ciñwonta nya ye à dokun ebo Kristi Jesu o nà nimi mi bo ebo nà mi dà be ye nyi be nà. 27 Ama lugwa eli nàkà ye u go labari wangi nya Kristi nyi: ebo, ko mi gá be le ye ye, ko mi dà bo a, mi à de labari nya kinnigi ye, ke ye ègikiniñi gbona nimi ruhu nini o nà, be aniya nini nyi, ye ci èdinnyì gani ebó iyakpe nya labari wangi o; 28 ye mà ga sunđa makirizi nimi enyà ndondo o mà: wuncin yi eri gasikiya ebà a bo nya gbingbiñ o, ama u yi nya biboya ye, nà fè daga 'ba Soko o nà be; 29 gamaşı a la ýà ye ebo Kristi o, e kalo nà ye à yakpe u gbaugí nà à, ama to nà ye

à jiŋ wala ebo u bo ná mä: 30 ye ci de ewuŋsun nini ga ná ye leye gáni be mi nyi ná, to gbani ye wo ke u da be mi nyi ná.

2 EBOGABO, wuŋ ayike nyagbánfa ndondo dà nimi Kristi o ná, wun ayike cincinta nyagbánfa ndondo nya cincin dà bo ná, wuŋ ayike emapa ndondo nya Ruhu dà bo ná, wun ayike yegundidaci ndondo to elididaci dà bo ná, 2 ye la ninma nya mi se, ná ye dà bo be nyagbánfa nimi nyi, ye ci de cincin nini, ye ci de aniyá nini, to nyagbánfa nini ná; 3 ye ci ejin enya ndondo be ewuŋ nyi ko be ciŋwónta banza nyi à, ama be nyagbangbigba nyi eza ndondo u la ciŋwónta ya 'zabaci u ga ná u ya wuŋtso ná; 4 eza ndondo nimi ye bo u ga la 'ye da enyazi nya wuntso mä, ama eza ndondo nimi ye bo u la 'ye da enyazi nya eza ndocizi. 5 Ye go nyagbánfa nana dà nimi ye bo, ná dà nimi Kristi Jesu o ná mä: 6 wuŋ ná yi sifa nya Soko ná, u ro u enya ná wuŋ à wóŋ vanyi ná wuŋ à jiŋ ganganí be Soko nyi ná à, 7 ama u la ciŋwónta u ze ya, u ci go sifa nya wuzi, u ci be áže ke eza wangizi ná; 8 to ná a be le u ye nimi sifa ke nya eza wangí ná, u la nimi u gba, u ci ágbá hari be tsutsu nyi, akika, tsutsu ná a la u ká ba ebu o ná. Ebogabo Soko mä la u wonciŋ nyasasanyi, u ci la kaye ýá u ná wóŋciŋ gá kaye ndondo ná; 10 ebo nimi kaye nyá Jesu o vokpa ndondo à kukura o, nyá enya nazi fi sama o ná, to nyá enya nazi dà kin bo ná, to nyá enya nazi da tako kin bo ná, 11 to na gintara ndondo à yé ke Jesu Kristi yi Tsoci ná, ebo ciŋwónta nya Soko Nda.

12 Ebogabo, yegi cincinci mizi, kendona ye ègba 'gá ka ndondo ná, e kálo ná mi dà be ye nyi gbaugí ná à, ama gbani ná mi dà bo à ná u dokun ga, ye fe lotuŋ biboya nya be de ñasun nyi to be nákakun nyi; 13 gamaši Soko u yi o na ñelotuŋ da nimi ye bo ná, yi ci èwa, ye mä ñelotuŋ ebo alihérí wangí u bo. 14 Ye fe jiŋ enya ndondo bambe etingin nyi to be bambe emigbo nyi; 15 ná ye à dà bo bambe lefi nyi ná, to sanyi, egizi nya Soko bambe lani nyi tatacin eza kádža to eza 'ti kagbociži nya kami gbani o, a ci le ye ye dà tatacin a bo ke asikeži ná nimi yiže o, 16 ye ci la ega nya rayi tula; ná mi à de 'bá ná ta ciŋwónta

nimi efo nya Kristi o ná, ke mi bici banza à, mi ci lotuŋ banza à ná. 17 Akika, to wuŋ ayike a la mi ze ya ke sadaka enađindinci to etuŋ wuŋwun nya yiyakpe nya ye ná, mi èmanin, ci èmanin gáni be ye nyi kpata; 18 to acinga mä ye fe mänin, ci mänin gáni be mi nyi o.

19 Ama mi de yetu nimi Tsoci Jesu o ke mi à tuŋ Timoti lo 'bá ye tosi ná, na mi ma a de nyagbanfa wangi ná, kami ná mi de labari èduňfe ye ná. 20 Gáma mi de 'za ndondo ná de nyagbánfa dozi nya u, ná à ñasa èduňfe nya ye gboro ná à. 21 Gamaši a kpata èwa enya atsozi, u yi enyazi nya Jesu Kristi à. 22 Ama ye kpe gásiķiya u ye, ebo kendona egi èwuŋ ñda u ná, acinga u wuŋ mi nimi eyelo nya labari wangi o. 23 Ebogabo, mi de yetu ke mi à tuŋ u da tosi ná, kami ndondo na mi ga leye kemina enyazi à jiŋ be mi nyi ná: 24 ama mi áyakpe Tsoci ke mitso à be tosi ná.

25 Ama mi kpaye ke u ge ná mi a tuŋ Ipafroditus da 'bá ye ná, yegi mi to etuŋloci 'zabaci mi, to ekungunci 'zabaci mi, to tuńci ye to ezawuňwunci ebo enyawa miži o; 26 ñaga ná u saye ye ná kpata, u ci sawaniko nyasasanyi, ebo ná ye de labari ke u tanya ná: 27 gamaši u tanya be 'mi gasikiya nyi hari wuŋ átsoba tsutsu: ama Soko guň u ye; to e kálo wuŋ gbaugí à, ama to mitso mä, ebo mi ga de nyagbánta eti nyagbánta o mä. 28 Ebogabo mi tuŋ u da vanyi o, ebo, kami ná ye gá le u ye be ná, ye a mänin o, to ná nyagbánta nya mi a de şawuki ná. 29 Ebogabo ye go u nimi Tsoci o be nimä nyi kpata; ye ci lagwasun eza dozi wuŋciŋ be kuñkuñ nyi: 30 gamaši ebo etuŋ nya Kristi o u be átsoba tsutsu, u ci la rayi u jiŋ kpankana ná wuŋ à la enya gunmi ná ágbá nimi etuŋ wuŋwun nya ye ya mi ná.

3 NA ke ná, yegi mizi, ye fe mänin nimi Tsoci o. Ná mi ka ega nazaži ya ye be ná, be 'mi gasikiya nyi u la mi bo à, ama u yi lafiya ya ye. 2 Ye tswa esigizi, ye tswa etuŋdedelocizi, ye tswa nakabacizi: 3 gama yi gá yi ebazuncizi o, nazaži ègba Soko be Ruhu nyi, ci èta ciŋwónta ebo Kristi Jesu o ná, yi mä ya náká gásiķiya kponyi à: 4 ko mitso de kpikpetso nimi náká o: wuŋ ayike eza ndondo

èkpaye, gã, u de kpkpetso nimi nakà o nã, nyã mi ga: 5 efo gutota a zuñ mi 'bà o, nyã emi nyã Israel, to nyã eti nyã Benjamin, Hibruci nyã Hibrucizi; ebà ataura o, Farisici; 6 ebà aniyà o, mi gã enà lilici sun; ebà eli gasikiya nã dà nimi ataura o nã, bambe lefi nyi. 7 Ama, enyã nazi yi elegi ya mi nã, mi ro wuncinzi enyã asara ebo Kristi o. 8 Akika, gasikiya, mi èro enya kpata enya asara, ebo ciñwon wangí o nyã kpkpe nya Kristi Jesu Tsoci mi: mi mä go asara nyã enya kpata ebo u bo, mi ci èyi a enya tutuñti, nã mi à gile Kristi nã, 9 a ci be le mi ye dà nimi u bo, u yi na mi à de eli gasikiya nyã gwa mitso nã à, wuncin nã yi nyã ataura nã, ama nã da bo be yiakpe nyi nimi Kristi o nã, eli gasikiya nã yi nyã Soko be yiakpe nyi nã: 10 nã mi à kpe u ye nã, to kagbo nya kinna u, to emapa nyã wala uzi, mi ci bé áze dà nimi sifa o nyã tsutsu u: 11 wuñ ayike be enyã ndondo nyi nã mi à tuñ 'bà kiñna daga tataciñ 'za tsutsuciñ o nã. 12 U yi nã mi de go ani nã à, ko na mi águnmi anि nã à: ama mi diñnyi lo ye, wun ayike acin mi jin u wo nã, mi èwa n lagwasun enya wuncin na jin Kristi Jesu ci lagwasun mitso nã. 13 Yegizi, mi èro nimi mi ke mi lagwasun u ani nã à: ama enyã nini kete mi èjin o, mi èla enyã nazi dà zuñmä o nã batä, mi ci èta nimi mi da 'bà enyã nazi dà 'ye o nã, 14 mi èdinnyi da 'bà ezoba, ebà lada nya yiyi nyã fitilo nya Soko nimi Kristi Jesu o. 15 Ebogabo, yi kpata nazi águnmi nã, lugwa yi de yekpa acin: to wuñ ayike ye de yekpa ndoci nimi enyã ndoci o nã, ka wuncin Soko à la tula ya ye ma: 16 ama 'bà nã yi tuñ ani nã, lugwa yi daza be ema wuncin nyi.

17 Yegizi, ye fe sã mi ye gani, ye ci fe ciñ zezi èdazà acinga nã le, kendona ye de yi dà bo èjin kotonkoci ya ye nã. 18 Gamaşı eza dokun dà bo edazà, mi mä gagà a ya ye kami dokun ani, to gbani mi ètigi nã mi èta ya ye nã, ke a yi mäkirizi nyã ebù nyã Kristi nã; 19 ezoba a yi gbingbiñ o, Soko a mä yi gbako, ciñwonta a ma da nimi zunyecimbo a bo, eza nazi èdasà enyazi nyã yiye nã. 20 Gamaşı ezififoci yi dà nimi sámà o; yi mä èka Zabolugwa nã à fe daga baga o be nã, Tosci Jesu Kristi: wuñ nã à

la nákagbigbaci yi yejin woro nã, nã u gã áze ke nákaciñwoñci nyã u nã, gangani be kagbo nyi nã u jin u wo ci la enyã ndondo gbà ya wuntso nã.

4 EBOGABO, yegi cincinci mizi nazi mi èsaye nã, ninmä to krauñ nyã mi, ye gikinni gbona acinga nimi Tsoci o, yegi cincinci mizi. 2 Mi èta Yuodua gwa, mi mä èta Sintiki gwa, a la nyagbàn jin nini nimi Tsoci o. 3 Akika, mi èta wotso gwa mä, yokelaci ezabaci mi, wo bà nyizagi nänazi jin re, gamaşı a lotun gani be mi nyi nimi labari wangí o, to gani be Kliment nyi mä, to be etunloçi 'zabaci mizi nyi nazi ké nã, eza nazi de kaye azi dà nimi lifati nyä rayi o nã.

4 Ye manin nimi Tsoci o ka ndondo: mi mä à gã u be, Ye manin. 5 Lugwa eza kpata a kpe eli şanyi nya ye ye. Tsoci átsoba. 6 Ga sawaniko ebo enya ndondo o mä; ama nimi enyã ndondo o be aduwajin nyi, to be egwata nyi gani be ejinda nyi lugwa Soko kpe robo yezi ye. 7 To mawo nyã Soko, nã ge ga kpkpe kpata nã, wuñ à tswa nyagban yezi to yekpa yezi nimi Kristi Jesu o.

8 Nã ke na, yegizi, enyã ndondo nã yi gasikiya nã, enyã ndondo nã de kunkun nã, enyã ndondo nã yi gboro nã, enyã ndondo nã yi lilici nã, enyã ndondo nã de cincin nã, enyã ndondo nã a èjin eri wangí ya nã; wuñ ayike u de eli wangí ndondo nã, wuñ ayike u de kiñkin nã, ye fe kpaye enyã wuncinzi. 9 Enya nazi ye be kpe, ye ci go, ye ci wo, ye ci leye be mi nyi nã, ye fe jin enyã wuncinzi: Soko nyä lafiya mä à da be ye nyi. 10 Ama mi èmänin nyasasanji nimi Tsoci o, nã yekpa nyä ye ásale eti mi bo gbani nã; akika, ye kpaye wuncin le, ama egwade da bo ya ye à. 11 Mi ègaga ke enyã ágba mi nã à: gamaşı mi be kpe u ye ani, nyã èduñ ndondo nã mi gá fe nã, min fe be yekun nyi nimi wuncin o. 12 Mi kpe kendona mi à go gbigba nã, mi mä kpe kendona nã mi à go dokundo nã: nimi enyã ndondo o, to nimi enyã kpata o, mi be kpe enyäsusoci nanañ ye, to nyã ninfu, to nyã mädagun, to nyã dokundögò, to nyã enyagba. 13 Mi jin enyã ndondo wo nimi u bo nã èbe mi kagbo nã. 14 Ama ye jin u ge nã ye pamà gani be wala mi nyi nã.

15 To yetso mā kpe u ye, ye Filipicizi, ke nimi maſfari nyā labari wangi o nā, kami nā mi áŋkpiñ dzuñ Masidonia o nā, ena liliç i ndondo pamā gani be mi nyi nyā yiÿà to nyā gugo à, afe ye gbayegi; 16 gamaši ka nimi Tasalonika o, ye tuñ 'za bē be enyawa mi nyi zuñ eni, zuñ guba. 17 U yi nā mi èwa eriatwa nā à; ama mi èwa sunsun nā èla lisafi nyā ye lo ye na. 18 Ama mi de enya kpata, mi de dokundo: mi áfunin, gamaši mi go be Ipaſroditus nyi enya nazi fe daga eba ye bo be nā, nā yi ekā nā mā nā,

sadakagugoci na ba Soko nyasasanji nā. 19 Soko mi mā à şe enyawa yezi kpata, gangani kendona dukiya u yi nā nimi ciwapon o nimi Kristi Jesu o. 20 Gbani, Soko yi to Nda yi u de ciwapon hari lo hari lo. Ami. 21 Sa eza liliç i ndondo nimi Kristi Jesu o mi. Yegizi nazi dā gani be mi nyi nā èsa ye mi. 22 Eza liliç i kpata èsa ye mi, eza nazi yi nyā emi nyā Kaisar nā nyā o mā dokun. 23 Mañā nyā Tsoci Jesu Kristi u dā be ruhu ye nyi.

WOSIKA NYĀ PAUL

NA YI TUNCI NĀ LO 'BA

KOLOSICIZI

1 PAUL, tunci nyā Kristi Jesu be wuwa nyi nyā Soko, to Timoti yegi yi, 2 lo 'bà eza liliç i to yegi aminci nimi Kristi o nazi da Kolosi o nā: Mañā to lafiya u dā be ye nyi daga ebà Soko Nda yi bo. 3 Yi jin yebo Soko Nda nya Tsoci yi Jesu Kristi yi ci èjin aduwa ka ndondo ebo ye bo, 4 daga nā yi wo labari nyā iyiyakpe ye nimi Kristi Jesu o nā, to nya cincin nā ye de ya eza liliç i kpata nā, 5 ebo yetu nā a la şisi ka ye nimi şamazi o nā, nyā wuncin mā ye wo le nimi egan nyā gasikiya nyā labari wangi o, 6 nā be 'bà ye nā; gangani kendona nimi yize kpata o mā wuñ èsun sunsun ci èdokundo nā, kendona wuñ èjin nimi ye bo nā mā, tuñ daga 'fo gá na ye wo ye ci be kpe mañā nyā Soko ye be gasikiya nyi nā; 7 kendona ye wo be Ipaſras nyi nā yi wuži cincinci ezabaci yi nā, u mā yi 'zawuñwunci aminci nyā Kristi ebo yi bo, 8 u mā wunyā ya yi nyā cincin ye nimi Ruhu o.

9 Ebo wuncin o yi mā, tuñ daga 'fo gá nā yi wo wuncin nā, yi fa aduwa nyi jin à, yi ci fe bā 'nyā ya ye, nā ye gā aşe be kpikpe nyi nyā wuwa u nimi yema to hankali nyā ruhu o kpata nā, 10 ye ci fe dazā nā go ye nyi eye Tsoci o nā, ye ci ba u nyasasanji, ye ci suñ sunsun nyā etun wangi ndondo, ye ci fe lo ye be kpikpe nyi nyā Soko;

11 to nā wuñ à be ye kagbo kpata nā, kendona kagbo nyā ciwapon u yì nā; ebà hankuri o to nyagbanwu be nimnā nyi; 12 ye ci fe jin yebo Nda, nā la yi ze eza nazi akunye nā yi à pamā gani be eza liliç i nyi nimi egungi nyā bayetin o nā; 13 wuñ nā la yi wa dzuñ ebà yikunci nyā baziko o, ci la yi mu da şarota nyā Egi nyā cincin u nā; 14 nimi u bo yi de sisa yi o, gafara nyā lefi yiži: 15 wunga yi sifa nyā Soko nā ye leye à nā, egi kpata nyā enyajinci kpata; 16 gamaši nimi u bo a jin enya kpata o, nimi şamazi o, to eti kin bo, enya nazi a leye nā, to enya nazi ye leye à nā, ko u fe etsugicizi o, ko şarotazi, ko ciwaponci, ko eza yikunci o, enya kpata ájin be egwa u nyi, to ebo u bo; 17 u maşido enya kpata, to nimi u bo enya kpata ákeba o. 18 U mā yi nyā nāka, nā yi ena liliç i nā: wuñ nā yi ecaba, egi kpata daga ebà ezatsutsucizi o nā; ebo u gā áfe edzosicisi nimi enya kpata o. 19 Gama u yi wuwa wangi nyā Nda nā şise u kpata gā áfe dun dā nimi u bo nā; 20 to be egwa u nyi u jin giaria be enya kpata nyi ya nimi wuñsto o, daga nā u jin giaria be egia nyi nyā ebu u nā; mi ga, be egwa u nyi, ko a fe enya nazi ta 'ti kin bo nā, ko enyazi nimi şamazi o. 21 To yetso, na ye ákpeya le nā, ci yi makirizi daga hankali ye bo, be etuñ dede yezi nyi, ama gbani u la ye jin

giaria 22 be ebà nákà u nyi be egwa tsutsu nyi, ebo u la ye dà bo lilici to bambe lani nyi to bambe enyigà nyi yita u bo: 23 wúngà yi aciñ o ke ye èfè be iyiyakpe nyi nà, ci áwòn gbere, ci ágboka, ci ye mu ebà yetu nyá labari wangí nà ye wo nà bo à, nà a jin wazùn u tataciñ enyajinçí kpata tako sámà o nà: nyá wúncin, a la mi Paul ze ezawuñwunci ya u.

24 Gbani mi èmàniñ ebo azaba miži o ebo yebo, mi ci èse ya eti mítso enyà nà ádín nimi azabazi o nyá Kristi nimi nákà mi bo ebo nákà u bo nà, wunga yi enà lilici o; 25 nyá wúncin a la mi že ezawuñwunci ya u, gangani be edunbapa nyi nyá Soko nà a la ya mi lo 'bà ye nà, nà mi à la ega Soko tsa nà, 26 wúncin yì enyasusoci nà ásó dàgà kamizi to yagiyagizi o kpata nà: ama gbaní a la u túla ya ezà lilici uži, 27 eza nází u ba Soko nà wúñ à la wú a enyà nází yi dukiyà nyá ciñwòñ nyá enyasusoci nánà tataciñ Eza 'zí katizi o nà, wunga yi Kristi nimi ye bo, yetu nyá ciñwòñ: 28 na yi èta za nà, yi ci èkpé eza ndondo tukpa, yi ci èla wú eza ndondo nimi yemà kpata o, na yi à la eza kpata dà bo 'miguncí nimi Kristi o nà; 29 ebà wúncin o mi èlotuñ ma, mi ci èdinnyi gangani be etuñ u nyi, nà èlotuñ nimi mi bo be kabgo nyi nà.

2 GAMASÍ mi wa ga ye kpe kendona mi èdinnyi saranyí ebo ye bo nà, to ebo a bo nází dà

Leodisia o nà, to ebo a bo kpata nází le eye mi ye nimi nákà bo à nà: 2 ebo nyagbanzi à fa, a ci áze à fa, a ci áze keba nimi ciñcín o, to lo 'bà kundò kpata nya şise nyá yekpe, ebo a à bke enyasusoci nyá Soko ye, wunga yi Kristi o, 3 nimi u bo dukiyà kpata nya yemà to nya kpikpe wún ásó dà o. 4 Mi èga nánà, ebo 'za ndondo ga tà ye tà be egazi nyi nází èdin 'za nà mà. 5 Gáma wún ayike mi dà bo nimi nákà bo à nà, mi dà be ye nyi nimi ruhu o, mi èmàniñ ci ècín wúñwonda ye le, to kinnigi nyá yiyakpe ye nimi Kristio.

6 Ebogabo kendona ye go Kristi Jesu Tsoci ga, acinga ye fe daža nimi u bo, 7 gbere áwòn kin, ye ci áfe tutuci nimi u bo, ye ci ágboka nimi yiyakpe ye bo, kendona a la wú ye nà, ye ci fe bebe be yebojìn

nyi. 8 Ye tswa nimi ye ko eza ndondo à dà bo nà èla ye won be boye kpikpegba u nyi to titá banza u nà mà, eti ètakpiñ nya eza wangizi o, eti enyà ecabazi nya enyà yize o, u yi eti Kristi bo à: 9 gamasi nimi u bo şise kpata nya Soko áfeduñ nimi nákà gunguru o, 10 ye mà áze gunguru nimi u bo, wún nà yi eti nya ciñwòñ to yikunci kpata nà: 11 nimi u bo mà a zuñ ye 'ba be 'bazuñ nyi nà a jin be 'gwa nyi à nà, nimi zizyea nyá ebà nákà o, nimi ebazuñ nyá Kristi o; 12 dàgà nà a la ye dzu ganí be u nyi nimi baptism o nà, nimi wúncin o mà a la ye da kiñña ganí be u nyi be iyiyakpe nyi nimi etuñ nyá Soko o, nà la u da kiñña re ebà ezatsutsucizi o nà. 13 To ye, ye nází átsu ebo gbingbiñtu yezi o to ebaduñ nyá nákà ye nà, ye, mi gá, u la ye dà rayi ganí be u nyi, nà u jin yi gafara gbingbiñtu yízi kpata nà; 14 ci la takada nà a la gamizi ka dà nin bo ta 'ti yi bo nà nu ya, nà èsuñwuñ be yi nyi nà: u ci la u ku ya, ci la u kà ba ebu o; 15 to nà u la ciñwòñcizi to eza yikuncizi kun ya ebà u bo nà, u la a tulà saranyí, u ci de násara eti a bo nimi wúncin o.

16 Ebogabo ga lugwa eza ndondo jin ye şiriya ebà gigi o, ko ebà fiñfiñ o, ko eba efo sala o, ko etswa woro, ko efovaci mà: 17 nází yi wuru nyá enyà nází èbe nà: ama nákà gunguru yi nyá Kristi. 18 Ga lugwa eza ndodno yí lada ye be ye nyi mà, be wuwa tsa u nyi, be eli kpiada nyi, to gbigba nyá malayikaži, ci ègikinni nimi enyà nází u leye nà bo, ci èsa banza ebà wuwa nákaci u bo, 19 ci èlagwasuñ Eti à, dàgà ebà u bo nákà gunguru nà u go 'nyá ci álo keba be bagunbagunzi tò edinzi nyi nà, èbe be bibè Soko nyi. 20 Wún ayike ye tsu ganí be Kristi nyi ebà enyà ecabazi nya enyà yize o nà, ebokinyabo, ke ye da rayi o nimi yize o nà, ye èla yetso gba ya gamizi o, 21 Ga lagwato mà, gá la lo 'mi ciñle mà, ga lagwakun mà, 22 (enyà wúncinzi kpata gá ágbìn be etuñlo nyi), gangani be gamizi to egawuzi nyi nyá eza wangizi o? 23 Enyà wúncinzi de wuwu nyá yemà nimi gbigba nyá nyagbañba o, to eli kpiada, to foro nà a jin nákà nà: ama a de kuñkuñ ndondo eti mimafi nyá nákà bo à.

3 KANGA gancin, wuṇ ayike a la ye nañin gani be Kristi nyi nà, ye fe wa enyà gaži naži dà nimi fiti o nà, 'bà nà Kristi dà nà, ci èfedun sì gwalo nyà Soko o. 2 La yekpa yezi lo 'bà enyà gaži naži dà nimi fiti o nà u yi ebà enyà gaži naži dà nimi kin bo nà a. 3 Gamaši ye tsu, rayi nyà ye mā áso gani be Kristi nyi nimi Soko o. 4 Kami nà Kristi, nà yi rayi nyà nà, à dzun be nà, kanga yetso mā gani be u nyi à dzun be nimi ciñwɔn o.

5 Ebogabo ye la baguňbaguň yezi wu naži dà nimi yize o nà; şiankala, eli şikà, enyayedà lefi, wuwa dede, to kodarı, wunga yi kutijin o; 6 ebo enyà wuñciñzi o fuşî nyà Soko ebe eti egi ninavaɔzi o; 7 ye ma daža dà nimi wuñciñzi o le, kami nà ye fe nimi nañazi o nà. 8 Ama gbani ma ye la nañazi kpata ku ya; fuşî, ewuň, binakun, enyiga, to ega nyà daga misun ye bo: 9 ye ga zuñwɔn ya dozi ma; daga nà ye la eza gbako ze ya gani be etuň uži nyi nà, 10 ye ci la ežà woro fa, nà a èla ze woro lo 'bà kpikpe gangani be sifa nyi nyà wuň nà jin u nà: 11 'bà nà Helleni to Yahudi dà bo à nà, to ebazun to ebadun, eza' zi katì, Sitiaci, wuzi, egi: ama Kristi yi kpata to nimi kpata o.

12 Ebogabo, ke ezatsacizi nyà Soko nà, lilicizi, to ciñciñcizi, ye la nyagbañ nyà bada fà nimi ye, to ceto, to eli gbigba, to eli yeko, to hankuri; 13 ye fe wu nyagbañ be doži nyi, fe jin doži gafara, wuṇ ayike eza de boda be eza ndoci nyi nà; kendona Tsoci jin ye gafara nà, acinga mā ye à jin o: 14 eti enyà nañazi o kpata ye la ciñciñ fà nimi ye, wuñciñ yi kürù nyà eli gunguň o. 15 Ye lugwa mawo nyà Kristi jin yíkunci nimi nyagbañ yezi o, nimi wuñciñ o a yi ye be nimi nañi nimi o; ye mā fe jin yebo. 16 Ye lugwa ega nyà Kristi fedun dà nimi ye bo dokun nimi yemà kpata o; ye fe wu doži 'gà, ye fe be doži nyagbañwu be záburazi nyi, to be eni kinkinzi nyi, to be enikoži nyi nya ruhu, ye fe koni be manà nyi dà nimi nyagbañ yezi o yà Soko. 17 To enyà ndondo nà ye ejin nà, ko be ega nyi, ko be jinjin nyi, ye jin kpata nimi kaye nyà Tsoci Jesu o, ye fe jin yebo Soko Nda be egwa u nyi.

18 Nyimizi, ye la nimi ye gbà ya ebá yezi, kendona u gonyi nimi Tsoci o nà.

19 Ebázi, ye yebo nyimi yezi, ye ga jin luku ya a mā. 20 Egizi, ye gba enyamancı yezi nimi enya kpata o, gamaşı nañan ba Tsoci şaranyi. 21 Ndaži, ga ga egi yezi sun mā, ebo nyagbañ a be ánikin mā.

22 Wuzizi, ye wuň eza naži yi tsoci yezi ebà nañak o nà nimi enya ndondo o; u yi be wuňwun nyi nyà eyé à, ke eza wangibabaciži nà à, ama be nyagbañ nini nyi, na ye ësündə Tsoci nà: 23 enyà ndondo nà ye gá jin nà, ye fe lotun be nyagbañ nyi, ke ya Tsoci nà, u yi ya eza wangizi à; 24 ye ci kpeteke daga ebà Tsoci o ye à go egbaga nyà egungu o nà: ye ëwuň Tsoci Kristi o. 25 Gama eza nà élotun dede nà wuň à go etuň dede be nà u lo nà: erikpé nyà eza wangi mā dà bo à.

4 TSOCIZI, ye la enyà nà yi gboro to gangani nà wuzi yezi; daga nà ye kpeteke yetso de Tsoci dà nimi şamà o nà. 2 Ye fe jin kokarı be aduwajin nyi, ye fe tswa 'bà nimi wuñciñ o be yebojìn nyi; 3 gani be wuñciñ nyi mā ye fe jin aduwa nimi wuñciñ o ebo yi bo mā, nà Soko à kpé yeko ya yi ebo ega o nà, nà yi à ga egasusoci nyà Kristi nà, gamaşı ebo wuñciñ o mā mi dà nimi kuruzi o; 4 nà mi à la u kpéyé nà kendona u gonyi na mi à gaga nà, 5 Ye daža be yemà nyi ebà a bo naži dà de bo nà, ye fe si ebade. 6 Lugwa ega nyà ye u dà be manà nyi ka ndondo, u ci áge be esà nyi, ebo ye à kpe kendona u gonyi nà ye à zegà ya eza ndondo na.

7 Ticikus, yegi ciñciñcizi, to ezawuňwunci aminci, to wuzi 'zábaci nimi Tsoci o, wuň à la sagali mi kpata wu ye: 8 wuň nà mi tuň lo 'bà ye ebo nañan o nà, ebo ye à be kpe edunfe yi ye, to na wuň à fà nyagbañ yezi nà; 9 gani be Onisimus nyi, yegi aminci to ciñciñcizi, wuň nà yi 'za eni nimi ye bo nà. A à wunya ya ye nyà enya kpata nà yi jin babo nà. 10 Aristarikus ezapipaci ezabaci mi esa ye mi, to Marku mā, magi nya Barnabas (ye go emiya eti u bo nà; wuṇ ayike u gá be 'bà ye nà, ye go u), 11 to Jesu nà ëye Justus nà, eza naži yi nyà ebazun nà: nañazi gbaagi yi etuňloci 'zábaci miži ya şarota nyà Soko, eza naži yi nyagbañfa ya mi nà. 12 Ipfafas, nà yi 'za eni nimi ye bo nà, wuži nyà Kristi Jesu, wuň èsa ye mi, ka ndondo wuň èdiňyi ebo ye bo nimi aduwa

uzi o, nà ye à gikiñni emiguñci ye ci ágboka nimi
wuwa kpata nya Soko o nà. 13 Gamaşı mi jiñ u 'ri,
ke u de etun dokun ebo ye bo nà, to ebo a bo nàzi dà
Leodisia o nà, to ebo a bo nàzi dà Hairapolis o nà.
14 Luka, boci cincinci, to Dimas ésa ye mi. 15 Ye
sa yegizi mi nàzi da Leodisia o nà, to Nimfas, to enà
lilici nà dà emi a bo nà. 16 To kami nà a gba wosika

nanà tatacin ye bo nà, ye mà jiñ a à gba u nimi ena
lilici o nya Leodisiacizi; ye mà à gba wosika daga
Leodisia o. 17 Ye mà ga ya Arkipus ga, Wo tswa
etun wuñwun nà wo go nimi Tsoci o nà, nà we à la
u gunmi nà. 18 Emisa nya mi Paul be egwa mi nyi.
Ye pa kuru miži. Manà u dà be ye nyi.

WOSIKA MAFARI NYÀ PAUL

NÀ YI TUÑCI NÀ LO 'BA

TASALONIKACIZI

1 PAUL, to Silvenus, to Timoti èka wosika lo
'bà enà lilici nya Tasalonikaciži nimi Soko Nda
to Tsoci Jesu Kristi o: Manà u dà be ye nyi to
lafiya. 2 Yi ejip yebo Soko ka ndondo ebo ye bo
kpata, yi ci étun ye ne nimi aduwá yizi o; 3 ka
ndondo yi epa etun nya yiyakpe nya ye, to etun nya
cincin, to hankuri nya yetu nimi Tsoci yi Jesu Kristi
o, yita Soko Nda yi bo; 4 gama, yegizi,
ezaciñcincizi nya Soko, yi kpe tsitsà nya ye ye, 5
gamaşı labàri wangi nya yi bé 'bà ye e be ega misuñ
nyi gbaugi à, ama to be kagbo nyi mà, to nimi Ruhu
Lilici o, to nimi nyagbanwoñ şaranyi; kendona ye
kpe eza yiri nà yi yì nà ye tatacin ye bo ebo ye bo. 6
Ye aze eza 'yesaciži nya yi to nya Tsoci mà, nà ye
go ega nàna wala o nyasasanyi nà, to be ninmà nyi
nya Ruhu Lilici; 7 hari ye áze kotonkoci ya eza
kpata nàzi èyakpe nimi Masidonia o, to nimi Akaiya
o nà. 8 Gama daga ebà ye bo labari nya ega Tsoci
be o, e kalo nimi Masidonia to Akaiya o gbaugi à,
ama to 'bà ndondo labarì nya yiyakpe nya ye nimi
Soko o ádzuñ da baga; hari u gonyi nà yi à gaga
ndondo à nà. 9 Gama atso ewunyà yi, kendona bibe
yi ebà ye bo yi nà; to kendona ye keze daga eba zasa
kutizi o ci la 'ye wu Soko, nà ye à wún Soko
rayideci to gasikiyaci nà, 10 to nà ye à ka bibe nya
Egi u daga şamà o nà, eza nà u la nakan daga ebà
'zatsutsuciži o nà, wuñga yi Jesu o, nà 'ebo yi ya be

ewun nyi na èbe nà.

2 GAMA yetso, yegizi, ye kpe kendona yi álo dà
tatacin ye bo nà, ke a le u yé banza nà à: 2 daga
nà yi jiñ wala bedzo, a ci jiñ yi enyà dede nimi
Filipai o nà, kendona ye kpe nà, yi fe gbokágbo
nimi Soko yi bo, nà yi à ga labari wangi nya Soko
ya ye nà, nimi wala o dokun. 3 Gama ega
nyagbanwu nya yi u yì nya kagbin à, u ma yi nya
sika à, u dà nimi kisa bo à: 4 ama kendona Soko yà
yi yeda, u ci la labari wangi wuñciñ dà gwa yi bo
nà, acinga mà yi ègaga o; u yi nà yi à ba eza wangizi
nà à, ama sayi Soko nà èdin nyagban yizi ciñle nà.
5 Gama a de kami ndondo nà a le yi ye ègaga
boloboloyi nà à, kendona ye kpe nà, yi mà cikaci
ebò kodarı bo à, Soko ejip 'ri; 6 yi mà wa ciñwoñ be
eza wangizi nyi à, ko be ye nyi à, ko be eza ndocizi
nyi à, kami nà yi de 'bà wa kunkun nà, ke tuñciži
nya Kristi nà. 7 Ama yi ájin şanyi tatacin ye bo, ke
kami nà egimayiwo èkpa egizi nya wuñto nà. 8
Acinga yiñsò mà, daga nà yi yebo ye nyasasanyi nà,
u ba yi şaranyi nà yi à la ya ye nà, e kalo labari
wangi nya Soko gbaugi à, ama to nyagbanñi nya
yiñsò mà ebo nà yi yebo ye nyasasanyi nà. 9 Gama,
yegizi, yetso pa etun to emikuñ nya yi: ke yi lotun to
'yi to yeşì nà, ebo yi ga lukpiñ ya eza ndondo nimi
ye bo mà, yi ci jiñ ye wazun nya labari wangi nya
Soko. 10 Ye yi erijiñcizi, to Soko mà, kendona eli

yi yi lilici to gasikiya to gboro ebà ye bo nazi yakpe ani nà: 11 kendonà ye kpe mamina yi jin be ye nnyi kakanyi nà, ke nda ejin bè egi uzi nnyi nà, yi be ye nyagbanwu, yi maa fa ye nyagban, yi ci jin eri ya ye, 12 na ye à dazà be eli nnyi na go ye nnyi ebà Soko o nà, nà èyi ye be dà nimi şarota to ciñwon nya wuntso o nà.

13 Ebo nana o, yi ejin yebo Soko ka ndondo ma, ebo kami nà ye go ega nya labari ebà yi bo nà, wuncin yi ega nya Soko, ye go u ke u yi ega nya eza wangizi nà à, ama kendonà u yi be 'mì gasikiya nnyi nà, ega nya Soko, nà éloton maa nimi ye bo nazi yakpe ani nà. 14 Gama ye, yegizi, ye be àze yesacizi nya enà lilicizi nya Soko, nazi da Judia o nimi Kristi Jesu o nà: gama yetso maa jin wala wuncinibà eza 'zi yezi o, kendonà atso jin wala ebà Yahudizi o nà; 15 eza nazi la Tsoci Jesu to anabiži wu nà, a maa la yi nya dzuñ, a èba Soko à, a dé yì makirizi nya eza wangizi kpata; 16 a ci fe kà yi ega nnyi ga ya Eza 'zi katizi o, nà a à de biboya à nà; a dé éla lefi azì şe ka ndondo: ama fuší be tsuñ a ani nyasasanji. 17 Ama yi, yegizi, na yi àkega be ye nnyi kami degi, eyé be 'yé nnyi, e be nyagban nnyi à nà, yi jin kokarı ágaga be aniyà nnyi dokun nà yi à le eyé ye ye nà :18 gama yi wa ga yi be 'bà ye, mi Paul ka ndonci; Setan maa la yi kà. 19 Gama ke yi yetu, ko ninmà, ko kraun nya ciñwonta nya yi o? Yegà ye gá u yi o, yita Tsoci yi Jesu o nimi bibe u bo? 20 Gama ye yi ciñwont nya yi, to ninmà nya yi o.

3 EBOGABO, kami nà yi wu nyagban wo be à nà, yi kpaye ke u ge na a à la yi ba da zuñma o nimi Atina o nà yi gbayigi; 2 yi ci tun Timoti, yegi yi to ezawunuñwuncin nya Soko nimi labari wangì nya Kristi o, nà wuñ à la ye gboka nà, to nà wuñ à fa ye nyagban eba iyakpe ye bo nà; 3 ebo eza ndondo ga yesi ebo wala nñanzi o maa; gama yetso kpeteke a tsa yi sisì ebo wuncin o nà. 4 Gama akika, kami nà yi ða ganì be ye nnyi nà, yi ta ya ye sisì, ke yi à be jin wala nà; kendonà u be átsa nà, yetso maa kpe. 5 Ebo wuncin o, mi maa, kami nà mi wu nyagban wo be à nà, mi tun 'za lo bo nà mi à de dede iyakpe nya ye nà, ko be enya ndondo nnyi,

ezamimacinleci be maa ye ciñle, etuñ nya yi ci be àze banza. 6 Ama nà Timoti fe daga ebà ye bo bë 'bà yi gbani nà, u ci la labari wangì be ya yi nya iyakpe to nya ciñcìn ye nà, to nà ye épà yi wangì ka ndondo nà. ye ci èwù ga, ye le yi ye, kendonà yi maa èwa ga, yi le ye ye nà; 7 ebo wuncin o, yegizi, nyagban ýí áfa eti ye bo, nimi wala to emikun yizi o kpata, ebo iyakpe nya ye bo: 8 gama gbaní yi de rayi o, wun ayike ye gikinni saranyi nimi Tsoci o nà. 9 Gama yebo kici yi jin ya Soko wò be ebo ye bo, ebo ninmà kpata nà yi èmàniñ ebo ye bo yita Soko yi bo nà: 10 yi ci ejin aduwa nyasasanji to 'yi to yesi, nà yi à le eyé ye ye nà, yi ci la enya nazi ádiñ nimi iyakpe ye bo na gunmi o?

11 Gbani, Soko yi, Nda yi wuntso, to Tsoci yi Jesu, a kpé yeko yi da be 'bà ye: 12 Tsoci maa la ye bebe ci ádokun be ciñcìn nnyi ya dozi, to ya eza wangizi kpata, kendonà yi de ya ye nà; 13 nà wuñ à la nyagban yezi gboka bambe lefi nnyi nimi eli lilici o yita Soko yi to Nda yi bo nà, nimi bibé nya Tsoci yi Jesu gani be eza lilici uzi nnyi o kpata.

4 NA ke na yegizi, yi èta ye gwa, yi ci èbe ye nyagbanuñ nimi Tsoci Jesu o, ga, kemina ye go ega wuncin be yi nnyi nya mämìnà ye à daza ye ci à ba Soko nà, kendonà yetso maa èdazà nà,-ye fe jin u dokun ga acin be. 2 Gama ye wo emiya nà yi la ya ye nimi Tsoci Jesu o nà. 3 Gamaši 'nya nà Soko èwa nà dana, wuncin yi eli lilicijin nya ye, nà ye à lagwakpé ebà nyacida o nà: 4 ebo eza ndondo nimi ye bo u kpe kendonà wuñ à la nàkà u wondà nimi eli lilici o to ciñwont nà: 5 u yi nimi enyayeda nya kodarı bo, ke Eza 'zi katizi nà, nazi kpe Soko ye à nà à; 6 ebo 'za ndondo ga za yegi u kpe ci jin u lefi nimi wuncin o maa: gama Tsoci yi egbagaci nya enya anazi kpata, kendonà yi ta ya ye sisì yi ci jin eri nà. 7 Gama Soko yi yi be jin eli şikà à, ama nimi eli lilici o. 8 Ebogabo, eżà nà ènavo nà, wuñ ènà 'za wangì vo à, sayılı Soko, nà èla Ruhu Lilici u ya ye nà.

9 Ama ega nya ciñcìn nya yegizi, ye wa min ka takada fi ye à: gamaši Soko èla wu yetso, ga, ye yebo dozi; 10 gama akika, ye ejin acinga ya yegizi

kpata nazi fi Masidonia o na kpata. Ama yegizi, yi èta ye gwa, ye fe jin u dokun gä acin be: 11 to na ye à jin kodarı na ye à de eli sasanyi na, ye ci jin bukata nya ye, ye ci lotuñ be egwa ye nyi, kendonà yi yami ya ye na; 12 na ye à daža gboro ebà zezi da de bo na, to na ye ga gbà enya ndondo na mä.

13 Ama yegizi, yi wa gä ye à fe rakpe nya ega nya eza nazi èlele na à; ebo ye ga ta nyagban, dozi eza nazi ke na, nazi de yetu ndondo à na ma. 14 Gama wuñ ayike yi yakpe ke Jesu tsu ci da kiñna re be na, acinga mä eza nazi álele da nimi Jesu o na, Soko à ku a be gani be u nyi. 15 Gama yi ègaga nana ya ye be ega nyi nya Tsoci gä, yi nazi da rayi o na, nazi ke da bo èka bibe nya Tsoci na, yi à sídzò eza nazi álele ani na kponyi à. 16 Gama Tsoci wuñtso à ciñ be daga samà o, be egunkpo nyi, be bere nyi nya tiñ malayika, to be kakaki nyi na Soko: eza nazi átsu da nimi Kristi o na, a gä ánakin bedzo: 17 kanga yi nažì da rayi o na, nazi ke da bo na, a à ku yi da gani be a nyi nimi para samà o, na yi à da gun Tsoci nimi samà o na: acinga yi à da gani be Tsoci nyi hari lo. 18 Ebogabo, ye fe fa dozi nyagban be ega nanazi nyi.

5 AMA yegizi, ega nya wokati to nya kami wuncinzi, ye wa na a à ká ega ndondo ya ye na a. 2 Gama yetso kpe u ye saranyi ke efo nya Tsoci èbe ke yigbeci nya yesi na. 3 Kami na a èga, ga, Lafiya to mawo na, kanga gbingbin dagiri be tsún a, ke èta nya egimà èbe tsun nyizagi na yi be ewon nyi na; a mä à gagwa kponyi à. 4 Ama ye, yegizi, ye da nimi baziko bo à, na efo gá à be tsun ye ke yigbeci na à; 5 gama ye kpata yi egizi nya bayetin, to egizi nya yigidi: yi jin nya yesi à, ko nya baziko à; 6 ebogabo, ga lugwa yi lele, ke zezi ke na èlele na mä, ama lugwa yi tswa 'bà, yi ci la nimi yi wondà. 7 Gama zezi èlele na, a elele be yesi nyi; to

zezi ápe nuwoñ na, a ápe be yesi nyi. 8 Ama yi, daga na yi yi nya yigidi na, lugwa yi la nimi yi wondà, yi ci la nyankpa nya nyagban dä, na yi yiyakpe to ciñciñ na; to ebo fula nyankpa o, yi la yetu nya biböya. 9 Gama Soko tsa yi siši ebo fusi bo à, ama na yi à de biboya be egwa nya nyi Tsoci yi Jesu Kristi na, 10 na tsu ebo yi bo na, gama ko yi gá sale, ko yi gá lele, yi à de rayi gani be u nyi. 11 Ebogabo, ye be dozi nyagbanwu, ye ci be dozi kagbo, kendonà ye ejin na.

12 Ama yi èta ye gwa, yegizi, ye kpe a ye nazi èlotuñ tataciñ ye bo, a ci èsi ye ti nimi Tsoci o, a ci èpa ye tukpa na; 13 ye ci la a woñciñ nyasasanji nimi ciñciñ o, ebo etuñ a bo. Ye tswa lafiya be dozi nyi. 14 Yegizi, yi èta ye gwa, ga, ye pa zezi de hankali à na tukpa, to zezi gboka nyagban bo à na, ye be a nyagbanwu, ye ci bà zezi gboka à na jin re, ye jin hankuri be eza kpata nyi. 15 Ga lugwa eza ndondo la enya dede gä enya dede yà eza ndondo ma; ama ka ndondo ye fe lamituñ enya na yi wangí na gani be dozi nyi, to be eza kpata nyi. 16 Ye fe manin ka ndondo; 17 fe jin aduwa ka ndondo; 18 fe jin yebo ebo enya ndondo o: gamaşı 'nya na Soko èwa gani be ye nyi nimi Jesu Kristi o na dana. 19 Ga la Ruhu nü mä; 20 ga gba egalaşşı ye mä; 21 la enya ndondo mä ciñle; lagwasun enya na yi wangí na gbandibannyi; 22 ye lagwakpe ebà enya kpata na bè lefi na. 23 To Soko nya lafiya, wuñtso u la ye ze 'za lilicizi kponyi; Soko u lugwa ruhu to nyagbanin to nákà ye fe gunçuru bambe lefi nyi, nimi bibe nya Tsoci yi Jesu Kristi o. 24 Eza aminci u yi o na yi ye be na, u mä à jin u. 25 Yegizi, jin aduwa ya yi. 26 Sa yegizi mi kpata be emi dä dozi nyi lilici. 27 Mi èta ye gwa ebo Tsoci o, ye la wosika nana gba ya yegizi kpata. 28 Manax nyi Tsoci yi Jesu Kristi u dä be ye nyi.

WOSIKA BACI NYA PAUL

NA YI TUNCI NA LO 'BA

TASALONIKACIZI

1 PAUL, to Silvenus, to Timoti, èka wosika lo 'bà enà lilici nya Tasalonikacizi nimi Soko Nda yi bo to Tsoci Jesu Kristi: 2 Mànà u dà be ye nyi to lafiya dàgà ebà Soko Nda o to Tsoci Jesu Kristi. 3 Yi gi gbata nà yi à jin yebo Soko ka ndondo ebo ye bo nà, yegizi, kendonà u gonyi nà, ebo na iyakpe nya ye èbebe saranyi nà, to cincin nya 'za eni ndondo nya ye kpata ya dozi èbebe: 4 hari yitso èta ciñwòŋ ebo hankuri to iyakpe ye bo nimi enà lilicizi nya Soko o nimi sunga yezi o kpata to nimi ebapinzi o nazi ye èwu nyagban benyi nà; 5 wuncin yi eri yekpéci nya şiriya gásikiya nya Soko; ebo nà a à la ye ro eza kunkuncizi nya şarota Soko nà, ebo wuncin o mà ye èjìn wala; 6 wuŋ ayike u yi enyà gboró ebà Soko nà wuŋ à la ebapin gá ezazi gba nàzi èla ebapin ya ye nà, 7 to ya ye nàzi ebà ápiŋ ya nà, èfa gani be yi nyi, kami nya èlatu nya Tsoci Jesu dàga şamà o gani be malayikazi nyi nya kagbo u 8 nimi enà o nà èke nà, ci gagba ya eza nàzi kpe Soko ye à nà, to ya eza nàzi gba labari wangí nya Tsoci yi Jesu à nà: 9 eza nàzi à go foro nà, wuncin yi gbingbin hari lo dàgà yita Tsoci o to daga ciñwòŋ nya kagbo u, 10 kami nà u gá be nà wuŋ à wöncin nimi eza lilici uzi o nà, ci áka a ye nimi a bo kpata nàzi áyakpe nà efo gá (gamaşı ye go eri nya yi). 11 Ebo nana o yi ma ejin aduwà ka ndondo ebo ye bo, nà Soko yi à ro ye 'za kunkuncizi nya yiyi ye nà, ci se robo ndondo nya eli wángi tò etun ndondo nya iyakpe, be kagbo nyi; 12 nà kaye nya Tsoci yi Jesu gá áwöncin nimi ye bo nà, to ye nimi u bo, gangani be mânà nyi nya Soko yi to Tsoci Jesu Kristi.

2 GBANI yi èta ye gwa, yegizi, nya bibe nya Tsoci yi Jesu Kristi, to nya kàye yi lo 'bà u; 2 ebo ye ga sasa ebà wuwa nya ye bo be gwatso

nyi mà, ko ye ga sawaniko mà, ko be ruhu nyi, ko be egà nyi, ko be wosika nyi ke dàgà ebà yi bo nà mà, ke efo nya Tsoci da bo gbani na mà; 3 ga lugwa eza ndondo tà ye be enya ndondo nyi mà: gama wuŋ à be à, afe kikegà à be bedzo, to eza gá nya lefi gá átula, egi gá nya gbingbin o, 4 wuŋ nà ègbomi ci èwọn nimi u ciñ eti enyà ndondo o nà a èyi Soko na ko nà yi enyagbagbací nà; hari wuŋ èfedun dà nimi kata Soko o, ci èla nimi u tula ke Soko nà. 5 Ye pa, ga, kami nà mi yí dà be ye nyi nà, mi ga enya anazi ya ye à? 6 Gbani mà ye kpe enya na èka nà, ebo na wuŋ à be tula nimi kami u bo nà. 7 Gáma enyasusoci nya ninavò nya gami èlotuŋ ani: ama za eni dà bo nà èka gbani nà, hari a be la u kiabo. 8 Kanga ninavoci nya gami gá átula o, wuŋ nà Tsoci Jesu à la gbiŋ be esunsun nyi nya misun u nà, ci la u ze banza be elatu nya bibé u; 9 wuncin yi wun, nà bibé u yi gangani be etun nyi nya Şetan nà be kagbo kpata nyi to erizi to enya yekazi nya gamanà, 10 to be tità nyi kpata nya eli dede ya eza nàzi èla gbiŋ nà; ebo nà a go boye nya gásikiya à nà, nà a à de biboya nà. 11 To ebo nana o Soko tun etun kagbin lo 'bà a, nà a à yakpe gamanà nà: 12 ebo a jin a şiriya kpata nàzi yakpe gásikiya à nà, ama nàzi manin nimi eli dede o nà.

13 Ama yi gi gbata nà yi à jin yebo Soko ka ndondo ebo ye bo nà, yegizi, nàzi Tsoci yebo nà, ebo nà Soko tsa ye dàgà mařari o lo 'bà biboya nimi eli lilicizi nya Ruhu o to iyakpe nya gásikiya nà: 14 ebà wuncin o u yi ye be be labari wangí yi nyi, lo 'bà dide nya ciñwòŋ nya Tsoci yi Jesu Kristi. 15 Acinga, yegizi, ye fe gíkinni gboka, fe lagwasuŋ ètaži nàzi a la wu ye nà, ko be 'gà nyi, ko be wosika nyi nya yi.

16 Gbani Tsoci yi Jesu Kristi wuŋtso, to Soko Nda

yi na yebo yi ci ya yi nyagbanfa hari lo to yetu wangi be māna nyi nā, 17 u fa nyagban yezi, ci la a gikiṇni nimi etuṇ wangī ndondo o to ega wangī ndondo.

3 NA ke na, yegizi ye jin aduwa ebo yi bo, na ega nya Tsoci à lo 'ye ci áwónciṇ nā, kendonà u yi ebà ye bo nà ; 2 to na yi gá áwa dzuṇ daga ebà etikagbocízi to 'za dedezi o nà; gamaṣi u yi 'za kpata na de yiayakpe na à. 3 Ama Tsoci de aminci, wuṇ nà à la ye gikiṇni, ci tswa ye daga eba Ibili bo na. 4 Yi kpetso Tsoci ebo ye bo, ke ye ejin, ye mā à fe jin enyà naži yi yàmì yà ye nā. 5 Tsoci à la nyagban yezi ke yeko lo 'bà cincin nyà Soko, to lo 'bà hankuri nya Kristi o. 6 Gbani yi ègaga ya ye, yegizi, be kaye nyi nya Tsoci yi Jesu Kristi, ga, ye la nimi ye kega be yegi ndondo nyi nà èdazà be wuṇwondà nyi à nà, u yi be età nyi nà a go ebà yi bo na à. 7 Gamaṣi yetso kpe kendonà u go ye nyi nà ye à sa yi ye nā: gama yi daza bambe wuṇwondà nyi tatacin ye bo à; 8 yi mā gi enyagici eti kpere eba egwa 'za ndondo bo à, ama be etuṇ nyi to wala, yi

lotuṇ to 'yi to yesi, ebo yi ga lukpiṇ ya 'za ndondo nimi ye bo mā: 9 u yi ebo nà yi de yiko à nà à, ama nà yi à la nimi yi jiṇ kotonkoci ya ye, nà ye à sa yi ye nā. 10 Gamaṣi kami nà yi dà be ye nyi nā, yi gaga nàna ya ye, gă, kaga eza à lotuṇ à, u ga gi 'nyà mā. 11 Gama yi wo labari nya eza ndonciṇ naži èdazà tatacin ye bo e be wuṇwondà nyi à nà, a èlotuṇ ndondo à, ama a yi yékacízi. 12 Gbani eza nazi yi acin nà, yi egaga ya a yi ci èta a gwa nimi Tsoci Jesu Kristi o, ga, a lotuṇ be cincinta nyi, a ci gi enyagici nya atso. 13 Ama ye, yegizi, ye ga gbà nàkà nimi etuṇ wangī o mā. 14 To wuṇ ayike eza ndondo lagwasun ega yi be wosika nanà nyi à nà, ye ciṇ eza wuncin le, ebo ye ga keba be u nyi mā, ebo u be ásuṇzune. 15 Ama ye ga ro u ke makiri nà mā, ama ye pa u tukpa ke yegi na. 16 Gbani Tsoci nya lafiya, wuṇtso u ya ye lafiya ka ndondo nimi enya ndondo o. Tsoci u dà be ye nyi kpata. 17 Emisa nya mi Paul bè 'gwa mitso nyi, nà yi eri nimi wosika ndondo o na: acin mi éka wun o. 18 Māna nya Tsoci yi Jesu Kristi u dà be ye nyi kpata.

WOSIKA MAFARI NYÀ PAUL

NA YI TUNCI NÀ LO 'BA

TIMOTI

1 PAUL, tuṇci nya Kristi Jesu gangani be emiya nyi nya Soko zabolugwa yi, to Kristi Jesu yetu nya yi: 2 lo 'bà Timoti egi gasikiya mi nimi yiayakpe o: Māna, yegun, lafiya, daga ebà Soko Nda o to Kristi Jesu Tsoci yi. 3 Kendona mi tā wo gwa na we à fedun dà Efasus o nà, kami nà mi èda Masidonia nà, ebo wo gaga ya eza ndocizi a ga wu egawu ndoci mā, 4 a mā ga dasà gamagazi to etakpin nya kayezi naži de nugun à nà mā, wuncinzi èla gbere egagbinzi gbà bě, u yi etuṇ edunbapa nya Soko nà dà nimi yiayakpe o nà à; acinga mā mi ègaga gbani o.

5 Ama biye nya ega wuncin yi ciṇciṇ o daga ebà

nyagban lilici o to aniyà wangī, to yiayakpe bambe manafiki nyi: 6 ebà enyà nànaži o 'za ndocizi ápà, a ci ása da 'bà ega banza; 7 a wa ga a fe egawucizi nya ataura, a mā kpe 'nyà nà a ègà nà à, ko 'nyà gá nà a ejin 'ri ya nà à. 8 Ama yi kpeteke gami ge nà, wun ayike eza à lotun gboro be u nyi nà, 9 yi ci kpe nàna ye, ga, a la gami şishi ebo eza gasikiya bo à, ama ebo eza naži dasà gami à nà, to etikagbocízi o, ebo eza dedezi to lefijincizi o, ebo eza şikazi to eganyagacízi o, ebo 'zawuciži nya ndazi to 'zawuciži nya nnazi o, to ezawuciži nya eza wangizi o, 10 ebo şiankalajincizi o, ebo zezi èlele be bagizi nyi o, ebo zezi èyi eza wangizi o nà, ebo

gamanañuzuncizi o, ebo a bo nañi ziba gamana na, to wun ayike enyà ndoci dà bo be nà ègbomi be egawu gasikiya nyi na 11 gangani be labari wangì nyi nyà ciñwòŋ Soko nà wun alubarika nà, nà a la ba mi gwa nà. 12 Mi jin yebo wun nà ya mi yiko nà, wunga yi Kristi Jesu Tsoci yi, ebo nà u ro mi eza aminci, ci la mi dà etuŋ wuñwuŋ u bo nà; 13 ka mi fe egadegedaci le, to esungaci, to zwaluncijinci: ama mi de yegun go ebo nà mi jin u be rakpe nyi nimi ciñciňbo nyà yiayakpe o nà; 14 to maña nyá Tsoci yi wuñ ádokun şaranyi be yiayakpe nyi to ciñciň na dà nimi Kristi Jesu o nà. 15 Ega nana yi gasikiya, u ma gonyi nà 'za kpata à go u nà, ga, Kristi Jesu be yiye na wun à bo lefijinçizi ya nà; mi ma yi tişatiacın a bo: 16 ama ebo wuñciň o mi de yegun go, ebo nimi mi bo ke tişti na Jesu Kristi à la hankuri u kpata tula, ebo kotonkoci o ya eza nañi à be yakpe u lo 'bà rayi hari lo zuñmà nañi o nà. 17 Gbani, kuñkuñ to ciñwòŋ ya Etsu nyà hari lo, nà à tsu à nà, na yi leye wo à nà, Soko nini kete, hari lo hari lo. Ami.

18 Mi ègaga nana ya we, egi mi, Timoti, gangani be egalasisizi nyi nañi sidzo eti'o bo nà, ebo be a nyi we à gunküñ wangì; 19 we ci tswa yiayakpe to aniya wangì; na eza ndocizi da gwa ya nà, a ci la yiayakpe a nyi ya o: 20 nimi a bo Haiminius to Alekzander dà o; eza nañi mi la ya Şetan nà, ebo u wu a hankalı a ga gagà dede ma.

2 EBOGABO mañari bedzo, mi èbe ye nyagbañwu, ga, ye jin bibazi, to aduwazi, to gwatazi, to yebojinzi ebo ezazi o kpata; 2 ebo etsuzi o, to ezazi kpata nañi gi tici woñciňkozi nà; nà yi à fe dà bo sanyi be ciñciňta nyi nimi eli wangì o kpata to wuñwondà na. 3 Nana ge u ma yi gugoci eyé Soko Zabolugwa yi bo; 4 nà èwa ga, 'za kpata à de biboya nà, a ci be de kpikpe nyà gasikiya. 5 Gamaşı Soko nini dà bo, kinngicí nini ma tatacın Soko be eza wangizi nyi o, wuñtso 'za wangì, Kristi Jesu, 6 nà la nimi u twaria ewó sisa ebo eza kpata o nà; eri nà gà ájìñ nimi kamizi nyà wuñtso o nà; 7 nimi wuñciň o a la mi jin wazunjinci to tunçi (mi èta gasikiya, mi èzuñwòŋ à), egawuci, nyà Eza 'zi

katizi nimi yiayakpe o to gasikiya.

8 Ebogabo mi èwa ga, bagizi a fe a jin aduwa 'bà ñdondo o, a ci la egwa lilicizi ta, bambe fuší to emigbo nyi. 9 To acinga mà nyizagizi a la tufuwa nà yi nyà gagà à nà dzu niimi a, gani be zunye nyi to wuñwondà; e be etitinzi nyi, to zanariya ko luluyi ko tufuwa nà mało na à; 10 ama be etuŋ wangizi nyi, (na go nyizagizi nyi nañi ègba Soko nà). 11 Lugwa nyizagi u kpín sanyi be gbibga nyi kpata. 12 Ama mi jin yeda nyizagi u wu kpikpe à, ko nà wuñ à jin yikuńci eti bagi o nà à, ama u fe sanyi. 13 Gama ja jin Adam bedzo, kanga Hawawu o; 14 a tà Adam tà à, ama nà a tà nyizagi tà nà wuñ ánikin dà nimi gbingbiñtu o; 15 ama a à bo u ya ebà egimà o, wun ayike a fe nimi yiayakpe o to ciñciň to liliçijin gani be wuñwondà nyi na.

3 EGÀ nañan yi gasikiya, Wuñ ayike eza wa tici nya bishop nà, wun èwa 'tuŋ wangì. 2 Ebogabo

sayı bishöpö à fe bambe lefi nyi, ebà nyà nyimi nini, wuñwondaci, to hankalideci, to lađabideci, to egaşici, to 'za nà mà karatuñ wu nà; 3 u ga fe ewuñsunçi be wainpe nyi ma, u ga fe enyazeci ma; ama u fe eza yékò, u ga fe emigboci ma, u ga fe 'za nà yebo ewó nà ma; 4 ama u fe eza nà ejin yikuńci emi wuñtso wangì nà, ci de egi uži dà nimi gbigba o be wuñwondà nyi kpata; 5 (ama kaga eza kpe kendona wun à jin yikuńci emi wuñtso nà à, ke wun à tata ci la 'ye da ena liliç Soko wò nà o?) 6 u ga fe eza gbowùwà ma, ebo, nà u be ágboti nà, u be ánikin da şiriya nyà Ibili bo ma. 7 Be wuñciň nyi be, savyi wun à de eri wangì daga ebà ezazi bo nañi dà de bo nà; ebo u be anikiň dà enyiga o to tangi nyà Ibili bo ma. 8 To acinga mà deaconzi à fe wuñwondaci o, a ga de misün guba ma, a ga layekara be wain-fin nyi nà dokun na mä, a ga jin kodari be elegi dede nyi ma; 9 a lagwasuñ enyasusoci nyà yiayakpe be aniya liliç nyi. 10 To lugwa a mà eza nañazi ciñle bedzo ma; kanga wuñ ayike a daboutu a a nà, lugwa a lotun nyà deaconzi. 11 To acinga mà nyizagizi à fe wuñwondaci o, a ga fe bokocizi ma, a wondà, eza aminciň nimi enyà ñdondo o.

12 Lugwa deaconzi fe ebázi nya nyimi nini nini, a ci jin egi azi to emi azi yikunci wangi. 13 Gaması eza naži wúñ wangi ke deaconzi na a gile ya nimi atso o kinngi wangi, to nyagbañtu na dokun na nimi yiakpe o na dà be Kristi Jesu nyi na. 14 Mi ka enya anazi lo 'bà we, mi ci etuye na mi à be 'bà we toši na; 15 amma wuñ ayike mi gá jin' fo na, ebo we à kpe kendonu u gonyi na ezazi à jin nimi kata Soko o na, na yi ena lilici nya Soko rayideci na, ekpo to kagbo nya gasikiya. 16 To bambe emigbo nyi, enyasusoci nya gbigba Soko wöncin; Wuñ na átula nimi nañka o na, wuñ ali nimi ruhu o, malayikazi le u ye, a jin wazuñ nya u tataçin eza kinzi o, a yakpe u nimi yize o, a go u da 'fi n nimi ciñwóñ o.

4 AMA Ruhu ègaga berebere, gá, nimi kamiži o naži à gozuñmá na eza ndociži gá ákega be yiakpe nyi, a ci lamitu ruhu kagbiñcizi to egawuzi nya şetanzi, 2 be manafiki nyi nya ezazi nazi ègaga gamanazi na, aniya azi ába 'na ke be fana nyi na wona na; 3 a à kawojin, a ci gaga, ga, ezazi ga gi nañkazi ma, nazi Soko jin na, ebo ezazi bo naži ayakpe a ci kpe gasikiya ye na, a go be yebojìn nyi. 4 Gaması enyajinci ndondo nya Soko yi wängi, a ga na enya ndondo vo ma, wuñ ayike a go u be yebojìn nyi na: 5 gaması wuñ áze lilici be ega Soko nyi to be aduwa nyi.

6 Wuñ ayike wo pa yegizi tukpa enya nañazi na, we à fe ezawunci wangi nya Kristi Jesu, we ci ákpa nimi egazi o nya yiakpe, to nya egawu wangi na wo lamitu hari be gbani nyi na: 7 amma wo nañ gamagaži nya yize to nya nyizagi nusaži vo. Wo jin nimi 'o foro lo 'bà gbigba Soko o: 8 gaması foro nya nañka de anfani degi; ama gbigba Soko de anfani lo bà enya kpata, u de alikawoli nya rayi na dà bo gbani na, to na ñebé na. 9 Ega nañna yi gasikiya, u ma gonyi na 'za kpata à go u na. 10 Gaması ebo wuncin o yi èlotun ci ejin kokari, ebo na yi la yetu nya yi da 'ba Soko rayideci na, na yi Zabolugwa nya eza kpata na, ama tiunyi ya eza naži áyakpe na. 11 Wo gaga, wo ci 'o wu a 'gá nañazi. 12 Ga lugwa eza ndondo gbà gbarufubo we ye ma; ama wo fe kotonkoci ya a naži áyakpe na, nimi egä o, be eli

ráyi nyi, nímí ciñçin o, nímí yiakpe o, nímí lili o. 13 Wo la 'ye dà karatunjin, to ega nyagbañwu, to egawu, hari min be. 14 Ga koyenà be eriatwa nyi na dà nimi 'o bo na ma, na a la ya we be egalaşıi nyi na, gangani be egwata nyi nya nusaži. 15 Wo jin kokari be enya nañazi nyi; wo la nimi 'o ya a kpnyi; ebo eyelo nya we gá átula ya 'za kpata. 16 Wo tswa nimi 'o to egawu nya we. Wo fe bè enya nañazi nyi; gama na wo jin nañna na, we à bo nimi 'o ya to eza naži wo 'gá we na ma.

5 GA na nusa wuñ ma, ama be u nyagbañwu ke nda na; to gbarufuži ke yegizi na: 2 nyizagi nusaži ke nnazi na; to nyantsugizi ke yegi nyizagizi na, be eli lilici nyi kpata. 3 La kuñkun ya ekpozi naži be ekpozi be 'mi gasikiya nyi na. 4 Ama wuñ ayike ekpo de egizi ko yagizi na, lugwa a kpín bedzo a la gbigba Soko a wu yiali 'mi aži, a gá enyamanci aži gbá: gama nañna yi gugoci ebà Soko bo. 5 Gbani nyizagi na yi ekpo be 'mi gasikiya nyi, ci áké wuñ gbaugia na, u de yetu u dà 'bà Soko o, ci ñefe be gwatazi to aduwazi nyi to 'yi to yesi. 6 Ama eza na ñela nimi u ya edzò na wuñ nañna na u yí ñe rayi o na. 7 Wo gaga be enya nañazi nyi, na a à fe bambe ènyiga nyi na. 8 Ama wuñ ayike eza kpaye siri ya nya wuntso à na, to tiunyi ya eza 'mi uži à, u na yiyakpe vo, u ci bi ga eza na yakpe à na. 9 Ga ka kaye 'za ndondo dà takada o ke ekpo na ma na ágbà eya sita na, ci yi nyimi nya bagi nini kete, 10 na a jin eri wangi ya ebo etuñ wangizi o na; to wuñ ayike u kpa 'gizi na, to wuñ ayike u siğazi na, to wuñ ayike u ná bici nya eza liliçizi na, to wuñ ayike u ce walajincizi wu na, to wuñ ayike u lamitu be kokari nyi etuñ wangí ndondo na. 11 Ama ekpo naži ágbà nusa na wo na a vo: gama kami na a gá danyaye eti Kristi o na, a wa a pa yawo; 12 a yi be siriyawon nyi, ebo na a na yiyakpe mañfari a vo na.

13 To be wuncin nyi ma a kpíñ kafujin, a ci fe ma za kata kata; e kalo kafujin gbaugia à, ama to rokotojincizi ma to yekacizi, a ci ègaga enya naži gonyi ebà a bo a na. 14 Ebogabo mi èwa ga, ekpo naži ágbà nusa na a pa yawo, a ma 'gizi, a jin yikunci nya èmì, a ga la 'bà enyiga ndondo

ya makiri ma: 15 gamasi saşı ása dà lamitu Setan ani. 16 Wuñ ayike nyizagi ná áyakpe ná de ekpozi ná, lugwa u ce a wu, ga lugwa ena liliçi go kara wuncin mä; ebo u de 'bà u ce a wu nazi yi ekpozi be 'mi gasikiya nyi ná.

17 Nusaži nazi jin yikunci wangı ná, lugwa a ro kuñkun ya a eda guba, to tiunyi ya eza nazi elotun nimi ega o to nimi egawu o ná. 18 Gamasi rubutu liliçi ga. Wo ga la takukumi da nankö o kami ná wuñ épä eyi bici ná mä. To, Etuñloci u gonyi ná wuñ à go lada u ná. 19 Wo ga go boda eti nusa o mä, afe be misuñ nyi nya erijinciçi guba ko guta. 20 Eza nazi jin lefi ná ná a wuñ yita 'za kpata o, ebo zezi ke na mä a sunđa. 21 Mi gaga ya we eye Soko o, to Kristi Jesu, to malayikatsacizi o, wo tswa enya anazi bambe rikpe nyi, wo ga lotuñ ndondo be rikpe nyi mä. 22 Ga la gwa ta 'ti 'za o be yediñ nyi mä, wo ga pamä nimi lefizi o nya eza ndocizi mä: tswa nimi 'o liliçi. 23 Ga fe nuwönfinçi be mä, ama wo fiñ wain degi ebo gbako wo bo, to gbogun wezi nazi dokuñ ná. 24 Lefizi nya eza ndocizi átula, a ci èşido lo 'bà şiruya; to nya eza ndocizi mä a lamitu a. 25 To acinga mä etuñ wangizi dà bo nazi atula ná; to etuñ nazi yi acin à ná, a yé so à.

6 LUGWA eza kpata nazi yi wuzizi nimi yoke o ná ro tsoci aži ke kuñkun kpata go a nyi ná, ebo eza à be gaga dede eti kaye Soko o to egawu mä. 2 To eza nazi de tsocizi nazi áyakpe ná, a ga gba a ye mä, gamasi a yi yegizi; ama gomaga lugwa a wuñ a, ebo na eza nazi ápamä nimi anfani o ná a yi eza amincizi to eza cincinci. La ega nanazi wu a, be a nyagbanwu. 3 Wun ayike eza wu egawu ndoci, u ci jin yeda be ega wangizi nyi à ná, wuncin yi egazi nya Tsoci yi Jesu Kristi, to egawu ná yi gangani be gbigba Soko nyi ná: 4 eti u agbo, u kpe enya ndondo ye à, ama wun ètanýa eti egagbinzi to emigbozi nya egazi o, na èla nyagbanla be ná, to ewuñsun, to emilaži, to yekpa dedezi, 5 to emigbozi nya ezazi nazi ányi eba wuwa a bo ná, to nazi ádiŋ gasikiya ná, a kpaye ga, gbigba Soko yi yeko nya

elegi o. 6 Ama gbigba Soko be yekuñ nyi yi elegi na wöncin na: 7 gama yi la enya ndondo be yize à, yi mä à la enya ndondo dzuñ bo à; 8 ama ná yi de enyagici to tufuwa ná, wuñ à kuñ yi ye be wuñciñ nyi. 9 Ama eza nazi wa ga, a la a fe enyadeciži ná, a ánikin dà nimi mimaciñe to tangi o to zaraba gbugbuke to 'banyicizi nazi dokuñ ná, dozi wuncinzi ela 'za zi gbin nimi 'gbingbiñ to nyinyiya o. 10 Gama boye nya ewò yi gbere nya egün yiri kpata; wuncin, ná 'za ndocizi ta gwa lo 'bà u ná a ágbinka ebà iyakpe o, a ci tuñ nimi a 'nyá be nyagbanla nyi ná dokuñ ná.

11 Ama we, eza Soko, wo bici nanazi, wo ci'o lamitu eli gasikiya, to gbigba Soko, to iyakpe, to ciñcini, to hankuri, to elidacisi. 12 Wo guñkuñ ekun wangı nya yiyakpe, lagwasun rayi hari lo, ebà wuncin o a yi we be o, wo ci yé yiyé wangı eye erijinciçi o nazi dokuñ ná. 13 Mi gaga ya we yita Soko o, na èla enya kpata so dà rayi o ná, to Kristi Jesu, wuñ na jin 'ri yiyé wangı ebà Pontius Pilatu o ná; 14 wo tswa gami, bambe siaka nyi, bambe enyiga nyi, hari be dzundzun be nyi nya Tsoci yi Jesu Kristi; 15 wuñ ná à dzuñ be nimi kami uži o ná, wuñ na yi kagboci alubarikaci nini kete ná, Etsu nya etsuzi, to Tsoci nya tsociži; 16 wuñ gbaugi de damboda, ci èfeduñ nimi asike o ná yé tsoba a ná; ná 'za leye à, u mä leye wo à ná; kuñkuñ to kagbo hari lo dà bo ya u. Ami.

17 Wo gaga ya eza nazi yi enyadeciži nimi kami ná dà aná o ná, ga, a ga wogi mä, a mä ga la yetu a ta 'ti kombeke nya dukiya o mä, ama eti Soko o, na èya yi enya kpata na yi à woma be u nyi ná; 18 a jin wangı, a fe etuñwangideciži şaranyi, a jin şiri a twaria, a jin yeda ná a à gun 'za ye ná; 19 a ku kinşı wangı yekä ya nimi atso eti kami ná ebe ná o, ná a à lagwasun rayi ná yi rayi be 'mi gasikiya nyi ná.

20 Timoti, wo tswa 'nyá ná a la ba wo gwa ná, wo keğä be eganya nyi to emigbo nya kpikpe ná a yi acin be gamana nyi ná; 21 ná eza ndocizi eye ná, a ci áleba ebà iyakpe o. Maná u dà be we nyi.

WOSIKA BACI NYA PAUL

NA YI TUŃCI NĄ LO 'BA

TIMOTI

1 PAUL, tunci nya Kristi Jesu be wuwa Soko nyi, gangani be alikawoli nyi nya rayi ną dą nimi Kristi Jesu o ną, 2 wosika nańq u yi ebo Timoti o, egi cincinci mi: Mańq, to yegun, to lafiya, u dą be we nyi dąga ebà Soko Nda to Kristi Jesu Tsoci yi bo.

3 Mi jiń yebo Soko, ną mi èwun tuń daga ebà ndako mizi o be aniyá lilici nyi ną, kendona mi èpa we ka ndondo, be gwatá mizi nyi, to 'yi to yesi ną, 4 mi èwa n le wo ye, mi ma èpa giye wezì, ną mi gá áše be ninmá nyi na: 5 mi ci ápa tukpa nya iyiyakpe na da nimi' o bo ną, to ną feduń dą nimi nnako wo bo Lois bedzo ną, to nimi nną wo bo Yunisi; wuńcın yi bambe mańafiki nyi; to, mi ya u gasikiya, ke u dą nimi wotso bo ną ma. 6 Ebo nańq o mi èpa wo tukpa, ga, wo la eriatwa nya Soko wona, ną dą nimi 'o bo be egwata mi nyi na. 7 Gama Soko ya yi ruhu nya dásun à; ama nya kabgo to nya cincinç to nya wuńwondà. 8 Ebogabo wo ga sunzunye ebo eri nya Tsoci yi bo mą, ko nya mi ezapipaci u: ama wo gó ecawo be labari wangí nyi gangani be kabgo Soko nyi; 9 na bo yi ya, ci yì yi be yiylilici nyi ną, u yi gangani be etun yizi nyi à; ama gangani be yekpa u nyi to mańq u, ną u la ya yi nimi Kristi Jesu o ną bedzo a ci jiń kamizi nya hari lo, 10 ama na ádzun be gbani be dzundzun bě nyi nya Zabolugwa yi Kristi Jesu ną, wuń ną la tsutsu zé banza, ci la rayi to dambodà tiney nimi labari wangí o ną, 11 ya wuńcın a la mi ze wazunjinci, to tunci, to egawuci. 12 Ebo nańq o ma mi ejip wala enya anazi: ama mi sunzunye à; gama mi kpe u ye ną mi áyakpe ną, mi mą ya u gasikiya ke u de yiko ną wuń à tswa enya ną mi la ba u gwá ną ebo efo gá o. 13 Wo lagwasuń kotonkoci nya ega wangí ną wo wo ebà mi bo ną, nimi iyiyakpe o to cincinç ną dą nimi Kristi Jesu o ną.

14 Enya wangí gá ną a la ba wo gwa ną wo tswa u be egwa Ruhu Lilici nyi ną èfeduń dą nimi yi bo ną. 15 Wo kpe nańq ye, ga, eza kpata nańq dą nimi Eşia o ną ása ebà mi bo; nimi a bo Faigilus to Harmojenis dą o. 16 Tsoci u la yegun ya emi nya Onisiforus: gamaşı ka ndondo u fa mi nyagbań, u ma sunzunye be dzari mi nyi à: 17 ama, kami na u dą Romi o ną, u wa mi za be kokarı nyi, u ci be le mi ye 18 (Tsoci ya u yeda u de yegun ebà Tsoci o nimi efo gá o); to nimi enya gunküń o ną u lotuń wuńwun nimi Efasmus o ną wo kpe sarananyi.

2 EBOGABO we, egi mi, wo fe 'o gboka nimi mańq o ną dą nimi Kristi Jesu o ną. 2 To enya nańq wo wo daga ebà mi bo tatacin erijinçizi o nańq dokun ną, wo la enya gazi ba eza amincizi gwa o, nańq à la ega wu eza ndocizi wo na mą. 3 Wo go ecawo gani be mi nyi, ke ekungunci wangí nya Kristi Jesu ną. 4 Ekungunci ndondo ną ègunküp ną wuń èla nimi u kani be etunzi nyi nya rayi nańq à; ną wuń à mańfi eza ną ka u dą takada ekungunci ną. 5 To wuń ayike eza dińnyi nimi èdzozi o ną, a la kraun dą eti u bo a, afe wuń ádińnyi gboró. 6 Enunuńci ną èlotun ną sayi wuń à şidzo gi sunsun.

7 Wo du enya nańq mi èga ną won; gamaşı Tsoci à ya we hankali nimi enya kpata o. 8 Wo pa Jesu Kristi, na ánakin nimi ezatsutsucizi o ną, egi nya Dawuda u yi o, gangani be labari wangí mi nyi: 9 nimi wuńcın o mi ègo ecawo hari be kuruži nyi, ke enyadedejińci ną; ama ega Soko u yi pipaci à. 10 Ebogabo mi èwu nyagbań be enya kpata nyi ebo ezatsacizi o, ną atso mą à gó biboya ną dą nimi Kristi Jesu o ną gani be cinwöñ nyi nya hari lo.

11 Ega nańq yi gasikiya ga, Gama wuń ayike yi tsu gani be u nyi ną, yi à de rayi gani be u nyi mą:

12 wuŋ ayike yi gá wu nyagban ná, yi má a gi 'tsu gani be u nyi: wuŋ ayike yi gá gbo u mi ná, wuŋ à gbo yi mi má: 13 ayike yi yakpe à ná, u fe be yiayakpe nyi; gama u gbo ními u mi wo à.

14 Wo pa a tukpa enyá nánaži, wo ci 'o gaga ya a yita Tsoci o, ga, a ga gbomi nya egazi má, enyá ná de anfani ndondo a ná, sayi zizekpe nya eza názi wo na. 15 Wo diñnyi wo la ními 'o tula yedagoci ya Soko, etuňloci ná kun zunyesuŋ à ná, ci la ega gasikiya lotuŋ gboro. 16 Ama wo kega be eganya nyi: gamaši a à da ye ními cincinþo gbigba Soko o, 17 ega a má à gi ke siswa ná: ními a bo Haiminius to Failitus dà o; 18 ezazi názi áleba ebà gasikiya o ná, a ci ga, kiňna nya ezatsutsuciži ágoga ani, a ci la yiayakpe nya eza ndociži zegba. 19 Ama kinši kagboci nya Soko ágikinñi, ci de erikpe nána, ga, Tsoci kpe ezaži ye názi yi nya u ná: to, Lugwa eza ndondo ná etuň kaye Tsoci ye ná kega be eli dede nyi. 20 Gbani aná ními emí woçcipko o e kálo dukunzi nya zanariya to nya azarufa gbaugi dà bo a, ama to nya cibgan to nya egun; saşı de kunkun, saşı má de gbigba. 21 Wuŋ ayike eza la ními u li ci kega be enyá anázi nyi ná, wuŋ à fe dukun nya kunkun, ná áli ná, ci de anfani ebo etuň nya Tsoci o, ci ájin širi lo 'bá etuň wangí kpata. 22 Ama wo bici enyayedazi nya gbarufubo, wo ci 'o lamitu eli gasikiya, to yiayakpe, to cincin, to mawo, be ezaži nyi názi etuň Tsoci ye ními nyagban lilici o ná.

23 Ama wo ná egagbiži banza to rakpe vo, daga ná wo kpeteke a èmà ewunsunži ná. 24 To wuzi nya Tsoci ga sunwuŋ má, ama u fe sanyi be eza kpata nyi, ci má egawu, u ci wu nyagban, 25 be kpiada nyi u fe wu eza názi èká ními a ná; ko akpešia, Soko à ya a tuba lo 'bá yekpe nya gasikiya, 26 a ci la ními a wa dzun tangi nya Ibilí bo, zumna ná wuzi nya Tsoci wón a konu lo 'bá wuwa nya Soko ná.

3 AMA wo kpe nána ye, ga, ními efo názi à gozumna ná kami dedezi a be o. 2 Gamaši ezaži à yebo ními atso o, a ci à yebo ewó, aluwasižiži, zezi le eti a ye ná, emilaciži zezi gba enyamancizi à ná, manawocizi, a yi eza liliciži à, 3 bambe cincin nyi nya ziži, ewosociži, bokociži,

bambe wuňwondá nyi, eyewuciži, a yebo enyá wangí à, 34 rikicižiži, eti kagbociži, eti a ágbo, zezi yebo èdzo ga ná a yebo Soko ná; 5 a èlagwasuň sifa nya gbigba Soko ama a ègbomi kabgo wuńcın: wo kega be eza nánaži nyi má. 6 Gamaši ními nánaži o zezi eso lo kataži ná dà o, a ci èwoň nyizagi gbugbukeciži konu názi de kara lefizi ná, názi ágbinká be zaraba yiriyirizi nyi ná, 7 ka ndondo a fe kpín 'gá, a má tuň 'bá yekpe nya gasikiya wo à. 8 To kendona Janis to Jambris ká Musa ná, acinga eza nánaži má èká gasikiya o; ezaži názi anyi ebà wuwa a bo ná, eza názi a yé go à ná ebà yiayakpe o. 9 Ama a à lo ye be à: gamaši wawabo a gá átula ya ezaži kpata, kendona nya a bé jin ná má. 10 Ama wo lamiut egawu nya mi, to eli mi, to yekpa mi, to yiayakpe mi, to kpalo nya nyagbanwu mi, to cincin mi, to hankuri mi, 11 to sunga mizi, to wala mizi; to enyá názi be jiň mi ními Antiok o, to Yikonía, to Listra ná; yiri sungazí názi mi wu nyagban benyi ná: to ními a bo kpata Tsoci la mi wa dzun. 12 Akika, to 'za kpata názi èwa a dà bo be gbigba Soko nyi ními Kristi Jesu o ná, a à gasuň. 13 Ama eza dedezi to titacizi, a à bibi lo ye, a ci fe tà 'za, fe go tità. 14 Ama wo fe be enyazi nyi názi wo kpeye to názi wo la gasikiya ya ná, daga ná wo kpe 'za ná wo kpín a benyi ná; 15 to tun daga mamangí o wo kpe rubutu liliciži ye ná jin u wo ná a a ya we yemá lo 'bá biboya be yiayakpe nyi ná dà ními Kristi Jesu o ná. 16 Rübütu lilici ndondo ná Soko yi 'fe fi ná de anfani ya egawu, to ya ewuňna, to ya yiyejin, to ya foro na dà ními eli gasikiya o ná: 17 ná eza Soko à fe 'miguncı, u ci jin širi agunuňi ebo etuň wangí o kpata ná.

4 MI gaga ya we yita Soko o, to nya Kristi Jesu, wun ná à jin rayidecizi to 'zatsutsuciži širiya ná, to be dzundzun bě u nyi to şarota u, 2 wo jin wazun be labari wangí nyi; wo diñnyi be egwade nyi to ná egwade dà bo à ná; la 'ga wu 'za, náwuň, be a nyagbanwu, be kpalo hankuri nyi to egawu kpata. 3 Gamaši kami à be ná a à yé go egawu wangí à ná; ama, ná a de tukpa ná èle a wú ná, a à ku egawuciži yeká ya ními atso doži enyayedazi

nyà atso; 4 a à la tukpa azi kpeya ebà gásikiya o, a ci ása dà 'bà etàzi. 5 Ama wo wọn nimi 'o dà be enyà ndondo nyì, wo go ecia, wo fe lotun nyà wazunjinci, la etuñ wuñwùn we se. 6 Gámasi a èla mi jìn sadaka, wokati nà mi à kpekpe da nà águñ ani. 7 Mi gunküñ wangí ani, mi sa ecibi ani, mi ci lagwasun yiyakpe: 8 daga gbani o a la kraun nyà eli gasikiya sisi ka mi, na Tsoci alikali gasikiyaci à la ya mi efo ga o nà: e kalo ya mi gbängi à, ama to ya eza ndondo nàzì la 'ye tu dzundzun be u nà. 9 Wo jìn kokàri be 'bà mi vanyi: 10 gámasi Dimas la mi lugwa, ebo nà u yebo kami nàna nà, u ci da Tasalonika; Kriseni da Galatia. Taitus da Dalmatia. 11 Luke gbaugü u dà be mi nyi. Wo la Marku be gani be we nyi; gámasi u ba mi wuñ re nimi etuñ wuñwùn o. 12 Ama mi tuñ Ticikus da Efesus. 13 Alikimba nà mi la ya Karpus şishi Troas bo nà, wo la u be kami nà wo gá be nà, gani be lafiya nyi,

to epa kikacizi nyà a yi kanyi. 14 Alekzander tugulatswaci jin mi enyà dede dokun: Tsoci à wo gbata ya u ebo etuñ uži: 15 wo tswa nimi we be u nyi; gamasi u kà ega yizi şaranyi. 16 Kami nyà egaze mañfari mi eza ndondo dà be mi nyi à, ama eza kpata la mi lugwa: a ga ro wuñcın ya a mä. 17 Ama Tsoci gikinji kasà mi bo, ci be mi kagbo; ebo be egwa mi nyi a à jin wazun labari wangí saranyi, to na Eza 'zi katizi kpata à wo nà: a mä wa mi dzuñ misuñ gaba o. 18 Tsoci a wa mi dzuñ ebà etuñ dede kpata o, ci à bo mi ya lo 'bà şarota u nyá şamà: ciñwon hari lo hari lo dà bo ya u. Ami. 19 Sa Priska to Akwila mi, to emi nyà Onisiforus. 20 Erastus u fedun da Korinti o: ama mi la Trofimus lugwa da Militus o, wuñ ètanya. 21 Wo diñnyi wo be bedzo gbanfereka ci be. Yubulus èsa wo mi, to Pudeni, to Linu, to Klaudia, to yegizi kpata. 22 Tsoci u dà be ruhu we nyi. Mànà u dà be ye nyi.

WOSIKA NYÀ PAUL

LO 'BA

TAITUS

1 PAUL, wuñi nyà Soko, to tunçi nyà Jesu Kristi, kendonà yiyakpe nyà ezatsacizi nyà Soko yì nà, to yekpe nyà gásikiya nà yì kendònà gbigba Sòkò yì nà, 2 nimi yetu nyà rayi hari lo, na Soko, nà zun gamana wo à na, jìn alikawoli bedzo u ci jìn kamizi nyà hari lo nà; 3 ama nimi wokati uzi o, u la ega u tula be wazun nyi nà u la ba mi gwa nà gangani be gámi nyi nyà Soko Zabolugwa yi; 4 wosika nanà yì ebo Taitus o, egi gasikiya mi nimi yiyakpe èmapaci o: Mànà to lafiya dà be we nyi daga ebà Soko Nda to Kristi Jesu o Zabolugwa yi. 5 Ebo nanà o mi la wo lugwa dà Krit o, nà we à la enya nazi ágbà nà şishi kakanyi nà, we ci la nusatı şishi nimi ezi ndondo o, kendonà mi gaga

ya we nà, 6 wun ayike eza yi bambe lefi nyi nà, ebà nyà nyimi nini, ci de egizi nazi áyakpe nà, nà a èdabotu a nyà ewuñsun ko etikagbo à nà. 7 Gámasi bishopi à fe bambe lefi nyi, ke eduñbapaci nya Soko nà; u ga gbo 'ti ka mä, u ga jìn fuñi vanyi mä, u ga fe ewuñsunçi nimi wainpe o mä, u ga ze 'za 'nyà mä, u ga layekara eti elegi şikà o mä; 8 ama u şigazi, u yebo enyà wangí, eza hankalí, eza gborø, eza liliç, eza wuñwondaci; 9 u lagwasun ega yiyakpe nà yi gangani be egawu nyi nà, nà wun à jìn u wo u be a nyagbanwu be egawu wangí nyi nà, to nà wuñ à wöñ emigbocizi nyagban nà. 10 Gámasi eza etikagbocizi da bo dokun, ega banzagacizi, to titacizi, to tiunyi eza nazi yi nyà ebazuñ nà,

11 sayı tile a la emi a kpe; ezazi nazi èla emi gunjuruzzi zèkpe na, a ci èwu ega nazi gonyi na a à wu na à, ebo elegi şikà o. 12 Eza nini nimi a bo, anqbi nya atso, u ga, Kriticizi yi gamanazuñcizi ka ndondo ena gonta dedezi, yekarala kafuncizi. 13 Eri nanà yi gasikiya. Ebo wuñçin o wo nawan fi a sarşanyi, ebo a fe gboro nimi yiylakpe o, 14 a ga dàşa etazi nya Yahudizi, to gamizi nya eza wangizi nazi ása ebà gasikiya o na mä. 15 Ebà eza lilicizi o enyà kpata yi liliç: ama ebà a bo nazi áşisikà a ci yakpe à na, enyà ndondo yi liliç à; ama wuwa a to aniyà a mä áşisikà. 16 A ta ke a kpe Soko ye na; ama be etuñ azi nyi a gbo u mi, a yi enyà gosun, to eganavocizi, to eza nazi ye go à na ebà etuñ wangì ndondo o.

2 AMA wo gaga enyazi nazi gò egawu nyi na:
2 na bagi nusazi à fe wuñwondacizi, cincıntacizi, hankalidecizi na, a fe gboro nimi yiylakpe o, to nimi ciçinç o, to nimi hankuri o: 3 to na nyizagi nusazi acinga ma a fe gbigbacizi nimi eli o na, a ga fe bokocizi ko wuzizi nya wain na dokun na mä, ama egawucizi nya enya na yi wangì na; 4 na a à la wu yawo worozi na a yebo ebà aзи, a ci yebo egi azi na, 5 a fe hankalidecizi, eza lilicizi, etunlocizi 'm'bo, cetojincizi, a ci ágbà ya ebà aзи, ebo a ga la ega Soko gaga dede ma: 6 tą gbarufuzi gwa acinga mä, a fe hankalidecizi: 7 nimi enya ndondo o wo la wotso tula kotonkoci nya etuñ wangizi; nimi egawu wo bo wo la lili tula, to ciçinçta, 8 to ega gboro, na a jin şiriya wo à na; ebo eza na yi emigboci na u gà ásunzunye, u ci de enya dede ndondo na wuñ à tunye eti yi bo na à. 9 Tą wuzizi gwa a la nimi a gbà ya tsoci azi, a ci mafi a nimi enyà kpata o; a ga gbomi mä; 10 a ga li ke mä, ama a la eli gboro wangì kpata tula; ebo a à la ciñwɔn ya egawu nya Soko Zabolugwa yi nimi enya kpata o.

11 Gaması manà Soko ádzuñ be, ci la biboya be ya eza wangizi kpata, 12 ci la wu yi, ga, na yi gbomi ciñcibö nya gbigba Soko to zaràba dedezi nya yize na, yi à fe be wuñwondà nyi to eli liliç, to gbigba Soko nimi kami nanà o; 13 yi ci fe tu yetu alubarikaci ye to dzundzun be nya ciñwɔn nya Soko

to Zabolugwa wöncinko yi Jesu Kristi; 14 wuñ na la nimi u twaria ebo yi bo na, na wuñ à la yi sa ebà eli dede o kpata na, ci la ezazi li ya wuñtso ebo şarota u bo, eza nazi de aniyà nya etuñ wangizi na. 15 Wo gaga enyà anazi, tagwa, nawan be yikunci nyi kpata. Ga lugwa eza ndondo gba wo ye mä.

3 WO pa a tukpa a la nimi a gba ya yikuncijincizi, to ya zezi de yiko na, a wo 'ga a, a fe be şiri nyi ebo etuñ wangì ndondo, 2 a ga ga eza ndondo nyi mä, a ga suñwun mä, a fe eza yekofucizi, a la kpiada kpata wu eza kpata. 3 Gaması yitso ma panyi le yi gbugbukecizi, to eganavocizi, to kagbinçizi, yi ci èwuñ zaràba dedezi titititi to edzozi, yi ci dà bo nimi biñakunti to nyagbanlı o, to niñavocizi, yi ci fe na doži vo. 4 Ama kami na ceto nya Soko Zabolugwa yi, to ciçinç u ya eza wangizi dzuñ be na, 5 u yi be etuñzi nyi nazi a lo nimi eli gasikiya o na, nazi yitso lo na à, ama gangani be yeguñ u nyi u bo yi ya, be niñà nyi nyá yiyejem to yiyejin woro nya Ruhu Lilici, 6 na u la zekpe yi be kuñdo nyi na, be egwa Jesu Kristi nyi Zabolugwa yi; 7 ebo na yi áli be manà u nyi na, yi gá áfe egungicizi, gangani be yetu nyi nya rayi hari lo. 8 Ega nanà yi gasikiya, mi ma èwa, ga, wo jin 'ri nya enyà anazi be nyagbanlı nyi, ebo eza nazi áyakpe Soko na a dinnyi a fe be etuñ wangizi nyi. Enyà anazi yi wangì a ci de anfanı ya eza wangizi: 9 ama wo la egagbiñ banzañi lugwa, to etakpinzi, to ewuñsunzi, to emigbozi nya ataura; gamaşı a de anfanı à, a mä yi banza. 10 Eza na yi ewuñsunçi, zuñma tukpapa mañari to baci na, wo kega be u nyi; 11 gama wo kpeteke eza dozi nanà ásá, ci ejin lefi, ci èwoñ nimi u şiriya na.

12 Kami na mi ga tuñ Artimas be 'bà we na, ko Tickikus, wo dinnyi wo be 'ba mi Nikopolis o: gama mi jin şıawura na mi à jin gbanfereka baga o na. 13 Wo yi Zinas alikalı to Apolos lo nya eza a be kokarı nyi, ebo enyà ndondo ga gbà a mä. 14 To lugwa eza yizi ma a kpın a fe be etuñ wangizi nyi ebo enyawazi nya tile o, ebo a ga fe bambe suñsun nyi mä. 15 Eza kpata nazi dà gani be mi nyi na a èsa wo mi. Wo sa ezañi mi nazi yebo yi nimi yiylakpe o na. Mañan u dà be ye nyi kpata.

WOSIKA NYÀ PAUL

LO 'BA

FAILIMON

1 PAUL, ezapipaci nya Kristi Jesu, to Timoti yegi yi, lo 'bà Failimon ezaciñciyi yi to etuñloci ezabaci yi, 2 to lo 'bà Apfia yegi nyizagi yi, to lo 'bà Arkipus ekungunci 'zabaci yi, to lo 'bà enà lilici nimi emi'o bo: 3 Manà u da be we nyi to lafiya daga ebà Soko Nda yi bo to Tsoci Jesu Kristi.

4 Mi èjin yebo Soko mi ka ndondo, mi ci ètuñ wo ye nimi aduwa mizi o, 5 nà mi wo labari nya cincin we, to nyà iyiyakpe we nà wo de lo 'bà Tsoci Jesu, to lo 'bà eza lilicizi kpata nà; 6 ebo emapa nya iyiyakpe we gà áse nimi yekpe nya enyà wangí ndondo o na da nimi ye bo, lo 'bà Kristi na. 7 Gamaşı mi de ninmà to nyagbanza nà dokun nà nimi cincin 'o bo, ebo nà nyagbanzi nya eza lilicizi áfa ebà wo bo nà, wo yegi.

8 Ebogabo, ka mi de nyagbantu saranyi nimi Kristi o ci gaga ya we nya enyà na gonyi nà. 9 ama gomaga ebo cincin o mi ètagwa, mi nà èye Paul 'za gbako na, to gbani ezapipaci nya Kristi Jesu ma: 10 mi ètà wo gwa ebo egi mi bo, nà mi mà nimi kuru mizi o nà. Onisimus, 11 wuñ nà panyi le de anfanji ya we à nà, ama gbanji u de anfanji ya we to ya mi: 12 wun nà mi tuñ keze zin da 'bà wuñtso be 'ti u nyi nà, wunga yi nyagban mitso o: 13 wuñ nà mi

èwa min la u da be mi nyi nà, na wun à wùn mi ebo wo bo nimi kuruži nya labari wangí o nà: 14 ama mi wa n jin enyà ndondo bambe yeda we nyi à; ebo aliheri nya we u ga fe ke nyà tile nà mà, ama nya yeda. 15 Gama, ko ebo nàna o wuñ ákega be we nyi wokati degi, ebo we à de u hari lo; 16 u yi ke wuñ nà be à, ama na gá wuñ nà yegi cincinç, to tiunyi ya mi, ama bele nà dokun gá acin nà ya we, nimi nàkà o to nimi Tsoci o mà. 17 Wuñ ayike dé wo ro mi ezabaci nà, wo go u ke mitso nà. 18 Ama wuñ ayike u jin we zwaluñci be enyà ndondo nyi nà, ko u gi we gbata ndondo, wo ro wuñcín dà ebà mi bo; 19 mi Paul ka u be egwa mitso nyi, mi à wo gbata: ama mi à gá ya we, kendona wo gi mi gbata be nimi wotoş nyi nà mà à. 20 Akika, yegi, wo lugwa mi de nyagbanfa be we nyi nimi Tsoci o: wo fá nyagban mi nimi Kristi o. 21 Daga nà mi yà gbgiba we gasikiya nà, mi ci kpeteke we à jin u dokun gá nà mi gá nà, mi ka rubutu nanà lo 'bà we. 22 Ama eti wuñcín o wo la ecinba jin siri ya mi: gama mi ètuñ ke be aduwa yezi nyi nà, à à la mi ya ye. 23 Ipfafas ezapipaci 'zabaci mi nimi Kristi Jesu o, wuñ èsa wo mi; 24 to Marku mà, to Aristarkus, to Dimas, to Luke, etunloci eza baci mizi. 25 Manà nya Tsoci yi Jesu Kristi u da be ruhu we nyi. Ami.

WOSIKA NYÀ PAUL

NÀ YI TUNCI NÀ LO 'BA

HIBRUCIZI

1 SOKO, na u gaga panyi le ya ñdakoži be emisuñ nyi nya anqibizi dàñà tititi to yeko tititi nà, 2 zuñma efo wuñcini o u gagà ya yi be emisuñ nyi nya Egi u, nà u la şishi egungici nya

enyà kpata nà, u mà jin kamiži be egwa u nyi; 3 wunga yi bayetiñ nya ciñwoñ u, to sisà gboro nya enyà nà wuñtso yi nà, u mà èla enya kpata gikiñni be ega kagbo u nyi, to zuñma nà u la ninà jin siri

şishi ebo lefizi o nà, u feduŋ si egwalo nya Cinwoñci nà dà şamà o nà; 4 wuŋ áze wangí gá málayikazi tuŋ acin, kendònà u gigun kaye nà wöncin gá nyà atso nà. 5 Gámaşı ze nimi málayikazi u gaga ya le o, ci ga,

Wo yi Egi mi,
Nyiñà mi mà we o?
U ma ga,
Mi à jin Nda ya u,
U mà à jin Egi ya mi?

6 To kami nà u la egi kpati bé nimi yize o nà, u ga, Lugwa málayikazi kpata nya Soko gba u. 7 To nya málayikazi u ga

Wuŋ nàela málayika uzi ze efezi nà,
To wuŋwuñci uzi gintara nya enà o.

8 Ama nya Egi u ga,
Soko, esadunfe 'tsu we yi nya hari lo;
To tsukun zanarıya nya şarota
we u yi tsukun zanarıya nya eligasikiya.
9 Wo yebo eligasikiya, wo nà eli dede vo;
Ebogabo Soko, Soko we u la
Emí nya nimma ze kpe we 'ti o ga
nya eza yezuŋ wezi.

10 U mà ga,
Tsoci, nimi ecaba o wo la gboko nya yize şishi,
Şamazi ma yì etuŋ nya egwa wezi;

11 A gá ányi, ama wo dà bo yi bo dà re;
A mà ga akuku ke èwò nà:

12 Ke alikimba na acin we à la a kpe,
To ke èwò nà, a gá ázbeba:
Ama kendonà wo yi nà acin wo yì ri re o,
Eya wezi mà à zo à.

13 Ama nya kici nimi málayikazi o
u gaga lè, gá,
Wo feduŋ si gwalo mi bo,

Hari min la mákiri wezi ze esabicitia nya we o?
14 Yega a kpata yi ruhu wuŋwuñci o? nazi a tuŋ tuŋ da lotuŋ wuŋwuŋ ebo ezazi o nazi à gigun biboya ma?

2 EBOGABO u gonyi nà yi à situkpa şaranyi ya
enya nazi yi wo nà, ebo yi be kpeya be a nyi

mà. 2 Gama wuŋ ayike ega na a gá be misuŋ málayikazi nyi be ágboka nà, to nà gbingbiñtu to ninayo ñdondo gò egbaga gboro nà; 3 ke yi à tata ci gagwa nà, wuŋ ayike yi konyenà be biboya nyi nà wöncin dozi nana nà o? nà a ya nyi ga be egwa Tsoci nyi nà, u mà ágboka ya yi be egwa a nyi nazi wo nà: 4 Soko mà jin eri gani be a nyi, be erize nyi to be enya yekazi nyi, to be kagbozi nyi yiri titititi, to be eriatwazi nyi nya Ruhu Lilici, gangani be wuwa u nyi. 5 Gámaşı u yì yà málayikazi nà u la yize nà èbe nà, nà yi ègaga u nà, gbà ya nà à. 6 Ama 'za eni jin 'ri 'ba ñdonci o, ga,

Ke yi eza wangí o nà we èdà u sà nà o?
Ko egi 'za wangí o, nà we èdà u ba be nà o?

7 Degi tsa wo jin u u gbà málayikazio;
Wo la kraun nya cínwöñ to nya
kuñkuñ dà eti u bo.

Wo ci la u şishi eti etuñzi nya egwa wezi o:
8 Wo mà la enya kpata gbà tako bici uzi o.

Gáma tuŋ daga na u la enya kpata gbà ya u nà, u la enya ñdondo lugwa nà gba ya wuŋ à nà à. Ama gbaní yi la le enya kpata ye ágbà ya u aní a. 9 Ama yi èle u ye nà a jin u kami degi ci ágbà málayikazi nà, wunga yi Jesu o, ebo wala nya tsutsu o a la kraun nya cínwöñ to nya kuñkuñ dà eti u bo, ebo be manà Soko nyi wuŋ à la gwa dà tsutsu lo 'mi ciñle ebo eza ñdondo o. 10 Gámaşı u go u nyi, wuŋ na enya kpata dà bo yà nà, to be egwa u nyi nà enya kpata dà bo nà, nà wuŋ èla egizi dokun be 'bà cínwöñ nà, nà wuŋ a la tişî nya biboya a gunmí be wala nyi nà. 11 Gámaşı wuŋ na ejin a 'za lilici nà, to a nazi in 'za lilici nà, a kpata yi nya nini: ebo wuŋwuñ o wuŋ èsüñzuñye nà wuŋ à yi a yegizi nà à, 12 ci ga,

Mi à tuŋ kaye we ye ya yegi mizi,

Nimi tataciñ nya jama o mi à koni kiñkiñ wezi o.
13 To be, Mi à kpetsø u. To be, Ciñle, mi to egizi nazi Soko la ya mi na. 14 Daga nà egizi yi emapacizi nimi nakà to egia o nà, wuŋtsø mà acinga pama be wuñciñzi nyi; ebo be tsutsu nyi wuŋ à la wuŋ nà de kagbo tsutsu nà ze banza, wunga yi Ibili

o; 15 to nà wun à bo eza gazi kpata ya nazi áze wuzi efo kpata nya rayi a ebo dasun nya tsutsu o nà.

16 Gamaşı akika wun élagwasun malayikaži à, ama egi nya Ibrahimıa wun élagwasun o. 17 Ebo nañan o u go u nyi nà u gá áze dozi yegi uzi nimi enya ndondo o nà, nà wun à fe mąnko yeguncı eza aminci nimi enyaži nya Soko o, nà wun à wo gbata lefizi nya ezazi na. 18 Gamaşı daga na wuntso jin wala na a mą ciňle nà, u jin u wo nà wun à ce eza nazi a ema ciňle nà wu na.

3 EBOGABO, yegi lılıcizi emapacizi nya yiye nya sama, ye duwon Tuñci to Manko nya yiye yi, wunga yi Jesu o: 2 na fe eza aminci ya wun na la etun ya u nà, kendona Musa yi nimi emi u bo kpata nà. 3 Gamaşı a ro u ke kuñ ciňwón nà dokun ga nya Musa nà, kendona wun na la emi şishi na de kuñkun ga emi otso nà. 4 Gamaşı emi ndondo eza la u şishi o, ama wun na la enya kpata şishi nà yi Soko. 5 To akika, Musa áfe eza aminci şaranyi nimi emi u bo kpata ke egikata nà, ebo eri o nyenya gazi nazi a à be gá zuñma o nà; 6 ama Kristi ke egi nà, nimi emi u bo; yi mà yi emi u, wun ayike yi lagwasun nyagbanu yi to ciňwontxa nya yetu yi gboka hari be ezoba nyi nà. 7 Ebogabo, kendona Ruhu Lilici èga na, ga,

Nyinà ye ga wo bere u,

8 Ga la nyagbanu yezi gboka mà, ke
kami nya ewun nà mà.

Ke nimi efo mimacınle o nimi cikà o nà mà,

9 'Bà nà nda yezi mà mi ciňle a ci
da mi tsunwòn na,

A ci le etun miži ye eya şiba.

10 Ebogabo mi nyi nyagban be
ezazi nyi nya kami ga,
Mi ci ga, ga. A ègbinkà ka ndondo
nyagban aži o:

Ama kpe yeko miži ye à.

11 Kendona mi ziba be fuši mi nyi nà, ga,
A à gadà lo èfa mi bo à.

12 Ye tswa nimi ye, yegizi, ko, ebo nyagban dede nya ciňcibo yiakpe o à fe dà be 'za ndondo ye nyi mà, ye ci be ása ebà Sokorayıdeci o mà:

13 ama ye be dozi nyagbanwu yeliyeli, maminà a èyi u Nyinà nà; ebo eza ndondo nimi ye bo ga gboka ebà tità nya lefi o mà: 14 gamaşı yi áze

emapacizi nya Kristi, wun ayike yi lagwasun ecaba nya kpikpetso yi gboka hari be ezoba nyi nà:
15 maminà a ga, ga,

Nyinà ye gá wo bere u,
Ga la nyagbanu yezi gboka, ke
kami nya ewun nà mà.

16 Gamaşı kami nà a wo nà, ze suñwun o? labudi, u yi 'za kpata na dzun be Masar be egwa Musa nyi nà à? 17 To be ze nyi u nyi nyagbanu eya şiba o? yegà u yi be a nyi nazi jin lefi, nà ekun aži áya da cikà o nà à? 18 To be ze nyi u ziba, ga, a à gadà lo èfa u bo à, afe ya eza nazi goga à nà? 19 Yi ma leye ke a gadà wo à nà, ebo ciňcibo nya yiakpe o.

4 EBOGABO, lugwa yi sundà, ko, nà u la alikawoli dà bo nà yi à gadà lo efa u bo nà, eza

ndondo nimi ye bo ga jin ke wun ágbà u na mà.
2 Gamaşı akika, a jin yi wazun labari wangı, kendona a jin a nà mà: ama egawo jin a anfani à, gamaşı a jin nimi nimi yiakpe o be eza nazi wo nà nyi nà. 3 Gamaşı yi nazi áyakpe na ègadà lo efa wuncin; kendona u ga nà, ga,

Kendona mi ziba nimi fuši mi bo nà, ga,

A a gadà lo efa mi bo a;

ka na etunzi águñmi daga kinşı nya yize o nà. 4 Gamaşı u gaga 'bà ndoci o nya efo twabaci aninga, Soko fa efo twabaci o be etun uzi nyi kpata;

5 to nimi ebà nana o be,

A a gadà lo èfa mi bo à.

6 Ebogabo, daga nà u ké nà sasi à gadà lo bo nà, to eza nazi a jin wazun labari wangı ya le nà, a gbà gigadà ebo niñavò o, 7 u da 'fo ndoci be, ci gaga nimi Dawuda o, zuñma nà wun àjìn 'fo nà, ga, Nyinà, kendona mi ga u le nà,

Nyinà, ye gá wo bere u,

Ga la nyagbanu yezi gboka mà.

8 Gamaşı wun ayike Joshua ya a efa nà, wun à gaga nya efo ndoci zuñma wuncin o be à. 9 Ebogabo efa nya efocaci ke dà bo ya ezaži nya Soko o.

10 Gaması eza na gadà lo èfa u bo nà, wuntso áfa mà be etun uzi nyi, kendona Soko fa be nya wuntso nyi nà. 11 Ebogabo, lugwa yi dinnyi yi gadà lo efa gá o, ebo eza ndondo a nikün dozi kotonkoci niñavò nanà mà. 12 Gaması ega Soko de rayi, ci ètoton, ci nà ga ebiko 'mi guba ndondo, ci ètoton hari lo 'bà giga nya, nyagbanuñ to ruhu, to bagunbagunzi to

emi nya tsukun, u mä gbäp nä wuñ à kpe yekpa zi to aniyazi nya nyagbäp ye nä. 13 A de enyajinci ndondo nä átula yita u bo à nä à; ama enyä kpata yi yavuñ ci ákpé cici eye u bo, wuñ nä yi águñ benyi nä. 14 Daga nä yi de mäanko wöncinko nä go şamazi ga nä, Jesu Egi nya Soko, lugwa yi lagwasun yiye yi gbañnyi. 15 Gama yi de mäanko nä èdasa sawo g bogun yizi à nä à; ama u yi eza nä a ma cinle nimi enyä kpata o ke yitsö nä, ama bambe lefi nyi. 16 Ebogabo lugwa yi yeba esadunfe 'tsu nya manä, be nyagbantu nyi nä yi a go yeguñ, yi ci à de manä nä à ce yi wu kamí na eba ápiñ ya yi nä.

5 GAMASI mäanko ndondo nä a wa tataciñ eza wangizi o nä, a la u sişí ebo eza wangizi o nimi enyazi o nazi yi nya Soko nä, nä wuñ à ya eriatwazi to enyazunzucizi ebo lefizi o nä: 2 nä jin u wo nä wuñ à wu nyagbäp be rakpezi nyi to kagbiñciži nä, ebo nä g bogun áma wuñsto keze nä; 3 to ebo wuñçin o u gi gbata, kendona u yi ebo ezazi o nä, acinga mä u yi ebo nimi wuñsto o, nä wuñ à twaria ebo lefizi o nä. 4 Eza ndondo mä go kuñkun nanä ya nimi wuñsto à, afe kami nä Soko yi u nä, ke Haruna nä. 5 To Kristi mä u wöñ nimi u ciñ ebo u la u ze mäanko à, sayi wuñ nä gaga ya u nä, ga,

Wo yi Egi mi,

Niyä mi mä we o:

6 kendona u gaga 'bà ndoci o nä, ga,

Wo yi man hari lo

Kendona enä nya Malkisadak yi nä.

7 Wuñ nä nimi efozi nya näkä u bo nä, nä u jin aduwazi to gwatazi be egiti nyi nä wonä na to giyezi ya wuñ nä de yiko nä wuñ à bo u ya ebä tsutsu o nä, a ci wo ebo dasun gbigba Soko u bo, 8 ko nä u fe Egi nä, u kpiñ gbigba be enyä nazi u jin wala benyi nä; 9 to nä wuñ águñmi nä, wuñ áze asali nya biboya hari lo ya eza kpata nazi gba 'ga u nä; 10 Soko tu u kaye mäanko kendona enä nya Malkisadak yi nä. 11 Yi de enyä dokun nä yi à ga nya eza wuñçin nä, to na zo yékpé nä, daga na tulpa ye be jin ye miši nä. 12 Gamaşı ebo nä wuñ ájinfö nä, ye gi gbata nä ye à fe egawucizi nä, ama ye èwa be nä

eza ndoci à la enyä ecabazi nya mafari nya egä Soko wu yi nä; ye ci be áze ke eza nazi èwa mandara nä, ye èwa enyagici na èla eza gboka nä à. 13 Gamaşı eza ndondo nä èfin mandara nä u de kpikpe nimi egä nya eli gasikiya bo à; gamaşı u yi mämangí. 14 Ama enyagici na èla 'za gboka nä u yi ebo eza 'migüncizi o, wunga yi eza nazi be etuñ nyi a la hankali azi gban eti rikpe o nya wangí be dede nyi nä.

6 EBOGABO nä yi la egawu mafarizi nya Kristi lugwa nä, lugwa yi da ye da 'bà 'migün o; yi ga la kinşí nya tuba daga ebä etuñ tsutsuzi o sishi be mä, ko nya yiyakpe lo 'ba Soko o, 2 ko nya egawu nya baptisim, ko nya egwakpezi, ko nya kinşá nya ezatsutsucizi, ko nya şiriyá hari lo. 3 Nanañ yi à jin o, wuñ ayike Soko ya yi yeda nä. 4 Gamaşı eza nazi a la 'bà tinye ya le nä, a ci la gwa da eriatwa nya şamä lo 'mi ciñle, a ci aze emapacizi nya Ruhu Lilici, 5 a ci la gwa da egä wangí nya Soko lo 'mi ciñle, to kagbozi nya kami nä èbe nä, 6 a ci ànokin ya, wuñ à ye jin nä a à la a že wero lo 'bà tuba be nä à; daga nä a la Egi nya Soko ka ba ebü o woro ya nimi a nä, a ci la u sunsunye lilitatuci o. 7 Gama kin nä fiñ ele nä ècín kpe u ka ndondo nä, ci ènyi fini be nazi ge ya eza nazi a nü u ebo a bo nä, wuñ ègo alubarika ebä Soko o: 8 ama wuñ ayike u nyi ekä to dangoro be nä, a nü u vo ci átsoba emibo; ezoba u yi a dä u 'nä ya. 9 Ama, ezacincizi, yi ya ye gasikiya enyä nazi ge ga nanañi nä, to enyä nazi tsoba biboya nä, ka yi ègaga aciñ o: 10 gamaşı Soko ciñ eli gasikiya bo à, nä wuñ à la etuñ to cincin ye bata nä ye la tula ya kaye u nä à, kami nä ye wuñ eza liliçizi, ye ci yí a wuñ re be nä. 11 Yi mä wa ga 'za eni ndondo nya ye à la kokarı ga tula lo 'bà şise nya yetu o hari lo ezoba; 12 ebo ye ga lukpiñ näkä o mä, ama eyesacizi nya eza nazi be yiyakpe nyi to hankuri ègiguñ alikawoliži nä. 13 Gamaşı kami nä Soko jin alikawoli yä Ibrahimia nä, daga nä u ziba be 'za nyi na wöncin ga u nä wo a nä, u ziba be nimi wuñsto nyi, 14 ci ga, Akika, nimi alubarika o mi à ya we alubarika, to nimi bibe o mi à be we.

15 To acınga, zunma ná u wu nyagban be hankuri nyi ná, u go alikawoli. 16 Gamaşı ezazi èziba be 'nyá ná woñçin gá ná nyi: to nimi emigbo ndondo nyá a bo, baži ye etizo nyá ega ná wuñ à gíkiñni ná. 17 Gangani be wuñçin nyi, Soko, ná u wa u la tula saranyi ya egungicizi nyá alikawoli ke siawura u zebá wo à ná, wun álo dà tatacín be baži nyi; 18 ebo be enya guba nyi nazi ye zebá à ná, ná nimi wuñçin o Soko zuñwoñ wo à ná, yi à de nyagbanwu ná gboka ná, yi naži ábici ebo èsoba o ná yi à lagwasuñ yetu ná a la šishi yita yi bo ná; 19 na yi de ke goroko nya nyagbannin ná, yetu gasikiya ná gboka ná, ci ágadá lo enya gá ná dà nimi ede yeká o ná; 20 baga, Jesu ágadá lo ani, ke èdzosoci ná ebo yi bo, ci áze mánko nyá hari lo kendona ená nyá Malkisadak yi na.

7 **GAMASI** Malkisadak nána, etsu nya Selam, man nya Soko ná wuñ ciñwóñ kpata ná, wuñ ná gun Ibrahimia ná wuñ eziñ nyá wuwu nyá etsuzi, ci ya u alubarika ná, 2 wuñ ná Ibrahimia ya nini nya guwo nimi enya kpata o ná (mafari de, ná a la u kpéyé ná, etsu nya eli gasikiya), kanga etsu nya Selam má, wuñçin yi (Etsu nya lafiya); 3 bambe ndá nyi, bambe náñ nyi, bambe eta nyi, u de ecaba nya efozi à, ko ezoba nya rayi à, ama ja jin u bibeci nya Egi nya Soko, wuñ áfe man hari lo. 4 Gbani aná, ye du u wóñ kendona eza nána woñçin ná, wuñ ná Ibrahimia, tişí nya ndazi, ya nini nya gafi guwo nimi ele woñçinkozi nyá 'kun o ná. 5 To akika, eza gaži nyá egizi nya Livai naži gi tici nya man ná, a de emiya a go nini nya gafi guwo be ezazi nyi gangani be ataura nyi, wuñçin yi, be yegi aži nyi, ka eza nánaži dzuñ be eşin kuñkuru nya Ibrahimia o: 6 amá wuñ ná a ekpiñta u dagá ebá a bo à ná, u go nini nya gafi guwo be Ibrahimia nyi, u ci ya wuñ ná de alikawolizi ná alubarika. 7 Amá emigbo dà bo à, wuñ ná gbagba ná de alubarika go be wuñ ná woñçin gá u ná nyi. 8 To babo eza naži etsu ná ego nini nya gafi guwo; ama baga 'za eni, na a jin 'ri ya u ná, ga, u de rayi. 9 To aninga, be egwa nyi nya Ibrahimia Livai wuntso ná ego nini nya gafi guwo ná, u ya nini nya gafi guwo; 10 gamaşı u yi da eşin

kuñkuru nyá nda u bo, kami na Malkisadak gun u ná. 11 Ama wuñ ayike 'migun dà bo be egwa ená man nyá Livaicizi nyi ná (gamaşı be wuñçin nyi ezazi go ataura o), wuwa kici ke be o ná man ndoci gá ánañkin kendona ená nyá Malkisadak yi ná, a ma ro u kendona ená nyá Haruna yi ná à? 12 Gama ná ènà nyá man ásagwa ná, gwasa nyá gami áze tile ma. 13 Gaması wuñ ná a gaga enya anazi nya u na, wuñ ápamá be eti ndoci nyi, dagá ebá wuñçin o eza ndondo lotun ebá enyazuñba o le a. 14 Gamaşı u yi gasikiya ná Tsoci yi dzuñ be dagá Juda o ná; ama nya eti wuñçin ma Musa gagá ndondo eti manzi bo à. 15 To ega ná yi èga ná a le u ye saranyi gá, wuñ ayike be bibé nya Malkisadak, man ndoci ga ánañkin ná, 16 wuñ ná a jin e be gangani nyi nya ataura nya nañka à ná, ama be gangani nyi nya kabgo nya rayi ná à zo a ná: 17 gamá a jin u 'ri, ga,

Wo yi man hari lo

Kendoná ená nyá Malkisadak yi ná.

18 Gaması wuñ nyá gami ná sidzó ná dà bo, ebó bola to ciñcibø nyá anfanu u bo 19 (gamaşı ataura la enya ndondo gunmi à), to gigadá eti wuñçin o nya yetu ná ge ga ná, be wuñçin nyi yi èyeba Soko. 20 To daga ná u yi bambe baži nyi à ná 21 (gamaşı akika a la a jin manzi bambe baži nyi; ama nwi, be baži nyi be egwa u nyi ná ga ya u ná, ga,

Tsocı ziba u ma à zebá à,

Wo yi man hari lo);

22 Jesu má aze gwagoci aninga nyá alikawoli ná ge ga ná. 23 To akika, a la a jin manzi dokun dokun, gamaşı ebo tsutsu o acıñ a ákà ná a fe dà bo ná: 24 ama nwi, ebo ná u dà bo hari lo ná, u de tici man u ná a ke lo 'bá eza ndoci à ná. 25 Ebogabo u de yiko ná wuñ à bo ezazi ya hari hari, eza naži èyeba Soko be bicita u nyi ná, daga ná u fe dà bo hari lo ná wuñ à tagwa ebo a bo ná. 26 Gamaşı mánko doži nañga go yi nyi, lilici, bambe 'gun nyi, bambe şika nyi, ná ákega be lefijinciži nyi ná, ná a la woñçin eti şamazı o ná; 27 u yi tile ya u na wuñ à jin sadaka enyazunzuncizi ebo lefizi o nyá ezazi ná à, kendona u yi ya mánko gaži ná à:

gamaşı u jiŋ nanaŋ zuŋ eni kete, kami na u la nimi u twaria na. 28 Gamaşı ataura ḥela ezazi jiŋ mankozi, nazi de gbogunzi na; ama ega nya bazi, na gozuňma nya ataura na, wuŋ ḥela Egi u jiŋ Mąnko, na águňmi hari lo na.

8 GBANI ana, nimi enyazi o nazi yi ḥega na, eti nya ega gá danaŋ: Yi de manko dozi nanaŋ, na fedun da gwalo esadunfe 'tsu nya Cinwoンci nimi şamazi o na, 2 ezawunwuńci nya enya lilicizi, to nya kata lema gasikiya, na Tsoci ka gikinni na, e eza wangí à.

3 Gamaşı manko ndondo a la u şishi na wuŋ à jiŋ sadakaži nya eriatwazi to nya enyazunzuncizi na; ebogabo u yi tile na manko nanaŋ à de 'nyá na wuŋ à la jiŋ sadaka na. 4 Gbani ana, wuŋ ayike u dà kin bo na, wuŋ à fe mān kponyi à, daga na ezazi da bo nazi ḫejin sadaka eriatwazi gangani be ataura nyi na; 5 eza nazi ḫewuŋ enya na yi yesə to wuru nya enya şamazi na, kendonə Soko jiŋ Musa gangba na kami na u jiŋ siri na wuŋ à jiŋ kata lema na: gamaşı, u ga, jiŋ hankalı, na we à jiŋ enya kpata gangani be yesə u nyi na a la wu we eti pati o na. 6 Ama gbani u de etun wuŋwun na ge ga na, be wuŋcın nyi aninga ma u yi kinñigici tataçin nya alikawoli na ge ga na, na a jiŋ eti alikawolizi o nazi ge ga na. 7 Gamaşı wuŋ ayike alikawoli mařari gá yi bambe ḫenyigá nyi na, kanga a à wa 'bà ya bacı à. 8 Gama na u ga a nyi na, u ga,

Tsoci ga, Ciňle, efozi èbe,

Ná mi a jiŋ alikawoli woro be emi
Israel nyi na, to be emi nya Juda nyi;

9 U yi ke alikawoli na mi jiŋ be nda aži nyi na,
Nimi efo na mi lagwasuŋ egwa a na mi à ku a
dzuŋ kin Masar na bo à;
Gamaşı a fedun nimi alikawoli mi bo a,
Mi ma dásə a à, Tsoci ga o.

10 Gamaşı nanaŋ yi alikawoli na mi à jiŋ be emi
Israel nyi na Zuňma efo gazi o, Tsoci ga;
Mi a gami mizi dà nimi hankalı a bo,
Mi ma à ka a dà nyagbən a bo:
Mi ma à fe Soko ya a,
A ma à fe ezazi ya mi:

11 Eza ndondo ma à wuŋ eza 'zi wuŋ à,
To eza ndondo à wuŋ yegi wuŋ à, ga,
Kpe Tsoci ye:
Gamaşı 'za kpata a kpe mi ye,
Daga 'za tetengi o lo 'bà eza
wońcińko nimi a bo.

12 Gama mi à fe yegunci eb eli dede aži o,
Mi ma à pa lefi aži be à.

13 Ná u ga, ga, Alikawoli woro na, u la mařari ze
gbako. Ama enya na ela ze gbako ci ḥela kuku na
wuŋ ḥela tsoba cincinbo.

9 AMA ka alikawoli mařari o, u de gamizi nyá
wuŋwun adini, to ebà lilici u, ebà lilici nya yize
nanaŋ. 2 Gama a kà kata lema, nya mařari, 'bà na
fitila, to esako, to bread na a la tulá na dà o; na a yi
Ebà Lilici na. 3 Zuňma ede yekà bacı o, sayı kata
lema na a yi Lilici nya lilicizi na; 4 na de
turarewoba nya zanarıya na, to kpati nya alikawoli
na a gba makeže be zanarıya nyi na, nimi u bo
dukuŋ zanarıya na go manna na dà o, to tsukun nya
Haruna na dzwa fini na, to elozi nya alikawoli; 5 to
eti u bo kerubim nya cínwɔn ci árikpe yegunba; yi
ma gaga enya wuńcınzı gbaní kakanyı wo à. 6
Gbani ana na a la enya anazi şishi aninga na, manzi
ēgadà kata lema mařari ka ndondo, a ci lotuŋ
wuńwunzi; 7 ama manko gbaugı ēgadà lo nimi bacı
o zun eni kete nya eya, u yi bambe egia à nyi à, na
wuŋ à la twaria ebo nimi wuntso o, to ebo rakpezi
nya ezazi o na: 8 Ruhu Lilici jiŋ eri aninga, ke yeko
nya ebà lilici la tulá ani na à, na kata lema mařari yi
bo gi re na; 9 wuńcın yi ega satatun nya kami na da
bo dà ana; gangani be wuńcın nyi a ḫejin sadaka
eriatwazi to enyazunzuncizi, na à la eza na egba na
guňmi ebà aniyà o na wo à, 10 daga na u yi gamizi
nya naka gbaugı na, (be nakazi nyi to enyafinzi to
nína titititi), nazi a la şishi hari be kami nyi nya
yiyejin na, 11 Daga na Kristi be anı ci yi manko nya
enya wangí nazi èbe na, be kata lema nyi na wońciń
ga ci yi gungru ga na, ebo na a jiŋ u be egwa nyi à
na, wuńcın a ga, u yi nya yize nanaŋ à, 12 u ma yi be
egia nyi nya wuriagizi to nya nankogigizi à, ama be
egia nyi nya wuntso, u gada lo nimi ebà lilici zun

eni kete, u ci de sisa wuži nya hari lo. 13 Gamaşı wuñ ayike egia nya wuriagizi to nya nankobaži to tutumpereži nya nankofugi, kami na a la a mi eza naži ásiſikä na, naňacigbaž aži gá áze lílici na: 14 bele egia nya Kristi, wuñ na la nimi u twaria bambe lani nyi nimi Ruhu o nya hari lo na ya Soko wuñ à la aniya yezi li be etun tsutsuciži nyi yi ci bé wúń Soko Rayideci na o? 15 Ebo wuncin o, u yi kiňnigici tatacın ebo alikawoli woro o, na tuñ daga na a go rayi ebo sisa wuži o ebo gbingbiñtuži naži a de be alikawoli mařfari nyi o na, eza naži a yì be na à go alikawoli nya egúngi nya hari lo. 16 Gama 'bà na alikawoli nya egúngá dà bo na, tsutsu nya eza na jin u na gá átula bedzo. 17 Gamaşı alikawoli nya egúngá gá áše zuñmä tsutsu o: gama kakuň na eza na jin u na yi da rayi o na u se wo? 18 Ebo wuncin o, ka alikawoli mařfari otso, a jin u ſiši bambe egia nyi à. 19 Gamaşı kami na Musa gagá nya gamizi kpata nya ataura ya ezazi zo na, u la egia nya nankogigizi to nya wuriagizi, gani be nuwoñ nyi to enyi kingbagba na a dà dzuru na, to fini hisop, u ci la u mi a to litafi otso, to eža kamaž kpata, 20 u ci gá. Nana yì egia nya alikawoli na Soko yami yà ye na. 21 Eti wuncin o mä, acinga u la egia mi kata lemä to enya etunzi kpata nya manži. 22 Wuñ áke degi mi à ga, ga, a la enya kpata nã be egia nyi ganganí be ataura nyi, to kaga a la egia ze ya à, gaſara mä da bo à. 23 Ebogabo u yi tile na a la sisazı nya enyaži naži fi şamä o na na be naňaži nyi na; ama enya şamazi otso be sadakaži nyi naži jin wangí gá naňaži na. 24 Gamaşı Kristi gáda lo ebá lílici na a jin be egwazi nyi na à, na yi sisazı nya ebá lílici gasikiya na; ama u gáda lo nimi şamä otso, na wuñ à dà bo yita Soko o gáni ebo yi bo na: 25 u mä yi na wuñ à cekace la nimi u jin sadaka, ke mäňko na ègáda lo ebá lílici eya eya be egia nyi na yi nya wuñtso à na à; 26 kaciñ à, tuñ daga ka nyi jin nya yize wuñ à cekace jin azaba: ama gbani na kami águn na, wuñ ádzuñ be na wuñ à ku lefi ya be sadaka nyi na u la nimi wuñtso jin na. 27 To tuñ daga na a la u ſiši ya eza wangizi na zuñ eni kete a à tsu na, to zuñmä wuncin o mä ſiriya da bo; acinga Kristi mä, daga na a la u

jin sadaka zuñ eni kete na wuñ à go lefi nya eza kamaži na, wuñ à bě dzuñ bě zuñ baci, bambe lefi nyi, ya eza naži èka u na, ebo biboya o.

10 DAGA na ataura de wuru nya enya wangizi naži à be na, u yì enya sisaci gboró nya enya wuñciniži à, a la eza naži èyeba na jin eza eli gunçucizi be sadaka gazi nyi naži a ejin ka ndondo eya eya na wo a. 2 Kaciñ à, a à fa be sadakažin nyi, ebo na gbigbaži naži áli zuñ eni na à kpaye lefizi be à na? 3 Ama be sadaka gazi nyi aciñ a fe pa lefizi eya eya. 4 Gamaşı egia nya nankobaži to nya wuriagizi ku lefi ya wô à. 5 Ebogabo kami na wun èbe da nimi yize o na, u ga,

Sadaka to eriatwa we èwa à,

Ama wo la naňacigbaž jin ſiri ya mi;

6 Sadaka enađindinci gunçuruzi to sadakaži nya lefi a ba we à:

7 Kanga mi ga, ga, Soko, mi be ani dana
(Nimi litafi o na a fá na a ka egá
nyá mi dà bo,)

Ná mi à jin wuwa we na.

8 Mařfari u ga, Sadakaži to eriatwaži to sadaka enađindinci gunçuruzi to sadakaži nya lefi we èwa à, a mä be we à (wuñciniži a jin ganganí be ataura nyi), 9 kanga u ga, ga, Ciňle, mi be dana, na mi à jin wuwa we na. U la mařfari ku ya, na wuñ à la baci sisi na. 10 Be wuwa wuñciniži a la yi li be sadakažin nyi nya naňacigbaž nya Jesu Kristi zuñ eni kete. 11 Akika yeliyeli mäňdondo be dingbaro lotun a ci ejin sadaka gazi ka ndondo, wuñciniži ma la lefizi ku ya wo à: 12 ama nwi, kami na u jin sadaka nini nya lefizi hari lo na, u feduñ si egwalo nya Soko; 13 daga kanga o wuñ ètuye hari mäkiri uži gá áze esabicta u. 14 Gamaşı be sadaka nini nyi u la eza gazi naži áli na ze eza eli gunçucizi. 15 Ruhu Lilici mä èjìn eri ya yi: gamaşı zuñmä na u ga, ga,

16 Tsoci ga, nana yi alikawoli na mi
à jin be a nyi

Zuñmä efo gazi o na;

Mi à la gámi miži dà nimi nyagbaž aži o,
Mi mä à ka a eti hankâli a bo; kanga u ga,

17 Mi à pa lefi aži to eli dede aži be à.

18 Gbani ana, 'bà na egwalu nya nanazi dà bo nà, sadaka ebo lefi o dà bo be à. 19 Ebogabo yegizi, daga nà yi de nyagbantu yi ci gadà lo ebà lilici o be egia nyi nya Jesu, 20 be yeko gá nyi nà u la sishi ya yi nà; yeko woro to nà de rayi nà, to nà de ede nà a kà 'yé lo nin nà, wuncin nà a ga da ana yi nakacigban u nà; 21 to daga nà yi de mạn wöncinko nà èsiti ya kata Soko nà; 22 lugwa yi yeba be nyagban gasikiya nyi, to be iyakpe nyi nà dokun nà, a ci la nyagban yizi mì 'bà ebo aniyà nya lefi o, nakacigban yizi mà gà áli be nuwọn wângi nyi: 23 lugwa yi lagwasun yiye nya yetti yi gbangbanyi ebo u gà ázeba mà; gamaşı wuñ nà jin alikawoli nà yi eza aminci o: 24 lugwa yi kpaye dozi yi ci be dozi nyagbanwu ebo ciñçin to etuñ wangizi o; 25 yi ga la ekaye nya yi lugwa kendonà zizi nya saşı yi nà mà, ama yi fe be dozi nyagbanwu; yi mà fe jin kokarı be wuncin nyi ga, maminà ye leye ke efo èla tsoba èbe nà. 26 Gamaşı wuñ ayike yi ga sikpa jin lefi zuñmà nà yi go yekpe nya gasikiya nà, sadaka enađindinci ke dà bo be ebo lefizi bo à, 27 ama sayi yetu dasun ndoci nya şiriya, to nya enà nà wona nà, na à gi makirizi nà.

28 Eza nà la ataura nya Musa ze banza nà u tsu bambe yeguñ nyi eti ega nya eriñicizi guba ko guta: 29 foro guñkin nà wona ga wuncin nà, ye kpaye ke a à ro ya eza, na go u nyi nà, wuñ nà pa Egi nya Soko bici nà, ci ro egia nya alikawoli, nà a la u li nà, enyà sikà, ci gba Ruhu nya manà ye o? 30 Gama yi kpe u ye nà gaga nà, ga. Mi wuñ egbaga o, mi à gagba. To be, Tsóci à jin eza uzi şiriya. 31 Enya dasun u yi o nà eza à lo dà egwa nya Sokorayideci o nà.

32 Ama ye fe pa efo nya panyi, nimi wuncin o, ye wu nyagban be sunga wöncinko nyi nya walazi, zuñmà nà eba átinye ya ye nà: 33 gafì, nà ye áfe enyà nà a ècinele nà be enyigazi nyi to be sungazi nyi; to gafì, nà ye áfe emapaciži be ezazi nyi nà a jin acin nà. 34 Gamaşı ye gun ezazi ye naži dà nimi kuruzi o nà, ye ci go nyinyiya nya dukiya ye be ninmà nyi, daga nà ye kpeteke yetso be nimi ye nyi de dukiya nà ge gá nà, to nà à dà bo nà. 35 Ebogabo ga la nyagbantu ye ce ya mà, nà de egbaga nya lada

na wöncin nà. 36 Gama ye ewa hankuri, ebo, zuñmà nà ye lotuñ wuwa nya Soko nà, ye à go alikawoli.

37 Gama wuñ áke èká degi,

Wuñ nà èbe nà à be, wuñ à jin zinikiri à.

38 Ama eza gasikiya mà à de rayi be

iyakpe nyi:

Wuñ ayike u gá yaba lo zuñmà nà,
nyagbanin nya mi à de nimma be u nyi à.

39 Ama yi yì nya eza naži èyaba lo zuñmà lo 'bà gbingbiñ nà à; ama nya eza naži de iyakpe lo 'bà biboya nya nyagbanin nà.

11 GBANI ana, iyakpe yi enya gá nà èla gboko ya enya naži a tuye nà, u mà èla gasikiya ya enya naži a leye à nà. 2 Gamaşı be wuncin nyi nusazi de erijin ya nimi a. 3 Be iyakpe nyi yi kpeteke a jin yizezi águnmi be ega Soko nyi nà, hari enya naži a leye nà a jin a be enya nyi naži atula nà à. 4 Be iyakpe nyi Abel twaria enyazırıncı ya Soko nà ge gá nya Cain nà, be wuncin nyi a jin 'ri ya u ke u yi eza gasikiya nà, Soko mà jin 'ri nyi eriatwa uži: to be wuncin nyi wuñ nà átsu nà ègaga.

5 Be iyakpe nyi a la Enoch kiabo ebo u ga le tsutsu ye mà; a ma le u ye à, gamaşı Soko la u kiabo: gama bedzo nà u la u kiabo nà a jin 'ri ya u ke u ba Soko şaranyi nà: 6 to bambe iyakpe nyi, wuñ à ye jin nà a à ba u nà à: gaması eza nà èbe 'bà Soko nà, sajı wuñ à ya u gasikiya ke u dà bo nà, to nà u yi ladayaci ya eza naži èwà u nà. 7 Be iyakpe nyi Nuhu, nà Soko jin u gangba nya enya naži a lá leye à nà, ebo nà wuñ ásundà be gbigba Soko nyi nà, u la eya jin şiri ebo biboya nya emi u bo; be wuncin nyi u wöñ yize şiriya, u ci áze egungici nya eli gasikiya na yi ganganı be iyakpe nyi nà. 8 Be iyakpe nyi Ibrahimı, kami nà a yì u nà, u gba 'ga na wuñ à dzuñ da ebà nà wuñ à be go nya egungi nà; wuñ ádzuñ, u mà kpe 'bà nà wuñ élo nà à. 9 Be iyakpe nyi wuñ áže ega nimi kin nya alikawoli o, ke nimi kin o nà wuñtso wuñ à nà, u ci feduñ dà kata lemazı o, be Yisaku to Yakubu nyi, egungicizi gani be u nyi nya alikawoli nini gá o: 10 gama wuñ ètu ezi ye nà de gbokozi nà, ebatuci to jinjinçi u yi Soko. 11 Be iyakpe nyi Sera wuñtso go kagbo nà wuñ à de

won'gi na kami na wuñ ago eya ga na, daga na u ro wun na jin alikawoli na eza aminci: 12 ebogabo ma daga ebà 'za eni o, to eza na yi ke ezatsutsuci na, ezazi dzun be ke tswangiçi nya şamä na nimi kundu o, to ke jikanzi na, na da edusa misuñ o na, na ye bà à na. 13 Eza nanazi kpata átsu nimi iyakpe o, a ci go alikawoliži à, ama a taye le a ye a ci sa a mi daga 'bà kpako o, a ci ye ke a yi egazi to bicidacizi na eti kin bo. 14 Gamaşı eza nazi èga ega dozi nanazi na, a la u tula ke a èwa ezi za nya atso na. 15 To wuñ ayike a dasa kin wuncin na, 'bà na a fe dzun na, a à de 'bago na a à keze zin na. 16 Ama gbani a èwa kin na ge ga na, wuncin yi nya şamä: ebogabo Soko sunzuñye be a nyi, na a à yi u Soko a na à: gamaşı u la ezi jin şiri ya a.

17 Be iyakpe nyi Ibrahim, na Soko ma u ciñle na, u la Yisaku jin sadaka: akika, eza na go alikawoliži be nimma nyi na, wuñ èla egimaci nini kete u jin sadaka; 18 wunga yi wuñ na a gaga ya u na, ga. Nimi Yisaku o a à yi egi wezi o: 19 u ci ro u ke Soko de yiko la u nañin na, ka nimi ezatsutsuci o ma; to daga baga bo u go be nimi ega saatatuñ o. 20 Be iyakpe nyi, Yisaku ya Yakubu to Esau alubarika nya enya nazi èbe na o. 21 Be iyakpe nyi Yakubu, kami na wuñ ètsu na, u yà egizi nya Yusuf, alubarika: u ci gba Soko, na wuñ èkpetso eti tsukungwasun u bo na. 22 Be iyakpe nyi Yusufu, kami na ezoba u átsoba na, u gaga nya dzundzun nya egizi nya Israel; u ci la ega şisi ya a nya tsukun uzi. 23 Be iyakpe nyi, kami na a ma Musa na, enyamanci uzi la u so etswa guta, ebo na a leye ke u yi egi bologi na; a ma sunđa emiya nya etsu à. 24 Be iyakpe nyi Musa, kami na wuñ ágban na, u yé na a à yi u egi nya egî nyizagi Firahauna na à; 25 u tsu na wuñ à go ecawo gani be ezazi nya Soko na, ga na wuñ a de mawo nya lefi kami degi na; 26 u ro enyigâ nya Kristi dukuya na dokun na ga dukuya nya Masar: gamaşı u tu egbaga nya lada ye. 27 Be iyakpe nyi u kpékpe Masar bo, u ma sunđa fuşî nya 'tsu à: gamaşı u wu nyagban, ke u le u ye na ye leye à na. 28 Be iyakpe nyi u jin zunga şisi, to mimî nya egia, ebo wuñ na la egi kpatizi gbiñ na, u

ga kùn a ma. 29 Be iyakpe nyi a gbiñ Edusà Dzuru tu o ke eti kin kansanç o na: na Masarcizi jin kokari a jin acinga na a ágbini. 30 Be iyakpe nyi ebazi nya Jeriko ágbìn zizzi zuñma na a ma a keze efo gutwaba na. 31 Be iyakpe nyi Rehab bamvogi u gbiñ ganî be a nyi nazi goga à na à, na u go edatucizi be lafiya ni nyi na. 32 To ke mi à gà be o? gamaşı kami gà ágbâ mi wuñ ayike mi à gaga nya Gidion, to Barak, to Samson, to Jefta na; to nya Dawuda, to Samuel, to anabiži: 33 eza nazi be iyakpe nyi la şarotaži gî na, a lotuñ eli gäsikiaya, a go alikawoliži, a la misuñzi nya gabazi kpe, 34 a la kagbo nya ena nu, a ga misuñ nya ebiko gwa, daga nimi bola o a ágboka, a áze kagboci nimi ekuñ o, a nya ekunguncizi nya eza 'zi katizi da. 35 Nyizagizi go ezatsutsuci aži be kinnâ nyi: eza ndocizi ájin wala, a ye go gwaga a à; ebo a à de kinnâ na ge ga na: 36 eza ndocizi go mimaciñle nya emilaži to eluwuzi, akika, to nya kuruži to pipazi: 37 ezazi ke a takun, a la a ba fi guba bë èbiko nyi, a ma a ciñle, a wu a be ebiko nyi; a fe ma 'bà za a ci dzu epazi nya Kingbagbaži, to epazi nya wuriagizi; a ajiya, a apinba, a go ecawo 38 (yize go a nyi à), a fe ma 'bà za nimi cikazi o to patizi to takunfozi, to guzezi nya kin o. 39 Eza nanazi kpata, na iyakpe a jin èri ya a na, a go alikawoli à. 40 daga na Soko la enya ndoci şisi na ge ga na ebo yi bo, ebo a ga gunmi bambe yi nyi ma.

12 EBOGABO, daga na yi de erijincizi na dokun na wuncin tun acin áma yi keze na, lugwa yi la enyakaci ndondo ya cici, to lefi na èdada won'yi na, ci lugwa yi bici be hankuri nya ecibi na a la şisi yita yi bo na, 2 na yi la 'ye wu Jesu tişti to migunci nya iyakpe yi na, wuñ na wu nyagban be ebu nyi, ebo nimma na a la şisi yita u bo na, u ci gba zunyesuñ ye, ci áfeduñ dâ gwalo nya èsadunfe 'tsu nya Soko o.

3 Gamaşı ye du u won' wuñ na wu nyagban be emigbo nyi dozi nanâ nya lefijincizi etí atso o na, ebo ye ga be ábo, ci zuñtsu ebà nyagbanñin yezi o ma. 4 Gamaşı ye la gbomi hari be egia nyi, na ye èsuñwuñ be lefi nyi na à:

5 ye mā la nyagbānwu bata, nā ègaga be ye nyi ke be egizi nyi nā, ga,

Egi mi, wo ga gba foro nyā Tsoci ye mā,

Wo ga gbān nākā kami nā u nā wo wuñ nā mā;

6 Gama eza nā Tsoci yebō nā wuñ èjīn u foro,

Ci èwu egī ndondo lu nā wuñ ègo nā.

7 Ebo foro o acīn ye èwu nyāgan o; Soko èjīn be ye nyi ke be egizi nyi nā; gama egi kici da bo nā ndā u èjīn u foro à nā o? 8 Ama wuñ ayike ye yi bambe foro nyi nā, na eza kpata èze emapaci nyā wuñciñ nā, kanga ye yì egi nyacīzī o, ye yì egi alazīzī a. 9 Bambe nanā nyi, yi de ndaži nyā nākā yi a ci jin yi foro, yi mā ya a cīñ wōñ bele nā dokun ga nā yì à gbā yá Nda nyā ruhu yīzī, yi ci de rayī? 10 Gama akika a jīn yi foro efo degi kendonā a kpaye ga, u ge na; ama nwī, ebo anfani yi bo, nā yì gā áfe emapaciñ nyā lili u nā. 11 Foro kpata u yi ke enya ninmā nā kami nā a èjīn yi foro nā à, ama sayi enya nyābānyī: ama zuñmā wuñciñ o wuñ èsuñ sunsun mawo yà eza nāzī a jīn foro nā, wuñciñ yi sunsun nyā eli gäsikiyā o. 12 Ebogabo la egwañi gboka nāzī ábo nā, to vokpa kunkuncīzī; 13 ci jīn ekpazi nāzī yi gboro nā ebo bici yezi o, ebo 'nyā nā éda dukuñ nā à be sa yeko mā, ama gomaga a la u saguñ.

14 Lamitu lafiya be 'za kpata nyi, to eli lilici, gama bambe wuñciñ nyi eza ndondo à le Tsoci ye à; 15 la 'ye da 'bā be hankalī nyi ko eza da bo nā ágbā mana Soko o nā; ko gbere na luku nā ányi be ci ga ye sun, to 'za dokun ásişikā be u nyi; 16 ko şiankalajincī da bo, ko eza yize, ke Esau nā, wuñ nā la alubarika egi kpatisi u kūñ ebo enyagici evo nini o nā. 17 Gamaşı ye kpeteke zuñmā wuñciñ o kami nā u wa nā wuñ à gigun alubarika nā, a nā u vo (gama u de 'bā nyā tubajin à), ka to nā u wa u şaranyi be giyezi nyi nā. 18 Gamaşı ye be 'bā pati na a lagwakuñ wō nā à, to nā diñ be enā nyi nā, to ziko, to 'baziko, to efeko, 19 to emi nyā kakaki, to bere nya egazi; bere wuñciñ, eza nāzī wo u nā a tāgwā a ga gā egā ndoci yà a be ma: 20 gamaşı a wuñ nyagbān be 'nyā nyi nā a yami nā wo à. Wuñ ayike enā gonta ga kūñ pati nā a à ke u takun: 21 cincinle u de dasuñ tuñ acīn, hari Musa

ga, ga, Mi sunda saranyi ci fe kùn nākā: 22 ama ye be 'bā pati Zaion, to ebā ezi nyā Sokorayideci o, Jerusalem nya şamā, to ebā gbotsuñ gbotsuñi nyā malayikaži, 23 to ebā jama to enā lílici nyā egi kpatisi o, nāzī a ka kaye ażi nimi şamā o nā, to ebā Soko Alikoli nyā kpata, to ebā ruhuži nyā eza gborozī o nāzī águñmi nā, 24 to ebā Jesu kinnigicī tatacīn nyā alikawoli woro, to ebā egia nyā mimī o nā ègaga na ge ga nyā Abel nā.

25 Ye jīn hankalī ye ga nā eza nā ègaga na vo mā. Gamaşı wuñ ayike a gagwa à nā, kami nā a nā eza vo na jīn a gangba nā eti kin bo nā, bele na dokun ga acīn nā, yì à gagwa à, nā la zuñmā ze ta wuñ na èjīn gangba daga şamā o nā: 26 wuñ nā bere u du kin kanga nā; ama gbani u jīn alikawoli, ga, Wuñ áke zuñ eni be nā mi à du e kalo kin gbaugī à nā, ama to şamā mā. 27 To egā nānā, Wuñ áke zuñ eni be, wuñciñ èjīn 'ri nyā kikiabo nyā enya nāzī ádu nā, ke nyā enya nāzī a jīn nā, ebo enya gaži o nāzī du à nā à da bo. 28 Ebogabo, nā yī go sarota nā ye du à nā, lugwa yi de manā, nā yī à wuñ Soko şaranyi nā be gibiga nyi to dasuñ: 29 gamaşı Soko yi yī enā na èdinñā nā.

13 LUGWA cincin nya yegizi fe lo ye. 2 Ga batā nā ye à la cincin wu egazi nā mā: gamaşı be eli nānā nyi eza ndocizī si malayikaži ga, a ma kpe à. 3 Ye pa ezaži nāzī da nīm kuruži o nā, ke ye ápa keba be a nīy nā: to eza nāzī ègo ecawo nā, ke yetso mā dā nīm nākā o nā. 4 Yawojin yi enya kunkuncī ebā eza kpata o, to gado mā u de sīka à: gama Soko à jīn şiankalajincīzī tō nyācīdācīzī şiriya. 5 Ye la hankalī yezi la ebā boye nyā ewō o; lugwa enya nā ye de nā u kūñ ye ye: gama wuñsto ga, ga, Mi à gbā we à, mi mā à lu wo gwa kpony à. 6 Ebogabo be nyagbāntu wangī nyi yi ègā, ga,

Tsoci yi ewuceci mi o; mi à suñdā à:

Ke eza wangī à jīn mi o?

7 Ye pa eżā nāzī si ye ti nā, eza nāzī gagā Soko ya ye nā: to nā ye fe kpaye ezoba nyā eli a nā, ye sa iyakpe a ye.

8 Jesu Kristi yi dozi nyä tsuwo to nyinä, akika to hari lo. 9 Ye ga gbinka be egawuzi titititi to woro nyi mä: gamaşı u ge na nyagban à gboka be manqan nyi nã; u yi be enyagici nyi, nã de anfani ndondo ya eza näzi égbä u à nã à. 10 Yi de enyazuñba, eza näzi èwuñ kata lemä nã à de yiko nã à gi 'nyä ebä u bo nã à. 11 Gamaşı näkä nyä daba gazi, nã manqo èla egia a be nimi ebä lilici nã ke sadaka ebo lefi o na, a la a diñna ya zuñmä edogoba o. 12 Ebogabo Jesu mä, nã wuñ à la ezañi li be egia nyi nyä wuñtso nã, u jin wala zuñmä 'bà misuñ o. 13 Ebogabo lugwa yi dzun da 'bà u zuñma edogoba o, yi ci go ènyigä u. 14 Gamaşı yi de ezi nã à dä bo nã babo à, ama yi èwa ezi nã èbe nã. 15 Ebogabo be egwa u nyi lugwa yi fe twaria sadaka nyä kirkän ya Soko ka ndondon, wuncin yi, sunsun nyä emi kperezi näzi ètuñ kaye u ye nã. 16 Ama nã ye à jin enyä wangí ye ci pamä nã, ye ga batä mä: gamaşı sadakaži dozi wuncin èba Soko gaya. 17 Ye gba 'gä nyä eza näzi èsi ye ti nã, ye ci ágbä ya a: gama a èla 'ye dä 'bà ebo nyagbanin yezi o, ke eza näzi à jin lisafí nã; ebo a

lotuñ nanq be ninmä nyi, e be nyagbanñni nyi à: gamaşı wuncin a de anfani eba ye bo à.

18 Ye jin aduwa ebo yi bo: gama yi èya u gasikiya ke yi de aniyä wangí nã, yi èwa nã yi à fe dä bo be gasikiya nyi ebä enyä ndondo o na. 19 Mi èbe ye nyagbanñu nã dokun gä nã, nã ye à jin nanq nã, ebo a la mi keze zin ya ye be vanyi.

20 Gbani Soko nya lafiya, wun nã la enakaci wöncinko nyä kingbagbazi näkin daga ebä ezatsutsuci o nã be egia nyi nyä alikawoli hari lo, wunga yi Tsoci yi Jesu o, 21 u la ye guñmi nimi etun wangí ndondo o na ye à lotun wuwa u nã, ci èlotun nimi yi bo enyä nã yi bibaci eyé u bo nã, be egwa Jesu Kristi nyi; ciñwön dä bo ya u hari lo hari lo. Ami. 22 Ama mi èta ye gwa, yegizi, ye wu nyagban be ega nyi nya nyagbanwu: gamaşı mi ka rubutu lo 'bà ye be ega degi nyi. 23 Ye kpe ga, a la yegi yi Timoti lò ya: wuñ ayike u ga be tosi nã, mi à le ye ye ganí be u nyi. 24 Ye sa žezi èsi ye ti nã mi kpata, to eza liliçizi kpata. Eza näzi dä Italia o nã èsa ye mi. 25 Manq u dä be ye nyi kpata. Ami.

WOSIKA NYÄ

JAMESI

1 JAMESI, wuñ nyä Soko to nyä Tsoci Jesu Kristi, mi èsa eti guwo be o guba nyi mä, nã yi nya Gigaya nã. 2 Yegi miži, kami nã ye álo da nimi mimaciñle o dokuñ nã, ye fe ro wuncin ninmä kpata; 3 gamaşı ye kpeteke mimaciñle nya iyakpe nya ye èdiñ hankuri be nã. 4 Lugwa hankuri guñmi nimi etuñ u bo, na ye gä águñmi, ye ci áže eza gunguru, ye ci ágbä enyä ndondo à nã. 5 Ama wuñ ayike eza ndondo nyä ye ágbä yema nã, lugwa u bà be Soko nyi, nã èya eza kpata efia ci ènawuñ à nã: u ma à la u yà u. 6 Ama lugwa u bà be iyakpe nyi, u ga jin kombeke mä: gamaşı eza nã ejin kombeke nã, u yi ke futanfu nyä èduñ nã efe èku da, ci èce lofiñ nã. 7 Ga lugwa eza wuncin

kpaye ke wuñ à de 'nyä go be Tsoci nyi nã mä; 8 nyagbangubadeci, u lo gborø nimi yeko uži bo à kpata.

9 Ama lugwa yegi na ágbagba nã ta ciñwön ebo na wuñ á wöncin nã: 10 to dukiyadeci ebo na wuñ ágbagba nã: gamaşı ke korola nya ego nã aciñ wuñ à gogá o. 11 Gamaşı yigidi dzun bë be efe nyi na wona nyasasanyi nã, u ci la ego wo kansanä; korola wuncin mä aciñ ya, to sara nya sifa u wuñ ányi ya: acinga mä dukiyadeci gä ágbä ya nimi eżada u bo. 12 Mawo dä be eza gä nyi nã èwuñ nyagban be mimaciñle nyi nã: gamaşı kami nã a mä u ciñle zo ani nã, wuñ à de kraun nya rayi go, nã Tsoci jin

alikawoli ya eza nazi yebo u na. 13 Ga lugwa eza ndondo kami na a èmà u ciñle na ga, ga, Soko èmà mi ciñle m¤: gamaši a m¤ Soko ciñle be enyà dede nyi wo à, wunsto m¤ èmà eza ndondo ciñle à: 14 ama eza ndondo álo d¤ nimi mimaciñle o, kami na enyayedà lefi nya wunsto èdiñ u nyagbañ ci èmà u ciñle na. 15 Kanga, kami na enyayedà lefi be de' wøn na, wun èmà lefi: to lefi, kami na wun á wøncin na, wun èmà tsutsu. 16 Yegi cincinci mizi, ga tà nimi ye m¤. 17 Eriatwa wangi ndondo, tò eriatwa gunzungu ndondo yi ñaga fiti o, ci ècín be ñaga ebà Nda nya bayetin o, zíze ndondo d¤ be u nyi wo à, ko wuru na à d¤ bo be baze nyi na à. 18 Be yekpa u nyi u wa yi dzun b¤ be eg¤ gasikiya nyi, na yi g¤ áze enyà na u ka nyi jin nya m¤fari nimi enyà nazi u jin na o.

19 Yegi cincinci mizi, ye kpe wuncin ye. Ama lugwa eza ndondo u diñnyi u wo 'ga, u jin karanyi u gaga, u jin karanyi u suñwup: 20 gamasi ewuñ nya eza wangi èlotun eli gasikiya nya Soko à. 21 Ebogabo ye la sika ku ya kpata to kundo nya eli dede, ye go eg¤ na a d¤zò d¤ nimi ye bo na, na bo nyagbañnin ye ya wo na be eli hankuri nyi. 22 Ama ye fe etuñlocizi nya eg¤ wuncin, ye ga fe tukpañicizi gbaugi, ye ci ta nimi ye ta m¤. 23 Gama wun ayike eza yi tukpañici nya eg¤ wuncin, ci yi etuñloci à na, u yi ke eza na ècín eye nya wunsto le nimi bayele o na: 24 gamasi u ciñ nimi u le, u ci da, edaga o wun ábatu nya yiri eza na u yi na. 25 Ama eza na ècín gami gunzungu le na, gami nya fifo, u ci fe acing¤, ci yi tukpañici à, na èbatu na, ama etuñloci na èlotun na, eza wuncin à wom¤ nimi jinjin u bo. 26 Wuñ ayike eza èkpaye ga, eza adini u yi o na, u ci èwoñ giñtara u d¤ à na, ama na èt¤ nyagbañ u tà na, adini nya eza wuncin yi banza. 27 Adini lilici na de sika à, ebà Soko yi to Nda bo na d¤na, eza u d¤ ekungizi to ekpozi sa lo nimi wala a bo, u ci la nimi u kega be sika nyi nya yize.

2 YEGI mizi, ye ga lagwasun yiayakpe nya Tsoci yi Jesu Kristi, Tsoci nya ciñwøn be erikpe 'za wangi nya m¤. 2 Gama wuñ ayike eza bé gadà makanta nya ye bo, be ruka nya nya zanariya, to be tufuwa wangi nya na, yajinci ci be gadà m¤ be

tufuwa nyi dzukanyi; 3 ye ci dasà eza na èfa tufuwa wangi na, ye ci ga, Wo fedun si babo d¤ ebà wangí o; ye ci ga ya yajinci ga, Wo gikiñni baga o, ko, wo fedun si bicita nyà mi bo; 4 yega ye ejin kombeke be nimi ye nyi, ye ci áze alikalizi be yekpa dedezi nyi? 5 Yegi cincinci mizi, ye situkpa; yega Soko tsà eza nazi ájija nya yiye na, na a à ze dukiyadecizi nimi yiayake o na, to egungicizi nya sarota na u jin alikawoli ya eza nazi yebo u na? 6 Ama ye la yajincizi gbaye. Yega dukiyadecizi ejin ye zwalunci, atso m¤ ègba ye lo èmì shiriyazi? 7 Yega a m¤ ègaga dede nyä kaye wangi wuncin na a la tu ye na? 8 Ama wuñ ayike ye g¤ lagwasun gami etsugici na, kendonà rubutu lilici ga na, ci ga, We à yebo 'zabaci we ke nimi wotswo o na, ye à jin u ge: 9 ama wuñ ayike ye la eza kperi na, ye ejin lefi, gami ma la ye wøn gamigbiñtucizi. 10 Gama eza ndondo na à lagwasun gami gunzungu na, u ci ciñ bici d¤na eni o na, wuñ à de lefi u kpata. 11 Gamasi wuñ na ga, ga, Ga danyaci na ma, wunga ga, ga, Ga wu 'za ma o. Gbani, wuñ ayike we èdanyaci a, ama we èwu 'za na, we áze gamigbiñtuci. 12 Acinga ye fe gaga o, acinga ma ye fe jin o, ke eza nazi a à jin shirya be gami nyi nya fifo na. 13 Gama shirya yi bambe yegun nyi ya ezà na gun 'za ye à na; yegun èta ciñ wøn eti shirya o.

14 Yegi mizi, wuñ ayike eza à ga, ga, u de yiayakpe, ama u de etuñzi à na, ke anfani o? yiayakpe wuncin bo u ya wo? 15 Wuñ ayike yegi bagi ko yegi nyizigü yi yavun, ci ágbà enyagici yeliyeli na, 16 'za eni nimi ye bo ci ga ya a, ga, Da be lafiya nyi, d¤ yenà, da g¤ 'nyà funin; ama ye ya a enyà nazi nákà èwa na à; ke anfani o? 17 Acinga m¤ yiayakpe yi o, kaga u de etuñzi à, enyatsutsuci u yi o. 18 Akika, eza à ga, ga, Wo de yiayakpe, mi m¤ de etuñzi: wo la yiayakpe nya we wu mi bambe etuñ wezi nyi, mi m¤ be etuñ mizi nyi à la yiayakpe nya mi wu we o.

19 Wo gogà, ga, Soko yi nini; to, gawamà be we nyi: setanzi ègogà m¤, a ci fe kuñ. 20 Mgba wo wa ga wo kpe, wo eza banza, ke yiayakpe bambe etuñ nyi na yi enyatsutsuci o? 21 Yega Ibrahimà nda yi álo ebo etuñzi o, ebo na u la Yisaku egi bagi u jin

sadaka enađindińci eti enyazunba o ná? 22 Wo leye ke yiayakpe lotun gangani be etun uzi ná, to be etunzi nyi acıńga yiayakpe águñmi o; 23 rubutu liliç ma átsa na ga, ga, Ibrahima yakpe Soko, a ma ro u ya u eli gasikiya ná; a ma yi u eya nyá Soko. 24 Ye leye ke eza áli be etunzi nyi ná, e kało be yiayakpe nyi gbaugì à. 25 Yega to acıńga ma Rehab bamvogi áli be etunzi nyi, na u go tuncizi, u ci tuń a da ye ko ndoci ná? 26 Gama kendona nańka bambe rayi nyi yi enyatsutsuci na, acıńga ma yiayakpe bambe etunzi nyi yi enyatsutsuci ma o.

3 YEGI mizi, ye ga fe małamizo dokun ma, gama ye kpeteke yi à de siriya ná ga ná 2 Gamaşı yi kpata be enyá dokun nyi ecín bici. Wuñ ayike eza ciń bici be ega nyi à ná, wunga yi eza gungünci o, ci de yiko u la nańka gunguru dà dzami ma o 3 Gbani, wuñ ayike yi èla dzami nyá dokozi dà misun a bo ná a à gba 'ga yi ná, yi èla nańka gunguru a zeba. 4 Ciń eyazi le ma, ke a wońcinq şaranyi, efe wońcinkozi ma èla a da, ama a èla a zeba be enyatsotengi nyi, 'bà ndondo ná aniya nyá eyatsoci èwa u la u lo na.

5 Acińga ma gintara yi bagunbagun tetengi o, ci ejin aluwasi ná gbo ná. Ciń kendona ena tetengi èla cibgàn ná dokun ná diń 'ná ná le! 6 Gintara ma ena u yi o: yize nyá enyá dede, acıńga gintara yì o tataciń bagunbagun yizi o, ná èla nańka gunguru sişika ná, ci èla ekpo nya mimá dà 'ná kpata, wunsto ma áwoń 'ná daga emi' ná o.

7 Gamaşı ena gonta yiri ndondo, to elugizi, to enyatososogizi, to enyá názi fi edusa o na, a ájin foro, eza wangí ma la a jin foro ani: 8 ama gintara, eza ndondo jin u foro wo à; u yi enyá dede ná ye ká à na, wuñ áse be nance dede nyi. 9 Be wuncin nyi yi ejin alubarika ya Tsoci to Nda; be wuncin nyi ma yi èla 'za wangizi bomi, názi a jin be sifa nyi nyá Soko na: 10 daga misun nini o, alubarika to ega dede èdzuñ be o. Yegi mizi, u yi tñlè ná enyá wuncinzi à dà do ácińga ná à. 11 Mgbá sangi èti nuwoń be na ma ná to ná luku ná daga misun nini o? 12 mgba yegi mizi, gbancı sun eşia wo, ko enu ma sun ègba wo? to nuwonsa u la ná ma ná be wo à. 13 Ze de

yemá to hankali nimi ye bo? lugwa u la etun uzi tula be eli wangí u nyi, be eli gbigba nyi nyá yemá. 14 Ama wuñ ayike ye de nyagbánla dede to ewuñsun dà nimi nyagbánla dede to ewuñsun dà ná, ye ga ta cińwón ci zun gamana eti gasikiya o ma. 15 Yemá wuncin, u yi yemá ná fe daga fiti o be ná à, ama u yi nya yize, to nyá daba, to nyá şetan. 16 Gamaşı 'bà ná nyagbánla dede to ewuñsun dà ná, baga gbugbuke to etun dede ndondo dà o. 17 Ama yemá ná fe daga fiti o be ná, u yi lilici bedzo, kanga u de mawo, eli u dá, u fá gwatá, wuñ áse be yegun nyi to sunsun wangí, u de nyagbán guba à, u de manafiki à. 18 A dzo sunsun nyá eli gasikiya dà nimi lafiya o ya eza názi ejin lafiya na.

4 DÀGA babo ekungunzi fe be o, daga babo ewuñsunzi fe be dà tataciń ye bo? yega a fe daga ebà nána o be à? daga ebà edzo nyá ye názi egunkun dà nimi bagunbagun yezi o ná? 2 Ye ejin kodari, ye ma de 'nyá à: ye éwu 'za, ye èla nyagbán, ye ma de 'nyá wo à: ye èsunwun ye egunkun; ye ma de 'nyá à, ebo ná ye ebà 'nyá à ná. 3 Ye ebà 'nyá, ye ma de u go à, ebo ná ye ebà u gboró à ná, ye à la u wu eti edzo yezi o ná. 4 Ye nyacidakizi, ye kpe ga, eyada nyá yize yi ewuñsun be Soko nyi à? Ebogabo eza ndondo ná èwa ga, u la yize da 'yá ná, wuñ èla nimi u jin makiri Soko. 5 Kaşin ye kpaye ga, rubutu lilici ègagá banza? Mgbá ruhi ná u la fedun da nimi ye bo ná, wuñ èwa hari be enyayedá nyi? 6 Ama wuñ èbe yi maná dokun. Ebogabo rubutu lilici ga, Soko ena gagajincizi vo, ama wuñ èla maná ya eza eligbigbacizi. 7 Ebogabo ye la nimi ye gba ya Soko; ama ye kà Ibili, u ma à bici daga ebà ye bo.

8 Ye yeba Soko, u ma à yeba ye. La egwa yezi ná, ye lefijinçizi; ye la nyagbán yezi ná, ye nyagbán-gubadecizi. 9 Jin wala ya nimi ye, ye ta nyagbán, ye tigi: lugwa etsamá nyá ye be áze nyagbán, to nimá nyá ye be áze nyagbánkinni. 10 La nimi ye gba eye Tsoci o, u ma à la ye wońcinq. 11 Yegizi, ga gaga dede tu dozi ma. Eza ná egagá dede tu yegi, ko ná ejin yegi u siriya ná, wuñ ègagá dede tu gámi, u ma ejin gámi siriya: ama wuñ ayike we ejin gámi siriya ná, we yi 'za ná èlagwasun gámi ná à, we

áze alikali. 12 'Za eni kete da bo nà yi ataurayaci to alikali nà, wuncinç yi wuñ nà de yiko bo 'za ya, to nà wuñ à wu 'za nà: ama ze we yi o nà ejin 'zabaci we siriya nà o? 13 Aba, ye naži ègä, ga, Nyinä, ko esun yi à dà ezi kaža yi à jin eya nini da baga o, yi ci cewo, yi ci gile: 14 ye mä kpe 'nyä nà à be dà bo esun nà à. Ke yi rayi ye o? Gama ye iyi ruhu nà dzuñ be degi na kanga a cin u bo. 15 Gomaga, ye à ga, ga, Wuñ ayike Tsoci gá yé nà, yi a dà bo, yi ci à jin nanà to nanà. 16 Ama gbani ye èta ciñwoñ nimi aluwasi ye bo: ciñwoñta kpata dozi wuncinç lefi u yi o. 17 Ebogabo, eza na kpe enya wangi ye, ci jin wuñ à na, lefi u yi o ebà u bo.

5 ABA, ye dukiyadeciži, da tigi, da tilali, ebo wala yezi o naži à be dà eti ye bo nà. 2 Dukiya yezi ávo ya, to tufuwa yezi ági etiagi. 3 Zanariya nya te to azarufa nyä ye ákurufu; rufuku nya a mä à jin èri eti ye bo, u mä à gi nákà ye ke ena nà. Ye la dukiya ye ku yekä nimi efo zuñmagozi o. 4 ciñle, lada nya facizi nazi ko eyi nya lati yezi nà, nà ye la u gi nyanya nà, wuñ èkpogun: to egiti nya eza naži ko eyi nà álo dà tukpa nya Tsoci nya eza kamà o. 5 Ye dà bo wangi wangi nimi yize o, ye ci ejin raha ye; ye mä kpa nyagban yezi nimi efo nya wuwu o. 6 Ye jin siriya eti eza gasikiya gá, ye mä la u wu; u mä nà ye vo à.

7 Ebogabo, yegizi, ye jin hankuri, hari be bibe nya nya Tsoci o. Ciñle, enuñuci èka suñsun wangi nya kin, ci ejin hankuri be u nyi hari u bé de ele nya mafari to nya zuñmago. 8 Ye jin hankuri mä ; la nyagban yezi gboka: gamasi bibe nya Tsoci átsoba.

9 Yegizi, ga giñtin kpe dozi mä, ebo a be jin ye siriya mä: ciñle, alikali ègikinni ebà yakun misuñ o. 10 Yegizi, ebo kotonkoci nya emikuñ to nyä hankuri o, ye ciñ anabizi le naži gaga nimi kaye nya Tsoci o nà. 11 Ciñle, eza naži wu nyagban nà, yi éyi a mawodeciži; ye mä de labari nya hankuri nya Job, ye ci le zuzo nya Tsoci ye, kendonà Tsoci áše be bada nyi to be yegun nyi na. 12 Ama na ga wuncinzi kpata nà, yegi mizi, ye ga zi Soko mä, ko be sàmà nyi, ko be kin nyi, ko be Soko-zi ndoci nyi mä: ama lugwa hinnyi nya ye u fe hinnyi, to eyé nya ye u fe eyé; ebo ye ga lo 'siriya mä.

13 Eza dà nimi ye bo ejin wala? Lugwa u jin aduwa. Ezra èwòmwa? Lugwa u ko eniñkinzi. 14 Ezra dà nimi ye bo ètanya? Lugwa u yi nusaži nya enà lilici be; lugwa a jin aduwa ebo u bo, a ci la emí kpe u be kaye nya Tsoci: 15 aduwa nya yiyakpe à bo eza nà ètanya nà ya, Tsoci mä à la u nakin; to wun ayike u jin lefiži ani nà, a à jin u gañara wuncinzi. 16 Ebogabo ye yé lefi yezi ya dozi, ye ci jin aduwa ya dozi, na ye gá ásagun nà. Egwata nya eza gasikiya ejin 'nyä şaranyi. 17 Elaijah yi eza nà de eli nákà dozi nya yi nà, u mä jin aduwa şaranyi ebo u ga du 'le mä; u mä du 'le dà kin bo à, hari eya guta be etswa gutswanyi nyi. 18 U jin aduwa be; sàmà ci du 'le, to kin mä sun sunsun u.

19 Yegi mizi, wuñ ayike eza ndondo nimi ye bo à sa yeko ebà gasikiya o nà, 'za eni ci la u zebà nà; 20 lugwa u kpeye ga, eza nà èla lefijinçî zebà ebà yeko kabgin u bo nà, wuñ à bo eza ya ebà tsutsu o, u mä à so lefi käma.

WOSIKA MAFARI NYA

PITERU

1 PITERU, tuñci nya Jesu Kristi, lo 'bà ezatsitsacizi naži yi egazi nya Gigàya nimi Pontus o, to Galatia, to Kapadosia, to Ešia, to Bitinia nà, 2 kendonà yekpe şisi nya Soko Nda yi nà, nimi lilicijinç nya Ruhu o, lo 'bà gbigba to mimí

nya egia nya Jesu Kristi: Mànà to lafiya u bebe ya ye.

3 Alubarika dà be Soko nyi to Nda nya Tsoci yi Jesu Kristi, wuñ nà ye yi mä be, lo 'bà yetu rayideci, kendonà yegun u yi nà, be kinnà nyi nya Jesu Kristi

nimi ezatsutsuciži o, 4 lo 'bà egungi nà yé nyi à nà, ci de şikà à, to nà èkuku à nà, a la u şishi nimi şamà o ebo ye bo, 5 naži a ètswa be kagbo Soko nyi nimi yiyyakpe o nà lo 'bà biboya na a la jin şiri şishi nà a à la u tula nimi kami zunmago o nà. 6 Nimi wuñciñ o ye èemanin şaranyi, ama gbaní kami degi, wun ayike dalili dà bo nà, a tâ ye nyagbân be mimâçinlezî nyi titititi, 7 ebo gaşikiyâ nyâ yiyyakpe ye bo, nà ge ga zanarıya nà ènyi ya nà, to ka nà a mâ u ciñle be enà nyi nà, gâ átula ebo kinķin o to ciñwöñ to kuñkuñ kami nyâ dzuñdzuñ be nyâ Jesu Kristi o: 8 wuñ nà ye leye à nà, ye èyebô u; eti u bo, ka gbaní ye le u ye à, ama nà ye èyakpe nà, yo èemanin şaranyi be ninmâ nyi nà yé gâ à nà, ci áše be ciñwöñ nyi; 9 ye ci ègo ezoba nyâ yiyyakpe ye, wuñciñ yì biboya nyâ nyagbannin yezi. 10 Ega biboya nanâ anâbizi gbinga, a ci wa za şaranyi, eza naži la ega şishi nyâ mânà nà à be 'bà ye nà: 11 a ci wa kami za to yiri kami nà Ruhu nyâ Kristi nà da nimi a bo na ètagwa wu nà, kami nà u jin 'ri şisi nya walazi nya Kristi, to ciñwöñzi naži à be ziñmitu wuncizi nà. 12 A ma la u tula ya a, ke u yì ya nimi atso nà à, ama ya ye, nà a lotun wunwun be enyâ anâzî nyi nà, naži a ya ye labari nà, be egwa a nî naži jin wazun nyâ labari wangî yâ ye nimi Ruhu Lilici o nà a tuñ be daga şamâ o nà; malayikâzî èwa a taye a ciñ enyâ wuncinzi le.

13 Ebogabo nà ye la eşin nyâ hankali ye panin nà, ye wöñ nimi ye dâ, ye ci la yetu ye ta 'ti mânà gboró nà a èla be ya ye kami nyâ dzuñdzuñ be nyâ Jesu Kristi nà; 14 ke egizi nya gbigba nà, ye ga la nimi ye jin gangani be zâraba dede yezi nyi nya panyi nimi kami nya rakpe ye bo mâ: 15 ama kendonâ wuñ nà yì ye nà yì lîlici nà, yetso mâ ye fe eza lîlicizi nimi yiri edunfe ndondo o; 16 gama a ka u dâ litafi o, ga, Ye à fe eza lîlicizi gama mi ye lîlici. 17 To wuñ ayike ye tuñ u ye ke Nda nà, wuñ nà bambe rikpe 'za wangî nyi ejin sîriya kendonâ etuñ 'za ndondo yi nà, ye jin kami nyâ egabò ye be dâsun nyi: 18 daga nà ye kpeteke a la ye sâ nà, e be enyâ nyinyicizi nyi à, be azârufa nyi ko zanarıya, ebâ zîzi banza ye nà ndako yezi la ya ye nà bo; 19 ama be egia kuñkuñci nyi, ke nyâ kingbagbagigi nà, nà de

lani to şiaka à nà, wuñciñ yi egia nyâ Kristi: 20 wuñ nà a kpeye şaranyi bedzo a ci ka gbokozi nyâ yize nyi jin nà, ama nà a la tula ebâ zuzo nyâ kamizi o ebo ye bo nà, 21 ye naži èyakpe Soko be egwa u nyi nà, nà la u naķin nimi ezatsutsuciži o nà, ci ya u ciñwöñ; hari yiyyakpe to yetu nyâ ye à dâ nimi Soko o. 22 Daga nà ye la nyagbânnin yezi li nimi gbigba ye nyâ gaşikiyâ lo 'bà ciñciñ nà de mânafiki à nà ye yegizi, ye yebo doži be nyagbân nyi şaranyi: 23 daga nà u ye ye mâ be nà, u yì be edzo nyinyicizi nyi à, ama nà yé nyi à nà, be ega Soko nyi, nà de rayi ci da bo nà.

24 Gama

Nâka kpata yi ke egó nà,
To ciñwöñ kpata nyâ wuñciñ yì
ke korola nyâ ego nà,
Ego ágbân, korola ácîn ya:

25 Ama ega nyâ Soko dâ bo hari lo. Nâna mâ yì
ega nyâ labari wangî nà a la jin ye wazuñ nà.

2 EBOGABO ye la eligun kpata to rikici kpata
ya, to mânafiki, to nyagbânlâzi, to ega dedezi
kpata, 2 ke egi mâmangi worozi nà, ye wa
mandara nyâ ruhu nà yì bambe kisa nyi nà, nà ye à
sá sá be wuñciñ nyi lo 'bà biboya nà: 3 wuñ ayike
ye la gwa da lo 'mi ciñle kpe ke Tsoci yi mânadeci
nà: 4 nà ye be 'bà u nà, takuñ rayideci, akika nà eza
wangizi navo nà, ama ebâ Soko u yì tsitsaci to
kuñkuñci o, 5 yetso mâ, ke takuñ rayideciži nà, a la
ye tu kata nyâ ruhu, nà ye à fe enâ lîlici nyâ manzî
nà, nà ye à jin sadakâzî nyâ ruhu nà, gugoci ebâ
Soko o be egwa Jesu Kristi nyi. 6 Gâmasî u dâ nimi
rubutu lîlici o, ga,

Ciñle, mi la takuñ cici nimi Zaion o, nà yi tişî
nyâ kusuruwa, ci yi tsitsaci to kuñkuñci nà:

To eza nà èyakpe u nà a à la u sunzunye à.

7 Kuñkuñ nânâ dâ bo ya ye naži áyakpe nà: ama ya
eza naži yakpe à nà.

Takuñ nà ebaticizi navo nà,

Wunga a la jin tişî nya kusuruwa o:

8 to,

Takuñbicicin, to takuñkiñni; gâma a èciñ bici ebâ
ega o, daga nà a enavo nà: ebâ wuñciñ o mâ a la a
siši.

9 Ama ye yi ezatsitsacizi, ena şarota nya man, eza kin lilici, ezazi nazi yi alali nya Soko otso o na, ebo ye à la ciñwɔn uzi tula na yi ye dagà nimi baziko o lo bayetin yeka u na: 10 ye nazi panyi le yi ezazi à na, ama gbani ye yi ezazi nya Soko: nazi de yegun kanga à na, ama gbani ye de yegun. 11 Eza ciñcincizi, mi tə ye gwa ke egazi, to ezadacizi na, ye kega be enyayeda lefizi nya nakacigban nazi ègunkun be nyagbanin nyi na; 12 na ye à fe be eli wangizi nyi tataciñ Eza 'zi katizi o na: ebo 'bà na a éko ye bo ye iyi enya dedejincizi na, be etuŋ wangí yezi nyi nazi a leye na, a à de 'bà la ciñwɔn ya Soko nimi efo nya bibe u bo.

13 Ebo Tsoci o ye gba yikuñci kpata nya eza wangizi: ko nya etsu, ke eza na siti na; 14 ko nya governorzi nazi u tuñ tuñ na ebo a gá enya dedejincizi gbá, to ebo kiñkiñ nya enya wangijincizi o. 15 Gamaši acinga Soko èwa o, na ye à la rakpe nyi eza gbugubukecizi kà be jinjin wangí nyi nya ye na: 16 ke ezafifocizi na, ama u yi na ye à la fifo ye kpe eli dede na a, ama ke wuzizi nya Soko na. 17 Ye la kunkun ya ezazi kpata. Ye yego yegizi. Ye sunđa Soko. Ye la kunkun ya etsu.

18 Wuzizi, ye la nimi ye gbá ya tsoci yezi be daşun nyi kpata; e kalo ya eza guruži to ya eza sanyizi gbaugì à, ama to ya yekáicizi ma. 19 Enya na go eza nyi na dana, wuŋ ayike eza ebo aniyà ya Soko o èwu nyagban be walazi nyi ci ègo foro bambe lefi nyi na. 20 Gamaši kami na ye jin lefi, a ci gba ye dzu ebo wuñciñ o na, wuŋ ayike ye go u be hankuri nyi na ye de ciñwɔn? Ama kami na ye jin wangí ci gó foro ebo wuñciñ o na, wuŋ ayike ye gá go u be hankuri nyi na wuñciñ go ye nyi ebà Soko o. 21 Gamaši a yi ye bē eba wuñciñ o: gamaši Kristi ma go foro ebo ye bo, u ci la kotonkoci ya ye, na ye à lamitu ekpa u na: 22 wuŋ na jin lefi ndondo à na, a ma wo ega manafiki emisun u bo à: 23 kami na a la u mi na, u la a mi goyega à; kami na a jin u wala na, u nawan à; ama u la eboga u dà egwa nya wuŋ na ègabo gboro na: 24 wuñtso be eti u nyi u la lefi yiži nimi nákacigban nya wuñtso lo 'bà cigban o, na yi, tun daga na yi átsu ani ebà lefizi o na, yi à dà bo ebà eli gasikiya o, etiñ uzi ma la ye sagun ani. 25 Gamaši ye fe gbinke le ke kingbagbaži na: ama

gbani ye keže zin ebà Enakaci to Bishopi nya nyagbanin yezi o ani.

3 ACINGA ye nyimiži, ye fe wuŋ eba yezi; ebo wuŋ ayike ebà ndondo gba egà à na, a à go a bambe egaga nyi, ama be eli wangí nyi nya nyimi aži; 2 kakuñ na a le eli lilici ye ye gani be gbigba nyi na. 3 Titadzu ye, u ga fe yiri ga nya etiñ, ko nya dida zanariya, ko nya fifa nya ede ma; 4 ama lugwa u fe eza nya nyagbanin na áso na, be enya gá nyi na nyi wo à na, wuñciñ yi nyagbandidaci na de mawo na, wuñciñ ma ge nyasasanyi eye Soko o.

5 Gamaši acinga nyizagi liliciži nya panyi nazi kpetso Soko na ta nimi a dzu o, na a wuŋ ebà aži na; 6 kendonà Soro wuñtso wo 'gà nya Ibrahimia ci fe yi u tsoci na; egi nyizagi uzi ma ye yi o kami na ye jin wangí na, to na ye sunđa be nákakun nyi à na. 7 To acinga ma, ye ebázi, ye feduñ be nyimi yezi nyi kendonà kpkipe yi na, ye ci la kunkun ya nyizagi ke ya enya na gbkoba kun à na, ye ci yi egungicizi gani nya manà nya rayi; ebo a ga kà aduwa yezi ma.

8 Ye kpata ye la nyagban yezi jin nini be dozi nyi, ye da dozi ba, ye yeko dozi ke yegizi na, ye wa dida nya nyagban, to eli kpiada: 9 ye ga la enya dede gá enya dede ma, gá la toko ga toko ma; ama gomaga sayi alubarika; gamaši ebà wuñciñ o a yi ye be, na ye à gigün alubarika na. 10 Gama—

Eza na wa gá u yeko rayi,

Ci le efo wangizi ye na,

Lugwa u tswa gintara u be egà dede nyi,

To emisun kperé uzi ebo a ga gagà titá ma:

11 U la eye u lă ebà enya dede o, u ci jin wangí; Lugwa u wa mawo, u ci lamitu u.

12 Gamaši eye nya Tsoci dà 'bà eza eli gasikiyajincizi o,

Tukpa uzi ma ákpé ya gwatà aži:

Ama eye nya Tsoci dà ebà a bo
nazi èjin enya dede na.

13 To wuŋ ayike ye dinnyi ci jin enya wangí na, ze u yi o na à jin ye zam̄ba na o? 14 Ama wuŋ ayike ye gá jin wala ebo eli gasikiya o na, mawo dà be ye nyi; ye ga sunđa bayedzun a ma, ga sawanikó ma; 15 ama nimi nyagban yezi o ye tsà Kristi şishi Tsoci

ye. Ye fe be siri nyi ka ndondo ye ci gomi ya eza ndondo na ègbinga dàlili nya yetu na dà nimi ye bo na, ama be eli kpiada nyi to dàsuń: 16 ye ci de aniyà wangi; ebo 'bà nà a èggagà ye dede nà, a gà ásunzuńye naži èlamì nya eli wangi nya ye nimi Kristi o nà. 17 Gama u ge ga, wun ayike u yi wuwa nya Soko nà, nà ye à go wala ebo eli wangi o nà, ga nà ye à go wala ebo eli dede o nà. 18 Gamaši Kristi mà go wala zun eni kete ebo lefizi o, eza gasikiya ebo eza naži de gasikiya à nà, nà wuń à la ye yeba Soko nà; nimi načacigbań o a la u wu, ama nimi Ruhu o u dà rayi o; 19 nimi wuńciń o mà u da da jin wazun ya ruhuń nimi kata ziko o, 20 eza naži nà ega vo le nà, kami nà Soko fe jin hankuri nimi efozi nya Nuhu o nà, kami nà wuń èla eyako jin siri nà, nimi wuńciń o u la eza degi degi, eza gutota, boyá be egwa nuwoń nyi; 21 nažma nimi sisà gasikiya o, nà yi baptismis otso nà, èbò ye ya gbani, u yi nà u ku şikà nya načacigbań ya nà à, ama u yi egagbiń nya aniyà wangi ebà Soko o, be ekinna nyi nya Jesu Kristi; 22 wuń nà da egwalo nya Soko o nà, gamaši u lo şamà, malayikazi, to a naži wuń yikunci nà, to kagbociń ágbá ya u.

4 KANGA gancin, daga na Kristi go wala nimi načak o nà, ye go aniyà dozi nanà be nimi ye nyi mà; gama eza nà go wala nimi načak o nà wuń ákegá be lefi nyi; 2 ebo ye ga dà bo kami ye nà ke nà nimi načak o ya enyayedà dedezi nya eza wangizi o mà, ama ya wuwa nya Soko. 3 Gama kami nà ággoga ani nà, u kuń nà ye lotuń wuwa nya Eza 'zì katizi nà, to nà ye daža dà nimi eli şikazi o nà, to enyayedà dedezi, to wainfinzi, to èdzo dedezi, to anasewazi, to kutiwun şikazi: 4 wuńciń ka a ye nà ye bici gani be a nyi da nimi zizakpe nya ewuńsuń dozi wuńcińzi à nà, a ci gaga ye dede: 5 eza naži à jin lisafi ya wuń nà jin siri nà wuń à jin rayidecizi to 'zatsutsuci zì siriya nà. 6 Gamaši ebo nažma o a jin wazuń labari wangi ya ezatsutsucizi, ebo a à jin a siriya kendonà a à jin ezazi nimi načak o nà, ama a à de rayi kendonà nya Soko yi nà nimi Ruhu o. 7 Ezoba nya enyà kpata átsotso: ebogabo ye cińta be

hankalí nyi, ye ci won nimi ye dà ebo aduwajin o: 8 eti enyà kpata o ye wonà be boyé ye nyi tatacin yetso o; gamaši boyé èkpe lefi kàmà o: 9 ye si dozi ga bambe etingin nyi: 10 kendona ezazi nukununkun de eriatwa go nà, ye la wuńciń wùn dozi, ke edunbapaci wangizi nya mǎnà tititi nyi nya Soko nà; 11 wuń ayike eza jin wazuń nà, u jin u gangani be ega nyi nya Soko; wuń ayike eza èwùn 'za nà, u jin acin ke be kagbo nyi nà Soko ya u nà: nà Soko à de cińwòn nimi enyà kpata o be egwa nyi nya Jesu Kristi nà, wuń na wuń cińwòn to kagbo hari lo nà. Ami. 12 Ye ezacińcińci, u ga ka ye ye mà, nà sunǵa nà wona nà dà tatacin ye bo nà, nà èbè tsun ye ci èmà ye cińle nà ke enyà yekà bé de ye nà ma: 13 ama daga nà ye yi emapaci nya walazi nya Kristi nà, ye manin; ebo ebà elatu nya cińwòn u bo mà ye à manin be ninmà nyi nà dokun nà. 14 Wun ayike a ga ye nyi ebo kaye Kristi o nà, mawo dà be ye nyi; ebo nà Ruhu nya cińwòn to Ruhu nya Soko acin ta 'ti ye bo nà. 15 Gama ga lugwa 'za eni ndondo nimi ye bo go wala ke ezawuci nà mà, ko yegbeci, ko enyadedejińci, ko eza nà èla gwa u da şiani nya eza ndocińci o nà mà: 16 ama wuń ayike eza go wala ke Kristici nà, u ga sunzuńye mà; ama lugwa u wòn Soko ciń nimi kaye nańna o. 17 Gama kami be ani nà siriya a ca emi Soko o nà: to wuń ayike u ca ebà yi bo bedzo nà, ke ezoba nya eza naži gba labari wangi nya Soko à nà à fefe nà o? 18 To wuń ayike be dakianyi nyi eza gasikiya à de biboya nà, babo eza dede to lefińcińci a be gikińni o? 19 Ebogabo lugwa eza naži ègo wala gangani be wuwa nya nya Soko nà, a la nyagbańin aži bagwa Enyajin ci nà de aminci nà be etuń wangi nyi.

5 EBOGABO mi ètà nusazi gwa naži dà nimi ye bo nà, mi nà yi nusa ezabaci nà, to erijńci nya walazi nya Kristi, mi mà yi emapaci nya cińwòn nà à be tula nà: 2 Ye tswa ruga nya Soko nà dà tatacin ye bo nà, ye jin tiş u, u yi be tile nyi à, ama be yeda nyi, kendona wuwa Soko yi nà; u mà yi ebo elegi şikà bo à, ama be nyagbań wangi nyi; 3 u mà yi kendona eza èta rufumà eti 'nyà nà a

la sisi gă ya ye nă bo à, ama ye la nimi ye jin kotonkoci ya ruga. 4 To kami nă Enakaci wöncinqo gă duñ be nă, ye à go kraun nyä ciñwöñ nă à kuku a nă. 5 To acinga, ye dzakangizi, ye la nimi ye gba ya nusazi. Akika, ye kpata ye pa nimi ye nin be eli kpiada nyi, ye ci wuñ doži: gamaši Soko ènà gagajinczi vo, ama wuñ èla maña ya eza eli gbigbacizi. 6 Ebogabo ye la nimi ye gba da egwa kagbo nyä Soko o, nă wuñ à la ye wöncin nimi kami o nă; 7 ye ci ku wanikosa kpata nyä ye lo 'bà u, gamaši wuñ èdasa ye. 8 Ye wöñ nimi ye dă, fe tswa 'bà: makiri ye Ibili eceka za ke gaba nă ètiwu nă, ci èwa eza nă wuñ à gi nă za; 9 ye fe kă u kă ye ci gikiñni gboka nimi yiayake ye bo, ye ci kpeteke

yegi yezi naži da nimi yiye o nă èjin wala dozi wuncinzi. 10 Soko nya maña kpata nă yi ye be 'bà ciñwöñ u nyä hari lo nimi Kristi o nă, zuñmä nă ye jin wala kami degi nă, wuñsto à la ye ze eza eli gunguncizi, ci la ye gikiñni gboka, ci be ye kagbo. 11 Kagbo u dă be u nyi hari lo. Ami. 12 Mi ka rubutu ya ye, ega mika eni, be egwa Silvenus nyi, yegi aminci yi, acinga mi èro wun a, mi ci èbe ye nyabawu, mi ci èjin 'ri, ga, nana yi maña gasikiya nyä Soko: ye gikiñni gboka nimi wuncin o. 13 Wuñ nă dă Babilon o nă, tsitsaci gani be ye nyi, wuñ èsa ye mi; to Marku egi mi èjin acin maña. 14 Ye sa doži mi be emi dă doži nyi nyä ciñcinc. Lafiya dă be ye nyi kpata naži dă nimi Kristi o nă

WOSIKA BACI NYÄ PITERU

1 SIMON Piteru, wuži to tuñci nya Jesu Kristi, lo 'bà eza naži de yiayake kunkünci doži yi gani be yi nyi nimi eli gasikiya nyä Sökó to Zabolugwa yi Jesu Kristi o nă: 2 Maña to lafiya u bebe ya ye nimi yekpe nya Soko o to nya Jesu Tsoci yi; 3 daga nă kagbo nyä Soko-bo u la enya ndondo ya yi nă yi nya rayi to nya gbigba Soko nă, be yekpe u nyi nă yi yi be bë ciñwöñ nyi to be eli wangí u nyi nă; 4 be wuñcinqi nyi u ya yi alikawoli kunkünci uži naži áwöncin saranyi nă; ebo be nañazî nyi ye gă áfe emapacizi nimi eli Soko o, ye ci ágagwa nyinyiya nă dă nimi yiye o be enyayedé dede nyi nă. 5 Akika, to ebo nañazî o nă ye be nimi ye kokarı kpata nă, nimi yiayake ye bo ye la eli wangí be; to nimi eli wangí ye bo kpikpe; 6 to nimi kpikpe ye bo wuñwonda; to nimi wuñwonda ye bo hankuri, to nimi hankuri ye bo gbigba Soko; 7 to nimi gbigba Soko ye bo boye nyä yegizi; to nimi boye ye bo nyä yegi yezi o ciñcinc. 8 Gamaši wuñ ayike enya anazî yi nya ye a ci ádokum nă, a à lugwa ye fe be kafu nyi, to ciñcinqo nyä sunsunzî lo 'bà yekpe nyä Tsoci yi

Jesu Kristi bo à. 9 Gama eza nă ácin enya nañazî bo nă u yi yebonci, ci èle enya nă tsoba nă ye gbaugî, ci la ningi nya lefi uzi nyä panyi batâ. 10 Egogabo, yegizi ye diñnyi saranyi gă, nă ye à la yiyyi to tsitsa ye gboka nă: gamaši wuñ ayike ye gă jin enya anazî nă, ye à ciñ bici kponyi à: 11 gamaši aninga a à la gigadâ nă dokun nă ya ye lo 'bà şarota hari lo nya Tsoci to Zabolugwa yi Jesu Kristi.

12 Ebogabo mi à dă be şiri nyi ka ndondo nă mi à pa ye tukpa enya anazî nă, ka ye kpe a ye, ye ci ágboka nimi gasikiya o nă dă be ye nyi nă. 13 Mi mă kpaye ke u ge nă, kami ndondo nă mi dă nimi kata lema nañazî o nă, nă mi à sa ye nin nă mi èpa ye tukpa nă; 14 gamaši mi kpeteke zizéye nya kata lema mi èbe vanyi nă, kendona Tsoci yi Jesu Kristi la wu mi nă.

15 Akika, mi à diñnyi ebo ka ndondo zuñmä nă mi ákpekpe nă, ye a fe pa enya anazî wo.

16 Gamaši yi lamitu etazi naži a jin be kisa nyi nă à, kami nă yi gaga ya ye nyä kagbo to nya bibe nya Tsoci ye Jesu Kristi nă, ama yi yì erijincizi nya

cinqwɔn u. 17 Gamaşı u go kunkuŋ to ciqwɔn daga ebà Soko Nda o, kami na bere dozi nanqà be 'bà u daga ebà ciqwɔn wɔncinkó o na, ci ga. Nanqà yi Egi cincinci mi, na ba mi gaya nà: 18 to bere nanqà yi be nimi yi nyi wo nà u dzun be daga şamà o nà, kami na yi dà be u nyi nimi pati lilici o nà. 19 Yi mà de egalaşishi na gboşa ga nà; u ma gonyi nà ye à jin hankali be u nyi nà, ke ya fitila na ènana nimi baziko o nà, hari ebà átin, to tswangi laziñ ádzun be nimi nyagban yezi o: 20 ye ci kpe nanqà ye bedzo, ke egalaşishi ndondo nyà rubutu lilici u yi nyà eyekpe kanyi nya 'zà ení à. 21 Gamaşı egalaşishi ndondo be be wuwa 'za wangì nyi a: ama na Ruhu Lilici la ezazi sasa nà, a gaga daga ebà Soko o.

2 AMA anabi gamanazi ánakü tataciñ ezaazi o, kendonà egawuci gamanazi à dà nimi ye bo na mà, nazi à la tarika gbingbinzi be gađa şanyi nà, a ci gbo Tsoci mi na si a nà, a ci la gbingbin à be ya nimi atso vanyi. 2 Eza dokup mà a lamitu eli şikà azi; ebo eza wuncinzi o, ezazi à gaga dede eti yeko nya gasikiya o. 3 To be egazi nyi nyà rikici nimi kodarı o a la ye ze enya woce: siriya a daga panyi o wuñ èjin zinkiri à, to gbingbin a ma wuñ èlele à. 4 Gama wuñ ayike Soko lu mǎlayikazi gwa à nà, kami na a jin lefi na, ama u ce a dà eminà o, ci la a dà guşezi nyà baziko o, ci la a şikà ka şiriya; 5 u ci lu yize nya panyi gwa à nà, ama u tswa Nuhu wazunjinci nya eli gasikiya, gani be eza gutwaba ndocizi nyi, kami nà u la ziqà nya nuwoñ be eti yize nya eza dedezi o nà; 6 to nà u la ezizi nya Sodom to Gomora ze tutumpere na, u jin a şiriya be gbingbin nyi, na u la a jin kotonkoci ya eza nazi à fe be eli dede nyi nà; 7 u ci la Lot eza gasikiya wa dzun, na ágasun şaranyi ebo eli şikà nya eza dedezi o nà, 8 (gama ezà gasikiya ga na èfedun da tataciñ a bo nimi yele o to wuwo nà, u ga nyagbanin gasikiya u sun yeliyeli be etun gamibintuci azi nyi): 9 Tsoci kpe kendonà wuñ à la ezaazi nazi ègba u na wa dzun nimi mimacincle o nà, ci tswa eza dedezi nimi foro o hari be efo şiriya nyi; 10 ama tiunyi eza nazi èdazar èlamitu nąka nimi enyayedà nyà şikà o nà, a ci ègba yikunci ye, kpankanajinci, eti kagbocizi, a

èkùn nąka nà a ègi eza ciqwɔncizi toko nà à: 11 ama mǎlayikazi, nazi ga a kagbo to yiko nà, a la boda tokogici be eti a bo yita Tsoci bo à. 12 Ama eza nanazi, ke dabaži nà zi de hankalì à nà, na a mà be tǎbiya a nyi ebo a à wɔn a ci la a gbin nà, a ègi toko nimi enyazi o nà a jin rakpe benyi nà, nimi gbingbin a bo, akika a gà ágbìn, 13 a ègo 'gùn nà yì lada nyà etun 'gun nà; ezazi nazi rò u edzo a jin biki anasewa be yigidi nyi nà, şiakaži to lanizì, a èjin anasewa nimi biki cincin azi o nà a èjin biki be ye nyi nà; 14 a de eyezi nazi áše be nyacida nyi nà, nazi fa be lefi nyi wo à nà; a ci ènyà eza nazi ègikinni gboka à na mù; a ci de nyagban nà ájin foro be kodarı nyi nà; egizi nyà emibo; 15 na a la yeko gboro lugwa nà a ágbinka, gama a lamitu yeko nya Belam egi nya Bior, wuñ na yebo lada nya etun 'gun nà; 16 ama a na u wuñ ebo gbingbin tu u bo: kiatagi edigi gaga be bere 'za wangì nyi u ci kà yilandzu nyà anabi. 17 Nanazi yi sangizi nazi de nuwoñ à nà, to wutuwutuzi nazi efeko ènyà nà; eza nazi a la ziko nya baziko şikà na. 18 Gamaşı na a ega ega ruba wɔncinkozi banza na, a ènyà eza gazi mu, nazi èla gagwa be a nyi nazi da nimi kagbin o nà, nimi enyayedà dedezi nyà nąka o, be eli şikà nyi: 19 a jin alikawoli ya a nyà fifo, kami na atso yi wuzizi nya nyinyiya nà; gama 'nyà na èla 'za pa nà, wunga èla u lo dà wuzi o. 20 Gamaşı wuñ ayike, zuñma nà a gagwa şikà nyà yize be yekpe nyi nya Tsoci to Zabolugwa Jesu Kristi nà, a ci ákanı nimi a bo be a ci ápà, edufure nyà zuñmagò u bi ga nyà mařari ya a. 21 Gamasi u ge ga ya a nà a à kpe yeko nya eli gasikiya 'bà à nà, ga, na zuñma nà a kpe u ye nà a keze ebà gami lilici o nà a la yà a nà. 22 Wuñ áfe ya a gangani be gacın gasikiya nyi, Esigi keze da 'bà mazuwa u be, to kutsun nà fu nuwoñ nà ke da piñ 'do.

3 GBANI anà, èzacinciñici, nanqà yi wosika bacì nà mi eka lo 'ba ye nà; to nimi gubaba a bo mi eli hankalì gboro ye nakiñ nà mi epa ye tukpa nà; 2 nà ye a pa ega nazi anabi lilicizi ga le nà, to gami nyà Tsoci to Zabolugwa be misuñ tunci yezi nyi: 3 ye kpe nanqà ye bedzo, ga, nimi efo

sunmagozi o, emilacizi a be be emila nyi, a ci fe daz̄a maminā enyayedā dede aži yi nā, 4 a ci ègā, ga, Babo alikawoli nyā bibe u dā o? gamaši, tuň daga 'fo nā ndaži álele nā, enya kpata áfē kendona a yi daga ecaba nyā enyajinjincizi o nā. 5 Gamaši a èsikpa la nanā batā, ke şamazi dā bo daga panyi nā, to kin áku yekā nimi nuwōn o to tatacín nuwōn o be ega Soko nyi; 6 be wuncin nyi yize na da bo kanga nā, nā nuwōn ázakpe eti u bo nā, wuň ágbīn: 7 ama şamazi nazi dā bo gbani nā, to kin, gangani be ega nanā otso nyi, a áku yekā ebo enā o, ci èla a şishi ka efo siriya to gbingbiñ nyā eza dedezi. 8 Ama ezaciçincizi, ye ga la enya nimi nanā batā ma, ga, efo nini eba Tsoci o yì ke eya kpotsuň nā, to eya kpotsuň mā yì ke efo nini nā, 9 Tsoci ejin zinkiri ebà alikawoli u bo, kendona eza ndocizi éro zinkiri nā à; ama u de kpalo hankuri be ye nyi, u ci wa ga eza ndondo u gbin à, ama nā 'za kpata à be jiń tuba nā. 10 Ama efo nyā Tsoci à be ke yiğbeci nā; nimi wuncin o şamazi à be gogó be duku nyi na dokun nā, to enya ecabazi nyā enya yize gā ázun be enā nyi na wonā nā, to kin to etunzi nazi dā nimi u bo na gā ádinnā ya. 11 Daga nā enya anazi kpata gā ázun ya aninga nā, eza yiri kici u gonyi nā ye à fe nimi eli

lilici kpata to gbigba Soko o nā o? 12 ye ci fe tuye, ye ci fe wa bibe nyā efo Tsoci şaranyi, ebo wuncin o nā şamazi èla ke 'nā na a gā ázun, to enya ecabazi nyā enya yize gā ázun be enā nyi na wonā nā? 13 Ama, kendona alikawoli u yi nā, yi ètu şamə worozi ye to kin woro, 'bà nā eli gasikiya èfeduň dā nin bo na.

14 Ebogabo, ezaciçincizi, dàgà nā ye ètū enya anazi yé nā, ye dínyi ebo a be tsuň ye nimi lafiya o, bambe şıaka nyi to bambe lefi nyi ebà u bo. 15 Ye ro kpalo hankuri nyā Tsoci yi u yi biboya; ke yegi cincinciyi Paul nā mā, kendona yema nā a ya u nā, yi nā, ka takada lo 'bà ye; 16 kendona mā u dā nimi wosika uzi o kpata, nā wuň ègaga nyā enya anazi nimi a bo nā; nimi a bo enya ndonciyi dā bo na zo yekpe nā, nā rakpezi to zezi gikinni gboka à nā la u zegba nā kendona a èjiń be rubutu liliç nyi nazi ke nā, lo 'bà gbingbiñ nyā atso. 17 Ebogabo ye, ezaciçincizi, daga nā ye kpe enya anazi ye bedzo nā, ye jiń hankaklı ebo a be la ye da be kagbiń nyi nyā eza dedezi, ye ci be ánikin ya ebà kiñnigi ye bo mā. 18 Ama ye se na nimi manā to yekpe nyā Tsoci to Zabolugwa yi Jesu Kristi o. Ciňwōn dā bo ya u gbaní to hari lo. Ami.

WOSIKA MAFARI NYA

JOHN

1 ENYA nā dā bo daga ecaba o nā, enya nā yi leye be eye yi nyi nā, enya nā yi cinle, to nā yi la egwa yizi to nā, nyā Ega nyā rayi 2 (rayi wuncin mā átula, yi le u ye, yi mā jiń eri, yi ci èta ega nyā rayi ya ye, rayi nyā hari lo, na da gani be Nda nyi, ci átula ya yi nā): 3 enya nā yi leye yi ci wo nā, yi èta ya ye mā, nā yetso à pamá gani be yi nyi nā: akika, to emapa nyā yi u yi be Nda nyi, to be Egi u nyi Jesu Kristi: 4 yi mā èka ega nanazi, na nimma nyā yi gā áse nā. 5 Ega nā yi wo ebà u bo yi ci èta ya ye nā dana, ga, Soko yi bayetin o, baziko ndondo mā dā nimi u bo kponyi à. 6 Wuň ayike yi

gā gā, ga, yi èpamá gani be u nyi nā, yi ci èdaza dā nimi baziko o nā, yi èzungamana, yi ma èlotun gasikiya à: 7 ama wuň ayike yi gā dazā dā nimi bayetin o nā, kendona u dā nimi bayetin o nā, yi èpama gani be dozi nyi, to egia nya Jesu Egi u èla yi li be lefi nyi kpata. 8 Wuň ayike yi gā ga, ga yi de lefi ndondo à nā, yi èta nimi yi tá, gasikiya mā dā nimi yi bo à. 9 Wuň ayike yi gā ye lefi yizi nā, u yi eza aminci, to gasikiyadeci na wuň a jiń yi gafara lefi yizi nā; to nā wuň a la yi li be eli dede nyi nā kpata. 10 Wuň ayike yi gā ga, ga, yi jiń lefi à nā, yi la u ze gamanazuunci, ega u mā dā nimi yi bo à.

2 EGI tetengi mizi, mi èka egà nanazi ya ye, ebo ye ga jin lefi mä. To wuñ ayike eza jin lefi nà, yi de Egwataci ebà Nda bo, Jesu Kristi gasikiyadeci: 2 u mä yi gbatawo nya lefi yizi; to e kalo nya yi gbayigi à, ama to nya yiye kamà mä. 3 Be nanà nyi kpeteke yi kpe u ye nà, wuñ ayike yi gá lagwasun gami uzi nà. 4 Eza na ga, ga, mi kpe u ye nà, ci lagwasun gami uzi à na, gamanazunci u yi o, gasikiya mä dä nimi u bo à: 5 ama eza na èlagwasun egà u nà, akika, ciñciñ nya Soko águñmi ani nimi u bo. Be nanà nyi yi kpeteke yi dä nimi u bo nà: 6 eza na ga, ga wuñ èfedun dä nimi u bo nà, u gi gbata nà wuñtso à dazà kendonà u dazà nà.

7 Yegi ciñcincizi, mi èka gami woro ya ye à, ama gami gbako nà dä gani be ye nyi daga ecaba o nà: gami gbako gá u yi egà na ye wo ani nà. 8 U dana be, mi èka gami woro ya ye, enyà wuñciñ mä yi gasikiya nimi u bo to nimi ye bo; gamaşı baziko ègogà da, bayetin gasikiya mä ètiñ be ani. 9 Eza nà èga, ga, u dà nimi bayetin o, ci èna yegi u vo nà, u dà nimi baziko o harì be gbani nya. 10 Eza nà yebo yegi u nà, wuñ èfedun dä nimi bayetin o, enyà biciciñ ndondo mä dä nimi u bo à. 11 Ama eza nà èna yegi u vo nà dà nimi baziko o, ci èdazà dä nimi baziko o, u ma kpe 'bà nà wuñ èlo nà à, ebo nà baziko la eye u nà nà.

12 Egi tetengi mizi, mi èka ya ye, ebo na lefi yezi de gafara ani ebo kaye u bo nà. 13 Ndazi, mi èka ya ye, ebo na ye kpe u ye nà dä bo daga ecaba o nà. Gbarufuzi, mi eka ya ye, ebo nà ye de nasara eti Ibili o nà. Egi tetengizi, mi ka ya ye ani, ebo na ye kpe Nda ye nà. 14 Ndazi, mi ka ya ye ani, ebo na ye kpe u ye nà dä bo daga ecaba o nà. Gbarufuzi, mi ka ya ye ani, ebo nà ye gboka nà, egà nya Soko mä èfedun dä nimi ye bo, ye mä de nasara eti Ibili o. 15 Ye ga yebo yiye to enya nazi fi nimi yiye o nà mä. Wun ayike eza yebo yiye nà, ciñciñ nya Nda dà nimi u bo à. 16 Gama enya kpata nà fi nimi yiye o nà, enyayedà dede nya naka, to enyayedà dede nya eye, to ciñwon banza nya rayi, u yi nya Nda à, ama

u yi nya yiye. 17 Yize mä ègogà, to enyayedà dede u: ama eza nà èjiñ enya nà Soko èwa na wuñ à dà bo hari lo. 18 Egi tetengizi, u yi wokati nya zuñmago: to kendonà ye wo ke makiri-Kristi èbe nà, ka gbani o, makirizi nya Kristi áñakün ani dokun; be nanà nyi yi kpeteke u yi kami nya zuñmago nà. 19 A dzuñ tataçin yi bo, ama a jin nya yi a; gama wuñ ayike a jin nya yi nà, à fedun be yi nyi; ama a dzun, na a gá átula nà, ke a kpata jin nya yi à nà. 20 Ye de emitikpeci daga ebà Ezra Lilici gá o, ye mä kpe 'nyà ye kpata. 21 Mi ka ya ye ebo nà ye kpe kpe gasikiya à na à, ama ebo na ye kpe u ye nà, to ebo nà gamana ndondo yi nya gasikiya à na. 22 Ze yi gamanazunci o afe eza nà ègbomi, ga, Jesu yi Kristi à nà? Makiri-Kristi dana, wuñciñ yi eza nà ègbomi nya Nda to nya Egi nà. 23 Eza ndondo na ègbomi nya Egi nà, eza gá u de Nda à: eza nà èye Egi nà, u de Nda mä. 24 Ama ye, enyà nà ye wo daga ecaba o nà, lugwa u fedun dä nimi ye bo. Wuñ ayike enyà gá nà ye wo daga mafari o nà gá fedun dä nimi ye bo nà, yetso mä à fedun dä nimi Egi o, to nimi Nda o. 25 Alikawoli na u jin ya yi nà dana, wuñciñ yi rayi nya hari lo. 26 Mi ka ega nanazi ya ye nya eza nazi èwa, ga, a la ye gbinika nà. 27 Ama ye, emitikpe nà ye go be u nyi nà èfedun dä nimi ye bo, ye mä wa ga, eza ndondo la 'gá wu ye à; ama kendonà emitikpe u èla enyà kpata wu ye nà, ci yi gasikiya, ci yi gamanà à nà, kendona u la wu ye nà, ye fedun dä nimi u bo. 28 Gbani egi tetengi mizi, ye fedun dä nimi u bo; ebo, wun ayike u gá dzun be nà, yi à de nyagantu, yi à sunzunye eye u bo nimi bibé u bo à. 29 Wun ayike ye kpeteke u yi gasikiyadeci nà, ye kpeteke eza ndondo mä nà èjiñ enya gasikiya nà, u mä wuñ o.

3 CIN yiri ciñciñ nanà le nà Nda ciñ yi nà, ebo a à yi yi egizi nya Soko: to acinga ma yi yi o. Ebo wuñciñ o yiye kpe yi ye à, ebo nà u kpe u ye à nà. 2 Yegi ciñcincizi, gbani yi yi egizi nya Soko, to enyà nà yi gá áze nà u lá tulà ani à. Yi kpeteke wun ayike u gá ádzun be nà, yi gá ájin dozi u; gama yi à le u ye kendonà u yi nà. 3 To eza ndondo nà de yetu

nanà be u nyi nà, wun èla nimi u jiñ lilici, kendona u yi lilici nà. 4 Eza ndondo nà ejin lefi nà, wun ègbèn gámi tú mä; lefi mä yi gamigbantu o. 5 Ye ma kpeteke wuñ átula nà wuñ à kú lefizi ya nà; lefi ndondo mä dà nimi u bo à. 6 Eza ndondo nà èfedun dà nimi u bo nà, wuñ ejin lefi à; eza ndondo nà ejin lefi nà, u l u yé lè à, u mä kpe u ye le à. 7 Egi tetengi mizi, ga lugwa eza ndondo la ye gbinka ma: eza nà ejin eli gasikiya nà yi eli gasikiyadeci, kendona u yi eli gasikiyadeci nà: 8 eza nà ejin lefi nà yì nya Iibili; gama Iibili ejin lefi daga ecaba o. Ebo wuñçin o Egi nya Soko dzun be o, nà wuñ à la etunzi nya Iibili ze banza nà. 9 Eza nà Soko mä nà ejin lefi à, ebo nà edzo u èfedun dà nimi u bo nà: u jiñ lefi wo à, ebo nà Soko mä u nà. 10 Nimi nanà o egizi nya Soko átula, to egizi nya Iibili: eza ndondo nà ejin eli gasikiya a nà, u yi nya Soko a, to eza nà yebo yegi wuñ à nà. 11 Gamaşı ega nà ye wo daga mafari o nà dana, gä, yì à yebo dozi: 12 u yi ke Kení nà à, nà yì nya Iibili, ci wu yegi u. To ebokinyabo u wu wun o? Ebo nà etun uzi yi dede nà, ama nya yegi u yi nya gasikiya.

13 Yegizi, wuñ ayike yiye ènà ye vo na, ga lugwa wuñçin ka ye ye mä. 14 Yi kpeteke yi ádzun ebà tsutsu o da 'bà rayi ani, ebo nà ye yebo yegizi nà. Eza nà yebo yegi wuñ à nà, wuñ èfedun dà nimi tsutsu o. 15 Eza ndondo nà ènà yegi u vo nà, ezawuci u yi o: ye ma kpeteke ezawuci ndondo de rayi hari lo èfedun dà nimi u bo à nà. 16 Be nanà nya yi kpe cincin ye, ebo nà u la rayi u siși ebo yi bo nà: yi gi gbata nà yi a la rayi yi siși ebo yegizi o nà. 17 Ama eza nà de dukiya nya yiye, u ci le yegi u ye ágba 'nya, ci la yegun u so u nà, ke cincin nya Soko ètata ci èfedun dà nimi u bo nà o? 18 Egi tetengi mizi, yi ga yebo dozi be egá misun nya, ko be gintara nya mä; ama be etun nya to be gasikiya nya. 19 Be nanà nya yi kpeteke yi yì nya gasikiya nà, yi mä à la nyagban yi fa yita u bo, 20 bà ndondo nà nyagban yi ewon yi lefi nà; gama, Soko wöncin ga nyagban yi ci kpe 'nya ye kpata. 21 Yegi cincincizi, wuñ ayike nyagban yi èwọn yi lefi à nà, yi de nyagbanu ebà Soko o; 22 to enyà ndondo nà yi èbà

nà, yi de go be u nyi, ebo nà yi èlagwasun gámi uzi, yi ci ejin enyà nazi ge eye u bo nà. 23 Gámi u mä dana, gä, yi yakpe kaye nya Egi u Jesu Kristi, yi ci yebo dozi, kendona u la gámi ya yi nà. 24 Eza nà èlagwasun gámi uzi nà èfedun dà nimi u bo, to wuñ mä nimi u bo. Be nanà nya yi kpeteke wuñ èfedun dà nimi yi bo nà, be egwa Ruhu nya nà u la ya yi nà.

4 YEGI CİNCİNCİZİ, YE GA YAKPE RUHU KPATA MA,

4 ama la ruhuzi dà tsuñwòn cíngle, ko nya Soko a yi o: gama anabi gamanazzi dokun ádzun èza fi nimi yiye o. 2 Be nanà nya yi à kpe Ruhu nya Soko ye o: ruhu ndondo nà èye, ke Jesu Kristi be ani nimi nakan o nà, u yi nya Soko: 3 to ruhu ndondo nà èye Jesu à nà, u yi nya Soko à: wunga mä yi ruhu nya maküri-Kristi o, nà ye de labari u ke wuñ èbe nà; to gbani u da nimi yiye o ani. 4 Egi tetengi mizi, ye yì nya Sökó, ye mä de násara eti a bo: gamaşı wuñ nà dà nimi ye bo nà, u wöncin gä wuñ nà dà nimi yiye o nà. 5 A yi nya yiye: ebogabo a ègagà ke nya yiye nà, yiye mä éwo 'ga a. 6 Yi yì nya Sökó: eza nà kpe Soko ye nà éwo 'ga yi; to eza nà yi nya Soko à nà éwo 'gä yi à. Be nanà nya yi kpe ruhu nya gasikiya ye, to ruhu nya gamana. 7 Yegi cincincizi, lugwa yi yebo dozi: gamä cincin yi nya Soko; to eza ndondo mä nà èyebo 'za nà, Soko mä wuñ o, u mä kpe Soko ye. 8 Eza nà yebo 'za à nà, u kpe Soko ye à; gama Soko yi cincin o. 9 Be nanà nya cincin nya Soko átula nimi yi bo, nà Soko tuñ Egimaci nini kete u be yiye, nà yì à de rayi nimi u bo nà. 10 Cinciñ dana, u yì nya yi yebo Soko nà à, ama nà u yebo yi, u ci tun Egi u be jin gbatawo nya lefi yiye nà. 11 Yegi cincincizi, wuñ ayike Soko yebo yi tuñ acıñ nà, yi gi gbata nà yitso à yebo dozi nà.

12 Eza ndondo la le Soko ye à: wuñ ayike yi yebo dozi nà, Soko èfedun dà nimi yi bo; cincin u mä agümni nimi yi bo: 13 be nanà nya yi kpeteke yi èfedun dà nimi u bo nà, to nwi nimi yi bo, ebo nà u la nya Ruhu u ya yi nà. 14 Yi leye ani, yi mä jin eri ke Nda tuñ Egi be jin Zabolugwa nya yiye nà. 15 Eza ndondo nà à ye, ke Jesu yi Egi nya Soko nà, Soko èfedun dà nimi u bo, to nwi nimi Soko o. 16 Yi kpe, yi mä yakpe cincin nà Soko de nimi yi bo nà.

Soko yi ciçin o; eza na èfedun da nimi ciçin o na, wuñ èfedun da nimi Soko o, to Soko ma èfedun da nimi u bo. 17 Be nana nyi ciçin águñmi be yi nyi, na yi à de nyagbantu nimi efo siriya o na; gama kendona u yi na, acinga ma yi yi o, nimi yize nana o. 18 Dasan ñdondo ma dà nimi ciçin bo à; ama ciçin gunçunu èla dasan nyà dzun, gamaşı dasan de foro; to eza na èsunda na u la gunmi nimi ciçin bo à. 19 Yi yebo, ebo na u yebo yi bedzo na. 20 Wuñ ayike eza èga, ga, Mi yebo Soko, ci èna yegi u vo na, gamanazuñci u yi o: gamaşı eza na èyebo yegi wuñ à, na u leye na, u yebo Soko na u leye à na wo à. 21 Yi ma de gami nana daga ebà u bo, ga, eza na yebo Soko na, u yebo yegi u ma.

5 EZA ñdondo na èyakpe, ga, Jesu yi Kristi na, Soko ma wuñ o: to eza ñdondo na yebo wuñ na ma na, u yebo eza na u ma na. 2 Be nana nyi yi kpeteke yi yebo egizi nya Soko na, kami na yi yebo Soko, yi ci lagwasuñ gami uzi na. 3 Gama ciçin nya Soko dana, ga, yi lagwasuñ gami uzi: gami uzi ma takpa à. 4 Gama eza ñdondo na Soko ma na, u de nasara eti yize o: nasara ma na yi de eti yize o na dana, yiyakpe nya yi. 5 To ze u yi o na de nasara eti yize o na o, afe eza na yakpe, ga, Jesu yi Egi nya Sòkó na? 6 Nana yi wuñ na bé nuwoñ nyi to be egia nyi na, Jesu Kristi; u yi be nuwoñ nyi gbaugì à, ama be nuwoñ nyi to be egia nyi. 7 U ma yi Ruhu na ejin eri na, ebo na Ruhu yi gasikiya na. 8 Gama guta dà bo na ejin eri na, Ruhu, to nuwoñ, to egia: gutata ma ágbà dozi nimi nini o. 9 Wuñ ayike yi ègo eri nyi eza wangizì na, eri nya Soko woñçin ga: gama eri

nyà Soko dana, ga, u jin eri ya Egi u ani. 10 Eza na yakpe Egi nyà Soko na, u de eri dà nimi u bo: eza na yakpe Soko à na, u la u ze gamanazuñci; ebo na u yakpe eri na Soko jin nyà Egi u na à. 11 Eri wuncin ma dana, ga, Soko la rayi nyà hari lo ya yi, rayi wuncin ma dà nimi Egi u bo. 12 Eza na de Egi na de rayi; eza na de Egi nyà Soko à na, u de rayi à. 13 Mi ka ega nanazi ya ye, na ye à kpeteke ye de rayi nya hari lo na, wuncin yi, ye nazi yakpe kaye nya Egi nyà Soko na. 14 Nyagbantu na yi de ebà u bo na dana, ga, wuñ ayike yi ga ba enyà ñdondo na yi gangani bè wuwa u nyi na, wuñ èwo 'ga yi nyà enyà ñdondo na yi èbà na, yi kpeteke yi de robo nazi yi bá be u nyi na.

16 Wuñ ayike eza ga le yegi u ye ci ejin lefi na jin nya tsutsu à na, wuñ à bà aduwa, Soko ma à ya u rayi nya eza nazi jin lefi na yi nyà tsutsu à na. Lefi nya tsutsu dà bo: ama u yi ebo wuncin bo mi ga, ga, wuñ à jin aduwa à. 17 Eli dede kpata lefi u yi o: lefi ma dà bo na jin nyà tsutsu à na.

18 Yi kpeteke eza ñdondo na Soko ma na ejin lefi à na; ama eza na Soko ma na ètswa u, Ibilí ma èlagwakun wuñ à. 19 Yi kpeteke yi yi nya Soko na, to na yize kpata èlele cici dà nimi Ibilí o na. 20 Yi ma kpeteke Egi nya Soko be aní na, ci ya yi yema, na yi kpe wuñ na yi gasikiyadeci na ye, yi ma da nimi u bo na yi gasikiyadeci na, wuncin yi nimi Egi u bo Jesu Kristi. Nana yi Soko gasikiya, to rayi nyà hari lo. 21 Egi tetengi miži, tswa nimi ye be zasa kutizi nyi.

WOSIKA BACI NYA

JOHN

1 NUSA gá èka 'ga ya nyizagitsitsaci to ya egí uzi nazi mi yebo be 'mi gasikiya nyi na; to e kalo mi gbangi à, ama to eza kpata nazi kpe gasikiya ye na; 2 ebo gasikiya o na èfedun da nimi yi bo na, to na à dà be yi nyi hari lo na:

3 Maña, to yegun, to lafiya à dà be yi nyi, daga eba Soko o na yi Nda na, to daga ebà Jesu Kristi o, na yi Egi nyà Nda na, nimi gasikiya to ciçin o.

4 Mi èmânin nyasashanyi ebo na mi be le saşı nyà

egi wezi ye èdazà dà nimi gásikiya o nà, kendonà yi go gami daga ebà Nda o nà. 5 Gbani, nñà, mi ètà wo gwa, u yi ke mi ka gami woro ya we nà à, ama sayi enyà nà yi de daga mafari o nà, ga, yi yebo dozi.

6 Cincin mä dñanà, ga, yi dazà kemina gami uzi ga nà. Gami gá dñanà, kendonà ye wo daga mafari o nà, nà ye à dazà dà nimi u bo nà.

7 Gama ezatitacizi dokun ádzun èza fi nimi yize o, wuncinzi yi eza nazi èye, ke Jesu Kristi la be nimi nakanà bo à nà. Ezatitaci to makiri-Kristi mä dñanà. 8 Ye tswa nimi ye, ye ga lugwa enyà nazi yi jin anì nà be áya mä, ama nà ye à go lada gungünci nà.

9 Eza ndondo nà èlo ye ci èfeduñ dà nimi egawu nya Kristi bo à nà, u de Soko à: eza nà èfeduñ dà nimi egawu u bo nà, eza gá u de Nda tò Egi gubaba. 10 Wuñ ayike eza be 'bà ye ci la egawu nanà be à nà, ye ga go u dà kata ye bo mä, ye mä ga sa u mi mä: 11 gama eza nà sa u mi na, wuñ èpamä nimi etuñ dede uzi o.

12 Daga na mi de ega dokun na mi à ka ya ye nà, mi èwa n ka u be takada nyi to be tadawa nyi a: ama mi de aniyà n be 'bà ye, yi ci à gagà eye be 'ye nyi, nà ninmä nya ye gá ásé nà. 13 Egizi nya yegi nyizagitsitsaci we ésa wo mi.

WOSIKA TACI NYA JOHN

1 NUSA gá èka ega ya Geyus ezacincinci, nà mi yebo be 'mi gasikiya nyi nà. 2 Yegi cincinci, mi ejin aduwa nà we à de aziki be enyà ndondo nyi na, to nà we à de lafiya nà, kendonà nyagbanñin nya we áde aziki nà. 3 Gama mi manin nyasasanyi kamí na yegizi be jin 'ri nya gasikiya we, kendonà we èdazà dà nimi gásikiya o nà. 4 Mi de ninmä nà ga nanà nà à, nà mi à de labari ke egi mizi èdazà dà nimi gasikiya o nà. 5 Yegi cincinci, we èlotun aminci nimi enyà ndondo o nà we ejin ya eza nazi yi yegizi to egazi na; 6 eza nazi ejin eri nya cincin we yita ena lilici o nà: wo mä à jin u ge wuñ ayike wo tu a mi nya eza a, nà go Soko nyi nà: 7 gamasi a dzuñ da ebo kaye wuncin o, a mä go enyà ndondo be Eza 'zi katizi nyi à. 8 Ebogabo yi gi gbata nà yi à go eza dozi wuncinzi nà, nà yi à jin etuñloci 'zabacizi nimi gasikiya o nà. 9 Mi ka ega degi ya

enà lilici le; ama Diotrefis, nà yebo etisi nya a nà, wuñ ègo yi à. 10 Ebogabo, wuñ ayike mi gá be nà, mi à pa etun zi nazi wuñ èlo nà, kendonà wuñ ègaga banza eti yi bo be egà dedezi nyi na: to wuncin mä kun u yé à, gama wuñtso ègo yegizi à, to eza nazi à go a nà, wuñ èla a kà, ci èla nya dzuñ ena lilici o. 11 Yegi cincinci, wo ga sa enya nà yi dede nà ye mä, ama sayi enyà nà yi wangí nà. Eza na ejin wangí na yi nya Soko: eza na ejin dede nà la le Soko ye à. 12 Dimitrius de èri nya eza kpata, to nya gasikiya otso mä: akika, yetso mä ejin èri; wo mä kpeteke èri nya yi yi gasikiya nà.

13 Mi de enyà dokun na mi à ka ya we nà, ama mi èwa n ka a ya we be tadawa nyi to be alikàlami nyi à: 14 ama mi de aniyà n le wo ye tosi, yi ci à gagà eye bë 'ye nyi. Lafiya dà be we nyi. Eyaži èsa wo mi. Wo sa eyazi mi kakanyi.

WOSIKA NYA

JUDE

1 JUDE ná yi wuži nya Jesu Kristi, to yegi nya Jamesi ná, lo 'bà eza názi a yí be ná, ezaciñciñi nimi Soko Nda o, eza tsutswacizci ebo Jesu Kristi o: 2 Soko be yegun, to mawo, to ciçinç ya ye. 3 Eza ciçinçici, kami ná mi èdiñnyi ci ka ega ya ye nya biboya yi na yí nya eza kamázi na, u pa mi na mi ka ega ya ye ci be ye nyagbanwu, ná ye à jin kokari şaranyi ebo iyakpe o ná a la şishi zuñ eni kete ya eza liliçizi ná. 4 Gamaşı eza ndocizi gađa be susoci, eza gazi názi a la tula le na, ke a élo nimi şiriyawon nána o ná, eza dedezi, názi la maná nya Soko yi zeché lo eli şiká ná, a ci fe gbomi eti etsu to Tsoci nini kete ye Jesu Kristi o.

5 Gbani, ka ye kpé enyazi ye kpata ani, mi èwa n pa ye tukpa kendona Tsoci, zuñma ná u wa ezazi dzuñ kin Masar o ná, u la eza názi yakpe à ná gbin. 6 To malayikaži ma názi lagwasun tici a à ná, amá názi la emi nya atso lugwa, u la a dà kuru o nya hari lo nimi baziko o ka şirya nya efo woñcinko. 7 Kendona Sodom to Gomora, to ezizi názi ma a keze na, na a la nimi a ya siankalajin dozi nya nanázi a ci wa nyacida woro na, u la a şishi kotonkoci, a ci go foro nya ená hari lo. 8 Ama acinga ma eza nanázi nimi ènaná aži o, a èla nákacigbañ şışıkä, a ci ègba yikunci ye, a ma èla eza ciñwoñciñi mi. 9 Ama Maikal tiş malayika, kami ná wuñ esunwun be Ibili nya, u ci ègbomi eti èkuñ nya Musa o ná, u tu nyagbañ ná wuñ à la boda tokogoci be eti u bo ná à, amá u ga. Tsoci à na 'o wun. 10 Ama eza nanázi ègitoko eti 'nya ndondo na a kpeye à na: to enyá názi a kpeye be ziži náka nyi ná, ke dabazi názi de hankali à ná, nimi enyá anázi o a ágbien. 11 Wala à be eti a bo! gaması a da yeko nya Keni, a ci bici haraharanyi nimi kagbiñ nya Belam o ebo lada o, a ci ágbien nimi ninavo nya Kora o. 12 A gazi dana názi yi takúp susociñi nimi biki ciçinç yezi o kami na a ègi 'nya be ye nyi na, enakaciñi názi bambe

dasuñ nyi èkpa nimi a na; para samazi bambe nuwoñ nyi, ná efezi èkuñ lo ná; cigbañ zunzuñka bambe sunsun nyi, názi átsuñ zuñ guba, a ci la a mu ya to gbere ná: 13 gungbasa nya edusa, a ci èla futanfu nya zuñyesun aži dzuñ be; tswangizi názi èceka za ná, a názi a la ziko nya bazikò sisi ka a hari lo na. 14 To ya eza nanázi ma Inok, eza twabaci zuñma Adam o, u la èga şishi, ga. Cinle, Tsoci be bé 'za gbotsuñzi nyi nya eza lilici uzi, 15 ná wuñ à jin eza kpata siriyà ná, to na wun à wóñ eza dedezi kpata lefi eti ètuñ dede aži o kpata názi a lotun à be eli dede nyi ná, to eti ega kpata na gboka ná názi lefijinci eza dedezi ga eti u bo ná. 16 Nanázi yi etinginçici, eganyicizi, a èdazà èlamitu enyayedá dede aži (misuñ aži ma ègaga ruba woñcinko), a ci èla 'za kperi ebo anfaní o.

17 Ama ye, eza ciçinçici, ya pa egazi názi tuñcizi nya Tsoci yi Jesu Kristi ga le na; 18 kendona a ga ya ye ná, ga. Nimi kami zuñmago o emilacizi à be da bo, názi à lamitu enyayedá dede aži ná. 19 Eza gazi daná, názi èla gigaži be ná, dabazi, a de Ruhu à. 20 Ama ye, eza ciçinçici, na ye ètu nimi ye eti iyakpe lilici ye bo, ye ci èjiñ aduwa nimi Ruhu Lilici o ná, 21 ye tswa nimi ye nimi ciçinç Soko o, ye ci fe tu yegun nya Tsoci yi Jesu Kristi ye lo 'bà rayi hari lo. 22 Ye gun 'za ndocizi ye, názi èjiñ kombeke na; 23 ye bo 'za ndocizi ya, ye ci wa a dzuñ nimi ená o; gun saşı ye be daşun nyi; ye ci na èwò ná naká la jin siaka na vo.

24 Gbani, yi la kuñkuñ, to ciñwoñ, to yikuñci, to kagbo ya wuñ ná jiñ u wo ná wuñ à tswa ye ebà bicicin o ná, to ná wuñ à la ye gikinni bambe lani nyi yita ciñwoñ u bo be nimma nyi na dokuñ ná, 25 yi la ya Soko nini kete Zabolugwa yi, be ègwa Jesu Kristi Tsoci yi nya, şidzo ya kamiži kpata, to gbani, to hari lo. Ami.

ELATU NYA JOHN

1 ELATU nya Jesu Kristi, nà Soko ya u nà, nà wuṇ à la wu wuži uži nà, wuñçin yi nya enya nazi à be tsa toſi nà: u tuŋ malayika u ci jin eri wuñçin be misuŋ u nyi ya John wuži u; 2 wuṇ nà jin 'ri ya ega Soko nà, to nya eri nya Jesu Kristi, wuñçin yi nya enya kpata nà u leye nà. 3 Mawo dà be eza nyi na ègbà litafi, to eza nazi wo egazi nya egalasihi nana nà, a ci tswa enya nà a ka dà nimi u bo nà: gamaši kami átsoſo.

4 JOHN, éka wosika nana lo 'bà ena liliçi gutwaba nazi da Esia o nà: Manà dà be ye nyi to lafiya, daga ebà u bo na dà bo gbani nà, nà dà bo le nà, to nà èbe nà; to daga ebà Ruhu gutwaba o nazi dà yita esadunfe 'tsu u bo nà; 5 to daga ebà Jesu Kristi o, wuṇ nà yi eriñci amincideci nà, eza na a mafari nimi ezatsutsucizi o nà, to tiſi nya etsuzi nya yize. Ya wuṇ nà yebo yi nà, ci la yi loya ebà lefi yizi o be egia u nyi; 6 u mà la yi fe sarota, la yi fe manzi ya Soko u to Nda u; ciñwòn dà bo ya u, to yikunci hari lo hari lo. Ami. 7 Ciple, wuṇ èbe be para sàmazi nyi; eye ndondo à le u ye, to eza nazi tun u 'nya nà; to nanyicizi kpata nya yize à tigi ebo u bo. Acinga u yi o. Ami.

8 Mi yi Alfa to Omiga, Tsoci Soko ga, nà dà bo gbani nà, to nà dà bo le nà, to nà èbe nà, Soko nà wun kagbo kpata nà.

9 Mi John, yegi ye to ezabaci gani be ye nyi nimi wala o to sarota to hankuri na dà nimi Jesu o nà, mi dà nimi esùn o nà a yi Patmos nà, ebo ega Soko to eri nya Jesu o. 10 Mi da nimi Ruhu efo Tsoci o, mi mà wo bere wöncinko zunma mi bo, ke nya kakaki nà, 11 ci ga, Enya nà wo leye nà, wo ka u dà litafi o, wo ci tuŋ u lo 'bà ena liliçi gutwaba: ya Efasus, to ya Simirna, to ya Pergamos, to ya Tayatara, to ya Sardis, to ya Filadelfia, to ya Leodisia. 12 Mi ze 'ye na mi à le bere ye na gagà be mi nyi nà. To na mi ze 'ye na mi le fitila gutwaba nya zanariya ye; 13 to da

tataciñ nya fitilazi o 'za eni nà yi ke Egí nya eza nà, ci èfa 'wò hari be bici nyi, ci la 'nya ninke pa ebà nyagban u bo be enyaninke nya nya zanariya. 14 Eti u to tinyi u yi bokun ke enyi bokun nya kingbagba nà, bokun ke snow nà; eye uzi yi ke gitara nya ema nà; 15 to bici uži yi ke efìn dzuru nà èbanà nà, ke a la u ye jin nimi edudabà o nà; bere u yi ke bere nya nuwoṇ nà dokuṇ nà. 16 U de tswangi gutwaba dà gwalo u bo: to daga misuŋ u bo èbiko 'mi guba nà nu nà edzuṇ be o: fušika u yi ke yigidi nà èkpe be kagbo u nyi nà. 17 Kami na mi le u ye nà, mi nikin bicita u bo ke ezatsutsuci nà. U la, egwalo u ta mi ci ga, Ga sunđa mà; mi yi eza mafari to zuñmagoci, 18 to Rayideci; mi tsu le, to ciple, mi de rayi hari lo, mi de egiyekozi nya tsutsu to nya Eku. 19 Ebogabo wo ka rubutu nya enya nazi wo leye nà, to enya nazi dà bo gbani nà, to enya nazi à be tsa zunma nana o nà; 20 enyasusoci nya tswangi gutwaba nazi wo leye nimi gwalo mi bo nà, to fitila gutwaba nya zanariya. Tswangi gutwaba yi małayikaži nya ena liliçi gutwaba: to fitila gutwaba yi ena liliçi gutwaba.

2 WO ka rubutu lo 'bà malayika nya ena liliçi nimi Efasus o: Egà nya wuṇ nà èlagwasuṇ tswangi gutwaba dà gwalo u bo nà dana, wuṇ nà èdaža dà tataciñ fitila gutwaba nya zanariya o nà: 2 Mi kpe etun 'ozi ye, to wala we, to hankuri we, to ke wo go eza dedezi wo à nà, wo ci mà a ciñle nazi èyi nimi a tuncizi, a mà yi acin à nà, wo ci tsuṇ a gamanazuncizi; 3 wo mà de hankuri wo ci wu nyagban ebo kaye mi bo, wo mà bo à. 4 Ama mi de nana eti 'o bo, ke we ákega be ciñcín mafari we nyi nà. 5 Ebogabo wo pa daga ebà nà wo nikin na, wo ci jin tuba, wo ci 'o lotuŋ mafarizi; kaciñ à, mi à be 'bà we, mi à la fitila we kiabo danà u bo, afe wo jin tuba. 6 Ama wo de nana, ke wo nà etunzi nya Nikolatanicizi vo nà, nà mi navo nà mà. 7 Eza nà de tukpa nà, lugwu u wo 'nya nà Ruhu ega na ya ena

lilicizi nà. Eza nà gá de nasara nà, mi à ya u na wun à gi nya cibgban nyà rayi, nà dà nimi Paradise nya Soko o nà.

8 Wo ka rubutu lo 'bà mäläyika nyà enà lilici nimi Simirna o; Egà nyà eza nà yi mafari to zuñmagoci nà dànà, wuñ nà tsu le, ci de rayi be nà: 9 Mi kpe wala wo ye, to egwagba we (ama wo yì dukiyadeci), to tokogi nya eza nazi ga, a yi Yahudizi, ama a yi acin à nà, ama a yi mäkanta nya Setan. 10 Wo ga sunđa enyà nazi we à be jin wala benyi nà mä: cïnle, Iibili ejin şiri nà wuñ à ce 'za ndocizi nimi yi bo dà kata ziko o, nà a à mä ye cïnle nà; ye à jin wala efo guwo. Wo fe eza aminci hari be tsutsu nyi, mi à ya we kraun nya rayi. 11 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'nyà nà Ruhu ègà ya enà lilicizi nà. Eza nà gá de nasara nà, wun à nyi 'bà ndondo ebà tsutsu baci bo à.

12 Wo ka rubutu lo 'bà mäläyika nyà enà lilici nimi Pergamos o; Egà nyà wuñ nà de ebiko 'mi guba nà nu na dànà: 13 Mi kpe 'bà na we èfedun nà, wuncin yi 'bà nà esadunfe 'tsu nya Setan dà nà: wo mä èlagwasun kaye mi gbännyi, wo mä gbomi nya iyakpe mi à, ko nimi efozi nya Antipas bo à, erijiinci mi, to eza aminci mi, nà a wu tataciñ ye bo nà, 'bà nà Setan èfedun nà. 14 Ama mi de enyà degi eti wo bo, ebo nà wo de 'za ndocizi baga o nazi èlagwasun egawu nya Belam nà, wuñ nà la wu Belak kendona wun à ce enyà bicicin dà yita ezazi nya Israel o nà, nà a à gi 'nyà nà a zun yà zasa kutizi nà, to nà a à jin şirkala nà. 15 Acinga mä wo de eza ndocizi nazi èlagwasun egawu nya Nikolatanicizi dozi wuncin nà. 16 Ebogabo wo jin tuba; kaciñ à, mi à be 'bà we vanyi, mi à gunkuñ be a nyi be ebiko nyi nya misuñ mi. 17 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'nyà nà Ruhu ègà ya enà lilicizi nà. Eza nà gá de nasara nà, mi à ya u nyà manna nà áso nà, mi mä à ya u takun bokun, to eti takun o be a ka kaye woro dà o, nà eza ndondo kpe à na àfè wuñ nà go u na.

18 Wo ka rubutu lo 'bà mäläyika nyà enà lilici nimi Tayatara o; Egà nyà Egi nyà Soko dànà, nà de eye uzi ke gintara nya enà nà, bici uzi mä yi ke efiñ

dzuru nà èbana nà: 19 Mi kpe etun 'ozi ye, to cincin we to iyiyakpe to wuñwuñ to hankuri, to nà etun wezi nya zuñmago a dokun gä nyà mafari nà. 20 Ama mi de nanà eti wo bo, gä, wo jin yeda ya nyizagi nanà Jezebel, nà eyi nimi u anabi nà; u mä èla wu wuži miži ci èla a gbiňka nà a jin şirkala nà, to nà a à gi 'nyà nà a zun ya zasa kutizi nà. 21 Mi mä yà u wokati nà wun à jin tuba nà; ama u ba u nà wun à jin tuba nya şirkalaşin u nà à. 22 Cïnle, kaga à jin tuba nya etun uzi à, mi à la u ce dà gado o, to eza nazi èdanyaci be u nyi nà nimi bapin wöncinko o. 23 Mi à la egi uzi wu be tsutsu nyi; enà lilicizi kpata à kpeteke mi u yi o nà ècîn aniyazi to nyagbanzi le nà; mi mä à la ya 'za eni ndondo nya ye kendona etun yezi yi nà. 24 Ama mi gaga ya ye, yà eza nazi ke da nimi Tayatara o nà, ya eza nazi de egawu nanà à nà, nazi kpe enyà duşizi nya Setan ye à nà, kendona à ègà nà; mi à la kara ndoci tu ye à. 25 Ama enyà nà ye de nà, ye lagwasuñ u gbännyi hari min be. 26 To eza nà gá de nasara nà, to eza nà ètswa etun miži hari be ezoba nyi nà, mi à ya u yikunci eti eza kinzi o: 27 wun à si a ti be tsukun nyankpa nyi, kendona a èbä dukunzi ya nyà dukunmici nà; kendona mitso mä go ebà Nda mi bo nà: 28 mi mä à ya u tswangi nya 'batin. 29 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'nyà nà Ruhu ègà ya enà lilicizi nà.

3 WO ka rubutu lo 'bà mäläyika nyà enà lilici nimi Sardis o; Egà nyà wuñ nà de Ruhu gutwaba nya Soko to tswangi gutwaba nà dànà: Mi kpe etun 'ozi ye, ke wo de kaye nà wo yi rayideci nà, ama ezatsutsuci wo yi o. 2 Wo tswa 'bà, wo ci 'o la enyà nazi ke nà gboka, nazi èla tsu nà: gamaşî mi tsun etun ndondo nya we emiguñci yita Soko mi bo à. 3 Ebogabo wo pà kendona wo go, wo ci wo 'gä nà; wo tswa u, wo ci jin tuba. Ebogabo wun ayike wo tswa 'bà à nà, mi à be ke yigbeci nà, wo mä à kpe wokati nà mi à be 'bà wo nà à. 4 Ama wo de kayezi degi da nimi Sardis o nazi la tufuwa azi şîşikà à nà: a à dazâ be mi nyi nimi tufuwa bokun o; gamaşî a yi kuñkünci. 5 Eza nà gá de nasara nà, acinga à à fà u tufuwa bokunzi o; mi à la

kaye u nu ya, nimi litafi nya rayi bo kponey à, mi mǎ à ye kaye u yita Nda mi bo, to yita malayika uži o. 6 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'nyà nà Ruhu èga ya enà lilicizi nà.

7 Wo ka rubutu lo 'bà malayika nya enà lilici nimi Filadalfia o; Ega nya wuñ nà yi lilici nà, wuñ nà yi gasikiya nà, wuñ nà de egiyeko nya Dawuda nà, wuñ nà èkpé yeko, eza ndondo ma à tsu wuñ à nà dàna: 8 Mi kpe etuñ 'ozi ye (ciple, mi la kpako kpikpeci dà yita wo bo, nà eza ndondo tsu wo à nà), ke wo de kagbo degi, wo ci tswa ega mi, wo ma gbomi kaye mi à nà. 9 Ciňle, mi ya nya mákanta nya Setan, nya eza nàzi ga a yì Yahudizi, ama a yi acin à nà, a èzungamàna; ciple, mi à la a be, à be kukura bicitá wo bo, a mǎ à kpeteke mi yebo we nà. 10 Ebo nà wo tswa ega hankuri mi nà, mi à tswa we ními kami mimàciňlè o, kámi gá nà à bë eti yižè kpata o nà, ebo u mǎ à ciňle nàzi èfeduñ eti kin bo nà. 11 Mi èbe vanyi: wo lagwasun 'nyà na wo de na gbañnyi, ebo 'za ndondo ga go kraun nya we mä. 12 Eza nà gá de našara nà, mi à la u ze èkpo ními kata nya Soko mi bo, wuñ à dzun baga o be à: mi à ka kaye nya Soko mi dà u, to kaye nya banin nya Soko mi, Jerusalem woro, nà ècín be nimi şamà o daga ebà Soko mi bo nà, to kaye woro mitso. 13 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'nyà nà Ruhu èga ya enà lilicizi nà.

14 Wo ka rubutu lo 'bà mäläyika nya enà lilici nimi Leodisia o; Ega nya Ami, erijinci aminci to gasikiya, ecaba nya enyajinjinci nya Soko dàna: 15 Mi kpe etuñ 'ozi ye ke wo yi yeko, ko bipa à nà: mi wa nà we à fe yeko ko bipa nà. 16 Acinga, ebo nà we yi wagiwagi we ci yi bipa à, ko yeko à nà, mi à la we tuñ ya misuñ mi bo. 17 Ebo nà wo gà, gá, mi yi dukiyadeci nà, mi ci de dukiya, enyà ndondo ágbá mi à; wo mǎ kpe gá we yi nyagbàntaci, to ezayegùnwaci, to egwagbaci, to yebonci, to yavuncı à: 18 mi edà wo siawura wo si zanariya nà áli be enà nyi nà be mi nyi, nà wo gà áže dukiyadeci nà; to tufuwa bokunzi, nà we à la fà nimi 'o nà, ebo zunyesun nya yavun we ga tula mä: to cigbe emi nya 'ye, na we a la dà

eye weži o nà, nà we à le 'bà ye nà. 19 Eza ndondo nà mi yebo nà, mi fe nà u wuñ jin u foro: ebogabo wo diñnyi, wo jin tuba. 20 Cinle, mi ègikiñi ebà kpako o ci èze u gwa: wuñ ayike eza wo bere mi ci kpé kpako nà, mi à gáda be 'bà u, mi à gi 'nyà be u nyi, to wuñ be mi nyi. 21 Eza nà gá de našara nà, mi à ya u yeda nà wuñ à feduñ ta esadunfe 'tsu mi bo be mi nyi na, kendona mitso mä de našara, mi ci feduñ ta esadunfe 'tsu u bo be Nda mi nyi nà. 22 Eza nà de tukpa nà, lugwa u wo 'nyà nà Ruhu èga ya enà lilicizi nà.

4 ZUNMA enya anazi o mi leye, ciňle, kpako

ákpé nimi şamà o, bere mařari nà mi wo nà yi ke emisun nya kakaki ègaga be mi nyi nà, ci, ga, Wo gun fiñ be babo, mi à la enya gazi wu we nazi à be átsa be tile nyi zunma nañà o nà. 2 Edaga o mi dà nimi Ruhu o: ciňle, esadunfe 'tsu dà nimi şamà o, to eza nini èfeduñ ta esadunfe 'tsu o: 3 to wuñ nà feduñ ta bo na sisà u yi ke takun jasper to takun sardius nà: to duwa mä esadunfe 'tsu keze, sisà u yi ke takun emerald nà. 4 Esadunfe eşi be gunni nyi mä esadunfe 'tsu keze: mi le eza nusazi eşi be gunni nyi ye èfeduñ ta esadunfe o, a ci fà èwò bökünzi, kraunzi nya zánariya mä kpe 'ti a bo. 5 Dzudzwà şamazı to emisunzi to tsawazi fe dzuñ be nimi esadunfe 'tsu o. Fitila gutwaba nya enà fe ke 'nà yita esadunfe 'tsu o, naži yi Ruhu gutwaba nya Soko nà: 6 to yita esadunfe 'tsu bo edusa nya bayele dà bo nà yi ke crystal nà; to dà tataçin nya esadunfe 'tsu o to nà mä u keze na enyayareideci gunni dà bo naži áše be eyezi nyi to 'ye to zuñma nà.

7 Enyayareideci mařari yi ke gaba nà, baci u yi ke nankogigi nà, tací mä de fusika ke nya eza wangí nà, nici mä yi ke esia nà èfu za nà. 8 To enyayareideci gunni gazi, naži de gwapa gutswanyi gutwanyi nà, a áše be eyezi nyi to nin to dë: to 'yi to yesi a fa à, a ci ègà, Lilici, lilici, liliçi, yi Tsoci Soko na wuñ Kagbo Kpata nà, nà dà bo le nà, nà dà bo gbani nà, to nà èbe nà. 9 To kami nà enyayareideci wuncinzi à la ciňwöñ to kuñkuñ to èjinda ya wuñ nà èfeduñ ta esadunfe 'tsu o nà, ya wuñ nà dà bo hari lo nà, 10 kanga nusazi, eza eşi be gunni nyi

gazi gá ánikin cici la eye kpe kin yita wuñ ná éfedun ta esadunfe 'tsu o ná, a à gba wuñ ná dà bo hari lo ná, a à la kraun aži ya zízi yita esadunfe 'tsu o, a ci éga, 11 Tsoci yi to Soko yi u go we nyi ná we à de ciñwón, to kunkun, to yikunci go ná: gamási wo jin enyá kpata o, to ebo ná u yi wuwa we ná, a dà bo wo mä jin a.

5 NIMI egwalo nya wun na fedun ta esadunfe 'tsu o ná mi le litafi ye ná yi kikaci to niñ to de ná, ci áte gbánnyi be erikpe gutwaba nyi. 2 Mi mä le malayika kagboci ye ci eyami be bere woñcinko nyi, ga. Ze kun ná wuñ à kpe litafi, ci à lò erikpe uži ná o? 3 Eza ndondo nimi sámá o, ko eti kin bo, to tako kin bo jin u wo à, ná wuñ à kpe litafi ná, ko ná wuñ à ciñ u le ná à. 4 Mi tigi dokun, ebo na a de 'za kuñkunci ndondo na à kpe litafi ná, ko ná à ciñ u le ná à: 5 'za eni nimi nusaži o gá ya mi, ga, Ga tigi mä: ciñle, Gaba ná yi nyá eti Juda ná, Gbere nyá Dawuda, u de násara ná wuñ à kpe litafi na to erikpe gutwaba u. 6 Mi leye da tataçin esadunfe 'tsu o to enyaráyideci gunni o, to tataçin nya nusaži o, Kingbagbagigi ègíkinni o, ke a la u zuñ ani ná, u de guru gutwaba, to eye gutwaba, názi yi Ruhu gutwaba nyá Soko ná, názi a tuñ lo kin kpata ná. 7 U be, u ci go u egwalo nya wuñ ná fedun ta esadunfe 'tsu o ná. 8 To kami ná u go litafi ná, enyaráyideci gunni to nusa esí be o gunni nyi a nikin cici bicita nyá Kingbagbagigi o, 'za eni ndondo de bisá, to darozi nyá zanariya názi áše be turare nyi ná, názi yi aduwazi nyá eza lilicízi ná. 9 A ko eniko woro, ga. Wo kun na we à go litafi to ná we à kpe erikpe uži ná: gamá a la wo zuñ, wo ci si ezazi nyá nanyici ndondo, to misun, to ezázi, to eza kin ndondo be egia we nyi ya Soko, 10 wo ci la a fe ya Soko yi sarota to manzi; a ejin yikunci eti kin bo. 11 Mi leye, mi mä wo bere nyá malayikazi názi dokun ná amá esadunfe 'tsu to enyaráyideci to nusaži keze; bibá a yi gbotsun eda gbotsun to kpotsunzi nyá kpotsunzi; 12 ci ègaga be bere woñcinko nyi, ga, Kingbagbagigi ná a zuñ ná yi kuñkunci ná wuñ à go kagbo, to dukiya, to yemá, to yiko, to kunkun, to ciñwón, to alubarika ná. 13 To

enyajinci ndondo ná dà nimi sámá o ná, to eti kin bo, to tako nyá kin, to eti edusá o, to enyá kpata ná fi nimi a bo ná, mi wo ná a ègaga ná, ga, Alubarika, to ciñwón, to kagbo, to sarota, hari lo hari lo ya wuñ ná éfedun ta esadunfe 'tsu o ná, to ya kingbagbagigi. 14 To enyaráyideci gunni ga, Ami. To nusazi ánikin a ci gba u.

6 MI leye kami na Kingbagbagigi kpé nini nimi erikpe gutwaba o ná, mi mä wo ná nini nimi enyaráyideci gunni o gaga ná ke be bere nyi nyá samakuñ ná, ci ga, Be. 2 Mi leye, ciñle, doko bokun da bo, to wuñ ná fedun ta u ná de tanci; a ma la kraun ya u: u dzuñ be èjin násara, to ná wuñ à jin násara ná. 3 Kami ná u kpé erikpe baci ná, mi wo ná enyaráyideci baci gaga ná, ci ga, Be. 4 Doko ndoci dzuñ be, doko dzuru: to wuñ ná fedun ta u ná, a ya u ná wuñ à ku lafiya ya yize bo ná, to ná a à wu dozi ná: a ma la ebiko woñcinko ya u. 5 To kami ná u kpé erikpe tací ná, mi wo ná enyaráyideci tací gaga ná, ci ga, Be. Mi leye, ciñle, doko ziko dà bo; to wuñ ná fedun ta u ná de tsuñwóñ dà gwa u bo. 6 Mi wo enyá ke bere ná dà tataçin enyaráyideci gunni o, ci ga, Tsuñwóñ nini nyá alukamá shilling nini, to tsuñwóñ guta nyá barley shilling nini; to emi to wain wo ga la a nyi mä. 7 To kami ná u kpé erikpe nici ná, mi wo bere nyá enyaráyideci nici, ci ga, ga, Be. 8 Mi leye, ciñle, doko bidi dà bo: to wuñ ná éfedun ta u ná, kaye u yi Tsutsu; Eku èlamitu u. A ya a yikunci eti nini nya gafi gunni nyá kin bo, ná wuñ à wu 'zaži be ebiko nyi, to be mädä nyi, to be tsutsu nyi, to be ená gontazi nyi nyá kin ná. 9 To kami ná u kpé erikpe tsuñci ná, mi le ruhuži ye nyá eza názi a wu ebo egá Soko o ná, to ebo eri o ná a lagwasun ná, a dà tako nyá enyazun ba o: 10 a kpogun be bere woñcinko nyi, ga, Hari efo gunkin o, Tsoci, liliçi to gásikiyaci, we à fa be şiriyajin nyi to be egbaga nyi nyá egia yi eti a bo názi éfedun dà kin bo ná o? 11 A ya 'za eni ndondo nimi a bo tutufu bokun; a ci ga ya a, ga, a à fa kami degi be, hari wuži 'zabaci aži to yegi aži, názi a à wu kendona a wu atso ná gá águñmi. 12 Mi leye kami ná u kpé erikpe tswanyici ná, eşşas şaranyi nyá

kin dà bo; yigidi áze ziko ke ede sakun nya enyi nà, to etswa gungru áze ke egia nà; 13 to tswangizi nya sàmà ácin kpe kin, ke cibgban gbanci èkun sunsun u ya nà la ko à nà, kami na efe wöncinko du u nà. 14 A la sàmà kiabo ke takadafifaci kami nà a fà u nà; to patiko ndondo, to esuñ ndondo ákiabo danà azi o. 15 To etsuzi nya kin, to gitsuzi to mayaki wöncinkozi, to dukiyadecizi, to wuzi to egi ndondo, a la nimi a so dà kpankorozi o to nimi takunzi o nya patikozi; 16 a ci gaga ya patikozi to ya takunzi, ga. Ciñ kpe yi, la yi so eye nya wuñ nà èfedun ta esadunfe 'tsu o nà, to daga fuñi nya Kingbagbagigi o: 17 gamañ efo wöncinko nya fuñi a be ani; ze jin u wo nà wuñ à gikinzi nà o?

ZUNMA nàna o mi le malayika gunni ye ègikinni ebà kusuruwa gunni nya kin bo, a ci èlagwasun efe gunni nya kin, ebo efe ndondo ga tswà eti kin bo, ko eti edusa o, ko eti cibgban ndondo o mà. 2 Mi le malayika ndoci ye ci ègun da fiti daga eyilazin o, u ci de eri nya etsa nya Soko rayideci: u kpogun be bere wöncinko nya i malayika gunni, nazi a la yiko ya ci la kin to edusa nya nà, 3 u ga, Ga la kin, to edusa, to cibgbanzi nya mà, afe yi à la rikpe dà yegun o nya wuzizi nya Soko yi bedzo. 4 Mi wo kendona bà eza nazi a kperi nà, eza gba adwani be guba nya, a kpé a 'ri nya nanyici kpata nya Israelicizi o.

5 Nya eti nya Juda a la eza gbotswanyi kperi:

Nya eti nya Ruben eza gbotswanyi:

Nya eti nya Gad eza gbotswanyi:

6 Nya eti nya Aser eza gbotswanyi:

Nya eti nya Naftalai eza gbotswanyi:

Nya eti nya Manase eza gbotswanyi:

7 Nya eti nya Simon eza gbotswanyi:

Nya eti nya Livai eza gbotswanyi:

Nya eti nya Isakar eza gbotswanyi:

8 Nya eti nya Zebulon eza gbotswanyi:

Nya eti nya Yusufu eza gbotswanyi:

Nya eti nya Benjamin a la eza gbotswanyi kperi.

9 Zuñma wuñçin o mi leye, cinle, u yi eza kamà na dokun nà, nà eza ndondo bà wo à nà, a yi nya ezi ezi kpata, to nya nanyicizi, to ezazi, to ezi misunzi kpata, a ci ègikinni yita esadunfe 'tsu o to yita Kingbagbagigi o, a ci fà ewo bokunzi, a ci la ela yikunnuçizi sungwa: 10 a kpogun be bere wöncinko nyi, ga, Biboya ya Soko yi nà èfedun ta esadunfe 'tsu o, to ya Kingbagbagigi. 11 Malayikazi kpata a ègikinni mà esadunfe 'tsu to nusatì to enyàrayidecizi keze; a ci ánikin cici la eye a kpe kin, ci gba Soko, 12 ga, Ami: Måwo, to ciñwøn, to yema, to ejinda, to kunkun, to yiko, to kabgo, a da be Soko yi nî hari lo. Ami 13 'Za eni nimi nusatì o gomi ga ya mi, ga, Nànañi nazi èfà ewo bokunzi nà, ze a yi o, to daga babo a fe be o? 14 Mi ga ya u, ga, Tsoci mi wo kpe. U ga ya mi, ga, Nànañi yi eza nazi dzuñ be nimi wala wöncinko o nà, a mà la ewo azi fo, a ci la a vun bokun nimi egia nya Kingbagbagigi o. 15 Ebogabo a dà yita esadunfe 'tsu nya Soko o; a èwuñ u to 'yi to yeşi nimi kata u bo: to wuñ na èfedun ta esadunfe 'tsu o nà, wuñ à kà kata lemà u kpe a. 16 A à gun mada be à, a mà à wo nuwøn be à; yigidi mà à ke a be à, ko banagun ndondo à: 17 gamañi Kingbagbagigi nà dà tataciñ esadunfe 'tsu o nà, wuñ à fe enakaci a, wuñ à wu a 'bà lo 'bà sàngizi nya nuwønzi nya rayi: Soko mà à la giye ndondo wun ya eye azi o.

KAMI nà u kpé erikpe twabaci cincinta dà bo nimi sàmà o ke gañi wokati nini nà. 2 Mi le malayika gutwaba ye nazi ègikinni yita Soko o nà; a la kakaki gutwaba ya a. 3 Malayika ndoci be u ci gikiñni ebà enyazuñba o, u ci de nañi turare nya zanariya; a mà ya u turare nà dokun nà, nà wuñ à la u be aduwazi nya eza liliçizi kpata eti enyazuñba nya zanariya nà dà yita esadunfe 'tsu o na. 4 Nawu nya turare, gañi be aduwazi nya eza liliçizi, da fiñ yita Soko o daga egwa nya malayika o. 5 Malayika la nañi turare; u ci la u se be ena nya nya enyazuñba o, u ci ce u kpe kin: sàmakuñzi dà bo, to berezi, to sàmà dzwazi, to esasà nya kin.

6 Malayika gutwaba nazi de kakaki gutwaba na a jin nimi a şiri na a à be 'nyä na.

7 Mafari be 'nyä, kanga takuňle to ena be dä bo, na ákeba be egia nyi na, a ma la a ya kpe kin: kasa nini nya gafi guta nyä kin ádinna, to kasa nini nya gafi guta nyä cibzanzi ádinna, to ego fumfuruk kpatá ádinna. 8 Malayika baci be 'nyä, kanga enyä ke pati woncinko na èke 'na na áya da edusa o: kasa nini nya gafi guta nyä edusa áze egia; 9 to nini nya gafi guta nyä enyä nazi da nimi edusa o na átsu, wuñciñ yi enyä gazi nazi de rayi na; to kasa nini nya gafi guta nyä eyazi ágbin. 10 Malayika taci be 'nyä, kanga tswangi wöncinko ácñ daga sámä o, ci èke 'na ke 'nákpka na, wun ácín ta kasa nini nya gafi guta nyä nuwoñjecizi o, to eti sangizi nyä nuwoñzi o; 11 kaye nya tswangi gá yi Wormwood: kasa nini nya gafi guta nyä nuwoñzi áze wormwood; ezañ dokun tsu ebo nuwoñzi o, ebo na a luku na.

12 Malayika nici be 'nyä, kanga u ze kasa nini nya gafi guta nya yigidi 'nyä, to kasa nini nya gafi guta nyä etswa, to kasa nini nya gafi guta nya tswangizi, na kasa nini nya gafi guta a gá ásiziko na, to kasa nini nya gafi guta nyä efo wuñ à de bayetin wuñ à, to yeşi acinga mä. 13 Mi leye, mi mä wo na eşiaj éfu da tataçin samä o na, ci ègaga be bere wöncinko nyi, ga, Wala, wala, wala, ya eza nazi éfedun dä kin bo na, ebo berezi nya kakaki nazi ke na o, nya malayika guta nazi à be 'nyä na.

9 MALAYIKA tsuñci be 'nyä, kanga mi le tswangi ye ácín daga samä o eti kin bo, a ma la egiyeko nya edusi nya guseko yá u. 2 U mä lá èdùsi nyä gusekó kpe; kanga nawu ádzun da fiñ daga guseko o, ke nawu nyä edudaba wöncinko na; yigidi to ebä ásiziko ebo nawu nyä guseko o. 3 To nimi nawu o borozi dzun be eti kin bo; a ma la yiko ya a, kendona kinkerezi nyä kin de yiko na. 4 Amäga ya a, ga, a ga la ego nya kin nyi mä, ko enya fumfuru ndondo, ko cingbañ ndondo mä, sayi eza gazi gbaagi nazi de erikpe nyä Soko dä yegun a bo à na. 5 A mä ya a yeda na a à wu a na à, sayı na a à jin a lanä etswa gutsuñ na: lanä a mä yi ke lanä nya

kinkere na, kami na u tun 'za na. 6 Nimi efo gazi o ezazi à wa tsutsu za, a mä à de u kponyi à; a mä à wa na a à tsu na, amä tsutsu à bici daga ebä a bo. 7 Sifaži nyä borozi yi ke dokozi nazi a jin şiri ebo ekuñ o na: to eti a bo enyä ke kraunzi na ke nya zanarıya na, fuşika aži yi ke fuşika 'za wangizi na. 8 A de tinyi ke tinyi nyä nyizagizi na, nyikä aži ma yi ke nyika nya gabazi na. 9 A ma de enya gabazi ke gabazi nyä nyakpa na; duku nyä gwapa aži yi ke duku nyä kiakiazi na, ke nyä doko dokun nazi ci èbici lo ekun na. 10 A de cintara aži o yiko a dä o na a à nyi ezazi 'bà etswa gutsuñ na. 11 Malayika nya guşeko eši a 'ti ci yi etsu a: kaye u be 'mi Hibrü nyi yi Abadon, to be 'mi Helleni nyi kaye u yi Apolion. 12 Wala mafari ágoga: cingle, Wala guba ma èbe zuñma nanañ o. 13 Malayika tswanyici be 'nyä, kanga mi wo bere daga guruži nyä enyazunba nya zanarıya na dä yita Soko o na, 14 eza ndoci ègaga ya malayika tswanyici, na de kakaki na, ga, La malayika gunni lò nazi a pa ebä nuwoñjecizi wöncinko Yufretis o na. 15 A la malayika gunni lò, nazi a jin şiri siši ka wokati to efo to etswa to eya na, ebo na a à wu kasa nini nya gafi guta nyä eza wangizi na. 16 Biba nya ekunguncizi nyä dokocizi yi gbotsuñ eda gbotsuñ zuñ guba: mi wo biba a.

17 Aninga mä mi le dokozi ye nimi anuri o, to eza nazi fedun ta a na, a de enya gabazi ke nyä ena to nyä jacinth to nyä ebi yigidi na; to etizi nya dokozi yi ke etizi nya gabazi na; to daga misuñ aži o ena to nawu to ebi yigidi èdzun be o. 18 Be pamvungi guta nanazi nyi acin a wu kasa nini nya gafi guta nyä eza wangizi o, be ena nyi to nawu to ebi yigidi, nazi dzun be misuñ aži o na. 19 Gama yiko nyä dokozi da nimi misuñ aži o, to nimi cintara aži o: gamaşı cintara aži yi ke ewazi na, a ci de etizi, to be a nyi a ènyi 'zazi 'bà o. 20 Eza wangı nazi ke na, nazi a wu be pamvungi nanazi nyi à na, a jin tuba nya etuñzi nya egwa aži à, ebo a ga gba şetanzi mä, to zasa kutizi nya zanarıya, to nyä azarufa, to nyä efin dzurzu, to nyä takuñ, to nyä cibzanzi mä; nazi le 'bà

ye wo à, ko wo 'ga wo à, ko dazà wo à nà: 21 a mǎ jin tuba nyà ezawu aži à, ko nyà enyama aži à, ko nyà şiankalajin aži à, ko nyà yigbe aži à.

10 MI mǎ le mǎlayika kagboci ndoci ye èciň be daga şamà o, u ci la para şamà fà nimi u: duwa mǎ ta 'ti u bo, fuşika u yi ke yigidi na, bici uži yi ke ekpozi nyà ena nà; 2 u de litafi tetengi kpkpceci dà egwa u bo: u ci la bici gwalo u ta eti edusa o, to bici gwapin u eti kin bo; 3 u ci kpogun be bere wönciko nyi, kendonà gaba èkpogun nà, to kami nà u kpogun nà şamakun gutwaba gaga be bere a nyi. 4 To kami nà şamakun gutwaba gaga nà, mi jin şiri nà mi à ka rubutu nà: mi ci wo bere daga şamà o, ci ga, Wo la erikpe dà enya nazi şamakun gutwaba gaga nà, ga ka a mǎ. 5 To mǎlayika nà mi leye ci ègikiñni ta edusa o to eti kin bo nà, u la gwalo u wu sama, 6 ci ziba hari be u nyi nà de rayi hari lo hari lo nà, wuŋ nà jin şamà to enya nazi fi nimi u bo nà, to kin to enya nazi fi nimi u bo nà, to edusa to enya nazi fi nimi u bo nà, ke ziñkiri à dà bo be à nà: 7 ama nimi efozi nyà bere nyà mǎlayika twabaci o, kami nà u jin şiri nà wuŋ à be 'nyà nà, kanga enyasusoci nyà Soko águñmi o, gangani be labari wangi nyi nà u ga ya wuži uži anabiži nà. 8 To bere nà mi wo daga şamà o nà, mi wo wuñcın be, ci ègaga bé mi nyi, ga, Da, da go litafi nà ákpé nà nimi egwa nyà mǎlayika nà ègikiñni ta eti edusa o to eti kin bo nà. 9 Mi da 'bà mǎlayika mi ci gaga ya u nà wuŋ à la litafi tetengi ya mi nà. U ga ya mi, ga, Go u, la u gi; wuŋ à la gbako we jin luku, ama nimi misuň wo bo wuŋ à mǎ ke efu na. 10 Mi ma go litafi tetengi egwa nyà mǎlayika o, mi ci la u gi; nimi misuň mi bo u mǎ ke efu nà: to kami nà mi gi u nà, gbako mi jin luku. 11 A ga ya mi, ga, Sayi we à la ega sisi be eti ezaži o dokun to eza kin ndondo to misuňi to etsuzi.

11 A ya mi gusa ke tsukun nà; 'za eni ci ga, Nakiñ, wo la kata nyà Soko mǎ, to enyazıruba, to eza nazi ègba Soko nimi u bo na. 2 To zempa na dà de bo nyà kata Soko nà wo la wuñcın lugwa, ga mǎ u mǎ, gamasi a la u ya eza kin ndondo: a mǎ à la ezi lilici pa bici etswa şiba be o

guba nyi. 3 Mi ma à ya yeda ya erijinci mizi 'za guba, nà a à la ega sisi efo kpotswanji be şita nyi nà, a la ede sakuň kpe 'bà. 4 Nanaži yi cibgân eşia guba to fitila guba, nazi ègikiñni yita Tsoci nyà kin bo nà. 5 To wuŋ ayike eza ndondo èwa ga, u nyi a 'bà nà, ena èđduň be misuň a bo, ci ègi makiri aži: to wuŋ ayike eza ndondo èwa ga, u jin a 'guň nà, sayi acinga a à wu wun o. 6 Nanaži de yiko a la şamà tsu, ebo u ga du 'le nimi efozi nyà egalasisi a bo mǎ: a mǎ de yiko eti nuwoñzi o nà a à la a ze egia nà, to nà a à wu kin lu be pamvungi ndondo nyi nà, kami ndondo nà a ga wa nà. 7 Kami nà a ga la eri a guňmi nà, ena gonta nà à wongun dužn be guşeko o nà, wuŋ à gunkuň be a nyi, ci la a pa, ci la a wu. 8 To ekun aži zi yeko banin wöncinko, nà a yi be ruhu nyi nà, ga Sodom to Masar, 'bà nà a la Tsoci a kà 'bà èbu o na mǎ. 9 To nimi ezazi o, to nanyicizi, to misuňi, to eza kin ndondo, ezazi à fe ciñ ekun aži le efo guta be gafí nyi, a mǎ lugwa a la ekun aži da kosisi bo à. 10 To eza nazi efedun ñ kin bo nà èmanin eti a bo, a ci jin raha; a à la eriatwazi tun fi doži; ebo anabı guba nanaži o nà ga ezaži sun nazi efedun ñ kin bo nà. 11 To zunma efo guta be gafí nyi o esuňsun nyà rayi daga ebà Soko o álo a, a ci ágikiniñ eti bici aži o; edasun wöncinko áwöñ eza nazi le a ye nà. 12 A wo bere wöncinko daga şamà o ci ègaga ya a, ga, Ye be tifin babo. A guň da lo şamà nimi para şamà o; makiri aži ma ciñ a le. 13 To nimi wokati wuñcın o esaşa saranyi nyà kin da bo, kasha nini nyà gafí guwo nyà 'banin ágbìn; eza nazi esaşa nyà kin wu nà a yi 'za gbotu be kpotsun nyi: eza nazi ke nà ásundaya, a ci la ciñwonya wo Soko nyà şamà. 14 Wala baci ággoga: ciňle, Wala tacì èbe vanyi.

15 Mǎlayika twabaci be 'nyà; kanga bere wöncinkoži dà bo nimi şamà o, a ci ga, Sarota nyà yize aze sarota nyà Tsoci yi, to nyà Kristi u: wuŋ à gi 'tsu hari lo hari lo. 16 To nusa eşi be o guňni nyi, nazi efedun dà yita Soko o ta esadunfe 'tsu aži o nà, a nikin la eye a kpe kin, a ci gba Soko, 17 ga, Yi jin yebo ya we Tsoci Soko, nà wuŋ kagbo Kpata nà, nà da bo gbani ci dà bo le nà; ebo nà wo la Kagbo

woncinko nya we nà, ci gi 'tsu. 18 Eza kin ńdondo ázewuń, ewuń nya we mà be, to kami na a à jin ezatsutsucizi şiriya nà, to kami na a à la lada ya wuži wezi anabizi nà, to ya eza liliçizi, to ya eza naži sunđa kaye we nà, eza tetengizi to eza woncinkozi; to nà a à la ezazi gbiń naži èla kin nyi nà.

19 A mà la kata nya Soko na dà şamà o nà kpe; to nimi kata u bo a le kpatisi nya alifikawoli u ye kanga şamadzwazi dà bo, to berezi, to şamakunzi, to esasa nya kin, to takuň wonçinko nya 'le.

12 A LE eri yeka wonçinko ye nimi şamà o; nyizagi nà la yigidi fa nimi u nà, to etswa ma dà tako bici uži o, to kraun nya tswangi

guwo be o guba nya kpe 'ti u bo; 2 u yi be 'won nyi: u kpoğuń ebo nakuda o, to ebo èta o nà u gà áfo nà. 3 A le eri yeka ńdoci ye nimi şamà o; cïnle, dragon dzuru wonçinko, nà de eti gutwaba to guru guwo nà, to kraun gutwaba nya şarota dà eti uži o. 4 Ciñtara u ma èdin kasa nini nya gafî guta nya tswangizi nya şamà, u ci ce a dà kin bo; dragon ma gikinni yita nyizagi o nà èla tsoba egimà nà, ebo kami nà u gà áfo nà, wuň à gi egi u. 5 U mà 'gi, egi bagi, nà 'şı eza kinzi kpata ti be tsukuň nyankpa nyi nà: a mà ke egi u lo 'bà Soko, to ebà esadunfe 'tsu u bo. 6 Nyizagi bici da cikà, 'bà nà Soko la 'bà jin şiri ya u nà, nà a à kpa u baga efo kpotswanyi be şita nyi nà. 7 Ekuń dà nimi şamà o: Maikal to malayika uzi dzuń be gunkuń be dragon nyi, dragon to malayika uzi, gunkuń mà, 8 a de naşara à, a mà de 'bà ya a nimi şamà o be à. 9 A la dragon wonçinko ce zin, ewa gbako, na èyé Ibili to Setan nà: na ètà yize kamà kpata tà nà; a la u ce dà kin bo, a mà la malayika uzi ce dà kin bo gani be u nyi. 10 Mi wo bere wonçinko nimi şamà o, ci èga, Gbani biboya, to kagbo, to şarota nya Soko yi, to yikunci nya Kristi u be ani: gamaşî a la ebodatuci nya yegi yizi ce zin, wuň nà èdabuto a yita Soko yi bo to 'yi to yesi nà. 11 A de naşara eti u bo ebo egia nya Kingbagbagigi o, to ebo ega nya eri a bo; a mà yebo rayi atso à, hari be tsutsu nyi. 12 Ebogabo ye şamazı ye mənin, to ye naži ęfedun dà nimi a bo nà. Wala à

be eti kin to edusà o; gamaşî Ibili cin be 'bà ye ani, u ci èjin fuşî şaranyi, ebo na u kpeteke kami u ake degi nà. 13 Kami na dragon leye ke a la u ce zin dà kin bo nà, u ga nyizagi sun nà mà egi bagi nà. 14 A la gwapa guba nya èsià wonçinko ya nyizagi, ebo u fu u da cikà da dana u, daga eye nya ewa o, 'bà nà a à kpa u to kami, to kami, to gaři nya kami nà. 15 Ewa ce nuwó ke edu nà daga misun u bo lamitu nyizagi o, nà wuň à la u da be nuwónjeci nyi nà. 16 Ama kin ce nyizagi wu, kin la misun u kpe, u ci fin edu nà dragon ce daga misun u bo nà. 17 Dragon ázewuń be nyizagi nyi, u ci da u da nà wuň à gunkuń be egi uži nyi naži ke nà, naži ètswa gämizì nya Soko, a ci èlagwasun eri nya Jesu na.

13 U GIKINNI dà edusà misun o.

13 U GIKINNI dà edusà misun o, ci de guru guwo to eti gutwaba, to kraun guwo nya şarota dà eti guru uži o, to kaye nya ega dede dà eti uži o. 2 Ena gonta nà mi leye nà u yi ke nampa nà, bici uži yi ke bicizi nya bear nà, misun u yi ke misun gaba nà: dragon ya u kabgo u, to esadunfe 'tsu u, to yikunci wonçinko. 3 Mi le eti nini nya u yé ke a ka u 'nyà tsutsu nà; to eti u nyà tsutsu wun ágena: kin kpata ákaye be ena gonta wunçin nyi; 4 a ci gba dragon, ebo nà u la yikunci u ya ena gonta nà; a gba ena gonta, a ci ga, Ze yi dozi ena gonta o? ze mà gunkuń be u nyi wo o? 5 A mà ya u misun nà ègaga wonçinko to ega dedezi nà; a ya u yikunci nà wuň à fe etswa şiba be o guba nya nà. 6 U kpé misun u ebo ega dedezi o eti Soko o, nà wuň à gaga dede eti kaye u bo nà, to eti kata lemà u bo, to eti a bo naži ęfedun dà nimi şamà o nà. 7 A mà ya yeda ya u nà wuň à gunkuń be eza liliçizi nyi, ci jin naşara eti a bo nà: a mà ya u yikunci eti nanyici ńdondo o, to ezaži, to misun, to eza kin ńdondo. 8 Eza kpata nà ęfedun dà kin bo nà à kukura ya u, eza ńdondo nà a ka kaye u dà litafi bo à nà, litafi nya rayi nya Kingbagbagigi nà a zuň daga ka nyi jiň nya gboko yize nà. 9 Wuň ayike eza de tukpa nà, lugwa u wo 'gà. 10 Wuň ayike eza ńdondo yi nya konu nà, konu wuň èda o: wuň ayike eza ńdondo gá wu'za be ebiko nyi nà, be ebiko nyi nà à

wu wuntso tile. 'Bà nà hankuri to yiyyakpe nyà eza liliçizi dà o na dana. 11 Mi le ena gonta ndoci ye èdzun be daga kin bo; u de guru guba ke nyà Kingbagbagigi na, u ma gaga ke dragon na. 12 Wuñ ejin yikunci kpatà nyà ena gonta mafari yita u bo. U ma ejin kin to eza nazi èfedun dà nimi u bo na tile a kukura ya ena gonta mafari na etin u nyà tsutsu ágena na. 13 Wuñ éloton eri yeka woñcinkozi, hari wuñ éla ena ciñ daga sama o be kin eye eza o. 14 Wuñ èta eza nazi èfedun dà kin bo na be eri yeka nyi nazi a ya u yeda na wuñ à jin yita ena gonta o na; ci èga ya eza nazi èfedun dà kin bo na, ga, a jin zasa ya ena gonta, wuñ na de etin nyà ebiko ci de rayi na. 15 A ma ya u yeda na wuñ à ya u esunsun na, wuncin yi ya zasa nyà ena gonta, ebo zasa nyà ena gonta à gaga o, u ma jin a la eza kpata na à kukura ya zasa nyà ena gonta à na wu. 16 U ma ejin a kpata, eza tetengizi to eza woñcinkozi, to dukiyadecizi to egwagbacizi, to egizi to wuzizi, a la erikpe ya a da gwalo a bo, ko yegun a bo; 17 to na eza ndondo à jin u wo na wuñ à si 'nyà ko na wuñ à kun 'nyà na a, afe eza na de erikpe na, wuncin yi kaye nyà ena gonta ko bibà nyà kaye u. 18 Yemà dana; Eza na de kpkipe na, lugwa u ro biba nyà ena gonta; gamasi u yi biba nyà eza wangí: biba u yi Kpotà be sita nyi tu gutswanyi.

14 MI leye, ciñle, Kingbagbagigi ègikiñi na pati Zaion o, to eza gba adwaní be o guba nyi dà ganí be u nyi, a ci de kaye u, to kaye Nda u ka ba yegun a bo. 2 Mi ma wo bere daga sama o ke duku nyà nuwoñ na dokun na, to ke duku nyà tsawa woñcinko na: to bere na mi wo na wuncin yi ke bere nyà bisatsacizi nazi ètsa bisa aži na: 3 a èkoni woro yita nyà esadunfe 'tsu o, to yita enyàrayideci gunni to nusaži o: eza ndondo kpín eniko gá wo à, afe eza gba adwaní be o guba nyi nazi a sa wuži nimi yiye bo na. 4 Nanazi yi ezaži nazi la nimi a sišika be nyizagizi nyi à na; gamasi a áli ke nyantsugizi na. Eza nanazi ma fe lamitu Kingbagbagigi 'bà ndondo na u lo na. A ma sa nanazi wuži daga ebà eza wangizi o, na a gá áže eza mafarizi ya Soko to ya Kingbagbagigi na. 5 A de

gamanà ndondo emisu a bo à: a ma de lani ndondo à. 6 Mi le malayika ndoci ye èfu dà tataciñ sama o, u ci de labari wangí nyà hari lo na wuñ à la jin wazun ya eza nazi èfedun dà kin bo na, to ya kin ndondo to nanyici to ezi misun to ezazi na; 7 u gaga be bere woñcinko nyi, ga, Ye sunđa Soko, ye ci ya u ciñwòn; gamasi wokati nyà siriya u be ani: ye gba wuñ na jin sama to kin to edusa to sangizi nyà nuwonzi na. 8 To ndoci, malayika bací, lámitu u, u ci gá. Wuñ ágbìn, wuñ ágbìn, Babilon woñcinko, na jin eza kin ndondo a fiñ wain nyà fuñ nyà shankala u na. 9 To ndoci, malayika tací, lamitu a, ci gaga be bere woñcinko nyi, ga. Wuñ ayike eza à gba ena gonta to zasa u, ci go erikpe dà yegun u bo, ko dà egwa u bo na, 10 wuntso ma à fiñ wain nyà fuñ nyà Soko, na a jin siri nimi daro nyà fuñ u bo, e be lanka nyi à na; a à jin u lanà be ena nyi to ebi yigidi yita malayika liliçizi o, to yita Kingbagbagigi o: 11 nawu nyà lanà a èda fiñ hari lo hari lo; eza nazi ègbà ena gonta to zasa u na, to eza ndondo na ego erikpe nyà kaye u na, a ma a de kafa to 'yi to yesi à. 12 'Bà nà hankuri nyà eza liliçizi dà o na dana, eza nazi ètswa gamizi nyà Soko, to yiyyakpe nyà Jesu na. 13 Mi wo bere daga sama o, ci ga, Ka rubutu, Måwo da be ezatsutsucizi nyi nazi etsu nimi Tsoci o daga gbani o na: Ruhu ga, akika, na a à de 'ba a fa be wala aži nyi na; gamasi etu aži èlamitu gani be a nyi.

14 Mi leyé, ciñle, para bokun nyà sama dà bo; mi ma le 'za eni ye èfedun ta para o, u yi ke Egi nyà eza na, u de kraun nyà zanariya dà 'ti u bo, u ma de lenze na nu na dà gwa u bo. 15 Malayika ndoci dzun be daga kata Soko o, ci kpogun be bere woñcinko nyi ya wuñ na èfedun ta para sama o na, ci ga. Tuñ lenze we da, wo ci gbe 'nyà: gamasi wokati na a à gbe 'nyà na be ani; gamasi enyàgbeci nyà kin wuñ ága nage. 16 Wuñ na èfedun ta para sama o na ce lenze u da kin; a ci gbe kin.

17 Malayika ndoci dzun be daga kata Soko o, na dà nimi sama o na, wuntso ma de lenze na nu na. 18 Malayika ndoci dzun be daga enyazuňba o, wuñ na de yikuñci eti ena o na; u kpogun be bere woñcinko

nyi yà wun nà de lenze nà nu na, ci ga, Tun lenze we nà nu na da gbe cingazi nya enu nyà kin; gamashi grepí uzi ágena saranyi. 19 Malayika ce lenze u da kin, ci ku sunsun nyà kin, u ci ku a fi nyakun nyà wain o, nyakun wöncinko nya wain nya fuși Soko o. 20 A pa enu bici nimi nyakun nyà wain o 'bazuñmà o, egia dzun be dà ga nimi nyakun nyà wain o, hari u tuñ dzamizi nyà dokozì, kpalo u yi mile ogbogunni.

15 MI le eri yeka ndoci ye nimi şama o, nà wöncin ci èkaye nà, mǎlayika gutwaba nàzi de pàmvungi gutwaba nà, nàzi yi zuñmagocizi nà, gamashi nimi a bo fuși nya Soko águñmi o.

2 Mi mà le 'nyà ye ke edusa nyà bayele nà áka keba be enà nyi nà; to eza nàzi de naşara eti enà gonta o, to eti zasa u bo, to eti bibà nyà kaye u bo nà, a ègikinñi ebà edusa nyà bayele o, a ci de bisazi nyà Soko. 3 A ko eniko nya Musa wuži nyà Soko, to eniko nya Kingbagbagigi, a ci ga, Tsoci Soko na wuñ kagbo Kpata nà, etun wezi wöncin a ma yi enya yeka; yeko wezi yi gboro to gasikiya, wo Etsu nyà kamizi. 4 Tsoci, ze à sundà à, ci la kaye we wöncin à? gama wo gbawogi yi liliç o; gamashi ezazi nyà kin ndondo à be kukura yita wo bo; gamashi etun gboro wezi atula.

5 Zuñma enya anaži o mi leye, kata Soko, kata nyà lemà nya eri nimi şama o ákpé: 6 mǎlayika gutwaba nàzi de pàmvungi gutwaba nà ádzun be daga kata Soko o, a ci ápanin be takunzi nyi nàzi malo ci áli ci èbàñ nà, a ci ke gaba a nin be enya ninke nyi nyazanariya. 7 Nini nya enyarayideci gunni la daro gutwaba nyàzanariya ya mǎlayika gutwaba, darozi áše be fuși Soko nyi nà, nà dà bo hari lo hari lo nà. 8 Kata Soko áše be nàwu nyi ebo ciñwòn nyà Soko o, to ebo kagbo u bo; ezà ndondo gadà lo kata Soko wo à, hari pamvungi gutwaba nya mǎlayika gutwaba gà águñmi bedzo.

16 MI wo bere wöncinko daga kata Soko o, ci èga ya mǎlayika gutwaba, ga, Ye da, ye da la daro gutwaba nyà fuși nya Soko ze ya kpe kin. 2 Mafari da, ci la daro u ze ya kpe kin; wuñ

áze etiñ dede to nà tà nà kpe ezazi o nàzi de erikpe nya enà gonta nà, to eza nàzi gba zasa u nà. 3 Baci la daro u ze ya dà edusa o; wuñ áze egia ke nya ezatsutsuci nà; enya ndondo nà de rayi nà átsu, wuñcìn yi enya nàzi da nimi edusa o nà. 4 Taci la daro u ze ya dà nuwonjecizi o to sangizi nya nuwonjoni o, a ci áze egia. 5 Mi wo nà mǎlayika nya nuwonjoni gaga nà, ci ga, Wo de gasikiya, wo nà dà bo gbani nà, to nà dà bo le nà, wo Eza Lilici, ebo na wo jin şiriya aninga nà: 6 gamaši a la eiga nyà eza liliçizi to nyà anabizi ze ya, wo ma la egia ya a nà a à fiñ nà: u ma go a nyi. 7 Mi wo nà enyazunba gaga nà, ci ga, Akika, Tsoci Soko, nà wuñ kagbo Kpata nà, şiriya wezi yi gasikiya to gboro.

8 Nici la daro u ze ya kpe yigidi o; a ma ya u yeda nà wuñ à po eza wangizi be enà nyi nà. 9 A la eza wangizi po be enà nyi nà wonà nà: a ma gaga dede eti kaye nyà Soko o nà de yiko eti pàmvungi nànaži o nà; a jin tuba à, nà a à wöñ u ciñ nà à.

10 Tsuncı la daro u ze ya kpe esadunfe 'tsu nyà ena gonta o; şarota u áze ziko; a gi gintara azi ebo étà o, 11 a ci gagà dede eti Soko nya şama o ebo étà azi to etiñ azi o; a ma jin tuba nyà etuñ azi à.

12 Tswanyici la daro u ze ya dà nuwonjecizi wöncinko o, Yufretis; nuwoñ nyà wuñcìn áwo, ebo a la yeko jin şiri ebo etsuzi o nàzi à fe daga eyilažin o be nà. 13 Mi mà le ruhu guta nàzi aşışika nà ye, ke tankpolozi nà, a ci èdżun ' be daga misuñ nya dragon o, to daga misuñ nyà enà gonta o, to daga misuñ nyà anabi gamana o: 14 gamashi a ri ruhi nyà şetanzi, a ci élötüp erizi; a nàzi dzun da 'bà etsuzi nyà yiße kpata nà, na a à ku a yeka ebo ekun o nya efo wöncinko nya Soko na wuñ Kagbo Kpata nà. 15 (Çinle, mi èbe ke yigbeci nà. Alubarika dà be eza nyi nà éla 'ye dà 'bà ci ètswa èwò uzi nà, ebo u ga dazà yavun, a ci le zuñyesun u ye ma.) 16 A ku a yekà dà ebà nà a yi Har-Magedon be 'mi Hibru nyi nà. 17 Twabaci la daro u ze ya 'dà èfiñ o; bere wöncinko dzun be daga kata Soko o, daga ebà esadunfe 'tsu o, ci ga, Wuñ áfe ani: 18 şama dzwazi dà bo, to berezi, to şamakunzi; to esasà saranyi nya kin dà bo, esasà saranyi nya kin to nà gboka nà,

dozi nanax dà bo le à, dagà kami na ezazi ka nyi dà kin bo nà à. 19 'Bañin wöncinko ágafì guta, 'banin zì nya ezazi nya kin ndondo ágbìn: to ápa tukpa nya Babilon wöncinko yita Soko o, na wuñ à la daro nya wain nyà nawo nya fuší u ya u nà. 20 Esun ndondo ábici, a ciñ patikozi bo. 21 To takunle wöncinko ciñ be dagà şamà o kpe eza wangizi o, takun nini nini ndondo kpínlù u yì ke talent nini na: ezazi gaga dede eti Soko o ebo pamvungi nyà takunle o; gamaşı pamvungi wuñciñ wöncin nyasasanyi.

17 NINI nimi mälayika gutwaba o nazi de
daro gutwaba nà be, u ci gaga be mi nyi,
ga, Be babo, mi a la şiriya nyà bamvogi
wöncinko na èfedun ta nuwonzì o na dokun nà wu
we; 2 na etsuzi nya kin jin şiankala benyi nà, to eza
nazi èfedun dà kin bo nà a ápe be wain nyi nya
şiankalajin u. 3 U la mi nimi Ruhu o da cikà: mi le
nyizagi ye èfedun ta enà gonta dzuru o, wuñ áse be
kayezi nyi nyà ega dede, u de eti gutwaba to guru
guwo. 4 Nyizagi èpanin be ede wonjin nyi to dzuru,
ci ego şanarıya to takunzi nazi malo nà to luluyi, u
ci de daro nyà şanarıya na áse be enyà dedezi nyi na
da gwa u bo, wuñciñ yì enya sığazı nyà şiankalajin
u. 5 To eti yeguñ u bo a ka kaye da bo,
ENYAYEKACI, BABLON WÖNCINKO, NNA
NYA BAMVOGIZI TO NYA ENYA DEDEZI
NYA KIN. 6 Mi le nyizagi gá ye wuñ ápe be egia
nyi nyà eza liliçizi, to be egia nyi nyà èrijincizi nya
Jesu. To kami na mi le u ye nà, mi ákaye be yeka
wöncinko nyi. 7 Mälayika ga ya mi, ga, Ebokinyabo
we ákaye o? Mi a ta enyayekaci nya nyizagi gá ya
we, to nyà enà gonta nà éla u nà, nà de eti gutwaba
to guru guwo nà. 8 Enà gonta gá nà wo leye nà, u dà
bo le, u dà bo gbani à, u ma ájin şiri na wuñ à dzun
be guseko o nà, u ci da nimi ègbìn o. Eza nazi
èfedun dà kin bo nà gá ákaye, eza nazi a ka kaye a
da litafi nya rayi dagà ecaba nya kin bo à nà, kami
na a gá le enà gonta ye nà, kendona u dà bo le, ci dà
bo gbani à, ci à be nà. 9 Aniya nà de yemà na dana.
Eti gutwaba yi patiko gutwaba, na nyizagi èfedun ta
na: 10 a ma yi etsu gutwaba; gutsuñ ánikin, nini dà
bo gbani, nini nà ke nà la be à; to kami na u gá be
na, sayi wuñ à fe kami degi. 11 To enà gonta na da

bo le, ci dà bo gbani à nà, wuntso mà yì gutotaci, u
ci yì nya gutwaba ga; wuñ èda nimi ègbìn o. 12 To
guru guwo nazi wo leye na yi etsu guwo, nazi la go
sarota ndondo à nà; ama a go yikuñci ke etsuzi nà,
gani be enà gonta nyi, wokati nini. 13 Nanaxi de
aniya nini, a mà la yiko to kagbo a ya enà gonta.

14 Nanaxi a gunkuñ be Kingbagbagigi nyi,
Kingbagbagigi mà à de nasara eti a bo, gaması u yi
Tsoci nya tsocizi, to Etsu nyà etsuzi; to eza nazi da
be u nyi nà à de nasara mà, ezayiyicizi to
ezatsitsacizi, to eza amincidecizi. 15 U ga ya mi, ga,
Nuwonzi nazi wo leye nà, 'ba na bamvogi èfedun
nà, a yi ezazi, to za kamañi, to ezazi nyà kin
ndondo, to ezi misunzi. 16 To guru guwo nazi wo
leye nà, to enà gonta, nanaxi à nà bamvogi vo, a à la
u ze banza to yavun, a à gi naña u, a à la u diñna ya
kponyi. 17 Gamaşı Soko la u dà nyagbàn ażi o nà a
à jin aniya u nà, to nà a à jin aniya nini nà, to nà a à
la muliki a ya enà gonta nà, hari egazi nyà Soko
agusum. 18 To nyizagi gá nà wo leye na yi 'banin
wöncinko ga, nà ejin yikuñci eti etsuzi nyà yize o
na.

18 ZUNMA enya anazi o mi le mälayika
ndoci ye ècin be dagà şamà o, u ci de
yikuñci na wöncin nà; kin fe nanax ebo
ciñwòn u bo. 2 U kpogun be bere wöncinko nyi, ci
ga, Wun ágbìn, wun ágbìn, Babilon wöncinko, u ma
áze edunfeña nya şetanzi, to kata ziko nya ruhu sika
ndondo, to kata ziko nya elu şikà ndondo to nà bili
nà. 3 Gamaşı be wain nyi nyà fuší nya şiankalajin u
ezazi nya kin ndondo ánikin; etsuzi nya kin jin
şiankala be u nyi, to kodagbazi nya kin áze
dukiyadecizi be yiko nyi nyà anasewu u.

4 Mi wo bere ndoci dagà şamà o, ci ga, Dzun be,
nimi u bo, eza mizi, ebo ye ga pamà be lefi uzi nyi
mà, to ebo ye ga go nyà pamvungi uzi mà; 5 gamaşı
lefi uzi tuñ hari şamà, Soko mà pa eli dede uzi. 6 Ga
u gba kendona u gagba nà, ya u zuñ guba gangan
be etun uzi nyi: nimi daro o nà wuñtso le 'nyà nà, ye
le ya u zuñ guba. 7 Maminà u la nimi u wöncin tuñ
aciñ u ci jin anasewu nà, acıñga ya u lanà to
nyagbantà o: gamaşı u gagà dà nyagbàn u bo, ga,

Mi fedun etsu nyizagi, mi yi ekpo à, mi à le nyagbañta ye kponyi à. 8 Ebogabo nimi efo nini o pamvungi uzi à be o, tsutsu, to nyagbañnyi, to mǎdà; a à la u dínnà ya kponyi; gamaši Tsoci Soko gboka na jin u širiya na. 9 To etsuzi nyà kin nazi jin siankala a ci jin anañsewa be u nyi nà, a à tigi a ci tilali ebo u bo, kàmì nà a ci ñawu nyà enađin u le na, 10 a ci gikinni 'bà kpako ebo dasun nya lanà u bo, a ci ga. Wala, wala, 'banin woñcinko, Babilon 'banin kagboci! gamaši nimi wokati nini o širiya we be o. 11 Kodagbaži nyà kin tigi a ci woñfugi ebo u bo, gamaši eza ndondo si enyawoce aži be à; 12 enyawocezi nya zanariya, to ažarufa, to takun nazi mało nà, to luluyi, to lowoya bologi, to woñjin, to anteles, to dzurui; to cigbañ taine kpata, to enya ndondo nya nyika dagba, to enya ndondo nazi a jin be cigbañ nyi nà mało nà, to nyà efiñ dzuru, to nyankpa žiko to marble; 13 to şinamon, to tsunfiania, to turare, to emiturare, to frankinsensi, to wain, to emi, to yikuru na ágena nà, to alukama, to nankoži, to kingbagbazi, to dokoži, to kiakiaži, to wuzizi, to rayi 'za wangizi. 14 To cigbañ sunsunži nazi nyagbañniň nyà we ejin kodari nà, a ákegä be we nyi, to enya kpata nazi yi bologi to nazi de ciñwòn na ágbìn daga ebà wo bo, ezaži à le a ye kponyi be à. 15 Kodagbaži nyà enya anazi, eza nazi áze dukiyadeciži be u nyi nà, a à gikinni 'bà kpako o ebo dasun nya lanà u bo, a ci à fe tigi, woñfugi; 16 ga, Wala, wala, 'banin woñcinko, wuñ na panin be 'lowoya bologi nyi to woñjin to dzuru na, ci go enya zanariya to takun na mało nà, to luluyi! 17 gamaši nimi wokati nini o dukiya na dokuñ doži wuñciñ na áze banza. To eza ndondo na wuñ eya nà, to eza ndondo na èđa 'ya lo 'bà ndondo na, to eyapacizi, to eza kpata nazi élolutuñ eti edusa o nà, a gikinni 'bà kpako, 18 a ci kpogun kami nà a ci ñawu nyà enađin u le nà, a ci ga, 'Banin kici yi ke 'banin woñcinko nañan na o? 19 A ku jikana kpe eti a bo, a ci kpogun, tigi, fe woñfugi, a ci ga. Wala, wala, 'banin woñcinko, 'ba na eza kpata nazi de eya ázi da edusa o na áze dukiyadeciži ebo ewóde u bo na! gamaši nimi wokati nini o wuñ áze wasa.

20 Mǎnin eti u bo, wo şamà, to ye eza liličizi, to ye tunçizi, to ye anabizi; gamaši Soko la širiya ye jin u širiya. 21 Mǎlayika kagboci la takun ke takunyigo woñcinko nà, u ci ce u da edusa o, ci ga, Aninga be gbingbin woñcinko nyi Babilon, 'banin woñcinko gá, u gà ágbìn ya, a à le u ye kponyi be a. 22 To bere nyà bisatşacizi to nyà enikocizi, to aligetabecizi, to kakakibecizi, a wo wuñciñ nimi 'o bo kponyi be à: to egbá ndondo nyà ènà etuñ yiri ndondo, a à le a ye nimi 'o bo kponyi be à; to duku nyà takunyigo, a à wo u nimi 'o bo kponyi be à; 23 to asike nyà fitila, wuñ à nañan nimi 'o bo kponyi be à, to bere nyà ebá yawo, to nyà yawo, a à wo u nimi 'o bo kponyi be à, gamà kodagba wezi a yi gitsuži nyà kin; gamaši ezaži nyà kin ndondo áta be enyama we nyi. 24 To nimi u bo a le egia nyà anabizi ye, to nyà eza liličizi, to nyà eza kpata nazi a wu eti kin bo na.

19 ZUNMA enya anazi o mi wo 'nyà ke bere woñcinko nyà eza kama na dokuñ na nimi şamà o, ci ga, Haliluya; Biboya, to ciñwòn to kagbo da be Soko yi nyi: 2 gamaši širiya uzi yi gasikiya to gboro; gamaši u la bamvogi woñcinko jin širiya, wuñ na la kin nyi be siankalajin u nyi nà, u ma gagba egia nyà wuži uzi egwa u bo. 3 A ga u zuñ baci, ga Haliluya. Nawu u dafin hari lo hari lo. 4 Nusazi eſi be o gunpi nyi to enyarayideci gunpi ánikin gba Soko na efedun ta esadun'e 'tsu o na, a ci ga, Ami; Haliluya. 5 Bere ndoci dzun be daga esadun'e 'tsu o, ci ga, Ye kin Soko yi, ye wuži uzi kpata, ye nazi sundu u na, eza tetengizi to eza woñcinkoži. 6 Mi ma wo 'nyà ke bere nyà eza kama na dokuñ na, to ke duku nyà nuwoñzi nazi dokuñ na, to ke bere nyà şamakunzi nazi woñcinc na, a ci ga, Haliluya; gamaši Tsoci Soko yi, na wuñ kagbo Kpata na, wuñ èğitsu o. 7 Lugwa yi mañin yi ci woma şarşayı, lugwa yi ya u ciñwòn: gamaši yawonjiň nyà Kingbagbagiži be ani, to nyimi u la nimi u jin širi ani. 8 A ma ya yeda ya u na wuñ à panin be lowoya bologi nyi na èbana ci yi liliči na: gamaši lowoya bologi yi etuñ gasikiya nya eza liličizi. 9 U ga ya mi, ga, Ka rubutu, mawo da be a

nyi na a yi be 'bà enyagici lozun yawojin nya Kingbagbagigi nà. U ga ya mi, ga, Enyà anazi yi egà gasikiyazi nya Soko, 10 Mi ánikin bicitá u bo na mi à gba u nà. U ga ya mi, ga, Wo ga jin u mä: mi yi wuzi 'zabaci gani be we nyi to be yegi wezi nyi nazi lagwasun eri nyi Jesu na: gba Soko: gamaşı eri nyi Jesu yi ruhu nyaegalasisi o.

11 Mi le sama ye ákpe; cinle, doko bokun da bo, to wuñ na fedun ta u nà, a yi u Eza aminci to Eza gasikiya; to nimi eli gasikiya o wuñ ejin şiriya ci ègunkuñ o. 12 Eye uzi yi gintara nya 'nà, kraun nazi dokuñ na dà 'ti u bo; u ma de kaye na a ka nà, na eza ndondo kpe à nà a fe wuñtso. 13 U fa ewo na a mi be egia nyi na: kaye u yi Egà nya Soko. 14 Ekungunci kàmà na dà şamà o nà lamitu u ta doko bokunzi o, a ci fa ewo lawoya bologi, bokun to lilici. 15 Ebiko na nu na èdzun be misuñ u bo, na wuñ à ka ezaçi nya kin ndondo na: wuñ à si a ti be tsukun nyankpa nyi: wuñ èpa bici nyakun wain nya nawo nya fuñi nya Soko na wuñ kagbo kpata na.

16 U de kaye na a ka na dà ewo u bo to dundunku u bo. ETSU NYA ETSUZI, TO TSOCI NYA TSOCIZI.

17 Mi le màyayika nini ye ègikinni nimi yigidi o; u kpogun be bere wöncinko nyi, ci ga ya eluži kpata nazi èfu da şamà tataciñ o nà, ga, Be, ku nimi ye yekà be 'bà enyagici lozun wöncinko nya Soko; 18 na ye à gi nàka nya etsuzi nà, to nàka nya mayakizi, to nàka nya eza kagbocizi, to nàka nya dokozi to nya eza nazi èfedun ta a nà, to nàka nya eza kpata, egi to wuñ, to eza tetengizi to eza wöncinkozi.

19 Mi le ena gonta gá ye, to etsuzi nya kin, to ekungunci azi, a áyekà na a à gunkuñ be u nyi na èfedun ta doko nà, to be ekungunci uzi nyi. 20 A wöñ ena gonta ga, to anabi gamana gani be u nyi na lotun erizi yita u bo nà, nazi u la tà eza nazi go erikpe nya ena gonta nà, to eza nazi gba zasa u nà: a ci ce a 'za gubaba be rayi a nyi da ewon nya ena na èdiñ be ebi yigidi nyi na: 21 nazi ke na a wu a be ebiko nyi nya wuñ na èfedun ta doko nà, wuncin yi be nàka a nyi.

20

MI le màyayika ye ecin be daga şama o, ci de egiyeko nya guşeko to dzari wöncinko da gwa u bo. 2 U wöñ dragon, ewa gbako ga, na yi Ibili to Şetan na, u ci la u pa hari eya kpotsuñ 3 ci ce u da guşeko o, ci la u tsu, ci la rikpe da u kpe u, ebo u ga tà ezaçi nya kin ndondo be ma, hari eya kpotsuñ águñmi: zuñma wuncin o sayı a à la u lo ya kami degi.

4 Mi ma le esadunfezi nya 'tsu ye, to a nazi èfedun ta a nà, a la şiriyañi ya a: mi ma le ruhuç ye nya eza nazi a ba 'ti ebo eri nyi Jesu o, to ebo egà nya Soko o na, to eza nazi gba ena gonta à nà, ko zasa wuñ à, a ma go erikpe da yegun a bo à, to egwa a bo à; a de rayi, a ci gitus gani be Kristi nyi eya kpotsuñ. 5 Ezatsutsuciñ nazi ke na a de rayi à, sayi eya kpotsuñ gà águñmuñ bedzo. Nanà yi kinña mafari.

6 Alubarikaci to lilici u yi o nà de daga nimi kinña nya mafari o nà: tsutsu baci de yiko ndondo eti nanazi bo à; amà a à fe manzi nya Soko to nya Kristi, a à gitus gani be u nyi eya kpotsuñ.

7 Kami na eya kpotsuñ águñmi na, a à la Şetan lo ya kata ziko u bo, 8 wuñ à dzun, be na wuñ à ta ezaçi nya kin ndondo na, eza nazi da kusuruya gunni nya kin bo nà, Gog to Megog, na wuñ à ku a yekà ebo ekuñ o nà: biba a yi ke jikanà nya edusa nà. 9 A ma águn kpe epe nya kin, a ci ma-edogoba nya eza liliciñ keze, to 'banin cincinci: ena ma ciñ be daga şamà o, ci la a gi. 10 To Ibili na tà a nà, a la u ce da e wöñ nya ena to nya ebi yigidi o, 'bà na ena gonta to anabi gamanañ da nà; a à jin a lanà to 'yi to yesi hari lo hari lo.

11 Mi le esadunfe 'tsu bokuñ wöncinko ye, to wuñ na èfedun ta u nà, kin to şamà ábici daga eye u bo; a ma de daga yà a à. 12 Mi le ezatsutsuciñ ye, eza wöncinkozi to eza tetengizi, a ègikinni yita esadunfe 'tsu o; a la litafizi kpe: a kpé litafi ndoci, na yi litafi nya rayi na: a ci jin ezatsutsuciñ şiriya be enyazi nya nazi a ka da litafizi o nà, kendona etuñ azi yi nà. 13 Edusa lu ezatsutsuciñ gwa ya nazi fi nimi u bo nà; to tsutsu to Eku lu ezatsutsuciñ gwa ya nazi fi nimi a bo nà: a jin 'za eni ndondo şiriya kendona etuñ azi yi nà. 14 A la tsutsu to Eku ce da ewon nya

enə o. Nana yi tsutsu baci, wuncin yi ewon nya enə.
15 To wuŋ ayike a tsuŋ eza ndondo ná a ka dà litafi nya rayi bo à ná, a ce u dà ewon nya enə o.

21 MI le şama woro to kin woro ye: gamaşı şama maſfari to kin maſfari ággóga; to edusá mā dà bo be à. 2 Mi le 'banin lilici ye, Jerusalem woro, wuŋ ècīn be daga şama o daga ebà Soko o, ci ájin şiri ke yawo ná átadzu ci ka chá u ná. 3 Mi mā wo bere wöncinko daga esadunfe 'tsu o, ci ga, Cinle, kata lemə nya Soko dà be eza wangizi nyi, u mā a feduŋ be a nyi, a à fe eza uzi, Soko wuŋtso à dà be a nyi, wuŋ à fe Soko a: 4 wuŋ à la giye ndondo wuŋ ya eye a bo; tsutsu à dà bo be à; to nyagbantá à dà bo à, ko etigi, ko età dà bo be à: enya maſfarizi ággóga. 5 To wuŋ ná èfedunfe ta esadunfe 'tsu o ná, ga, Cinle, mi èjīn enya kpata woro. U mā ga, Ka rubutu: gamaşı ega nanazi yi gboro to gásikiya. 6 U ga ya mi, ga, A afe ani. Mi yi Alfa to Omiga, ecaba to ezoba. Mi à la nuwoŋ ya eza ná èwa ná, sangi nya nuwoŋ nya rayi efia. 7 Eza ná à de násara ná, wuŋ à gi enya anazi 'gun; mi à fe Soko u, wuŋ à fe egi bagi mi. 8 Ama nya edasuncizi, to žezi yakpe à ná, to eza dedezi, to ezawucizi, to siankalajincizi, to enyamacizi to kutiwuñcizi, to gamanazuncizi kpata, dànq a wuŋ à dà nimi ewon ná èdiń be ena nyi to be ebi yigidi nyi ná; ná yi tsutsu baci ná. 9 Nini nimi malayika gutwaba gazi o be, naži de daro gutwaba, naži áše be pamvungi gutwaba zuñmagocizi nyi o ná; u ci gaga be mi nyi, ga, Be babo, mi à la yawo, nyimi nya Kingbagbagigi wu we. 10 u la mi nimi Ruhu o da 'bà pati wöncinko to ná keto ná, u ci la 'banin lilici Jerusalem wu mi, ná ècīn be daga şama o daga ebà Soko o ná, 11 ci de ciñwöŋ nya Soko: bayetiń u yi ke takuŋ ná malo nyasashanyi ná, ke takuŋ jasper ná, ci tinye ke crystal ná: 12 u de ebà wöncinko to ná keto ná; u de 'bamisun guwo be o guba nyi, to ebà 'bamisunzi o malayika guwo be o guba nyi; ci de kayezi naži a ka dà bo ná, naži yi kayezi nyi eti guwo be o guba nyi nya egizi nya Israel ná; 13 'bamisun guta dà kasa nya eyilazin o, 'bamisun guta dà kasa arewa o; 'bamisun guta dà kasa kudu o;

'bamisun guta dà kasa eyilozun o. 14 Ebà nya ezi de kinși guwo be o guba nyi, to eti a bo kaye guwo be o guba nyi nya tuŋci guwo be o guba nyi nya Kingbagbagigi dà o. 15 Wuŋ ná gagá be mi nyi ná de emá ná yi gusa nya zanarıya, ná wuŋ à ma 'banin, to 'bamisun uzi, to ebà u ná. 16 'Banin ga ci bo be kusuruwa gunni nyi, kpawun u yi gangani be epè u nyi: u la 'banin mā be gusa nyi, mile kpotswabe be sitsun nyi, kpawun to epe to toke u yi gangani. 17 U mā la ebà u mā, gwaka şitwaba be o gunni nyi, kendona emá nya eza wangí yi ná, wuŋcın yi, nya malayika. 18 Enya ná a la tu ebà ná yi jasper: 'banin yi zanarıya lilici ke bayele lilici ná. 19 Kinşizi nya ebà nya 'banin ájin sara be takuŋ yiri ndondo nyi ná malo ná. Kinşı maſfari yi jasper; baci sapphire; taci chalcedony; nici emerald; 20 tsuŋci sardonyx; tswanyici sardius; twabaci chrysolite; totaci beryl; twanici topaz; guwoci chrysoprase; guwo be nici nyi jacinth; guwo be o gubaci nyi amethyst. 21 'Bamisun guwo be o guba nyi yi luluyi guwo be o guba nyi; nini nya 'bamisunzi yi luluyi nini: yekoko nya 'banin yi zanarıya lilici, ke bayele ná le 'bà ye ná. 22 Mi le kata Soko ndondò ye nimi u bo à: gamaşı Tsoci Soko, ná wuŋ Kagbo Kpata ná, to Kingbagbagigi, a ye kata Soko wuŋ o. 23 Banin gá wuŋ èwa yigidi, ko etswa à, ná a à nana kpe u ná à: gamaşı ciñwöŋ nya Soko la u tinye, to fitila nya wuŋcın yi Kingbagbagigi.

24 Ezazi nya kin ndondò à daza be bayetiń u nyi: to etsuzi nya kin à la ciñwöŋ a be gadá u. 25 A à la 'bamisun uzi tsu be yigidi nyi à (gamaşı yeşi a dà baga bo à): 26 a à la ciñwöŋ to kunkun nya ezazi nya kin ndondò be gadá u: 27 enya ndondo ná áşisiká ná à gadá wuŋ à, ko wuŋ ná èjīn enya dede to gamana ná à: sayi à gbaagi naži a ka dà litafi nya rayi nya Kingbagbagigi o ná.

22 U LA nuwoñjeci nya rayi wu mi, ná èbana ke crystal ná ci èduŋ be daga esadunfe 'tsu nya Soko to nya Kingbagbagigi o, 2 tatacın yekoko nya wuŋcın o. Ekpan babo nya nuwoñjeci to ekpan batsozi cibęŋan nya rayi dà o, ci èsuŋ sunsun yiri guwo be o guba nyi, ci èsuŋ sunsun u etswa

ndondo: finizi nya cibgân ga yi ebo egunsa nya ezazi nya kin ndondo o. 3 Emibo ndondo wuñ à dà bo be à: esadunfe 'tsu nya Soko to nya Kingbagbagigi wuñ à dà nimi u bo: wuzi uzi à fe wuñ u; 4 a à le eye u ye; kaye u mä wuñ à dà yegun azi o. 5 Yesî wuñ à dà bo be a; a mä èwa bayetiñ nya fitila, ko bayetiñ nya yigidi be a; gamasi Tsoci Soko wuñ à ya a bayetiñ: a à gitsu hari lo hari lo.

6 U gâ ya mi, ga, Ega nanazi yi gboro to gasikiya: Tsoci, Soko nya ruhuži nya anabizi, u tuñ malayika u ná wuñ à la wu wuzi uzi enya naži à be tsâ tosi be tile nyi na. 7 Cinle, mi èbe vanyi. Mawo dâ be eza nyi ná ètswa egazi nya egalasiñ nya litafi nanaq ná.

8 Mi John yi wuñ ná wo ci le enya anazi ye ná. Kami ná mi wo ci leye ná, mi nikin ná mi à gba ebâ bicita nya malayika ná la enya anazi wu mi ná. 9 U gâ ya mi, ga, Wo ga jin u mä: mi yi wuži 'zabaci gani be we nyi to be yegi weži nyi anabizi, to be a nyi naži ètswa egazi nya litafi nanaq ná: wo gba Soko.

10 U gâ ya mi, ga, Wo ga la rikpe dâ egazi nya egalasiñ nya litafi nanaq mä; gamasi wokati átsoba. 11 Eza ná yi eli dededeci ná, lugwa u fe be eli dede u nyi: to eza ná ásisika ná, lugwa u fe be eli şikâ u nyi: to eza ná yi eli gasikiyadeci ná, lugwa u fe be eli gasikiya u nyi: to eza ná yi lilici ná, lugwa u fe

be eli lilici u nyi. 12 Cinle, mi èbe vanyi; lada mi mä dâ be mi nyi, ná mi à ga eza ndondo gba, kendona etuñ u yi ná. 13 Mi yi Alfa to Omiga, maſari to zuñmago, ecaba to ezoba. 14 Mawo dâ be a nyi naži fo ewo aži ná, ebo a de yiko ná a à be 'bâ cibgân nya rayi ná, a ci gadâ ebâ 'bamisunzi o lo 'banin. 15 Dê bo eşigizi dâ o, to enyamacizi, to siankalajincizi, to ezawucizi, to kutiwuncizi, to eza ndondo ná yebo gamana ci èlotun u ná.

16 Mi Jesu tuñ maſayika mi ná wuñ à jin 'ri enya anazi ya ye ebo enā liličizi o ná. Mi yi gbere to gwala nya Dawuda, tswangi lažin ná ènana ná.

17 Ruhu to yawo ga, Bé. To eza ná wo ná, lugwa u gá, Bé. To eza ná nuwoñ èwo ná, lugwa u bé: to eza ná èwa ná, lugwa u to nuwoñ nya rayi efia.

18 Mi ejin 'ri ya eza ndondo ná wo egazi nya egalasiñ nya litafi nanaq ná, Wuñ ayike eza ndondo à be a ná, Soko à be pamvungizi ya u naži a ka dâ litafi nanaq o ná: 19 to wuñ ayike eza ndondo à li egazi nya litafi nya egalasiñ nana ke ná, Soko à ku danâ u ya ebâ cibgân nya rayi o, to nimi 'banin lilici o, to nya enya naži a ka dâ litafi nanaq o ná.

20 Wuñ ná ejin 'ri enya anazi ná, ga, ga, Akika: mi èbe vanyi. Ami, Be, Tsoci Jesu.

21 Manaq nya Tsoci Jesu u dâ be eza liličizi nyi. Ami.

Printed in Great Britain by
Richard Clay (The Chaucer Press) Ltd,
Bungay, Suffolk